

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

95402 (717)

From the library of

HOVSEP ARSLANIAN

given in his memory

by his wife

Areknaz Arslanian

ՃՐԱՆՍԱ ՇԷՕՀՐԷԹՇՈՒԱՐ ԿԻՒԷԼԼԻՃԼԷՐԻՆՏԷՆ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԵՐԿԻՒՋԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՋԼԱՐ

Հոգարդ. ապաշտեալաւ
ՆԱՄ ԲՕՄԱՆ

ՍԷՔԻՋԻՆՃԻ ՃԻԻՋ

ՁԻ 5 ՊԵՐՈՒՆ

ՄԵՐԻՔ ՆԷՆԷԻՆԻ ՎԵՂԷՆԻ ԲԱՒԱՐԷՆ

ԻՍԹԱՆԳՕԼՏԱ, ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՄԱԹՊԱԱՅԻ ՄԱՆՋՈՒՄԷԻ ԷՃՔԵԱՐ

1882

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՁԼԱՐ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ (ԴԷԼ-Տ)

ԳՕՆԹԵՍ ԱՄԷԼԻ (ԴԷԼ-Տ)

73

Մարտիպըն կեօղերինանէն, էվ. վեթ, տիմէք խթէտիկի անլաշըլաբ, — Նաորը քի կեօրմէքտէսինիզ, աղիղէմ մատամ, — տէտի Լիօնէլ, — Մ. Մարտիալ էօյլէ խօտպին պիր զաթ օլմաաղընտան, բույի բիզա կէօթէրմէքտէ տիր . . .

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պիլա թէրէտտիւտ տալէթինիզի գապուլ խտէրիմ, — տէյի ճէվապ վիրաթ Բօզ զիեաաէսիյլէ մէմնուն օլաբազ, — էվվէթ, քէմալի արզու իլէ գա. պուլ խտէրիմ . . . — քէնտիմի բիւր իգպալ ատտ խտէրիմ քի, էօյլէ պիր կիւղէլ ճէմիյեթտէ պուլու. նուպ, վէ արզույի քէպիրիմտէն օլտուղու իւզրէ, ալէմին լիտանն. տա կիւղէլլիքլէրի մէտհ ու սէնա. լար իլէ սէօյլէնմէքտէ օլտն մատ. մօաղէլ Վարթընլարը տալի կէօր. մէքլիք շէրէֆինէ նայիլ օլաճաղըմ տըր . . . — մէրգու մէլէրի հէր նէ գատար Ծանդ-էլիղէտէ շէօյլէ պիր կէշէրլէր իքէն կէօրտիւմ խտէ տէ, մէզքիւր մէտհ ու սէնալէրի պէն տալի թատաիգ խտէրիմ . . .

— Մէրգու մէ եէկէնլէրիմ թա. բաթընտան, իզհարը թէշէքքիւր խտէրիմ . . .

— Մէզքիւր ճէմիյեթտէ գա՞նղի կիւն իճրա խտիլէճէք տիր,

— Կէլէճէք ճիւմտա իրթէսի . . .

— Տիմէք տիր քի տէօրթ կիւն. տէն . . . — չօգ իյի . . . հաղըր

թօալէթիմի հաղըրլաեապիլէճէք գատար տա վազըթ վար տըր,

— Մէզքիւր ճէմիյեթտէն էվ. վէլ, եալընրզ երկիրմի նէֆէր զէ. վաթա թաամ վիրիլէճէք օլուպ, վէ սիզ տալի անլէրտէն պիրի. սի օլաճաղսքնըզ . . . — Սուֆրա ստաթ թաամ եէտիտէ հաղըր օլա. ճազ տըր . . .

— Ազիղիմ էֆէնտի, թամ վազ. թինտէ հաղըր պուլունաճաղըմա շիւբհէնիզ օլմասըն . . . — Արթըզ օլ կիւնէ գատար զաթընըզ պու. լաեա թէշիթիթ մէեէճէքմիսինիզ,

— Կէրչի վազթիմին միւսաատէսի օլամաեաճազ տըր, լաքին, էկէրչի պէն կէլէմէզ խտէմ տալի, պիր ա. տամ կէօնտէրիլիմ . . . — չիւնքի, Մ. Մարտիալըն հալինի հէր կիւն տնլամազ խթէրիմ քի երէկիմ բահաթ օլտուն . . . — Իյի խաթըր. մա կէլտի, նաորը, Մ. տը Զիւն. գալտան պիր խապէր վա՞ր մը տըր,

Մէրգու մ պու սիւալի, հէր նէ գատար Մարտիալա խթիմապ օլա. բազ սէօյլէտի խտէ տէ, ճէվապընր Բօզ վէրտի,

— Մէրգու մ թաբաթընտան բէք կիւղէլ խապէրլէր ալընմըշ տըր . . .

— պու սապահ Մ. Մարտիալա հալ. ըրտան կէլէն պիր մէթմուպու նա. զարէն, իյի պիր ֆիեաթ իլէ բէ. շինան սաթըլմըշ օլտն պիր խալլի մըգտար շիվիթի կէթիւրմէք իւզրէ, Հայիթիյէ պիր կէմի կէօնտէրիլմիշ

տիր. — վէ պունտան տա պաշգա,
Մ. տը Թիւնգալ, պիր գաշ եիւզ
պին ֆրանգլըգ սըբարըշ ամբշտըր...

— Զօգ իյի, չօգ մէմնուն օլ-
տում, — տէյի սրադրորը Լիօնէլ,
— Մարսիալ վէ տը Թիւնգալ մա-
ղաղաւորնն իյի պիր հալտէ պու-
լունմաւորնտան տօլտեը, հէր քէս-
տէն զիւտաւէ պէն մէսրուր օլտամ
ճայիզ տիր...

Լիօնէլ Վարթըն Մ. Մարսիայըն
խանէսինտէն չըգաւըգտա, գալաբ-
րըմ իւղէրինտէ, էնինէ պօեուճա
կէզինէրէք քէնտույէ պէքլէմէքտէ
օլտան Ժան Բընօեու պուլտու:

— Էֆէնտի, զաթընըգտ պէքլէ-
մէքտէյիմ. . . — տէտի մէրգում:

— Ետը իշլէրի նաօրը օլտուլար:

— Պու սապաճ պիթտիլէր. . . —

հէր շէյ հաղըր տըր. . .

— Բէք ալէա. . .

— Մարսիալ նէ հալտէ տիր:

— Միսկին նէ հալտէ իտի իտէ,
եինէ էօյլէ տիր. . . — տօգթօր Ժօու-
լէնին սէօյլէտիկի քեամիլէն կէօ-
րիլմէքտէ տիր, մէրգում քէնտի
հիսապընտա զաթան եանըմամըշ
տըր. . .

— Բօղ Պօնշանը կէօրտիւնիւզ միւ:

— Էվլէթ, հաթթա մէրգումէնի
զիյնէթէ տալէթ իթտիմ. վազտա,
էօյլէ պիր գարը իլէ, գըղղաւըն-
տաշլարըմըն պուլուշուպ կէօրիւշ-
մէլէրինի աւլա իսթէմէզ իսէմտէ,
նէ շարէքի, արթըգ պէօյլէ իզթի-
ղա իթտի. . . — Մէրգումէ ճիւմաա
իրթէսի կիւնիւ քէօշկէ կէլէճէք
տիր, արթըգ սիղտէ իսթէտիկինիզ
կիպի կէօրիւ շիւպ գօնուշարագ, ան-
լամագ միւրատ իթտիկինիզի անլա-
եաղիլիսինիզ. . .

— Թամամ, թամամ, — տէտի
Ժան Բընօ, — պիր քէրրէ պէն մէր-
գումէնի էլէ կէշիլէյիմ տէ, պի-

լիրիմ սիւալ իսէճէքլէրիմի. . .

Գօրա, Մարսիայըն խանէսինի
թէրք իթտիքտէն սօնրա, մէրգում
օրգ սըգ վէ պիր չօգ տէֆա կէօզ-
լէրինի աշըպ գաբատը:

Պունտան մէրգումէն, լուղէթ
քիթապընա միւրաճաթթա, պիր
շէյ անլաթալըմագ իսթէմէքտէ օլ-
տաթ անլաշլար:

Բօղ անինտէ լուղէթ քիթապընը
էլինէ ալտը:

Արթըգ մէգքիւր քիթապա նէ
եօլտա պազըլտըղընը թարիֆ իթ-
մէքլիք իզթիղա իթմէզ, շիւնքի
զաթէն թարիֆ իսթիմիշ տիր:

Եալընըզ շու գատարընը պիլտի-
րիլիքքի, մէրգումէնին հարֆ պէ
հարֆ իշարէթ իթտիքլէրինտէն,
շու աթիտէքի լուղէթլէր հասըլ օլ-
մուշ տուր:

Մէրգումէն տալէթինի գա-
պուլ իթմէնիզլէ չօգ իյի եաբաը-
նըզ. շիւնքի, հէր շէյի քէնտի
կէօղլէրինիզլէ կէօրիւպ, վէ պանա
պիրէր պիրէր նազլ ու պէեան ի-
տէպիլիսինիզ:

Բօղ պունտան իւղէրինէ ֆիքրին.
տէն տիւշիւնմէ կէ պաշլատը:

Հիշ շիւքէ եօգտուր քի, մէգ-
քիւր մալիւմաթթ իսթէմէքլէքտէն
մագսէտի, եալընըզ պիր իշ անլա-
մագլըգ օլմաեըպ, իլլա տիւղճէ ու-
ճունտա պիր ճասուպուգ նլլեթթի
պուլունմագտա տըր:

Մարսիալ, քէնտի միւրատընըն
հուսուլի իշին, Բընէ Մաթիֆէեի,
Լիօնէլ Վարթըն հազգընտա քէս-
պի մալիւմաթ իթմէքլիկէ թայեին
իթմիշ օլտուղու կիպի, պիզղաթ
պէնի տաթի թայեին իյլէմէքտէ
տիր:

Մարսիայըն պունտան մագսէտի
նէ տիր, եալընըզ պիր բարա մէ-
սէլէսի իշին, պու գատար մէրագ

վէ պու գատար զայրէթ վէ իշթի-
եազ լաղըմ կէլմէզ իտի, էլպէթթէ
պունտա, պաշգա վէ տահա պիւ-
յիւք պիր մէսէլէ օլմալը տըր, լա-
քին, աճապա օ՝ նէ տիր, — տէյի-
րէք Բօղ պունտա սիլմէքլիք արզու
վէ մէրագը աթէշլիլէ եանըպ թու-
թուշմագտա իտի:

— Տիմէք տիր քի, — տէտի մէր-
գումէ, — պէսիմ Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնտէ իճրա իտիլէճէք օլտան զիյ-
նէթտէ հաղըր պուլունմագլըղըմըն,
սիզճէ պիւյիւք պիր էհէմմիյեթթի
պուլունմագտա տըր, էօյլէ՝մի:

— Էվլէթ, էվլէթ. . . — տէյի
ճէվապ վիրտիլէր Մարսիայըն կէօզ-
լէրի:

— Կէրէք մէրգում Լիօնէլին վէ
կէրէք քէտի եէկէնիլէրինին քիմէր
օլտուղլարընը պիլմէքլիկի, հալէա
մէրագ իթմէքտէսինիզ, էօյլէ՝մի:

— Էվլէթ:

— Տիմէք տիր քի, մէրգումէ մատ-
մօաղէլ Վարթընլար իլէ պիր չօգ
գօնուշուպ կէօրիւշմէքլիկիմ. . . վէ
մէրգումէլէրի սէօյլէտիպ տիյնէ-
մէքլիկիմ էլզէմիյեթթտէն տիր, էօյ-
լէ՝մի:

— Էվլէթ:

— Մէրգումէլէրէ խասսէթէնսէօյ-
լէնիլմէսի իզթիղա իտէն պիր շէյ
վաթ մը տըր. . .

— Էվլէթ:

— Նէ՝ տիր պապալըմ. . .

Մարսիալ պու սիւալէ ճէվապ
վիրէմէեէճէկինտէն. . . — Եինէեէ-
նիտէն լուղէթ քիթապընա միւրա-
ճաթ իտիլմէքլիք իզթիղա իթտի
Բօղ թէքրարէն մէգքիւր քիթա-
պա միւրաճաթ իթտի, վէ նէթի-
ճէսինտէն շու աթիտէքի լուղէթ-
լէր հասըլ օլտու:

Կէրէք Լիօնէլին վէ կէրէք եէ-
կէնիլէրինին հուզուրլարընտա, պիր

չօգ տէֆա, Արման Տօրսէյ, վէ
Կուաեանիլա, վէ գօմանտէօր, վէ
սինտիք, եանի արապլար վէքլիլ,
լուղէթլէրինի, հէմ օրտաթընը կէթի-
րիպ կէթիլիպ սէօյլէմէլի, վէ հէմ-
տէ, մէգքիւր լուղէթլէր վազթիւ-
տէ, իւղէրլէրինտէ վէ սէօղլէրինտէ
նէ թէէտիր զուհուրա կէլմէսինէ
տիզգաթ իթմէլիսինիզ:

— Զօգ իյի, — տէտի Բօղ քէն-
տու քէնտույէ, — տէտի քիլէրինիզէ
տիզգաթ իտէրիմ, լաքին, էկէր պէն
պու էորարտան շիմալիլէ գատար
ղէրրէճէ պիր շէյ անլտեապիլտիմ
իսէ, Ալլահ էլիմտէն ալըն. . . —
նէ՝ տիր աճապա պու գատար մէ-
րագտան մագսէտ:

Պու հէնկեամտէ օտա ուշաղը
կէլէրէք:

— Մատամ, — տէտի, — պիր
զաթ կէլմիշ մէրտիվէն պաշընտա
պէքլէմէքտէ, վէ զաթընըզ կէօր-
մէք իսթէմէքտէ տիր. . .

— Պիր զաթ մը, — տէտի Բօղ,
քի՝մ տիր աճապա. . . — նէ՝ քէ-
տէն կէլմիշ տիր, — նէ՝ իսթէմէք-
տէ տիր:

— Մէրգում Մօնմարթընտան
կէլմիշ օլուպ, վէ զաթընըզա պիր
ճէվապ կէթիլմիշ օլմաթընը սէօյլէ-
մէքտէ տիր. . .

— Բէք ալէա, շիմտի կէլիեօ-
րում. . . Մաթիֆէ օլմալը տըր. . .
Մէրգումէ Մարսիալա իսթապէն
սէօյլէեէրէք:

— Էկէր մէրգում իսէ, պուրա-
եա կէլիլն մի, կէօրմէք իսթէլմի-
սինիզ, — տէտի:

— Էվլէթ. . . — տէտի Մարսիալ
կէօղլէրինի գաբաեարագ:

— Սէօյլէյինիզ կէլիլն. . . — տէ-
տի Բօղ մէրգում ուշաղա:

Արատան իքի տաղըգա կէշտիք-
տէ, ֆիլվազը մէրգում, Մաթիֆէ

օրտուղունտան, օտաւտան իշերի կիր-

տի :
Մէրգում զայն թէ սիւսիւ , չէ օյ-
լէքի իքի տիրէմ պիր չէ կիրտէք
տէտիք իշերի հալտէ պուլունարագ ,
մօտա զաղէթալարընտա կէօթէրի-

լէն րէսիմէրէ պէնդէմէքտէ իտի :
Սօլ կէօղիւնտէ պիր թէք կէօղ-
լիւք պուլունտուղու կիպի , էլլէ-
րինտէ կիւտէրի էլալիլէնէր վէ պիր-
տէ կիւմիւշ պաշլը վէ եալաղլը
պաթթօն պուլունմագտա իտի :

Մէրգում էվվէլա պաշլընէ էկէ-
րէք Մարտիալա , վէ պատէհու տա-
խի Բօզա սէլամ վիրտի , վէ մէր-
գումէ իլէ պիրտէ մանէալը սուրէթ-
տէ կէօղ իշարէթի վիրտի ալաք :

— Էվվէթ իշարէթի մալիւմաթլար
կէթիրմիշ օլմալըքնրդ , մօնսիէօ
Մաթիթէ , — տէտի Բօզ մէրգու-
մա :

— Էվվէթ , մատամ . . .

— Պուեուրունուղ , օթուրունուղ . . .

Մաթիթէ պիր օանտալիլէ ալա-
րագ , կիտիպ Մարտիալըն եաթաղը
եանընտա օթուրտու , վէ պաշլաւը
քէյթիթի հալինէ տիգդաթ իթ-
մէկէ :

Մէրգում քէյթիթի իւղէրին-
տէ կէօրտիւկիւ հալլէրտէն զալպէն
մէմուսն օլտուղունտան , պէլի
իթմէեէրէք կիւլիւմօէմէկէ պաշ-
լաւը : Զիւնքի , քէյթիթի քէք ֆէ-
նա պիր հալտէ կէօրմէքտէ իտի , —
քէնտի աղլընտա , անճաղ պիր գաշ
կիւն տահա եաշաեապիլէէք իտի ,
վէ պինտէն ալէյհ , քեաթֆէյի
սէրվէթի Բօզուն զապլընտա կէչէ-
նէք իտի քի , պիր ճիհէթիտէ քէն-
տի էլինէ կէչէնէք տիր տիմէք իտի :

— Էյ , նէ՞ մալիւմաթ կէթիրտի-
նիղ պաղալըմ , — տէտի Բօզ :

— Մ. Մարտիալ սէօյլէեէնէք իշ-
րիմի իշիտիպ անլաեապիլիւր մի :

— Էվվէթ , բէք ալէա հէմ իշի-
տիր վէ հէմտէ անլար , վէ էկէր պիր
չէյ սիւալ իթմէք իսթէր իտէ , պա-
նա անլաթալըքը , պէնտէ սիղէ ան-
լաթալըքըմ :

— Մատամ , Լիօնէլ Վարթըն նամ
էնէպիտէն օլան պիր ճէնթըմէն
իլէ եէկէնիլէրի հաղգընտա քէպի
մալիւմաթ իթմէք իլիկիմի թալէպ իթ-
տի իտինիղ . . .

— Էվվէթ , էյ , նա՞օրը , քէպի
մալիւմաթ իտէպիլալինի՞ղ մի :

— Բէք չօգ վէ բէքտէ թաֆիլի
սուրէթտէ օլտուղու հալտէ . . .

— Խիւլառաւը նէաէն իպարէթ
պուլունմագտա ալը պաղալըմ :

— Էվվէլ էմիրտէ , թահսիլ իթ-
տիկիմ մալիւմաթլարըն , նէ մէր-
թէպէ շայեանը էմիլիլէթ մահէլ-
լէրտէն օլմալարընը սիղէ իտպէր
վիրմէքլիկի վապիթէտէն առտ իտէ-
րիմ . . . — Եանի շունու պիլմէլի-
սինիղ քի , պէնիմ , բօլիլէրտէն պա-
ղըլարը իլէ կիլլի միւնտէպաթթմ
պուլունմագտա ալը . . . — վէ հաթ-
թա էմիլիլէթի ումումիլիլէէէ մէէ-
մուր պուլունտան պիլիլէք մէէմուր-
լար տալի , պէնիմ բէք տօթթալմ
տալլար . . . — իլթէ պէն պուլարըն
քեաթֆէթիլի տալի մէգրիւր իշին
աղղաւընտան կէղտիրէրէք , թահ-
սիլի մալիւմաթ իթտիրմիլիլմալի . . .

— Էյ , չօգ իլի :

— Իմտի , թահսիլ օլունտան վու-
ղու ֆիլիլէթլէրտէն անլաշլաղընտ
կէօրէ , — (ղըտալըն իսպաթ իտէր
սայիր մալիւմաթլար մէյտանէ չք-
մաւըգնա , մալիւմաթթ օահիհէտէն
սաեթլաճաղընտա , շիւբէն ճա-
լիղ օլմաեաճաղը աշիքեար տըր)

— Լիօնէլ Վարթըն ան աօրը Գալ-
կիլ իթմալը օլուպ , վէ եիկիլմի պէշ
եաշընտա ալը , վէ պանգէր Բօպէր
Պրայթընընտա եէկէնի տիր . . . —

վէ Լօրա , վէ Մարի , վէ Բէրլի մօտ-
մօաղէլ Վարթընտա տալի , մէր-
գումուն ամճաւը (1) զըղլարը տըր-
լար , — պունլարըն բաաթթթլարը ,
նիղամը տայիրէսինտէ օլտուղու
հալտէ , գանչէլարեթ թաթաֆընտան
թաաաիգ զըլընմիլլար տըր . Լիօնէլ
Վարթըն բէք չօգ սէրվէթէ մալիլ
պուլունմագտա ալը . — * * * պան-
գէրտէն , մէրգումուն իսմինէ վէ էմ-
րինէ օլարաղ , միլեօնլարճա ֆրանզ-
լըգ զըլէթիթօսու վար ալը , — վէ
քէնտի աղրապաթընտան պուլու-
նան Տօմէնիգօ Սէպալա , նիղամ
չէհրինտէն օլտուղու հալտէ , գէնկին
պիր մէլէս տիր , — պունլար քէմալի
տարաթ վէ պիր իհթիշամ իւղրէ ,
Սէնթ-Ուէն քէօչիլիլտէ րահաթ
իթմէքտէ օլուպ , նէ Լիօնէլ Վար-
թըն վէ նէտէ եէկէնիլէրինն , էս-
րարա տայիր հիշ պիր իշլէրի վէ հիշ
պիր հալլէրի պուլունմագտէ տէ-
լիլ տիր , վէ պինտէն ալէյհ տի-
մէք տիր քի , ալա շիւբէն իտիլէ-
նէք պիր իշլէրի եօգ տուր . — իշ-
թէ պէնիմ թօրլաաղըմ մալիւմաթ-
լար պունլարտան իպարէթ օլտուղ-
լարը հալտէ , հաղըգաթը հալտէն
օլմաթընտա իտաաա վէ քէֆալէթ
իտէպիլիլիմ :

Մարտիալ պունլարը իշիթտիլիլն-
տէ , կէօղլէրի բարլամիլեա պաշլա-
տըլար :

Զանն իտէրսին քի , պիր վագրթ-
տան պէրու , մէրգումուն քէմալի
շիւբէն վէ էնտիշէսինի մոճիպ օլ-
մագտա պուլունտան մէրաղլար տէֆ
օլմաեա պաշլաալլար . — մէրգում
մէմուսնիլիլէթինտէն վէ րահաթը

(1) Զանն իտէրիլ քի , պաշլա պիր եէր-
տէ , աամճաւը զըղլարըն տէնիլէնէք եէր-
տէ , եանլըն օլարագ , աաեալը զըղլա-
րըն տէնիլմիշ տիր :

գալպինտէն նաշի , րահաթ պիր նէ-
ֆէ՞ս ալմաեա պաշլաալ :

— Հիշ շիւբէնիլէր եօգ տուր քի ,
— տէտի Մաթիթէ , — Գալկիլթ-
թաեա վէ Կուաեանիլաեա եաղալը-
աղընը մէքթուպլարա գարշլըղ
ալընաճաղ օլան ճէվապլար տալի ,
պէնիմ վիրտիլիմ պու մալիւմաթ-
լարը , քեաթիլէն թաաաիգ իտէնէք-
լէր տիր . . .

— Պունլարտան պաշլա պիր մա-
լիւմաթընը աահա եօգ մու տուր ,
— տէլի սիւալ իլլէտի Բօզ :

— Աֆիլ իտէրսինիլ , մատամ . . .
— Էֆէնտիլին մաթաուլարը միւսիւ
թօրթ իլէ միւսիւ Լէօթօլ , մէրգում-
լար իլէ բէք սըղը կէօրիլմէքտէ
տիրլէր . . . — հէլէ Մ. Լէօթօլ իտէ ,
Լիօնէլ Վարթընտան հիշ պըրը-
մագտա տէլիլ տիր . . .

— Աճալիպ , աճալիպ , — տէտի
Բօզ :

— Սէօյլէնտիլիլնէ կէօրէ , մէր-
գումուն իքի պիրաալլէր , մատ-
մօաղէլ Լօրա իլէ Մարիլէ մէֆթուն
օլտուղլարընտան , մէգրիւր աշգ ու
սէվաալարընն նէթիճէսինտէն , պիր
աղաղը նիքեա հասըլ օլաճագ , վէ
պիլիլէք սէրվէթէ գալուշաճագլար
իմիլ . . . — Ֆագաթ , պու պապ-
տէ եալընը իշիթտիլիլմի սէօյլէ-
մէքտէ օլտուղումտան , նէ մէրթէ-
պէեք գաաալ հաղըգաթմա մագ-
րուն օլտուղունու պիլմէմ :

— Պու թէվաթուր , էօյլէ բէքտէ
էաաաղ պիր շէյ օլմամալը տըր ,
— տէլի պաղըրտը Բօզ , — տահա
իլի եա , ինշաալլահ սահիհ չըգար-
տա , Մ. Թօրթ իլէ Մ. Լէօթօլտա ,
միլիսնլարճա բարալարա՞ գօնար-
լար . . . — վէ իշթէ ոթթըգ օլ վու-
ղըթ , բէտէրլէրի սէրվէթինէ կէօղ
տիրմէքտէն վաղ կէչէրլէր , նաալը
քի էկէր էլլէրինտէն կէլտէ , շիմալի-

տէն էլէ կէշիրմէքիկէ չալըշաճադ. լարընտա չիւբհէ եօդ տուր . . .

—Էօյլէ պիր ֆէնալըղը տիւշիւն. մէք պիրէ ճայիղ տէյիլ տիր . . .

—տէտի Մաթիֆէ, չէօյլէ պիր ի. լամ վիրերճէսինէ սէօյլէյիշ իլէ .

—Էյ, աղիղիմ, նէ տէրսինիղ. էֆէնալինին կէթիրտիրկի մալիւմաթ. լարտան հօշնա՛տմաւսունուղ .

—տէյի սիւալ իթաի Բօզ Մարսիալա. —Էվիլէթ .

—Լիօնէլ Վարթընըն աօլ ու է. սասը հազգընտա տոհա պիր չիւբ. հէնիդ պուլունմադ տա՛ մը տըր .

—Խայր .

—Ինչաալլահ արթըգ օլ գօրգ. մադ տա օլտուղունուղ բարաճա թէ հիւքէլէրէ տայիր պիր չիւբհէնիղ

գալմամըշ աըր . էօյլէ տէյիլ մի .

—Խայր, գալմամըշ աըր .

—Տիմէք տիր քի, հէր ճիհէթ. լէ մէֆնունսունուղ . . . —Մ. Մա. թիֆէեէ սիւալ իտէճէք տահա

պաշգա պիր չէյինիղ վա՛ր մը տըր .

—Խայր .

—Իմաի էօյլէ օլտուղտա, Մ. Մաթիֆէ, բէճա իտէրթիմ սիղէ, է. մէք վէ զահմէթլէրինիղէ գարըլըղ

մաթլուպունուղ հէր նէ իտէ, անը տա պիրտիրմէկէ հիմմէթ իտինիղ .

—Մատամ, պէնիմ քէնտիմ ի. չին թալապ իտէճէկիմ, բէք ճիւ. զիյնէթ նէվինտէն պիր չէյ տիր .

—տէյի ճէվապ վէրտի մէրգում Բօզուն տօսիմու, —չիւնքի պէնիմ

պու իշտէ տաըլ մադսէտիմ բարա գաղանմադըրգ տան զիեատէ, սիղէ

պիր խըտմէթ իթմիշ օլմագտան ի. պարէթ պուլունմուշ տուր, ֆա. գաթ, մալիւմ եա, պիղգաթ քէն.

տի էլիմտէն չօղլուղ պիր չէյ կէլ. մէյիդ, իլլա պիր թագըմ խարիճ. տէն առաւարա միւրաճաթմա մէճ.

պուր. օլմուշում տուր, վէ օնլար

իտէ, օլ մէրթէպէ բարա ճանը քի. մէնէլէր տիրէր քի, խաթըր վէ

կէօնիւ իչին, բարմադլարընը պիրէ գրթլաթմադլար . . . —Վէ պիթ.

թապի պէնաէ, պիր ստաթ էվիլէ իշի իլէրու կէօթիւրէպիլմէք իչին.

էվիլէլինտէն լաղըմ կէլէն բարալու. ըք վիրէրէք զալրէթլէրինի թէշիլ.

գէ իհիթիեաճը չէտիտ կէօրմիւշիւմ տիր . . . —նիհայէթ, հիշ տէյիլ

իտէ, իքի պին ֆրանգ գատար հիմ. մէթ իտիրմէսի էլլէմիյնէթտէն տիր .

Բօզ կէօղիւլլէ, Մարսիալա իշա. ըթթ իտէրէք, մէրգումուն ըէյինի

սիւալ իլլէտի .

Մէրգում տաիսի, մէպլաղը մէգ. պուրուն վիրիլմէսինէ բույի ըրգա

կէօթիլէրտի .

Բօզ պիր սանաղգ տշարագ իքի թանէ պինէր ֆրանգըղ պանգա

քեաղքաք չէքտի, վէ կիսիւմսէեէ. ըէք Մաթիֆէեէ թագաթիմ իլլէտի

Մէրգում տաիսի մէրգիւր բա. ըալարը, չէօյլէ պիր էհէմիյնէթ

վիրմէմէլիք կէօթիլէրէք ալըպ, իւղէրի կիւմիւշ իլլէ միւղէյնէն օ.

լուպ, վէ Բուսիա մէշինինտէն մա. մուլ տիէա պիր չիղտան իչինէ վաղ

իլլէտի .

—Լիօնէլ Վարթըն հազգընտա, քէպի մալիւմաթ իթմէքիկէ տահա

տէվամ իտէյիմ մի, —տէյի Մա. թիֆէ սիւալ իլլէտի .

Մարսիալ կէօղլէրինի ալըգ թու. թարագ, տէվամ իթմէմէսինի ան.

լաթարըր .

—Մ. Մարսիալ, արթըգ տէվամ իտիրմէսինէ իւղում կէօրմէքտէ

—Օլ պապտէ քէմալի էֆիյնէթ իւղրէ օլունուղ, մատամ . . . —

մէքքիւր ճէվապլար կէլաթիլէրի ան. տէ պուրաեա եէթիշտիրիլիմ . . .

Բէնէ Մաթիֆէ աեաղա գալգ. տը, քէյֆիլգէ վէտա սէլամընը վիր.

տի, վէ օրատան տիշարը չըղտը .

Բօզ մէրտիվէն պաշընա գատար մէրգումուն պէրապէր կէօթիւրմէք

իսթէտի .

Մաթիֆէ մէրտիվէն պաշընա տուրտու, վէ մէրգումմէեէ եաթաշ

պիր սէօյլէյիշ իլէ .

—Հազգընըղ վար տըր, աղի. զիմ . . . —պու Մարսիալ իլէ մէր.

գում Լիօնէլ Վարթըն արաթնտա, բարա մէսէլէսինէ տայիր օլմաեքպ.

իլլա պաշգա պիր չէյէ տայիր պիր մէսէլէ պուլունմադտա օլմալը տըր . . .

—տէտի .

—Հայ հայ, մաթլագա պաշգա պիր չէյ օլմալը տըր . . . պէն զա.

թէն էօյլէ օլմաթընա գալիէն իս. քեաթ օլմուշումտուր . . . ֆագաթ,

նէ օլտուղունու պիր տիւրլիւ ան. լաեամանօրում . . .

—Ինչաալլահ եազընտա անլա. ըըղ . . .

—Նա՛սըլ անլաեապիլիրսին .

—Պիր չէյի անլամագ իչին նէ եաթմադըղ լաղըմ կէլիլ իտէ, անը

եաթարագ . . . արաեքպ արաշաը. ըարագ, վէ չալըշըպ եօրուլարագ . . .

—Տիմէք տիր քի չալըշըպ արաշ. տըրաճագօթն, էօյլէ՛մի .

—Էվիլէթ, արթըգ օնտա չիւբհէ ճայիղ օլապիլի՛ր մի. մատամ քի

քէօշիւնտէ վիրէճէկի իլք զիյնէ. թին կիւնիւ օլան ճիւմաա իրթէսի

կիւնիւ կէլտի .

Եէվմի մէզպուրտէ հալա զայէթ. լէ կիւղէլ իտի .

Թա սապահտան պէտ իլէ, ֆա. ըիտէն խասսէթէն առաւար կէլէ.

րէք, ֆագաթ տէյիլ քէօշիւն տաիլիլնտէ, չիւնքի տաիլիտէ հէր

պիր չէյ միւքէմմէլ պիր հալաէ պուլունմադտա իտի, իլլա բարգ

(պաղչէ վէ օրման) տէրսինտէ, լաղըմ կէլէն հազըլըղլար իլէ մէշ.

ղուլ պուլունմադտա իտիլէր .

Չիւնքի, կիճէ օլտուգտա, պիւ. յիւք աղաճըղը եօլար իլէ, Սէնա

ըրմաղը իւղէրինէ նաղըր պուլու. նան սէտալէր, էնվայի բըղլար էլէ.

կիւնտիւղ կիպի թէնվիր գըլընա. ճագ օլտուղլարընտան, էօյլէ ալէս.

սէվիյէ մալիւմ վէ առէթտէն պու. լունտուղու իւղրէ, պիր թագըմ Չին

ֆէնէլլէրի վէ բէնկեամուղ գանտիլ. լէր իլէ տօնաթմագտա օլմաեքպ,

իլլա, իւղէլլէրինէ ճամ կիպի չէֆ. ֆագ վէ բարլագ սրտմաշէթ մում.

լարը տիրիլմիշ օլտուղու հալաէ, Վէնէտիք աֆիսէլէրիլլէ տօնաթ.

մագտա իտիլէր .

Աղաճլար արալըղլարընտա, բէք չօգ մահէլլէրտէ, պիրէր լամպա

թուլմագտա օլան եօնմա վէ եա. խօտ տէօքմէ սանէմիէր, եանի սու.

րէթլէր վաղ իթմէքտէ իտիլէր .

Ֆագաթ, պազը տօլաշըղը եօլ. լարըտա, խասսէթէն գարտիլըղ օլ.

սուն իչին, լամպաաղը վէ աֆիսէ. սիղ պրագմագտա իտիլէր .

Գարմէն իլէ Տօլօրէղ, քէնտի թօալէթլէրիլլէ մէշղուլ օլուպ, վէ

մէմիշ իտի իսէտէ, պու ճիւմէ իւլէ տախի, մէվգրի ի ճրայէ գօնուլաճագ պուլունան զիյնէթի տիւ. շիւնտիւ քճէ, չօճու գվարի սէվին. մէքտէ իտիլէր:

Եայլընը Մարի մահգուն պիր հալտէ պուլունմագ տա իտի, — վէ հաթ. թա մէրգումէ չօճուլ, սայիր կիւն. լէքտէն զիւտաւէ զամնաք պիր հալքէսպ իթմէքտէ իտի:

Մէրգումէ քէնտի օտաւսքնտա գաքանարագ, վէ կէօզլէրինտէն եաչար տէօքմէքտէ վէ տիղ իւզէ. րինէ կէլմէքտէ օլտուղու հալտէ, ֆիլ տիշինտէն մուսաննա պիր Բըրիստա նէզտինտէ նիւաղար իյլէ. մէքտէ իտի:

Մէրգումէ մէզքիւր թապիրին աչաղըսքնտա, պիրի Մարսիալըն ճանվէրիկինէ գուրպան կիթմիշ օլան վալիտէսի նօէմինին, վէ տիկէ. րի տախի, բէտէրի Բիշար Պէրնիէ. նին օլտուղու թաղ տիրտէ, իքի գըթա ֆօթօկրաֆ իլէ չէքիլմիշ րէ. սիմէր վաղ իյլէմիշ իտի:

— Եա՛ վալիտէմ, վալիտէմ, — տիմէքտէ իտի մէրգումէ կէնճ գըզ բէրէլէնէրէք, վէ նէֆէսի քէսի. իրճէսինէ ըշգըրըզլարտան պօղուլարագ, — պիր քէրէն նաղար գըլ պանա, տիյնէ պէնի, վէ պանա քէնտի նաթի հաթընը հիմմէթ իյլէ... վէ սէն տախի, եա՛ սէվկիւլիւ բէտէրիմ, սէնին պու սէվկիւլիւ էվլա. տընա գուվլէթ վէր, զայրէթ վէր, էվլէթ, իշպու սէնին տէրտ ու էլէմէր տէրեաւընտա զարգ օլմագ. տա օլան Մարինին իմտաա ու մուա. վէնէթինէ եէթիշ... — պէն սիզին գապըրինիզ իւզէրինտէ օլուպ, վէ պիր սուրէթի ճէլտէ օլտուղու հալտէ, եէմինլէր իթմիշիմ տիր... էվ. վէթ, սիզին իքինիզին տախի ին թիգամընը ալմագլըզ զըմնընտա,

ապու Գօրոտան այրըմտաղդ տան պաշգա, էլիմտէն կէլէն մուալէ. նէթի իտէճէկիմի տախի, եէմինլէր իլէ տէրիւ հաթ՝ իյլէմիշիմ տիր... վէ իշլէ պու կիւն վէ պու սաաթ. տա էօյլէ պիր հալտէ պուլունմագ. տաեքմ.քի, մէզքիւր եէմինիմ, պէ. նիմ պայիսի տէհչէթիմ օլմագ. տա օլտուղունտան, վտտիմի իճրա իթ. մէքլիկէ թէրէտտիւտ իյլէմէքտէ. յիմ... — իմտի պանա գուվլէթ վիրինիզ, գուտրէթ վիրինիզ, եար. տրմ իտինիզ... թագսիրաթմը աֆիլ իտինիզ... — զիրա, պիրմէ՛զ իտիմ.քի... — պէն օլ վաղըթ, գալպիմտէ, ախըր ինթիգամ տույ. զուտունտան պաշգա պիր տույղու հիսս իթմէ. յէճէկիմ տիր տէյի զանն իթմէքտէ իտիմ... սայիր պիր տույ. զու տահա հաթըլ օլարագ, գալ. պիմէ հիւքմ իտէպիլէճէկինի պիլ. մէքտէ վէ սալա տիւշիւնմէքտէ տէ. յիլ իտիմ... պէն օլ վաղըթ, քէն. տի նիյեթի ու գարարըմ հազգըն. տա, քէմայի էմնիյեթի իւզրէ պու. լունմագ տա իտիմ... հալպուքի շիմտի, պաշգա պիր հալտէ պու. լունմագ տաեքմ, քէնտի գալպիմէ, պիզգաթ քէնտիմ հիւքմ իտէմէ. մէմէքտէյիմ, վէ էօյլէ տէ պիրիսի զապթ իտիպ վէ հիւքմ իյլէմէքտէ տիր.քի, խահնախահ թահգիր իթ. մէքլիկէ պօրճու պուլունմագ տա. եքմ... շիւնքի մէրգում, պիզգաթ քէնտի ճէլտաւընը օլան պիր ա. տամըն էվլաաը տըր...

Մարի պունարը սէօյլէտիքտէն սօնրա սիւքիւթ իտէրէք, պիր գաշ ոանիյեթ տուրտու, շիւնքի, ըշգըր. մասընը թուլթամամագ տա իտի:

Ճիւզիճէ հէեէճանը գալպի թէս. կին օլուպ, նէֆէս ալապիլմէքլիկէ պաշաաղընտա իսէ, թէքրարէն քէլամէ տղազ պիրլէ,

— Շիմտի գալպիմ ալթ իւթ օ. լուպ, վէ պիր գօրգո՛ւ հիւքմ իթ. մէքտէ տիր... պէն ախըր ինթի. գամ եէմինինէ, քէնտի հիւսնի րատէթիմէ տախիլ օլտուլ, էվ. վէթ, մէզքիւր նիյեթի վէ մագսէ. տի միւպարէքի, քէնտի իսթէկիմ. լէ գապուլ իտիպ գարար վիրտիմ: Պէն օլ վաղըթ, գըզգարնտաչլա. ըմման զիւտաւէ իլէրու կիթմէք. վիք զայրէթինտէ պուլունմագ տա իքէն, շիմտի իսէ, տահա իլք ա. տըմտա, պիթթէրէտախիւտ, կէրի կէրի գաշմագլըզ մէճպուրիյեթին. տէ պուլունտուղումու հիսս իյլէ. մէքտէյիմ... — Հէրնէ գատար, սէպաթ ու մէթանէթ իւզրէ պու. լունմագլըզա զայրէթ իթմէքտէ ի. սէմտէ, էլիմտէն կէլմէմէքտէ տիր. վէ էն զիւտաւէ տէ գալպիմէ կիւճ կէլէն եէրի շուրաաը աըր քի, պէօյ. լէ պիր զաաֆըն վէ պէօյլէ պիր սէ. պաթմըզըզըն, ատէթա պիր խա. յինիք օլմասընա ագլըմ բէք ա. լէա իրիպ շէհատէթ իյլէմէքտէ տիր... — Մահվընա չալըմագլըզը վաա իթմիշ օլտուղում վէ պօրճ. լու պուլունտուղում պիր քիմէսնէ. եի, շիմտի իսէ, պիզգաթ քէնտիմ սէվմէքտէյիմ... — Նաճուս ու շէրէ. ֆինի բայիմուլ իթմէքլիկէ մէճմուր պուլունտուղում պիր քիմէսնէ եի, էվլէթ, պիզգաթ քէնտիմ սէվաա վիրիպ սէվմէքտէյիմ... — Էկէր վտախի իճրա, վէ վաղիֆէմի իֆա իյլէմէզ իսէմ, նէզտինիզտէ սահիպ ճիւնհա սաեքլաճագըմ... — վէ էկէր, վաախիմ իճրա վէ վաղիֆէ. միտէ իֆա իտէճէք օլուր իսէմ, խիւսանէթի իրթիքեա՛ պ իթմիշ պու. լունմագլըմ... — Մֆ, պու ի. քի թարիզին, հէր գանդիսինտէ թուլթաամ, նիհայէթինտէ տիւշարը մահճուպիյեթ օլաճագլըմտա տալա

շիւքհէ եօ՛գ տուր... — Աճապա, ա. սըլ վաղիֆէմտէն պուլունան, գա՛ն. զի թարիզի թուլմագլըզ տըր... — Եա՛ բէտէրիմ, վէ եա՛ վալիտէմ, պանա իմտա՛տ իտինիզ, պանա նա. սիհաթ վիրինիզ, վէ պանա կիթ. մէքլիկիմ իզթիզա իտէն թարիզի իմա՛ իյլէյինիզ...:

Մարի պունարը պէօյլէ սէօյլէ. եէրէք, վէ էլլէրինի պիր պիրինէ գալուշաուրուպ քէնտույի բարչա. լամագ տա իտի իսէտէ, հաեք՝ ֆի, բէտէր ու վալիտէսինտէնտէ հիշ պիր ճէվապ ալամամագ տա իտի:

Խայլի վաղըթ, — պիր գաշ սաաթ. — էօյլէճէ նիւազ իւզրէ վէ տիղ իւզէրինէ գալտը:

Նիհայէթ կէօզ եաչարը աուր. տուլար, մէրգումէ կէօզլէրինի սիլ. տի, վէ հէր նէ գատար պիր թէ. սէլլի պուլամաաը իսէտէ, ճիւզիճէ քէսպի գուվլէթ իտէրէք աեաղա գալգաը:

Ձաթէն տարմատաղըն վէ ալթ իւթ պուլունմագ տէ օլան ֆիքրի. նէ պիր շէյ տօղտու... — Եայլընը պիր թարիզ թուլմագլըզա գարար վիրտի:

Շուսու տախի պիլ միւնաաէպէ իշար իտէրիք.քի, տօղթօր Ժօլէն քէօքտէ պուլունմագ տէ օլմատըզը կիպի, մէզքիւր զիյնէթտէ տախի հազըր պուլունմահաճագ իտի:

Ձիւնքի Գօրա, Բօզ Պօնչան զիյ. նէթտէ հազըր պուլունուպտա, մէր. գում տօղթօրու կէօրէրէք, սօն. րա կիտիպ, պիրտէ արապ տօղթօր վար իտի տէյի Մարսիալա խապէր վիրէճէկինտէն շիւքհէ իթմէսինէ մէպնի, օլ կիճէ օրատա պուլուն. մամասընը էմրի պասիթէթտէն տաա իթմիշ իտի:

Պինտէն ալէյհ, մէրգում տօղ. թօր, եիկիրմի տէօրթ սաաթ ֆա.

բնական, Գործիքն սոցաղքնտա վագր
 պիր մահէլլի մախսուսուստա գա-
 լաճող խոխի :

Դէզալիք շունու տախի իլալէ-
 թէն իշար խտէրիգքի, տօգթօր
 Ժօսլէն, Գօրանըն նասիհաթը մու-
 ճիպինճէ, — (վէ Ժան Բընօնուն
 րէյիտէ միւնզամմ պուլունտուղու
 հալոէ) — մուալինիք սըֆաթըյ-
 լա, Բօգէթ խասթախանէլէրինտէ,
 քէնտի հօճալարընտան պիրի օլուպ
 տա, պաշ հէքիմ պուլունտան պիր
 զաթըն թէքլիթիլէ խաթիխտամ գը-
 լընմը խոխի :

Մէզքիւր ճէմիյեթիտէն էվլէլ,
 երկիրմի քիշիյէ պիր թատմ վիրի-
 լէճէկիտէ մալիւմ տուր :

Գօրա վէ եախօտ Լիօնէլ Վար-
 թըն, թա աղշամըն սաաթ օնուն
 տան, սիեահ էլպիսէլէրի, վէ կէօք-
 սիւ չօգ աշըգ օլան պէեազ ելէկի
 կիլինմիշ, վէ պէեազ պօեուն պաղը-
 եը պաղլանմըշ, վէ սէթրիտի տիյ-
 մէ տէլիքլէրինտէն պիրինէ տախի,
 հէնուզ օլ վագրթլարտա, Էկարտէ-
 նիա նամ չիշէք մօտա սըրասընա
 կէշմիշ օլմաաղընտան, պիր գա-
 մէլիա չիշէկի վաղ իյլէմիշ խոխի :

Մատմօղէլլէր քէնտի թօալէթ-
 լէրինի պիրթիրմիշ խոխիէր :

— Բէք կիւզէլ օլտունուզ, սէվ-
 կիւլիւ հէմիլիլէրիմ, — տէտի Գօ-
 րա Գարմէնէ վէ Մարիյէ, — ֆա-
 գաթ, զիեատէսիյէ տիգգաթ խոխ-
 նիզ, օլմաեաքի տէր իւհտէ իթմիշ
 օլտունուզ պիր պարը աղիմ ալ-
 թընտա էզլիմէքլիք թէհիքէսինտէ
 պուլունտաընը . . . էվլէթ, պիրի-
 րիմ, տէր իւհտէ իթմիշ օլտունուզ
 նուզ եիւք բէք աղըր տըր, չիւն-
 քի ալտաաղընը իթմէքլիկինիզ,
 վէ եալանլար սէօյլէմէքլիկինիզ, վէ
 հագգանիյեթիթէրվէրիկինիզ իգ-
 թիգաընճա, մուճիպի նէֆրէթի-

նիզ օլաճագ օլան նիշէ գօմէտեա-
 լար իճրա իթմէքլիկէ, եանի նիշէ
 հիլլէ վէ տէսիսէլէր իրթիքեապընա
 պօրճլու պուլունտաաղընը, —
 լաքին, չի չարէ, վիրմիշ օլտունուզ
 մուզ իքի նէֆէր գուրպանլարըն
 ինթիգաթըն ալմագլըղա պօրճլու
 վէ գարարկիլ պուլունտուղումու-
 զուտա տէրխաթըր իտէրէք, քէս-
 պի գուլվէթ վէ ճէսարէթ իթմէ-
 լիսինիզ :

Գարմէն աաաաա գօրգու վիրիճի
 կիւլիւմէյիշ, իլէ, ԺօրԺ Տէրէյն
 հագգընտա քէլամէ աղաղ պիրլէ,
 — Պէնիմ օլ պապտէ թուլմաճաղըմ
 թարիգ, վէ օյնաեաճաղըմ օեուն-
 լար հագգընտա, քէմալի էմիյեթի
 իւզրէ օլապիլիւսին, էօյլէ ուսթա-
 լըգլը օեունլար օյնաեաճաղըմ տըր
 քի, սէնտէ պէկէնէճէք, վէ պանա
 պիրինճի մէրթէպէտէ պիր ուսթա՛տ
 սըֆաթընը վիրէճէքսին :

Հալ պու քի Մարի պաշընը էօ-
 նիւնէ էկէրէք քեամիլէն սիւքիու-
 թի իթթիխաղ իյլէտի :

Գօրա Ժան Բընօնուն եանընա
 կիթտի :

— Նասըլ, պու կիճէ Բօղ Պօն-
 շան իլէ միւքեալէմէեէ կիրիշէպիլէ-
 ճէ՝ քմիսինիզ, — տէյի մէրգումա
 սիւալ իյլէտի :

— Ումարըմ . . . — տէյի ճէ-
 վապ վիրտի մէրգում :

— Տիմէք տիր քի եարընտա իշի-
 միզ, տը Լասնէյ ֆաթիլեաաը հագ-
 գընտա լաղըմ կէլէնլէրի տիւշիւն-
 մէք օլաճագ տըր :

— Էֆէնտի, էկէր միւսաատէնիզ
 օլուր իսէ, սիգէ պիր նասիհաթ վիր-
 մէք խաթէրիմ :

— Մաաշալլահ, պուեո՛ւրունուզ :

— Պէնտէնիզին հիսս ու տէրքի-
 տիշինէ նէզարէն, Բօղ Պօնշան, իհ-
 թիմալ տիր քի քէնտիսի պիլէ պիւ-

մէմէքտէ օլտունու հալտէ, պու-
 լաեա կէլտիկինտէ, Մարսիալ թա-
 րաֆընտան, տիւզճէ պիր ճասու-
 լուգ մէճմուրիյեթի իճրա իտէ-
 ճէք տիր . . .

— Պէն տախի սիգին էֆքեար ու
 իթիգաաթընըղա պուլունմագտա-
 երմ . . . — չիւնքի մէրգումէ միւ-
 կին գարը, քէնտի քէյֆիլինի եա-
 լընը պըրապըպտա կէլմէքլիկի,
 քէմալի խահիշ վէ մէմուսիյեթիլէ
 գապուլ իյլէտի . . . — մուլթազա
 պունտա պիր նիյեթիլ խէֆիյեթի
 վէ ֆասիտէսի պուլունմալը տըր :

— Մէմուս օլտում քի, զաթը-
 նըղ տախի, պէնտէնիզին իթիգա-
 տընտա պուլունմագտաաընը . . . —
 տիմէք տիր քի, օլ պապտէ լաղըմ
 կէլէն հէր նէվի իհթիրաղ վէ իհ-
 թիմամա տիգգաթ պուեունաճագ-
 սընըղ . . . — հաթթա, պիգզաթ
 քէնտի շախսընը հագգընտա տա-
 խի իհթիեաթը քեամիլէ իւզրէ պու-
 լունմալընըղ . . . — Էլպէթիթէ
 խաթընըղտան, տիհանընըղտան
 էմրի պասիլիթ խարիճիտէ օլա-
 րագ եալընըղ պիր լագըրտը չըգա-
 րըպ, վէ պիլա տիգգաթ իւզրէրի-
 նիզտէ պիր ուֆագ թէէսսիր էսէ-
 րի կէօթէրմէքսիլին պիլէ, սիգի
 զամզ իտէպիլմէքլիկէ քեաֆի օլա-
 պիլէճէկինի, չըգարմաեաճագսը-
 նըղ . . .

— Պէն մէրգումէնին գարընըն-
 տա, թաշ վէ մէրմէր քէսիլէրէք,
 հիշ պիր շէյ ֆարգ իթտիրմէմէք-
 լիկէ, պիլթիւն գուլվէթիմիլէ չա-
 լըմագլըղա նիյեթիլ իթմիլիմ տիր :

— Թամամ, բէք ալէա եարար-
 ունըղ :

— Լօրան Բէյմօնուն օղլու հագ-
 գընտա, հիշ պիր մալիւմաթ ալա՛-
 մաաընըղ մը :

— Խայր, հիշ պիր մալիւմաթ :

— Բէք ալէա, օլ պապտէ տիւ-
 շիւնիւր պիր չարէսինի պուլունուզ :

— Պու կիճէ իշին պիր էմր ու
 թէնպիհաթ վա՛ր մը տըր :

— Էվլէթ, — Մարսիալըն պիւ-
 յիւք օղլու ԺօրԺ, մուլթազա գու-
 մար օեունունա ճէլպ վէ տալէթ
 խաթիմէլի տիր, — (զաթէն մէգ-
 քիւր գումարը սէվէնլէրտէն օլտու-
 դունտան, ճէլպ իթմէքլիք բէք
 գօլայ տըր), վէ օեունտաաա չօգ
 մէպլաղլէր իլէ օյնամագլըղա չալը-
 շըլմալը տըր . . . — Գարմէն մէր-
 գումա, պիր թագրիպ քիւշիւք
 սալօնա ալպ կէթիրմէքլիկի տէր
 իւհտէ իթմիշ տիր, վէ պիր քէրէ
 մէրգումա քեաղըտ թրաբէղաօը
 գուրուլարագ օյնանըլմագտա օլ-
 տունունու կէօրտիւքտէ, քէնտի
 նիւտէ կիրիշէճէկինտէ իհթիմալը
 քէպիր վար տըր :

— Բէք ալէա, լաքին օեունտա,
 մէրգումուն գաղանմաընը մը, եօգ-
 սա զա՛յպ մը իթմէսինի միւրատ
 իթմէքտէսինիզ :

— Խայր . . . — զա՛յպ իթմէսինի
 իոթէրիմ . . . — զաթէն, իճրասը-
 նը թասիմ վէ նիյեթիլ իյլէմիշ օլ-
 տունում, ախըր ինթիգամտա գուլ-
 լանաճաղըմ թարիգ ու թէտպիր-
 լէրտէն պիրիտէ, գումար մարիֆէ-
 թիլլէ խարապլարընը մուճիպ օլ-
 մագլըղա չալըմագլըղ տըր . . .

— Եալընըղ քեաղըտ օեունու
 քեաֆի սաեըլամաղ . . . — չիւնքի,
 չօգճաբարա գաղանըպ չէքմէքլիկէ
 չալընըր իտէք, հագգըմըղտա շիւք-
 հէ վիրմիշ օլուրուզքի, օտա պի-
 ղիմ իշիմիզէ պիր տիւրիւ կէլմէզ :

— Պէնիմ գուրտունում տահա
 սայիր տօլապլար տախի վարտըր . . .
 — մէսէլա աթ գօշուշու կիպի . . .
 — սիգ պու կիճէ մէրգումտան եի-
 կիրմի պին ֆրանգ գաղանմալը, վէ

մագլըգ իգթիզա իտէր իտէ, էօյլէ պուլունահեմ, վէ եօգ, էկէր բէք աղբր պաշլըբ իգթիզա իթմէքտէ իտէ, օյ թարիդի թու. թահեմ քի, քիմնէյի իւղէրիմէ կիւլաւրմէնէ. յիմ. մայիւմեա, նէ հէր առում պիր տիր, վէ նէտէ հէր մահէլլ:

—Տօղրուսու, պէնիմ պիրտիկի. մէ կէօրէ, պուլառաա էօյլէ պիր թաղըմ մէրասիմէ իթիպար օլուն. մագաա տէյիլ տիր, տահա զիեա. տէ թէ. քիթօթիզէ մուսմէլէնէ թիա. յէթ իտիլմէքտէ տիր. . . . Լիօնէլ Վարթըն, քէնտի միւսաֆիրլէրինի, քէնտի քէյֆլէրինէ պըրազմագաա տըր, —(չիւբհէսիզ տիր քի, պու ճիւմէ իլէ տախի թէրպիլէ վէ նէ. զաքէթ տայիրէսի թէճապուզ իտիլ. մէմէլի տիր). —պուլառաա քէմալ մէրթէպէ պիր սէրպէթիլիք հիւքմ իթմէքտէ տիր:

—Չօգ իյի, էօյլէ իտէ. . . . վա. դաա, պէն հէր նէ գատար տօղու. չուսաա, էն ուֆագ շէյլէրէ պիլէ տիգգաթ իտիպ արամագլըղը սէ. վէնլէրտէն իտէմտէ, պաշգալարը իւղէրինտէ, այնի թապիաթէ կէօր. տիւկիւմտէ հօշլանմահեպ, տայիմա թէքիթօթիզլիքտէն հազղ իթմէք. տէյիմ. . . .

—էօյլէ օլմանըզ զաթէն մայիւմ տուր, —տէտի Օգթալ մէրգուսա. նըն եանլարընա կէլմիշ օլտուղուն. տան:

—Տալէթ օլունահագ օլան զաթ. լարըն իտիլէրինի թայեին իթմէք. տէյիլ. . . . —տէտի Լամպէր, —պուլարըն իյլէրինտէ պիր չօգտա թէաթրօ գըզլարը վէ գարըլարը տախի պուլունմագաա տըրլար. . . .

—Լիօնէլ Վարթըն հէր նէ գատար Հինտիեալը իտէտէ, թըպզը պիր ֆարիսի տուլղուլարընա վէ կուս. թօլարընա մայիլք պուլունմագաա տըր. . . .

—Եէկէնլէրի՝ նէ թապիաթաա տըրլար. . . .

—Օնլար տախի այնի թապիաթ. տա, բէք ճանա եազըն շէյլէր տիրլէր. . . .

—Տիմէք տիր քի, քէամիլ շէյլ. լէր տիրլէր, էօյլէ՞ մի, —տէտի Րօզ:

—էվլէթ, էվլէթ, քէմալ մէր. թէպէ:

—Փագաթ, հիշ տէյիլ իտէ պի. լաղ շիյվէ վէ ճիլվէյի սէվմէքտէ օլմալք տըրլար:

—Բէք չօգ տէյիլ. . . . —հէր շէյտէ վէ հէր հալտէ սատէլիկի սէվմէքտէ տիրլէր, շէօյլէքի, մէ. լէքվարի պիր կիւղէլիկէ, վէ շահ. վարիտէ պիր սէրվէթէ մալիքէ օլ. տուգլարը հալտէ, տաթիա սէնլի վէ պէնլի պիր հալտէ պուլունմագ. տաա տըրլար. . . .

—Աճայիպ, —տէյի պաղըրտը մատամ Պօնշան, —տիմէք տիր քի, հիւքմէթ նէվինտէն պիր հալ վէ թա. պիաթա մալիք պուլունմագաա տըր. լար. . . .

—Շիւբհէսիզ, նասըլ քի սիգտէ պիգզաթ կէօղլէրինիլլէ կէօրէճէք. սինիլ. . . . —իշթէ, իշթէ, կէլի. եօրլար. . . .

75

Գարմէն, Մարի վէ Տօլօրէզ, իւ. չիւ տախի, զայէթ աշըգ պիր սամանի ընէք էլպիսէլէր կիլինմիշ օլտուգ. լարընտան, վէ մէզքիւր ընէք, քէն. տի սօլկունճա թուճ ընէկինտէ պու. լունան սիմալարըլլա բէք իմթիզան իյլէտիկինտէն, հիւսնի ճէմալլէրի պիր գաթ տահա քէսպի ընէլագ. իթմիշ, վէ սալօն գաբուսունտան իչէրի կիրէր կիրմէզ, հէր քէսին պատիի թէհայեիլլէրի օլմալլար տըր:

Մէրգուլէր տալա պիր էսէրի

թէքէպպիւր վէ թէրէտաիւտ իպ. ըաղ իթմէտիլլէրի հալտէ, քէմա. լի լէթաֆէթ իւղրէ իլէրու. կէլտի. լէր:

Տօլօրէզ իլէ Լիօնէլին ֆէվգ էլ տաթ սուրէթտէ պիրպիրլէրինէ պէն. զէմէքտէ օլմալարը, հէր քէսին թէաճճիւպինի մուճիպ օլմալ իտէ. տէ, իըսըմլըզլարըտա տէրքեար օլտուղունտան, շիւբհէսէ պիր մա. հէլլ գալմամըշ տըր:

Մարի իլէ Գարմէն, շէօյլէ պիր տիգգաթիլ սուրէթտէ, միւսաֆիր. լէրէ աթֆը նիկեահ իթտիլէր:

Ժօրթ իլէ Լէօթլ հէնուզ կէլմէ. միշ իտիլէր:

—էյ, նասըլ պուլմագաա տըրլըզ, —տէյի սիւալ իթտի Լամպէր Մա. սօլ Րօզա:

—Օհ, մաաշաալլահ, տօղրուսու բէք կիւղէլ իմիշլէր, —տէտի Րօզ, —վէ նէ՞ գատարաա շիք տիրլէր. . . . էօղրէ շահան հիշ պիր եէրլէրի պու. լունմագաա տէյիլ տիր. . . . —Սի. զէ պիր շէյ սէօյլէնէյիմ մի, Ալ. լահտան կիւնահըմը նէ՞ սագլաեա. երմ, էկէր պէն էրքէք օլմալ օլ. սա իտիմ, նամուսուլ իւղէրինէ եէմին իտէրիմ քի, մէրգուլէր. լէ «գօրթէզանլըզ» իթմէքլիկէ չը. գըշըր վէ չալըշըր իտիմ. . . .

—Իւչիլլէտէ մի, —տէտի թէ. աթրօ միւլէլիֆի կիւլէրէք:

—Հայ հայ, —էկէր պէն պիր էր. քէք օլմալ օլտա իտիմ, չօգ գըզ. լարըն եիւրէլլէրինի ճէլպ իտէր եագար երգար պիր ճէլլատ, վէլ. հասըլ, սահիհէն պիր ժիլ Պլաս. օ. լուր իտիմ. . . .

—Փալլաս օլտանըզ տահա իյի օ. լուր իտի, աղիզէմ մատամ. . . . —տէտի Օգթալ մէրգուլէնին լագըր. տըսընք քէսէրէք:

—Փարղ իտէլիմ քի էօյլէ օլուն,

զաթէն օ տախի, օ տիմէք տէյիլ մի տիր եա:

—էվլէթ, հէր քէստէ թաաաիգ. իթմէքտէ տիր:

—Հէր նէ հալ իտէ, իշթէ սիգֆիք. ըիմի անլատընըզ եա, արթըզ օլգա. տարը քէաֆի տիր. . . . —Սէօյլէն. տիկինէ նէզարէն, Մ. Մարսիալըն օղուլարը, մէրգուլէրէ տիլտաա տէ օլմալլար տըր. . . . սահիհէ մի տիր, պիլմէքտէ՞ միսինիլ:

—էօյլէ պիր թէվաթուր կէզմէք. տէ օլմասընք, պէն տախի իշիթ. մէքտէյիմ:

—Տիմէք տիր քի, շիմտի մէր. գուլարըն, մէրգուլէրին էթրա. ֆընտա բէրվանէ կիպի տօլաշտըզ. լարընք կէօրէճէկիլ տիր, —ֆէնա պիր էյլէնճէ օլմահաճագ տըր. —պու ալէմտէ, աշգ ու սէվտա տօ. լապընա պինիպտէ աէօնմէքլիք կի. պի կիւլէճէք շէյ օլտամալ. . . . —քէնտիմի մէրգուլարըն եէրինէ գօյ. տուգճա, հէմ ճէֆալարընա, վէ հէմտէ սէֆալարընա հիսսէմէնտ օլ. մագաա, եանի այնի տուլղուլարը տուլմագաաեբմ. . . .

—Տիմէք տիր քի, սիգտէ նտլիք պիր գալպէ մալիք պուլունմագաա. սընըզ:

—Մէկէրչի օլ պապտէ շիւբհէ ճայիլ օլապիլիւր մի, —հաթիթա պէնիմ եիւրէկիմ աշուրի մէրթէ. պէ տուլղուլու տուր. . . . —Պէնի մատմագէլ Վարթընլարա թագաթիմ իտինիլ:

Րօզ Պօնշանը մատմագէլ Վար. թընլարա թագաթիմ իթմէքլիկէ, (մէրգուլէ կիպի պիր գարընըն, էօյլէ պիր ճէմիլէթէ տալէթ իտիլ. միշ օլմասը պիլէ պուլունան միւսա. ֆիրլէրտէն չօղլարըն թէաճճիւպիլ. ըինի մուճիպ օլմագաա իտի), —նէ զազէթա մուհարրիլի, վէ նէտէ

Թէաթրո միւլթիֆի արդուքէշ պու-
լունմատըզլարընտան, թէաթրո միւ-
լթիֆի, մէրգումէհէ:

— Պու շէրէֆէ նայիլ օլմագլըզ,
մահալախանէ սահիպնէ տիւշէր...
— Աղիզէմ մատամ, սիզ մէրգումա
միւրաճաթ իթմէլիսինիզ:

Բօզ Լիօնէլի արամաեա կիթմէ.ք.
տէ իքէն, պիրաե հէնուզ կէլմէ.ք.
տէ օլան ժօրթ իլէ Լէօթօլ կէօզլէ-
րինէ լաթթ կէլաթլըրինտէն, ֆիք
րի ալթ իւթթ օլմուշ տուր:

Մէրգուման Մարսիալըն միս-
տուլարը, սայրի տալէթ օլուն-
մուշ օլանլարըն չօզլարընը թանը
մագտա իտիլէր:

Տէօրթ թարաֆը կէզէրէ.ք, հէր
քէսէ սէլամ վիրաթլըրի կիպի,
Լիօնէլ Վարթըն իլէ Տօմէնիգօ Սէ.
պալաեք տաթի սէլամաթըզտան
սօնրա, մատմօղէլ Վարթընլարա
տօղրու իլէրուլէտիլէր:

Գարմէն կիւլիւմէհէրէ.ք, վէ ֆա-
թիհ քեարանէ պիր թալր ու հարէ-
քէթ իզրէ պուլունարագ, էլինի
ժօրթա ուզաթմը:

Մարի հէր նէ գատար րէնկի սօլ-
մուշ օլուպ վէ պաշընը էհէրէ.ք
մահալան վէ միւքէտաեթ պիր հալ-
տէ պուլունմագտա իտի իտէ տէ,
պու ճիւմլէ իլէ տաթի, էլինի Լէօ-
թօլա վիրմէմէ.քիկէ միւզթէտիր օ-
լամատը:

Բօզ կէօզլէրինի ժօրթ իլէ Լէօ-
թօլտան առա շաշըրմաեարագ, պու
վագաալարը կէօրմէ.քտէ օլտուղուն-
տան, Օգթամ Րիշարա շէօյլէ պիր
տիրսէկիլէ վուրաու, վէ մէրգու-
մուն գուլաղընտան աշաղը տաթի

— Մ. ժօրթ իլէ Մ. Լիօնէլին պիւ-
լիւք էէկէնի, բէք աշիքեար կէօ-
րիւմէ.քտէ տիր քի, պիր պիրինէ
տիրաաե պուլունմագ տա տըրլար.
Փագաթ, քիւլիւքլէր հէնուզ, աշգ

ու սէվտա սէրաեընտա, եալընըզ
պիր աեազ իլէ, եանի թօրալաեա-
րագ էէօրիւմէ.քտէ տիրլէր...

— Ջանն իտէրիմ.քի, քիւլիւք մատ-
մօղէլին ճանը, մէրգումու բէք-
տէ սէվմէ.քտէ օլմամալը տըր, պու
ճիւմլէ իլէ տաթի, մէրգում սարը
կիւզէլի օլուպ, սէվիլմէ.քէ.ք պիր
նէվճիվանտա տէ.լիլ տիր... — պէն
ժօրթա սէվմէ.ք իտէմտէ, տօղրու-
տա մէրգում Լէօթօլուտա չօզլուզ
թահգիր իթմէ.ք իտէմէմ:

Մատամ Պօնշան, օլ պապտէ
տէրքեար օլան մէհարէթի իզթի-
զաղընճա, սայրի վէ էէնի տիգ-
զաթլար իտէմէտի, չիւնքի վագըթ
միւստաաե իթմէտի:

Թաամա հաղըր պուլունմագ
օլան քեաֆէ.քի տալէթիլէր կէլ-
միշ իտիլէր. — Սուֆրաեա օն սէ-
քիզ նէֆէրի էրքէ.ք, վէ ալթը նէ-
ֆէրի տաթի գատար թայիֆէսինտէն
օլտուղու հալտէ, ճէման երկրմի
տէօրթ քիշի օթուրաճագ իտի. վէ
գատար թայիֆէսինտէն օլանլար,
Լիօնէլին իւշ նէֆէր էէկէնլէրի իլէ
սէվիլիւ Բօզ, վէ իլմի րէսիմտէ
իտթիտաաթ քեամիլի էէրինտէ օ-
լարագ, իլէրուտէ բէք շէօհրէթլու
պիր րէսիմճի օլմաթը մէհմուլի գա-
վիտէն պուլունման պիր կէնճ գըզ
իլէ, քէզալիք պիրտէ կէրէ.ք թէաթրօ
շէնտարնտա սէսի վէ օյնաեընը կիւ-
զէլիլիլէ, վէ կէրէ.ք պէ.յն էլ խալգ
ֆագիլէթիլէ թանըլմէ.ք օլան պիր
գատարնտան իպարէթ պուլունմագ
տա իտիլէր:

Խըտմէթ.քեարլար, թաամ սու-
լուն գաբուսունուն իքի գանաա-
լարընը աշաղը, վէ Լիօնէլ Վար-
թըն տաթի, հէր քէսի սուֆրաեա
տալէթ իլէտի:

Ժօրթ իլէ Լէօթօլ, թաամ օտա-
սընա կիթմէ.ք իւզրէ, Գարմէն իլէ

Մարիերի գօլթուզլարընա ալտըլար,
Հալպու.քի, Բօզ, Լամպէր Մա-
սօլա սագըզ կիպի եաբըշարագ:

— Աղիզիմ, սիզին եագանըզտան
տիւշմէմ.քի... — տէտի, — հէմ
սուֆրաաա եան եանա օթուրմալը-
եըզ.քի, չօնուզ կիպի, թա սօնու-
նա գատար կիւլիւպ է.յլէնէլիմ:

— Բէք ալէա, պու թէքիֆինի.
զի քէնաթմէ պիր իզպալ տաա ի-
տէրիմ, — տէ.լի ճէվապ վիրաթի
Լամպէր, քէնտու քէնտուլէ, մէր-
գումէնին հալ ու հարէ.քէթլէրինի,
օլ միւնտաեպէթլէ պիր իլիճէ միւ-
թալտա իտէրէ.ք, օլ եօլտա կիւլիւպ
է.յլէնմէ.քիկի սէվէն գարըլարըն
հալլէրինի անլաթտըրմագ նիլիէ-
թիլլէ, թէաթրօ իլին խաոսսէթէն
պիր օեոն գալէմէ ալմագլըզ տիւ.
շիւնմէ.քտէ օլտուղունտան:

Թաամ օտաարնտա կէօրիլէն
թէզէնաթլը վէ թարիֆտէն միւս-
թալնի կիւզէլիլի նագշ ու պէեա-
նէ հաճաթ կէօրմէ.լիլ:

Պիր իշաե էկէրչի ալուճ ալուճ
գուճ կիպի իրալար սաշլըր, վէ եա-
բըլան շէ.յտէ տէ ազլ ու իեազաթ
իտթիմալ օլունուր իտէ. էլպէթթէ
հէր կիւզէլիլ.ք օնտա թէ.քմիլ օլուր:

Սիւս վէ տարաթթն սօն տէրէ.քէ.
սինէ վաթը օլունմուշ իտի իտէտէ.
քիմէնին թէաճճի պինի միւճիպ
օլմագտա տէ.լիլ իտի, չիւնքի,
զաթէն հէրքէ.ք Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնտէ հիքմէթլէր կէօրէ.քէ.քլէ-
րինի մէհմուլ իթմէ.քտէ իտիլէր:

Փիրպաղըտա հիքմէթ նէվինտէն
հալլէր կէօրիւմէ.քտէ իտիլէր:

Ժօրթ իլէ Լէօթօլ, մատամ Բօզու
անճագ սուֆրաաա կէօրաթլէր:

Վէ մէրգումէ.քի կէօրիւր կէօր-
մէզ, պիր թէհալիւր էսէրինտէն
նաշի, իքիտի տաթի գաշաղընը ին-
տիրտիլէր իտէտէ, ֆիքլիլէրինտէն

տաթի, պէսպէլի, Լիօնէլ Վարթըն,
մէրգումէ.քի մահալա բէտէրլէրինին
խաթըր իլին տալէթ իլլէմիշ օլմա-
լը տըր տէ.լի տիւշիւնալիլէրին-
տէն, հիտտէթլէրի թէսկին օլտու:

Մէրգումար Գարմէն իլէ Մարի-
նին եանլարընտա օթուրմագ տէ օլ-
տուղլարընտան, պաշգա է.յլէնճէ-
լէրէ պագաճաեըպ, անճագ մէր-
գումէլէր իլէ կէօրիւլիպ գօնուշ-
մագլա մէշղուլ պուլունմագ տա ի-
տիլէր:

Ղարիպ պիր հալ, թա իլք էէմէ.ք
կէլաթիլինտէ, ճէմիլիլէթ շարապլար
սայէսինտէ պիր բարաղլըզ քէսպ
իթմէկէ, շէօյլէ.քի հէր քէ.ք կիւ-
լիւպ շագթմաեա պաշաաթ:

Ջիւնքի սուֆրաաա պուլունման-
լարըն է.քսէրիտի զէ.քի վէ տիւպաղ
քիմէնէլէրտէն իպարէթ պուլուն-
տուղլարընտան, սուֆրանըն պիր
պաշընտան օպիր պաշընա գատար,
լէթայիֆէ տայիր լագըրտըլար վէ
կիւլէճէ.ք սէօզլէր տէօնիւպ աօլաշ-
մաեա պաշաաթլար:

Բօզ Պօնշան էնվայի նէֆիս շա-
րապլարը թմագտա վէ նէշէլէն-
մէ.քտէ օլտուղունտան, սայրի հէր
պէշ տագըզտա պիր լագըրտընը
քէնտի գաբաղըտան պաշգա, Մա-
սօլուն... — տէ.լի մէնն իթմէ.ք իս-
թմէլէրինէ տաթի լագմէն, իզթի-
զա իթաթիլինտէն զիեաաե տաթի
էիւքսէ.ք սէ.լիլ լագըրալ իթ-
մէ.քտէ իտի:

Պիրտէ մէրգումէ, քէնտի ֆիք-
րինտէն, Մարսիալա սէօզ վիրաթի-
կի միւհիմ թէճրիւպէլէրին իճ-
րաթնա գալըշմագլըզ գարար
վիրաթի:

Մէրգումէնին միւրաաթ իճրաթը-
նա, միւսա հէպէթին թարզ ու հալ-
լէրիտէ պիր գօլալըզ վիրմէ.քտէ ի-
տիլէր:

Մէրգումէ, զայն թիւ սիւսիւ սիւս. իւր զընաթէթէր կիլինմիշ օրտուգ. լարը հարտէ խըտմէթ իթմէքտէ օ. լան արուպ խըտմէթ ճիւլէրի պիւրէր պիւրէր կէօզտէն կէչիւրտիքտէն սօն. րտ, սոյիւր լագըրտը խտէնէրին սէն. լէրինի պատարմագ նիյնէթիլէ, հէփսինտէն զիւտտէ պաղըրարագ. —Մօնսիէօ Լիօնէլ . . . —տէտիւ.

—Ազիլէմ մատամ, պուեու. րունուղ, էմի խտինիղ. —Սիղէ պիւր սիւսիւմ վար տըր. —Բէք տէտ, տէ. յիլ պիւր, իլլա պին սիւսիւնիղէ պիլէ միւնթագըրըմ.

Հէր քէս սուս օրտու. Բօզ քէլամէ աղաղ պիւրլէ. —Պու շայեանը թահօին տիւպէր արապլար, էսիւրմի տիւրլէր, —տէ. տի.

Լիօնէլ Ժան Բընօ իլէ պիւր կէօզ իշարէթի ալըպ վիւրտիլէր. —Խօյր, ազիլէմ մատամ . . . —Նէ՞ տիւրլէր էօյլէ իտէ. —Խըտմէթ քեար տըրլար, —

պունլար հիշ պիւր վագըթտա էսիւր օլմամըլար տըր, զիւրա, զաթէն օլ. մալարըտա իհթիւմալտէն տէ. յիլ իտի. չիւնքի մալիւմա, Փրանսա էսա. րէթի գապուլ իթմէղ, վէ քիմքի Փրանսըղ թօքրաղընա տեազ պա. սար իտէ հիւր օլուր.

—Իյի էմմա, սիղին մէմէքէթի. նիղտէ էսարէթ ճարի տիւր, էօյլէ տէ. յիլ մի. —Խօյր, ազիլէմ մատամ, —

Գալկիւթթատա էսարէթ ճայիղ աէ. յիլ տիւր. —Ա՛, տիմէք տիւր քի, զաթընըղ Գալկիւթթալը ոընըղ էօյլէ՞ մի.

—Մէկէրչի շիմտիյէ գատար պիւ. մէքտէ տէ. յիլ մի իտինիղ. —Խօյր, էֆէնտիւմ, պէն սիղի կուտեանիւլըսընըղ տէ. յի գանն իթմէքտէ իտիւմ.

Լիօնէլ Վարթըն պու սիւսիւրէր ճէվապ վիւրտիլի վագըթտա, իւ. զէրինտէ հիշ պիւր պօղուլուպ վէ շաշըրմագլըղ էսէրի կէօթէրմէտիւ. —Կէրչի Լիօնէլին եէկէնիւրինին րէնքլէրի աթմաեա պաշլատը իտէ. տէ, Բօզ օնլարտ տալա տիղ գաթ իթմէքտէ տէ. յիլ իտի.

—Մատամ, եանլըշ պէլլէմէք. տէ իմիշինիղ . . . —տէ. յի ճէվապ վիւրտի Լիօնէլ կիւլիւմնէէրէք. . . —Պէն մէղքիւր կուտեանիւլա գա. սապաղընը սալթ իտմէն պիլմէքտէ. յիւմ, վէ էօմիւմաե Բօրթօ—Բիւօ ճէղիւրէսինէտէ գատէմ պատմամը. չլմ տըր . . .

—Տիմէք տիւր քի, —տէտի թէք. րարէն քէլամէ աղաղ պիւրլէ Բօզ, —սիղին արապ խըտմէթ քեարլարը. նըղ, օլ էսիւրլէր գօմանտէթիւնտէն վէ սիւտհլար սինտի. քինտէն, գա. թան չէքինիպ գօրգմաղլըղա պօրծ. լու պուլուլմագտա տէ. յիլ տիւրլէր. —Խօյր, ալլա . . .

—Օլ պապտէ մէմնուն օլարագ, թէպրիք իտէրիւմ քէնտիլէրինի . . . —Օլ պապտէ մէրգումլար, սիղ. տէնտէ զիւտտէ քէնտի քէնտիլէրինի թէպրիք իթմէքտէ տիւրլէր. . . —

Լաքին, պու պիղիւմ մահէլի ախլա. գըմըղա տալիւր օլան պու մէրթէպէ թաֆօիլի մալիւմաթը սիղէ գա՞նղի էհլի վուգուֆ վիւրմիշ տիւր . . .

—Հոմըրտա պիւր աէլիգանլըեա րաթթ կէլտիւմ իտի տէ . . . պէ. յի. կէմիլէր գապիթանընտան պի. րի, վէ էհէր խաթըրմտան չըգմամըլ իտէ, իտիտէ Արման Տօրսէ, օլմալը իտի, օ սէօյլէտի իտի.

—Արման Տօրսէ, օ մի . . . —տէ. տի Գօրա ալլա ալտըրմաեարագ, եանի քէնտի նըշանլըսը օլտուղու. նու պէլլի իթմէք տէ. յիլ, հաթթա էօյլէ պիւր իտիւմ պիլէ իշիթմէմիշ

տիւր կիւպի պուլունարագ, —պէն պու սէօյլէտիկինիղ ատէմի, իլք տէֆա օլարագ իշիթմէքտէ. յիւմ. . . —տահա սոյիւր պիւր սիւսիւնիղտէ վա՞ր մը տըր, ազիլէմ մատամ.

—Խօյր, էֆէնտի . . . —Իշթէ անճագ պու գատարտան իպարէթ իտի մէրաղըմը տալթէթ իտէն խու. սուս.

Լիօնէլ պատէհու Օգթալ Բիշար իլէ գօնուլմաեա պաշլատը, վէ Բօզ տա քէնտու քէնտուլէ, —Պու տիվանէ իխթիեար Մար. սիւլ տա, քէնտի քէնտուլէ խէ. եալար վէ տիւլլէր կէօրմէքտէ տիւր, —պէն տէ տիվանէ կիւպի սէօ. լէտի. քէրինէ էհէմիլիլէթ վիւրէրէք. նաֆիլէ եէրտէ պօշպօղաղըղլար իթմէկէ մէճպուր օլտոււմ. . . —տէ. տի.

Թաամ պիլթմէք իւղրէ իտի. Ալէա աթիղ Սէվըր ֆապրիգասը իշի ֆաղֆուրի ֆինճանլար իլէ գահ. վէլէր կէլտի.

Պիւր թագըմը թաամ սալօնու եագընընտա պուլունան պիւր օտա. տա, վէ պիւր թագըմը տալիւ պաղ. չէտէ օլտուղու հալտէ, ի. քի գօլ. տան միւղիգալար պաշլամագտա ի. տիլէր.

Լիօնէլ գօլթուղունա սաղ թա. րաֆընտա պուլունան միւսաֆիւրի ալտը, վէ խըտմէթ քեարլար սա. լօնլարըն գաբուլարընը աշտըլար, չիւնքի զաթէն գալտալալըղ պա. սաեա պաշլամըլ իտի.

Սաաթ կիճէնին օնունա վարմըլ իտի. Ժան Բընօ Գօրանըն եանընա եագ. լաշտը, վէ մէրգումէէէ, —Կէօրտիւնիւղ միւ, պէնտէնիղ սիղէ, Բօզ Պօնշան իշին, Մարսիա. լըն ճասուսու տուր տի՞մէտիւմի իտի . . . —տէտի.

—Էվլէթ, ֆագաթ, մէրգումէ. նին աղլ ու տիւրայէթի աղ օլտուգ. տան պաշլա, քէնտի աղլընտա քէք պէկէնէնլէրտէն պուլունտու. զունտան, պիղէ պիւր գարար վիւրէ. մէէէէք տիւր. . . —պու ճիւմէ իլէ տալի տիղ գաթ իտիպ սաղընմագ. լըղ էլղէմիլիլէթտէն տիւր. . .

—Օլ պապտէ էլէմ իւղրէ օլմա. երնըղ. . . օն ի. քի նէֆէր գատար տալի թէաթրօ գըղլարը կէլմիշ ի. տիլէր.

Հէրքէս աեագ օեուկարընա հա. զըրլանմագտա, վէ բէք բարլագ սուրէթտէ իճրա իտիլէճէկի անլա. չըլմագտա իտի. վէ պաղըլարըն տա. խի, հէր նէ գատար ճանլարը պիւր վալա օյնամագ իտիլէմէքտէ իտի իտէ տէ, քեաղըտ օեուկունու տա. հա զիւտտէ սէվմէքտէ օլտուղա. րընտան, քեաղըտ օեուկու օտա. սընա չէքիլմէքտէ իտիլէր.

Ժօրթ իլէ Գարմէն, վէ Լէօթօլ իլէ Մարի տալի, գօլ գօլա վիւրէ. րէք, գալապալըղըն իշինէ կիւրիշ. մէքտէ իտիլէր.

Ժան Բընօ կիտիպ, իշտիկի շա. րապլարտան եիւղլէրի խայլիճէ գը. զարմըլ օլան Բօզու պուլտու.

Մէրգում, հէման թէքիլիֆիլիլէ պիւր սուրէթտէ, մէրգումէնին պէ. իլինտէն գուճագլատը.

—Ա՛, ա՛, նէ՞ եարքեօրսունուղ, մօնսիէօ Սէպալա, —տէ. յի պա. ղըրտը մէրգումէ իւրքիւպ սագը. նարագ, —նէ՞ եօլտա մուամէլէ տիւր պու մուամէլէնիղ. . .

—Պէնիւմ ատէթիւմ, քէնտի տա. մամը վալսա տալթէթ իթտիկիւմ զէ. ման, պու եօլտա մուամէլէ իտէ. րիւմ. . . —տէ. յի ճէվապ վիւրտի մէր. գում.

—Հիշ տէ. յիլ իտէ պունու էվլէ. իլինտէն խապէր վիւրմէլի իտինիղ. . .

—Էվլէթ, ֆագաթ, մէրգումէ. նին աղլ ու տիւրայէթի աղ օլտուգ. տան պաշլա, քէնտի աղլընտա քէք պէկէնէնլէրտէն պուլունտու. զունտան, պիղէ պիւր գարար վիւրէ. մէէէէք տիւր. . . —պու ճիւմէ իլէ տալի տիղ գաթ իտիպ սաղընմագ. լըղ էլղէմիլիլէթտէն տիւր. . .

—Օլ պապտէ մէմնուն օլարագ, թէպրիք իտէրիւմ քէնտիլէրինի . . . —Օլ պապտէ մէրգումլար, սիղ. տէնտէ զիւտտէ քէնտի քէնտիլէրինի թէպրիք իթմէքտէ տիւրլէր. . . —

Լաքին, պու պիղիւմ մահէլի ախլա. գըմըղա տալիւր օլան պու մէրթէպէ թաֆօիլի մալիւմաթը սիղէ գա՞նղի էհլի վուգուֆ վիւրմիշ տիւր . . .

—Հոմըրտա պիւր աէլիգանլըեա րաթթ կէլտիւմ իտի տէ . . . պէ. յի. կէմիլէր գապիթանընտան պի. րի, վէ էհէր խաթըրմտան չըգմամըլ իտէ, իտիտէ Արման Տօրսէ, օլմալը իտի, օ սէօյլէտի իտի.

—Արման Տօրսէ, օ մի . . . —տէ. տի Գօրա ալլա ալտըրմաեարագ, եանի քէնտի նըշանլըսը օլտուղու. նու պէլլի իթմէք տէ. յիլ, հաթթա էօյլէ պիւր իտիւմ պիլէ իշիթմէմիշ

տիւր կիւպի պուլունարագ, —պէն պու սէօյլէտիկինիղ ատէմի, իլք տէֆա օլարագ իշիթմէքտէ. յիւմ. . . —տահա սոյիւր պիւր սիւսիւնիղտէ վա՞ր մը տըր, ազիլէմ մատամ.

—Խօյր, ազիլէմ մատամ, պուեու. րունուղ, էմի խտինիղ. —Սիղէ պիւր սիւսիւմ վար տըր. —Բէք տէտ, տէ. յիլ պիւր, իլլա պին սիւսիւնիղէ պիլէ միւնթագըրըմ.

Հէր քէս սուս օրտու. Բօզ քէլամէ աղաղ պիւրլէ. —Պու շայեանը թահօին տիւպէր արապլար, էսիւրմի տիւրլէր, —տէ. տի.

Լիօնէլ Ժան Բընօ իլէ պիւր կէօզ իշարէթի ալըպ վիւրտիլէր. —Խօյր, ազիլէմ մատամ . . . —Նէ՞ տիւրլէր էօյլէ իտէ. —Խըտմէթ քեար տըրլար, —

պունլար հիշ պիւր վագըթտա էսիւր օլմամըլար տըր, զիւրա, զաթէն օլ. մալարըտա իհթիւմալտէն տէ. յիլ իտի. չիւնքի մալիւմա, Փրանսա էսա. րէթի գապուլ իթմէղ, վէ քիմքի Փրանսըղ թօքրաղընա տեազ պա. սար իտէ հիւր օլուր.

—Իյի էմմա, սիղին մէմէքէթի. նիղտէ էսարէթ ճարի տիւր, էօյլէ տէ. յիլ մի. —Խօյր, ազիլէմ մատամ, —

Գալկիւթթատա էսարէթ ճայիղ աէ. յիլ տիւր. —Ա՛, տիմէք տիւր քի, զաթընըղ Գալկիւթթալը ոընըղ էօյլէ՞ մի.

—Մէկէրչի շիմտիյէ գատար պիւ. մէքտէ տէ. յիլ մի իտինիղ. —Խօյր, էֆէնտիւմ, պէն սիղի կուտեանիւլըսընըղ տէ. յի գանն իթմէքտէ իտիւմ.

Լիօնէլ Վարթըն պու սիւսիւրէր ճէվապ վիւրտիլի վագըթտա, իւ. զէրինտէ հիշ պիւր պօղուլուպ վէ շաշըրմագլըղ էսէրի կէօթէրմէտիւ. —Կէրչի Լիօնէլին եէկէնիւրինին րէնքլէրի աթմաեա պաշլատը իտէ. տէ, Բօզ օնլարտ տալա տիղ գաթ իթմէքտէ տէ. յիլ իտի.

—Մատամ, եանլըշ պէլլէմէք. տէ իմիշինիղ . . . —տէ. յի ճէվապ վիւրտի Լիօնէլ կիւլիւմնէէրէք. . . —Պէն մէղքիւր կուտեանիւլա գա. սապաղընը սալթ իտմէն պիլմէքտէ. յիւմ, վէ էօմիւմաե Բօրթօ—Բիւօ ճէղիւրէսինէտէ գատէմ պատմամը. չլմ տըր . . .

—Տիմէք տիւր քի, —տէտի թէք. րարէն քէլամէ աղաղ պիւրլէ Բօզ, —սիղին արապ խըտմէթ քեարլարը. նըղ, օլ էսիւրլէր գօմանտէթիւնտէն վէ սիւտհլար սինտի. քինտէն, գա. թան չէքինիպ գօրգմաղլըղա պօրծ. լու պուլուլմագտա տէ. յիլ տիւրլէր. —Խօյր, ալլա . . .

—Օլ պապտէ մէմնուն օլարագ, թէպրիք իտէրիւմ քէնտիլէրինի . . . —Օլ պապտէ մէրգումլար, սիղ. տէնտէ զիւտտէ քէնտի քէնտիլէրինի թէպրիք իթմէքտէ տիւրլէր. . . —

Լաքին, պու պիղիւմ մահէլի ախլա. գըմըղա տալիւր օլան պու մէրթէպէ թաֆօիլի մալիւմաթը սիղէ գա՞նղի էհլի վուգուֆ վիւրմիշ տիւր . . .

—Հոմըրտա պիւր աէլիգանլըեա րաթթ կէլտիւմ իտի տէ . . . պէ. յի. կէմիլէր գապիթանընտան պի. րի, վէ էհէր խաթըրմտան չըգմամըլ իտէ, իտիտէ Արման Տօրսէ, օլմալը իտի, օ սէօյլէտի իտի.

—Եօգոստ ազ զալտը քի, մէգքիւր մուամէլէնիզի, պիւր հիւրմէթսիզ. լիք ատա խտէճէք խաիւմ. . .

—Խայր, ախպէր տամամ, խայր, պու գատար խալգ իշինտէ, պէն ապա էօյլէ հիւրմէթսիզիք խտէն. լէրտէն տէ. յիւրմ. . . —էմմա, եա. լընըղճա պուլունուր խտէք, վէ սիզ տէ միւրատա խտէր խտէնիզ, օլ վա. գըի պաշգա լաղըրտը. . .

Օլ պապտէ ոայիր տէֆա գօնու. շուրուզ. . .

—Բէք ալէա, վէ ինշտալլահ տա եազըն վաղըթտա, էօյլէ տէ. յիւլ մի. —չիմտիրի հալ պու եուրունուզ պիր վալա չէվիրէլիւմ. . .

—Հայտէ չէվիրէլիւմ, զիրա, վալսը բէք սէվէրիւմ. . .

Պունլար պիր տհքեամ իլէ, կի. տիպ օյնաեանլարըն իշինէ գալըշ. տըլար. . .

Լիօնէլ պու արատա քիւշիւք օա. լօնա կիթտի. . .

Դեաղըտ օնունլարը պաշլամագ. տա խաիլէր. . .

Պօրատա վէ պիւյիւք ճէմլիէթ. լէրտէ թանըլմըշ օլան զայէթլէ զէն. կին պիր ճէնթըլմէն, կիտիպ թրա. բէզանըն պաշընա կէշմիշ, վէ էօ. նիւնէ տախի, չիզտանընտան պիր թուլթամ պանգա պիլէթլէրի չը. գարարագ վաղ իլիէմիշ խաի. . .

—Մօնսիէօ, —տէտի Լիօնէլ մէր. գումա, —թրաբէզանըղա, պէնի տէ գապուլ խտէրմիսինիզ. . .

Մէրգում ճէնթըլմէն, քէմալի թէվազու իւզրէ պաշընը է. յաի. . .

—Նէ՞ գատար մէպաղա գատար օյնամագ խաթէրսինիզ, մօնսիէօ Վարթըն, —տէ. յի սիւալ իթտի մէր. գում ճէնթըլմէն. . .

—Նէ գատարտաղ խաթէր խտէ. նիզ. . . էլլի լիրատան եիւզ պին ֆրանգա գատար գապուլ խտէ. . .

րիւմ. . . —Ֆիտղաթ, պէնիւմ ապըլ արղումսիզին իլէ օրթագլըղ իթմէք տիր. . . —քեար եա զարար, սօն. րա հիւսպըմըղը կէօրիւրիւզ. . .

Վալա պիթմէք իւզրէ խաի. — միւզիգանըն սօն բարչաաղ չալըն. մազտա, վէ թափանլարը աքս իթ. տիրմէքաէ խաի. —գափալիէլէր քէն. աի եօրսլմուշ վէ նէֆէսլէրի քէ. սիլմիշ օլան տամալարընը, կէօթիւ. րիւպ կէօթիւրիւպ եէրլէրինէ թէս. լիւմ իթմէքաէ խաիլէր. . .

—Մատմօագէլ, պիրազ օթու. րուպ բահաթ իթմէքիկի արղու խտէրմիսինիզ. —տէ. յի սիւալ իթ. տի Թօրթ Գարմէնէ. . .

—Խայր. . . —տէ. յի ճէվապ վիր. տի մէրգումէ. —պուրատա եան. մազտա օլան պինլէրճէ մումար. տան հափա պօղուլմուշ տուր. . . —ատամըն իւզէրինէ պիր պաեըլմագ. լըղ կէլմէքաէ տիր. . . —հալատա բէք կիւզէլտիր. . . էկէր արղու խտէր խտէնիզ, պու եուրունուզ սիզինլէ պաղչէնէ չըղըպ պիրազ հափա ա. լալըմ վէ պիրաղտա տօլաշալըմ. . .

—Իյի էմմա, պիրտէն պիրէ, պէօյլէ պիր սընագտան սօուղա չըղ. մաեա գօրգմա զմըսընըղ. . .

Գարմէն «խայր» տիմէք խաթէ. եէրէք պաշընը սալտաղ, վէ պա. տէհու տիւշիւնմէկէ պաշլատաղ. տան սօնրա, արապ խրտմէթքեար. լարտան պիրինի չաղըրտարաղ, իս. բանեօլճա պիր չէ. յ սէօյլէտի. . .

Արապ կիթտի վէ անինտէ մէր. գումմէնէ, արգասընա ալսըն իշին պիր մանթօ կէթլիրտի. . .

—Արթըզ չիմաի հիշ գօրգմամ, մօնսիէօ, պու եուրունուզ չըղ ալըմ. —տէտի. . .

—Թօրթ քէնտու քէնտույէ, պու. գըղ պէնիւմ իլէ եալընըղ պուլուն. մազլըղ նիյնէթինտէ տիր. . . —

տէ. յի տիւշիւնտիւ ֆախը ու մէսէր. րէթինտէն գօլթուզլարը գապարա. րաղ. —զաթէն խտէ, մէրգումէնին նիյնէթի մալիւմ խաի. . .

76

Գարմէն Թօրթուն գօլթուզու. ն. աա օլտուզու հալտէ, եափաշ եա. վաշ, Վէնէտիք աֆիսէլէրի իւզէր. լէրինտէ եանմազտա օլան բէմպէ րէնք մումարըն ընթղլարըլա կիւն. տիւզ կիպի ալտըլըղ պուլունան օխլամուր աղաճլարը եօլունտա եէօ. րիւմէկէ պաշլատալար. . .

Մէրգումպար Սէնա նէհրի իւզէ. րինէ նաղըր օլուպ, վէ եիւզլէրճէ սէնէլիք եապանի քէսթանէ աղաճ. լարըլա միւզէյիէն պուլունան, պիր սէտտէ գատար կիթտիլէր. . .

Մահէլլի մէզպուրտէ, միւսաֆիր. լէրտէն պաղըլարը տախի կիտէրէք կէզինմէքաէ, վէ քէնտի սիկարա. լարընը իշմէքաէ խաիլէր. . .

Գարմէն տէրեայի թէֆէքքիւր. լէրէ տալմագտա օլտուզունտան. Թօրթ հէր նէ գատար հիշ տուր. մաեըպ լաղըրտը աշմագ խաթէմէք. տէ խաի իօէ տէ, մէրգումէ իսէ, եա հիշ ճէվապ վիրմէմէքաէ, վէ եախաա դըստա գըստա ճէվապլար իլէ իղթիֆա իթմէքաէ խաի. . .

Թօրթ զաթէն, էօյլէ ոայիրլէր իլէ պուլունտուզու վաղըթտա օլտու. զու կիպի գօլտըլաղըրտը խտէմէ. յիւզ կիւճիւք չէքմէքաէ խաի. — չիւնքի, օլ եօլտա քեամիլ վէ էհլի ըրղ պիր գըղ իլէ կէօրիւշիւպ գօ. նուշմագլըղա ալըշմըշ օլմաեըպ, իլք տէֆա օլարտագ թէնտաիւֆ իթտի. կինտէն, պիր թարաֆտան զիեա. տէսիլլէ ութանմագտա վէ սըղըլ մազտա, վէ տիկէր թարաֆտան տախի, աշգ ու սէսիտա թէէսսիրիլ. լէ մի թէէսսիր պուլունմաւը ճի. . .

հէթլէ, պէեանը էֆքեարէ ճէսա. րէթ խտէմէմէքաէ խաի. . .

Պունտանտա գաթինաղար, Գար. մէնին էօյլէ սիւքիթի իթթիխաղ իթմէսի, մէրգումու պիւթիւն պիւ. թիւն ճէտարէթինտէն ախշիւրմէք. տէ խաի. . .

Մէրգում քէօշքաէն պաղչէնէ չըղաղըր վաղըթթ, տաէթա իւզէ. րինտէ պիր գահրամանլըղ. էսէրի հիսս իթմէքաէ իքէն, չիմաի իսէ, պիւթիւն պիւթիւն մուղալիրի օլա. րաղ, քեամիլէն քէնտույի պիր մէք. թէպ չօհուզու հալինտէ պուլմագ. տա խաի. . .

Ուզաղտան միւզիգալարըն սէս. լէրի կէլմէքաէ խաիլէր. . .

Ջանն խտէրսին քի, Գարմէն պիր. տէն պիրէ, քէնտի իւզէրինտէ, պիր զաֆէրեապլըզ տուլլուսու հիսս իթտի. . .

Մէրգումէ տալիմա Թօրթուն գօլ. թուզունտա պուլունմագաէ օլտու. զու հալտէ, սըղ օըղ աղաճլըղլար ալթընտա օլուպ, վէ ընթղլար բէք աղ պուլունան տօլամագաճլը եօլլա. րա տօգրու ալըպ մէրգումու կիթտի. . .

—Նէ՞ տէրսինիզ, մօնսիէօ Թօրթ, պէնճէ էօյլէ տիր, աճապա սիզճէ. տէ էօյլէ տէ. յիլ մի տիր, օլ գա. տար գալապալըղ վէ կիւրիւլտիւ. տէն սօնրա, ինտան պիրաղտա պէօյ. լէ սուս վէ թէնհա պիր մահէլլէ չէ. քիլիր իսէ իյի օլմաղ մը, էլլէմիլ. եէթտէն տէ. յիլ մի տիր. . .

—Պիր տաէմ իշին, իլլա պիրտէ արգատաշը պուլունուր իսէ, մատ. մօագէլ, մէկէրչի թէնհալըղ վէ սուսլուպ կիպի կիւզէլ պիր չէ. յ օլա. պիլիր մի. . . պէնիւմ իթթիգատաղ գալիլմճէ պէօյլէ տիր. . . —տէ. յի ճէվապ վիրտի մէրգում, —միւսաա. տէնիզի թալէպ խտէրէք սէօյլէրիւմ քի, տօղրուսու պու տիշարը չըղ. . .

մազլըգ արգու վէ նիյեթիմինիդուն , աշուրի տէրէճէ մէջնուն օլտուն , թէշէ.ք.քիւր իտէրիմ . . :

—Նի՛շին օլ գտտար չօգ մէջնուն օլտունուդ , —տէտի մէրգումէ մէր- գումուն լազըրտընը քէսէրէք , վէ ալտանըպ ինանմաթըն մուճիպ օլուրճասընա պիր սաֆտէրունուդ վէ պիր թէվէ.ք.քէլլիք կէօթիէրէ- րէք :

—Զիւնքի , —տէտի մէրգում , բէրէլէեէրէք , —չիւնքի , պէնտէ- նիլ իլէ թէնհաճա պէօյլէ կէզին- մէքիկէ չըգմաեա թէնէզդիւ իթ- մէնիլլէ , աճալ ու իֆթիլտարմը մուճիպ օլտունուդտան , քէնտի- մի էն ղիեաաէ մէսուա օլտնլարտան պիրինի ատտ իթմէ.քտէ.յիմ :

—Քէնտինիլի ղիեաաէսիլլէ մէ- սուա մու ատտ իթմէ.քտէսինիլ .

—տէտի Գարմէն , մէրգումւն սէօյ- չէ յիշինի , աաէթա պիր նէղա.քէթէ համլ իտիպաէ կիւեա էհէմիլյեթ ղիրմէեէրէք . —տօղրուսու պու սէօյլէտիկինիլէ ինանմաթուում :

—Մէկէրչի սէօյլէ յիշիմտէ պիր միւտահէնէ վէ պիր միւպալաղամը միւշահէտէ իթմէ.քտէսինիլ , —տէ- յի պաղըրտը մէրգում :

—Հայ հայ . . . —վէ էօյլէ ղանն իթմէ.քիկէտէ հագղլը սէպէպլէ- րիմ վար տըր :

—Նէ՛ իմիշ մէղքիւր սէպէպլէ- րինիլ աճապա . . :

—Էկէր պէնիմ իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշմազլըգտան օլ գատար մէմ նուն օլմագտա օլտա իտինիլ , պու- րաեա սըգճա սըգճա թէշրիֆ իթ- մէքիկինիլ լաղըմ կէլիր իտի . —պաղընը պիրաաէրինիլ Մ . Լէօ- բօլ , նասըլ հէր կիւն թէշրիֆ իթ- մէքտէ , վէ հէմիլրէմ Մարինին սի- թէմիէրինէ , զէրրէճէ սէպէպլիլէթ ղիրմէ.քտէ տէ.յիլ տիր . . :

—Ա՛ , մաամօաղէլ , պունու պէն- տէնիլիս տույղուսուղլուղունա համլ իթմէ.յիպ , իլլա , պէլիլ թաճիլ ի- տէրիմ շիւբհէ վէ գօրգուսունա զահիպ օլմագլըղըմա համլ իլլէմէ- իիսինիլ . . :

—Մաաշալլահ , նի՛շին էօյլէ տիւ- շիւնմէ.քտէսինիլ . —մէկէրչի սիլ , եէկէնիմ Լիճնէլին տօթիմու տէ.յիլ- միսինիլ . . :

—Վազաա անըն տօթիմուեում , լա.քին , անըն տօթիմու օլմագլըղըմ- լա , սիլին տաթի տօթիմունուդ սա- երլապիլի՛րմիլիմ . . :

—Նի՛շին սաեքլմաեաճաղընը :

—Տիմէ.ք տիր քի , զաթընըղըն տօթիմու օլմագլըղը իւմիտ իտէրէք իֆթիլտար իտէպիլիլիմ , էօյլէմի . . :

—Մէղքիւր տօթիմուղու գազան- մագլըգ , սիլին էլինիլտէ տիր . . :

—Էկէր սըգ սըգ թէշրիֆ իտէր ի- սէնիլ , պիթիթապի տօթիմուղումաղ տա կիթտի.քճէ քէսպի թագ ղիյեթիթ իտէր . . . —Էվլէթ , անճագ էկէր մէղքիւր թարիլի թուլթար իսէնիլ տօթիմուղումա գազանապիլիլի- նիլ . . :

—Աման , մաամօաղէլ . . . սիլ պու լազըրտընըղա , տահա ղիեա- տէ արգու վէ ղայրէթիմի թահրիք իլլէմէ.քտէսինիլ . . :

—Օլ պապաէ հիշ պիր մահղուր կէօրմէ.քտէ տէ.յիլիմ . . . —պու ա- լէմտէ խալիսէթ էսէրի օլան տօթի- լուգ կիպի թաթլը պիր տույղու օ- լումաղ :

—Օնտան տա ղիեաաէ թաթլըսը վար տըր . . :

—Գանդիսի՛ տիր . . . :

—Աշգ ու ալէաղա տույղուսու . . . Գարմէն պու լազըրտընը իշիթ- տիկինտէ , ղայէթիլ պիր թէլէղլիւղի տէրուն իւղրէ կիւլմէկէ պաշաաղ : —Մօնսիէ Ժօրթ , պու սէօյլէ-

յիշինիլտէն մագաթիսիլ պիր ֆի- քի՛րմի անլաթմագ տըր , —տէ յի սիւալ իթտի մէրգումէ ֆիթնէ.քեա- րանէ պիր թարղ իւղրէ :

—Եալընը պիր պէեանը ֆի.քր օլմաեքպ , իլլա պիր պէեանը արգու ու մագաթա տիր . կէրչի տահա իղ հարա ճէսարէթ իթմէ.յիպ քէնտիմի զապի իթմէ.քիլք նիյեթիթինտէ ի- տիմ իտէ տէ , հէր նասըլ իտէ , իշ- թէ տիհանըմտան գաշըվիրտի . . :

—Տիմէ.ք տիր քի սիլ պէնի սէվ- մէքիլք իտտաաաթնտամը պուլուն- մագտաաթընը :

—Էվլէթ , հէմ սէվմէ.քտէ.յիմ , վէ հէմ տէ ղիեաաէսիլլէ սէվմէ.ք- տէ.յիմ . . :

—Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուդ . —է՛յ , նէ՛ վագըթտան պէրու :

—Սիլի թա իլք տէֆա կէօրմէ.ք- լիք իգպալ ու շէրէֆինէ նայիլ օլ- տուղում կիւնտէն պէրու . . :

—Եալընը պիր պագըշընըղա գալպիմի ճէլպ պիրլէ , պէնի քէն- տինիլէ գուլ վէ քէօլէ իլլէմիշսինիլ տիր . . :

—Պէնիմ իշիթտիկիմէ կէօրէ , հէր էրքէկին , հէր գըղա վէ հէր գաաթնա իթթիմալ իտէկէլտիկի ի- սան վէ լուղաթ պունտան իպարէթ պուլունմագտա տըր . . :

—Մէկէրչի պու սէօյլէ յիշիմտէ պիր եալանըլըգ կէօրէրէք , օլ պապաէ շիւբհէ՛ մի իթմէ.քտէսինիլ :

—Պու պիր պիլիլք գապահաթ սաեքլմաղ , շիւնքի , էօյլէ պիր եալան տըր քի , ինսան անը մէճ . պուրի օլարագ տաթի սէօյլէր . . :

—Մաամօաղէլ , պէնիմ սէօյլէ- տիկիմ , քեա՛միլէն տօղրու տուր . . :

—սիլէ եէմին իտէրիմ քի , սիլի րուհում կիպի սէվմէ.քտէ.յիմ . . . ճան ու թէնիմիլէ գալպէն էսիրինիլ օլմուշում տուր . . . վէ տայիմա-

տա էօյլէ օլաճաղըմ տըր . . .

—Կէրչի սէօյլէ յիշինիլտէ պիր տօղրուլուգ կէօրմէ.քտէ իտէմտէ . . . պու ճիւմիլէ իլէ տաթի , շիւբհէմ- տէն նաշի ինանմագլըղա գօրգմագ- տաեքմ . . .

—Աման , բէճա իտէրիմ սիլլէ , զէ՛րրէճէ շիւբհէ իթմէ.յիսիլ . . :

—Իյի եա , սիլ տահա պէնի պիր իյի թանըմագտա պիլէ օլմատըղը- նըլ թագտիրտէ , նա՛սըլ օլուպտա պէնի սէվմէ.քտէսինիլ . . :

—Թանըմագլըղա՛ նէ իհիթեաճ վար տըր . —Մէկէրչի պիլմէղմիսի- նիլք քի , աշգ ու սէվտա տէնիլէն տույղու տաթի , ինսանըն գալպին- տէ , շէօհրէթշուար պիր ութմանըն պիր իշինի կէօրտիկիւնտէ , եաթան ուսթաեթ թանըմատըղը հալտէ տա- խի , էմմա օլ ուսթա իշի օլան շէյ իսթէր պիր բէսիմ օլուն , իսթէր պիր սանէմ օլուն , վէ տէ իսթէր պիր գաաթն օլուն , գալպինտէ տօ- ղան թէհայեիւր տույղուսու միսիլ- լու , պիրտէն պիրէ տօղմագտա տըր :

—Էվլէթ , էօյլէ տիր :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա , իշթէ սիլ տաթի , ճէնապը թալիգըն պէ- կէնիպտէ խալգ իլլէտիլէ՛ պիր մէ- լէ.քթարէսինիլ . . :

—Պու սէօյլէտիկինիլի գապուլ իտէ՛մէմ . . .

—Շիւբհէսիլ , քէմալի նէղա.քէ- թինիլ իգթիղաաթնճա պէօյլէ սէօյ- լէմէ.քտէսինիլ :

—Խայր , էօյլէ տէ.յիլ տիր , վէ հէր նէ եօլտաաա ճէվապ ղիրսէմ , սիլտէ եինէ պէօյլէ սէօյլէեէպի- լիրսինիլ . . :

—Իյի էմմա , նիհայէթ իւլ էմի տօղրու սէօյլէմէքիլքտէ տէ պիր ֆարգ վար տըր :

—Նիհայէթ նէ՛ տիմէք իսթէ- եօրսունուդ :

—Տիմէք խոթերիմ քի, սիգին կի-
պի պիր կիւղէլի կէօրիւպտէ տի-
տատէ օլմամադ, վէ աթէշի մու-
հապպէիլլէ հանըպ թուիւլմա-
մադ, մէկէրշի, էլտէն կէլէպիլլի-
մի . . .

—Բէք ալէա, հայտէ էօյլէ օլմուշ
օլտուն. —մատամ քի պաշղա տիւր-
լիւ հարմադլըգ էնինիդտէն կէլմէ-
մէքտէ իմիշ, սիգ պէնիմ իշին հա-
նըպ թուիւլմադ տա օլունուզ . . .

—Տիմէք տիր քի, միւսաատէ
պուհուրմադ տասընը, էօյլէ տէ-
յիլ մի . . .

—Մէկէրշի միւսատտէ իթմէմէք
պէնիմ էլիմտէ մի տիր . . .

—Լաքին օլապիլիւր քի, կիւճէ-
նիրսինիզ . . . —աճապա կիւճէն-
մէքտէ միսինիզ . . .

—Պու սիւալինիզ պիրադ սէրթ-
ճէ տիր . . .

—Ճէվապընը հիմմէթ իթմէնիզի
րէճա իտէրէք հէմին վիրիւրիմ սիգէ-
նի . . .

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա սէօյ-
լէրիմ քի, էկէրշի մուհապպէիլի-
նիզ պիր խալիսէթ էսէրինտէն ի-
պարէթ պուլունաճադ իտէ, գա-
թան կիւճէնմէմ . . .

—Էկէր միւսատտէ իտէր իտէնիզ
պէհան իտէյիմ . . .

—Մէկէրշի պէն մէննինէ չըգը-
շաճադ օլուր իտէմ, սիգտէ իթաթթ
իտէճէ քմիսինիզ . . .

—Խայր . . .

—Պրոմօ, իշթէ պու հօլտա ա-
չըգ վէ սէրպէսթ սէօյլէյիշի սէվէ-
րիմ, —տէտի Գարմէն կիւլէրէք,
—սիգի իթաթթադլըգ տան վիգայէ
իթմէք նիյնէթիլլէ, բէք ալէա,
հայտէ միւսատտէ իլլէտիմ . . .

—Ինչտալլահ, արթըգ սիւալ իտէճէք
պիր չէյինիզ գալմամըշտըր հա . . .

—Աֆլընըգ տիւլէրիմ . . . —պիր
սիւալիմ տահա վար տըր . . .

—Կէօրիւնիւր քի գանաթը ադ
օլան զաթլարտան օլմալընըգ,
բէք ալէա, տնքտա սէօյլէյինիզ
պադալըմ . . .

—Էօյլէ պիր սիւալ թադաթիմ իթ-
մէք իտէրիմ քի, ճէվապա միւհ-
թաճ տըր . . . —մէգըիւր ճէվա-
պը հիմմէթ իտէճէ քմիսինիզ . . .

—Քիմ պիլիւր, պէլքի . . . —
էվվէլ սէօյլէրսինիզտէ, սօնրա պա-
գարըգ . . . —նէ իմիշ, սիւալի-
նիզ նէտէն իպարէթ պուլունմադ-
տա իմիշ . . .

—Եանի, տիմէք իտէրիմ քի,
պիր կիւն սիգտէ պէնտէնիզի սէվէ-
ճէք միսինիզ . . .

—Անը ապա պիլէմէմ . . .

—Պիր քէրրէ գալպինիզ սիւա-
լէ հիմմէթ իտինիզ . . .

—Պիհուտէ չէյ տիր . . . չիւն-
քի չիմտի գալպիմտէ պիր ճէվապ
վիրէմէնէճէք տիր, սիւքիւթ իտէ-
ճէք տիր . . . —դիրա, պէնիմ գալ-
պիմ, էօյլէ բէք չաբուգ ճէվապ
վիրէն գալպիւրտէն տէյիլ տիր . . .

—Հիշ տէյիլ իտէ, օլ պապտէ
պիր իւմիտիմ օլապիլլիւրմի աճապա-
թա . . .

—Իւմիտ տէնիլլէն չէյ, հէր վա-
գըթ, հէր եէրտէ, հէր քէս իշին,
վէ հէր չէյ իշին ճայիզ տիր . . .

—սիգէ տօթթ օլապիլլէքիլիմ հադ-
գընտա նէ ճէվապ վիրտիմ իտէ,
մուհապպէթ վիրպ սէվմէքիլիմ
հադգընտա տաթի այնի ճէվապը
վիրէպիլլիւրմ . . . պէնիմ մուհապ-
պէթիմէ արդուքէշ պուլունմադ
տա իտէ . . .

—Իմտի, սիգինտէ քէնտինիզի սէվ-
տիրմէքիլիլէ չալըշմալըգ իգթիդա
իտէր . . .

—Աճապա միւյէստէր օլապիլլիւր-
միլիմ . . .

—Անը պէն տաթի պիլէմէմ . . .
Փադաթ, էկէր պէն սիգին եէրի-

նիգտէ օլտա իտիմ, պիր քէրրէ թէճ-
րիւպէնէ գալըշըր իտիմ . . .

—Տիմէք տիր քի, զաթթընըգ պու-
նասիհաթթ վիրմէքտէսինիզ, էօյլէ
մի . . .

—Շիւբհէսիզ . . .

—Մէրգուճէնին պու լադըրալըր
նէ գատար մէհուլ վէ գաթալը պիր
սուրէթտէ իտիլէր իտէ, սէօյլէյիշի
թարղարը տաթի օլ գատար զա-
րէթ վիրիճի մէրթէպէտէ իտիլէր . . .

—Իմտի Ժօրթ Տէրէյն չէվլէ կէ-
լէրէք . . .

—Ահ, մատմադէլ, սիգ պիր մէ-
լէքսինիզ . . . —տէյի պադըրաթ . . .

—Էվվէթ, էօյլէ պիր մէլէք քի,
քէնտի գանաթարը ալթընտա քէն-
տույի զապթ ու վիգայէնէ միւգ-
թէտիր օլտմաթըքնտան, ճիւղիճէ
տիշարը չըգըպ սէրին պիր բիւզ-
կեար ալմադլըգա միւհթաճ օլմուշ
տուր . . . —տէյի ճէվապ վիրտի
մէրգուճէ կիւլիւմէնէրէք . . .

—Իշէրի կիթմէքիլիլի արդու իթ-
մէքտէ միսինիզ . . .

—Էվվէթ . . . —րէճա իտէլիմ
հայտէյինիզ կիտէլիմ . . . —պի-
րադտա քեադըտ օեուհու օտաթընը
կէօղտէն կէշիրէլիմ . . .

—Հիշ քեադըտ օյնաթըքնըգ
վաճ մը տըր, մատմադէլ . . .

—Էկէր օյնամըշ օլուր իտէմ, պէ-
նի թայիլիպ իտէճէ քմիսինիզ . . .

—Խայր, դիրա, սիգին գուտուր-
լարընըգտա պիլէ պիրէր կիւղէլիլի
կէօրէճէկիմտէ չիւբհէ եօգ տուր . . .

—Օլ պապտէ էմիլիլիլի գալպ
իւղրէ օլունուզ, դիրա, էօյլէ պիր
մէրադըմ պուլունմադ տա տէյիլ
տիր . . .

—մէգըիւր մէրադը տա-
թի սայիր հէր նէվի հէվալի նէֆսէ
մէհուլ պուլունմադ սիգլէրէ, եանի
էրքէքիլէրէ թէրք իտէրիմ . . .

—Փադաթ, պու ճիւմլէ իլէ տաթի,
պիրտէ չըգըպ պադլտէքի տօնան . . .

—տէյի իթմէքիլիլի քտէնտէ բէք հադդ
իտէրիմ . . . ալէլիսուտու իրալա-
լըն չըգըր չըգըր էօթմէլէրինի,
պանգա պիլէթլէրինին հըշըլթըլա-
լընը, վէ էլտէն էլէ կիտիպ կէլմէ-
լէրինի կէօրմէքիլիլի աշուրի մէր-
թէպէ սէվէրիմ . . .

—վէլհաթըլ,
քեադըտ օեուհուճա տէրքեար օ-
լան արդու վէ մուհապպէթին նա-
թըլ չէյ օլտուգուհու պիլիլիմ . . .

—Պուրտա պէօյլէ եալընըգճա
պուլունմադլըգ, հէր նէ գատար
էզ ճան ու տիլ սէվմէքտէ իտէմ-
տէ, պու ճիւմլէ իլէ տաթի, պու-
հուրունուզ կիտէլիմ . . .

—վէ նիհայէթիտէ պիր նէղլէ-
տէ գարար գըլաճադ տըր . . . —
տէյէրէք, վէ եէնիտէն գահ գահ
կիւլէրէք մէրգուճան լադըրալըր-
նը քէստի Գարմէն, —պէնի էօյլէ
պիր նէղլէտէն գուրթարմըշ օլմու-
նըգ իշին մէմուհ օլուրում . . .

—Պունար պիր պիրի գօլթուգլա-
լընտա օլտուգլարը հալտէ, զա-
յէթլէ միւնէվիլէր գըլընմըշ օլան օլա-
լամուր աղաճարը եօլունու թուի-
տուլար . . .

—Հէնուզ մէգըիւր բէք ըշըղը օ-
լան եօլա կիրմէգտէն էվվէլ, պիրի
էրքէք վէ տիկէրի գատըն օլտու-
ղու հալտէ, գարանըգճա եօլար-
տա կէղինմէքտէ պուլունմադ իքի
քիշիլի գարըշլաթըլար . . .

—Հէր նէ գատար գարանըգ իտի
իտէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տաթի,
մէրգուճ էրքէկին Ժան Բընօ —եա-
լաթա Տօմէնիզ օ Սէպալլա — օլմաթ-
նը Գարմէնին Փարգ ու Ֆէհմ իլլէ-
տիկի կիպի, Ժօրթ տաթի մէրգուճ
իլլէ պիրլիքտէ պուլունմադ գատընըն
Բօզ Պօնյան օլտուգուհու թանրաթ . . .

—Բօզ Ֆիլվազը, պիր վալս վէ պիր-
տէ գատըլլ օյնաթըգտան սօնրա,
պիրտէ չըգըպ պադլտէքի տօնան . . .

մահը կէօրմէ քրիկի տրգու իյլէմիշ խորի :

Ժան Բընօ մէրգու մէնին պուար-
դուստնու պիր ֆուրսամ ատտ ի-
տիպ վէ իսթիֆաստէ իյլէմէք իսթէ-
տիկինտէն , մէրգու մէնի գօլթու-
ղունա թագաորը պիրլէ սալօնտան
տիշարը չըգարագ , Սէնա նէհրի
իւզերինէ նազրը պուլունան սէտտէ
կէօթիւրմէքտէ խորի :

Բօղ հէր տաքմտա , պաղչէտէ
կէօրմէքտէ օլտուղու շէյլէր հագ-
գընտա իղհարը թէհօյեիւր իյլէ-
մէքտէ խորի :

—Մհ , պու նէ կիւզէլիք տիր . . .
—տէտի մէրգու մէ , —պու նէ իհ .
թիշամ . . . նտտիւր իւլ էմալ պիր
կիւզէլիք . . . —հօշ պու մէրթէ-
պէ կիւզէլիքլէր կէօրէճէկիմի , պէն
զաթէն մէհմուլ իթմէքտէ խորի . . .

—Ահ , Ս . Լիօնէլ Վարթըն բէք
մէտուտ վէ բէք իգպալը պիր ա-
տամաքը . . . —Պէօյլէ պիր կիւզէլ
եէրի նա՛սըլտա պուլմուշտուր , քի՛մ
քէնտիսինէ բէհպէրլիք իթմիշտիր :

—Պէն պուլտուտ , ազիզէմ մա-
տամ , —տէյի ճէվապ վիրտի Ժան
Բընօ :

—Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնիւ սիզ
դաթէն պիլմէքտէ՞ մի խորինիզ :

—Էվլէթ , չօգտան պէրու պիլ-
մէքտէ խորի :

—Տիմէք տիր քի պաշգա աէֆա
ֆարիտէ կէլմիշ օլմալըսընը , էօյլէ
տէյի՛լ մի , ազիզիմ մօնսիէօ Սէ-
պալլա :

—Իլմիմի պուրտտա թահսիլ իթ-
միշիմ տիր , վէ պատէհու տախի ,
պիր գաշ տէֆալար թէքրարէն կէ-
լէրէք խայլի վաղըթլար գալմըշմ
տըր :

Նաալըքի էվլէլէրի զիքրինի կէշ-
միշիզ տիր , Ժան Բընօ Բօղտան ,
պաղը շէյլէր խուսուսուստա մա-

լիւմաթ ալմազլըգ նիյեթիմինտէ
պուլունմագտա խորի :

Նապոշ հապաշ պիր թագրիպ
մէրգու մէնի , իւզերի աղաճըզլար
իլէ գաբալը օլան պիր կէշիտէ կէօ-
թիւրտիւ , վէ օրտտա միւպահա-
սաթա պաշլատըլար :

—Փարիսի սէվմէքտէսինիզ , էօյ-
լէ տէյի՛լ մի . . . —տէյի սիւալ
իթտի Բօղ Պօնշան :

—Ջիւտտէօլլէ . . . —տէյի ճէ-
վապ վիրտի Ժան Բընօ պիր էսէրի
մուհապպէթտէն նէշէթ իթմէքտէ
տիր սուրէթտէ պիր ահ չէքէրէք ,

—Ահ , մօնսիէօ , —տէտի Բօղ ,
նիշին էօյլէ ահ չէքմէքտէսինիզ .
—եօգսա Փարիս լուզէթինի իշիթ-
տիկինիզ կիպի ֆիքրինիզէ պաղը
մահգուշիյեթիպախշ թէղէքքիւր-
լէ՛ր մի կէլախիէր . . .

—Էվլէթ , մատամ . . . հէմ մէ-
սէրրէթպախշ վէ հէմտէ մահգու-
նիյեթիպախշ թէղէքքիւրլէր . . .

—Իհիթիմալ տիր քի աշգ ու սէվ-
տաեա տայիր պիր շէյ օլմալը տըր ,
էօյլէ՛մի . . .

—Էվլէթ , էօյլէ տիր . . .

—Օլ պապտէ ապա թէաճճիւպ
իթմէմ . . . —չիւնքի , ազիզիմ մօն-
սիէօ Սէպալլա , զաթէն բէք տիլ-
պէր պիր զաթ օլտուգտան պաշգա ,
լէհճէնիզտէն տախի , զիւտտէսիյլէ
տույղու ստհիպի օլմանըլ րանա
կէօրիւնմէքտէ տիր . . . — էլպէթ-
թէ պաշընըլտան աշգ ու ալէտգա-
եա տայիր նիշէ վագաալար կէշմիշ
օլմալը տըր . . . —վէ հէմտէ բէք չօգ-
շէյլէր կէշմիշ օլմալը տըր , —քի՛մ
պիլիւր նէ գատար գարըլար իլէ
տիւշիւպ գալգմըշընըլտըր , հա՛
էօյլէ տէյի՛լ մի . . . —վէ քի՛մ պիլիւր
նէ գատար գարըլարընտա ֆիթնէ-
քեարլըզլարընա ուղրամըշընըլտըր :

—Իհիթիմալ տիր քի քէնտիսինիզ

տիրէպիլէճէք իտիւմ . . . —վագաա
պէն մէյլ ու մուհապպէթ վիրմիշ
իտիւմ . . . —վէ իշիթ , ազիզիմ մա-
տամ , օլ պապտէ սիզէ պիր շէյ
սիւալ իթմէք իսթէրիմ . . .

—Քիմէ՞ , պանսմը . . . վագթիյ-
լէ զուհուրա կէլմիշ օլան աշգ ու
սէվտանըլա՞ տայիր մի . . . —տէյի
պաղըլար Բօղ :

—Էվլէթ :

—Լաթիֆէ՛մի իթմէքտէսինիզ ,
եօգսա ճիտտի օլարագ մը սէօյլէ-
մէքտէսինիզ :

—Խայր , տպա լաթիֆէ իթմէք
իսթէմէյիպ , իլլա ճիտտի օլարագ
սէօյլէմէքտէյիմ :

—Տիմէք տիր քի , միւրատընըլ
պէնի ալտաթմագ օլմալը տըր . . .

—Շիմտի կէօրէճէքսինիզ քի ,
սէօյլէեէճէկիմ շէյ նէ՞ գատար
տօղրու վէ նէ՞ գատար թապիի սու-
րէթտէ տիր . . .

—Ահ , աի . . . նիհայէթ , պըրա-
գընըլ Ալլահընըզ սէվէր իսէնիզ :

—Ասըլ ֆամիլէանըլ իսմի , պու
շիմտիքի թանըմագտա օլտուղում
իսմ մի՞ տիր , —տէյի սիւալ իթտի
Ժան Բընօ , —սիզին տալ իսմինիզ
Բօղ Պօնշան մը տըր :

—Շիւբհէսիզ , նաալըքի իսպա-
թընըտա , մուտախարէն էնկուվիլ-
տէ վագը քէօշկիւմիւ սիզէ սաթ-
տըղըմտա անլամըշընըլ տըր . . .

Նօթէրլէր տէֆթէրլէրինտէ , քէյ-
ֆի օլան իսմ ու մախլէպէր ճայիզ
սաեթլամաղլար . . .

—Իմաի , —տէտի Ժան Բընօ ,
—տահա շիմտի սիզէ թագալիմ
իթմէքլիք շէրէֆինէ նայիլ օլա-
ճաղըմ պիր սիւալ , իլէրուտէ նի-
զամը սուրէթտէ լաղըմ կէլէճէք
օլան պիր իսթինթագըն պիր մու-
գատտէմէսի սաեթլամագ տըր . . .

—Պիր իսթինթագ մը , —տէտի

Բօղ , պիրաղ թէաճճիւպ վէ պիրաղ
տախի գօրգու իւզրէ , վէ տէրու-
նինտէ հասըլ օլմագտէ օլան պի-
հուզուրուղու պէլլի իթմէմէք նիյ-
եէթիյլէ գահգահա իլէ կիլմէկէ
պաշլատարագ , —մէկէրշի սիզ , ա-
զիզիմ մօնսիէօ Սէպալլա , պիր
մահքէմէ՞ հաքիմիսինիզ . . .

—Պէլքիտէ էօյլէ տիր . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի մէրգու մա-
խի կիւլէրէք , վէ պատէհու իլա-
վէյի մէղալ պիրլէ ,

—Սիզին պիր զըզգարնտաշընըլ
վա՛ր մը տըր , տէտի . . .

—Դըզգարնտա՞ մը , —տէյի
պաղըլար Բօղ :

—Էվլէթ , —տէյի տէվամ իյլէ-
տի Ժան Բընօ քէմալի թէմքին իւզ-
րէ , —սիզին պիր զըզգարնտաշը-
նըլ օլուպ , վէ իսմի տախի Դիւր
Պօնշան օլմալը տըր :

—Տօղրու տուր , —տէտի Բօղ
գաշլարընը չաթարագ , —պէնիմ
պիր հէմիլրէմ վար տըր , վէ իսմի-
տէ հագըգաթէն Դիւր տիր :

Ժան Բընօ լագըրտըսընա տէվամ
իյլէտի :

—Հէմիլրէնիզին սանաթը էպէ-
լիք օլուպ , վէ քէնտիսի տէ վէն-
սէնտէ իգամէթ իթմէքտէ խորի . . .
էօյլէ տէյի՛լ մի :

Բօղ , տիւշարը իսթիզրապ օլա-
րագ , քէնտու քէնտույէ , նէրէտէ
օլմալընը պիլէ քիմնէ պիլմէքտէ
տէյիլ տիր տէյի գտնն իթմէքտէ
օլտուղու մէրգու մէ հէմիլրէսի հագ-
գընտա , Տօմէնիզօնուռօ եօլտա սիւ-
ալլարա գալգըշմաօընտան աճապա
նիյիէթ ու մագսէտի՛նէ տիր տէյի
մէրագ իտիպ տիւշիւնմէկէ պաշ-
լատը :

Մէրգումէ, մէրգումէ, սիւալաւէն մագսէտ նէ օլմասընը հէր նէ դատար պիլէմէմէքտէ իտի իտէ տէ, բէտտ իտիպ տէ ճէվապ վիրմէմէ. կէ տախի ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի :

— Պիտիկինիդ մայիւմաթ տօղրու տուր . . . — տէտի մէրգումէ. — Գլէր Վէնսէնտէ իդամէթ իթմէքտէ իտի, վէ սանաթըտա էպէլիք իտի . . .

— Մէրգումէ մէրգումէ սանաթտ պաշլատըղը վագըթլարտա, ազի. գէմ մատամ, սիդ տահա չօգ կէնճ իտինիդ . . .

— Օֆ, էվլէթ, չօգ կէնճ իտի . . . — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ բէբէլէնէրէք, — հէնուղ ուֆաճըգ պիր գըղ իտի . . .

— Մէրգումէ պիր դաշ սէնէ սօն, բա, պիր չօճուգ թէլէթ իթմէքլիք ճինայէթինտէ մէտխալի պուլուն. տուղունա տայիր, պիր ազվիտաթ թահթընա տիւշմիւշ տիր, էօյլէ տէյիլ մի :

— Պիլէեօրում . . . — տէտի բէբէլէնէրէք Բօղ, մէրգումէ սիւալ իւղէրինէ ալթ իւսթ օլարագ :

— Տիւշինինիդ պագալըմ, պէլքի տէրխաթըր իտէրսինիդ . . .

— Լաքին սիղճէ նէ էհէմմիյեթ թի վարաթըր անըն . . . նիլին մէրագ իտիպ տէ անլամագ իտէմէքտէ սինիդ . . .

— Պէնճէ պիւլիք էհէմմիյեթ թի վարաթըր, վէ զիեաաէսիլէ տէ անլամագ իտէրիմ, վէ էօյլէ օլմասընը սիդ տախի շիմսի անլաեաճագ սընըգ. — Գլէր Պօնչանըն գապահաթըր օլմասըր թէպէյեիւն իտէրէք, պիր մատուճուն թէլէթինտէ մէտ. իտի պուլունմասը ճինայէթիլէ, օն սէնէ մահպուսիյեթինէ հիւքմ օլունմուշտուր . . .

— Լաքին, մօնսիէօ, — տէտի Բօղ կէրմիյեթ. իւղէ, — մատամ. բի գըղ գարնտաշըմըն սէրկիւղէշթի բիւրմէ. լալընը սիդ պէնսաէն իյի պիլմէքտէ. սինիդ, արթըգ պանա սիւալ իթմէքլիկէ պիր հաճաթ գալմագ, — ֆագաթ, սիղէ եալընըղ շու գատա. բընը սէօյլէրիմ քի, օ իշտէ Գլէրին պիր գապահաթըր եօգ իտի :

— Մէրգումէ օլ իշտէ պիլիւնա՞հ մը իտի, — տէտի Ժան Բընօ, — էօյլէ օլմասընա գալիէն ինանմագ. տամբսընըգ.

— Էվլէթ, օլ պապտէ վիճտանըմ բահաթաթըր :

— Տիմէք տիր քի, պի զայրի հագ. գըն օլտուղու հալտէ մէրգումէ էօյլէ պիր հիւքմ ու իրամ կիյմիշտիր, էօյլէ՞ մի . . .

— Էվլէթ, էօյլէ տիր :

— Իյի էմնա, Գլէր քէնտուլի միւ. տաֆաա իթմէլի իտի, վէ իթմէքլիկէտէ չալընըղ իտի . . .

— Իյիճէ միւտաֆաա իտէմէտի. — չիւնքի տիւշմէնլէրի զալիպ իտիլէր . . . հագըղաթի հալ լաեք. գըլա անլաշըլամատը :

— Մէրգումէնի աճըմագ տա՞մը. սընըգ :

— Աճընմագըղա շայէսթէ պուլունտաա պուլունմատաա եինէ աճըրըմ :

Ժան Բընօ պիրագ սի քիւթ իթ. տիքաէն սօնրա, թէքրաթէն քէլա. մէ տղազ պիրլէ :

— Գլէր Պօնչան հաեաթտա՞մը տըր, — տէյի սիւալ իյլէտի :

— Զանն իտէրիմ :

— Գալիէն պիլմէքտէ տէյիլ մի. սինիդ :

— Խայր, — իտայի վագըթտան պէրու մէրգումէնի նէ կէօրմիւշիւմ տիր, վէ նէտէ հագըղնտա պիր շէյ իշթմիւշիւմ տիր :

— Հիշ էօյլէ պիր շէյ օլապիլիւմ մի :

— Մէրգումէ մահպէտէն գուր. թուլտուգտան պիր դաշ սօնրա պանա մէքթուպ եազմըլ իտի . . .

— Վէ պէնտէ օլ վագըթ չալըրտա իտի . . . — պէնտէն իմտատ վէ մուալէնէթ իտիմիւշ իտի, — պէն. տէ գալըղ պ ֆարիսէ կէլտիմ . . .

— Գլէր քէզալիք մահպէտէն չըգ. մըլ օլուպ, գաթէն քէնտի մաշու. գու պուլունան պէլալը պիր տաէմ իլէ պիրլիքտէ եաշամագտա իտի, վէ պիր կիւն քէնտիլիլի թէքրաթէն պիր պէլաեա տահա ուղրատաճա. ղը շիւքհէօիդ սուրէթտէ կէօրիւն. մէքտէ իտի . . . — պէն մէրգումէնէ օլ պապտէ չօգ տըլընէնա. սիհաթլար վիրտիմ . . . — մէրգումէ պէնիմ նասիհաթլարըմը ֆէնա ֆիքրէ ալարագ կիւճէնտի վէ հիւ. տէթլէնտի . . . — մէրգումէ միւճա. տէլէ, շէտիտ պիր մուտաղաաա նէթիճէ վիրտի, չիւնքի մէրգումէ հէմիլիլէմ զայէթլէ սէրթ մէշըէպ իտի . . . — նիհայէթ ֆէնա մէր. թէպէտէ պիր գալգա իտիպ պիր պիրիմիյէ տարըլաթը . . . — պէն մէրգումէնէ պիր մըգտար տըճէ վիրտիմ, վէ օնտան պէրու պիր տահա եիւզիւնիւ կէօրմէտիմ . . .

— Վէ թէքրաթէն սէօյլէրիմ քի, օլ վագըթտան պէրու, հիշ լագըրաթ. սընը պիլէ իշթմէտիմ . . .

— Օլ սէօյլէտիկինիդ պէլալը տամըն, եանի սապըգալը օլուպ վէ Գլէրինտէ էսկի մաշուգու պուլունան տաամըն իտիլի պիլմէքտէ՞ միտինիդ :

— Էվլէթ . . . — մէրգումուն իտի Բէմի Ծօմէն իտի :

— Բէմի Ծօմէն մի . . . — տէտի Ժան Բընօ իւղէրինտէ պիր տիթրէ. մէ հաթըլ օլարագ :

— Էն զիեաաէ պէլալը հայտուտ.

լարտան պիրիտի տիր. . . մէրգումտան բօլիլէր պիլէ գօրգմագտա օլուպ, վէ իրլիքիտանէլէր տախի նէֆրէթ կէթիլմէքտէ տիրլէր . . . — Աղիլիմ մօնսիէօ Սէպալա, սիղին ազլընըգ բէք ալէա իրէր քի, պէնիմ կիպի քեաթիլէ վէ էհիլ ըրղ պիր գատըն իլէ, էօյլէ պիր հայտուտա կիտիպ տէ աճէթրէս օլան պիր գատըն տրա. սընտա իւլթէթ վէ միւնսաէպէթ ճա. յիգ օլամտեաճաղընտան, հէմիլիլէմ Գլէրաէն պիլիլին պիլիլին ալէա. գաեք գաթ իթմիւշիւմ տիր :

— Աճա՛յիպ, — տէյի ճէվապ վիր. տի Ժան Բընօ, պիր թարղը զարիպ իւղրէ կիւլի մսէեթէք :

Կէլմէքտէ օլտուղլարը կէլիտ գա. բանլըղ օլտուգունտան, Բօղ մէր. գումուն մէրգումէ կիւլիւշիւնիւ կէօ. բէմէտի :

— Հէմիլիլէնիդ մահպէտէ իլգա իտիլաթտէն սօնրա, — տէտի Ժան Բընօ, — Մէրգումէնին Վէնսէնտէ. քի էպէլիք էվի նէ՞ օլտու :

— Հիւքիւմէթ թարաֆընտան սա. թըլաթը :

— Մէրգումէ իտանէ սաթըլաթգ. տան սօնրա, հիշ պիր եէնի տալա գուհուրա կէլմէտիմի :

— Խայր :

— Տիմէք տիր քի Գլէր պունու. էվլէլինտէն տիւշինէրէք, քեաթ. ֆէյի քէնտի իւղէրինէ թէհիլքէ տալէթ իտէք օլան էվրագը զույպ իտէպիլմիւշ տիր . . .

— Նէտէ՞ն պիլիեօրտունուգ . . . — տէյի սիւալ իթտի Բօղ պիր գօր. գու վէ պիր թէաճիւպ իւղրէ :

— Պէն Գլէրի թանըր իտիմ . . . — չօգ սէնէլէր էվլէլտէն պէրու . . . — թա մէրգումէնին կիւղէլիլի քէս. պի շէօհրէթ իթմիւշ պիր հալտէ պուլունմագտա իքէն թանըմագտա իտիմ :

— Գէլքի մէրգումէ իլէ մէյլ ու մուհապպէթ իւզընէ տախի պուլուն մուշուունուղ տուր . . .

— Իհիթիմալտէն տիր . . . — Եւ հէն կեամէրտէ պէն ֆազըր պիր հալ տէ իտիմ . . . — պու կիւն իտէ սա հիպի սէրվէթիմ . . . հէմաէ չօգ սէր վէթէ մալիք պուլունմադաւանք . . . — հէր նէ գատար քէնտի կէշմիշ հալլէրի պիր սուրէթի մէնհուսէտէ (գարարլը) իտի իտէլէրտէ , մէրգու մէնի ածըմադտա օլտուղուստան , էկէրչի պուլուր իտէմ , վազ իլլիէ եաբամադըմը , շիմտի եաբամադ իսթէրիմ . . .

— Եւյլէ իտէ , մէրգումէ հազ զընտա սիզէ մալիւմաթ վիրէմէտի կիմաէն սօլաեք զիեաաէսիլլէ իտէ հասի ֆ իտէրիմ . . . — չի չարէ քի , իշիէ օլ պապտէ տէրքեար օլան մալիւմաթիմ , անհագ օլ սէյլէտի կիմաէն իպարէթ տիր :

— Լաքին , իհիթիմալ տիր քի , հիշ տէյիլ իտէ , մէրգումէնի աբաեապիլմէքիկէ մէտար օլապիլիր տէրէնէտէ պիր վազուֆիլլէթ վիրէպիլիրսինիլ :

— Հալլէ քի , խայր , օլ գատաւ րը տախի պիլմէմ :

— Մէրգումէնի սօն տէֆա կէօր տիւ կիւնիլդտէ , նէ՛րէտէ օթուր մադտա իտի :

— Մօնրու ժտա , էն ատի օլան էվին պիրինտէ պիր օտա քիրալամըշ իտի :

— Գա՛նդի սօզ ազտա իտի :

— Խաթըրմաւան չըզմըշ տըր :

— Մօնրու ժա կիտիպտէ , սօզ ազ լարը պիրէր պիրէր կէօզտէն կէշի րէնէք օլտանըզ , մէզքիւր խանէնի իմանընապիլլիթիմսինիլ :

— Տօղրուսու , խայր պիլէմէմ , — չիւնքի հէմ կիճէլէյին , վէ հէմաէ աբապա իլէ կիթտիմ իտի , վէ պուն տանտա գաթիմազար , էվլէր հէֆի

պիրիպիրինէ պէնզէմէքտէ տիրէր . — ֆազաթ , զանն իտէրիմ քի , մէրգումէնի պաշգա պիր իմարիգ իլէ պուլապիլիրսինիլ :

— Գա՛նդի իմարիգ իլէ պազալլէմ :

— Զապիլիյէ գօնաղընա միւրա ճաթիմ իթտիկիլիլդտէ , լաեքիլլէմա իլամիթ ալապիլիրսինիլ . . .

— Անը պէն տախի տիւշիւնմէք տէյիմ :

— Մազաթ , եալրնըշ շունա տիգ զաթ իթմէքիկէ հիմմէթ իթմէլի սինիլքի , զէվալլընա պիր զարար կէլմէտիքտէն պաշգա , պէնիմ իւմիմին կէշմէսինէ տախի պիր մէն պուրիլլէթ հաթը օլմաւըն . . . — սիզտէ ֆէհմիմաէսինիլ եա , մէրգումէնին հէմիլրէսի օլմաղլլըմը , քէնալմէնէ պիր շէրէֆ ու իֆիթի խար ատա իտէմէմ . . .

— Զօգ իլլի . . . — օլ պապտէ րահաթը գալպ իւզընէ օլունուղ , ազիլլէմ մաւտամ , էմրի պապիլրէթ իւզընէ պուլունաճաղըմտա ապա շիւրհէ ճալիլ տէյիլ տիր . . .

— Մէրգումալար պէյլէ գօնուշաւ րադ , պաղչէտէ խայլիճէ կէզիպ տօլաշաբար :

— Վէ պու տազըրգատա , րէվօլթ սօզաղը իմարաֆընտա պուլունան իտէնաէք իւզըրինէ նազըր աղան լըզլար եազընընտա պուլունմադտա իտիլէր :

— Ա , — տէտի րօղ , — զանն իտէրիմ քի տիւնեանըն պիր ուճուստա պուլունմադտաեք . . . — տալիլրէ տէն օլ գատար ուզագ տիւշտիւք քի , միւզիգանըն պիլէ սէսի իշիտիլմէքտէ տէյիլ տիր . . .

— Ֆիլվաղը չօգ ուզագտաեք . . . — արթըզ իշէրի կիթմէքիկի արզու իտէրմիլիլիլ , — տէյի սիւալ իթտի ժան րընօ :

— Տօղրուսու , էվլէթ . . . — պէյլէ իթէնհա վէ գարանլըգ եէրլէր . տէն պէն անհագ պէշ տազըրգա գատար սէֆա տուեապիլիրիմ , եիւնէ իշէրքի ըլըզլարա վէ բաթըր թըլարա պազալլէմ . . .

— Աֆվ իտէրսինիլ , ապիլլէմ մաւտամ , սիլի եարըմ սաթիմ զէվի ու սէֆատան մահրում գըլարգտան պաշգա , պիր իմազըմ իթէքէքքիլլէր տախի տէրխաթը իթր տիրէրէք , մուճիպի մահզուսիլլէթ ինիլ օլտուս . . .

— Մահզուսիլլէթիմ մի , — տէտի րօղ , — օ՛հ , էվլէթ , էվլէթ , օնտա հազգընըզ վարտըր . . . — Հէմիլրէմ իլէ հիշ պիր վազըթտա հէմէֆքեար պուլունմաւադ . . . — թապիլթլարըմը հիշ պիր վազըթտա իսթիլաճ իտէմէտիլէր . . . — զիրա , մէրգումէ պէնիմ նաթիհաթ լարըմա զէրրէ գատար էհէմիլլէթ վիրիպ աիլլէմէք իսթմէտի . . . — լաքին եինէ քէնտի ինտաճըլըքընըն պէլաւընտա քէնտիսի չէքտի . . . — Եաղըգ քէնտինէ . . . նէ չարէ , նէ եաբաեքմ , էլիմաէն պիր շէյ կէլէմէզ իտի , քէնտի տիւշէն աղլամազ , տէմիլլէր տիր . . . — պուճիւմէ իլէ տախի , եինէ հէմիլրէթ տիր , էլպէթիթէ աճըրըմ . . .

— Զօգ տուլլուլու պիր գալպէ մալիքէ պուլունմադտաւընըզ . — տէտի ժան րընօ :

— Էվլէթ , եիւրէկիմ բէք տուլլուլու տուր , ազիլլէմ մօնսիէօ Սէպալլա , էվլէթ , բէք չաբուգ աճը տուեարըմ . . . — Օլ խուսուստա կէրչի չօգ թաճիլիմ , վէ կէրչի պիրաղ բէք եիւրէքի օլմաղլլըշ չալըշմադտա իտէմ տէ , պիր տիւրիլ եաբամաեօրըմ . . .

— Գունլար էթէտէն պէրուտէն շէյլէր իւզըրինէ գօնուշաբադ , քէօշ-

կէ կիթմէք իւզընէ , օխլամուր տաճարըլլա միւզէյիէն օլան եօ . ու էլէ տաբար :

— Տալիլէտէն իշէրի կիրէր իքէն պիր պիրինտէն պըրըլըր :

— Բօզ պիրի իլէ բօզգա մազուրգա օյնամաղլըղա հազըրլանտը , վէ ժան րընօ տախի գումար օեռնու սալօնունա տօղրու կիթտի :

— Շիմտի պիլդտէ , եարըմ սաթիմ գատար կէրի տէօնէլիմ :

— Օգուեանլարըմը տէրխաթըր իտէպիլլէրէք , եարըմ սաթիմ գատար մազատտէմ , պաղչէտէ , ուզագտա օլան գարանլըգ պիր կէշիտաէ , պիր միւքեալմէ վուգու պուլունադտա իտի :

— Լէօթօլ տախի , քէնտի գարնտաշը ժօրթուն Գարմէն իլէ օյնաաղըր կիպի . Մարի իլէ , վէ քէմալի աշգ ու սէվտա իւզընէ , պիր վալա տէօնտիւքտէն սօնրա , մէրգումէնէ իպրամլար իտէրէք պաղչէնին տէ կիւզէլիլինի վէ տօնանմաղըր ոէյր ու իթմէշա իթմէք արզուսինտէ պուլունտուղունու պիլտիրմիլ , վէ ալըպ պաղչէնէ չըզմըշ իտի :

— Մէրգում տախի գարնտաշը ժօրթ կիպի , քէնտի ճէնանէսիլլէ , եալընըզճա պուլունմաղլըգ արզու վէ նիլլէթիմտէ պուլունմադտա իտի :

— Մարի , մէրգուման իթէքիլլիլլէ գարչը կէլմէնէրէք , գապուլ իթմիլ վէ եիւրէկի տիթրէմէքտէ , ֆազաթ սէպաթ վէ ճէսարէթ իւզընէ պուլունմադտա իտի , չիւնքի նաթըլքի էվլէլճէ պիլտիրիլիլտիր , մէրգումէ քէնտինէ պիր իմարիգ թութմաղլըղա , գալիէն գարար վիրմիլ իտի :

— Մէրգուման իքի չօճուղլար , էվլէլ էմիրտէ , պիր պիրինէ հիշ պիր շէյ ոէյլէմէնէրէք , պիր մըգտար կիթտիլէր :

Մարի, Լէօթօլուն գօլթուղունա
բէք խաֆիֆ սուրէթտէ տաեանմը
խաֆիֆ տաեանմը օլտա, երնէ պու
ճիւմէ իլէ տախի, մէրգումէ իւզէ-
րինտէն քէնտի իւզէրինէ կէշմէքտէ
օլտն թէէնտիւրտէն, մէրգումէն երւ-
րէկի թըգ թըգ վարմագտա, վէ
հէր պիր վարմագտա թա րուհու-
նա իշլէմէքտէ խաֆ:

Հէրնէ գատար, իքի գարնտաշըն-
քի տախի սյրը սյրը սէպէպլէրտէն
նէշէթ իթմէքտէ խաֆ խաֆտէ, Լէօ-
թօլ տախի, Թօրթ կիպի, պիր իզթի-
րապը տէրուն հիսս իթմէքտէ խաֆ:

Խալիսէթ իւզէ օլտարագ զու հնուրա
կէլմիշ օլտն աշգ ու սէվտարնտան
նէշէթ իթմէքտէ պուլունտն շիտ-
աթթ, վէ թէէնտիւր վէ մահճուպիյ-
եթթ եախտա գօրգաղըգ, Լէօթօլուն
պիր իլուն վիճուտինին պուվլէթ ու
ճէտարէթինի քէնտէքտէ խաֆ:

Ջաթէն, Մարիյէ սէյլէեթէք, կէրչի
ֆիքրինտէ պին շէյի պու-
լունտագտա օլտուգտան պաշգա,
կիճէնին գարանըգը իլէ օրթալըգըն
սուլուղու տախի, քէնտի միւրա-
տընը իճրա խաֆէք, սէյլէեթէպիլ-
մէթինէ պիր մէտար օլտագտա խաֆ
խաֆտէ, օլ հէնկեամտէ, սէյլէեթէ-
ճէք պիր լաղըրտը պիլէ պուլապիլ-
մէքտէ տէյլ խաֆ:

Իյր տէֆա լաղըրտըքա կէրչի
Մարի պաշլտը, վէ կէրչի իթտիկի
լաղըրտըքա սուրէթի գահիթէսի-
նէ նէղարէն չօճուգ ճա շէյլէր տիր-
լէր կիպի կէօրինմէքտէ խաֆ խաֆ-
տէ, միւրապընա խաֆմէթ խաֆպիլ-
մէքտէ խաֆ:

— Գաշ եաշընտաթընը, մօնտի
էօ Լէօթօլ, — տէյի սօրտու Մարի:

— Հէնուգ եիկիրմի չաղըմը պի-
թիլմէմիշիմ տիր, մատմօղէլ:

— տէտի մէրգում բէբէլէեթէք:

Մէրգում քէնտի սէսինտէ պիր
ճէտարէթ էսէրի հիսս իլլէտիկին-
տէն, տրթըգ սէրպէսթճէ գօնու-
չապիլէճէկինի տիւշիւնտիւ, վէ ֆիլ-
վաղըրտա քէնտի զայրէթ վէ ճէտա-
րէթ պիրլէ քէլամէ հաղըրտնաթ:

— Պէն օն ալթըք պիրաղ կէշ-
միշիմ տիր: — տէյի ճէվապ
վիրտի Մարի, — Հէնուգ իքիմիլ
տախի բէք կէնճիլ, վէ հիշ շիւր-
հէ եօգ տուր քի, տահա միւտտէ-
թի էօմիլմիւրտէ բէք չօգ զամ ու
էլէմէլը շէքէճէկիլ տիր, վէ բէք
չօգտա տէրտ ու մէշաղգաթլար կէօ-
րէճէկիլ տիր:

— Ղամ ու էլէմէլը: — վէ տէրտ
ու մէշաղգաթլար մը, — տէյի
ճէվապ վիրտի Լէօթօլ, — ֆաղաթթ,
աղիլէմ, սիլ հէնուգ էօյլէ շէյլէր
կէօրմիւշ տէյիլ սինիլ: — վէ հիշ
պիր վաղըթտա տա կէօրմէեթէք-
սինիլ: — շիւնքի էօյլէ շէյլէր սի-
ղին իշին տէյիլ տիրլէր:

— Սէպէպ:

— Պին սէպէպ վար տըր: —

շիւնքի սիլ, թա տօղտուղունուգ
կիւնտէն, մատալարտա օգունմագ-
տա օլտն տէվլէթ ու իլպալ բէրի-
լէրի գուճագլարընտա պիլիլմիւշ-
սինիլ տիր: — Հէնուգ օն
ալթըք եաշընտա օլտուղունուգ հալ-
տէ, մէլէքվարի պիր հիւանի ճէ-
մալէ, վէ մէլիքէվարի տախի պիր
սէրվէթ ու սամունէ մալիքէ պու-
լունտագտաթընը: — Սիղին էօմ-
րինիւլ գունաշընըն հէր պիր թէլ-
լէրի, մէսէրլէթ ու պէշաշէթտէն
միւրէթթէպ պուլունտագտա տըր-
լար: — սիղին շիմտիքի հալ ու
վաղթինիլ կիլլէր վէ շիշէրլէր իլէ
միւղէյեթէն պուլունտուղու կիպի,
խաթիլպալինիլ տախի, էնվար ու
իլպալ ու սէտտէթլէ միւնէվլէր
պուլունտագտա տըր: — հէր քէն

սիղին հուղուրունուղտա պաշ էյիպ
իպրաղը թաաղիմ իլլէմէքտէ տիր
... — հէր պիր արղու վէ միւրա-
տընըքըն, վէ քէյի ու միւրաճընը-
ղըն անինտէ իճրապը, անճագ պիր
էմրինիլէ միւհիթաճ վէ միւնիթաղըր
պուլունտագտա տըր: — Իմտի պու
պէյլէ օլտուղու թաաղիլտէ, էօյ-
լէ զամ ու էլլէմ վէ տէրտ ու մէ-
շաղգաթ լաղըրտըքընը՝ նաաթլօ-
լուպտա ֆիքրինիլէ կէթիլմէքտէ-
սինիլ:

— Տիմէք տիր քի, սիլ պէնի մէ-
սուտ պիր հալտէ տիր տէյի զանն
իթմէքտէսինիլ, էօյլէ՝ մի. — տէյի
սիւալ իթտի Մարի, — մէկէրչի սիլ
պէնիմ իշին, հիշ պիր տէրտ ու
մէշաղգաթ շէքմէմիշ մի տիր իթի-
գատընտա պուլունտագտաթընը:

— Էվլէթ, օ իթիլպատտաեթմ:

— Եա պէն սիլէ, օլ պապտէ
ալտանմագտա օլտուղունուղու խա-
պէր վիրլիլ իսէմ:

— Օլ վաղըթ պէնտէ ինանըր իս-
քեթթ օլտուրում, շիւնքի բէք տ-
լէա պիլիլիմ քի, սիլ եալան սէյ-
լէեթմէքսինիլ. վէ հաթթա, սիլէ
օլ շէքմիշ օլտուղունուգ տէրտ ու
էլէմէլի պէեանէ հիմմէթ իթմէ-
նիլիլ րէճա խաֆիլմ: — զիրա,
պէն տախի տէրտինիլէ տէրտաշ
օլմագլըգը, էզճան ու տիլ արղու
խաֆիլմ, վէ էյիմունէ կէլէն թէսէլ-
լիեթի վիրմէքլիկէ չալըյմագ խաթէ-
րիմ: — լաքին, մատմօղէլ, օլ
տէտիկինիլ տէրտ ու էլլէմէլը, զանն
խաֆիլմ քի, խէեալի շէյլէրտէն ի-
պարէթ պուլունտագտա տըրլար,
էօյլէ տէյիլմի. — զիրա, սիղին իլ-
պալ ու սէտտէթինիլ պիր սուրէ-
թի գալլիյեթէն օլմալը տըր:

— Խալը, իթիլպատտընըքտա եինէ
եանըլմագտաթընը. — տէյի ճէվապ
վիրտի Մարի էլէմիւք պիր սէս իլէ,

խալը, խէեալի պիր շէյ տէյիլ տիր,
հաղըքաթէն պէն պիր էսէֆէնիլիլ
հալտէ պուլունտագտաեթմ: — վէ
հէմունէ զայլէթլէ էսէֆէնիլիլ:

Մէրգումէ պունու սէյլէտիկի
վաղըթտա, շէյլէ պիր, չաեթրտան
միւրէթթէպ գանաթէ իւղէրինէ օ-
թուրու վէրտի, — վէ հըֆիլ ու զապ-
թընա չալըյմագտա օլտուղու ըշգը-
րըգլարըն տրթըգ զապթընա միւր-
թէտիր օլտանտըքընտան, աղլամա-
եա պաշլտար:

Լէօթօլ մէրգումէնին պու հալի
իւղէրինէ, քէտէրի աղիմ իւզրէ
թէաճճիւպ խաֆէք, մէրգումէնին
եանընա օթուրտու, վէ էլլէրինի է-
լինէ ալտը:

Մարի էլլէրինի եապաշճաճըգ
շէքտի: — վէ կէրչի ըշգըրըգլա-
րը թէսկին օլտու իսէ տէ, կէօգ եաշ-
լարը եանաղլարընտան աշաղը, հա-
լէա աղմագտա խալիլէր:

— Ալլահը՝ սէվլէթինիլ, — տէյի
պաղըրտը մէրգում տէլիլանը պիւ-
թիւն պիլթիւն գալպի գապարա-
րագ, — պէնի պիր պիլիլք գար-
տաշընը մագամընտա թուլտարագ,
էմիլիյեթթ իլլէեթինիլ պանա: —
սէյլէթինիլ քիմ տիր սիղին պու
մէրթէպէ տէրտ ու էլլէմինիլի մու-
ճիպ օլտն:

— Քիմնէ տէյիլ տիր: — տէ-
տի մէրգում բէբէլէեթէք:

— Իմաի էօյլէ իսէ, նիշին աղլա-
մագտաթընը:

— Չիւնքի գօրգմագտաեթմ:

— Նէտէն գօրգմագտաթընը:

— Իսթիլպալտէն: — վէ եախտա

տահա սահիհի սիղին վէ քէզալիք
քէնտիմ իշին գօրգմագտաեթմ:

— Նէ տիմէք խաթէտիկինիլի ան-
լաեամամագտաեթմ:

— Հաթթա, պիլղաթ քէնտիմ
տախի անլաեամամագտաեթմ, վէ

զսթէն իսէ գալարինիզի պանա թէս-
լիս իթմիշտինիզ տիր . . . —ՕՖ,
սէպար իզրէ օլունուզ, ինքեարէ
թէնէզզիւ իլլէմէ յինիզ . . .

—Պէն աղա ինքեար իթմէքտէ
տէ յիլիս . . . —տէտի բէրէլէեէ-
րէք Մարի. —էվլէթ, տօղրու տուր,
պէն քէնտի գալարիստէ. հաղգը-
նըղատ, հատտէն պիտատէ պիր մէյլ
ու մու հապպէթ հիսս իթմիշտիստիր . . .

—սիզ մէզքիւր մու հապպէթէ -
թէլէ -շէ իսմի վիրմէքտէ օլտուղու-
նուզտան, մէզքիւր իսմ պանա պիր
գօրգու վիրմէքտէ տիր . . . —մէզ-
քիւր տուղուեա, էկէրչի պաշգա
պիր իսմ վիրմիշ օլտա իտինիզ, օլ
գատար տիւշարը իսէվֆ ու հիրաս
օլմաեաեադ իտիս, չիւնքի բէք
լիլի պիրմէքտէ յիսքի, աշգ ու սէվ-
տա տէնիլէն շէյտէն, բէք չօզ մուհ-
նուպիլեթէլէր, բէք չօզ գուտուր-
լար, իսթիսլար, վէ բէք չօզ տա տէրտ
ու մէշաղ գաթլար տօղմադ տա տըր-
լար . . .

—Պիզիսմ աշգ ու սէվտամըղ, օլ
տէտիլինիզ տաի աշգ ու սէվտա-
լարտան տէյիլ տիր, —տէտի Լէօ-
բօլ մէրգուսմէնին քէլամընը քէսէ-
րէք .

—Բի՛մ պիլիւր. —տէտի Մարի,
—նիհայէթ իւլ էմր, նաաբէքի սէօյ-
լէտիսմ, —պիր նէվ հիւսնի թէ-
վէճնի հ պէնտի, պիզի պիր պիրի-
միզէ բապթ իթմէքտէ տիր . . . Օ
նա գարշը չըգըպտա ճէնքլէշմէեէ-
լիս . . . —պիրպիրիմիզէ տօսթ օ-
լալըմ, յաքին, տօսթլուգ տան էօ-
թէեէտէ կէշմէեէլիսմ, տօսթլու-
ղու մուզ հէմ սէրպէսթ եանի ա-
շըղ սուրէթտէ օլմալը տըր, վէ հէմ
տէ հիշ պիր նիլեթէթի մէսթուրէեէ
մէպնի պուլունմալը տըր . . . —
էկէր պուսու պէօյլէճէ գապուլ ի-
տէր բաղի օլուր իսէնիզ, էլիսի սի-

զէ թագտիսմ իտէրիսմ . . . վէ սիզ-
տէ քէնտի էլինիզի էլլէրիսմ իւզէ-
րինէ վաղ իտէրէք, օլ պապտէ ահա
ու միսադ իթմէլիսինիզ . . .

Լէօբօլ մէրգուսմէնին պու թէք-
լիֆի իւզէրինէ պաշընը սիլքէլէտի

—Տօսթ օլմադ, վէ տօսթլուգ-
տան էօթէյէ կէշմէմէք, —տէտի
մէրգուսմ, —պու իհթիսմալտէն տէ-
յիլ տիր . . .

—Յագաթ, չի չարէ քի, մութ-
լագա էօյլէ օլաճադ տըր, պաշգա
տիրլիւ օլմաեաեադ տըր . . .

—Նէ՛ սէօյլէեօրսուսուզ, նի՛չին
պաշգա տիրլիւ օլմաեաեադ տըր

—Հէր գաշ տէֆա սիւալ իթսէ-
նիզ, ելինէ այնի ճէվապը վիրէպի-
լէճէկիսմ տիր. —չիւնքի պաշգա
տիրլիւ եաբամաեադ տըր, —
վէ չիւնքի, էկէր տիթէշի աշգ պէն-
տիլլէ պիրպիրիմիզէ պաղլանըր ի-
սէք, իքիմիզ տաիս վարթայի ֆէ-
լաքէթէ տիւշէճէկիզ տիր .

—Վարթայի ֆէլաքէթէ՛ մի տիւշ-
մէք, բէք ալէա, սիզին իչին հէր
շէյի կէօզէ ալմըշըմ տըր, անը
տաիս քէնտիսմ իչին պիր իգպալ
աաա իտէրիսմ. —Սիզին իչին տէրտ
ու պէլա շէքմէք տէյիլ . . . վէլէվ
ֆէտայի ճան իտէրէք էօլմէքլիկէ
տաիս հաղըրըմ . . . քէնտիսմէ պիր
սէտաեթի հալ սաեաբըմ. —էկէր
սիզին պու հիսսի թագլիսինիզ սա-
հիհէ չըգըպտա վիճուա պուլտադ
իսէ, չիմտիտէն պըրաղընըք քի,
պէն սիզին օլ աեաղլարընիզ նէզ-
տինտէ, քէնտիսմի գալարտն իտէյիսմ .

—Անը գապուլ իտէ՛մէմ . . . վէ
հաթթիս պիլիսն գուվլէթիմիէ
բէտա իտէրիսմ, —տէյի պաղըրտը
կէնճ գըղ, մէրգուսմն օլ մէրթէ-
պէ ալէվլէնմէսինտէն տօրաեա տիւ-
շարը հէյպէթ օլարադ, —պէն սիզին
սէտաեթի հալ իւզրէ եաշամանը-

զը, վէ պուսուսն իչին տաիս, պէ-
նիսմ Յրանաեա թէրք իթմէմտէն
էվլէլ, սիզինտէ Փարիսի թէրք իթ-
մէնիզի իսթէրիսմ . . . էվլէթ, հէմ
պուրատան ուղաղլանմալընըք . . .
վէ հէմտէ պիր տահա պէնի կէօր-
մէմէլիսինիզ . . .

—Տիմէք տիր քի պէնի գօվմադ-
տաղընը, էօյլէ՛ մի . . . —տէտի
բէրէլէեէրէք Լէօբօլ, —օՖ, չիս-
տի անլատըմքի, սիզ պէնի սէվ-
մէքտէ տէյիլ սինիզ . . .

—Իհթիսմալ տիր քի, մուհա սի-
զի սէվտիլիսմ իչին պուրատան կիթ-
մէքլիկինիզիսիզէ նաաիհաթ իթմէք-
տէյիսմ . . . —տէյի ճէվապ վիրտի
Մարի տիթէեէրէք .

—Լաքին, մաաճաղէլ, սիզին
պու պանա սէօյլէտիկինիզ ազլէ
մուղայիւր պիր լագըրտը տըր . . .

—Մէկէրչի ազլը պաշընտա օլան
պիր գըղ, քէնտույէ տիլտաաէ պու-
լունան պիր աաաճը, պաշգա պիր
սէպէպ օլմաաղըր թագտիրտէ, եա-
լընըզ մէճհուլ պիր տուղուեա վէ
մանէաաղ պիր գօրգուեա մէպնի,
քէնտի հաղուրունտան տէֆ իթ-
մէքլիկէ գալգըշը՛ մը. —սիզին
պու էմր ու միւրտաղընըգա աալա ի-
թաաթ իտէմէմ . . . —սիզ պէնի
սէվմէնիզտէ սէվմէնիզտէ, պէն
սիզի սէվմէնիկիսմ տիր . . .

—Պէնի հէմ կիզլի սուրէթտէ վէ
հէմտէ աալա սէ՛ չըգարմաեադ
սէվմէլիսինիզ . . . —վէ, գաթան
պէնի կէօրմէքլիք արղու վէ զալ-
րէթլինտէ պուլունմաալընըք . . .

—Խայր, մուղայիլի օլարադ, սի-
զի միւսքին օլտաղալ մէրթէպէ սըզ-
նա սըզ ճա կէօրմէքլիք զայրէթլին-
տէ պուլունմաաղըմ տըր . . . —վէ
քէնտի մուհապպէթիսմ պէեան իչ-
լմէք նիլեթէթլիլէտէ, հէր կիւն
եէնիտէն եէնի ֆուրտաթլար վէ վէ-

սիլէլէր արաեաճաղըմ տըր .

—ՕՖ, —տէյիւրէք պիր ա՛հը
սէրա չէքտի Մարի, —կէօրմէք-
տէ՛միսինիզ չիմտի քի, նա՛սըլ հաղ-
գըմ՝ վար իմիշ . . . —կէօրմէքտէ՛-
միսինիզ չիմտի քի, նա՛սըլ սէօյլէ-
տիկիսմ կէլիպ չըգմադ տա տըր, նա՛-
սըլ սիզին սէպէպինիզտէն տիւշարը
ղամ ու էլէմ՝ օլմադ տաեբմ . . .

Մէրգուսմէնին պու լագըրտա-
րը, ալէլիտուսու թէլաֆֆու գունտա
տէրքեար օլան էսէրլէր, Լէօբօլուն
գալարիսէ հատտէն զիեաաէ թէէս-
սիր իթաիլլէրինտէն, անինտէ պիր
տէն պիրէ քէնտի էֆքեարընը տէ-
կիշթիլմէկէ պաշլատը .

—Աֆվ իտինիզ, մաաճաղէլ, —
տէտի մէրգուսմ էլլէրինի պիր պիր-
լէրինէ գալաշաուրաադ տան աճն-
լա, Մարիլէ տօղրու ուղաաարադ,
—տֆվ իտինիզ, բէճա իտէրիսմ սի-
զէ . . . —Հէր նէքի էմր իտէր ի-
սէնիզ, իճրաաընա միւնթաղըրըմ,
վէ քէմալի իթաաթ իւզրէ պուլու-
նաճաղըմա եէմին իտէրիսմ . . .

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, մճն-
սիէօ Լէօբօլ, —տէտի մէրգուսմէ,
—էկէր Փարիսի թէրք իթմէքլիք
սիզին իչին բէք աղըր վէ բէք կիւճ
օլաճադ իսէ, պէյիս եօզ տուր
գալընըղ, սիզին իթաաթընըգրտա
սույի իսթիսմալ իթմէք իսթմէմ .
—պուրաեա Սէնթ-Ուէնէտէ կէլ-
մէքլիկէ տէվտմ իտինիզ, ֆագաթ,
հէմ սէյիւրէք սէյիւրէք կէլմէլիսինիզ,
վէ հէմտէ, գարշը պէ գարշը կէլ-
տիկիսմիզտէ, քէնտի գըղգարնտա-
շընըղա նէ եօրտա լագըրտը իտէր
իսէնիզ, օլ եօրտա լագըրտը իթ-
մէլիսինիզ, վէլհաաըլ պանա մն-
ճադ տօսթ նաղարըլա պաղըպ, վէ
անճադ պիր տօսթ . . . պիր սաաղը
տօսթ մաւամէլէսի իւզրէ պուլուն-
մալընըք . . . —տայիսմ տէրս-

—Է՛հ, զարարը եօզ տուր, տօս-
թումնուզ միւսիւ ժօրժ էօյլէ շէյ-
լէրէ ճանը սըղբլանլարտան տէյիլ
տիր . . . —տէյի պաղըրարը Լամ-
պէր Մասօլ, —քէնտիտէ բէք
ալէա պլիլի քի, պօւ ալէմօնէ հէր
իզպալ պիր առէմ իշին օլամազ :

—Էկէր էօյլէ օլամազ օլտա խախ,
մէզքիւր տարպը մէսէլին պօշա չըզ-
մօսը լաղըմ կէլիլ խախ . . . —տէ-
յի իլամէյի մէզալ իթաի Օզթալ
Րիշար, —վէ մատամ քի տարպը
մէսէլէր, հէր միլլէթին ազլ ու
քէմալէթի ալէամէթի մազամինտա
պուլունմազ տա աղբար, տօլա եան-
լը չըզ մամաղը աղբար :

Իքի օեռնհուլար տախի օեռն-
տա միւստի պիր հալտէ պուլուն-
մազ տա խախէր, շէօյլէքի, իքի-
նին տախի տէօրտէր բօսանլարը
էքսիք պուլունմազ տա խախ :

Ժօրժ զոյպ իթմէքտէ խախ :

Ժան Րընօ օեռնու պըրադար :

—Իշթէ թաղլըրտա չէքտիմ . . .

—աղիլիմ մօնիէօ Ժօրժ, երինէ
զոյպ իթմէքտէսինիզ . . . Տօղրու-
տու շօզ զարիպ պիր հալ, —նէ
տէրսինիզ, տահա օյնամազ, տէ-
վամ իթմէք իթմէթմիսինիզ :

—Խայր, թէշէքքիւր խախիմ . . .

—տէյի ճէվապ վիրաի Ժօրժ տ-
եաղա գալգարազ, —պու կիճէ-
լիք պու գատարը քեաֆի տիր . . .
պու ազլամ, աշիքեար կէօրլուն-
մէքտէ տիր քի, օեռնու մ բէք
ֆէնա կիթմէքտէ տիր . . .

—Չօզ պիր շէյ զոյպ իթմինիզ
մի, —տէյի սիւալ իթաի Լէօթօլ
մէրգու մ պիրատէրինէ :

—Է՛հ, ճիւղի պիր շէյ . . . Եի-
կիրմի պէշ պին ֆրանգ :

—Աղիլիմ մօնիէօ Ժօրժ, —տէ-
տի Ժան Րընօ, —նէ վաղըթ պու-
նուն աճըսընը չըզ արմաղլըզ իթմէր

իսէնիզ, պունա խապէր վիրինիզ . . .
—էմրինիզէ միւնթաղըրմ, երինէ
օլ վաղըթ օյնարըզ . . .

—Ինչապլա հարթըզ եարըն ազ-
շում, աղիլիմ մօնիէօ Սէպալլա . . .
տէյի ճէվապ վիրաի Ժօրժ :

Դօրա իւսիէ կէլէրէք :

Սիղէ պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէ-
րիմ . . . —տէտի մէրգու մէ :

—Սէօզ, տօսթումնուզ Լիօնէլ
Վարթընըն տրր . . . —տէտի Լամ-
պէր Մասօլ :

Դօրա քէլամէ աղազ պիրլէ, —
էկէր պիր մահգուր կէօրմէքտէ տէ-
յիլ իսէնիզ, գարչըրգ թէքրարէն
օյնամաղլըզ, եարըն տէյիլ օլ պիր
կիւնէ թէէթիր իսինիզ . . . —օ-
եռնու էֆէնալէր, եարըն տէ-
յիլ օլ պիր կիւն ազլամ իշին
քեաֆէնիլի տախի, Լօնտիա սօ-
գաղընտա վազը ուֆազ գօնաղըմա
տալէթ խախիմ . . . —եալընըզ էր-
քէքճէ պիր էօմր կէչիլիլ էյլէնի-
րիզ . . . —կիճէնին սաաթ օն պի-
րինտէ պիրազ թաամ խախ, վէ
պտտէհու սապահա գատար օյնա-
րըզ . . . —նէ տէրսինիզ, ումարմ
քի գապուլ խախիլինիզ, էյլէ տէ-
յիլ մի . . .

Քեաֆէնի պիրտէն գապուլ իյ-
լէտիլլէրինի պէեան իթալէր :

Լիօնէլ Վարթըն թէքրարէն քէ-
լամէ աղազ պիրլէ, վէ Ժօրժօն
պիրատէրի Լէօթօլ խիթապէն օլ-
տուղու հալտէ :

—Մուլլապա սիղի տէ պէքլէ-
րիմ, աղիլիմ Լէօթօլ . . . տէտի :

Պու հէնկեամտէ Մարի մէզքիւր
օտաաան իշերի կիրմէքտէ խախ
մէրգու մէ Լէօթօլա պաշըլա պիր
իշարէթ խախէք, աշըգտան աշը-
զա, մէզքիւր թէքլիֆի գապուլ
իթմէմէսինի իսթար իյլէտի :

Լէօթօլ մէզքիւր իշարէթին ֆէհ-
մինտէ օլամաղ :

Ճաղաթ, մատամ քի մէրգու մէ-
եէ, էվլէլինտէն, էօյլէ զէվգ ու
սէֆա վէ էյլէնճէեէ տայիր շէյ-
լէրտէն ուզազ տուրաճաղընը վատ
իյլէմիշ խախ, անը տէրխաթըն իյ-
լէտիլինտէն, Դօրանըն թէքլիֆինի
գապուլ խախ իթմէեէ ճէկինի, վէ
նէ ճէվապ վիրէճէկինի տիւշիւն-
մէքտէ խախ :

—Շիմաիտէն սիղէ խապէր վիրի-
րիմ քի, էկէր պու տալէթիմի բէտա
իսէճէք օլուր իսէնիզ, զիեառտէ-
սիյլէ կիւճէնէճէք, վէ տօսթում-
ղումնուզ գարչը պիր հազարէթ
ատա իսէճէկիմտիր . . . տէտի Լիօ-
նէլ թէքրարէն սէօյլէեէրէք :

Լէօթօլ Դօրանըն սօնրալ իլաղըր-
աըսընը իշիթաիլինտէ, արթըզ բէտա
իսէմէեէճէկինտէն, թապիլիլլէ
Փաղաթ քէնտի իսթէկինէ գարչը
օլտուղու հալտէ գապուլէ մէզպուր
օլտուղունտան :

—Դաթան էօյլէ պիր գուսուրտա
պուլունմաղլըզ, քէմալմէճէ ճայիլ
կէօրէմէեէճէկիմտէն . . . —ճէվապ
վիրիլիմ, բէք ալէա, օլ պապտէ
էմին օլապիլիլինիզ . . .

Մարի պունու իշիթաիքտէ պիր
ա՛հը տէրուն չէքտի :

—Էկէր պէն պունու քէնտի հա-
լինէ պըրազաճազ օլուր իսէմ, տիւ-
շարը խարապիլիլլէթ օլաճաղընտա
շիւբհէ եօզ տուր . . . —տէտի քէն-
տու քէնտուլէ . . . —իմտի, հէմիլ-
րէմ Դօրանըն տախի ֆիքր ու նիյ-
եէթինէ գարչը պիր խիեանէթ իթ-
միլ օլամազսըղըն, մէրգումնու մէզ-
քիւր թէհլիքտէն գուրթարապիլ-
մէք իշին, աճապա նէ թարիզ վէ
նէ թէտպիր թուլմալըեմ . . .

Քէօշկիւն սաաթը սապահըն սա-
աթ տէօրաիլինի վուրմազ տա օլուպ,
վէ բարգ իշինտէ աըլմըշ վէ վազ
խախիլլէ օլան Վէնէտիք աֆիլիլէ-
րինին մուլարը իսէպիրպիր տրգա-
սընտան սէօնմէկէ պաշլամազ տա
խախէր :

Սօնրաքի տալէթի միւստիլի-
լէր, ինկիլիզ մօտաաը իւզրէ, եանի
խանէ սահիպինի կէօրիւպտէ «հօշ-
ճա գալընըզ վէ եախօտ կիճէլէր
խայր օլտուն, թէշէքքիւր խախիլլէ
տիմէքիլին, պիրէր պիրէր պըրա-
զըզ կիթմէքտէ խախէր :

Րօզ Պօնշան իսէ զաթէն խայլի
վազըթ էվլէլ կիթմիլլէ, վէ հաթթա,
կիւեա Սէնթ-Ուէնտէն Բարիսէ գա-
տար կիճէնին գարանլըղընտա կի-
տէճէք օլուր իսէ, գօրգուսունտան
էօտիւ բաթլար մազամընտա պէ-
հանէլէր կէօթէրիպ վէ եալանլար
սէօյլէեէրէք, վէ աըլ միւլտաը
իսէ, մէզքիւր ուղունճա եօլտա իս-
թէտիլի կիպի շազա շէնլիլլէր ի-
տիպ վէ սէօյլէշիպ կիլիւշմէք օլ-
տուղունու սէթը իյլէեէրէք, Լամ-
պէր Մասօլ իլէ Օզթալ Րիշար տէ-
լիգանլարը տախի գանաղըպ պէ-
րապէր կէօթիլիլլէ խախ :

Վէ մէրգու մէ քէօշկիւ թէք իթ-
մէզտէն էվլէլ, Ժան Րընօնու գու-
լաղընտան, —էկէր Դիլէր հազգըն-
տա պիր մալիւմաթ ալըր իսէնիզ,
բէճա խախիլլէ, պանա տա խապէր
վիրմէքլիկէ հիմմէթ խախիլլէ . . . տէ-
միլ խախ

—Աղիլիմ մատամ, էկէր էօյլէ
պիր խապէր ալըր իսէմ, պիղ-
ղաթ քէնտիմ կէլմէքլիք շէրէֆինէ
նայիլիլլէթի արղու խախիլլէ :

Մէրգու մէ, Տօմէնիգօ Սէպալլա
իշին, հէր հալտէ վաղթիլլէ, քէն-
տի գըզգարտաշը Դիլէրին եա եարի
(աման) վէ եախօտ մաշուզ (ամա-
ն)

րէօ) ու տիւտաստէսի օրմուշտուր ի-
թիգատընա զահիպ օրարագ կէրի
տէօնմիւշ խաի :

Միւսաֆիրիւրին սօն արապառը
չըգաղգտան սօնրա, քէօյկիւն պաղ-
չէսի տէմիր բարմագլըղը գաբուսու
տախի չէվրիւր պաբատըլտը :

Թէքմիլ պիր սուսլուգ, թէքրա-
րէն քէօքիւն տէրունինտէ հիւքմ
իթմէկէ պաշլամըշ խաի :

Գարմէն, Մարի վէ Տօլօրէզ, հէր
քէս քէնտի տայիրէլէրինէ չէքի-
տիլէր, վէ Գօրա իլէ Ժան Բընօ սա-
լօնտա եալընըզ գալտըլտը :

— Նաօըլ, Բօղ իլէ գօնուշապիլ-
տինի՛զմի : — տէյի սիւալ իթաի
Գօրա :

— Էվվէթ, էֆէնտի . . .

— Խալլը մալիւմաթլար ալապիլ-
տինի՛զմի :

— Նալընըզ պիր մալիւմաթ ալա-
պիլտիմ իսէ տէ, անընտա զիեա-
տէսիլլէ էհէմմիլէթի վար խաի :
վէ հէման եարընտան պէտ իլէ, է-
լէ կէչիւրմէքիլք նիլլէթինտէ պու-
լունտաղու՛մ մէրգու՛մէնին իզինի
պուլմագլըղա չալըշաճաղըմտըր :

— Աճապա տօգթօր Ժօսլէյ պու-
րատա՛մը տըր, կէլմիշմի տիր :

— Էվվէթ, սապահըն սաաթ իքի-
սինտէ կէլմիշ, վէ տօղրու քէնտի
էճալտանէսինէ չըգմըշ տըր :

— Մէրգու՛մ իլէ կէօրիւշմէքիլ-
կիւրիլ իզթիգա իթմէքտէ տիր, իմ-
տի, — րէճա խաիպ խապէր վիրի-
նիլքի, եա պու կիճէ վէ եալօտ
եարըն, էկէր Փարիսէ կիտէճէք ի-
սէ, էվվէլա պիր քէրրէ պէնի կէօր-
մէլի տիր :

— Բէք ալէա, էֆէնտի . . .

— Տօթմու՛մ, շիմտիքի հալ սիզի
թէրք իտէրիմ . . . — չիւն քի պիրաղ
րահաթլանմագ իթմէրիմ, վէ քէ-
զալիք սիզէ տախի կիտիպ պիրաղ

եաթարագ րահաթլանմանըղը նա-
սիհաթ իտէրիմ . . .

Ժան Բընօ կիւրիւմէտի :

— Նէ՛, րահաթ մը իթմէք, — տէ-
յի ճէվապ վիրտի մէրգու՛մ. — րա-
հաթլը՛ք նէ տիմէք տիր. — պէնիմ
իչին եօրկու՛նուգ տէնիլէն չէյին
մանէտը եօգ տուր . . .

Տօգթօր Ժօսլէն Գօրանըն խապէ-
րինի իշիթտիկինտէն, սապահաբըն
էրքէն, Բօղէթ խաաթախանէսինտէ
կիտիպ նէօպէթինտէ հաղր պու-
լունաճագ եէրտէ, մէրգու՛մէքի քէն-
տի տայիրէսինտէ պէքլէքտէ խաի :

Սաաթ տօգուղտան ճիւզիճէ էվ-
վէլ, Գօրա իլէ Ժան Բընօ, մէրգու-
մու՛ն օտապընտան իչէրի կիրտիլէր :

— Տօթլարըմ, — տէտի Գօրա

մէրգու՛մանա, — պէնիմ թէչէպպիւս
իթտիկիմ, վէ սիզինտէ պանա քէ-
մալի ճէսարէթ իւզրէ իշիթրաք իլլէ-
տիկինիլ իշ, արղու վէ նիլլէթիմիլլէ
բէք մուվաֆթը սուրէթտէ իլէրու
կիթմէքտէ տիր : — Հալրըտա հէր
չէյ հաղրըլանմըշ տըր . . . — Փա-
րիտէ, Մարսիալ Տէրէյն, ատէ-

թա էլլէրի գօլարը պաղը պիր էսիր
միսիլու, պիզիմ բէնչէմիզտէ, ի-
տամընա հիւքմ օլունմուշ օլան պիր
ճանինին, քէնտի ճէլաաթ էլլինտէ
պուլունտուղու կիպի, պի մէճալ
պիր հալտէ պուլունմագտա տըր . . .

— Ժօրթ, Գարմէնին աթէչի աչըղլա
եանըպ թուլթու շմագտա տըր, Լէօ-
բօլ տախի Մարիեի, աղլընա խիֆ-
ֆէթ կէթիլըր մէրթէպէտէ օէվմէք-
տէ տիր . . . — իշթէ անլէր տախի
շիմտիքի հալ հիւքմիւմիլ թահ-

թընտա պուլունմագտա օլտուղլա-
րընտան, էր եա կիճ պիր կիւն հէր
նէրէեէ կէօթիլ րմէքիլիկի, եանի հէր
նէ հալէ վաղ իթմէքլիկի միւրատ
իտէր իսէմ, գօեու՛ն կիպի սիւրիւք-
լէնիպ կէլէճէքլէրի պի իշիթպահ

տըր . . . պու տա եալընըզ վագթէ
միւհթաճ պիր չէյ տիր, Փագաթ
մուվաֆթաղըյեթիմիլլէ ճիհէթին-

ճէ զէրրէճէ չէքք եօգտուր . . . —
շիմտի տիւշարը բէնչէ իլլէեէճէք,
եալընըզ պիր տը Լաանէյ Փամիլ-
եաաթ գալմըշ տըր . . . — կէնճ գօն-

թէս, Մարսիալըն գըղը տըր, մէզպա-
հը ինթիգամըմտա քէսիլիպ գուր-
պան օլաճագ օլան գուրպանըղլա-
րըն պիրի տէ մէրգու՛մէ տիր, լա-
քին, պիր գալ սաաթտան պէրու
տիւշիւնմէքտէ խաիմ . . . ինթիգա-
մըմըզ հաղգանիլլէթէ գարշը օլ-
մասըն իչին, տօղրու եօլտան ապա
շաշըլմամագլըզ վաճիպէալէն տիր . . .

— մէրգու՛մէնին գօճասընըն վալի-
տէսինէ թօգու՛նմագլըգտան իքրահ
իթմէքտէյիմ . . . — Սի՛զ նէ տէր-
սինիլ, սի՛զ նէ էֆքեարտաաընըզ,
անը անլամագ իսթէրիմ :

— Էֆէնտի, — տէտի Ժան Բընօ,
— պէնիմ խալիսէթ սւ սաաթաթաթը
քեամիլէմ հաղգընտա, էմնիլլէթի
քեամիլէմիլ վար տըր, էօյլէ տէ-
յի՛լ մի :

— Շիւբհէսի՛զ . . .

— Իմտի էօյլէ օլտուղտա, էկէր
պէնտէնիլլէ, տէյիլ պիր իյի խըա-
մէթքեար, տէյիլ պիր էսիր, իլլա
պիր գուլ վէ քէօլէ նաղարըլա պիրէ
պաղըպ, վէ րույի ճիհանտէ, եա
լընըզ սիզին ուղրունուգա ճան վի-
րիպ ֆէտա օլմագլըղըմը արղու վէ
միւրատ իտէրէք գապուլէ հիմմէթ
պուեուրուր իսէնիլ, — սիզտէն եա-
լընըզ պիր միւքեաթաթ թալէպ ի-
տէրիմ . . .

— Նէ՛ իմիշ օլ թալէպ իթտիկի-
նիլ . . .

— Օլ սիզին ախըր ինթիգամտան
մուաֆ թուլթուգ իսթէտիկինիլ
գարբեթտա պանա պըրաղընըզ . . .
եանի գօնթէս տը Լաանէյի, Պլանշ

Էրվիէօեիւտէ սիզ պանա պըրաղը-
նըզ . . . իշթէ պու տուր սիզտէն
թալէպ իթտիկիմ միւքեաթաթ :

— Սիզէ՛ մի պըրաղաբըմ . . . —
տէյի պաղըրտը Գօրա :

— Էվվէթ, պէնտէնիլլէ՛ . . . սի-
զէ պիր արալըզ, մէրգու՛մէ իլլէ

պէյնիլիզտէ, քին ու զարապատա-
յիր վագթիլլէ պիր վագաա կէչմիշ
օլուպ, վէ էսրար հալինտէ պու-
լունտուղունու, մալիւմեա անլամ-
մըշ խաիմ . . . Խթէր պէնտէնիլ
էլի իլլէ օլմուշ օլտու՛ն, վէ իսթէր սի-

զին, էֆէնտի, մէսէլէ պիր ախըր
ինթիգամտան իպարէթ պուլուն-
մագտա տըր, վէ պու ինթիգամ
խաէ, սիզէ եէմին իլլէ սէօյլէրիմ
քի, սիզին չըգարաճաղընըզ ինթի-
գամտան էքսիք մէրթէպէտէ օլ-
մաաղը հալտէ, հաղգանիլլէթին
իզթիգաաընտա՛ն տըր . . .

— Բէ՛ք ալէա, էօյլէ օլտու՛ն, —
տէյի ճէվապ վիրտի Գօրա, — գօն-
թէս տը Լաանէի, եանի Պլանշ Էր-
վիէօեիւ սիզէ թէրք իթմիշիմտիր,
իսթէտիկինիլ կիպի եաբընըզ, վէ
հաթթա, շունու տախի պիլմէլի-

սինիլ քի, բէտէր ու վալիտէլին
ճէլաաղարը հաղգընտա թէչէպ-
պիւս իթտիկիմ ախըր ինթիգամ
մաաթտէսինտէ, սիզ պանա նէ եօլ-
տա մուալլին վէ մույեին օլմագտա
իսէնիլ, օլ պապտէ տախի, պէն
սիզէ, այնի սուրէթ վէ այնի մէր-
թէպէտէ մուալլին վէ մույեին օլա-
ճաղըմ տըր . . .

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի
. . . — տէտի Ժան Բընօ պիր սու-
րէթի սաաթկիտէ օլտուղու հալտէ :
Գօրա թէքրարէն քէլամէ աղաղ
պիրլէ :

— Գօնթ վէ գօնթէս տը Լաանէյ
իլլէ կէնճ գօնթուն վալիտէսինէ, հէր
նէ գաաար բէտէրինին րէյինէ գար-

չք իսկ տէ, Ժօրթ թարափընտան մէք թուալ ետալընարագ, պիւր ֆա- միլիա մէճիսի թէչքիլիլէ, բէտէ- րինին նէ եօլտա գայրըլը, վէ նէ եօլտա իտարէ իտիլմէսինէ պիթթէ- զէքքիւր գարար վիրիլմէսի նիլէ- թիլլէ տալթէ իտիլմիլ օլտուղուն- տան, ազշամա սապահա մէրգու- լար ֆարիստէ պուլունտադլար տըր- . . . — իմաի պիզ տէ քէնտի թա- րափըմըտան, հազըրըրգ իւզըն պու- լունմալըքը . . .

— Նէ՞ ետալըքը, — տէյի սիւ- ալ իթտի Ժան Բընօ . . .

— Սիզ պանա, Պլանչ էրվիեօ- նիւն օլլու իշին, էօքսիւզ չօնուգ- լար իտալթիսանէսինէ կէօնտէրիլ- մէզտէն էվլէլ, շէհիւր էմանէթի տէֆթէրինտէ գայտ իտիլմիլ տիր տէտինիլ իտի, էօյլէ տէյիլմիլ . . .

— Էվլէթ . . .

— Սիզ մէրգուսուն վէլատէթինէ պայիւր լազըմ կէլէն գայտը չըգարթ- մը շմբընը տըր . . .

— Էվլէթ, Վէնտէնին հիւքիւմէթ գօնաղընտան չըգարթմը շմբմտըր . . .

— Եանըմտա տըր . . .

— Մէզքիւր գայտ սիճիլինի իմ- զալամը շօլան շահիտէր հալէա հա- եաթտամը տըրլար . . .

— Պիրի վէֆաթ իթմիլ իտէ տէ, տիկէրի հաեաթտա տըր, վէ հա- լէա տա Վէնտէնտէ իգամէթ իւզըն պուլունմադտա տըր . . .

— Զօդ իյի, չօգ իյի . . .

— Լաքին, պուլնարտան պիզիմ իշին նէ՞ ֆայիտէ վար տըր. — տէ- տի Ժան Բընօ . . .

— Էկէր բէտէրինի էլտէ իտէպի- լիւր իտէք, քէնտի մէթրէսինին ճի- նայէթինի, անընլա իսպաթ իտէպի- լիւրիլ . . .

— Անը իսպաթ իթմէքիլթտէն տէ պիւր ֆայիտէ հասըլ օլամազ, չիւնքի

մէրգուս չօնուգ զաթէն էօլմիւլ տիր . . .

Գօրա աճայիպ պիւր սուրէթտէ կիւլիւմէտիքտէն սօնրա, թէքրա- րէն քէլամէ ազազ պիւրլէ . . .

— Զօնուգ էօլմիւլմիւ տիր, — գա՞նպիսի . . .

Ժան Բընօ թէաճճիւպ իտէրէք, Գօրանըն եիւզիւնէ պապտը . . .

— Զաթէն եալընը պիւր չօնու- զու վար իտի, — տէտի մէրգուս, — էօյլէ օլմասընը սիզ տալի պի- լիւրինիլ . . .

Գօրա թէքրարէն կիւլիւմէտի, վէ թէքրարէն քէլամէ պաշլատը . . .

— Իլք տէֆա օլարագ, տօթուս, կէօրմէքտէյիմ քի, իթիգատընը տա ետըլմագտաընը . . .

— Նիշին . . .

— Վագաա, էօքսիւզիսանէտէքի չօնուգ էօլմիւլ տիր, էօյլէ օլմա- սընը պէն տալի թտատիգ իտէրիմ, հալ պու քի, մէրգուս էօլէն չօ- ճուղուն հազըգաթէն Պլանչ էրվի- էօնիւն չօնուղու օլմասընա տայիւր, մէյտանտա հիշ պիւր իսպաթ եօգ տուր . . .

— մէզքիւր չօնուղուն գունտաղը իւզէրինէ, իւզէրինտէ պաշ եաղըլարը իլէ պիւր տէ թա- րիս եաղըլը օլտուղու հալտէ տի- քիլմիլ օլան պիւր քեաղըտ բարչա- սընըն վիրտիկի իյզահաթտան, հիշ պիւր շէյ հասըլ օլամազ, հիշ պիւր իշէ ետրաեամազ . . .

— Տօղրու տուր, հազգընը վար տըր . . .

— Ժան էրվիէօնիւն թարիսի վէ- լատէթի, Վէնտէն զապթիլէ գօնա- զընտա մէվճուտ պուլունմադտա տըր, էօյլէ՞ մի . . .

— Էվլէթ, էօյլէ տիր . . .

— Տիմէք տիր քի, Պլանչ էրվի- էօնիւն էվլատընըն, 1828 սէնէսի դեկաեմբերի 29ունտա վէֆաթ իթ-

միլ օլմասընա տայիւր, մէյտանտա հիշ պիւր իսպաթ եօգ տուր . . .

— մէզքիւր չօնուղուն գունտաղը իւզէրինէ, իւզէրինտէ պաշ եաղըլարը իլէ պիւր տէ թա- րիս եաղըլը օլտուղու հալտէ տի- քիլմիլ օլան պիւր քեաղըտ բարչա- սընըն վիրտիկի իյզահաթտան, հիշ պիւր շէյ հասըլ օլամազ, հիշ պիւր իշէ ետրաեամազ . . .

— Տիմէք տիր քի, Պլանչ էրվի- էօնիւն էվլատընըն, 1828 սէնէսի դեկաեմբերի 29ունտա վէֆաթ իթ-

միլ օլմասընա տայիւր, մէյտանտա հիշ պիւր իսպաթ եօգ տուր . . .

միլ օլմասընա տայիւր, մէյտանտա հիշ, էվլէթ, հիշ պիւր տէլիլ պու- լունմադտա տէյիլ տիր . . . — իմ- տի, մասամ քի մէրգուսուն էօլ- միւլ օլմասընը, բէտի պիւր գուեու- տաթ թաատիգ իթմէքտէ տէյիլ տիր, մէրգուս տայիւն եաշամագ- տա տըր, վէ եալստ եէնիտէն գը- եամ իտիպ եաշաեապիլիւր . . . վէ հէմ տէ գըեամ իտիպ (յարուլթիւն ալմագ) եաշաեաճագ տըր . . .

Ժան Բընօ իլէ տօգթօր Ժօսլէն, պիրպիրինէ պիւր կէօզ իշարէթի եաբարլար . . .

— Էվլէթ, գըեամ իտիպ եաշա- մալը տըր, — տէտի թէքրարէն Գօ- րա, — մէրգուս մէթրուք չօնու- զուն պիրտէնպիրէ տիրիլէրէք եա- շամասը, էօյլէ պիւր իտայինէ վալտէ իշին, պիւր աֆէթի տէհէթամիլ օ- լամաղընտա շիւքէ եօգ տուր . . .

— Վագաա, մէրգուսինանմագ իտ- թէմէեէճէք տիր . . . վէ վագաա գարչը կէլիպ ուղրաշաճագ տըր . . .

— տալար թուլթուլուպ վէ բէգա- լէթիւր մէյտանէ չըգաճագ տըր, վէ իշթէ օլ վագըթ տա, սիզին ար- զու վէ նիլեթ իթտիկիմիլ ալաղը ինթիգամ քէնտի եէրինի պուլա- ճագ տըր . . .

— Ահ, էֆէնտի, պու խուսուս- տա եիւզլէրճէ տէֆա հազգընը վար տըր . . . տէյի պաղըտը Ժան Բընօ . . .

— Լաքին, օլ պապտէ նէ՞ թարիգ թուլթուլմալը տըր, իշթէ ի- շին էն կիւճ ոօգթաթ օրասը տըր . . .

— Մաաշալլահ, օլ պապտէ թու- թուլմասը լազըմ կէլէն թարիգ պուլունմաշ հազըր տըր . . . տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն . . .

— հաեաթտա պուլունտան տալմըն պի- լի ալընըպտա, էօլմիւլ օլան պիւր տալմըն հալ ու հէյեթիլլէ կէօս- թէրիլտիկի թագտիրտէ, իշ օլուր կիտէր . . .

— Մաաշալլահ, օլ պապտէ թու- թուլմասը լազըմ կէլէն թարիգ պուլունմաշ հազըր տըր . . . տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն . . .

— հաեաթտա պուլունտան տալմըն պի- լի ալընըպտա, էօլմիւլ օլան պիւր տալմըն հալ ու հէյեթիլլէ կէօս- թէրիլտիկի թագտիրտէ, իշ օլուր կիտէր . . .

— Մաաշալլահ, օլ պապտէ թու- թուլմասը լազըմ կէլէն թարիգ պուլունմաշ հազըր տըր . . . տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն . . .

— Մաաշալլահ, օլ պապտէ թու- թուլմասը լազըմ կէլէն թարիգ պուլունմաշ հազըր տըր . . . տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ժօսլէն . . .

— Պրալօ, — տէտի Գօրա, — սիզ նիլեթիլմի բէք ալէա անլաեքպ քէչֆ իթտինիլ . . .

— Պէնտէնիլ տալի շիմաի ան- լաաթմ, էֆէնտի . . . տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ . . . կէրչի բէք ութալըպը պիւր տիւշիւնիւլ իտէ տէ, ֆագաթ իճրատը տա աշուրի մէրթէպէ թէհիլթէլիտիր . . .

— Նէ՞ տիր թէհիլթէլիտիր . . .

— Պաեաղը խալգ իշինտէն պիւր տալմ թուլթուլուպ տա, էօյլէ պիւր օեուն օյնամագ իշին էմիլիէթ օ- լունմազ . . .

— Էօյլէ պիւր տալմ պուլունը քի, քիլլի մէնֆաթմ վէ սէլամէ- թի, անճագ վէ անճագ սիւքիլթ իտիպ հիշ պիւր սըրը վիրմէթ քիլկի- նէ պաղը վէ միւհթաճ պուլու- նուր . . .

Ժան Բընօ բէք էմին օլամաեա- ճաղընը պէեան իլէ, պաշընը սիլ- քէլէտի . . .

— Եալընը բարա խաթըր իշին, քիմէ էօյլէ պիւր շէյի գապուլ վէ իճրա իտէմէզ . . . տէտի մէրգուս . . .

— Իլքին պիլէ էմիլիէթ վիրիպ վէ սըրըտալ վէ հէմաէ ճինայէթ շէ- րիքի օլան պիւր տալմըն, սօնրա պիլէ գարչը հարէքթէթ գալգըշ- մաեաճաղընա նա՞սըլ էմին օլապի- լիլիլ . . .

— Պէնիմ էֆքեարըմ նէ պիւր սըրըտալ վէ նէտէ պիւր ճինայէթ- տալ գապուլ իթմէք տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի Գօրա, — իլլա էօյլէ պիւր էսիւ պուլմագ տըր քի, պիլի նէ էլէ վիրմէք իաթէսին, վէ նէտէ վէլէվ միւլտա իթտէ պիլէ իճրատը- նա միւլթէտիր օլապիլիլ . . .

— Էֆէնտի, պու սէօյլէտիկինի- զի անլաեաճաեօրուս, իյզահէնա հիմմէթ իտէլմիլիլիլ . . .

— Մէսէլա, պիլիմ տօգթօր Ժօսլ- Է

լէն, Բօգէթ խառնախանէսի թա-
պիւղէրինաւէն տիր, էօյլէ տէրի-
մի, խմորի, քէնտի քէյֆօղէրի ի-
շինտէն, Պլանշ էրփիէօնիւն էփա-
տը, պու կիւն գաշ եաշնտա օլ-
մառը լաղըմ կէլիւ իտի իտէ, օլ
եաշտա օլու պ, վէ էօլիւ միւնէ հիւ քմ
օլունմուշ օլան պիւրիսի պուլուր . . .

— Էյ, սօնրա :

— Սօնրա, ֆարղ իտէլիմ քի,
տօղթօր, մէրգոււմ քէյֆօղէ, ա-
տէթա պիւր էօլիւ կիպի պաեքլիմ-
աքրըքը պիւր իլաճ վիւրիւ ուեռթ-
տուրուր . . . — պուլուն սիղ միւմ
քինսիղ պիւր շէյ եէրինէ թուլմա-
եքըք, պուլուն եիւղէրէ տէֆա
օլմուշ էմապլէրի վար տըր . . .

— Հէմ իհիմալտէն տիր վէ հէմ
տէ բէք օլույ պիւր շէյ տիր . . . —
տէտի տօղթօր Ժօպէն Գօրանըն
լաղըրտըքը քէսէրէք :

Գօրա թէքրարէն քէլամէ աղաղ
պիւրլէ :

— Խառնա պաղըքըլարա, պիւրի-
սի, սուրէթի դահիթէտէ էօլմուշ հա-
լինէ վաղ իտիլէրէք, սահիհէն էօլ-
միւշ տիր կիպի կէօթթէրիլիւր . . .

— Վէ տօղթօրտա ֆիլ վաղը էօլ
միւշ տիր տէյի թաատիղ իտէր . . .

— մէրգոււմ կէօթթիւրիւ պ տէֆն
իտէրլէր . . . — պիւղտէ կիտիպ ֆէր-
տաար կիւնիւ մէղարտան չըգարը-
քըք . . . վէ իշթէ օլ վաղըթի, հիշ

շիւքհէլէր եօգ տուր քի, մէրգոււմ
մէղարտան չըգարտըքըք առամ,
Ժագ էրփիէօ քէնտիսի օլմուշ օլուր,

վէ պիւղիմ նէղարմիլտէտէ, պիւթ-
թապի, տաթթա պիւր էսիւր մաղա-
մընտա իթաթթը քեաթիլէ իպրէ
պուլունուր . . . անլաաքըք մը

չիմորի . . . — չէօյլէ քի, էկէր մէրգոււմ
գալըքպաա, քէնտիսիսին, օլ տէֆն
իտիլիւշ օլան տաթթ օլաուղունու
մէյաաանէ չըգարտադ օլուր իտէ,

թէքրարէն քրանկաեա կիթմէսի
լաղըմ կէլիւր . տիմէք տիր քի, պիւղ-
ղաթ քէնտի սէլամէթի իշին, աղղըքը
աչըպաա, սէսինի պիւլէ չըգարտադ :

— Պուտա պիւլիւք վէ բէք պիւ-
լիւք պիւր պուլուշ տուր, — տէյի
պաղըքրաթ Ժան Բընօ :

— Ֆիլվիւղը շայեանը թէհայեիւր
պիւր պուլուշ տուր, — տէտի քէ-
ղալիք տօղթօր, — վէ խուսուսիլլէ
քի իճրաաթտա կիւն պիւր շէյ տէ-
յիլ տիր :

— Ֆագաթ, եալըքըք, — տէտի
Գօրա, — շունա տիղղաթ օլունու-
րաղ, Բօգէթ խառնախանէսինտէ
պուլունան խառնալարըն իշինտէն,

անճաղ եիկիւրմի տէօրթ եիկիւրմի
պէշ եաշնտա պիւրի պուլունմալը
տըր . . .

— Պու պապտէ զաթէն իղպալ-
տէ պիւղէ, շայեանը թէհայեիւր
սուրէթտէ եալէր օլմաղտա տըր,

— տէյի ճէվապ վիւրտի տօղթօր,
— չիմորի պէնիմ տայիլէմտէ, թամ
իսթէտիկիւրիլ կիպի պիւր աաթմ
պուլունմաղտա տըր . . .

— Գէյֆօղէ մի . . .
— Էվլէթիմ . . .

— Ֆէնա՞ պիւր հալտէ մի տիր . . .
— Բէք ֆէնա պիւր հալտէ իտէ-
տէ, գուրթուրապիլմէսինէ իւմիտ
վար տըր . . .

— Մէրգոււմ պաեքրաթ պ տէֆն
իտիլտիքաէն սօնրա չըգարտադ գա-
տուր եաշտաեաճաղընա, իւմիտի գա-
վինիլ վա՞ր մը տըր :

— Պէն մէրգոււմ իւշ կիւն իշին
պաեքրաթպիլիւրիմ :

— Մէրգոււմ քէյֆօղէն ֆաթիլ-
եաթ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ
իթտի Գօրա :

— Վաղաա տնը պիլմէմ, ֆա-
գաթ պու կիւն անլաաթպիլիւրիմ :

— Լաքին տիղղաթ իթմէլիսինիլ
քի, — տէտի Ժան Բընօ . . . — պիւր
էնկէլէ ուղրամաեաթըք . . .

— Նա՞րլ էնկէլ տիր տէտիկի-
նիլ :

— Եանի սէօյլէտիկիւրիլ քէյֆօղ-
էն ֆաթիլեաթ թարաֆընտան, էվ-
վէլինտէն, մէրգոււմ էկէր էօլիւր
իտէ, թէշրիհ իտիլիլ քարչալանմա-
մաթնա տայիլ պիւր իսթաթ վա-
գու պուլմամըշ իտէ, մէքթէպի

թէպպիլլէ չըրաղարըք, իշ էօյլէն-
սինէր իշին, թէշրիհ մահէլլինէ
կէօթթիւրէք, քարչա քարչա ի-
տէրլէր . . . — պուտա ուսուլտէն
տիր, տէրթաթթը իթմէլիսինիլ :

— Էվլէթիմ, պիլիւրիմ, — տէյի ճէ-
վապ վիւրտի տօղթօր, — ֆագաթ,
պու ճիւմէ իլէ տալի, պէն էօյլէ
պիւր մէվըտա պուլունմաղտաեքմ,

վէ օլ մէրթէպէտէ նուֆուղոււմ
վար տըր քի, վէլէվ էօյլէ օլմուշ օլ-
աա պիլլէ, պուլուն միւսթէսնա սայ-
աքրաարաղ, թէշրիհ իտիլմէսինի մէնն
իտէպիլիւրիմ . . .

Գօրա թէքրարէն լաղըրտըքա
պաշաեաթաղ :

— Մէրգոււմ նէ՞ եօլտա մահէրիւմ
պուլունմաղտա տըր, տէտի,

— Օն սէնէ քիւրէքաէ գալմաղ-
ըղա հիւքմ օլունմուշ տուր,

— Աճապու ճիւնհա վէ ճիւնայի-
թի՞ նէ իմիշ :

— Խըրաղըքըք . . .
— Գէյֆօղէլիլ նէ տիր . . .
— Սուլու սաթթըքան . . .

— Էյ մէրգոււմ պաեքրիթմաղ
իշին իլաճ վիւրտիկիւրիլտէ, աճապա
խառնալարըք տահա զիեաթէ արթ-
մա՞ղ մը :

— Խայր, մաղայիլի օլարաղ . . .
պէլքիտէ տահա զիեաթէ ֆալիտէ
կէօրիւր :

— Իմաի էօյլէ օլաուղտա, աղի-
ղիմ տօղթօր, միւմքին մէրթէպէ

չաքուղ սուրէթտէ կիտիպ պիւր իա-
պէր կէթիլմէլիսինիլ . . . — պիլիւր-
սինիլ քի պէն հէր իշին չաքուղ
իճրաաթը իսթէնէնկէրտէնիմ :

— Աղչամա գալմաղ ճէվապըք
ալըրտըքըք . . . էֆէնտի :

Ջաթէն պիւր տրապա հաղըրլան-
մըշ օլաուղու հալտէ պէրլէմէքաէ
օլաուղունտան, տօղթօր Ժօպէն
պիւրտիկի կիպի ֆաթիլէ կիթտի :

— Էկէր էօյլէ պիւր աաթմ պու-
լունուր իտէ, — տէյի պաղըքրաթ
Ժան Բընօ, — պէն մէրգոււմ էօլ-
լէ պիւր տէրս վիւրէպիլիւրիմ քի, էն
մէհաթէթիլ քօլիլէր պիլլէ պիւր ա-

րաեա կէլիլ տէ չալըչաճաղ օլաու-
լար, եինէ քէնտիսի օլմաթնա թա-
նըքաղ հիւքմ իտէմէղլէր :

Սէնիթ-Ուէնտէն չըգաղտան պիւր
սաաթ սօնրա, տօղթօր Ժօպէն Բօ-
գէթ մահպուլտանէսինէ վաթըլ օլ-
տու :

Մէրգոււմ հէմանտէմ մահէլլի
մէղպուրուն հալլուսունու տօլաշ-
աղղտան սօնրա, խառնախանէեէ,
իլք գաթտա օլուպ, վէ այրը ալ-

րըք, վէ ուֆաճըղ ուֆաճըղ օտա-
լարտա պուլունան քէյֆօղէրին
եանլարընա կիթտի :

— Պաշ թապիպ կէլիլ վիղիթա-
լարընը իճրա իլլէտիմի, — տէյի
սիւալ իթտի մէրգոււմ խառնա պէք-
ճիլէրինէ :

— Էվլէթիմ, տօղթօր էֆէնտի . . .
կէլիլ իշինի պիլիւրտիքաէն սօնրա
կիտէլի պիւր սաաթ գաաաթ օլմուշ
տուր . . . — պաշ թապիպ էֆէնտի,
զաթըքըք կիճիքմէսինտէն տօլա-
եք իղչաթը թէտճճիւպ իլլէտի . . .

— Պէնիմ իշին պաղըրաճաղ հիշ
պիւր քէյֆօղ պրա՞ղմաթմը . . .

— Ջանն իթմէմ, տօղթօր էֆէն-
տի . . . ֆագաթ, պիւր քէրրէտէ
էճգաճըքա սիւալ պուլունաթըք :

զանն խտրելով քի տաճա իյի օլտուր . . .
Տօգթօր Ժօսլէն եէր գաթթնտա
վազր էճգաթանէ եէ ինտի :

Էճգաճը քէնտի իլաճարընը թէր-
թիպ իյլէմէքտէ իտի :

—Ա՛, տօգթօր էֆէնտի , սի՛ղ մի
սինիզ . —տէտի մէրգու՛մ տօգթօ-
րուն էլինի սըգարազ , —թամ՛ վազ-
թինտէ թէստաթիֆ իթտինիզ . . .

—պաշ թապիպ էֆէնտի , պու կի-
ճէ մութլազ սուրէթտէ թէշրիֆի-
լէ վիդիթալարընըք իճրա էլլէմէ-
նիդի բէճա էլլէտի իտի . . . —չիւն .

քի շաթի պիր իշի գուհուր իթտի-
կինտէն , պիր գաշ կիւն քէնտիտի-
նին կէլէմէ եէճէկինի , վէ քէնտի գալ-
պուպէթինի պէլլի իթմէզ մէրթէ-

պէտէ , իշլէրինէ հիմմէթ իտէճէ-
կինիդի մէճմուլ էլլէմէքտէ պու-
լունտուղունու տաթի սէօյլէտի . . .

—Տիմէք տիր քի , թէքմիլ խառ-
թտիտնէ պանա գալմըշ տըր . . .
—տէյի տիւշիւնտիւ տօգթօր Ժօս-
լէն քէնտու քէնտույէ , —տաճա՛

ալէա եա . . .
Պատէհու մէրգու՛մ եիւքսէք սէս
իլէ :

—Պաշ թապիպ էֆէնտինին է-
վամիր ու թալիմաթընա միւնթազը-
րըմ՛ , տէտի :

—Պաշգա պիր շէյ տաճա վար-
տըր , տօգթօր էֆէնտի , —տէտի
էճգաճը ,

—Էվվէթ , թէշրիֆինիզ բէք ի-
սապէթ օլտու . . . —գիրա Պլանշթօն
բէք ֆէնա պիր հալտէ տիր , կիթ-
տիքճէ պօղուլմազ տա տըր . . .

Տօգթօր Ժօսլէն տիթթէմէկէ պաշ-
տաթ :
—Պլանշթօն ֆէնա՛ հալտէ մի տիր ,
—տէյի պաղըրտը տօգթօր , —

նիւմէրօ 7 տէքի , էօյլէ՛ մի . . . —
սուլու սաթթըճանը պուլունտն , վէ
քիւրէկէ կիթմէքլիք մահքիւմիյեէ-
թինի թաշլմազ տա օլան , էօյլէ տէ-
յի՛մի :

—Էվվէթ ,
—Է՛յ , սօնրա :
—Պաշ թապիպ էֆէնտի պիր սու-
թէրթիպ իթտի , իշլէ՛ բէշէթտաթ-

տա , քէնտի էլ եաղընը օլտուղու
հալտէ , պուրատա տըր , կէօրիւնիւր
քի , եաղտըղը վազըթ ի զէրինտէ
պիր տալլընըզ վուգու պուլմուշ օլ-

մուլը տըր . . . —չիւնքի Գօտէքսէտէ
(բէշէթա քիթտալը) պազաթմ . . . —
մէզքիւր բէշէթտաթ գուսուր պու-
լունտազ տա տըր , հալպու քի տիւ-

զէլթմէկէ պէնտէնիզ ճէսարէթ իթ-
մէտիմ , իմտի , արթըզ գաթթընըզ
լաղըմ կէլէնի հիմմէթ իտէրսինիզ . . .

—Վիրինիզ պազաթմ մէզքիւր
բէշէթտաթ :
—Պուեուրունուզ . . .
Տօգթօր Ժօսլէն մէզքիւր բէշէ-

թտաթ կէօլտէն կէշիւտի :
—Խայր , պաշ թապիպ էֆէնտի
պունու պէօյլէ պիլէրէք եաղմըշ
տըր , —տէտի տօգթօր , —վազաա

բէշէթա քիթտալըն թէրթիպի
խարիճինտէ տիր . . . —լաքին եան-
լըշ վէ եաթսօտ սէնուսուլմուշ պիր
շէյ եօգ տուր . . . —սիզ պու իլաճը ,

քէմալի էմնիյիէթ ի զրէ , պէօյլէճէ
թէրթիպ իտէպիլիւրինիզ , պէն կի-
աիպ շու նիւմէրօ 7 տէքի քէյֆսի-
դի պիր կէօրէյիմ :

—Պէնտէնիզտէ շիմտի կէլիւր սիզէ
եէթիշիւրիմ . . . —մէրգու՛մա շիշէլէր
շէքէճէկիմ տիր . . . մէզքիւր սու-
եաւտա պիրլիքտէ կէթիւրիւրիմ . . .

Տօգթօր խաթթաթանէ եէ կիթտի
ճիւզիճէ էվվէլ գօնուշտուղու
խաթթա պէքճիսի , տալիմա գաթա-
լը թուլմազ տա օլտուղու գարու-

եու աշտը :

—Չանն խտրելով քի , նիւմէրօ 7
տէքի խաթթա ֆէնալաշմըշ տըր . . .
—տէտի մէրգու՛մ տօգթօր մէր-
գու՛մ պէքճիյէ :

—Հայը՛ֆ , էվվէթ , տօգթօր է-
ֆէնտի . . . —տէյի ճէվապ վիրտի
խաթթա պէքճիսի . . . —պու սապահ
մէրգու՛մ Պլանշթօն բէք ֆէնա իտի ,

գօրգարըմքի , օն սէնէ բրանկա
թաշթմազլըգտան գուրթուլմազ նիյ-
եէթիլլէ , ահրէթին թարիգինի էլէ
ալմազ արզուսինտէ տիր . . .

Տօգթօր Ժօսլէն պիւլիւք սալօնա
կիթտի , մահէլլի մէզպուրտա տա-
լի , սայիր խաթթաթանէլէրտէ օլ-
տուղու կիպի , սըրա իլէ տիզլիմիշ

էլլի եէտի նէֆէր խաթթա գարեօ-
լաթը պուլունտազ տա իտի :
—Իշլէ՛ , իշլէ՛ , —տէտի քէյֆ-
սիզլէրտէն պիր բէբէլէեէրէք , —
պիլիմ է՛———————————

կէլտի :
Քէյֆսիլլէր մէրգու՛մ արապ
տօգթօրու , հէրնէ գատար , զաթէն
գալպէն թէմիլ առէմ օլուպտա ,

ֆազաթ սուրէթի զահրէսինտէն
սէրթմէշրէպ պուլունտն պաշ թա-
պիպտէն չօգ զիեատէ քէնտիլէրէ
թաթլը պիր մուամէլէ իթմէքտէ

պուլունտուղու իշին , զիեատէսիլլէ
սէվմէքտէ իտիյսէլէր տէ , սիեահ
օլտուղու սէպէպտէն տաթի , քէնտի
իշլէրինտէ , մէզքիւր լազապը վիր-

մէքտէ իտիլէր :
Տօգթօր Ժօսլէն աշուրի մէրթէպէ
պիր էնտիշէ իւզրէ պուլունտազ տէ
իտի :

Չիւնքի , Պլանշթօն նամ օլ մէր-
գու՛մ խաթթալըղը աղըրլաշմըշ տըր
տէտիլլէրի քէյֆսիլլէ , տօգթօր Ժօս-
լէնին , Գօրա իլէ Ժան Բընսեա խա-

պէր վիրտիկի , թամ Ժազ Էրվիէօ-
եէ պէնդէմէքտէ օլան , վէ մէր-
գու՛մ տօգթօրուն , քէաֆֆէյի իւ-

միտի իւզէրինտէ պուլունտն տէլի-
գանլը իտի :
Մաազալլահ , էկէր մէրգու՛մ Պը-
լանշթօն էօլէճէք օլտա իտի , եէ-

րինի թուլմաճազ , օլ մէրթէպէտէ
միւնտապէթլի պաշգա պիր քէյֆ-
սիզ մէվճուտ պուլունտազ տա տէ-
յիլ իտի :

Էօյլէ պիրինի պուլմազլըգ բէք
միւշքիլ իտի , վէ պէլքի տէ , միւմ-
քինսիզ օլմասա պիլէ , խայլի վա-
զթթարա միւհթաճ իտի :

Տօգթօր Ժօսլէն նիւմէրօ 7 տէ պու-
լունտն մէրգու՛մ քէյֆսիլլին եա-
նընա կիթտի :

Քէյֆսիլլէ մէրգու՛մա կէօրտիւք-
տէ , իւզէրինտէ կիպի պիր էսէրի
մէմնունիյեէթ հիսս իյլէտի :

Մէրգու՛մ քէնտիտի տաթի սէ-
պէպինի պիլմէտիկի հալտէ , զուճ-
տուրա պօեաթը գուլթուսունու եա-
նի տօգթօր Ժօսլէնի կէօրտիկին-

տէ , սայիր հէքիմէրտէն զիեատէ
մէմնուն վէ մէօրուր օլմազ տա իտի :
—Է՛յ , չօճուղու՛մ , նա՛սըլլըն ,
իյի՛միսին , —տէյի սիւալ իթտի

մէրգու՛մա :
Մէրգու՛մ զաեթթլէ ֆէնա վէ շէ-
տիտ պիր գուրու էօքսիւրիկէ թու-
թուլմուշ օլտուղունտան , գըրըգ

պիր սէս իլէ ճէվապ վիրէրէք :
—Խայր , տօգթօր էֆէնտի , հիշ
իյի պիր հալտէ տէյիլլիմ . . . —տէ-
տի մէրգու՛մ , —րիշթէյի էօմիւ-

միւն սայքի նըաֆը գըրըլըպ պիթ-
միշ տիր . . . —վէ զանն տա իտէ-
րիմ քի , կիթտիքճէ աթէշի հայ-
եաթթմ սէօնիւպ մահվ օլմազ տա

տըր . . .
Տօգթօր Ժօսլէն մէրգու՛մուն պի-
լէկինի թուլթարազ , իքի բարմա-
ղընը շահ տամարլարը իւզէրինէ
վազ իթտի :

Մէրգու՛մ աթէշլէր իշինտէ եան-
13**

Տօգթօր ժօսլէն պատէհու, քէյֆ-սիզին աղղընա պիր գաշըդ իլաճ ագաբըրտը, վէ մէրգում անինտէ պիր լաճաթըդ հիսս իտէրէ.ք պաշընը ետաթըղը իւղէրինէ պըրազը վիրտի, վէ բէրէլէեհէրէ.ք տախի,

—Պէն պօշ եհրէ սէօյլէմէ.ք տէ.յիլ իտիմ, պու տօգթօր էֆէն-տի պէնիմ իտէլաւ.ք ետաթըմ օլմագ-տա տըր:

Տօգթօր ժօսլէն, քէյֆսիզին եա-նը պաշընտա պութ կիպի տուրա գալարադ, զաթէն պիղէ մալիւմ օլան նիյեթէթինին իճրտընը կէօրիւպ ան-լումուդ իւղընէ, մէրգումա տիգ գաթը թամմէ իւղընէ պաղ մագտա իտի:

Պլանշթօն իրի պօյլու ֆագաթ ին-ճէ վիճուտու պիր տէլիգանը օ-լուպ, գըրմըղընա չալար սարը վէ գըլըրճըդ սաշարա, վէ քէմիքլէ-րի տիքիք տիքիք եանագլարա, վէ տէրիսի իւղէրինաէ, գըղամուգ տան գալմըշ լէքէլէրէ մալիք պուլուն-մագտա իտի:

Քէնտիսի սագալըղ օլուպ, վէ եալընըղ գըրմըղընա վէ տիքճէ տիքճէ պընըղլարը պուլունտու-ղունտան, զիեաաէսիյլէ կէնճճէ կէօրիւնմէ.ք տէ իտի, վէ տօտագլա-րը գալըն վէ սօլիուն օլտուղու կի-պի, հէր նէ գատար տիշլէրի պէ-եաղ իտիյսէլէր տէ, հիւսնի նիզամ իւղընէ պուլունմագտա տէ.յիլ իտի-լէր:

Կէօղլէրի պուրնունա բէ.ք եա-ղըն օլուպ, վէ սօլիուն սօլիուն կէօղ գաբագլարը ալթընտան իտէ, մաի ճամա պէնղէմէ.ք տէ օլան կէօղ պէ-պէ.քլէրի բարլամագտա իտիլէր:

Մէրգումա չիրքին սըֆաթը վի-րիլէմէտի.ք տէն պաշղա, — պաղը տաի գըղլար, կիւղէլիք սըֆաթընը տախի վիրէպլիլը մէրթէպէտէ պու-լունմագտա իտի, ֆագաթ, պու-

ճիւմլէ իլէ տախի, սիմասընտա պիր թաթըլըդ էսէրի կէօրիւնմէ.ք տէ տէ.յիլ իտի:

Մէրգումաճն գաբեօլաթը եանըն-տա պուլունմա պիր լէվհանըն եա-ղընտան, Թուրտա տօղմուշ օլմա-սը, եիկիրմի պէշ եաշընտա օլմա-սը, վէ սահիպ ճիւնայէթլէրտէն պու-լունմաթ անլաշըլմագտա իտի:

—Մէրգումաճնէրէ տէրի, նէ վա-լիաէսի, վէ նէ տէ ուղագտան եա-ղընտան ագրապաթը պուլունմագ-տա տըր... — վէ իշթէ թամ պի-ղիմ արատըղըմըղտա պու տուր տէ-յի տիւշիւնտիւ տօգթօր ժօսլէն քէնտի ֆիքրինտէն...

Տօգթօր մէրգումա, էվվէլէրի վիրտիկի սուտան, եանի իլաճտան պիր գաշըդ տաճա վիրտի, վէ տի-չարը չըղմագ իւղընէ հաղըրլանտը,

—Տօգթօր էֆէնտի, կիտէճէ.ք-միսինիդ, —տէ.յի սիւալ իթտի քէյֆ-սիզ, պէղայէթ զայիֆ պէր սէս իլէ սէօյլէեհէրէ.ք:

—Էվվէթ, չօճուղում, կիտէճէ-կիմ... — չիմտիքի հալ պէնճէ պիր իհթիեաճըն գալմամըշ տըր:

—Եինէ կէլէճէ.ք միսինիդ...

—Վիզիթամ վագթինտէ, չիւբ-հէսիդ կէլէճէկիմ տիր...

—Չօգ իյի, չօգ իյի... — Սիզի կէօրտիւ.քճէ, զանն իտէրսինքի, իւղէրիմէ պիր ճան կէլմէ.ք տէ տիր, — սայքի պանա քէսպի իֆագաթ իթտիրտինիդ... արթըգ պիր լա-հաթ ույղու ուհուրում:

Վէ գէվալը պուլուն սէօյլէտիք-տէն սօնրա կէօղլէրինի գաբատը:

Տօգթօր տախի էճղաճըլա պիր-լի.ք տէ տիշարը չըղտը:

—Էյ, տօգթօր էֆէնտի, —տէ-յի սիւալ իթտի էճղաճը, —Պլանշ-թօնու նա՞սըլ պուլմագտաթընըղ,

—Չօգ ֆէնա պիր հալտէ տիր:

—Եա՛, եա՛ղըղ, սի՞զ տէ մի տյնի լֆքեարտա պուլունմագտաթընըղ:

—Սուլու սաթըլըճանը կիթտի.քճէ քէսպի չիտտէթ իթմէ.ք տէ տիր...

—Չէ.ք տիկիմիզ չիշլէր վագաա պի-րաղ ֆայիտէ եաբաթլար իտէ տէ, ճնա էհէմիյեթ զիրլէմէղ, չիւնքի կէչիճի պիր շէյ տիր... —Պլանշ-թօնուն հալի էօյլէ պիր հալ տիր քի, զաթէն էօլմիլ շտէն ատա օլու-նապիլիր...

—Էհ, նէ եաբալըմ, վարսըն պիր հայտուտ տաճա էքսիք օլտուն...

—ճէմիյեթի պէշլէրիյեթ իշին, պիւ-յիւ.ք պիր զայեաթ սաեթլամաղ...

—պաշ թապիպ էֆէնտինին, սիզի սաաթ իւշտէ կէօրմէ.ք իսթէմէ.ք տէ օլմասընը ինշաալահ իտիթընըղտան չըղարմագընըղ եա:

—Խայր, մութլագ սուրէթտէ հաղըր պուլունուրում...

Տօգթօր ժօսլէն Բօգէթ մահպուս-խանէսինի թէր.ք իլէ, արապաեա պինտի, վէ արապաճընա,

—Սէնթ-Ուէնէ... —չաբուգ...

—գօշտուրունուղ հայվանը... տէտի: Մէղքիւր արապաեա գօշուլմուշ օլան իրլանտա աթը, գալտըրըմ-լարտան աթէշլէր չըղարարագ, տէօրթ նալ իլէ կիթմէկէ պաշլատը:

Արատան եալընըղ իւշ չէ.յիւ.ք կէչինճէ, տօգթօր քէնտույի Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնտէ պուլտու:

Մէղքիւր քէօշկտէ, թաամ գամ-բանաթ վուրուլմագտա իտի:

—Էյ, տօգթօր, —տէտի Գօրա, —մէրգում քէյֆսիզի կէօրտիւ-նիւղմիւ...

—Էվվէթ, էֆէնտի, վէ հէմ տէ չիմտի պիր սուրէթի գալիյեթտէ օ-լարագ սէօյլէեհէպիլիրիմ քի, մէր-գումտան տաճա զիեաաէ միւնա-սէպէթլի պաշղա պիր ատէմ պու-լամաեաճագ իտի.ք...

—Նա՞սըլ տըր չիմտի մէրգումա:

—Հէր քէսին զանն ու իթիգա-տընճա, մէրգում մութլագա էօ-լէճէ.ք տիր. պէն տէ կէրչի մէղ-քիւր չիւբհէեթ թագվիյեթի վիր-մէ.ք տէ իտէմ տէ, պէնիմ ասըլ ի-թիգատըմ էօյլէ տէ.յիլ տիր, մէր-գում գուրթուլապիլէճէ.ք տիր... վէ նիհաեթ թաճթը իգթիտարը-մըղտա, հէր ճիհէթլէ միւքէմմէլ պիր ժագ էրվիէօեթ մալիք օլմուշ օլաճաղըղ տըր:

Մէրգումաթ թաամա կիթմէկէ հաղըրլանմագտա իտիլէր:

Պիրտէ օլ հէնկեամոէ ֆարիստէն պիր խըտմէթ.ք եար կէլտիկի, վէ ժօրթ իլէ Լէօթօլ պիրատէրլէր թա-րաֆընտան, Լօրա իլէ Մարի իշին պիրէր տէմէթ հէտիյեթ չիշէ.քլէր կէթիրմիշ օլտուղու կէօրիւտիւ:

—Սէվկիւլիւ եէկէնիլէրիմ, —տէ-տի Գօրա եէկէնիլէ.ք լուղէթինի բէ.ք գուլվէթլի սուրէթտէ թէլաֆֆուղ իտէրէ.ք, —իշթէ սիզէ, սիզին է-սիրլէրինիզին վիրկիւլէրի...

Գարմէն կիւլիւմէտի,

—Օ՜ֆ, աման եա Բէպպիմ, —տէ.յի տիւշիւնմէկէ պաշլատը Մարի պիր ահը տէրուն չէ.քէրէ.ք, —տի-մէ.ք տիր քի Լէօթօլ պէնիմ նասի-հաթըմ իւղընէ հարէ.քէթ իթմէ.ք տէ տէ.յիլ տիր...

Թաամ իթտիլէր:

Տօգթօր աճէլէ իթմէ.ք տէ իտի, չիւնքի սաաթ իւշտէն էվվէլ Բօքէթ խասթախանէսինտէ հաղըր պուլու-նաճագ իտի:

Մէրգում սուֆրատան գալգ-տըղտա, քէնտի էճղա օտաթընա կիթտի, վէ պիր տէմիր սանաթգ աշարագ, տէրունինաէն, ալթուն գաֆէս իշինտէ թուլտուրուլմուշ օլան, վէ իշինտէ, ատէթա օմէօ-բաթ թէսմիյէ օլունան թապիպլէրին

խոթիմալ իյլէտիքէրի հապարա մանէնտ օն իքի թանէ ուֆաճըգ ուֆաճըգ վէ էամէր հապար պու լունան պիր շիշէ յի ալաբ :

Մէղքիւր շիշէ յի ճէպինէ վաղ իթտի, Բօքէթ եօլունու էլէ ալաբ, վէ ստաթ իւշէ պէշ տագըգա գալ մըշ օլտուղու հալտէ, մահէլի մէղ պուրա վասըլ օլտու :

Մահպուստանէ գաբուսունտա, պաշ թապիպէ, արապատան ին մէքտէ օլտուղու թագաթրտէ բասթ կէլտիկինտէն, մէրգում տա քէն տուլէ իսթապէն :

—Աֆէրին, աֆէրին, պէօյլէ ա վարալըգ իտէրսին հա, աէտի :

—Աման պէնտէնիղէ պիւհիման իթմէ յինիղ տօգթօր էֆէնտի, թէն պէլիկիմանէն նաշի կիճիքմէ յիպ, իլա բէք միւհիմմ պիր իշտէն տօ լաեք պիրաղ կէճ գալմըշ իտիմ իսէ տէ, երնէ կէլտիմ, վէ պէնտէնիղի կէօրմէք իսթէտիկինիղի տաթի իսա պէր ալաբմ . . . —տէտի :

—Էվվէթ, էվլաթմ . . . —պիր դաշ կիւն իշին ֆարիսի թէրքէ մէճ պուր օլտուղուման, պէնիմ եէ ըրիմէ սիղին վէքեալէթ իթմէքլիկի նիղի բէճա իտէճէք իտիմ . . .

—Պաշ իւթիւնէ, էֆէնտիմ, է լիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ, եօգլու ղունուղու պէլիսիղ իթմէկէ չալը շըրմ :

—Օլ պապտէ առլա շիւբհէմ եօգ տուր . . . —Սիղ իսթէտիկինիղ կի պի էմր ու իտարէ իթմէլիսինիղ, օլ վաղըթ հէր իշ սըրաթընտա տէվամ իտէր . . . —Լաքին, բէճամ եա լընըգ պու գատարտան իպարէթ օլմաեքա, իլա պաշգա պիր մաթ լուպում տահա վար տըր . . .

—Էմրինիղէ միւնթաղըրմ, է ֆէնտիմ :

—Իշիթաթիկիմէ կէօրէ, էն իյի

միւնթէրիմէրիմտէն պիրի օլուպ տա թաշլատա պուլունան պիր դաթ, պու կիւնիլտէ ֆարիսէ ալտէթ ի տէճէք իմիշ . . . —Էկէր մէրգում մա տաթի հէքիմ իգթիղա իտէճէք օլուր իսէ, պիղգաթ քէնտինիղ կիթմէլիսինիղ :

—Բէք ալէա, էֆէնտիմ, օնտան գօլայ պիր շէյ օլամաղ . . . —Իմ տի, իտնէնիղտէ օլ պապտէ լաղըմ կէլէն թէնպիհաթը վէրաթիկինիղտէ, հինի իգթիղաթտէ պէնտէնիղէ իսա պէր վիրիլէր :

—Թապիսիլէ էօյլէ եաբարըգ, պէն եարըն եօլա չըգաճաղըմ . . .

—պու աղշամտան մէրգումէ գօն թէն Պրանշ տը Լասնէեէ եաղարաղ քէյֆիլիքէթի պիլտիլիլիմ . . .

Տօգթօր ժօպէն պու լաղըրտըեք իշիթտիքտէ, տիւշարը թէաճճիւպ օլտու :

81

—Մատամ աը Լասնէեի թանը մագտամըսընըգ, —տէյի սիւալ իթտի պաշ թապիպ մէրգումա, մէր գում իւղէրինտէ գուհուրա կէլէն էսէրի թէաճճիւպիւն ֆէհմինէ վար տըղընտան :

—Եալընըգ իամինի իշիթմիլիմ տիր . . . —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում :

—Մէրգումէ բէք լէթաֆէթի պիր գատըն տըր . . . —պիր դաշ ալտան պէրու իթալիտա, Վէնէ տիքտէ, օղլու վէ կէլինի պիրլիք տէ օլտուղարը հալտէ սէյեահաթ իւղրէ պուլունմագտա տըր . . . օղլու տա տահա եէնի էվլէնմիշ տիր :

Տօգթօր ժօպէն պու թէոտաթիֆ տէն մէմուէն օլմագտա իտի, չիւն քի, գօնթէս տը Լասնէյ տէնիլմէք տէ օլուպ, վէ ապէն իսէ Պրանշ եր

վիէօ քէնտիսի օլան մէրգումէ գա տըն իլէ, վէ Մարսիալըն գըղը օլան կէլինի իլէ միւնտաէպաթ իւղրէ պու լունաճաղ, վէ պու միւնտաէպաթ տա, Գօրանըն իշինէ, բէք ալէա եարաեաճաղ իտի :

Պաշ թապիպ քէլամէ աղաղ պիրլէ,

—Շիմտի նէ եաբաճաղընըգ լա երղըլլա անլաշլաթ, էօյլէ տէյիլ մի, —կիտիպ գօնթէսէ եաղըլմաթ իգթիղա իտէն մէքթուպու եաղա երմ քի, լաղըմ կէլտիկինտէ սիղէ միւրաճաթ իթմին :

—Բէք ալէա, էֆէնտիմ, հէր ճի հէթլէ էմրինիղին իճրաթընա հաղը ըրմ . . .

—Շունու տա սիղէ իսթաթա ու նութմամ քի, մատամ տը Լասնէյ, զաեէթլէ սինիլի պիր գատըն օլտուղունտան, էն ուֆագ պիր շէյ տէն միւթէէսիլ օլուպ, վէ էն ու ֆագ պիր նամիղաճըղընա տաթի էհէմիլիքէթ վիրէրէք մէրաղ վէ թէլաշ իտէր . . .

—Պու մալիւմաթը հիմմէթինիղէ բէք իյի եաբաթընըգ քի, պէնտէ նիղ տէ օնա կէօրէ մուամէլէտէ պուլունուրում :

—Հալէա Գօլիղէ սօղաղընտամը իգամէթ իթմէքտէսինիղ :

—Էվվէթ :

Մէրգուման իքի տօգթօրլար պու գատարճըգ գօնուշտուգտան սօնրա խասթախանէեէ չըգ տըլար :

Պունլարըն մէղքիւր վիղիթալարը բէք գըսա սիւրէճէք իտի, չիւնքի եալընըգ, տիգգաթը մախաուէեէ միւհիմաճ պուլունան քէյֆիլիղէրէ պաղաճաղ իտիլէր :

Պաշ թապիպ հէր նէ գատար սէրթ սէօյլէ յիշլի վէ նէգաքէթսիղէ թալի ու հարէքէթի պիր առամօլ տուղունտան, մահպուստարըն քեաֆ ֆէսի տաթի գօրգմագտա իտիյաէ :

լէր տէ, նաթըլ քի գաթէն տէ սէօյլէտիք, գալպէն ֆէնա օլմաեքա, իլա էն իյի առամարտան պիրիսի իտի. ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ շու տաթի սահիհ տիր քի, տայիմա պիր թագըմ գանլը գաթիլլէրտէն, վէ սարիղլէրտէն, վէ հայաուալար տան իպարէթ օլուպ, վէ աճընմա եա աղ լաեքգ պուլունան առամար իշինտէ պուլունաուղունտան, մէր գումուն գալպի տաթի խայլիճէ էրթիլիք քէսպ իթմիշ իտի :

Մէրգուման տօգթօրլար չէնտ տագըգա, նիւմէրօ շաէ պուլունան քէյֆիլիղին եանընտա տուրտագ տան սօնրա, չիւնքի մէրգում ֆէ նա պիր գուրու սաթլըճանտան թու թալմալ օլմաթը ճիհէթլէ, եաշա մատընա բէք աղ իւմիա պուլուն մագտա իտի, պըրտագըպ նիւմէրօ Դեէ կիթտիլէր :

Պրանշթօն հալէա ուեռմագտա իտի :

—Աճապա թէրթիպ իթմիշ օլ տուղում շիշէլէրի չէքտիլէրմի, —տէյի սիւալ իթտի պաշ թապիպ խասթա պաղըճըլարըն պիլիկիւնէ :

—Պիղգաթ քէնտիմ չէքտիմ, —տէյի ճէվապ վիրտի պէրուտէն տօգ թօր ժօպէն, —վէ պատէհու մէր գումա իքի գաշըգ տա շու թէր թիպ իթտիկինիղ սուտան վիրտիմ :

—Հիշ պիր ֆայիտէօի կէօրիլէ պիրտիմի :

—Էվվէթ, խայլիճէ բահաթլան տը, վէ պիրթապի իւղէրինէ պիր տէրին ույգաւ կէլտի :

—Օլ վաղըթտան պէրու հալէա ուեռմագտամը տըր :

Պու սիւալի պաշ թապիպ խաս

գրթտա հաղբը պուլունմագլըգ բէք մի հիմմ տիր . . . —տէտի իխթի. եար պաշ թապիպ :

—Տօգթօր էֆէնտի, զաթէն պէն- տէնիզ եանքնտա պէքէեէճէկիմ . . . —տէտի տօգթօր ժօպէն . — մէրգուսուն հալինի նաւը պու- մագ տառնըգ :

—Հալի աղբը աբը . . . —պի- չարէ հաեաթ իլէ մէմաթը պիրպի- րինաէն աեբըմագ տա պուլունան քէօրրինին իւզէրինտէ պուլուն- մագ տա տըր , վէ իշիմէ , մէգքիւր քէօրրինին իւզէրինտէն , գանդի թարաֆա տօղրու եօլ ալըպ կիտէ- ճէկի , տնճագ ույգ ուտան ուեան . աղը վտգըթտա զուհուրա կէլէ- ճէք օլան ալամէթլէրտէն անլաշը- լաճագ աբը . . . —նէ տէրսինիզ , օլ պապտէ սիզի՞ն էֆքեարընըգ նաւը տըր :

—Թամ սիզին էֆքեարընըգ տա- եբմ :

Մէգքիւր վիզիթա պիր չէյրէք- տէն խիթամ պուլաու :

—Թարիֆլէրիմի վէ թէնպիհլէ- րիմի պիր իյիճէ անլատընըգ , էօյլէ տէյիլ մի : —տէտի պաշ թապիպ տօգթօր ժօպէնէ , խասթախանէնին գաբուսու էշիկի իւզէրինտէ , — պէն կէլէնէ գատար հէր չէյէ սիզ գաբընըպ էմր ու իտարէ իտէճէք- սինիզ . . . —պէն շիմտի կիտիպ , պիր գաշ կիւն կէլէմէեէճէկիմի , միւտիր էֆէնտիյէ տախի խապէր վիրէ- ճէկիմ տիր , —գօնթէս տը Լասնէյ հաղգընտա վիրտիկիմ թալիմաթ- լարը տա ունութմագտընըգ եա . . .

—Խայր , էֆէնտի , նօթգառնը պիլէ ունութմամ . . .

Մէրգուսուն պիրպիրի էլինի թու- թուպ վէտալաշաղգ տան սօնրա սյ- բըլաղար :

Պաշ թապիպ միւտիրին օտաքնա կիթտի :

Տօգթօր ժօպէն տէ թէքրարէն Պանշթօնուն եանքնա կիթտի :

Պանշթօն հալէա ուեումագ տա իտի :

Տօգթօր ժօպէն թրարէզա իւզէ- րինտէ պուլունմագ տա օլան պիր քիթապը , մաքինալարի պիր սու- րէթտէ օլտուղու հալտէ էլինէ ալաբ :

Մէգքիւր քիթապ , բտրաա միւհ- թէրէմ Գրօղուն թէրթիպ իյլէմիշ օլտուղու մէգքիւր մահպուսիանէ- նին քիւթիւպխանէսի քիթապա- ընտան իտի , մէրգուս բաբաս , միւտտէթի էօմրինիւ պու եօլտա չէֆգաթմա վէ ֆէտաքեարլըգլարա տալիր խուսուլարտա կէշիւմիշ իտի :

Տօգթօր ֆիքրինտէն պաշգա չէյ- լէր տիւշիւնմէքտէ օլտուղունտան , տաղընըգ իւղրէ մէգքիւր քիթապ- տան պիր գաշ սաթըր օգուտու :

Պիր թարաֆտան քիթապըն եաբ- լաղլարընը չէվիրտիկի հալտէ , պիր թարաֆտան տախի տալիմա քէյֆ- սիզէ տիգգաթ իտիպ պազմագ տա իտի :

Քէյֆսիզին ույգուսու քէնտիտի- նի լահաթօրը իթմէկէ , վէ նէֆէ- սի գըսսալմաեա պաշլամը իտի . —պիրտէ մէգքիւր լահաթօրըղըգ պիրտէն պիրէ քէսպի շիտտէթ իթ- տի . —մէրգուս իւզէրինտէ պիր նէվի շէտիտ սըղընթը հասըլ օլ- տու , —գօլարընը տիշարը չըգա- ըարագ , քէնտինտէն պիխապէր օլ- տուղու հալտէ , աթը աթը վիրտի :

Մէրգուսուն պու հալինտէն , իւզէ- րինէ հէյպէթմաիզ պիր աղբըլըգ պաւմագ տա օլմասը անլաշըլմագ տա իտի . —պիշարէ քէսիք քէսիք սու- րէթտէ օլտուղու թագտիրտէ պա- ղըբըպ չաղբըմագ տա իտի : —Տօգ- թօր ժօպէն աեաղա գալգտը , վէ մէգքիւր նէօպէթին վէ եախօտ մէգ- քիւր տիւշիւն հէր պիր հալ ու ա :

լէամէթլէրինէ , տիգգաթը թամմէ իւղրէ պազմաեա պաշլատը , չիւն- քի մէրգուսուն մէգքիւր հալ իւ- ղէրինէ արթըգ ուեանըպ կէօղլէ- րինի աշաճաղը աշիքեար իտի :

Փիլվագըտա չէնտ սանիյե սօն- րա , մէրգուս Պանշթօնուն վիճու- տի տիթլէմէկէ պաշլատը . —գօլ- լարը ճանսըգ պիր հալտէ օլարագ- եաթաղը իւզէրինէ տիւշիւ վիրտի- լէր . —Մէրգուս կէրշի կէօղլէրինի աշտը իտէտէ , հիշ պիր շէյի կէօ- ըմէտիքտէն պաշգա , պազըլա- ընտա տախի պիր էսէրի տէհշէթ պուլունմագ տա իտի :

Տօգթօր մէրգուսուն պիր էլինի էլինէ ալաբ :

Մէրգուսուն թօգ ունմասը իւզէ- րինէ , Պանշթօն ճիւղիճէ աեբլաթ , վէ եիւղիւնիւ տօգթօրտան թարա- ֆա չէվիրէրէք , շաշգըն շաշգըն պազմաեա պաշլատը :

—Նաւըլ , պիր աղբընըգ սան- ճընըգ վէ լահաթօրըղընըգ վա՞ր մը տըր , —տէյի սիւալ իթտի տօգ- թօր :

—Էվլէթ , տօգթօր . . . —հա- յիմտէն չօգ թաճիզլիք չէքմէքտէ իտիմ . . . հէմ բէր չօգ . . . —տէ- յի ճէվապ վիրտի մէրգուս կիւճ իլէ իշիտիլիր պիր սէս իլէ սէօյլէ- երէք . —Տէհշէթլու պիր տիւշ կէօրմէքտէ իտիմ . . .

—Նէ՞ իտի օլ կէօրտիւկիւնիւզ տիւշ . . .

—Պիր թագըմ տտամլար , պէնի սաղ սաղ մէգարա տէֆն իթմէք իսթմէքտէ իտիլէր , պէնտէ գար- չը գօեարագ ուղրաշմագ տա ի- տիմ . . . —լաքին օնլար պէնտէն չօգ գուվլէթլի օլտուղլարընտան , աղբպէթքեար պէնի թաբութուն իշինէ վաղ պիրլէ միխալմաեա պաշ- լատըլար . . .

Մէրգուս պուսու սէօյլէտիկի վաղըթտա վիճուտի տիթլէմէքտէ , վէ իրի իրի թէրլէր , սօկուն վէ թուղա ընկինտէ եիւղլէրինտէն աշաղը ազմագ տա իտիլէր :

—Չօգ սէօյլէմէկինիզ , —տէտի տօգթօր , —գիրա եօրուլուրաու- նուզ . . . —պէն շիմտի սիզին աղ- ըը սըղըլարընըգը թէսկին իլէ լա- հաթ իթտիրիլիմ . . .

Տօգթօր ժօպէն իշին , թամ միւ- շառընը ինրա պիրլէ իշ կէօրմէնին վաղթի կէլմիշ իտի :

Մէրգուս ճէպինտէն , զաթէն զիքրի կէշմիշ օլան հապ շիշէսինի չըգաբաթ , վէ քէնտի եանքնա վաղ իյլէտի :

Պատէհու պիր գաշըգ տլարագ , գալնամըլ իլաճ սուտան տօլտուր- տու , վէ իշինտէ պիր թանէ հապ վաղ իթտիքտէն սօնրա , Պանշթօ- նա վիրտի :

—Նէ՞ տիր պու պանա վիրտիկի- նիզ , տօգթօր էֆէնտի . . . —տէ- տի մէրգուս բէբէլէեէրէք :

—Հաեաթ սուեու տուր . . .

Քէյֆսիզ քէմալի զայրէթ իւզ- րէ իշի վիրտի :

—Շիմտի արթըգ ուեուեու վի- րինիզ , —տէտի տօգթօր , —պէն եինէ աղ վաղըթտան կէլիր սիզի կէօրիւրիմ :

—Ինշաալլահ էօլմէեէճէկիմ , հա , էօյլէ տէյիլ մի . . .

—Սիզէ սէօզ վիրիլիմ քի , խայր , պի իզնի խիւտա քէսպի շիֆա ի- տէճէքսինիզ . . .

—Թէչէքքիւր իտէրիմ , տօգթօր էֆէնտի :

Տօգթօր պիւյիւք սալօնու թէրք իթտի , վէ կիտէր իքէն խաթթա պազըճըեա ,

—Պէն էճղախանէեէ կիտիեօ- լուս . . . —էկէր ֆէվգ էլատէ պիր

չէ, զուհուր խտէր խտէ, պանախա-
պէր վիրիրսինիդ, — տէտի:

— Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիւմ...
— Նիւմէրօ 7 տէքի քէյֆիդ ու-
եանմը՝ մը տըր:

— Էվվէթ:
— Նոսթը տըր տնայա:
— Բէք ֆէնա հալտէ տիր...
— Այնճէ էօլմիւշտէն սաեքլապի-
լիր...

Էնդաճք քէնտի իւսճլարը, յա-
մէշղու պուլունմագտա խտի:

— Պիր ճիւղի վագրթ իշին քէն-
տի իշ օտանըղը պանախ խտէ
պիլիւրսինիդ, — տէյի սիւալ իթ-
տի օգթօր ժօսլէն մէրգուճա, —
ղիւրա պիրաղ եաղըմ վոր տըր եա-
ղաճագ...

— Մաշապլաճ, օգթօր էֆէն-
տի, պուլունմագտա նէֆսի քէնտի
օտանըղ կիպի ըսհաթ խտինիդ...

— Թէշէքքիւր խտէրիւմ...
Մէրգուճաճ օտանընտա, իլմէ
տայիր քիթապլար իլէ մէմլու միւ-
քէմմէլ պիր քիւթիւպխանէ պու-
լունմագտա խտի:

Տօգթօր պիր շիմի քիթապլար ալ-
աք, վէ պիր շէյէ պագարագ, պիր
բարչա քեաղըտ իւղէրինէ իշարլար
եաղտը:

Մէրգուճա ալտըղը նօթալար իւ-
ղէրինէ, տիգդաթը տղիմէ իւղրէ
տալարագ, պիր շօգ հիսապլար
եաղտը:

— Հիշ պիր եանլըղը եօգ տուր,
— տէտի մէրգուճ քէնտու քէն-
տույէ, եաղտըղը հիսապլարտան
չըգան նէթիճէտէն մէմուճն օլա-
րագ:

Պատէհու սաաթընը չըգարըպ
պագաք, վէ քէղալիք քէնտու քէն-
տույէ տէտի:

— Նէօվպէթի եարըմ սաաթտան
պաշաեաճագ, վէ պիր շէյրէք գա-

տար տէվամ խտէճէք տիր... —
վէ պու միւտտէթտէն սօնրա, թէք-

միլ պիր պալըղը պաշաեաճագ
տըր... — վէ իւշ կիւն պիր տիւ-
ղիյէ տէվամ իյլէեճէք տիր...

— Եարընագ շամտան մէրգուճ տէֆն
խտիլէպիլիր... — վագաա, պու իշ-
տէ գարչըմըղա պիր շօգ կիւնիւք-
լէր չըղ աճագլար տըր, լաքին, էվվէլ
Ալլաճ քեաֆֆէսինէտէ զալէպէ ի-
տէպիլէճէկիդ տիր:

Մէրգուճ քէնտու քէնտույէ
պուլարը սէօյլէտիքաէն սօնրա, օ-
գուճաեա վէ պէլլէմէկէ պաշաեաք:

Արատան եիկիրմի սէքիդ տաղը-
գա կէշտիքաէ, թէքարէն սաաթը-
նա պագաք վէ քիթապլար գաղաթը:

Արատան տէօրթ տաղըտա սա-
հա կէշտիքաէ, խաաթա պէքէսի
պիր թէլաշ իլէ գաղաթտան իշէրի
կիրտի:

— Տօգթօր էֆէնտի, — տէտի
մէրգուճ — սիղ պէնտէնիղէ, է-
կէր ֆէվգ էլ ատէ պիր շէյ զու-
հուր խտէր խտէ կէլ պանա, խապէր
վէր տէտի խտինիդ...

— Էյ, նէ՛ վար տըր:

— Նիւմէրօ 7 տէքի քէյֆիդ,
սիղլէրէ էօմիւր էօլմէքաէ՛ տիր,
ճան վիրմէքաէ տիր...

— Պէն զաթէն անըն բէք ֆէնա
պիր հալտէ օլմաթըն պիլմէքաէ ի-
տիւմ... — հայտէ կիտէլիւմ պա-
գալըմ:

Տօգթօր ժօսլէն պէրապէրինտէ
մէրգուճ խաաթա պագըճք իլէ էճ-
ղաճք պուլունմագտա հալտէ, թէք-
րարէն եօգարը խաաթախանէեէ
չըգտը:

Պանշթօնուն պիւսպիլիւն լէհ-
ճէսի սօլուպ պօղուլմուշ օլտուղու
հալտէ, տէհշէթամիղ պիր սինիր
կէրիլմէսիլլէ չապալանմագտա, վէ
պիւթիւն վիճուտի աթէշէր իւղէ-

րինտէ եանմագտա տըր կիպի աճը
աճք պաղըրմագտա խտի:

— Նէ՛ գատար տնայիպ պիր հալ-
տիր պու, — տէտի էճղաճք օգ-
թօրուն գուլաղընտան, — զանն ի-
տէրսին քի պիշարէ, քէնտի միւպ-
թէլա պուլունմագտա սուլու սաթ-
լիճանտան էօլմէյիպաէ... պիր
շէյտէն զէհիրլէնէրէք էօլմէքաէ
տիր:

— Պէն հիշ պիր զէհիր էսէրի օլ-
մաթըղը հալտէ, պու եօլտա ճան
վիրիլլէր վուգուինէ շօգ տէֆա
րաթ կէլմիլիւմ տիր... — տէյի
ճէվապ վիրտի օգթօր ժօսլէն, —
վէ հիշ շիւքհէմ եօգ տուր քի, սի-
ղին գայնաթմըշ օլտուղունուղ շու-
սուտաա, էօյլէ զէհիրէ տայիր հիշ
պիր շէյ պուլունմագտա տէյիլ
տիր...

Արատան օն տաղըգա գատար
կէշտիքաէ, քէյֆիդին շէքմէքաէ
օլտուղու էղիյէթ էքսիլմէկէ պաշ-
աեաղը կիպի, քէօրիւք կիպի սօ-
լունմաթ տալի քէսիլլէրէք, եալաշ
եալաշ նէֆէս ալմաեա պաշաեաք,
վէ պիրտէն պիրէ օ տալի տուր-
տու:

— Պիթալի... — տէտի խաաթա
պագըճք:

— Խայր, տահա պիթմէտի... —
տէտի օգթօր ժօսլէն:

Փիլվաղը Պանշթօն պիրտէն պի-
րէ սըշրաեքա օթուրտու, վէ զանն
խտէրսին քի, էճէլ քէնտույէ եաղ-
աշմագտա տըրտա, քէնտիսինէ
գարչընտան գօլուպ տէֆ իթմէք
իսթմէքաէ տիր կիպի. էլլէրինի
իլէրու իլէրու տօղրու ուղաթաք,
սօն տէֆա օլարագ պիր տահա աճը
աճք պաղըրըպ հայգըրտը, վէ պա-
տէհու եինէ եաթաղը իշինէ, ճան-
սըղ վէ աղըր պիր վիճուտ տիւշէր
կիպի պօեուճա տիւշտիւ, վէ կէօղ-

լէրի ալըգ օլուպ ճամ կիպի բար-
լաաղը հալտէ, պիւա հարէքէթ
գալա գալտը:

Տօգթօր մէրգուճաճ վիճուտինի
տէօյիւպ եօղլաթը, վէ գուլաղընը
սինէսի իւղէրինէ վագ խտէրէք իքի
սանիյէ գատար տիյնէտի:

Պատէհու գալգաք, մէրգուճաճ
կէօղ գաղաղլարընը աշաղը ալտը,
վէ սաքինճէ պիր սէօյլէյիլ իլէ:

— Էլլէրի վէ աեաղլարը բարմագ-
լարը ուճլարը սօուգ տուրլար...
տիմէք տիր քի, արթըգ սօն նէֆէ-
սինի թէօլիւմ իյլէմիլ տիր...

Խաաթա պէքէսի, մէրգուճաճ
գարեօլաթ պաշընտա աթըլը օլան
մալիւմաթ եաթթաթընը աշաղը ալ-
աք:

— Իմալարմընըղ շու եաթթա-
եք, օգթօր էֆէնտի, — տէյի
սիւալ իթտի մէրգուճ:

— Շիմտի էճղախանէեէ կիթտի-
կիմտէ իմգալարըմ:

— Մէրգուճաճ հէման շիմտիտէն
ճէնաղէլէր գօղուշունա նագլ խտէ-
լիւմի:

— Էվվէթ, պէնտէ շիմտի կէլիր
սիղի պուլունմագտա...

Պիր խաթմէթճի իլէ պիր տէ քէն-
տի եամաղը, էօլիւնիւն պիրի պաշ
թարաթընտան վէ տիկէրի տալի
աեաթ թարաթընտան, ալըմագլըգ
սայէսինտէ հուսուլէ կէլմիշօլան պիր
մէհարէթ վէ պիր չաբուգլուգ իւղ-
րէ չարչաթթ թօրաեքա իշինէ սար-
աղլարը կիպի ումուղլարընա գալ-
տըրտըլար, վէ մէվթախանէ եօլու-
նու էլէ ալտըլար:

Տօգթօրտա արգալարընտան կիթ-
տի:

— Էյ, պապա Լահիր, — տէտի
խաթմէթճի, մէրգուճ թէշրիհ սա-
լունու խաարէսինէ մէհմուր պուլու-
նան ուֆաճըգ պիր իսթիեար ա-

տէմէ, — իշխէ սանա, թէպտիլի
ճէղաեա մաղհար պոյրումուշ պիր
գահրաման տահա . . .

— Նէ՞ գատար միւտտէթ իշին
բրանկաեա հիւքմ օլունմուշ իտի .

— Օն սէնէ իշին .

— Տիմէք տիր քի շիմտի պիւթիւն
պիւթիւն իթլաղը չըգմըշ գուրթուլ
մուշ տուր, էօլէ՞ մի . . . — տահա
իյի եա վարսըն սէվինիպ մէմնուն
օլուն . . .

Մէրգուման իքի խքումէթ ճիւլէր,
գաթէն օտուն քէսիլմիշ օլան ճէ-
նաղէեի մէրմէր տէօշմէ իւղէրինէ
պրազը վիրտիքլէրինտէ, հալիլլէ
եէր պիլէ ինլէտի .

— էյ տօղթօր էֆէնտի, պիղէ
պաշգա պիր էմրինիղ վա՛ր մը տըր .
— տէտի խքումէթ ճիւլ .

— Խայր, թէչէքքիւր իտէրիմ . . .

— արթըգ քէնտի իշինիղէ կիտէ-
պիլիրսինիղ .

— Տօղթօր էֆէնտի, — տէյի սիւ-
ւալ իթտի պապա Լահիր, — մէր-
գումու պու կիւնտէն բարչալաեա-
նա՛գ մըսընըղ .

— Խայր, պապաճըղըմ . . . — պէն
խասսէթէն կէլտիմ սիղէ թէնպիհ
իլլէմէկէ քի, մէրգումու հէման
շիմտիտէն պիր թապութ իշինէ վաղ
իլլէեէսինիղ, չիւնքի, իլլէթինին
իգթիղաքնճա, բէք չաքուգ գօ-
գուպ չիւրիւմէկէ պաշլտր . . .

— Բէք ալէա . . . — շիմտի իճրա
իտիլիր, — պիր իյիճէ սօուտուգ-
տան սօնրա արգասքնտաքի կէօմլէ-
կի չըգարըլըն տա . . .

— Մուլթաղա մէղքիւր կէօմլէք
չըգարըլմալըմը տըր .

— Էվլէթ, նիղամընտան տըր, տօղ-
թօր էֆէնտի . . . պէնտէնիղ անճազ
պանա վիրիլմիշ օլան նիղամ ու թա-
լիմաթ մուճիպինճէ մուամէլէ իտէ-
պիլիրիմ . . .

— Բէք ալէա, սիղ պիլտիկինիղ
կիպի եաքընըղ . . .

Պիրտէ անինաէ պապա Լահիր
մէրգումուն կէօմլէկինի չըգարա-
րազ, Պլանշթօնուն զայիթ վիճու-
տինի չըրըպլազ իյլէտի .

— Շիմտի, — տէտի մէրգում, —
էթրաֆընա թահթա թալաշը չէվի-
րիւրիմքի, հէմ ագան սուլարը չէ-
քիպ էմէրլէր, վէ հէմտէ մէրգու-
մու սըճազ սաղլարլար .

82

Մէղքիւր մէվթախանէնին պիր
քէօշէսինտէ, բէք ատի թաղըմլար
իշին չամտան եաքաքըրլմըշ պիր չօգ-
թապութլար պուլունմաղտա իտի .

Պապա Լահիր մէղքիւր թապութ-
լարտան պիրինի ալարազ եէրէ եա-
թըրտը, վէ տէրունինէ, էօլիւտէն
չըգան կաղարըն վէ սուլարըն գօ-
գու վէ թէէսսիրլէրինի քէստիրմէք
իշին թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր
նէվի սու իլէ սուլանմըշ վէ չօգճա
թալաշ եայտը .

Մէրգում պու իշ իլէ մէշղուլ
իքէն, տօղթօր Ժօպլէն տալի կի-
տիպ սաղ էլինին բարմաղըլլա, պիր
սանիյեէ գատար, ճէնաղէնին պօյ-
նունտաքի շահ տամարլարընը եօգ-
լատը .

Մէրգումուն պու թէֆթիշինտէն
մէմնուն գալմաղտա օլմասը, լէհ-
ճէսինտէ տէրքեար օլան էսէրի մէ-
սէրլէթտէն անլաշըլմաղտա իտի .

Կէրչի ալէմ իշին, Պլանշթօն էօլ-
միւշ իտի, — լաքին, միւմալիլէյհ
տօղթօր իշին, հալէա եաշամաղտա
իտի .

Պապա Լահիր տօլտալտան պիր
բարչա բէք գապա ճինտէն ֆա-
ղաթ բէք եուճազ պիր պէզ չէք-
տի, վէ ճէնաղէ իշին քէֆէն եաքաք-
ընըղ .

ՅՐԱՆՍԱ ՇԷՕՀՐԷԹՇՈՒԱՐ ՄԻԻԷԼԼԻՅԼԷՐԻՆՏԷՆ

ՔՍԱՎԻԷ ՏՐ ՄՕՆԹԵԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԵՐԿԻԻԶԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸՁԼԱՐ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆ

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԺԻԻԶ

ՖԻ 5 ՂՈՐՈՒՇ

ՄԷՐԷԹ ՆԵՆԷԷԷԷ ՏԷԼԷԷԷԷ ԲԵՆԷԷԷԷ

ԻՍԹԱՆԳՕԼՅԱ, ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՄԱԹՊԱՍԵԻ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՅԲԵԱՐ

1882

— Իյի էմմա, մարիֆէթ շիմտի
պունու պու սանտըղա վաղ իյլէ-
մէքտէ տիր, — տէտի մէրգում իս-
թիւար, մահէլի մէղպուր իշին
բէք աճայիպ սաւըլմանեա շայեան
օլտուղու հալտէ լաթիֆէլի պիր սու-
րէթտէ սէօյլէ եէրէք, — հէր նէ
գատար պիղիմ գահրաման բէք ա-
ղըրտա տէյիլ իսէտէ, եինէ եալը-
նըզճա գալգըրմագտա բէք գօյայ
պիր շէյ տէյիլ տիր... — տէ՛ եամ-
րումտէ՛, հանք պէնտէ օլ երկիրմի
շաղլարըմտա իքէն պուլունմագտա
օլան գուլվէթ, օնլար պիթտի...
— Պէնտէ սիղէ եարտըմ իտէ-
րիմ... — տէտի տօգթօր,
— Սի՛ղ մի, տօգթօր էֆէնտի, ա՛-
— Էվվէթ... — հայտէ պագա-
լըմ...
— Մատամքի պէնտէնիղէ հիւր-
մէթէն պու եարտըմը հիւմմէթ իթ-
մէքտէսինիզ, արթըգ բէտտ իտէ-
մէմ...
Տօգթօր ճէնաղէնին ումուղլարըն-
տան, վէ պապա Լահիր տախի ա-
եաղլարընտան թութուլար, վէ
թապութուն տէրունինէ եաթըր-
տըլար,
— Իշթէ շիմտի տյնի քէնտի սօն
կէօմէկինի... — տէտի մէրգում
իսթիւար, — արթըգ շամաշըրճը-
եա բարա վիրմէքիք սըգընտըն-
տան տախի գուրթուլմուշ օլտու...
— շիմտի պունուն եանլարընը պէս-
լէմէլիյիմ...
Մէրգում պունլարը սէօյլէտի
կիլլէ պէրապէր, ճէնաղէնին տէօրթ
թարաֆընա թալաշ տօլտուրտու:
— Թապութու գաբաեաեք՝մ մը,
— տէյի սիւալ իթտի մէրգում տօգ-
թօրա,
— Էվվէթ, գաբաեապիլիսինիզ,
Պապա Լահիր գաբաղը գաբա-
տը, վէ օն իքի թանէ գատար տա-

խի ուղունճա վէ իրի պաշլը չիվի-
լէր իլէ չիվիլէտի:
— Իշթէ պու իշտէ պիթտի...
— տէտի մէրգում, — վէ բէքտէ
թէմիղ օլտու, պու ճիհէթլէ քէն-
տիմի մէտհ իտէպիլիլիմ...
Տօգթօր ժօսլէն թէքրարէն եօ-
գարը խասթախանէեէ չըգտը, վէ
նիւմէրօ շտէ պուլունան գարեօլա-
նըն եաթթմասը իւղէրինէ, վէ Պլանշ-
թօնուն իսմի ալթընա, եօլէ-շ քէ-
տէյի ետղտը, թարիլի վաղ իթ-
տի, իմղալատը, վէ մէղքիւր եաթ-
թաեք, մահպուսանէնին գուեու-
տաթ օտասընա թէպիմ պիրլէ,
— Պիր ճէնաղէ վար տըր գայտ
օլունաճագ... — տէտի մուգայ-
եիտէ, — մէրգումուն իսմի Պլանշ-
թօն տուր...
— Հա՛, էվվէթ, զաղապուլաճըն
պիրի իտի, օն սէնէ բրանկապէնտ
օլմագլըգ հիւքմ ու իլամընք կի-
յինմիշ իտի... օ տէյիլ մի:
— Էվվէթ, թա քէնտիսի...
— Ալա՛հ սէլամէթ վիրսին էօյլէ
իսէ, — վարըն էօյլէ պէլալարըն
պիրի տահա էքսիք օլտուն... —
լաքին, տահա չօ՛գ տըր, տարօտու
օնլարա:
— Նէ վագըթ տէֆն իտիլէճէք
տիր պու:
— Եարըն սաաթ տէօրթտէ:
Պունտան սօնրա տօգթօր ժօսլէն
Սէնթ-Ուէն եօլունու էլէ ալտը, վէ
օրատա իսէ քէնտիսինի, տէօրթ
կէօզ իլէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:
Գօրա իլէ ժան Բընօեու պիրլիքտէ
պուլտու, մէրգումլար մէրգումա,
նէ եարտըղընք կէօզ իշարէթիլլէ
սիւալ իթտիլէր:
— Հէր շէյ պիթտի թամամ օլ-
տու... — տէյի ճէվապ վիրտի
մէրգում, մէրգումանըն իշարէթլէ
օլան սիւալլէրինէ գարչըլըգ օլա-

րազ : — Նա՛սքը, իսթէտիկինիդ կի-
պի ետբապիւտինի՞ց մի, — տէտի
կէրմիյեթ իւզըէ Գօրա :

— Նիմտիյէ գատար օլան իշէր
բէր սրբաւորնտա տըրլար, էֆէնտի :

— Ճէնազէ ետ՛րքն մը տէֆն ի-
տիլէճէք ախր :

— Էվլէթ, ետրքն սատթ տէօրթ.
տէ :

— Աճապա գա՛նդի գապրիսթան.
տա տէֆն իտէճէքլէր տիր :

— Փարիս մահպուխանէլէրինտէ
վէֆթ իտէնլէրի, տաթմէն օլ-
տուղու իւզըէ, գանդի գապրիս-
թանտէ տէֆն իտէրլէր իտէ, անը
տախի, պիթթապի օրտեա . . . —
պէսպէլլի Բէր—Լաշէզ գաբրիսթա-
նընքն ումուճա այլտ պուլունան
մահէլլինէ :

— Էօյլէ իտէ, օնտան սօնրաւորն-
տա սիզ պանա պըրազմալըսընըզ,
— տէտի Ժան Բընօ :

— Պէնտէ պիրլիքտէ պուլունմա-
լըքըմ, — տէտի տօզթօր Ժօսլէն :

— Զիւնքի, հիշ պիր եանլըշըզ
վուզու պուլմամազ իշին, ետրքն
թապուլուն իւզէրինէ մըխլանաճազ
օլան նիւմէրօ եաֆթմաւընը կէօս-
թէրմլիեիմ . . .

Լէօթօլ, Սէնթ—Ուէն քէօզիւնտէ
իճրա իտիլէն զիյնէթ վէզիեաֆէթ.
տէն սօնրա, պիրատէրի Ժօրթ իլէ
պիրլիքտէ Փարիսէ տէօնտիկիւն-
տէ, մէրգուճէ իֆատէյի հալ ի-
տէրէք, Մարի իլէ քէնաի պէյին.
տէ կէշէն միւպահաթմա տայիր
հիշ պիր շէյ աշըպ սէօյլէմիշ տէ-
յիլ իտի :

Մէրգուճ, մէրգուճէ կէնճ գըզ-
տան իշիթտիկի լազըրտըլար իւզէ-
րինէ գալպինտէ տօղտն իզթիրապ
ու տէրա ու էլէմի, եալընըզճա
քէնաիսի շէքմէք իսթէմէքտէ իտի :

Մէրգուճ քէնաի սատէկի սու-
րէթտէ օլան, եանի շակիրտիք հա-
լինէ մախսուս պուլունան օտաւորնա
շէքիտի, տէ, կիտիպ գաբեօլաւթ իւ-
զէրինէ տիւշիւ վիրտի իտէ տէ,
պիր տիւրլի ույգուսու կէօթիւր-
մէտի :

Մարինին սէօյլէտիկի լազըրտը-
լարքն քեաֆթէսի, պիր պիրի աբ-
գատընտան խաթրքնա կէլմէքտէ,
վէ խէլէճանը ազիմինի մուճիպ օլ-
մագտա իտիլէր, շիւնքի, մէրգու-
մէնին օլ մէրթէպէ էնտիշէօրինի վէ
գօրգուսուճու մուճիպ օլմագտա օ-
լան տալ սահիհ սէպէպին նէ օլ-
մաւընա, գաթման ազլ ու ֆիքր
իրտիլէմէմէքտէ իտի . . .

Գարմազարըշ հէգարաննէվի թէ-
ֆէքքիւրլէր մէրգուճուն ֆիքրինի
իսթիլա իթմէքտէ օլուպ, հէր նէ
գատար պիր նէթիճէ չըգարմազ-
լըշա չալըշմագտա իտի իտէ տէ,
հիշ պիր միւսքիթ քէօշէսինի թու-
թամամագտա իտի :

Ազըպէթքեար ֆիքրինի տէօն-
տէրիպ տօլաշտըրըպ եօրուտուզ-
տան սօնրա, իհթիմալէ եազըն եա-
լընըզ պիր խուսուսա, քէնտինճէ
գարար վիրմէքլիկէ, եանի, հէր նէ
գատար Մարի ինքեար իթմէքտէ
իտի իտէ տէ, օլտա օլտա, պունտա
մաթլազա պիր րազըիպ գօրգու-
վէ թէէսսիրի պուլունմագտա օլմա-
լըտըր տէյի շիւբհէ իյլէմէքտէ
իտի :

Հէր հալտէ պու իշտէ, պիր րա-
զըիպ վար տըր, վէ Մարի մէրգու-
մու սէվմէքտէ տէյիլ իտէ տէ, մէր-
գուճէ մէրգուճտան գօրգուսուն-
տան նաշի, պանա պու եօլտա թալը
ու լիսան իսթիմալինէ, քէնտինճէ
պիր մէճպուրլիյեթ հիսս իթմէքտէ
օլմալը տըր տէյի տիւշիւնմէքտէ
իտի :

Լաքին, պու ֆիքրի տախի, թախ-
մին վէ կիւմանտան իպարէթ պու-
լունմագտէ օլտուղունտան, թա-
պիաթիլլէ թահզըզա միւհթմաճ ի-
տի, վէ կիւհիւքտէ իշթէ պունտա
իտի, վէ ֆիլվազը էկէր շիւբհէսի
տօղրու չըգար իտէ, մէզքիւր կիւճ-
իւք եալընըզ պիր օլմագտաճազ իտի,
իլա հէմ մէրգուճ րազըիպին քիմ
օլտուղունու պիլմէքլիք, հէմ նիյ-
եթթ ու մէրամընա գարըն կէլմէք-
լիք, վէ հէմտէ վիրէպիլէճէկի զա-
րարքն էօնիւնիւ ալմագլըզ իզթի-
զա իթմէքտէ իտի :

Լէօթօլ քէնաի քէնտույէ պու
միւշքիլաթը գուրուպ կէօղլէրի էօ-
նիւնէ կէթիրմէքտէ իտի իտէ տէ,
պիթթապի հալլինէ պիր տիւրլի
միւզթէտիր օլամամագտա իտի :

Մէրգուճ կէօղլէրինէ ույգու-
կիրմէքսիլլին սապահլատը, վէ սաաթ
սէքիզ տէյինճէ գալըզ վիրտի :

Մարինին քէնտույէ վիրտիկի պիր
թէնպիհ վէ եախօտ պիր նաաիհաթ
եանի պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէ-
յիպ, իլա տէրսի իլէ մէշղուլ օլա-
րազ չալըշմաւընը մաթլուպ իյլէմէ-
սի խաթրքնա կէլտի :

Մէրգուճէնին մէզքիւր թէնպի-
հինի պիլ իթաաթ իճրա իթմէք իս-
թէտիկինտէն, պըրազըպ քէնաի
մէքթէպինէ, եանի հուզուզ մէք-
թէպինէ կիթտի : — Վէ շէօհթէթ-
շուաշ Տիւրանթօնուն տէրօ վիրմէք-
տէ օլտուղու տէրօխանէտէն իշէրի
կիրտի, վէ մէրգուճուն տէրօինի
տիյնէեէրէք, լազըմ կէլէն յօթա-
լարը ալմագլըզա չալըշտը իտէ տէ,
միւտէրրիսի մէրգուճուն սէօյլէտիք
լէրինտէն հիշ պիր շէյ անյաեա-
մամագտա իտի, շիւնքի, պիր տիւր-
լի ֆիքրինի թօրլաեպտա տէրսի
տիյնէեէմէմէքտէ իտի :

Պիշարէնին ազլը, ֆիքրի, գալ-

պի վէ րուհու, վէլհաթը սայրի
թէքմիլ վիճուտի Սէնթ—Ուէն քէօշ-
կիւնտէ իտի . . .

Պիրազ տուրուր տուրմազ տէրու-
խանէեի թէրք իլէ տիշարը չըգտը :

— Պէնիմ իշին չալըշտա տա պիր
շէյ իշիթմէք, անլամագ, հըֆզ
իթմէք վէ էօյրէնմէք միւմքին տէ-
յիլաիր, — տէտի մէրգուճ քէն-
տու քէնտույէ, — վէ հէմտէ, վէ-
լէվ չալըշապիլսէմ տախի, գանդի
ֆայիտէեի մուճիպ օլաճազ տըր :

— Ավօգաթ օլուպտա նէ եաբա-
ճաղըմ տըր, մէկէրլի ավօգաթ ճիւպ-
պէսինի կիլինմէքլիկէ պիր իհթի-
եաճըմ մը վա՛ր տըր, նիհայէթ եաբա-
ճաղըմ, իւզէրինէ թօղ էքլիվիշ օ-
լան բէրուգաեք պաշքմա կէշիլէրէք,
կիտիպ պիր թագըմ թագլիտճիլէ-
րին օճաղընտա իմրարը էօմի ու էվ-
գաթ իտէճէք տէյիլ միլիմ : — Զա-
թէն պէն պիր ֆազըլ տէյիլիմ . . . —
օլտուգճա քէնտիմէ կէօրէ սէրվէ-
թէ մալիք պուլունմագտաեքմ . . .
էմմա սէրվէթիմ բէք պիւլիւք պիր
շէյ տէյիլ իմիշ, օնտա՛ նէ պէյիս
վար տըր, գաթէն պէն էօյլէ տա-
րաթլը վէ բաթըրտըլը պիր էօմիւր
սէվէնլէրտէն տէյիլիմ, պէնիմ թա-
պիաթմտա պու սատէլիք կուս-
թօսու պուլունտուգճա, պուլունան
սէրվէթիմ պանա հէր վազըթ քեա-
ֆի օլապիլիր, — վալիտէմտէն գալան
միրաւըմ, նօթէրին եանընտա տըր,
— Զաթէն օն ալթը այտան րիւշտի
պիւլուզա վասըլ օլաճաղըմ տըր,
տիմէք տիր քի օլ վազըթ թահթը
թէսարրուֆուճտա, տէօրթ եիւզ
պին թանէճիք ֆրանգ պուլունա-
ճազ տըր, — կէրշի, օն ալթը այտա
ազ պիր միւտտէթ տէյիլ տիր,
խայլիճէ վազըթ տահա պէքլէմէք-
լիկիմ իզթիզա իթմէքտէ իտէ տէ,
շու տախի սահիհ տիր քի, բէտէ-

ընկերներն միևստատեան չէին, մեզ քիւր բարամբն շիմտիտէն պանա թէսիմ իտիլմէսինտէ վէ պինաէն ալէյճ տա- հա զինաւտէ բահաթ պիր հալէ նա- յիլլիյէթիմտէ իհթիմալին խարի- ճինտէ տէյիլ տիր :

— Օլ վագըթ, հազգըմտա շայ- եանը թէհայեիւր սուրէթտէ հիւս- նի թէվէճճիւհ իպրազ իթմէքտէ օլան Լիօնէլ Վարթըն իլէ, տայի- մա պիրլիքտէ պուլունուայ տօթ- լուդ իտէպլիլիրիմ : — Մէրգումուն թէքմիլ լուծի ու մէվէտտէթինէ մազհար պուլունուայլիլիրիմ : — վէ պլիթթապի օլ միւնասէպէթ իլէ էսրարը գալպիմի տէ մէրգումէ ա- չարազ, եէկէնի Մարիեէ տիլտատէ պուլունուդումուն սէօյլէեէպլիլ- րիմ : — մէրգումա շիբհէսիզ օ- լարազ, պէնիմ արզու վէ նիյեէ թիմի թահսին իտէր, վէ թապիա- թիլլիէ արթըր Մարինինտէ օլ վա- զըթ, պէնիմ մէրգումուն թահթը հիմայէսինտէ պուլունուդումուն կէօրէրէք, էօյլէ պիր թագըմ իտէ- եալի գօրգումլար սէպէպինտէն, պէնաէն ուզագ գալքմազլըզա պիր սէպէպի վէ պիր պէհանէսի գալ- մազ օլուր : — շիմտի պու կիւնտէն կիտէր բէտէրիմի կէօրիւրիւմ, վէ ըիւշտի պիլլուզա եէթիլմէքլիկիմ վագթինէ պէքլէնիլմէքսիլին, բա- րալարբմբն շիմտիտէն պանա վէրիլ- մէսինէ միւստատէ իլլէմէսինի բէճա իտէրիմ : — Պէնիմ պու բէճամը բէտա իթմէքլիկէ հիւ պիր սէպէպի եօզ տուր : — պէնիմ հէմ ազլըմ պաշըմտա տրր, վէ հէմտէ քէմա- լէթիմ եէրինտէ տիր, վէ էօյլէ օլ- մասընը, պիլզաթ քէնտիսի տէ բէք ալէա պիլմէքտէ տիր, վէ քէզա- լիք, շունու տաթի բէք ալէա պիլ- մէքտէ տիր քի, պէն էօյլէ, քէնտի բարալարբմա, պիր գալ ալ էվիլէ

մալիք օլմադլա, արթըք պէն սէր- պէսթիմ տէյէրէք, եէյիպ իչիպ իսրաթ իտէրէք շիւրիւտէնլէրտէն տէ տէյիլիմ : —

Լէօթօլ պուլարը պէօյլէճէ տիւ- շիւնտիւքտէն սօնրա, կիտիպ թօա- լէթ օտասընտա էլպիսէսինի կիլին- տի, վէ պիրատէրի ծօրթ իլէ պիր քէրրէ կէօրիւլմէկէ կիլիմտի :

Մէրգումա պուլվարլար իւզէրին- տէ, Օբէրա թէաթրօսու չարչընըն- տա ըասթ կէթիլտի :

Ծօրթ մէզքիւր բառախտա, պէ- րապէրինտէ պիրտէ զգարթ տը վի- զիթիւ պուլունուդումուն հալտէ, պիր խըամէթքեար իլէ, Լօրա Վարթը- նա (Գօրանըն գըզգարտաշը) հէ- տիլեէ կէօնտէրմէք իւզրէ, օն ի- րաեա պիր տէմէթ չիլէք սաթըն ալմազտա իտի :

— Եկիւզէլ կուսթօ սահիպի օլան մաշուզլար իլին, պէօյլէ հէտիլեէ- լէր էլզէմիլեթտէն տիր, իմտի, լազլմ կէլիլ քի, սէնտէ քէնտի մաշուզումա պէօյլէ պիր չիլէք կէօնտէրէսին : — տէտի մէրգում պիրատէրի Լէօթօլ, վէ մէրգում տաթի քէմալի իթաթ իւզրէ, մու- ճիպինճէ իճրա իլլէտի :

Նաաթլքի էվիլէլէրի զիքրինի կէչ- միչիլ տիր, մէզքիւր իքի տէմէթ չիլէքլէրի պիրլիքտէ օլարազ, պիր խըամէթքեար Մէնթ-Ուէն քէօշ- կիւնէ կէօթիւրմիւշ, վէ մէզքիւր չիլէքլէրտէն, Գարմէն քէնտույէ տիլտ օլանը կիլլիւմէեէրէք գա- պուլ իթմիլ իտէտէ, Մարիտէ պիր ահր տէրուն չէքէրէք ալմըլ իտի :

Ծօրթ քէնտի պիրատէրի Լէօթօ- լու ինկիլիլ Գահիլէսի նամ գահ- վէխանէտէ թաամա տալթիլլէտի, վէ պատէթ թաամ Պօրսաեա կիլիմտի : Վէ Լէօթօլ տաթի եալաշ եալաշ Բօշ սօգաղը եօլունու էլէ ալարազ,

բէտէրի Մարսիալըն խանէսինէ կիլի- տի :

— Նաաթլտըր պու կիւն բէտէրիմ, — տէյի սիւալ իթտի մէրգում, գաբուեու աչան խըամէթքեարա :

— Էնէթ իտէրիմ, էֆէնտի քի, հալէա էվիլէլքի հալինտէ տէվամ իթմէքտէ տիր : — հիւ պիր իլի- լիկէ մէյեալ ֆարգ կէօրիւլմէքտէ տէյիլ տիր :

— Կէօրէպիլիլմիլիմ աճապա քէն- տինի :

— Շիւբհէսիլ, էֆէնտի : —

— Մատամ Բօզ Պօնշան եանըն- տամը տըր :

— Էվիլէթ, էֆէնտի : — օհ, է- ֆէնտի քէյֆիլ օլարտան պէրու, մէրգումէ պուլունուան հիւ պրըմամը տըր : — բէք սատագաթլը պիր գատըն տըր :

Լէօթօլ էօյլէ պիր հարէքթտէ պուլունուալ քի, մէզքիւր հարէ- քէթինտէն, մէրգումէնին օրատա պուլունումասընտան մէմուն օլմա- տըղը անլաշլտը :

— Շիմտի մէրգումէնին եանընտա լազըրտը աչմազ ուեամաեաճազ տըր, — տէյի տիւլիւնտիւ մէր- գում քէնտու քէնտույէ, — նէ գա- տար պիլլիւք պիր ուլղունուդումուգ վէ նէ գատար պիլլիւք պիր կիւն- լիւք տիր պու : —

Կէրչի պրրաղը պիլթմէքլիկի ֆիք- րինտէն կէչիլտի իտէ տէ, ֆէրտասը կիւնիւ տէ, օլպիր կիւն տէ, վէ պէլքի տէ իլա նիհաեէ այնի կիւն- լիւկէ թէսատիւֆ իտէճէկինի, վէ պինաէն ալէյճ, օլ կիւն սէօյլէեէ- մէտիկի թագաթիւտէ, պաշղա պիր կիւն տաթի սէօյլէեէմէեէճէկինի տաթի տիւլիւնտի կիւնտէն, պը- րազը պիլթմէքլիկին պիհուտէ պիր շէյ օլմասընա, քէնտինճէ գարար վիրալի :

— Կէլաիկիմի բէտէրիմէ խապէր վիրինիլ, — Մէրգում խըամէթքեար տա պիրինճի գաթա չըգարազ :

Մարսիալ նիմ աչըգ պուլունան պիր բէնճէրէ էօնիւնտէ գօճա պիր գօլթուգ իւզէրինտէ եաթմազտա իտի :

Օտուն կիպի հարէքթտէն մահ- ըում պուլունան աեաղլարընը պիր եասթըգ իւզէրինէ վագ իթմիլ ի- տի, — վէ գօլարընը տա քէզալիք պիրա հարէքթթ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր գօլթուղուն գօլարը իւ- զէրինէ գօլմուշ իտի :

Մէրգումուն կէօլլէրի, լէհճէ- սինին սօլկունուդումա նիսպէթլէ, աճայիպ պիր սուրէթտէ բարա- մազտա իտի :

Խըամէթքեար մէրգումուն օտա- սընտան իլէրի կիրտի :

Բօզ Պօնշան պիր շալա սարըլա- րազ քէյֆիլին եանընտա օթուր- մազտա, վէ արալըգ արալըգ տու- րարազ, վէ տիլի իւզէրինէ վագ իթմիլ օլտուղու պիր ուֆագ ալ- նաեա պագարազ, կիլլմէքտէ իտի : Խըամէթքեար օտա գաբուսունու աշտըգտա :

— Բիմ տիր օ, — տէյի սիւալ իթտի մէրգումէ գատըն մէրգում խըամէթքեարա :

— Մատամ, էֆէնտինին մաթ- տումի, Մ. Լէօթօլ կէլմիլ տիր : —

— Բիմ :

— Մ. Լէօթօլ :

— Նէ իսթէեօր :

— Էֆէնտի կէօրմէք իսթէեօր : Բօզ, Մարսիալըն բէյինի անլա- մազ իւզրէ, մէրգումուն եիւզիւնէ պագտը :

— Ազիլիմ, — տէտի մէրգումէ, — իլիթտինիլմի : — իսթէլմի- սինիլ, մէրգում կէլիլնմի :

Մարտիալ կէօզ իշարէթիյէ, էվ-վէթ, տէտի:

— Բէք ալէա . . . — տէտի Բօզ, — սէօյլէ յինիզ Մ. Լէօբօլա տա կէլ-սին իշէրի . . .

Մէրգուժ տէլիգանը օտաւտան իշէրի կիրտի, վէ քէնտույի թառ-լամագ տա օլան ճիվէքեար գատը-նա պիր սէլամ տախի վիրմէքսի-զին, տօղրու կիտիպ բէտէրինին իքի երկզլէրինի պուս իտէրէք:

— Սապահար խայր օլտուն, բէ-տէրի աղիզիմ . . . — մաթէէսիֆի աղիմ խապէր ալաղըմա կէօրէ, հալէա քէսպի իֆագաթ իթմէյիպ, էվվէթի հալտէ պուլունմագ տա ի-միշտինիզ, ֆագաթ, զանն իտէրիմ քի, ինշաւլա հ պիր աղրը օղընը պուլունմագ տա տէյիլ տիր . . .

— Էվվէթ, համա օլտուն քի, մօն-սիէօ Մարտիալն, հիշ պիր աղրը պուլունմագ տա տէյիլ տիր . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Ոօզ, — հաթ-թա, պուս սապահ տօղթօր կէլտի, վէ երազնտա պիւլիք պիր իյիլիք կէօրիւլէնէկինէ տայիր իւմիպէր վիրտի . . .

Մէրգուժնին սէօյլէտիքլէրինի հիշ իշիթմէմէղիկէ վուրմագըդ միւմքին օլամտաղընտան, Լէօբօլ մէրգուժնէ, անճագ պաշընը սալ-լաեարագ էօյլէ պիր ճէվապ վիրտի քի, նէ մանէատա իսթէր իսէ ա-լապիլիր իտի:

Ձիւնքի, մէրգուժէ, հէրնէ գա-տար բէտէրինին մաշուգատը իտի իսէ տէ, քէնտույի իշին արսըդ է-տէպսիզ պիր գարը սաեըլմագ տա օլտուղունտան, նէֆրէթինտէն նա-շի, ճէվապ պիւլէ վիրմէքլիկէ իր-թիքեապ իյլէմէմէքտէ իտի. — վէ ալէլիսուսուս, բէտէրինէ եալընըդ-ճա իֆատէյի մէրամ իթմէքլիկէ միւհթան պուլունտուղու հալտէ,

մէրգուժնին եանընտա սէօյլէնէ-մէնէնէկինտէն վէ պիրաղ տիշարը չըգմասընը տա էմր իտէմէնէնէ-կինտէն, պիւթիւն պիւթիւն ճանը օղըլտըգտան պաշգա, վէլէվ մէր-գուժէ տիշարը չըգտա պիւլէ, բէ-տէրիլէ գօնուշուպ տա ճէվապ ալ-մուր տախի իհթիմալին խարիճին-տէ պուլունմագ տա իտի:

Բօզ պուլուն պէօյլէ օլմասընը պիւթիկինտէն, կիւեա պէլի օլմաղ սուրէթտէ պիր իսթիհզա թարի-գիլլէ սէօյլէնէրէք:

— Օթուրունուզ, մօնսիէօ Լէօ-բօլ, — զիրա, բէտէրի աղիզինիզ սիզի կէօրաիւքճէ աշուրի մէրթէպէ սէվինիպ մէմուլն օլմագտա տըր . . . բէք մէմուլն օլմագտա տըր . . . էվ-վէթ աշուրի մէրթէպէ մէմուլն օլ-մագտա տըր . . . — վէ պուս տույ-ղուսունու սիզէ իսթար իթմէքլիկի պանա իշար իյլէմէքտէ տիր . . .

Լէօբօլ պիր սանտալիէէ ալըպ, իքի իւշ սանիէէ թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունտուղուտան սօնրա, աղը-պէթքեար քէնտինճէ գարար վի-րէրէք օթուրտու, վէ բէքէնէրէք սէօյլէնէրէք:

— Բէտէրի աղիզիմ, — տէտի մէր-գուժ, — էվվէլա հալ ու խաթըը-նըղը սիւալ իտիպ անլամագ, վէ պատէհու զաեէթլէ միւհիմմ, վէ պէնճէ զաեէթլէ էլզէմիյէնէթի տէր-քեար օլան պիր մատտէ հագգըն-տա գօնուշուպ իշին կէլտիմ . . .

Բօզ մէրգուժուն լաղըրտընը գաթ իտէրէք:

— Շիւբհէսիզ օլարագ, — տէտի մէրգուժէ, — էկէր իհթիմալտէն օլտուղու թագալիտէ, սէօյլէնէ-ճէկինիզ հէրնէ իսէ, թապիթիյլէ բէտէրի աղիզինիզին քէսպի իֆա-գաթ իթմէսինէ գատար թէէթիր իտիլմէսի իգթիզա իտէնէք տիր . . .

Ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, պէքլէնիլմէսի միւմքին օլմասըպ տա, բէք պէճիտտ պիր իշ զըմնըն-տա օլտուղու հալտէ, շիմաիտէն տախի սէօյլէնէպիլիրսինիզ . . . — բէտէրի աղիզինիզ բէք ալէա իշիթ-մէքտէ, վէ իշիթտիկինի տէ անլա-եապիլմէքտէ տիր, վէ պէն տախի, սիզէ թէրճիւմալըգ իտէրէք, վիր-մէք իսթէսիկի ճէվապալտը, լու-ղէթ պէլուղէթ սիզէ պիւլտիրմէք-լիկի տէրիւհտէ իտէրիմ . . . — հա-նէ՞ տէրսինիզ, մօնսիէօ Մարտիալ, օլապիլիրմի . . .

Մ. Մարտիալ կէօզլէրինի գարա-եարագ, էվվէթ, ճէվապընը վիրտի:

Բօզ տախի իլալէյի մէզ ալ պիրլէ:

— Բէտէրի աղիզինիզ, էկէր կէօզ-լէրինի գարար իսէ, թագաթիմ օլու-նան սիւալէ, էվվէթ ճէվապընը, վէ էկէր մուղայիրի օլարագ գարամագ իսէ էօճէ ճէվապընը վիրմիշ սաեը-լըր . . . — իմտի պու խուսուս մա-լիւմինիւզ օլարագ, արթըգ իս-թէտիկինիզի սիւալ իտէպիլիրսինիզ:

83

Լէօբօլ քիւլի զայրէթ վէ ճէ-սարէթինի քէնտույէ թօղատըգ-տան սօնրա, վէ սէսինտէ տախի իզթիրապը տէրունինտէն նաշի պիր տիթրէյիշ էսէրի նիւմաեան պու-լունտուղու հալտէ:

— Սէվիլիւլի վալիտէմին բիւր մա-թէմ վէֆաթընտան պէրու, սիզէ պէօյիւք պիր աղըրըգ վէրմէմիշիմ տիր, էօյլէ տէյիլ մի, բէտէրի ա-ղիզիմ, — տէտի:

Մէրգուժ տէլիգանը պուլուն սէօյլէտիքտէն սօնրա, սիւքիւթ իյ-լէտի:

Բօզ պու մուգատտէմէնի իշիթ:

տիրքտէ, անինտէ Մարտիալն կէօզ-լէրինէ պագարագ:

— Իշթէ ուճու գօրտու . . . պէս-պէլի բարաեա տայիր պիր շէյ սէօյ-լէնէնէք օլմալը տըր տիմէք իսթէ-տիկինի մէրգուժա անլաթտը:

Մարտիալն կէօզլէրի բարլամա-եա պաշտաղար:

Լէօբօլ թէքրարէն քէլամէ ա-ղազ պիրլէ:

— Պէնիմ սիզէ աղըրըգ օլմատը-ղըմըն սէպէպի մալիւմ եա, վալի-տէմտէն միրաա տիւշիւշ օլուպ տա, սիզին թահթընէղարէթինիզտէ պու-լունտան տէօրթ երկզ պին ֆրանզըն կէլիրի իլէ կէլինմէքտէ օլմաղը-ղըմ սայէսինտէ տիր . . .

— Միւսիւ Մարտիալ անըն էօյլէ օլմասընը սիզտէն էյի պիլմէքտէ տիր . . . — տէտի Բօզ մէրգուժուն քէլամընը գաթ իտէրէք:

— Տէօրթ երկզ պին ֆրանզըն ֆայիզի, էն աղը սէնէտէ երկիրմի պին ֆրանզ իտէր, — տէտի Լէօբօլ, գաթան մէրգուժնին սէօյլէտիկինէ էհէմիլիէթ վէրմէնէրէք, — վէ շու տա աշիքեար տըր քի, պէնիմ կէ-րէք մէքթէպճէ վէ կէրէք էմրի թէայնիւշիւմճէ զուհուրա կէլմէք-տէ օլան մէսարիֆաթը քեամիլէմին եէքիւնիւ, հիշ պիր վաղըթտա օլ մրգտարա պալիզ օլմամըշ տըր:

Բօզ թէքրարէն Մարտիալն կէօզ-լէրինէ պագտը, վէ մէզքիւր պա-ղըշըլա, մէրգուժուն կէօզլէրինտէն գարշըրըգ նէ ճէվապ վէրէնէկինի անլամագ իսթէնէրէք, քէնտուի շէօյլէ սէօյլէտի:

— Սիզին բարանըգ, ֆաթիլեանըն նօթէրինին թահթը իտարէսինտէ օլ-տուղու հալտէ, էմիլիէթ լաղըմէ իւզրէ պուլունմագ տա տըր: վէ փէ-տէրինիզ տախի պիլթմապի պիր վա-սի պուլունտուղունտան, բիւշտի

պիւլուղա վառըլ օլտուղունուղտա,
թապիւթիլլէ հիսապընը վէրէճէք
տիր. - նէ՞ տէրսինիզ Մ. Մարսիալ.
Ֆի.քրինիզի լաւըզըլլա անլաւըպ
թէրճէմէ իաէպիլտիմ մի:

Մարսիալ պունուն իւզէրինէ
կէօզլէրինի գաբաւարագ, էվվէթ,
ճէվապընը վէրտի:

- Բէտէրի ազիզիմ, - տէտի Լէօ-
բուլ, - պէն զաթէն ազըլ պալիզ օլ-
տուղունա իսթինտէն պու լագըր.
տըլարը աչմագտաւըմ. . .

- Նէ՞ սէօյլէտօրսունուղ, - տէտի
Բօզ, - Լագըմ կէլէն թարիխ զաթէն
մալիւմ տուր. - սիզին երկիրմի պիր
եաշընտա օլմանըզ իշին, տահա
խայլի վաղըթա իհիթիւտա վար տըր.
սիզ, երկիրմի եաշընտա պիլէ տէ-
յիլսինիզ, երկիրմի եաշընտա տօլտուրմագ
իշին, տէօրթ աչ տահա միւտաթի
կէլմէյի տիր:

- Բէտէրի ազիզիմ, շու շիմտիքի
պուլունտուղունուղ հալ, - տէտի
Լէօբուլ պիւթիւն պիւթիւն սըզըլըպ
չէքինէրէք, - հատտէն զիւեատէ
պատիւի էսէֆիմիզ օլտուղուլլա պէ-
րապէր, պէնի կէլէճէք վաղթի
տիւշիւնմէքիկէ տախի մէճպուր իյ-
լէմէքտէ տիր. . .

- Ա՛, - տէյի պաղըրտը Բօզ Պը-
լանշ, մէկէրչի սիզ, բէտէրինիզին
պու հալինտէ, տահա զիւեատէ պիր
ղայլէ վէ պիր պիհուզուրլուգ պալիշ
իթմէք նիւեթիլլէ մի կէլաինիզ. -
տօղրուսու բէք շայեանը թահսին վէ
մէմնունիյնէթ պիր ամէլ ու հարէ-
քէթտէ պուլունմագտաւընըզ. - Մ.
Մարսիալըն հալինի, հէր քէստէն
զիւեատէ տօղթօր պիլմէքտէ օլտու-
ղու թագտիրտէ, տահա պու սա-
պահ սէօյլէտիկինէ նէզարէն, գօր-
գուլաճագ հիշ պիր շէյի օլմատըգ-
տան պաշգա, հաթթիմա եաղընտա
քէսպի իֆագաթ տախի իտէճէքտիր:

Մէրգուլմէնին պէօյլէ հէր լագըր-
տըսընը գարշըլաւըպ գաթ իթտիք-
տէն պաշգա, պիր թագըմտա,
շայեանը միւճատէլէ օլմաեան պէտ-
խահա ճէվապարը իւզէրինէ,
Լէօբուլ, հէր նէ գաւար էվվէթին-
տէն, քէնտինճէ, էօյլէ պիր աճիւ-
զէնին գարշըսընտա, սիւքիւնէթի
հալ իւզրէ պուլունմագըլըղը նիյնէթ
իթմիշ իտի իսէ տէ, արթըգ սապ-
րէ թագաթը գալմաեարագ հիտ-
տէթլէնտիկինտէն, շիատէթ իւզրէ
ճէվապ վէրէրէք:

- Մատամ, քէնտի միւքեալէ-
մէմտէ վէ իֆատէյի հալիմտէ, պէ-
նի ըահաթ պըրագաճագմըսընըզ,
եօգսա տէյիլմիսինիզ, - տէտի:

- Ձանն իտէրիմ քի, սիզին ի-
ֆատէյի մէրամընըղա մանի օլմագ-
տա տէյիլիմ. . .

- Պէն սիզէ պիր շէյ սէօյլէմէք-
տէ օլմաեալ, անճագ բէտէրիմէ
սէօյլէմէքտէ օլտուղում հալտէ,
սիզ իսէ տայիմա լագըրտընա գա-
րըշմագտաւընըզ:

- Իյի էմմա, սիզ տէ բէտէրինիզին
թէհամիլիւնիւ քէնտի սույի իսթի-
մալինիզէ պիր սէրմայէ իյլէմէքտէ-
սինիզ. . . - հէր նէ հալ իսէ, բէք
ալեա, պէն գարըշմամ, քէնտիսի-
նին պիլէճէկի պիր շէյ տիր, քէն-
տի լագըրտընըղա տէվամ իտինիզ:

- Նէ՞ տէրսինիզ, բէտէրի ազի-
զիմ, - տէտի Լէօբուլ, - հէր նէ գա-
տար ըիւշտի պիւլուղա հէնուղ վաւըլ
օլմամըլ իսէմտէ, քէնտի բարամը
քէնտիմին ազըլանէ սուրէթտէ ի-
տարէ իտիւպ գուլլանտալիլէճ կիմէ
ինանմագմընըզ, պէնիմ աէրքեար
օլուն քէմալէթիմէ ազըլընըզ շէհա-
տէթ իթմէքտէ տէյիլ մի տիր:

- Չօգ իյի, թամամ, չօգ իյի, -
տէտի Բօզ, - նէ՞ գաւար կիւզէլ, վէ
նէ՞ գաւար քեամիլճէ պիր մէսէլէ

տիր պու. . . - տիմէք տիր քի,
քէնտի հիւրըլլէթինիզի իտտաա իյ-
լէմէքտէ սինիզ. . .

- Իտտաա իթմէքտէ օլմաեալ,
իլլա քէմալի հիւրմէթ վէ ըիայէթ
իւզրէ թալէպ իյլէմէքտէյիմ. . .

- Իմտի, պու պապտէ, արթըգ
բէտէրինիզին կէօզլէրինէ պաղա-
րագ, պիր ճէվապ ալմագըլըղա պի-
լէ իհիթիւտա կէօրմէմ, վէ զանն ի-
տէրիմ քի, օ տախի հիշ պիր ճէ-
վապ վէրմէքէճէք տիր. . .

- Սէպէպ:

- Չիւնքի պէն զաթէն անըն նի-
եթ ու միւրատընը բէք ալէա պիլ-
մէքտէյիմ. . . - հաթթիմ, տահա
պու կիւն պիլէ, բէտէրինիզ պէնիմ
իլէ գօնուշտուղունտա, քէնտի էվ-
լատարը, վէ ալէլ իտուսա սիզին
հագընըղտա տախի լագըրտը ա-
շըլտըղընտա, պիլ միւնտապէ, պէն
քէնտիմ, աճապա, սիզին հուրըլլէ-
թինիզի թանըեարագ, բարանըղըն
էմրի իտարէսինի, եէտի իսթիզլա-
լընըղա վէրիպ տէ, մէզքիւր զայ-
լէտէն գուրթուլսա իյի օլմագմը
տէյի սիւալ իյլէտիկիմտէ, - պիր
սուրէթի գալլիյեթտէ օլտուղու հալ-
տէ, շու թիթիւտէքի ճէվապը վէր-
միշ տիր, - «Հէնուղ Լէօբուլ քէն-
տի տէրայիսինի պիթիւրմիշ տէյիլ
տիր. հէնուղ քէնտի ալօգաթիլըզ
չէհատէթնամէսինի ալմամըշտըր. . .

- Էօյլէ պիր մէպաղը ազիմ, էկէր
քէնտի եէտի իսթիզլալընա թէպիմ
օլունաճագ օլուր իսէ, թապիա-
թիլլէ, քէնտի եաշընըն հիւքմիւնիւ
իլէեթէք, շալըշմագտան վաղ կէ-
լէճէք, վէ քէնտի սէրվէթինի չիւ-
րիւթմէքիւք թէհիւքէլէրինտէ պու-
լունաճագ տըր. . . - վէ էկէր պէն
էօյլէ պիր շէյ եաբաճագ օլուր ի-
սէմ, վաղիֆէմէ պիր զայիֆիւք
իճրա իթմիշ օլաճագըմտան, քիւլլի

խէթալարընա միւշթէրէք ստերլա-
ճաղըմտա շիւքհէ եօգ տուր. . . -
Իմտի, էօյլէ պիր հիւրըլլէթ մէ-
սէլէսինի, քեամիլէն ըէտտ իտէ-
րիմ. - մէրգուլմ քէնտի բարասը-
նա, անճագ վագթ ու սաաթը եէ-
թիշտիքտէ, եանի գանունուն հիւք-
միւ քեամիլէն տօլտուղտա, սահիպ
օլապիլէճէք տիր:

Լէօբուլուն ըէնկի թիմաեա պաշ-
լամըլ իտի:

Մէրգուլմ պիրտէն պիրէ աեա-
ղա գալգաթ:

- Մատամ, տիմէք տիր քի, բէ-
տէրիմին ճէվապարը, պու սէօյլէ-
տիւքիլէրինիզտէն իպարէթ տիրլէր,
էօյլէ՞ մի, - տէյի սիւալ իյլէտի
մէրգուլմ:

- Էֆէնտի, սիզէ քէնտի սէօյլէ-
տիւքլէրինի լուղէթ պէլուղէթ սէօյ-
լէտիմ. . . - Իսթէր իսէնիզ շիմտի
սիզին հուրուրունուղտա տախի սիւ-
ալ իտէյիմ. . . - Նէ՞ տէրսինիզ,
Մ. Մարսիալ, Ֆի.քրինիզի տօտտօղ-
րու պէեան իյլէտիմմի, եօգսա իյ-
լէ՞մէտիմ մի. . .

Մ. Մարսիալըն կէօզլէրինտէն,
էվվէթ, տիմէք իսթմէմէսի անլա-
շըլտը:

- Բէ՞ք ալէա, մատամ, - տէտի
Լէօբուլ հիտտէթլէնէրէք, - պուն-
լարըն քեաֆֆէսի տախի ֆէնա հօգ-
գապաղըզլար տէյիլ տիրլէր. . . չիւն-
քի պու գաւար լագըրտընը, պէօյ-
լէ պիր քէյֆիզին կէօզլէրի գա-
բաղլարը օյնամասընտան անլաեա-
պիլմէքիւք, զաթէն հատտի զա-
թինտէ իհիթիմալտէն տէյիլ տիր. . .

- Սէօյլէտիկինիզին զըտտընըն իս-
պաթը գօլայ տըր. . . - էկէր բէ-
տէրինիզ թարաֆընտան, քէնտի
արզու վէ նիյնէթինիզէ մուվաֆըգ
սուրէթտէ պիր շէյ սէօյլէմիշ օլա
իտիմ, պէօյլէ պանա գարշը, հօգ-

գապաղաղ ի ֆիթիւրասընա գալգըշա-
նագ. տէյիլ խոխիկը եւ, էօյլէ տէ-
յիլ մի . . . հէլէ մէմուռն վէ միւթէ.
շէքքիւր օլմալըսընըղ քի, բէտէրի.
նիզին հէմ ազլը պաշընտա տրր,
վէ հէմ տէ քէնտի սէպաթ վէ ֆէ-
թանէթի իգթիզասընճա, պիզղաթ,
սիզին մէնֆաթընըղը տախի մու-
հաֆազա իյլէմէքտէ տիր:

—Պէն պիր չօնուգ տէյիլիմ:

—Վազաա չօնուգ տէյիլինիզ,
լաքին, հէնուզ ըրւշտի պիւլուղա
տա վասըլ օլմամըշընըղ տըր . . .

—Վարսըն էօյլէ օլտուռն, էլվէրիր
քի քէնտիմի գուլմանտաեա միւզ-
թէտիր պուլունմագտաեւմ . . .

—Քէնտի թահսիլի տէրայիսինիզի
իքմալ իյլէմիշմիսինիզ տիր:

—Թայր, լաքին իքմալ իթմէք
իւզրէ պուլունմագտաեւմ:

—Տիմէք տիր քի, շիւբհէսիզ օ-
լարագ, քէնտի մէքթէպէէ պօրճու-
նուզու թէէտիյէ իթմէք իշին,
տէօրթ երւզ պին ֆրանգա իհթի-
եաճընըղ պուլունմագտա օլմալը
տըր, — տէտի Բօղ իսթիհզաքեա-
րի պիր սէօյլէյիշ իլէ:

—Մատամ, օրասը սիզին պիլէ-
նէկինիզ պիր մատտէ տէյիլ տիր:

—Չօգ իյի . . . պէն արթըղ եալը-
նըղ տիյնէյիճի օլուպ, պիր տահա
նէվապ պիլէ վիրմէմ . . . — վարընըղ
սիզ պէնիմ եարտըմըմա միւրա-
նաաթ իթմէքսիզին, քէնտիսիյլէ
գօնուշուպ իշինիզի սըրասընա գօ-
նուռնուզ:

Վէ Բօղ պուռնուն իւզէրինէ,
տարղընճա պիր չէհրէ իլէ, քէնտի
մատալ քիթապընը էլինէ ալարագ
օգուլմաեա պաշլատըղը թագտիր-
տէ, Մարսիալ տախի, զաղապնաք
պիր սուրէթտէ, կէօղլէրինի Լէօ-
բուլա տօղրու տիքմէքտէ իտի:

—Օֆ, մատամ, — տէյի պաղըր-

տը Լէօբուլ թէհամիւլի քէսիլէրէք,
վէ հիտտէթի արթարագ, — բէտէ-
րիմ թարաֆընտան սիզէ վէրիլմիշ
օլան մէվզը վէ թէէսսիրի, պիր
սուրէթի մէքրուհէտէ, սույի իս-
թիմալէ գալգըշմագտա'սընըղ:

Բօղ քէնտի լէհէսինտէ պիր է-
սէրի ազամէթ վէ թէքէպպիւր իպ-
րաղը զայրէթինտէ պուլունտուղու
հալտէ, քէմալի ահքեամ իւզրէ,
մէրգուլմա շու աթիտէքի ճէվապը
վէրտի:

—Թարաֆընըղտան զուհուրա
կէլմէքտէ օլան հիւճուլարա նէ-
զարէն, կէրչի թէնէզղիւլ իտիւպ
տէ ճէվապ պիլէ վէրմէմէքիկիմ
իգթիզա իտէր իսէ տէ . . . պու-
նիւմէ իլէ տախի, քէնտիմ իշին
ասլա ճէվապ վիրմէյիպ, իլլա քէն-
տի աճը աճը սէօյլէյիշէրինիզլէ
գալպինի ինճիթմիշ օլտուղունուզ
բէտէրինիզ թարաֆընտան օլարագ
նէվապ վէրիրիմ: — Պէնիմ պուրա-
տա տէրքեար օլտան հալ վէ մէվ-
զըիմ, մահզա պիր խալիսէթ էսէ-
րինտէն իպարէթ պուլունմագտա
տըր: — վէ պու խալիսէթէ տէ, բէ-
տէրինիզ թարաֆընտան զուհուրա
կէլմէքտէ օլան ինսանիյէթտէն
նաշի պօրճուլ պուլունմագտաեւմ,
բէտէրինիզ իսէ, պիզղաթ սիզտէն,
քէնտի էվլատլարը թարաֆընտան,
լաղըմ կէլէն խալիսէթի կէօրէմէ-
միշ տիր: — Պէն խարիճտէն պիր
գատըն պուլունտուղում թագտիր-
տէ, սիզին վաղիֆէնիզտէն պուլու-
նան խըտմէթ վէ նէզարէթի քէն-
տիմ իճրա իթմէքտէյիմ: — Վէ,
մօնսիէօ, պէն պու թուլմագտա
օլտուղում մէվզըեա, վէ նայիլ
պուլունտուղում էմիյէթէ, խալի
սէնէլէրտէն պէրու, բէտէրինիզ ի-
լէ պէյիմիզտէ տէրքեար օլան
գարընըղը հիւրմէթ ու ըրայէթ վէ

մէվէտտէթ սայէսինտէ նայիլ օլմու-
շուլտուր, վէ թա բէտէրինիզ թա-
րաֆընտան, պիր մէմուռնիյէթսիզ-
լիք էսէր ու ալէամէթի գուհուրա
կէլինճէյէ գատար տէվամ իտէճէ-
կիմ տիր: — Եէվմի մէզպուրունտա
թէգարրիւպի բէք շիւպհէյի տիր:
— Հալ պու քի, սիզէ կէլինճէ,
մօնսիէօ . . .

Բօղ պուռնուրը սէօյլէտիքտէն
սօնրա սուս օլտու, վէ թէքարէն
մէրգուլմուն ըէյ ու էֆքեարընը
անլամաղըղ նիյէթիյլէ, քէյֆիզին
կէօղլէրինէ պաղտըղտան չէնտա-
նիեէ սօնրա, թէքարրէն քէլամէ
աղաղ պիրլէ:

—Էվվէթ, սիզէ կէլինճէ, մօնսիէօ
բէտէրինիզին նէ սիզի տիյնէմէքի-
կէ, վէ նէ տէ ճէվապ վէրմէքիկէ
վագթի օլմատըղընտան, հէման պը-
րաղըպ կիթմէնիզի ըէճա իթմէքտէ
տիր, շիւնքի, բահաթ գալմաղըղա
իհթիեաճը չէտիտի տէրքեար, վէ
հէմ տէ էբէյիճէ վագթթտան պէ-
րու բահաթընը պօղմագտա պու-
լունտուղունուզ աշիքեար տըր:

Լէօբուլ մէրգուլմէնին պու լազըր-
տըսընը իշիթտիքտէ, հիտտէթին-
տէն մօսմօր քէսիլիպ վէ պիւթիւն
վիճուտի տիթրէմէկէ պաշլատըղը
հալտէ, աեազտա քէյֆիզին գար-
շըսընտա տուրարագ, վէ կէօղլէրի-
նիտէ մէրգուլմուն կէօղլէրինէ տի-
քէրէք:

—Էօյլէմի, եա բէտէրի աղիզիմ
սահիհէն ըէյ ու էֆքեարընըղ,
մէրգուլմէնին սէօյլէտիկի կիպի մի
տիր, — տէյի սիւալ իյլէտի:

Մարսիալ, էվվէթ, տէյէրէք,
Բօղուն սէօյլէտիքիւրինի թաստիգ
իթմէք իւզրէ, պիր չօգ տէֆա չա-
բուգ չաբուգ կէօղլէրինի աշըպա-
շըպ գաբատը:

—Տիմէք տիր քի, պէնի, էվվէթ

քէնտի էվլատընըղը, հուղուրունուզ-
տան գուլմագտա'սընըղ, էօյլէ մի:

—Թէքարէն այնի ճէվապը ալտը:
—Էյ, թէքարէն պէնի կէօրմէք
իսթմէմէքմիսինիզ . . .

Թէքարէն բէտա իւզրէ օլարագ
այնի ճէվապը վիրտիքտէն պաշգա,
հալթթա տահա զիեատէ շիտտէթ
կէօթթէրմէքտէ իտի:

—Բէք ալէա էօյլէ իսէ, ատիէօ,
եա բէտէրի աղիզիմ . . . — պու-
նիւմէ իլէ տախի, պէն քէնտի էվ-
լատըղ պօրճուլմու իֆա իտէրէք
սիզի սէվէրիմ, վէ պէօյլէ պիր գա-
րընըն բէնչէսինէ տիւշմիւշ օլմանըղ-
տան տօլաեը սիզի զիեատէսիյլէ ա-
ճըեըպ էսէֆ իտէրիմ . . .

Պատէհու Լէօբուլ եիւրէկի աթ-
մագտա, վէ կէօղլէրի տէ եաշ իլէ
տօլմագտա օլտուղու հալտէ, օտա
գաբուսունտան տիւշարը չըգտը:

—Սէֆա՛ կէլտինիզ . . . — տէյի
պաղըրտը Բօղ, օտա գաբուսու գա-
բանտըղտան սօնրա, — էօֆ, էմմա
պաշ պէլասը իմիշ հա՛ . . .

Պատէհու մէրգուլմէ Մ. Մարսիա-
լէ խիթապէն սէօյլէեէրէք:

—Նէ՛ տէրսինիզ, մէկէրչի թուլթ-
տուղում թարիգտէ վէ վէրտիկիմ
նէվապարտա հագգլը տէյիլ մի
իտիմ:

—Էվվէթ, — տէյի ճէվապ վէր-
տիլէր Մարսիալըն կէօղլէրի:

—Սիզ քէնտի էվլատլարընըղտան
էն զիեատէ կէնճի պուլունան մէր-
գուլմու, տիկէրլէրինտէն զիեատէ
իյի տիր տէյի գանն իթմէքտէ ի-
տինիզ . . . — շիմտի իշիթէ անը տա-
լի անլատընըղ . . . — տօղրուսու
հէվսի տէ պիր պիրինտէն իւսթիւն
տիւրլէր, — էօյլէ տէյիլ մի:

—Էվվէթ:

—Սապըրսըղըղ իւզրէ, սիզտէն
տախի իսապէթ իտէճէք օլան միւրա-

լարա գաղութացի լըղա պէքէմէքի-
կի քեաֆի ատտ իթմէ յիպ տէ, պիր
տէ սաղլըղընըղ հէնկեամբնտա պի-
լէ սիզի սոյմաղլըղ տիւշիւնմէք տէ
տիրլէր . . .

— Լաքին, աղիզիմ Մարսիալ,
հէր նէ գատար, Ալլահ կէճինտէն
կէճնտէրսին, էօյլէմէ գօրգաճազ
հիշ պիր հալինիզ օլմաեղպ, վէ ին-
շաալլահ, աահա չօգ սէնէլէր եա-
շահաճազ իսէնիզ տէ, պու ճիւմէ
իլէ տախի, զանն իտէրիմ քի,
պիզղաթ քէնտի բահաթլըղընըղ
խաթրը իշին, նասիհաթլըմ տիշնէ-
յիպ տէ, քէնտի իշէրինիզի պիր
սըրասընա գօյսանըղ, չօգ իյի օլուր:
— Նէ՞ տէրսինիզ, աճապա սիզ տէ
սէօյլէտիկիմի թատուիզ իտէ՞րմիսի-
սինիզ:

— Էվլէթ:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, դա-
թէն պըրազմըղ, վէ արթըղ տա մէշ-
ղուլ օլմամաղլըղա քէնտինիզէ
գարար վէրմիշ օլտուղունուղ Հափ-
ըրտաքի իշի վէ մաղաղաեղ, սա-
թըպ սալըպ գուրթուլմալըսընըղ. —
շէրիքինիզ Մ. տը Յիւնգալա տէվը
ու իհալէ իթմէլի վէ իշինտէն չըգ-
մալըսընըղ, վարսըն մէրգուլ քէն-
տի պաշընա իշ եաքսըն . . . Օլ վա-
գըթ հէմ ֆիքր ու վիճուտճա բա-
հաթ օլմուշ օլտըսունուղ, վէ հէմ
տէ նազտէն բարալարընըղ էլինիզ-
տէ պուլունմուշ օլուր. վէ պէն տէ
պիթթապի, Լօրան Րէյմօն իշինտէն
տօլաեղ սէհմիմէ իտապէթ իտէն
իւշ եիւզ պին ֆրանզը տըմըշ օ-
լուրում . . .

Բօղ պու լագրըրտըլարը սէօյլէ-
յիպ, վէ Լօրան Րէյմօնու զիքրի-
նի կէշտիկինտէ իտէ, զանն իտէրսին
քի, Մարսիալըն թէքմիլ վիճուտին.
տէ պիր տիթրէմէքիք էսէրի հա-
սըլ օլտու:

Կէօղլէրինտէ, Թարիֆ գապուլ
իթմէղ սուրէթտէ պիր գօրգու է-
սէրի միւշահէտէ օլունմաեա պաշ-
լատը:

Մէրգուլ կէօղլէրինի գաբատը,
Ֆազաթ, էօյլէ պաշղա տէֆալար
միսիլու, պիր շէյէ ճէվապ օլմազ-
լըգ իւզրէ գաբամաեղպ, իլլա, օլ
տազրգատա, վազթիլլէ քէնտիսի-
նին էօլտիւրմիւշ օլտուղու պիր տօս-
թունուն սուրէթի կէօղլէրի էօնիւ-
նէ կէլմիշ պուլունտուղունտան, անը
կէօրմէմէք իշին գաբամըշ իտի:

Բօղ, մէրգուլ իւզէրինտէ հու-
սուլէ կէլէն մէղքիւր թէէսսիրին
ֆէհմինէ վարտը:

— Հալտէ յինիզ, հալտէ յինիզ, —
տէտի մէրգուլէ, — զէվլէք իս-
թմէղ: Նէ՞ օ, եօգտա տիւշարը
ղաաֆ մը օլմազտասընըղ: Վէ նի-
շին, սէպէպ նէ տիր: — Զաթէն կէ-
շէն կէշմիշ տիր . . . — Արթըգ մէր-
գուլ եաթաղը եէրտէն զալըպ
տա, թէքրարէն քէսպի հաեաթ
իլլէեէճէք տէյիլ տիր:

— Մէկէրշի սիզ, էօլէնին պիր
տահա կէրի կէլմէղ օլմասընը պիլ-
մէքտէ տէյիլմիսինիզ, էօյլէ շէյ-
լէրի պըրազընըղ տա, քէնտի միւ-
հիմմ իշէրինիզէ պաղալըմ:

— Սիզ վազթիլլէ պէնի, էզ ճան
ու տիլ սէվմէքտէ իտինիզ, էօյլէ
տէյիլ մի:

Մարսիալ կէօղլէրինի աշմըշ օլ-
տուղունտան, թէքրարէն գաբա-
եարազ, էվլէթ իշարէթինի վէրտի:

— Վէ շիմտի տախի պիր ազաճըգ
սէվմէքտէսինիզ, էօյլէ տէյիլ մի:

— Էվլէթ:

— Իմտի, էվլատլարըն պէնտէն
նէֆրէթ կէթիլմէքտէ օլտուղլարը
կիպի, սիզի տէ թէքք իթմէքտէ
տիրլէր . . . — տիմէք տիր քի, պիզ
տէ անճազ քէնտիմիզի տիւշիւն

մէքիկէ հէմ սլօրճուեուղ վէ հէմ
տէ հազգըմըղ վար տըր . . . քէն-
տի բահաթլըղըմըղ իշին պիր եօլ
վէ պիր թէրթիպ թէտարիքինէ
պաղմալըեղ . . . իշթէ պու կիւն
էսիրֆիլաշ պիր հալտէ պուլուն-
մազտասընըղ, — վազտա քէսպի ի-
ֆազաթ իտէճէքսինիզ, Ֆազաթ,
օլ էսպի կիւն վէ գուլվէթինիզ ար-
թըգ կէրի տէճնէճէք տէյիլ տիր,
տիմէք տիր քի, պիրազտա սօնու-
նուղու տիւշիւնմէլիսինիզ. — հալ
պու քի, պանա կէլինճէ, կէրշի
հէնուղ կէնճիկիմ եէրինտէ իտէ տէ,
պու ճիւմէ իլէ տախի, կիւլէնի
էօմիլմիւն իլք պահար մէվսիմէրի
կէշիպ կիթմիշէր տիր . . . — պէն
հիշ պիր վազըթտա սիզտէն ալըք-
լաճազ տէյիլմի, վէ սիզի կէօղլէ-
րիմ պէպէքլէրի կիպի, տալիմա
գաեըրաճաղըմ տըր, լաքին, պու-
նունլա պէրապէր, կէլէճէք վազ-
թիմի տէ տիւշիւնիպ թահթէ էմ-
նիեթէ լալմազլըգ էլլէմիլլէթտէն
տիր . . . — Իմտի, էկէր պանա էմ-
նիլլէթ իտիպ սէօղլիմիւ տիշնէմէք
իսթէր իսէնիզ, էվլէթ, իշտէն պիւ-
թիւն պիւթիւն շէքիմէլիսինիզ, —
հա՞, Նէ՞ տէրսինիզ, սէօյլէտիքլէրի-
մի գապուլ իտէրմիսինիզ:

— Էվլէթ . . . — տէտի մէրգուլ,
կէօղլէրինի գաբաեարազ:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, մա-
տամ քի օլ պապտէ հէմէքքեար
պուլունմազտասընըղ, արթըգ պի-
հուտէ վազըթ զայպ իթմէքլիքտէ
պիր մանէա եօգտուր . . . — ինկի-
լիզլէրին տէտիքլէրի կիպի, է-է-է-
ռէ-ռէ-ռէ-ռէ-ռէ, ինկիլիզլէր բէք
իշէրինի պիլէն առամլար օլուպ, վէ
էօմի ու հաեաթլարընըն գատու
զըյմէթինի տախի բէք ալէա թա-
նըմազտա տըրլար . . . — Նէ՞ տէրսի-
նիզ, Մ. տը Յիւնգալա եաղըպ ի-

ճապը իգթիզասընա պաղալըմ մը:
— Էվլէթ:

— Հէման պու կիւնտէն եաղըպ
պիթիլլէլիմ:

— Էվլէթ:

— Մէրգուլմա, տէֆիթէրլէրի պէ-
րապէր ալարազ Փարիսէ կէլէսինիզ
տէյի եաղալըմ մը:

— Էվլէթ:

— Էօյլէ իտէ, հէման գալէմի է-
լիմէ ալարազ, սիզէ եաղըճըլըգ
իթմէքլիկէ պաշլաեաեղմ, էօյլէ՞ մի:
Բօղ պիր թապազա մէքթուպ
քեաղըար ալըպ, վէ շու աթիտէքի
մէքթուպու եաղմըշ օլտուղունտան,
իմլաճա եանլըլարընը թաահիհ ի-
տէրէք պէեան իտէլիմ:

«Աղիզիմ մօնսիէօ տը Յիւնգալ.

«Միւմքին մէրթէպէ չաբուք սու-
րէթտէ օլտուղու հալտէ, Տէրէյն
վէ գուլմաեաեղ նամընտ օլան
տէֆիթէրլէրի պիլլիքտէ ալարազ
Փարիսէ կէլէսինիզ. — Պու տալլէթ-
տէն մազսէտ նէ օլտուղունու կէլ-
տիկինիզտէ անլարսընըղ. իշին հա-
զըղ հալինէ տալիր թէքմիլ մա-
լիւմաթ ալընմազլըգ իգթիզա իթ-
մէքտէ տիր:

«Հազգը ալինիզտէ հիւրմէթ ու
րիայէթի քեամիլէ իւզրէ պուլուն-
մազտա օլուպ, վէ եաղը եաղմազ-
լըղա միւղթէտիր պիր հալտէ պու-
լունմաեան Մ. Մարսիալ թարա-
ֆընտան պիլ վէքեալէ իմղալաեան
«ԲՕԶ ՊՕՆՇԱՆ»

Մէրգուլմէ մէղքիւր մէքթուպու
եիւքսէք սէս իլէ օգուտու:

— Նէ՞ տէրսինիզ, պէեէնտինի՞ գմի,
— տէյի սիւալ իթտի մէրգուլմէ:

Մ. Մարսիալըն կէօղլէրի, էվլէթ,
իշարէթինի վէրտիլէր:

— Տիմէք տիր քի, հէման բօս-
թաեա կէճնտէրէպիլլիլիմ, էօյլէ
տէյիլ մի:

կյլէմէսինի տախի թէնպիհ իթտի :
Մէրգում, պէքճիքէ պէեանը
թէնէքքիւր իտէրէք, քիլիսէնին
եօլոնու էլէ ալտը :

Վէ եօգարուեա քիլիսէնին եա-
նընա վասըլ օլտուգտա, եիւղիւնիւ
չէվիլիւպ, չօգ աշաղբարտա գալմըշ
օլան Փարիս կիպի ճէսիւմ պիր բա-
յիթաթիւթը, եօգարտան աշաղբ սէյր
իթտի : օլ հէնկեամտէ իսէ, տաղ-
լար կիպի քիւմէ քիւմէ վէ սիեաճ
սիեաճ թօրլանան պուլութլար, շէհ-
րի մէղպուր իւղէրինէ չէօքիւպ գար-
լամըշ օլտուգլարընտան, բէք հիւ-
նէրկիւղ պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ
իտի :

Մէրգում սաղտա սօլտա պու-
լունան մէղար թաշլարընք վէ թիւր-
պէլէրի տիգ գաթ իւղրէ թէմաշա ի-
տէրէք եօլունու տէվամէ պաշլա-
տըգտա, գաղարա կէօղիւնէ պիր
թիւրպէնին աննընտա, վէ պիր մէր-
մէր իւղէրինտէ եալտըղը եաղըլար
իլէ եաղըլմըշ օլան շու իքիւլուղէթլէր
բասթ կէլտի :

ՏԸ ԼԻԻՍՆԷՅ ՅԱՄԻԼԵԱՍԸ

Մէղքիւր թիւրպէնին գաբուսու
աշըգ օլուպ, վէ խըտմէթճի պիր
գատըն տախի, իշէթիսին թէմիւղ-
լէմէքտէ իտի :

Ժան Բընօ մէրգումէեէ կիտէրէք,
—Մատամ, գօնթ Բօժէ տը Լիւս-
նէյ տախի պուրատամը տէֆն օ-
լունմուշ տուր, —տէյի սիւալ իթ-
տի :

—Եիկիրմի սէնէ գատար էվվէլ
վէֆաթ իթմիշ տիր, էօյլէ տէյիլ
մի, էվվէթ անըն տախի ճէնաղէսի
պուրատա տըր, էֆէնտի :

—Մատամ, սիւղ միւթէվէֆանըն
ղէվճէսինի թանըմագաւմընընը :

—Խայր, մննսիէօ . . . —մէր-
գումէ հիշ պուրատա կէլմէքտէ
տէյիլ տիր . . .

—Օղլունու թանըմընընը . . .

—Էվվէթ անը թանըրմ, մէր-
գում պաղք տէֆա կէլմէքտէ տիր :

—Տը Լիւսնէյ Փամիլեասըյլա,
շախսի օլարագ պիր միւնասէպէ-
թիլիւղ պուլունմագտամը տըր :

—Խայր, էֆէնտի . . . —պէն
պու թիւրպէլէրի սիլիւպ սիւթիւրիւպ
թէմիւղ սագլամագլըղըմ իշին լա-
ղըմ կէլէն իւճրէթիմի, պէքճի
պաշլտան ալմագտաեքմ . . .

—Մատամ, բէճա խտէրիւմ սիղէ,
ումուսա ալիտ պուլունան մէղար-
լար նէրէտէ տիրէր . . .

—Արգա թարաֆընըգտա տըր . . .

—շուրաճըգտան սաբմալը, վէ սօլ
գօլտաքի եօլու թութմալընընը :

Ժան Բընօ մէրգումէեէ թագտի-
մի թէնէքքիւր իթտիքտէն, վէ մէղ-
քիւր թիւրպէեէ պիր տէֆա տաճա
աթֆը նիկեաճ կյլէտիքտէն սօնրա,
մէրգումէնին թարիֆ կյլէտիկի եօ-
լու էլէ ալտը :

—Նէ գատար աճայիպ տիւնեա
տըր պու տիւնեա . . . —տէյերէք
մէրգում քէնտու քէնտույէ մա-
հէլի մէղպուրտան ուղագլանմաեա
պաշլատը . . .

—Եիւղտէ տօգոան տօ-
գուղ իտտաա իտէրէք սէօյլէեէ-
պիլիւրիմ քի, եարըն կիճէ մէղար-
տան չըգարարագ գըեամ իթտիւ-
մէք նիլեթիլնտէ պուլունտուղու-
մուղ պիր հայտուտ, պիրկիւն կէ-
լիպ, տը Լիւսնէյ Փամիլեասը քիպը
ու աղամէթի սաեէսինտէ ինշա իթ-
տիրիլմիշ օլան շու մէրմէր թիւր-
պէտէ եաթմագլըգ շէրէֆինէ նա-
յիլ օլաճաճ տըր . . . —Պլանշ էր-
վիէօեիւ պուրատա պուլաճաճ տըր :

Մէրգում պուլուն պէօյլէ տիւ-
շիւնտիւկիւ վէ սէօյլէտիկի վագըթմ,
տօտագլարընտա պիր թէպէսիւմ
էսէրի միւշտհէտէ օլունմագտա իտի :

Արատան իւշ տէօրթ տագըգա

կէշտիքտէ, ֆագըրլարա, եանի ու-
մուսա ալիտ պուլունան մահէլլէ
վասըլ օլտու :

Օլ հէնկեամտէ իքի կէնիշ հէն-
տէթլէր աշըլմագտա, վէ տգրապա
եա տօսթլարը, խառօթթէն վարա
վիւրիպ տէ պիր մէղար եէրի սա-
թըն ալամաեան ֆագըր էօլիւլէրին
իւղէրիլինի գաբաթմագ իշին, թօք-
րագ երղընլարը հաղըրլանմագտա
իտիլէր :

Մահէլլի մէղպուրտէ իքի մէղար
գաղըճը շալըշմագտա իտի :

Օլ կիւն տէֆն օլունան էօլիւլէ-
րին իւղէրինէ անճագ եարըմ ար-
շընտան պիր աղ զիեատէճէ թօք-
րագ գաբաթլմըշ իտի : չիւնքի,
մէղքիւր թօքրագլարը, ֆէրտասը
կիւնիւ տիւղէլթմէթիւք քէնտի ա-
տէթլէրինտէն իտի :

—Ֆագըրլար գապրիսթանը պու-
րասըմը տըր, —տէյի մէրգուման
գաղըճըլարտան պիրինէ, Ժան Բընօ
սիւալ կյլէտի :

—Էվվէթ, էֆէնտի . . .

Ժան Բընօ պիր աղ իլէրու կիտէ-
րէք, մէղքիւր շուղուրտա, հէնուղ
իւսթիւ թէքմիլ թօքրագ գաբաթլ-
մամըշպիր թագուլթ պուլունմագտա
օլուպ, վէ մէղքիւր թագուլթուն
իւղէրինտէ տախի, տէֆն իտիլէ-
ճէկի եէրին նիւմէրօսունու պէեան
իտիճի օլտուղու հալտէ, թէնէքտէն
պիր եաթթա կէօրիւնմէքտէ իտի :
Ժան Բընօ շէօյլէ պիր տէօրթ
թարաֆընա պաղըշտըրտը :

Մէրգում քէնտինին տիշարտան
իշէրիսինի սէյր իթմիշ օլտուղու
տիվարտան անճագ օթուղ տաթմ
գատար եիւրագտա օլուպ, վէ եի-
կիրմի պէշ մէթրօ գատար ուղագտա
տախի, շալըշըրըլար իլէ գաբաթլ-
մըշ պիր կէլիտ պուլունտուղունու
քէշֆ ու ֆէհմ կյլէտի :

Պու իշարէթլէրի կիւղէլճէ ֆիք-
րինտէ սագլատըգտան սօնրա, թէք-
րարէն քիլիսէ եօլունու էլէ ալա-
րագ աշաղբ ինտի : մէղքիւր գապ-
րիսթանտան տիշարը չըգտը, վէ կի-
տիպ գապրիսթանէ տալիւր շէյլէր
սագլագտա պուլունան պիր մաղա-
ղատան իշէրի կիրտի :

—Էֆէնտի, պիր շէյ աղու իթ-
մէքտէմիսինիլ, —տէյի իսթիեարէ
պիր գատըն մէրգումա սիւալ իթտի :

—Էվվէթ, մատամ, պիր խաշ
ալմագ իսթէր իտիմ . . .

—Սիւսլիւ պիր շէյ մի օլսուն,
եօգսա սատէ պիր շէյ մի :

—Բէք սատէ պիր շէյ իսթէ-
րիմ . . .

—Տիմէք տիր քի, սիեաճ թաճ-
թատան եարըլմըշ պիր խաշ իսթէր-
սինիլ :

—Էվվէթ :

—Իւղէրինտէ եաղը օլաճաճմը
տըր :

—Եալընըղ պիր իսիմ եաղըլմըշ
օլաճաճ տըր :

—Ճէնաղէնին շէօհրէթինէ, վէ
տօղուշու էօլիւլիւ թարիսլէրինէ
տալիւր հիշ պիր շէյ եաղըլմագ իս-
թէմէղմի :

Ժան Բընօ, խայր, տիմէք իշա-
րէթի օլմագ իւղրէ, ումուղլարընը
սիլքի վիրտի :

—Եաղըլաճագ իսի պէեան ի-
տէրմիսինիլ, էֆէնտի, —տէտի
մէրգումէ գատըն :

—Էվվէթ, եաղաեքմ սիղէ :

—Պուեուրունուղ իշթէ գալէմ
քեաղըտ . . .

Ժան Բընօ, Պլանշթօն, տէյի եաղ-
տը :

—Պլանշթօն . . . —տէտի թէքէր-
րիւր իտէրէք մէրգումէ գատըն, —
չօգ կյի . . . —սատթ գաշտա իս-
թէրսինիլ, էֆէնտի :

— Սաաթ տէօրթ տէ իոթէրիմ :
— Բէք ալէա, — գապրիսթանա՞մը
կէթիրիլմէլի տիր :
— Խայր, ճէնաղէնին արապասը յ-
լա կէչէր իքէն, պէն քէնտիմ ալը-
րըմ, — նէ՞ վէրէճէկիմ մէղքիւր խաչ
իչին :
— Իւղէրինէ պիր տէ չիչէքտէն
թաճ կէչիրիլէճէ՞ք մի տիր :
— Խայր :
— Էօյլէ իսէ, եալընըղ տէօրթ
ֆրանգ վիրէճէքսինիլ :
Ժան Բընօ մէրգուճէնին բարա-
սընը վէրտի, վէ սաաթընը չըգա-
րըպ պագտը. — սաաթ իւչ իտի,
տիմէք տիր քի, պիր սաաթ սօնրա
հաղըր օլաճագ իտի :
Մէրգուճ Բօգէթ մահպուսիա-
նէս թարաֆընա կիթտի, վէ մէղքիւր
էպնիլէնին գաբուսունու կէօրէպի-
լիր պիր աաթի գահվէտէ օթուրտու :
Սաաթ տէօրտէ երկիրմի տաղը-
գա գալարագ, մէղքիւր մահպուս-
խանէ գաբուսու էօնիւնտէ պիր
ֆաղըր ճէնաղէսի արապասը կէ-
լիպ տուրտու :
Մէղքիւր արապա իլէ պիրիքտէ
պուլունան ճէնաղէ խըտմէթճիլէ-
րինտէն պիրի գաբուսու վուրտու,
— գաբու աչըլտը, վէ արապա իչէ-
րի կիրտի :
Արատան օն տաղըգա կէչէր կէչ-
մէղ, իչինտէ ճէնաղէ պուլունտու-
ղու հալտէ, մէղքիւր արապա տի-
չարը չըգտը :
Ժան Բընօ գահվէլի թէրք պիր-
լէ, արապանըն էօնիւնտէն կիթտի,
վէ խաչ ըսմարլատըղը մաղաղանըն
նէղտինէ կէլտիքտէ, իչէրի կիրտի,
խաչը ալըպ տիչարը չըգտը, վէ ա-
րապանըն արգասընտան կիթմէկէ
պաշլատը :
Կիթմէքտէ պուլունան մէղարճը-
լարտան պիրի մէրգուճու կէօրտի :

Մէրգուճ արգատաշընա տիրտէ-
կի իլէ վուրտու, վէ օ տաթի,
— Նէ՞ վար տըր, աէտի :
— Արգամըղտան պիրի կէլմէքտէ
տիր . . .
Պէսպէլի ճէնաղէնին թաալիւ-
գաթընտան պիրի օլմալը տըր, վէ
աշաղտա քէնտիսինի կէօթմէրմէք
խաթմէտիկինտէն, պուրատա . . .
— Պագաթ, մէրգուճ պիր արապ
տըր. Մէկէրչի կէօթիւրտիկիւմիւղ
ճէնաղէտէ պիր սիե՞ահ մը տըր,
— Տօղրուսու պէն տէ պիլմէմ,
ֆագաթ էլինտէքի խաչը պիղ իս-
թէլիպ ալսագ օլմա՞ղ մը, պէլքի
պիր գաչ բարա պախշիչ գօբարը-
րըղ . . .
— Է՛հ, թէճըրիւպէեի գուրտ եէ՞-
մէմիչ եա . . . — հայտէ, հէման գօ-
շու վէր, պէլքի պիր շէյ չըգար . . .

Մէղարճըլարտան պիրի շաբգա-
սընը էլինտէ թութտուղու հալտէ,
արապաեք թէրք իլէ Ժան Բընօ-
նուն եանընա կիտէրէք,
— Շիւբհէսիղ օլարագ, էֆէնտի,
ղաթընըղ պու ճէնաղէնին թաալիւ-
գաթընտան օլմալըսընըղ, էօյլէ տէ-
լի՛լ մի, — տէտի մէրգուճ, պի-
րինտէն պիր մըգտար պախշիչ գօ-
բարմագլըղ նիյէթինտէ պուլունան-
լարըն իճրա իտէկէլտիքլէրի եալ-
թագլըղլարը իճրա իտէրէք :
— Խայր, — տէյի ճէվապ վիրտի
Ժան Բընօ :
— Տիմէք տիր քի, մէրհուճուն
տօթթլարընտան պիրի օլմալըսընըղ,
էօյլէ տէյի՛լ մի :
— Խայր :
— Հիչ տէյիլ իսէ անը թանըեան-
լարտան օլմալըսընըղ, էօյլէ տէյի՛լմի :

— Է՛հ, պիրաղ, վէ իշթէ օլ սէ-
պէպէ մէպնի տիր քի, գապրիս-
թանէ պիրիքտէ կէլմէքտէլիմ,
— Տիմէք տիր քի, ֆագըրլար
մահէլլինէ գատար կէլէճէքսինիղ,
էօյլէ՞ մի :
— Էվվէթ :
— Ա՛հ, էֆէնտի, պիղիմ մէէմու-
րիյէթիմիղ բէք կիւճ պիր շէյ տիր,
բէք սըգընթըլը տըր . . . զէվալը
ատամճըղաղ բէք աղըր օլտուղուն-
տան, գալտըրընճաեա գատար պէ-
լիմիղ գըրըլտը, խայլիճէ զահմէթ
չէքտիք, զանն իտէրսինքի պիր եիւք
գուլշուն գալտըրմագտա իտիք . . .
Ժան Բընօ, մէրգուճուն, ճէնա-
ղէնին բէք աղըր օլմասը հագգըն
տա սէօյլէտիքլէրինի իշիթտիքտէ,
քէնտու քէնտույէ տիթրէմէկէ պաշ-
լատը, չիւնքի, քէնտի պիլտիկինէ
կէօրէ, մէրգուճուն վիճուտի, էօյ-
լէ աղըր օլմահաճագ իտի :
Աճապա տօգթօր Ժօսլէն թարա-
ֆընտան պիր եանլըլը՞ք մը վուգու-
պուլմաշ տուր, աճապա մէղքիւր
ճէնաղէ Պլանշթօնուն ճէնաղէսի տէ-
լի՛լմի տիր, — տէյի շիւբհէ իտիպ
տիւչիւնմէկէ պաշլատը :
Ժան Բընօ էվվէլ էմիրտէ հէր նէ
գատար պու շիւպհէլէրէ գահիպ օլ-
տու իսէտէ, տէրագապ տաթի, մէ-
ղարճընըն իսթիմալ իյլէտիկի իսան-
տան, ասըլ մագսէտինին նէ օլտու-
ղունու տէրք ու ֆէհմ իյլէտիկին-
տէն, ճէվապա միւսարաաթ պիրլէ,
— Էլէմ իւղրէ օլմահընըղ . . . սի-
ղիտէ խաթրըմտան չըգարմահաճա-
ղըմ տըր . . . — տէտի :
Մէղարճընըն միւրատը հասըլ օլ-
տուղունտան, մէրգուճու եէրէ պէ-
րապէր սէլամլատըգտան սօնրա,
— Աֆվ իտէրսինիղ, էֆէնտի,
— տէտի, — սիղ նիչին զահմէթ չէք-
մէքտէսինիղ . . . վիրինիղ, բէճա իտէ-

րիմ, մէղքիւր խաչը պէնտէնիղէ վի-
րինիղ . . . նաֆիլէ եէրտէ եօրուլ-
մագտասընըղ . . . պէնտէնիղ կէօ-
թիւրիւրիւմ . . .
— Խայր, իսթէմէղ, նէ՞ պէլիս
վարտըր, գալսըն, գալսըն :
— Սիղ պիլիսինիղ, էֆէնտի . . .
Մէղարճը պուլունն իւղէրինէ քէն-
տի արգատաշը եանընա կիթտի,
— Ուղաթմա, եա՛հու մէրգուճու
գանտըրտըմ . . . պիղիմ պախշիչ
տօղրուլաճագ տըր :
Գապրիսթանա վասըլ օլարագ ի-
չէրի կիրտիլէր, վէ ֆագըրլար մա-
հէլլինէ կիթմէք իչին խայլիճէ եէր
տօլաշտըլար :
Մէղքիւր չուգուրա եէթիշտիք-
լէրինտէ, ճէնաղէ տուրտու :
Մէղարճըլար քէնտի գայիչլէրիլէ
թաբութու գալտըրարագ, խէնտէ-
կին եանընա կէօթիւրտիլէր, աշա-
ղը ինտիրտիլէր, վէ իւղէրինէ տա-
տի պիր գաչ քիւրէք թօթրագաթ-
տըգտան սօնրա, մէրգուճանտէն
պիրի, Ժան Բընօնուն միւրատը իւղ-
րէ, մէղքիւր խաչը, ճէնաղէնին պաշ-
թարաֆընա տիքի վիրտի :
— Աճապա, — տէտի Ժան Բընօ, —
մօնսիէօ, էկէր պիր գաչ կիւնտէն
սօնրա, խասսէթէն պիր մէղար եէ-
րի սաթըն ալընաճագ օլուր իսէ, պու-
րատան գալտըրըպտա, օրահտնաղլ
իտիլմէք իչին, գօլայլըղլա թանը-
լապիլի՛րմի :
— Շիւբհէսիղ, էֆէնտի . . .
Էվվէլս պու խաչտան բէք ալէա թա-
նըլապիլի իսէտէ, պունտանտա գա-
թի նաղար, հէր թաբութուն իւղէ-
րինտէ քէնտի նիւմէրօսու եաֆթա-
սը մըլխանմըլ օլտուղունտան, եան-
լըլըգ վուգուլի իհթիմալտէն տէյիլ
տիր :
— Թէչէքքիւր իտէրիմ պու վիր-
տիկինիղ մալիւմաթտան տօլտեք :

Ժան Բընօ մերգումն օն ֆրանգ պախշիշ վիրտիկինտէն, մէրգում տախի քէնտի սէլամըն, տահա զի ետտէ պիր թէվաղու իւզրէ իճրա իյլէտի:

— Հայտէ յինիզ, գաֆատարլար, արթըգ պու սօն տուր... — Հէման ալէթլէրիմիզի եւրլէրինէ վազ իտէ լիմտէ, զբշ իրինի չէօզլէլիմ...

— Պիրազ տահա չալըշըպ թորազ երդմանալըմը:

— Խայր, խայր... — Իշթէ զաթէն ետղմուրտա եէնիտէն պաշամագ տա տըր... — արթըգ ետրըն չալըշըբըլ...

— Էլէմ իւզրէ օլմա թօսունում, արթըգ պու թօխրագ գաֆէսինէ կիրէն գուշար, պիր տահա գալգըպտա ուշամագլար...

Մէրգումն իքի ճէնազէ խըտմէթ ճիլէրի քէնտի գաղմա քիւրէքլէրինի թօրլատըլար, վէ կէօթիւրիւ պատիշամ թահթաքնտան եաբըմը օլան պիր գուլիպէեէ վազ իթտիլէր, վէ մէզքիւր գուլիպէնին քիլիտի վէ անախթարը տախի պուլունմաղընտան, եալընըզ պիր մանտալ իլէ գաբուսունու գաբաեը վիրտիլէր:

Ժան Բընօ, տիվարըն տիպինտէ պուլունան մէզքիւր գուլիպէնինմա հէլլինէ պիր իյիճէ տիգդաթ իտիպ խաթըրտա սագլատըգտան սօնրա, տէրագապ գապրիսթանտէն տիշարը չըգտը, վէ կիտիպ քէնտիսինի, բէրտէլէրի գաբալը օլարագ պիր արապա տէրունինտէ, Շըմէն-Վէր սօգաղը քէօշէսինտէ պէքլէմէքտէ պուլունան տօգթօր Ժօպլէնի պուլտու:

Բէնտիտի տախի մէզքիւր արապաեա պլինտի:

— Էյ, նէ եաբտընըզ, հէր շէյի պիթիլտիլիմի պազալըմ... — տէ:

յի սիւալ իթտի տօգթօր մէրգումն:

— Էվլէթ, վէ հէմտէ պէճէրմէք իսթէտիկիմիզ իշ, պէնիմ մէճմուլ իթտիկիմտէն չօգ զիեատէ գօլայ սուրէթտէ պիթէ պիլէճէք տիր... — պէն մէրգումն եաթտըղը չուգուրուն իւզէրինտէ պիր խաշ տիքտիրտիմ քի, մէզքիւր խաշ սայէսինտէ, մահէլլի մէզպուրու, էլիմիզլէ գօյմաշուզ տուր կիպի, բէք գօլայ սուրէթտէ պուլապիլէճէկիզ տիր... — Սիզ եաթթաքնըն նիւմէրօսունու պիլմէքտէսինիզ, էօյլէ տէյիլիմ:

— Էվլէթ, նիւմէրօ 1599 տուր:

Ժան Բընօ մէզքիւր նիւմէրօեու քէնտի չիզտանընա իշար իյլէտի, վէ պատէհու արապաճըեա տախի, սիւրաթլա սիւրէրէք Սէնթ-Ուէն քէօշկիւնին եօլունու էլէ ալմասընէ մը իյլէտի:

Հալա կիթտիքճէ գարարմագտէ օլուպ, վէ մէզարճըլարըն տա քէշֆլէրի մուճիպինճէ, եաղմուրտա թէքրարէն կէլմէկէ պաշամագ տա իտի:

Մէրգումար կիտիպ Գօրաեա գալուշտուլար, վէ մէրգումէեէ վուգուի հալի նաղլ ու պէեան իյլէտիքտէն սօնրա, հէման ազշամ թաամընը իտէր իթմէզ, եանի սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ, արապա ախըրընա ինտիլէր:

Տօգթօր արապանըն գաբուսունու աշարագ, իշէրիսինի պիր աէֆա կէօզտէն կէշիտի:

Մէզքիւր արապա տէրունինտէ եունտան եօրկանլար իլէ, քիւրքլէր, վէ իշինտէ գուրչուն քիլիլչէլէրի տօլու մէշին չանթալար մէվճուա պուլունմագտա իտի:

— Հէր շէյ նիզամընտամը տըր, տօգթօր, — տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընօ:

— Էվլէթ, հէր պիր շէյ սըրաքըն տա տըր:

— Էօյլէ իսէ հէման կիտէլիմ:

Արգասընա, եաղմուրտան ըսլանմամագ իշին մուշամպատան մամուլ պիր հարմանի կիլինմիշ օլան պիր արապ արապաճը, տիգկիլինէր վէ գըրպաճ էլտէ օլտուղու հալտէ, քէնտի եէրինտէ օթուրմագտա իտի:

Ժան Բընօ տախի եաղմուր կէշմէզ պիր հարմանիլէ սարըլմըշ օլտուղու թագտիրտէ, լաղըմ կէլէն իշարէթ վէ թալիմաթը վիրսին նիլեթիլէ, չըգըպ արապաճընըն եանընտա օթուրտու:

Տօգթօր Ժօպլէն իսէ, արապաեա պլինտի, վէ եանընա տախի, սիւհաշլար կիլմիշ օլարագ, իքի նէֆէրալապ խըտմէթ քեարը ալտը:

— Բէր-Լաշէզ գապրիսթանընա կիտէճէկիզ, ֆագաթ, տիշարքի պուլվարտան տօլաշամլըքը... — տէտի Ժան Բընօ արապաճըեա, — վէ սըզը սիւրէճէքսին...

Թամ քէնտիլէրճէ գարար վիրիմիշ օլան վագըթտա լանտօ Սէնթ-Ուէն բարգընտան տիշարը չըգտըգտա, մէճհուլ իւլ ահվալ օլուպ, վէ իւրեան պիւրեան պիր գըեաթէթտէ պուլունան պիր ատէմ, պաշընտա հէմէսկի պիլիմտէ, վէ հէմտէ էսկիլիկինտէն գըզարմըշ, վէ գըրըլըպ եասըլանմըշ պիր շարգա, վէ աեազլարընտա տախի բարչաբարչա օլմուշ, վէ չամուրլար իլէ միւլէմմա գունտուրալար պուլունտուղու թագտիրտէ:

Մօնրէօյ պուլվարընտա վագը պիր գօլթուգտան իշէրի կիրտի, վէ կիտիպ էն զիեատէ գարանլըգ պիր պուճագտա օթուրտու, վէ պիր պարտագ շարապ իլէ իքիտէ գաաէհ իսթէտի:

Մէրգում հէր նէ գատար եալընըլ իտի իսէտէ հէմիշէ կէօզլէրինի չէվիլէրէք պուլվարա նաղըր պու:

լունան գաբուեա պագմասընտան, մութլագ սուրէթտէ պիրինի պէքլէմէքտէ պուլունմաք անլաշըլմագտա իտի:

Մէրգում հէր նէ գատար պէտ չէհրէլի իտի իսէտէ, ապէն տիլպէրճէ պիր ատէմ օլուպ, ֆագաթ սօնրատան, վէ խայլի վագըթլարտան պէրու չարգընլըգ վէ սէֆիլլէք իւզրէ իմրարը էօմիու էվգաթ իյլէմիշ պուլունմաքնտան նաշի, եիւզիւ կէօզիւ պօղուլմուշ, կէօզ գաբազլարը չիշմիշ գապարմըշ, վէ ալթ տուտագլարը սարգմըշ օլտուղունտան, գաշ եաշընտա օլմաք անլաշըլմագտա իտի:

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, հէնուզ անճագ էլլի չաղլարընտա պուլունտուղու հալտէ, ալթմըշընը կէշմիշ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Վէլհասըլ, էօյլէ պիր վագըթտա, վէ էօյլէ պիր թէնհա մահէլլէրտէ, օհալ ու հէյեթլէթտէ պիր ատամըն, վէ ալէլ խուսուստա, եա էլտէ շիշի պիր պաթթօն, վէ եախօտ ճէպտէ պիր րէվօլլըր պուլունմագօրղըն, րաթթ կէլմէքլէք, իյի պիր շէյ սաեքլամագ օլան թագըմտան օլմասը աշիքեար իտի:

Արատան օն տագըգա գատար կէշտիքտէն, վէ մէրգում էօյլէճէ պէքլէտիքտէն սօնրա, մէլխանէ գաբուսու նիմ աշըլտը:

Մէզքիւր գաբուտան իշէրի, ուֆաճըգ վէ տճալիպ եիւղլիւ, վէ պիւթիւն պիւթիւն թիւլիւզ, եիւղլէրի պուլունմուշ, վէ եանագլարընըն իքի թարաֆընտան պուրմա պուրմա օլան իքի ատէտ սարը սաշ ֆիթիլլէրի սարգմագտէ օլտուղու, վէ պաշընտա եաղը քիլի պիր գաթթէթա պուլունտուղու թագտիրտէ, պիր ատէմ, նիմ մէրթէպէ իշէրի կիրտի: Էվլէլէքի զիքրինի կէշտիկիմիզ

առէմ, մերգում եւնի կէլէնի իւր կէօրիւշտէ թանրոր :

Մէրգում պիր իշարէթ եարաբ : Վէ մերգում սօնրատան կէլէն պուրմայը սալը իսթիւեար , գաբու- եու թէքմիլ աշարագ , վէ իքի թա- րաֆա սալանարագ իշէրի կիրտի :

—Նէ՞ օ պապաճըդ , բէք չա- բուգ կէլմիշին . . . — տէտի մէրգում հէմ պօղաղընտան վէ հէմտէ չաբ- գընճա պիր թարգ իւզրէ սէօյլէեւ- բէք , — տօղրուսու սէօղիւնտէ բէք սաղ պուրմանագտաւըն . . .

—Նասըլ քի կէօրմէքտէօն , — տէյի ճէվապ վէրտի տիկէրի , — իշթէ գատէհին սանա պէքլէքտէ տիր . . . տիրքի վէր պագաեքմ շունու Լը Կօս . . .

—Սաղլըղընա՛ , Բէմի Շօմէն :

—Սուս օլ , եալաշ սէօյլէ . . . պէօյլէ իւսթիւ գաբալը եւրլէրտէ , իսմ վէրէրէք լագըրտը իթմէքլիք քեարը ազըլ տէյիլ տիր . . .

—Իյի էմմա , գաթէն պուրատա պիզտէն պաշգա քիմնէ եօգ տուր . . .

—Մէկէրչի մէյիսանէճի պուրա- տա տէյիլ մի տիր . . .

—Մէրգում ուեուսագտա տըր . . .

—Նէ՞ պիլրսին , պէլքի եալան- տան ուեուսագտա տըր :

—Վարսըն օլուէն , պիզտէ իգ- թիլա իտէր իսէ , մէրգումուն չըն- ղըրաղընա բամուգ թըգարըդ :

Մէրգում սօնրատան կէլէն ա- տէմ , թարթի գապուլ իթմէղ սուրէթտէ զայիֆ պիրի օլտուղու հալտէ , արգասընտաքի պէեա- ղա չալար իսէ ըուպասը եաղմուրտան ըսլանարագ վիճուտինէ եաբըշմըլ օլտուղունտան , պիւթիւն պիւթիւն քէմիլէրի տիքիլի տիքիլի վիրմէք- տէ իտի :

Վէ մէրգում հէնուղ երկիրմի պիր վէ երկիրմի իքի չաղլարընտա

օլտուղունտան , Բարիսին Արկօ ի- սանընճա , մէրգումուն զայթիլէ կէնճիկինէ նէգարէն , քէնտիսինէ չօճուգ մանէասընտա օլարագ , լը Կօս սըֆաթը վէրիլմէքտէ իտի :

Պունլար պիր թրաբէղա պաշըն- տա գարշը պէ գարշը օթուրարագ , տիրսէքլէրինի թրաբէղանըն իւզէ- րինէ տաեաթտըլար :

Սայքի իքիսինին երկղէրի պիր պիրինէ թօգունուր պիր եագըն- լըգտա իտի : — Պիր պիրի նէֆէսինի ալմագտա իտիլէր , — շէօյլէ քի , պիր պիրի գուլաղընտան սէօյլէյէ- պիլր պիր հալտէ իտիլէր :

—Սէն պէնիմ պուրաեա կէլ- մէքլիկլմի իսթէմիշ իտին , իշթէ կէլտիմ . . . — տէտի իսթիւեար ա- տէմ տիկէրինէ , — Նէ՞ վար տըր , պանա տայիր պիր իշ վէ եալսօտ պիր թէքլիֆին վար մը տըր :

—Նասըլ , էօյլէ պիր շէյ օլաա իշինէ կէլի՛ր մի :

—Շիւբհէսիլ . . . պիզ զաթէն պօշ կէղիեօրուգ . . . ճէպտէ պէշ բա- րալար եօգ . . . — պիզլիմ սանաաթ շիմտի բէք կիւճ օլտու . . . չիւն- քի գէնկինլէր վէ մալ վէ էշեա սա- հիպի օլանլար , հիշ պիր շէյէ էմ- նիյէթ իթմէմէքտէ տիրլէր , հօշ հագգլարը տա վարտըր եա , զաթէն պիզտէ հէրիֆլէրի ըահաթ պըրագ- մաեօրուգ . . . — բարանըն իյիսինի էսիրկէմէյիպ էմնիյէթ քիլիտլէ- րինէ վէրմէքտէ , վէ պիզլիմ գուլ- վէթ ու գուտրէթիմիլի քէսմէքտէ տիրլէր . . .

—Շիմտի պէն սանա էօյլէ պիր իշ կէօթէրէճէկիմ տիր քի , հէմ պուրատա տըր , վէ հէմ տէ էօյլէ , վայ գաբուճու տույտու , պէքճի տույտու , խանէ սահիպի ուեանտը վէ եալսօտ իւսթէ կէլաի գօրգու վէ թէհիլէքլէրի պուրմանագտա

տէյիլ տիր . . . Նէ՞ տէրսին ալէա մը :

—Պուրատա՛ մը , սահի՞հ մի սէօյ- լէեօրսուն :

—Սէնին իսմինին Բէմի Շօմէն օլ- մասը , վէ պէնիմ տէ աօըլ իսմիմին էօթմաշ Շարբանթիյէ օլուպ տա , կէնճիկիմ ճիհէթիյլէ լը Կօս սը- ֆաթընը ալմըշ օլմագլըղըմ նէ գա- տար սահիհ իսէլէր , պու տախի օ գատար սահիհ տիր , — Վէլ հասըլ պու կիճէ էքէյիճէ բարալարագա- վուշաճաղըղ տըր . . .

—Նէ՛րէտէ տիր պու տէտիկինիլ :

—Բաբալար պաղչէսինտէ :

—Բէր Լաշէ՞ղ գապրիսթանըն- տա մը :

—Էվլէթ :

—Նասըլ օլմուշ , եօգսա էօյիւ- նիւն պիրինի , բարա քիսէսի ճէ- պինտէ՞ մի օլարագ տէֆն իթմիլլէր տիր :

—Խայր , էօյլէ տէյիլ տիր . . .

—պու պաշգա պիր շէյ տիր . . . — տիւնքի կիւն , պիրաղ ճանըմ սը- գըլմագտա օլտուղունտան , էյլէ- նիպ վագըթ կէյիլմէք նիյեթիլլէ , մահէլլի մէզպուրտա կէղիմէքտէ իքէն . . . թիւրպէլէրտէն պիրինտէ ալէա կիւմիւշ շամտանլար կէօր- տիւմ , վէ քէզալիք տահա սայիր , կէրչի թագլիտ իյլէր , ֆագաթ բա- րա իտէր շէյլէր տէ կէօրտիւմ . . . — հիշ աէյիլ իսէ պիր գաշ եիւզ ֆրանգլըգ շէյ գալտըրապիրիլլէ . . .

—Իյի , ֆագաթ , մէզքիւր թիւր- պէնին , էթրաֆընտա , հիշ տէյիլ իսէ պիր տէմիր բարմագլըգ պու- լունմագտա օլմալը տըր , էօյլէ տէ- յիլ մի . . .

—Էվլէթ , ֆագաթ , օնտան պիզէ հիշ պիր գարար եօգ տուր . . . — Նի- հայէթ իշպիր քէրրէ քիլիտիալմագ- տա տըր . . . վէ օ տա պէնճէ սու իշ-

մէքտէն գօլայ պիր շէյ տիր . . .

—ճէպիմտէ պիր չօգ անտիթարա- րըմ պուրմանագտա օլտուգտան պաշգա , պիր տէ քէլրէթինիմ վար տըր , պէն օնլար իլէ չօգ իշ կէօրէ պիրիլիմ . . .

—Եա՛հու , շու լը Կօս , չօգ պէ- լալը , վէ չօգ իւշկիւղար պիր օղլան տըր , — տէտի Բէմի Շօմէն քէնտու- քէնտույէ տիւշարը թէհայիւր օ- լարագ , — իյի էմմա , մէզքիւր գապ- րիսթանա նասըլ կիրէճէ՞կիլ , — կի- ճէլէրի գաբուլարընը շէվիրիպ գա- բամագտա տըրլար . . .

Լը Կօս , ումուղլարընը սիլքէրէք օնտա պիր պէյիս օլմատըղընը տն- լաթտը :

—Մէկէրչի տայիմա պիր գաբու- տան մը կէլիլմէք իգթիլա իտէր , պաշգա պիր եէրտէն կիրիլէ՞մէղ մի , — տէյի ճէվապ վէրտի մէրգում , — պէն պիր եէր թանըրըմ քի , տի- վարըն պիր բարչատը երգըլմըլ , վէ երգընթըսը տա էօյլէճէ երգըլա գալմըշ տըր . . . — ատէթա պիր մէր- տիվէնտէն չըգար կիպի չըգապի- լիլիլ . . .

—Իյի էմմա , պէնիմ պիրտիկիմէ կէօրէ , կիճէլէրի պէքճիլէր կէղ- մէքտէ տիրլէր . . .

—Ատամ սէնտէ , Նէ՞ գատար պօշ լագըրտըլար իտէրսին , — Բօ- գէթ մահպուսխանէսի մի տիր կի- տէճէկիմիլ քի , հատտէն ղիեատէ տիգգաթ իտիլսին . . . — վագաա , մէզքիւր մահպուսխանէտէն գաշ- մագլըգ իհիմալտէն տէյիլ տիր . . . — հալ պու քի պուրատա , սաաթ ալթըեա վարտըղը կիպի , պէքճի- լէր գաբուլարը շէվիրիպ գաբամագ- տա , վէ կիտիպ թէմիլ ույգու շէքմէքտէ տիրլէր :

—Մէզքիւր երգըգ օլան մահէլ- լի շիմտի պուլապիլէճէ՞քմիսին տիր :

— Կէօզլէրիմ գաբալը օլարագ պիլէ կիտիպ պուլապիլիւրիմ . . .
 — Բէք ալէա էօյլէ իսէ . . . —
 էյ Նէ՝ վազըլմ իշէ պաշլաեաճա-
 ղըզ .
 — Հէման շիմի . . . — վէր բա-
 րալարը տա կիտի վիլէլիմ . . .
 — Բէք լյի ամմա , չալարըլմըզ
 շէյլէրի , խըրըզըզ մալլէրի ալան-
 լարա սաթմապիլէճէքմիլիլ .
 — Մաաշալլաճ , պիլիմ պապա
 Պիլի սաղ օլտուն , զաթէն իշտէն
 խապէրտար տըր տա , — հէման մալ-
 լէրէ պէքլէմէքտէ տիր . . . — գալ-
 տըրաղըլմըզտան տնճագ պիր սա-
 աթ ոսնրա , քիմէլէր կէօրիւպ ի-
 շիթմէմէքսիլին , էրիտիլիպ քիւլէ
 եարըլաճագլար տըր . . .
 — Հայտէ կիտէլիմ . . .
 Բէմի Շօմէն թրաբէղանըն իւզէ-
 րինէ պիր ֆրանգ աթմաթ , արթան
 բարաեը ալաթ , վէ քէնտի կէնճ
 արգատաշը պիրլիքտէ օլտուղու
 հալտէ , մէզքիւր գօլթուգտան տի-
 շարը չըգտը .
 Եաղմուր հալէա եաղմագտա իտի
 Լը Կօս սօգագտա , Ժան Բընօ-
 նուն կիւնտիւղքի թուլթուղու սօլ
 թարաֆը թուլթու , վէ քէնտի ար-
 գատաշըլա պիրլիքտէ օլարագ ,
 թա մէզքիւր գապրիթմանըն արգա
 թարաֆընտա պուլունան խալի վէ
 իզիլ մահէլլէրէ գատար կիթտի-
 լէր .
 Եէրլէր քիլի թօրագ չամուրուն-
 տան միւրէթթէպ օլտուղունտան ,
 վէ պիթթապի աեաղլարը գայմագ-
 տա պուլունտուղունտան , չօզ կիւճ-
 իւքլէ եիւրիւյէ պիլմէքտէ իտիլէր
 Նիհայէթ , գապրիթմանըն տիլա-
 րընա վաղը օլտուլար , վէ թա էօ-
 նիւնտէն կիտէրէք , Ժան Բընօնուն
 էվլէլինտէն կէօրմիլ վէ ֆիքրին-
 տէն գարար վիրմիլ պուլունտուղու

եղըզ մահէլլէ եէթիշտիլէր ,
 Լը Կօս օրատա տուրտու .
 — Իշթէ պիլիմ պիւլիւք մէրտի .
 վէն պուրտար տըր , — տէտի մէր-
 գումա , էվլէլա պէն չըգաեըմտա
 . . . — սանատա էլինտէն թուլթա-
 րագ եարտըմ իտէրիմ .
 — Տուր աղաճըզ . . . — տէտի
 եալաշճաճըզ Բէմի Շօմէն , — իշի-
 տի եօրմուսուն . . .
 — Նէ՝ վար տըր .
 — Ձանն իտէրիմ քի , չու աշաղը-
 լարտան պիր աեաղ սէսի կէլմէք-
 տէ տիր . . .
 Մէրգում պունու սէօյլէտիլի վա-
 գթթտա , պուլվարըն խարիճինտէ
 պուլունան , վէ Ժան Բընօնուն վա-
 սըլ օլմուշ օլտուղու եօլու կէօս-
 թէրմէքտէ իտի .
 86
 Լը Կօս զաթէն եղըլմը իւզէ-
 րինտէն եօգարը չըգմագտա իքէն ,
 պիրտէն պիրէ տուրտու , վէ գու-
 լագ վիրէրէք տիլնէմէկէ պաշլաթը .
 — Սիւպհան Ալլաճ , եա՛հու , պա-
 պա Բէմի , արթըզ սէն պիլիւն
 պիլիւն մաթուհլամը՝ օլմալըօն ,
 — տէտի մէրգում , — պէօյլէ իզիլ
 մահէլլէրտէ , պէօյլէ պիր հալաթա
 վէ պէօյլէ պիր վաղըլթտա , ալտամ
 տէյիլ , քէօրէք պիլէ կէզմէզ . —
 պու եաղընլարտա , հիշ պիր էվլէ
 գուլիպէ տէ պուլունմագտա տէյիլ
 տիր , — հա՛յտէ , հա՛յտէ , իշիմիլէ
 պաղալըմ , վէր էլինի սէն պանա . . .
 Մէրգում հէր նէ գատար , հա՛-
 լէա շիւքհէլի պիր հայտէ պուլուն-
 մագտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմիլէ
 իլէ տախի , էօյլէ ուճունտա պիւ-
 յիւք պիր գըսմէթ իւմիտի պու-
 լունմագտա օլան թէշէպպիւստէն-
 տէ վաղ կէշէրէք կէրի կիթմէքիլի

իւթէմէտիկինտէն , աղըպէթքեար
 էլինի լը Կօս ուղաթմաթ , վէ թաշ
 եղըլմըլարը իւզէրլէրինտէն թըր-
 մանարագ թա եօգարը գատար
 չըգտը , վէ իքիսի տաթի սըշլաեըպ
 գապրիթմանա ինտիլէր .
 Բէմի Շօմէն եանըլմագտա տէյիլ
 իտի , ֆիլվագը սէօյլէտիկի թարաֆ-
 տան պիր աեաղ սէսի կէլմէքտէ
 իտի .
 Տէօրթ քիշիտէն միւրէթթէպ պիր
 թագըմ , ֆիլվագը , գապրիթմանէ
 տօղրու կէլմէքտէ օլուպ , վէ հէր նէ
 գատարտա , աեաղլարը սէսի չըգ-
 մաթն իշին , լաղըմ կէլէն տիգգա-
 թը իճրա իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ ,
 չամուրարտան վէ սուլարտան հա-
 սըլ օլան սէսին մէննինէ , պիր տիւր-
 իւ մուվաթֆագ օլամամագտա ի-
 տիլէր .
 Հիքեաեէմիլի օգումագտա օլան-
 լար , բէք ալէա ֆիքր ու տէրք ի-
 տէպիլիլէր քի , մէրգուման տէօրթ
 քիշիլէր պաշլա քիմնէ օլմաեըպ ,
 իլլա Ժան Բընօ իլէ տօգթօր Ժօպէն
 վէ իքի նէֆէր տախի , օլ պէրապէր
 ալմիշ օլտուղլարը արտալար իտիլէր .
 Մէրգուման արապար եիւնտէն
 եօրղանլար վէ քիւրքլէր իլէ տէ-
 րունլէրի գուրչուն քիւլէսի տօլու
 պուլունան չանթալարը թաշլմագ-
 տա իտիլէր .
 Պունլար պիլտիլէրի արապաեը ,
 խարիճտէ վոզը Պուլվար իւզէրին-
 տէ օլուպ , վէ կէօթէրիլիճէ պիր
 խանէնին նէզտիլտէ պէքլէմէքտէ
 իտի , վէ պունտան տա մագսէտ ,
 կէզմէքտէ պուլունան գարաղօլլարըն
 շիւքհէսին տէֆ իթմէքտէն իպա-
 րէթ իտի , չէօյլէ քի , չայէտ րտսթ
 կէլիլիլէր իսէ , մէզքիւր խանէեէ ,
 էօյլէ պիր սիւպիւ արապա իլէ ,
 միւսաթիլիլէր կէլմիշ տիր զանն ի-
 տէճէքլէր իտի .

Ժան Բընօ , մէզքիւր եօլու , զա-
 թէն սէքիլ օն տէֆա կիտիպ կէլմիշ
 տիր կիպի բէք ալէա թանլմագտա
 օլտուղունտան , քէնտի արգատաշ-
 լարընա ըհէպէրլիք իտէրէք , էօն-
 տէն եիւրիւմէքտէ իտի .
 Պունլար տախի , ճիւզիճէ էվ-
 վէլ , լը Կօս իլէ Բէմի Շօմէնին կէշ-
 տիլէրի եղըլմըլարը վաար օլտու-
 լար , վէ խաֆիֆ խաֆիֆ եիւրիւ-
 յիւպ վէ պատարագ , էվլէլ էմիր-
 տէ Ժան Բընօ գապրիթման թարա-
 ֆընա կէշտի .
 Պատէհու տօգթօր Ժօպէն իլէ ա-
 րտալար տախի կէշտիլէր .
 Ժան Բընօ տօղրու գաղմա քիւ-
 րէք մահէլլինէ կիթտի , վէ բալթօ-
 սու ճէպիլտէն պիր խըրըզ ֆէնէ-
 րի չըգարաթ , վէ մէզքիւր ֆէնէրին
 գաբաղընը չէվիլէրէք ըշըզ վէրտի ,
 վէ տօգթօր Ժօպէն տախի , լաղըմ
 կէլէն գաղմա քիւրէքլէրի ումու-
 զունա եիւրլէնտի .
 Ժան Բընօ ֆէնէրին գաբաղընը
 գաբաթըգտան ոսնրա , եօլու էլէ
 ալաթ , ճէնագէնին պուլունտուղու
 չուզուրուն եանընա եաղլաշաթ ,
 վէ աշաղը իշինէ էնտի .
 Արգատաշլարը տախի թըպըլը-
 նը եաբաթլար , — մէրգում , ֆէնէրին
 ըշըզընը թէքրարէն աշարագ չէօյլէ
 պիր պաղտը , վէ քէնտիսի կիթ-
 տիլտէն ոսնրա հիշ պիր թէպէտ-
 տիլաթ վուզու պուլմամըշ օլտու-
 զունու տնլաթ . — եալընըզ ճէնա-
 զէնին իւզէրինէ էօրթիւլմիւշ օլան
 թօթրագլարըն պիր մըգտարընը ,
 սիճիմ կիպի եաղմըշ օլան եաղմուր-
 լար սիւրիւպ ինտիլմիշ օլտուղլա-
 րընտան , բէք ճիւզի պիր չէյ գալ-
 մըշ իտի .
 Վէ Պանշիթօնուն իսմի եաղըլմըշ
 օլան թաշթա խաշ տա եէրինտէ
 պուլունմագտա իտի .

Ժան Բընօ մեղքիւր խաչը գալ-
տըրտը, վէ ետալաճաճըգ սէօյլէ-
եէրէք արապլարա,

— Իշխէ սիղ չորասընը, հէմ
գարանըգտա, վէ հէմ տէ սէս չը-
գարմանարագ գաղաճագսընըգ, —
տէտի:

Մէրգուճար անինտէ չալըճման
վէ թապուժուն իւղէրինտէքի թոր-
բագլարը կէրի ալմանա պաշլատը-
լար:

Արթըգ մէրգուճան արապլարըն,
էօյլէ պիր գարանըգ կիճէտէ, պիր
չուգուր իշինտէ, եարը պէլլէրինէ
գատար չամուրլար օրթաքնտա օլ-
տուգլարը հալտէ, աօլա սէս չը-
գարմագսընը, տիլսիգճէտինէ չա-
լըճմալարը հալ ու հէյնէթիւտէ
հուսուլէ կէլէն տէհէթիւտէ պիր
մէնգարէյի, էն զիեատէ խէեալա-
թը գէնկին օլանլար պիլէ խէեալ ի-
տէմէգ իտիլէր տէնիլտէ ճայիլ տիր:

Մէղքիւր էօյլէ պիր կիճէնին
սուօլուղու օրթաքնտա, քիւրէք-
լէրին չամուրլարա պուլաշարագ չը-
գարմագտա օլտուլարը ճիւղի պիր
սէստէն պաշլագ հիշ պիր սէս իշի-
տիլմէքտէ տէյիլ իտի:

Պու հէնկեամտէ, Ժան Բընօ,
սաղ էլինի սօգթօր Ժօսլէնին ումու-
ղու իւղէրինէ վաղ իյլէմիշ օլտու-
ղու հալտէ, իշին պիթմէսինի, սա-
պըրսըղըգ իւղէ պէքլէմէքտէ իտի:

Մէրգուճուն պէքլէմէսի չօգ
սիւրմէտի:

Հէման արատան անճագ սէքիլ
օն տաղըգա գատար կէշէր կէշմէղ,
չըգարմագլըղը միւրատ իթտիքլէրի
թապուժ մէյտանէ չըգտը:

Ժան Բընօ իւշինճիւ տէֆա օլա-
րագ ֆէնէրինին ըլըղընը աշտը,
թապուժուն իւղէրինէ սօղրու է-
եիլտի, վէ պիր էլիլէ, իւղէրինտէ
մըլը պուլունան թէնէքէ եաֆ:

Թանըն չամուրլարընը թէմիլլէտի,
վէ եաղըլըշ օլան նիւմէրօ րագամ:
լարընը օգուտու:

— 1599 . . . — տէտի մէրգուճ, —
թամամ, թա քէնտիտի տիր . . .

Պաաէհու մէրգուճ, սօգթօր
Ժօսլէնտէն:

— Նէ՞ եաբմալըեղ շիմտի, — տէ-
յի սիւալ իյլէտի:

— Թապուժուն գաբաղընը աշ-
մալըեղ . . . — տէյի ճէվապ վէր-
տի սօգթօր:

Արապլարտան պիրինին էլինտէ
գօճա պիր քէլլէթին վար իտի:

Մէրգուճ մէղքիւր քէլլէթինին
պիր ուճուճու գաբագ իլէ թապու-
ժուն արաքնտա սօգտու, վէ պիր
չօգ տէֆա էվիլիպ չէվիլիպ սըղը-
տըրտըգտան սօնրա, աղըպէթ-
քեար մէղքիւր գաբաղը աշտը:

Տօգթօր Ժօսլէն գաթէն եիւն
եօրկանլարը եէրէ սէրմիշ իտի:

Ժան Բընօնուն պիր էմրի իւղէ-
րինէ արապլար ճէնաղէեի չըգարա-
րագ, կէթիլլէրիւպ մէղքիւր եօր-
ղանլարըն իւղէրինէ եաթըրտըլար:

— Իշի գուրչուն սօլու օլան թօր-
պալարը թապուժուն իշինէ վաղ
իտիլիլ, — տէտի Ժան Բընօ, — վէ
թէքրարէն գաբաղընը գաբանընը:

Պունու տախի անինտէ իճրա իթ-
տիքտէն սօնրա մէրգուճան արապ-
լար, թէքրարէն պօշ թապուժուն
իւղէրինէ էվիլէքի կիպի թօրագ
սօլտուրտուլար, վէ հէր շէյի էսկի
հալինէ վաղ իյլէտիլէր:

Վէ Ժան Բընօ տա, եինէ խաչը
քէնտի էվիլէքի մահէլլինէ տիքի
վէրտի:

— Է՛հ, արթըգ շիմտի, հէման
պըրագըպ կիթմէլլիլը . . . — տէ-
տի մէրգուճ:

Ժան Բընօ էյիլտի, վէ քիմանին
եարտըմընա միւհիթան օլմագսըղըն,

ճէնաղէեի գալտըրտըղը կիպի քէն-
տի ումուղունա ալտը, վէ գալի
գալի պտտարագ, աշտըգլարը եթ-
գընթընա սօղրու եօլճու օլտու:

Տօգթօր Ժօսլէն տախի, խըրըղ
ֆէնէրի էլինտէ օլտուղու հալտէ,
արապլար իլէ պէրապէր, էվիլէլա
գաղմա քիւրէքլէրի կէթիլլէրիւպ
եէրլէրինէ վաղ իթտիլէր, վէ պա-
տէհու Ժան Բընօնուն արագսընտան
կիտիպ եէթիշտիլէր:

Պու հալլէր ֆագըրլար գապրիս-
թանընտա կէշմէքտէ իքէն, Բէմի
Շօմէն իլէ լը Կօս տախի, գէնկին-
լէր մէղարլարը օրթալարընտա սի-
վիլիպ սօլաշմագտա իտիլէր:

Նասըլքի տէրխաթըր օլունապի-
լիւր, մէրգուճան իքի հայտուտլար-
տան էն կէնճի օլան լը Կօս, կիւմիւշ
չամտանլար պուլունտուղունու պիլ-
մէքտէ օլտուղու թիւրպէեի, կէթ-
լէրի գաբալը օլարագ տախի պու-
լապիլէճէկինի էօյլունէրէք սէօյլէ-
մէքտէ իտի, հալպուքի, եա կի-
ճէնին սիֆիր գարանըղը, վէ եա-
խօտ լաեքըլլա ֆիքրինտէ հըֆը
իտէմէմիշ օլմաօը ճիհէթլէ, մէր-
գուճ եանըլարագ, էվիլէլ էմիրտէ
զիեատէճէ սաղա սաբմըշ օլուպ,
վէ սօնրա տախի զիեատէճէ սօլա
սաբարագ արամագտա օլտուղուն-
տան, խալլիճէ սօլաշտըգտան, վէ
Բէմի Շօմէն տէ խալլիճէ գօրգու-
լար չէքտիքտէն սօնրա, աղըպէթ-
քեար մէղքիւր թիւրպէեի պուլա-
պիլմիլէր իտի:

— Իշիլէ շիմտի պուլտուճ, իշիլէ
պուլաքտըր . . . — տէտի մէրգուճ:

— Հիշ օլմամագտան իսէ, կիճ
օլմագ էվլէալ տըր, տէմիլլէր, — տէ-
տի մէրգուճ, — հայտէ պագալըմ,
քէլլէթին իլէ եաբաճաղընը եաբ-
մանա պաշլա, չաբուգ, սարֆը էվ-
գաթ իյլէմէեիլիմ:

— Խայր, խայր . . . քէլլէթին
իշի սօնրաեա գալսըն . . .

— Սէպէ՞պ:

— Տէմիր իլէ էվիլլա տէմիր գա-
լըշտըրմամալըեղ . . . չիւնքի սէս
չըգար, պիր քէրրէ անաթմարլար
իլէ աշմագլըղա թէճըրիւպէ իտէլիմ
պագալըմտա, էկէր մուվաֆագ
օլմամալ իսէք, օլ վագըթ քէլլէ-
թինէ միւրաճաաթ իտէրիլ:

Լը Կօս ճէպինտէն պիր չօգ ա-
նաթմարլար չըգարտը:

— Շիմտի քէօր քէօրինէ չալըշ-
մալըեղ, — տէտի եալաշ սէս իլէ
Բէմի Շօմէն, — նաֆիլէ եէրտէ պիր
չօգ վագըթ զայպ իթմէքլիլէ մէճ-
պուր օլնաճագ իսէք տէ, նէ՛ չարէ,
էլտէն նէ կէլլի:

— Պէօյլէ իշլէրտէ թէհամմիւլ
խաթէր, պագաճըղըմ, — պիլ պու-
րաեա սաաթ իւղըէ իշլէմէքլիլէ կէլ-
մէմիլիլ տիր . . . — Նէ՞ վար տըր,
եօգտա գարա կէօղլիլիւղ էվտէ
սիլլի մի պէքլէմէքտէ տիր, — էմ-
մա, պէքլէմէքտէ իմիշ, վարսըն օ
տա պէքլէմէքտէ օլտուն . . . — ա-
տամ սէն տէ, գարըլարը պէքլէթ-
մէքլիլքտէ՞ն նէ հասըլ օլուր . . .

— Հայտէ, հայտէ, պօշ պօղաղ-
լըղ իսթէմէղ, իշլիլիլէ պագալըմ:

— Թամամ իշիլէ պիր անաթմար
պուլտուճ, բէք ալէա ուեաճագ
տըր . . .

Լը Կօս պունու սէօլէտիլի վա-
ղըթտա, բարմաղընըն ուճուլլա,
պիր չօգ անաթմարլարըն պաշլարը-
նը եօգլամագտա օլտուղունտան,
պիրինի պէկէնէրէք քիլիտին տէլի-
կինէ սօգտու:

Անաթմար տէօնմէկէ պաշլատը,
— էհ, ուլտու՛, ուլտու՛,

— Ծիւղիճէ պիր գըճըրթը սէսի
չըգտըգտան սօնրա, գաբուտուր
աշլար:

զա զոր իլէ պէլա տալէի իմ միշ
օլաճաղը մը զոտ շիւքհէ եօգ տուր
... - պիղ հէման շուրատան տի-
շարը չըգարմտա, քէնտիմիզի խոր-
սըղըզ մալ ալըճընն խանէօինէ
աթալըմ:

Մէրգուճար պունու սէօյլէտի.ք-
լէրիլէ պէրապէր, գարանըզ օր-
թատընտա օլարագ եօլու էլէ ալաբ-
լար:

Հալ պու.քի, պէրու թարաֆ-
տա ժան Բընօ, ասլա աճէլէ իթ-
մէնէրէ.ք, ֆագաթ տալա ֆիւթուր
կէթիլիպ տէ տուրմանարագ, տալի-
մա քէնտի եօլունա տէվամ իլլէ-
մէ.քտէ իտի:

Մէրգուճ տիշար.քի պուլարա
էլլի ատըմ գատար եագըն կիթ-
տի.քտէ, մահէլլի մէզպուրու, իրի
իրի աղաճլարըն գարարթըլարըն-
տան ֆէհմ պիլլէ. օրատա տուր-
տու, վէ արապլարտան պիլլինէ խի-
թապէն:

— Հարրի, հայտէ, գօշ, վէ ա-
րապաճընա սէօյլէ.քի, շիմաի ա-
րապաճըն պուրաեա կէթիլլին, —
աէտի:

Մէրգուճ արապ գօշուպ կիթտի
Արատան պէշ տագըզա կէշտի.քտէ
արապանըն աթլարը աեաղլարը սէ-
սիլլէ թէ.քէրլէ.քէրի իշիտիլմէկէ,
վէ ֆէնէրլէրի ըջըզլարը կէօրին-
մէկէ պաշաաթ:

Տօգթօր ժօսլէն արապանըն գա-
բուտունու աշտը, ժան Բընօ էօ-
լիւեիւ տէրունինէ վաղ իլլէտի,
վէ քիւր.քէր իշինէ սարտը տօլատը:

Տօգթօր մէվթանըն եանընտա օ-
թուրտու, — վէ ի.քի արապլար տա-
լի գարընընտա օթուրտուլար:

Ժան Բընօ եինէ արապաճընըն
եանընտա չըգըպ օթուրտու, վէ
արապաճընա խիթապէն:

— Գօլիզէ սօգաղընա կիտէճէ:

կիզ . . . տօգթօրուն էվինէ . . . -
տէտի:

87

Արապաճը երլտըրըմ կիպի աթ-
լարը գօշտուրմանա պաշաաթ:

Լը Կօս իլէ Բէմի Եօմէն Մօնրէպ
պուլարընա եագլաշմագտա ի.քէն,
պունլարըն արապաաթ տալի մա-
հէլլի մէզպուրա եէթիլմէ.քտէ իտի:

Բէմի մէզքիւր արապաեք կէօր-
տիւ:

Հէնուզ մէզքիւր քէնարտա պու-
լունան մահէլլէրտէ կաղ ֆէնէրլէ-
րի պուլունմատըղը ճիհէթլէ, սա-
լիր ֆէնէրլէրի թէնվիր գըլընմագ-
տա օլտուղունտան, մէզքիւր տու-
նուգ ըջըզլարտա, արապա կէշմէ.ք-
տէ իտի:

Բէմի, արապաճընըն եանընտա
օթուրմագտա օլան ժան Բընօեու
կէօրտիւ:

— Պունլար եիւքսէ.ք մէվգըտէ
պուլունան արապլարտան օլմալը
տըրլար, — տէ.յի պաղըրտը մէր-
գուճ:

— Պագսանա, նէ՞ ալէա արապա
տըր, — տէ.յի ճէվապ վէրտիլը Կօս,
պէն սանա, պունլար գէնկին ա-
տամլար օլմալտըրլար տիմէտիմ
մի իտի, — լա.քին, շու կէօթիւր-
տիւ.քէրի նէ տիր աճապա:

— Բի՞մ պիլլի, էլպէթթէ օնլա-
րըն տա քէնտիլէրէ կէօրէ պիր իշ-
լէրի օլմալը տըր, . . . - հէր քէս
քէնտի իշի իշին չալըշըր . . .

— Լա.քին խըրսըղըզ մալլէրի սա-
թըն ալան, հէփսիմիզ իշին չալըշ-
մագտա տըր, — էօյլէ տէ.յիլ մի
տէտիլը Կօս էլլէնէրէ.ք,

Աթլար հալէա գօշարագ կիթ-
մէ.քտէ իտիլէր,

Պիրտէն պիրէ ժան Բընօ էլլինի

անընա վուրմանա պաշաաթըղըն-
տան, պիւեիւ.ք պիր շէ.յ ունութ-
մուշ, վէ եախօտ պիւեիւ.ք պիր խա-
թատա պուլունմուշ օլմաթը, լանա
սուրէթտէ անլաշըտը:

Այնի վաղըթտա մէրգուճ արա-
պաճընըն գօլունա վուրտու:

Արապաճը պիրտէն պիրէ արա-
պաեք տուրտուրթտու վէ ժան Բը-
նօ պաշըն արապանըն գաբուտու-
նա տօղլու է.յտի:

Տօգթօր ժօսլէն թէաճճիւպտէ գա-
լարագ պաշընը իլէրի տօղլու ու-
զաթտը, վէ:

— Նէ՞ վար տըր, — տէ.յի սիւալ
իլլէտի:

— Նէ՞ օլաճագ, պիղ աաէթա
պիր պուտալալըզ իթմիշիլ տիր:

— Նէտէ՞ն:

— Ձիւն.քի, էկէր Գօլիզէ սօգա-
ղընա կիտէր իսէ.ք, հէր հալտէ
Եէհրին սինօր գաբուտունտան կէշ-
մէ.քիլիլիմիզ լաղըմ կէլէճէ.ք տիր,
վէ թապիլյաթիլլէ ուսուլտէն օլտու-
ղու իւղրէ, պէ.քճիլէր կէլիպ արա-
պաեք եօղլաեաճագլար, վէ մէվ-
թաեք կէօրէճէ.քէր տիր:

— Ա՛, հագըընըզ վարտըր . . . -
նէ՞ եաբմալըեղ էօյլէ իսէ, — նէ
եաբաճագըզ, պըրագըպ տօղլու
Սէնթ-Ուէնէ քէօլէ կիթմէլիլիլ . . .
մէվթաեք սէնին տալիլէնէ վաղ իթ-
մէլիլիլ . . . - վէ օրատա աեքլտըպ
էլպիսէլէր կիլտիրտի.քտէն սօնրա,
մէզքիւր խանէնիզէ կէօթիւրմէլի-
լիլ . . .

— Թամամ, բէ.ք կիւղէլ սէօյլէ-
տիլիլ, բէ.ք սատէ պիր եօլտուր . . .

— Սէնթ-Ուէնէ չէվիր արապա-
եք . . . - տէտի ժան Բընօ արա-
պաճընա:

Արապա եէնիտէն, տիշար.քի պուլ-
վար եօլունու էլէ ալտը:

Մէզքիւր քէօլէ վասըլ օլտուգ-

լարընտա, սաաթտա եարը կիճէեի
վուրմագտա իտի:

Ժան Բընօ մէվթաեք ալըպ ի.քին-
ճի գաթա տօգթօր ժօսլէնին եա-
թագ օտաաղնա չըգարթտը:

Օրատա քիւր.քէրի վէ եօղլան-
լարը աշտըլար, վէ ճէնագէնին քէ-
ֆէնինի չըգարտըլար, վէ տօգթօ-
րուն եաթագը իւզէրինէ եաթըր-
տըլար:

Մէրգուճուն աղալարը եանի վի-
ճուտի կէրշի սօուգ իտիլէր իսէ տէ,
էօյլէ պիւթիւն պիր էօլիւ սօուգլու-
ղունտա տէ.յիլ իտիլէր:

Տօգթօր քէնտի սաղ էլի շէհա-
տէթ բարմաղընը, մէրգուճուն պօյ-
նու շահ տամարը իւզէրինէ վաղ
իլլէտի:

Վէ արատան անճագ պիր ի.քի
սանիլէ կէշտի.քտէ, չաթըլըպ տի-
քիլմիշօլան գաշարընը ինտիրէրէ.ք,
վէ եիւ.քսէ.ք պիր սէս իլէ սէօյլէ-
եէրէ.ք:

— Պու տաամ էօլմէմիշ տիր,
հալէա սո՛ղտըր, — տէ.յի պաղըրտը:

Պու հալլէր Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնտէ կէշմէ.քտէ ի.քէն, իլլէրին-
տէ ժօրթ իլէ Լէօթօլ Տէրէ.յի վէ
Լամպէր Մասօլ վէ Օգթալ Րիշար
տալի պուլունտուղլարը հալտէ,
Լօնտա սօգաղընտա վաղը օլուպ,
վէ Լիօնէլ վարթընըն քիրալամըշ
պուլունտուղու քիւլիւ.ք գօնաղըն
թաամ խանէսինտէ, մէրգուճ
Լէօնէլին վատի իւղրէ, հաթթատա
պիր գաշ տէֆա թօրանարագ ահ-
պապճա օեուն օյնաեաճագ վէ է.յ-
լէնէճէ.ք օլան տէլիգանլըլարտան
օն պէշ նէֆէր գատարլարը, քէնտի
կիճէ թաամլարընը (սուրէ) պիթիւր-
մէ.քտէ իտիլէր:

Մարսիալըն մէրգուճան ի.քի էվ-
լատլարը, մահէլլի մէզպուրա, պիր-

լիքտե օլտուղարը հալտե, սաաթ ըն բառտեղերնտե վաորը օլտուղ-լարընտա, խանե սահիայի, եանի Լեօնե Կարթըն թարաֆընտան, այրընա պիր հիւանի հիւրմէթ իւղ-րէ գապուլ օլունմուշ խալէր:

— Աղիղիմ Լեօթօլ, պու կիւն պէն սիղի Սէնթ—Ուէն քեօղիւնտե կէօր-մէքիւք էմէլինտե պուլունմադ տա խալմ: . . — տէտի Լիօնե Լտօթա-նէ պիր սիթէմ իւղրէ . . — իմտի, նի՛չին թէշրիֆ իթմէտինիզ:

Մէրդու՛մ տէլիգանը, պէլքի թաճիղիք վէրմիշ օլուր շիւքհէօի-նէ մէպնի կիթմէմիշ օլտուղու էօղ-րիւնիւ պէնան իյլէտի:

— Թաճիղիք մի վիրմիշ օլուր-սունուղ, — տէտի Լիօնե, — խայր, սիղ խաթէսէնիզ պիլէ թաճիղիք վիր-միշ օլտամադընըզ, վէ հաթթա, դանն տա խաթրիմ քի, եէկէնիմ Մարի, էկէր էօյլէ շիւքհէլէրէ գահիպ օլ-մաղ խաթնիզ, բէք մէմնուն օլուր:

Լեօթօլ մէրդու՛մն պու լաղըր-աբսը իւղէրինէ գըղարաթ պօղար-աթ, ահք տէրունլար չէքաի, վէ հիշ ճէվապ վէրմէտի:

Մէրդու՛մ չօճուղ, Լիօնե Կար-թըն թարաֆընտան դուհուրա կէլ-մէքտէ օլան, զայրէթ վէ ճէ-սամէթինի արթըրըն պուլունան մէղքիւր հալ ու էֆքեար վէ լիսան իլէ, Մարի թարաֆընտան վուգուա կէլմէքտէ օլան թէնպիհաթ վէ միւ-մանաթա տայիր լաղըրաթլարը, պիր տիւրլիւ իմթիզաճ իթտիրէմէ-տիկինտէն:

— Էկէր մէրդու՛մէ պէնի, պէնիմ քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղու՛մ գառար սէվմէքտէ օլմուշօլա խաի, — տէտի քէնտու քէնտույէ, — քէն-տի տաեքօրնըն (Լիօնե) թէշվիգ վէ հիմայէ իյլէմէքտէ պուլունտուղու պիր մէլլ ու մուհապպէթ հադ-

գընտա լաղըրաթ իթմէքիկի, պա-նա եասադ իթմէք խաի . . — պիր թարաֆտան Լիօնե Կարթըն հէր կիւն պանա տահա զիւնտե տօթ-լուզ կէօթէրիպ, վէ տահա զիւն-տէ սէտաթէթի հալիմի մուճիպ օլ-տուղու հալտէ, տիկէր թարաֆ-տան Մարի խաի, մուղայիրի օլա-րադ, մէրդու՛մն տօթլուզ վէ իլթիֆաթլարընը պիլէ գապուլ իթ-մէմէքիկի պանա թէնպիհ իյլէմէք-տէ տիր . . — աճապա պուլունն սէպէպի՛նէ տիր:

Մէրդու՛մ քէնտու քէնտույէ պու եօլտա սիւալլէրէ կիրիշմէքտէ, վէ քէնտույի խկեաթ խաթպիլէճէք, հիշ պիր ճէվապ պուլամամադտա խաի:

Միւսաֆիրլէր թաամխանէտէն չըզաղտան սօնրա, գումար օյ-նանմաղըղա թախսիս օլունմուշ օ-լան սալօնա կիթտիլէր:

— Մօնսիէօ Տօմէնիզօ Սէպալլա կէլմէ՛նէճէքմի տիր, — տէյի սիւալ իթտի ժօրթ Լիօնե, վէ մէրդու՛մ տախի ճէվապընտա:

— Մուլթապա կէլէճէք տիր, ֆա-գաթ պիրաղ կիճճէ կէլէճէք տիր. — չիւնքի Դաֆէ Անկլէտէ, քէնտի հէմշէհրիլէրիլլէ թաամ խաթէկին-տէն, պանա սէօղ վիրտիկինէ կէօ-րէ, անճադ սաաթ իքիլէ տօղրու կէլէպիլէճէք տիր, — մէրդու՛մ պիր սէօյլէ եէճէկինիզ վա՛րմը տըր:

— Խայր, խաաթէթէն պիր սէօյլէ-եէճէկիմ եօգ տուր, ֆադաթ, կէ-չէն կիւն պիր տահա քէնտիլլէ օյնամաղըղա սէօղ վիրտի խաի տէ, անքն իչին սիւալ իյլէտիմ:

— Էկէր օեուճտա պու տէֆատա սիղ գաղանաճադ օլուր խաթնիզ, բէք մէմնուն օլաճադ տըր. — լա-քին, պու ճիւմիլ իլէ տախի, օ կէ-լինճէեէ գառար, էկէր միւրտա ի-

տէր խաթնիզ, պէնտէնիզ անքն եէ-րինէ հաղըրմ, — նասըլ, գապուլ խաթմիսինիզ:

— Շիւքհէօիզ:

Օն օն իքի նէֆէր գառար, շամ-բանեա շարապընտան գաֆալարը գըղմըջ օլան տէլիգանլար, պա-գարա օեուճտա մէշղուլ պու-լունմադտա խալէր:

Լիօնե Կարթըն իլէ ժօրթ Տէ-րէյն տախի, կիտիպ էէգարթէ՛ն օյ-նանմադտէ օլան պիր թրաքէղա պաշընա կէշտիլէր, վէ իքիսի տա-խի քէնտի էօնլէրինէ պիրէր քիւմէ ալթուն իլէ պիրէր բաքէթ տէ գա-լիմէ վաղ իյլէտիլէր:

Հալ պու քի Լեօթօլ, պիր միւ-տէվլէր թրաքէղա պաշընտա թօթ-լանմըջ օլան օն իքի քիշիլէրին ար-գալարընտա աեադտա տուրմադ-տա, վէ պիր էլինի ճէպինէ սօգա-րադ, պիրաաթընտէն էօտիւնճ ալ-մըջ օլտուղու լիւալարը գարըշաթը-մադտա խաի խաի տէ, պիր կիւն էվլէլ ալթըջ օլտուղու իմզաթըջ օ-լուպ, ֆադաթ Մարի թարաֆըն-տան եաղըլմըջ օլմաթը զաննը գա-վիսինտէ պուլունտուղու պիլէթ իւ-ղէրինէ, իթաաթ խաիպ տէ օեու-նա կիրիշմէմէքիկէ, քէնտու քէն-տույէ ահա ու նիյեթի իթմիշ օլտու-ղունտան, մէղքիւր ահաթըն իճրա պիրլէ, օեուճա կիրիշմէքիլէքտէն իմ-թինա իյլէմէքտէ խաի:

Վէլհասըլ մէրդու՛մ օյնամաթապ, անճադ սէյր իյլէմէքտէ խաի:

Պադաթ, քիւմէ քիւմէ վէ բար-լադ բարլադ լիւալարը, վէ էօթէ-քինին պէրուքինին ալուճ ալուճ գաղանաթըլարընտա կէօրտիւ քէէ, եալմաշ եալմաշ մէմէլէրի կէվլէեէ-րէք, ահա ու նիյեթիլինի պօղմադ-լըղա մէյեալ օլմաթա պաշլաթը:

— Բի՛մ պիլիր, պէլքի գաղանք-

ըբմ . . — տէտի քէնտու քէնտու-յէ, — պէլքի ճէպիմտէքի լիւալար իքի գաթ օլուր, պէլքի իւշ գաթ օլուր, վէ պէլքիտէ տէօրթ գաթ օ-լուր . . — աաթթա պիր զէնկինիք հալի քէսպ խաթրիմտէ, հէր կիւն Մարիեէ պիրէր տէմէթ չիշէք հէ-տիլէ կէօնտէրէ պիլիր օլուրում . . — մէրդու՛մէ պէնիմ անլէրի, օեուճ-տան գաղանաթըլմ բարալար իլէ ալթըջ օլտուղումա, նէ՛տէն պիլէ-ճէք տիր:

Օլ հէնկեամտէ խաի, մէղքիւր օ-եուճտա պանքէր օլան զայպ իթ-մէքտէ խաի:

Տէօրթ չէքաիքտէ ալթը ալմադ-տա խաի. — վէ էլինտէ իքի սուրէթ պուլունտուղու հալտէ, պիր իւ-չիւնճիւ տահա չըգմադտա խաի:

Մէղքիւր օեուճա տախիլ պու-լունանլար, հէր աէֆատա գաղա-նարադ, պէյիլէրինտէ թադսիմ իթմէքտէ խալէր:

Կիթտիքճէ խահիշ արթմադտա խաի:

Բէսիմլէրտէն պիրի իւղէրինէ, պէշ լիւաաա չըգարբպ Լեօթօլ ա-թը վիրտի . . :

Լիօնե Կարթըն իլէ ժօրթ Տէ-րէյն էգարթէնին օնունճու բարթի-սինի պիթիթմէքտէ խալէր:

Լիօնե օն տէֆատա տախի զայպ իթմիշ խաի, — ժօրթ թամ եիկիր-մի պին ֆրանդ գաղանմըջ օլուպ, հէր նէ գառար, նէղաքէթէ գառ-չը պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլմամադ նիյեթիլլէ, սուրէթի գա-հիլէսինտէն պէլլի իթմէմէքիկէ չալըշմադտա խաի խաի տէ, պու ճիւմ-լէ իլէ տախի, լէհճէսինտէն, ձէմ-նուն վէ մէսրուր պիր հալտէ օլմա-սը անլալըլմադտա խաի:

— Աղիղիմ մօնսիէօ ժօրթ, — տէ-

տի լիօնել կիւնէրէք, — կէշէն կիւն-
քի զայսքնըզքն մեքսքնը չըգար-
մագլըգ էմէլ ու արգուսինտէ պու-
լունմագ տա իտինիզ, իմտի զանն ի
տէրիմքի միւրտաքնըզ, իսթէտի
կինիզ կիպի հասըլ օլմուշ տուր,
իշինիզ էրէ յիճէ սըրտաքնտա օլմա-
լը տըր . . .

— Վաղտա էօյլէ տիր, — տէյի
ճէվապ վերտի ժօրժ, — լաքին,
մօնսիէօ Լիօնէլ, պէնտէնիզին միւ-
րտաք սիզտէն զազանմագ օլմու-
նէպ . . . իլլա կէշէն կիճէքի պէն-
տէն գազանանտան գազանմագ ի-
տի . . . — պէնիմ արգում, անը
պիր կակալաւարագ սէֆա տույ-
մագ իտի . . .

— Թամամ, իշթէ օտա կէլտի,
իմտի եէրիմի օնա թէրք ու թէն-
լիմ իտէրիմ . . . — հայտէ պագա-
լըմ, իսթէտիկինիզ կիպի թիւլլէրի-
նի եօլու վէրինիզ . . . — պէն տէ էլ
վուրուպ աֆէրինիզ պագըրմագլը-
ղա հազըր պուլունմագ տաւըմ . . .

Ժան Բընօ, — եախօտ Տօմէնիզօ
Սէպալլա, — Ֆիլվազը օլ տագը-
գատա կէլմիշ օլուպ, վէ թուճ րէնք
լէհէնսի, գար կիպի պէնաղ սաշ-
լարը, վէ զայէթլէ թէմիզ վէ կուս-
թօլու էլպիսէօյլէ, վէ սէթրիտի
տիւլմէ տէլիկինտէ պիր տէ գամէլեա
չիշէկի օլուպ, վէ եասսըլըր շաք-
գասը տա գօլթուղունտա պուլուն-
տուղու թագաիրտէ, ազամէթի
պիր հէյեթ իւզրէ գաբուտան ի-
շէրի կիրմիշ իտի . . .

Մէրգում իքի սաաթ էվիէլ,
տիզլէրինէ գատար չամուրլար իշ-
լէրինտէ օլուպ, վէ պաշտան գըշա
գատար լայանմըշ օլտուղու հալտէ
ուժուղունտա տա պիր ճէնաղէ ալըպ
տա Բէր-Լաշէղ զապրիսթանըն-
տան աշըրմըշ օլտուղու թագաիրտէ,
իքի սաաթ սօնրա իտէ, օլ մէրթէ-

պէ սիւսլու վէ զարաֆէթի պիր
հալտէ տէ պուլունմագ տա իտի . . .

Մէրգում գաբուտան իշէրի կի-
րէր կիրմէլ, հէր քէս հուրրա տէ-
յի պաղըրջմանա պաշլատը . . .

Ժան Բընօ պիթիթապի սաղա սօ-
լա սէլամ վիրէրէք, հէր քէսին է-
լինի սըգաթ, վէ պատէհու Գօրա
թարաֆընտան զուհուրա կէլէն պիր
իշարէթ իւզլէրինէ, էգարթէ օ-
եռնու թրաբէզասը եանընա եագ-
լաշլաթ . . .

— Բիժ գազանընտ պագալըմ,
պուրատա, — տէյի մէրգում սիւալ
իլլէտի, — մօնսիէօ ժօրժ Տէրէյն
գազանմագ տա տըր . . . — տէյի
ճէվապ վերտի Լիօնէլ Վարթըն, —
պէն արթըգ մօնսիէօ ժօրժ իլէ
ճէնքլէշէմէնէ ճէլիմտէն, պէնիմ
եէրիմէ սիզին օյնամանըզ րէճա ի-
տէրիմ . . . — հէմ տէ զաթէն սի-
զին, գարըլըգ պիր օեռնտա պօր-
ճուռուղ վար տըր, ֆագաթ, սի-
զէ նասիհաթ վիրիթիմ քի, աեա-
ղընըզ տէնք ալասընըզ, զիրա,
անլատըղընըզ օեռնճուլարտան տէ-
յիլ տիր, եօգսա սօնրա ճէպինիզի
գուրուտանա գատար բարալարը
չէքէր սիզտէն . . .

— Տահա՛ իյի եա, — տէյի ճէ-
վապ վերտի Ժան Բընօ, աղըրուսու
կէշէն կիճէ, միւսիւեիւ օլ մէրթէ-
պէ եէնտիկիմէ մահճուպ պուլուն-
մագ տա իտիմ, ինչաալլահ պու կի-
ճէ տէ քէնտիտի պէնի եէնէր . . .

Ժան Բընօ գօրանըն եէրինէ կէ-
շիպ օթուրտու . . .

— Գաշա տըր օեռնուժուղ, ա-
ղիզիմ, — տէյի սիւալ իթտի մէր-
գում . . .

— Էկէր իսթէր իսէնիզ, բարթի-
սի պէշ պին ֆրանգա, — տէյի ճէ-
վապ վերտի ժօրժ, քէնտի իգպա-
լինէ կիւվէնէրէք . . .

— Բէ՛ք ալէա . . .

Եէնի պիր բարթի չէվրմէկէ
պաշլատըր . . .

Ժօրժ Տէրէյն, էվիէլքի բարթի-
լէր միսիլու, եինէ գազանմանա
պաշլատը . . .

Իգպալ գուշու մէրգումուն պա-
շը իւզլէրինտէ տէնմէքտէ իտի . . .

— Իսթէրսէնիզ պէշ պին ֆրանգը
գաթլաւարըմ, — տէտի մէրգում . . .

— Չաթէն պէնիմ տէ նիյեթիթիմ
անը սիզէ թէքիթ իլլէմէք իտի . . .

Խիւսասայի քէլամ . . .

Հիքեռյէմիզի օգուեան զաթլար
պիլիլիւրէր քի, Ժան Բընօ, իսթէտի-
կի վաղըթ օեռնա հիւքմ իտէպի-
լիր տէրէճէտէ գուճարպաղըրտա
եէքթա օլտուղտան պաշգա, աաթլ
միւրատլարը տա, մէգքիւր օեռն-
տան պիր քեար չըգարմագլըգ տէ-
յիլ իտի . . .

Սապահըն սաաթ պէշի օլտուղ-
տա, արթըգ եէրլէր աղարմանա
պաշլամըշ օլուպ, վէ Լիօնէլ Վար-
թընըն միւսաֆիլլէրի տախի, մէգ-
քիւր Լօնտրա սօգաղընտաքի խա-
նէեի թէրք իլէ կիթմէքտէ իտիլէր
վէ ժօրժ իտէ, րէնկի աթմըշ, լէհ-
ճէսի պօղուլմուշ, վէ չէհրէսինի տա-
մըշ պիր հալտէ պուլունմագ տա իտի,
չիւնքի սօնրատան Ժան Բընօ գա-
զանմանա պաշլատըղընտան, մէր-
գում ալմըշ օլտուղու եիկիրմի պին
ֆրանգը վիրաթտէն պաշգա, պէ-
րապէր կէթիլմիշ պուլունտուղու
զըրք պին ֆրանգը տախի իւսթէ
վիրմիշ իտի . . .

Վէ մէրգումուն պիրատէրի Լէօ-
բօլա կէլլինճէ, սապահա գատար
օյնատըղտան սօնրա, ճէպինտէ եա-
լընըզ եիկիրմի լիրաթ գալմըշ օլ-
տուղունտան, քէնտու քէնտույէ
պիր չօգ սիթէմ ու թէքաիրլէր ի-
տէրէք աճընմագ տա իտի . . .

Տէրգանլըրար կիթտիքտէն պիր
չէյրէք սօնրա, Գօրա իլէ Ժան Բը-
նօ, գաբուտա պէքլէմէքտէ օլան
պիր չգուրէեէ (արապա) պինտի-
լէր . . .

Գօրա, արապահընա . . .

— Սէնթ-Ուէնէ . . . — տէտի, —
Գիլշի սօգաղընտան կէլմէլիսին, վէ
Սէնթ-Թրինիթէ քիլիսէսի էօնիւնտէ
տուրմալըր . . .

Մէգքիւր քիլիսէ, պու կիւն հէր
նէ գատար բէք միւքէլլէֆ պիր
հալտէ պուլունմագ տա իտէ տէ,
օլ վաղըթլարտա, բէք սէֆիլ պիր
հալտէ իտի . . .

Արապա մահէլլի մէգպուրա վա-
սըլ օլտու . . .

Ժան Բընօ աշաղը ինտի, քիլի-
սէտէն իշէրի կիրտի, խորանըն էօ-
նիւնտէ պաշըն էյալի, վէ ժօրժ-
տան գազանմըշ օլտուղու գըրգ-
պին ֆրանգը ֆուգարա գանճանա-
կընա պըրադաթտան սօնրա, եի-
նէ արապա եա պինտի, վէ արապա
եօլ ալմանա պաշլատը . . .

Գօրա իլէ Ժան Բընօ քէօշկէ վա-
սըլ օլտուղլարընտա, իքինճի գա-
թա տօղթօր ժօսլէնին եանընա
չըգալըր . . .

Մէրգում տօղթօր, օլ հէնկեամ-
տէ, Պլանշթօնուն եաթաղը եանըն-
տա, կէնիշ պիր գօլթուգտա օթու-
րարագ, զայէթլէ եօրղուն օլտու-
ղունտան, տէրին ույգուեա տալ-
մըշ իտի . . .

Գաբուռուն աշըլմասը կիւրիւլ-
տիւսինիւ իշիթտիկինտէ, պիրտէն
պիրէ ուեանտը . . .

Գօրանը կէօրիւր կէօրմէզ աեա-
ղա գալգաթ . . .

— Է՛յ տօղթօր, նէ՛ եաբտընըզ
պագալըմ, — տէտի մէրգումէ . . .

— Նէ՛ եաբալըմ, էֆէնտի, իշթէ
եաբտըղըմէզ մէյտանտա տըր . . .

Մեր գումար պունու սեղյակակիկը պերապեր, գարեօրա իւղերին տե ուր ուղուն երթմապտա օրան ճէնադէկի կէօթմէրտի:

Գորա ճէնադէկին եանքնա եադլաչարապ, առէթա պիր էօլիւ հալինտէ պաեքլմը օլան Պլանչիթօնուն երւդիւնէ խալլի վազքթ տիգդաթլը տիգդաթլը պադտը:

— Բէք պաեադը պիր սուրէթի վար իմիշ, ճիւրմ ու խապապաթ սա հիպի օլտուղու, զաթէն յէհէսին տէն տախի անլաչարմապտա տըր... — տէտի մէրգումէ, — ֆադաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի զէքիճէ պիրի օլմալը իսէտէ, զայրէթ վէ ճէսարէթ ճիւհիթիլէտէ բէք կէրիտէ պուլուն մալըտըր... զանն իտէրիմ քի, սէպաթ վէ մէթանէթի տէ բէք աղ օլտուղունտան, քէնտի սէվզը թա պիրիլէրինէ գարչը գօեամամը տըր... — Սի՛ղ նէ տէրսինիզ, տօգթօր, աճապա քէշֆիմ տօգրումա տուր:

— Բէք ալէա քէշֆիթիլիզ, էֆէնտի, — տէլի ճէվապ վէրտի տօգթօր, — պէնտէնիզ տախի այնի սիլին էֆքեարընըգտաեքմ...:

— Նէ՛ գատար վազքթ տահա պէօլէ պաեքլմը զալաճադ տըր, — Եարըն սաաթ տէօրտէ գատար:

— Պիւթիւն պիւթիւն էօլիւր տէլի հիշ շիւբհէ իթմէքտէ տէլիլմիսինիզ:

— Սաղալաճադընա տայիր քէմալի էմնիլէթիմ վար տըր...:

— Մէրգումապիր զարար օլմադսըզըն, Փարիսէ Գօլիզէ սօգադընտաքի իանէեէ նազլ իտէպիլէէ՛քմիսինիզ:

— Էվլէթ, էֆէնտի:

— Իմտի էօլէ օլտուղտա, հէման պու կիւնտէն իճրասընա միւսարտաթ իլլէմէլիսինիզ տիր...:

շիւնքի, պուրատա զալմաճընտա մուխաթարա վար տըր:

— Կիճէտէն էվլէլ մէքքիւր խանէէ նազլ իտիլմիշ օլաճադ տըր:

Գորա էլինի ճէնադէկէ տօգրումա զաթտը:

— Տիմէք տիր քի, — տէտի մէրգումէ, — շիմտի պու, գօնթէս տըլաանէլին, եանի Պլանչ էրվիթօնիւն օղլու օլաճադ տըր... — օղլունու էլտէ իթտիք... — պադալմ մէրգումուն բէտէրիւն նաաքլ եարաճադը, անը տա պուլապիլէէ՛քմիլիզ...:

— Էկէր էօլմէլիպտէ սաղ իսէ, սիլէ վաա իտէրէք սէօլէրիմ քի, անը տախի պուլապիլէէկիլ տիր... — տէլի ճէվապ վէրտի Ժան Բընօ:

88

Ժան Բընօ պէղայէթ տէրէճէտէ կիւճ վէ գուլէթի մալիք պուլունմադտա իտի, — Եօրուլմադ նէ իտուկին պիլմէզ պիր առամ իտի, — հաթթա հինի իղթիղատէ ույգուսուզ տախի գալա պիլմէքտէ իտի:

Մէրգումուն սօն լազըրտըսը մալիւմ տուր, — Գորա թարաֆէնտան էջօնուղունու պուլտուզ, պադալմ բէտէրինտէ էլտէ իտէպիլէէ՛քմիլիզ, տէնիլտիկինտէ, մէրգում ճէվապ վիլէրէք, — Էկէր հաեաթտա իսէ, անը տախի պուլմադլըզ վաա իտէրիմ տէմիշ օլտուղունտան, թէքմիլ կիճէեի ույգուսուզ կէշիլէրէք մէքքիւր խուսուս իւղէրինէ տիւշիւնմէքտէ իտի:

Մէրգում հիշ տուրմաեքպ քէնտու քէնտույէ,

— Մէրգումուն իսմինի վէ իղինի, նաաքլ պուլմալըեքմ, — տիմէքտէ իտի:

Պունու անճադ, — Գլէր Պօնչան,

եանի սապըգ վէնտէնտէքի էպէ գատըն պիլմէքտէ օլտուղունտան, անճադ մէրգումէտէն լազըմ կէլէն մաալիւմաթ ալընա պիլիւր իտի:

Իյի էմմա, Գլէրին եէրինիտէ պիլմէքտէ տէլիլ իտի:

Ելաբհէսիզ օլարադ, մէրգումէնին եէրինի, Բէմի Եօմէն պիլմէքտէ իտի, հալ պուլի Ժան Բընօ անընտա եէրինի պիլմէքտէ իտի:

Ժան Բընօ, շիւբհէսիզ սուրէթտէ օլարադ, պիր կիւն էվլէլ, Բէր-Լաշէզ գապրիթանընտա, մէրգում օլ քէնտի իրլիքիսանէ արգտաաչը Բէմի Եօմէնին եանընտան կէշմիշ օլմաճըն պիլմէքտէ իտի իսէ տէ, սէրպէսթ կէզմէքտէ մի տիր, Եօգտա եինէ եադաեք էլէ վէրէրէք մահպէսէ եախօտ բրանկաեա աթքլմը մը տըր անը պիլմէքտէ տէլիլ իտի:

Պէօլէ պիր չօգ շէլլէր տիւշիւնմէքտէ իքէն, ֆիքրինէ պիր շէլ տիւշտիւ, վէ կէրչի պու տա քէնտույէ, էվլէլ էմիրտէ բէք էհէմմիլէթիլ տիր կիպի կէօրիւնտիլ իսէտէ, սօնրատան, բէք չօք իշէ եարաեապիլէէէկի իթիգատընադա հիպ օլտու:

Վէլհասըլ, սապահըն սաաթ տօգումունա տօգրում, զայէթլէ սաաթ սուրէթտէ կիլինտի, վէ աեադլարը պիրաղ աչըլըն նիլէթիլլէ, երիւկեէրէք Փարիսէ ինտի:

Իհիթիմալտըր քի, հիքեայէմիլի օգումադտա օլան զաթլարա նամալիւմ տուր, շէօլլէքի, ինսան թապիաթընտա աճայիպ պիր հալ կէօրիլմէքտէ տիր, ճիւնհա վէ ճինալէթ սահիպի վէ սապըգալը առամլարըն, էն զիեաաթ տիւշտիլքլէրի գաբանճա, ճինայէթ մահպէմէլէրի օլմադտա տըր, առէթա մըգնաալը տէմիլի շէքմէքտէ օլտուղու

կիպի, մէքքիւր մահպէմէլէրտէ տիւնէնիլէն տալալար տախի, մէքքիւր թադըմլարը, քէնտիլէրէ շէքմէքտէ օլտուղլարընտան, օլ Եօլարտա ուսթա, գալֆա, վէ չլրադ պուլունանլար, քէմալի խահիշ իւղրէ մէքքիւր մահպէմէլէրտէ, ճիւնհա վէ ճինայէթ տալալարը տիլնէմէքլիկէ գօլուչմադտա տըլլար:

Էօլլէ ճիւրմ ու ճինաեթթ սահիպի օլան առամլար, պիր ֆէհիա վէ պիր ճիւնհանըն նէթիճէսինին նէտէ գարար գըլաճադընը անլամադլըզը, զիեաաթիլլէ մէրադ իթմէքտէ տիրլէր, — տայիմա ճիւրմ ու ճինաեթթ տայիր մահպէմէլէրի տիլնէմէք իւղրէ, ճինաեթթ մահպէմէլէրինէ գօլուչտուգտան պաչա, հիւքիւմէթին էլինտէն գաչըպ գուրթուլմադ իւղրէ իճրա վէ իսթիմալ իլլէտիքլէրի ուսթալըզլարը իշիթտիքէ իսէ, հայրան օլուպ թահսին իթմէքտէ, վէ իպրէթ վէ նասիհաթ ալալադ, պիր կիւն քէնտիլէր տէ իսթիմալ պիրլէ իսթիֆատէ իլլէմէք նիլէթթ ու էմէլիլլէ, տահա զիեաաթ իլէրու կէօթիւրմէքտէ տիրլէր:

Վէլհասըլ, մէքքիւր մահպէմէլէրտէ հազըր պուլունան նամալու վէ քեամիլ զաթլար իլինտէ, պիր չօգ տախի խայլինլէր խըրադլար պուլունմադտա տըրլար, — զաթէն հիւքիւմէթ տախի պունուն պէօլլէ օլտուղունու բէք ալէա պիլմէքտէ օլտուղունտան, քէնտիսի իլին պիր ֆայիտէ չըգարմադտա տըր:

Ժան Բընօ խայլի վազքթ, օլ Եօլտա առամլար իլինտէ պուլունմալ օլտուղունտան, մէրգումանը հալուհէլէթ վէ լէհէլէրինտէն թանըմադտա օլտուղու կիպի, քէզալիք, վազքթ վազքթ պասըպ աա թուլապիլմէք նիլէթթիլլէ, առէթա

Թուրաուզարը խոհեմելէրի վէ ստեղծէր կէօրտիւկինտէ, թապիյտ- թիյլէ իւղէրինտէ պիր ֆէնալըդ, վէ պիր աէհէլթ էսէրի հաալը օլ- մուշ խէ տէ, սօնրատան քէնտույի թօրաեարազ, պիրա ֆիւթուր տէօրթ թարտֆը կէօղտէն կէշիր- մէկէ պաշլամըշ արը:

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, սալօ- նուն գաբուլարը աշլըտը, վէ խըն- ճախընճ ճէմիյեթ տօրմաեա պաշ- լաալը:

Պու ճէմիյեթ ժան Բընօնուն եանընտան կէշմէքտէ օլտուղուն- տան, պիրէր պիրէր կէշէնլէրին քեաֆֆէսինն տախի եիւղիւնէ պազմազտա խաի:

Արաւան չէնտ սանիյէ կէշէր կէշմէզ, էվվէլէրի զիքրի կէշէն, եանի թանըաղը իրի պիր աաաւը կէօրաիւ:

Մէրգումուն գօլունտան թուիթ- տու:

Մէրգում տարտ գալարազ, ժան Բընօնուն եիւղիւնէ պազմա- եա պաշլաալը, վէ պէլքի պիր եան- լըշըդ վուգու պուրտու զաննը, ղա, գօլունու գուրթարմազ նիյէթիյլէ չէքի վէրտի, վէ տահա կէշիւյ ի- իլէրի տօղրու կիթմէք իսթէտի խէ տէ, մուվաֆֆազ օլամաալը:

— Եանըմտա օթուրունուղ... — տէտի ժան Բընօ մէրգումա եազաշ- ճա պիր սէս վէ հաքիմանէ պիր սէօյլէյիլ իլէ:

Մէրգում օլ եօրտա պիր թապը ու լիսանը կէօրտիւկինտէ գօրգու- սունտան բէնկի աթմաեա պաշլաալը:

Չիւնքի, թէնրիւպէսինի կէօր- միւշ օլարազ պիրմէքտէ խաի քի, խէֆիյեթէր հէր վազըթ, հէր բէնք վէ հէր գըեաֆէթէ կիրմէքտէ տիր- լէր, — իմտի, մէրգումուն էօյլէ ա- լապ օլմաեքապ տա, խաապէթէն եիւ-

ղիւնիւ պօեաւմըշ սիր խէֆիյեթ օլ- մաալ իհթիմալտէն խաի, — մէրգում չիւրհէեե գահիւյ օլտու, — գօրգ- մաեա պաշլաալը, վէ գօրգու վէ չիւրհէսինտէն նաշի տէ, գարշը գօ- եաւմաեարազ, մէնպուրի իթաաթ իթաի:

Նիհայէթ քէնտի իսթէկինէ գար- շը օլարազ, ժան Բընօնուն եանը- նա օթուրաալ:

— Նէ՞ իսթէրսինիզ պէնտէն, — տէտի մէրգում բէրէլէեթէք:

— Սիգին իլէ գօնուշմազ իսթէ- լիւմ...:

— Նէ՞ իւղէրինէ գօնուշմազ իս- թէրսինիզ...:

— Շիմտի սէօյլէրիւմ... — պիր քէրրէ չու գալապալըզ կէշիւյ պիրթ- սին աէ օլ վազըթ գօնուշուրուղ...:

Մէրգումուն իշէրիսի ալթիւսթ օլմազտա խաի, — վէ պու հալի տէ էլլէրինին տիթրէմէեթ պաշլամաալը- տան աշլաշլմազտա խաի:

Ժան Բընօ պունուն ֆէհմինէ վար- աղընտան, գուլաղընա էյիլէրէք:

— Աղիղիւմ, գօրգումաեքնըզ, պիր չէյ եօգ տուր... — պէն խէֆիյեթ տէյիլիւմ, տէտի:

Հալպուքի եանընտաքի աաաւ ինանամաաղընտան նաշի իղթիրա- պը տէրուն իւղրէ հալէա եիւղիւն- տէն եօգարը պազմազտա օլտու- դունտան, ժան Բընօ տախի, օ մա- գուլէ աաաւալարա մախտուս պիր մանէաալ օլտուղու հալտէ:

— Պէշ է-շ-տ-ն- է-տ-ն- է-տ-ն... — տէտի:

Մէրգում պու պիր գաշ լուղէ- թի իշիտիր իշիթմէզ տէյիլիւտի, լահաթ օլտու, վէ գարշըլըզ ճէ- վապ օլարազ տախի:

— Ի-շ-տ-ն- է-տ-ն... տէտի:

Ժան Բընօնուն սէօյլէտիկի օլ խըրսըզլարա վէ հայտուտարա մախ-

սուս օլան կիղլի լազըրտը իւղէրինէ, քեամիլէն քէսպի էմիյեթ իյլէ- տիկինտէն:

— Տիմէք տիր քի սիզտէ օնլար- տան սընըզ, էօյլէ՞ մի, — տէտի մէր- գում:

Ժան Բընօ տախի ճէվապ վիրէ- լէք:

— Պէն չիշէլէրին թաքալարընը աշանլարտան օլմաեքա, անճազ չի- շէլէրի մախղէնէ կէօթիւրէնլէրտէ- նիւմ, աէտի:

Խըրսըզլար իլէ հայտուտար լի- սանընճա, պու լազըրտընըն մա- նէաալ տա:

— Պէն քէնտիւմ խըրսըզլըզ իթ- մէյիւյ, իլլա խըրսըզլարա իշ վէ իյ- զահաթ վիրէրէք եարաթմ խտէր վէ իշթիրաք իյլէրիւմ, — տիմէք խաի:

Մուհաքէմէյի տիյնէեթէքլէ- լին բէրտէլէրի քեամիլէն տօլտու:

Մուհաքէմէեթ պաշլանմազ իւղրէ խաի:

— Պու պազըլաճազ օլան Բալօզ իլէ Սարրանտըն մուհաքէմէլէրինի մութլազ սուրէթտէ հաղըր պու- լունուպ տիյնէմէքլիկէ մէնպուր վէ եախօտ պօրճուլմուսունուղ, սիզճէ պիր մէնֆաաթ վէ եախօտ պիր ի- լիշիք վա՞ր մը արը, — տէյի սիւալ իթաի ժան Բընօ մէրգումա:

— Խալը, տօթուլ խալը... — եալընըզ պիր սէյը իթմէք վէ վա- զըթ կէշիրմէք... իշին կէլաիւմ... եօգսա պէնճէ հիշ պիր իլիշիր քէօ չէսի եօգ տուր... էկէր պանա պիր սէօյլէեթէկինիզ վար խաէ... սէօյ- լէյինիզ:

— Էվվէթ, վար աղը:

— Էօյլէ խաէ, հայտէյինիզ պիր- լիքտէ չըզալըմ տիշարը:

— Խալը, սիզ էվվէլէն չըզարազ, կիտիւպ պէնի Ֆէվ սօգաղը քէօշէ- սինտէ պէքլէյինիզ:

— Լաբէն-Պլանտա՞մը (պիր գահ- վէխանէնին խաի տիր):

— Էվվէթ, Լաբէն-Պլանտա:

— Նա՞ւըլ, ուճունտա բարա գա- զանճազ պիր չէյ վա՞րմը տըր:

— Սիզ պէնիւմ իլէ պէրապէր պուլունտուղունուղտա, հէր վա- զըթ գազանապիլիւսինիզ...:

— Բէք ալէա, իշիթէ պէն կիտի- եօրուլմ...:

— Պէնտէ պէշ տազըզ տաան կէ- լիրիւմ:

Մէրգում սալօնտան տիշարը չըզ- տը, վէ արաաան չէնտ տազըզա կէշտիքտէ, էօթէն Սիւնիւն, էսրա- ը Փարիս նամ քիթապընտա բէք լաեքըլը սուրէթտէ նագշ իյլէմիշ օլտուղու Ֆէվ սօգաղընա տօղրու կիթաի:

Լաբէն-Պլան նամ մէյիւանէ, էն ֆէնա աաէմիլէրին մէրքէզի թէճէմ- միւսիւ օլուպ, հէր նէ գաաար պու- կիւն ճիւմի գալմամըշ խաէ տէ, իս- մի հէր քէսէ մալիւմ օլարազ թա- լիլիլէրէ կէշմիշ տիր, — Շէօյլէ քի, մէզքիւր մէյիւանէնին սայքի քեաֆ- ֆէյի միւշթէրիլէրի, սապըզալը ճիւնհա վէ ճինայէթ սահիպլէրին- տէն իպարէթ պուլունմազտա օլ- տու գաաան պաշգա, պիր չօգ տախի բաշտվրա թօրլաեքըլար (էքսէրի- սի նամու սլու քիմէսնէլէր օլտուգ- լարը հալտէ), մէզքիւր թազըմլար աալա վազիֆէլէրինտէն օլմաաղը հալտէ, մահէլլի մէզպուրէ թօր- լանմազտա իտիլէր:

Մէզքիւր մէյիւանէտէն իշէրի կի- լիլմէք իշին, պիր ուֆազ հալլու- տան կէշիլմէքլիք իղթիրա իթմէք- տէ, վէ մէզքիւր հալլու տախի, տալիմա պէրպաա, վէ հէր մէվ-

սխման չամուրուզ տիր հալած պու-
լուն մագաղա խախ :

Մահէլի մէջ պուրուն իշերիսի ի-
քի սալօնտան խալարէթ օլուպ ,
պուլարտան պիրի պիւլիւք վէ տի
կէրի տախի քիւլիւք խախ . վէ ի-
քիսի տախի դարանլըգ ճա օլու-
ղու կիպի , պիր տարածըգ եօլ ի-
ղէրինէ նաղը պուլունան բէնճէրէ
լէրինաէ տախի , տէմիր բարմադ-
լըգլար պուլունմագաղա խախ :

Պագաթ , պու ճիւմէ իլէ տա-
խի , մահէլի մէջ պուրուն խախ
միւլթէրիլէրինէ մալիւմ օլուղու
հալած , արալըգ արալըգ , բօլիւ
թարաֆընտան , կիճէրէրի , մահէլ-
լի մէջ պուր պարալմագաղա օլու-
ղունտան , գաղըպ գուրթուլապիլ
մէլէրի իշին , կիլլի պիր կէլիւ պու-
լունմագաղա խախ :

Պիւլիւք սալօնտան իշերի կիրիլ-
ախքաէ , սօլ թարաֆտա պիր տէսի-
կեաճ կէօրիւլախիլի կիպի , մէջ-
քիւր տէսիկեաճըն արգաթընտա
տախի տալիմա պէտ պէտ չէհէ-
լէրի կէօթիլէրմէքաէ օլուն պիր ալ-
նա , վէ մէջքիւր այնանըն տա ի-
ղէրինաէ խըրաղըլարտան պիրինին
էսէրի օլուղու թագալիւրաէ , թօ-
հաֆ նէվինտէն պիր սէրհօլ թա-
վիրի , վէ հէր թարաֆտա թարա-
ղալար վէ գանարէլէր պուլունմագ-
աղա խախ :

Օրթա եէրաէ գօճա պիր տէօք-
մէ սօպա գուրուրմուշ խախ :

Հալ պու քի քիւլիւք սալօնտա ,
եալընը պիր թրապէղա պուլուն-
մագաղա , վէ օլուտը պիր նէվի ճէ-
միլիլթ օտաար մագաղընտա խախ
մալ օլունմագաղա խախ :

Տիվարլար չօգտան պէրու պա-
տանա եաթըլմըշ օլմաղըլընտան ,
սիմ սիւեաճ օլմուշ պիր հալած
պուլունմագաղա , վէ պիր չօգ եէր-

լէրինաէ բաշարաճըլարըն եաթըլ-
արըլմըշ օլուղուլարըն էնվախի բէսիմ-
լէր կէօրիլմէքաէ օլուղունտան ,
գաղա պիր բէսիմ միւղէսի հալ ու
հէլիլթի քէսպ իլմէքաէ խախ :

Թագաթտան պիր գանարիլ արալ-
մըշ օլուպ , էն ղիւեաէ հալա ա-
լըգ օլուն կիւլիլթի պիրի , սալթ
տէօթիլմէ եաղըլմագաղա , վէ խախ-
տէն խախ , մէջքիւր թագաթ միւրէք-
քէսպ բէնկինաէ կէօրիլմէքաէ խախ
վէլհաթըլ մահէլի մէջ պուրաէն ,
ղունն խախրին քի , թէքմիլ պիր
տէֆալթի , պիրտէֆի հիւք , վէ ճիւրմ
ու ճինայէթ գօգմագաղա խախ :

Ճինայէթ մահէլի մէջ պուրաէն ,
լէ , Ժան Բընօեռ պէլլէմէք իւղ-
րէ կիւեաէ օլ իրի խըրօղ , մէջքիւր
մէլիսանէաէն իշերի կիրախիլիւնէ ,
պիր թրապէղա պաշընտա տէօթիլ
քիլի օթուրարաղ , վէ հիլ պիր լա-
ղըրաթ իլմէքաէրէք , բէքմէլ իլէ
գաղըլըգ պիր նէվի բաղըլարը եու-
տա վէրմէքաէ , վէ քէնտի բիրօ-
լարընը թիւթալիլմէքաէ խախլէր ,
Մէլքիւր մէլիսանէաէ իշլէթմէքաէ
օլուն գաղը , տէսիկեաճըն պաշըն-
տա օլուղու հալած , եիւնտէն պիր
չօրապ էօրմէքաէ խախ :

—Ա՛ , Բէրիւպէն , նի՛ , — տէտի
մէրգումէ , պէն սիլի Գօթէտէսիլիլ
տէլի գանն իլմէքաէ խախ :

—Վագաթ օլուտա խախ , քիւ-
լիւք վալիտէ , վէ պիլլէթիլմի տէ
պիւրօտան ղիւեաէ ուճուղ օլա-
րաղ ալմըշ խախ . . . — լաքին սի-
եաճ էլպիսէլի պիրինէ բաթի կէլ-
ախի , վէ պունա պիր իշ ղըմընտա
սէօլլէեէճէկի պուլունաղուղունու
խապէր վիրախիլիւնէն , պըրաղտըմ
կէլալիմ . . .

Պունու իշիլթիլիլլէրինաէ մէրգու-
ման տէօթիլ նէֆէր եուտուճուլար
պաշարընը եօղարը գաղաթըլար

—Սիւեաճ էլպիսէլի պիրի՛ մի , —
տէտի տէսիկեաճ պաշընտա քի
գաղըլ :

—Էվլէթ քիւլիւք վալիտէ . . . —
սիւեաճ պիր տաէմ . . . — վէ գէն-
կինճէ վէ միւլթէպէրճէ պիրի օլմա-
լը տըր , շիմալի պուրտեա կէլէճէք
ախ :

—Սիլ մէրգում արապը գաթէն
թանըմագաղա՛ մը խախիլ :

—Խայր , իլք տէֆա օլուրաղ
տաճա պու կիւն կէօրալիմ :

—Օլմաթըն քի , պաշըմըղա պիր
պէլա , պիր ճառուս կէթիլմիլ օլա-
սընըղ , — տէտի եուտուճուլարտան
պիրի :

—Նէ՛ , պիր ճառուս մա , մէկէր-
լի գաթէն պուրտան էքալք օլմագ-
աղա՛ մը տըրլար , — տէլի պաղըրաթ
Բէրիւպէն կիւճէնէրէք , — մէկէրլի
պէնիմ բօլիւլէր իլէ պիր իլմիլիֆա-
ղըմ՝ մը վար տըր քի . պէնտէն պէօլլէ
պիր շէ՛յ մի շիւբհէ իլմէքաէսիլիլ ,
մէկէրլի շիմալիլ գաղաթ էօլլէ պիր
շէ՛յ եաթըլմըքաէ տըր , — պիր ա-
տէմ լաղըրաթընը պիրմէլի , էվ-
վէլ տիւլիւնմէլի , վէ սօնրա սէօլ-
լէմէլի տիր : Խայր , խայր , օլ տէ-
տիկիմ արապ , էօլլէ աղաթըլարտան
տէլիլ տիր , պէն քէնտիմ քէֆա-
լէթ խախրիմ :

—Իլի էմմա , գաթէն թանըմագ
օլուղունուղու , պիլղաթ քէնտի-
նիլ սէօլլէմէքաէսիլիլ , իմալի էօլ-
լէ օլուղուտա , նաթըլ էմիլիլթիլթ
խախ , վէ նաթըլ քէֆալէթ իլլէ-
եէպիլիլթիլիլ . . .

—Մէրգում կիլլի լուղէթիլլէրի-
միլի պիլմէքաէ օլուղուտան պաշ-
ղա , նիհայէթ պէն հալ ու հէլ-
եէթ , վէ թագալ ու հարէքէթին-
տէն տախի աղաթը բէք ալէա թա-
նըմագաղալար . . . — քիւլիւք վա-
լիտէ , կէթիլի վէրսէնէ պանա

շունտան պիր շիլէ շարապ պաղա-
եթմ :

—Պիր շիլէ՛ մի , — տէմէք տիր
քի սիլ պու կիւն եա պիր նօթէր
վէ եալաթա պիր սարաֆըն քիսէ-
սիլի պօշալթապիլմիլ օլմալընըղ :

—Չաթէն բարալարը պէնիմ ա-
րապ տօթիլ վիրէճէք տիր :

—Իշլէ քէնտի տէ կէլիւթ :

Օլ հէնկեալաէ գաղաթա տուր ա-
լըլար :

Ժան Բընօ իշերի կիրախ :

Մէրգում Ժան Բընօեռ կէօր-
ալիւքաէ ալէթիլմէլի կիւլիլ գաղ-
ըլաթը , վէ մէլիսանէճի գաղը իլէ
միւլթէրիլլէրի խախ , մէրգում եէնի
միւսաֆիր ալէլիլաէ շիւբհէեէ
գաղաթ օլուղըլընտան , սուրէթի
գաղաթիլլէրինաէն , պիր հօշուտ-
աղալիլ էսէրի կէօրիլմէքաէ խախ
Ժան Բընօ , ինսանըն լէհճէսիլ-
աէն , նէ հիսս իլմէքաէ օլուղու-
նա բէք ալէա թանըլարտան
պուլունտուղունտան , քէնտի տէ-
պէպիլաէն , օլուտա պուլունալար
իւղէրինաէ հաթըլ օլուն էսէրի բէք
ալէա ֆարգ իլլէտի խախ տէ , տա-
լա ալաթըմագ իլմէմէտիլիլաէն ,
կիւլիւնէեէրէք իշերի կիրախ :

—Պիր շիլէ շարապ , — տէտի
մէրգում , մէլիսանէճի գաղըլա , —
ֆագաթ , մաղաթ , վէ-էլ սալօնու-
նա կէթիլմէլիլիլիլ :

Վէ-էլ սալօնու լուղէթիլլէրի ի-
շիլթալիլլէրի կիւլիլ , օլուտա պու-
լունան միւլթէրիլլէր , պիր պիրի
եիւլիլաէ պաղմաթա պաշարըլար :
Մէլիսանէճի գաղը տեաղա
գաղաթ :

—Դըմըղը՝ միւհիւլիլ պիր շիլէ
մի օլուտ , — տէլի սիւալ իլմալ
մէրգումէ :

—Խայր . . . եէլիլ միւհիւլիլ :
Պու եօլա իլմէլիլլէրաէ վէ ճէ :

վապարարտա, կիզի մանեալար պու-
լունմագտա խոր:

Մէջքիւր լուղէթէրին կիզի մա-
նէալարըն, քեաֆֆէյի գանլը գա-
թիլէր, վէ հէր նէվի մահպէստէն
բրանկաաան գաշանլար, սապըգա-
լըլար, վէլ հասըլ օլ աեարտա պու-
լունան թագըմլար անլամագտա ի-
տիլէր:

Նիհաեթի շիւբհէլէրի տէֆ օլա-
րագ, էմնիյեթիլէրի հասըլ օլմա-
եա պաշլատը, - շէյլէ քի, սօն-
րատան պիլթիւն պիլթիւն էմն օլ-
մաեա պաշլատըլար:

Տէսթիկեհատա պուլունան գարը
տախի, լէթաֆէթ իւզըէ կիւլիւմէ-
մէկէ պաշլատը:

— Եու միւսիւլէրէ տախի պէնիմ
թարաֆըման, վէ ալի շարապ-
տան իքի շիշէ աշընըլ, — տէտի
Ժան Բընօ, մէրգուման զիքրի կէ-
շէն տէօրթ քիշիւնի կէօթէրէրէք,
— հօշ կէլմիշ օլմագըլըլար նամընա
իքրամ իթմէքլիկի արգու իտէրիմ:

— Մէմնունուլ, գաֆատար...
— Բէք ալէա, պիզտէ շէվգինիզէ
տէյէրէք իշի վիւրիւիլ:

Ժան Բընօ իլէ Բէրիւպէն, իքին-
նի եանի քիւլիւք սալօնա շէքիւ-
տիլէր:

Մէյիսանէնի գարը Ժան Բընօ իլէ
արգատաշընըն շիշէ վէ գատէհէ-
րինի վիւրտիքտէն սօնրա, իքի գը-
թա միւհիւլիւ շիշէ տախի տիկէր
միւշիւրիւրին թրաքէգատը իւզէրի-
նէ վազ իյլէտի:

— Բի՛մ տիր տնտապա պու ատամ,
— տէտի մէրգումանտէն պիւրիսի:

— Պիլմէքօրում, — հիշ կէօրտիւ-
կիւմ պիւր տտամ տէյիլ տիր...:

— Նէ պուրատա վէ նէ տէ պաշ-
գա պիւր մահէլտէ, պէն տախի
կէօրմէմիշիմ տիր, — լաքին, էքէ-
յիճէ միւթէպէր պիւրի օլմալը տըր:

— Պէպէլի, չօնուգլար, պու
ատամ, պիւլիւք վէ զէնկին ատամ,
լար իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշարագ,
շէօհրէթշուար խըրօրղարա ճասուս,
լուգ վէ միւխպիւրիք իթմէքտէ օլ-
մալը տըր:

— Վարսըն նէճի, վէ եախօտ քիմ
օլուր իսէ օլուսն, — տէյի ճէվապ
վիւրտի մէյիսանէնի գարը, — պէն մէր-
գուման իյի պիւր տտէմ օլմաշընա
քէֆալէթ իտէպիլիւրիմ:

Ժան Բընօ իլէ Բէրիւպէն, քիւ-
շիւք սալօնտա միւքեալէմէէ պաշ-
լատըլար:

— Պէն էօյլէ պօշ լագըրտըլար
սէվէնլէրտէն տէյիլիմ, — տէտի Ժան
Բընօ, — պէնիմ թապլաթըմ, աղ
սէօյլէմէք վէ չօք իշ կէօրմէք տիր
... իմաի, տօթում Բէրիւպէն,
շիմտի սէնտէն նէ իսթէտիկիմի,
հէման իքի չիֆթ լագըրտը իլէ պէ-
եան իտէյիմ...:

Բէրիւպէն պիւր քէրրէ պէլինի
տօղրուլտարագ պաշընը եօգարու
գալաբըտը:

— Սիզ պէնիմ իսմիմիտէ մի պիւ-
մէքտէսինիզ, — տէյի պաղըրտը
մէրգում օլմաշարը իսթիղրապ օլա-
րագ:

— Էվլէթ, իշիէ իսպաթը տա
մէտանտա տըր...:

Իյի եա, պէն սիզի ապա թանը-
մագտա տէյիլիմ...:

— Իհթիմալ տիր:

— Եւմաի սիզին պիլթիւրիէնէք
պիւր իշինիլ մի վար տըր:

— Խայր, սիզտէն պիւր շէյ հազ-
ընտա պիւր մալիւմաթ ալմագ ար-
գուսինտէյիմ...:

— Հէփսի պու գատար մը...:

— Էվլէթ, հէփսի պու գատար
... - լաքին, էլէմ իւզըէ օլմաեք-
ըլ, ունունտա սիզին իշին պիւ-
յիւնէք պիւր պալաշիշ վար տըր:

էն պիւլիւք պիւր խըրօրղարագ պիւ-
լէ օլ գատար գաղանմագընըլ:

— Իսթէէնէնէ կինիզ մալիւմաթը
վիւրէպիլիւրիմ, էլմաէն կէլիւր
պիւր շէյ մի տիր:

— Էքէյիճէ:
— Նէ՛ իմիշ իսթէտիկինիզ մալիւ-
մաթ պաղալըմ...:

— Էվլէլա պանա շունու սէօյ-
լէմէլիսինիզ քի, սիզ Մըլէօնտէն չը-
գալը նէ՛ գատար վագըթ օլմաշ
տուր:

Բէրիւպէն պու սիւալ իւզէրինէ
տահա զիեաուէ թէաճհիւպէ պաշ-
լատը, վէ քէնտու քէնտույէ, պու
արապ պէնիմ քեաֆֆէյի ահվա-
լիմէ, նտըլ օլուպտա վագըթ պու-
լունմագտա տըր տէյի տիւշիւն-
տիւքտէն սօնրա:

— Պէշ այտան պէրու տուր... —
տէյի ճէվապ վիւրտի մէրգում քէ-
բէլէէէրէք:

— Փարիսէ՛ նէ վագըթ կէլմիշսի-
նիզ տիր:

— Սանթրալ մահպէսինտէն չը-
գար չըգմաղ:

— Բէմի Եօմէնի սօն տէֆա նէրէ-
տէ կէօրտիւնիլ:

— Բէմի Եօմէն մի, — սիզ մէր-
գումալ թանըմագտա՛ մըսընըլ:

— Պիւր շէյ սիւալ իթմէյիպ, իլլա
անճագ սիւալէրիմէ ճէվապ վէրի-
նիլ:

— Պէն մէրգումալ հէր վագըթ
կէօրմէքտէյիմ:

— Տիմէք տիր քի մէրգում ֆա-
րիստէ տիր, էօյլէ՛ մի:

— Էվլէթ:

— Էլէ կէշէր տէյի գօրգմագտա
տէյիլ մի տիր:

— Ատամ սիզտէ, օ էօյլէ պիւր
շէյթան տըր քի... - հէր գալը-
պա վէ հէր գըքաֆէթէ կիւրմէքի-
կի, վէ ճանպաղ կիպի իքին ալ-

թընտա տա իւթիւնտէ տէ օյնա-
մաեք քէք ալէա պիլմէքտէ տիր...:

— Պիլիւրիմ էօյլէ օլմաշընը...
— մէրգում պուրաեա կէլմէքտէ՛ մի
տիր:

— Խայր, սէքիզ կիւնտէն պէրու
կէլմէմիշ տիր:

— Սէպէ՛ պ:

— Բօլիսլէր պիւր քէրրէ արամըշ
օլտուզլարընտան... - մէրգում տա
գօրգմագտա տըր... - վէ պիւ-
տիկիմէ կէօրէ, քէք տէ սէֆիլ պիւր
հալտէ պուլունմագտա տըր...:

— Մէրգումալ կէօրմէք իսթէ-
րիմ... նէրէտէ իսէ պուլմալըսը-
նըլ...:

— Էկէր պէնէրիլէնէք պիւր իշ ի-
շին իսէ, պէն օնտան իյի պէնէրէ-
պիլիւրիմ... զիւրա շէյթանըգ ճի-
հէթիլլէ, օնտան ապա կէրի գալ-
մամ...:

— Խայր, հիշ պիւր իշ իշին տէյիլ
տիր... - մէրգումալ եալընըլ պիւր
սէօյլէնէնէ կիւմ վար տըր:

— Պէն սիզէ էօյլէ պիւր եէր խա-
պէր վէրէպիլիւրիմ քի, հէր հալտէ
օրատա պուլապիլիւրսինիլ:

— Նէրէսի տիր օրատը:

— Փարիստէն Պէլիլէ կիտիլէնէք
եօլուն քէօշէսինտէ վագը Պանշօ-
նէթ նամ մէյիսանտէ հէր աղ-
շամ սաաթ պէշ րատտէլէրինտէ
պուլունմագտա տըր...:

— Բէք ալէա, — իշիէ սիզէ վիւ-
տիկինիզ մալիւմաթա գարըլըլար պիւր
պալաշիշ:

— Պիւր լիւրա՛ մը, թէշէքքիւր ի-
տէրիմ, պէյիմ. — պաշգա սիւալ
իտէնէք պիւր շէյինիլ տահա եօ՛գ
մու տուր... այնի պալաշիշ իլէ
վիւրմէքիկէ հազըրըմ:

— Խայր, պու կիւն իշին իգթի-
ղա իտէն անճագ պու գատար իտի:

— Բէք ալէա, լաքին էկէր իգ-

թիզա խոտէնք օլուր խոտ, պէնտէ-
նիդ հէր ազշամ պուրատաւ Լաբէն-
Պլանտա պուրտնմագտաւ... զիրա-
-պէնիմ իշ մահէլլիմ պուրատաւ
տըր...

— Զօգ իյի, խաթըրմոտ գալըն
տա, ինչապալահ իգթիզա իթաթի-
կինտէ կէլիր սիզի պուրտաւ... :

— Էկէր մէրգուսու պէնտէնիդ,
օրպտէն էլվէլ կէօրէնէք օլուր ի-
սէմ, սիզին կէօրէնէք իսթէտի-
կինիզի խապէր վիրէյիմ մի:

— Թայր, լիւզուսու եօգ տուր...
- մէրգուս պէնի թանքմագ:

— Հա, պիր շէյ տոհա սէօյլէ-
մէք իսթէրիմ... - ազ գալտը քի-
էն զիւտտէ միւհիմ օլտն պիր շէյ
ոնուտաճագ իտիմ... - Եօգարը
Պէլլիլ թարաֆընա կիտիպ տէ մէր-
գուսու արատըղընդաւ Բէմի Եօ-
մէն տէյի սիւալ իթմէյիպ... իլ-
լա Եափասիւ տէյի սօրմալընըղ
... չիւնքի մէրգուսուս եէնի իսմի
պու տուր... :

Ժան Բընօ մէյիտանէնէ մէսարի-
ֆաթը թէէտիյէն իթաթիքտէն սօն-
րա, մէրգուս Բէրիւպէնի օրատա
պըրագարագ տիշտը չըղտը:

Ազշամըն սաթիմ պէշի րատտէլէ-
րինտէ Ժան Բընօ Պէլլիլէ վասըլ օլ-
տու, Փարիս եօլու պօղաղընտա ա-
րապատան աշաղը ինսի, վէ եիւ-
րիւեէրէք տաթի, Բէմի Եօմէնին
միւշթէրի պուրտնտուղու մէյիտա-
նէնէ կիթաթի:

Մէրգուս մէյիտանէ էօյլէ մէք-
րուհ պիր հալտէ տէյիլ իտի:

Կէնիշնէ պիր պաղչէսի օլուպ,
վէ մէրգուս պաղչէտէ իտէ ոահրա-
ճաթընէլլէր պուրտնմագտա օլտու-
ղունտան, Էնվայի էսնաֆտան խալգ
թագըմ թագըմ կէլիպ կէլիմէք-
տէ իտիլէր:

Ժան Բընօ իլք սալօնտան իշէրի

կիրտի, վէ տէսթկեահըն եանընա
եագլաշտը: Մէրգուս տէսթկեա-
հըն իւզէրի զինկօ գապը օլուպ,
վէ նէղտինտէ տաթի պէշ ալթը նէ-
ֆէր միւշթէրիլէր, տիւշէլէր պիլէ
զըրըմագ սուրէթտէ գալընդաւ
պուրտնմագտա օլտուղունտան
գալըն գալտէհէր իլէ
շարապ իշմէքտէ իտիլէր:

— Էֆէնտի նէ՝ արդու իթմէքտէ-
սինիզ, - տէտի պիրտէն պիրէ,
կէօմիէկի գօլլարը կէօրէնմէքտէ
օլուպ, վէ էօնիւտէ մաթի պիր տէս-
թիմալի պուրտնմագտա իլի վէ քէօրէք
չէհրէլի պիր տէսթկեահտար:

— Եափասիւ նամ քիմէսնէ աճա-
պա պուրատա՝ մը տըր, անը պիլ-
մէքլիկի արդու իտէրիմ, - տէյի
ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ:

Մէյիտանէնի կէօլլէրինի պէլէր-
տէրէք մէրգուսուս եիւզիւնէ պագ-
տըղտան սօնրա, ատէթա պիր սու-
րէթի խասիմանէտէ օլտուղու հալ-
տէ տաթի:

— Բիմ՝ տէտինիզ... - տէտի:
Ժան Բընօ սիւալինի թէքրարա-
տըղտան սօնրա, գարշըղդ տաթի:

— Եափասիւ միւ... - պիլմէեօ-
րուս... - ճէվապընը ալտը:

— Լաքին, զանն իտէրիմ քի,
մէրգուս պաղը քէրրէ պուրատա
կէլմէքտէ իմիշ... էօյլէ տէյիլմի:

— Պիլմէեօրուս... :

— Պանա գալիէն սէօյլէտիքլէրի-
նէ կէօրէ, հէր ազշամ սաթիմ պէշ
րատտէլէրինտէ կէլիպ պուրատա
մէղէլէնմէքտէ իմիշ... - վէ իշթէ
չիմաթի տաթի սաթիմ պէշի օն կէշ-
մէքտէ տիր:

— Պիլմէեօրուս... :

Ժան Բընօ պուրտնմագտա իւզէրինէ գաշ-
տըրընը երգտը, վէ պիր արալըղ-
հըրտանմագտա իւզըն պուրտնտու իտէ
տէ, սօնրատան, մէրգուսուս էօյլէ
գըսսա գըսսա ճէվապ վիրմէսինին,

պիր շիւհէնէ մէպնի օլմասընը տէրք
իյլէտիկինտէն, թէքրարէն ճէվապ
պիրլէ:

— Էֆէֆ իտէրիմ քի պիլմէեօր-
սուսուղ... - մէրգուսուս ֆայիտէլի
պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէր իտիմ...
- քէնտիսինէ բարա լմէպիմ իտէ-
ճէք իտիմ, - տէտի:

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուսուղ:
— Իշթէ բարալար... :

Ժան Բընօ պուրտնմագտա սէօյլէտիկիյլէ
պէրապէր, ափուսու իշինտէ թուլթ-
մագտա օլտուղու իւշ տէօրթ ա-
տէտ իրալարը կէօթմէրտի:

— Իմաթի էօյլէ օլտուղտա, պաղ-
չէնէ կիտինիզ տէ պագընըղ օրա-
տա՝ մը տըր... - պէլքի կէլմիշ
տիր... :

Պաղչէ պիւլիւք սալօնտան արգա-
սընտա օլուպ, վէ պիր ճամ գարու
իլէ թէֆրիզ իտիլմէքտէ իտի:

Ժան Բընօ պաղչէնէ կիթաթի:

Սայքի թընէլլէրտէ հէնուղ քիմէ
սէ պուրտնմագտա տէյիլ իտի իտէ
տէ, թա սօնրաքի էն պիւլիւք թը-
նէլտէ պիր չօք քէսան, եիւքտէք
սէսլէր իլէ գօնուշմագտա իտիլէր:

Ժան Բընօ մահէլլի մէղպուրա
տօղըն կիթաթի, վէ գարուսու էօ-
նիւնէ եագլաշտըղտա տուրու վիր-
տի:

Օն օն իքի քիշի գատար միւլա-
թէլիֆ սինտէն պուրտնմագտա էսա-
ֆիլ, հէքսիտէ պէտ չէհրէլի վէ քէ-
ղաայնի սուրէթտէ պէտ գըեաֆէթ-
ի օլտուղլարը հալտէ, իւզէրինտէ
նըսֆը պօշ պիր լիթրա պուրտնմագ-
թարալանըն էթրաֆընա տիզիլմիշ
իտիլէր:

Մէրգուսանտան իքի քիշի, պի-
րի իսթիեարճա օլուպ, վէ տիկէրի
տաթի ֆէնուղ թիւյիւղ օլտուղու
հալտէ, էլլէրինտէքի քիլլիլիկին-
տէն վէ էսկիլիկինտէն գալմաեղպ-

տա պիր պիրինէ եարքշմագտա օ-
լան օեուս քեաղըտալարը կիպի քիր-
լի պիր հալը բարշատը իւզէրինտէ
պիր բարթի բիւքէթի չէվիրմէքտէ
իտիլէր:

Պանշարտան պիրի Բէմի Եօմէն
օլուպ, վէ տիկէրի տաթի Լը Կօս իտի:
Գաղարա Բէմի Եօմէն կէօլլէրի-
նի եօգարը գալտըրարագ Ժան Բը-
նօեու կէօրտիւքտէ, պիրտէն պի-
րէ տիւշարը թէաճհիւպ օլտու:

— Եուրատա պիր արապ տուր-
մագտա տըր... - տէտի եափաշ-
ճաճըղ վէ աճիլէ իլէ սէօյլէեէրէք,
վէ լը Կօսա տօղըն էլիլէրէք:

Լը Կօս պիրտէն պիրէ հարէքէթ
իտէրէք պաշընը չէվիրպտէ Ժան
Բընօեու կէօրտիւքտէ շաշա գալ-
տը:

Պատէհու հէր քէն մէրգուսու
պագմաեա պաշլաճըշար տըր:

— Նէ՝ իսթէեօր աճապա պու ա-
տամ, քիմ տիր պու, - տէտի Բէ-
մի Եօմէն:

— Իհիթիմալ տիր քի, կէչէն կիճէ
գապրիսթանտա կէօրտիւկիւմիւղ
արապլարտան պիրի տիր, հա՛, նէ՝
տէրսին, - տէտի լը Կօս:

— Բիմ՝ պիրլէ... :

— Պէնճէ պէն զանն իտէրիմ քի,
մէրգուսու թանքմագտա օլմալընըմ,
օլ կիճէ արապաճընըն եանընտա
օթուրմագտա իտի... - Տիգգաթ
իտէլիմ քէնտիլիզէ, եա՛հու, պու
հէրիֆ պիզի արամագտա օլմալը
տըր... :

Ժան Բընօ պիր ատըմ իլէրու կէ-
չէրէք սէլամ վիրտի իտէ տէ, քիմ-
սէ սէլամընա գարշըղդ սէլամ վիր-
մէտի:

Ժան Բընօ կիւլիւմէեէրէք, պիր
սէլամ տահա վիրտի, վէ պատէհու,

— Բէք ալէա, նիհայեթ ֆարդ իտէլիմ քի Շափասիւ պէնիմ, նէ իսթէրսինիզ պազալըմ, — տէյի սիւալ իթտի պիրտէն պիրէ Բէմի Շօմէն, — սիզ պէնիմ քիմ օլտուղումու պիլմէքտէ իմիշսինիզ, չօզ իյի... հալ պու քի պէն սիզի թա. նըմագտա տէյիլիմ... — էվվէլա շունու խապէր վիրինիզ քի, սիզ քիմսինիզ... —

— Նասըլ քի կէօրմէքտէսինիզ պէն պիր տրապըմ... — տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ:

— Էյ, սօնրա, օնու անլատըզ, լաքին սիզ քիմսինիզ:

— Քիմ օլտուղումու պիլմէքլի. կինիզէ հիշ լիւզումեօգ աուր... — անճագ պու գատարճըզ պիլմէնիզ քեաֆի տիր:

— Հա, հա, անլատըմ, — տէ. տի Բէմի Շօմէն իսթիհզաքեարի պիր սէօյլէյիշ իլէ, էօյլէ եա, նա. սըլ ատամ օլտուղումուղու, զա. թէն շիմտիքի վագաատա թէքմիլ անլաթմըջ օլտուղումուղտան, հա. լիլլէ պիզտէ միգտարի քիֆայէտէ անլամըջ օլտուղ... էօյլէ տէյիլմի Ժան Բընօ տիր տիր Բէմի Շօ. մէնին եիւզիւնէ պազալը:

— Նէ պազքեօրսունուղ էօյլէ — տէտի Բէմի Շօմէն:

— Հիշ, նէ պազաճագ... — տէ. տի շիտտէթ իւզրէ սէօյլէեքէք լը Կօս, — քէյֆի էօյլէ իսթէմիշտիր, էօյլէ պազմագտա տըր... — վէ եախօտ քիմ պիլիր, պէլքիտէ սի. զէ պիր գաթ էլպիսէ քէսէճէք տիր տէ, էնինիզի պօեռունուղու պիր իյի կէօզտէն կէշիլմէքտէ տիր, — տէ. տի իլալէթէն մէրգում Բէմի Շօ. մէնէ սէօյլէեքէք, — տիմէք տիր քի, մէրգում հէր նէ քի սէօյլէր իսէ, քէմալի տիգգաթ իւզրէ տիլ. նէմէլիսինիզ... — հէմտէ միւսիւ.

նիւն շաքգաթը վէ էլպիսէսի կիւզէլ վէ սիւալիւ տիր... հիշ շիւրհէ եօգ տուր քի, սիզէտէ պիր մէնֆաաթը թօգունաճագ տըր, շիւնքի մալիւմ եա, զիւկիւրտտէն սիվիշ կէշ, զէն. կինէ սիւրիւն կէշ, տէմիշլէր, պէօյ. լէ էֆէնտիլէրտէն ատամա զարար կէլմէզ... — էֆէնտի, պուեռու. լուպ օթուրմա՞ղմսընըզ... —

Լը Կօս պուեռու սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր իւշ գըթա իսկէմլէ չէ. քիպ ալտը:

— Պէնիմ նիյեթիմ, եալընըզ Բէմի իլէ գօնուշմագ տըր, շիւնքի իշիմ անճագ օնա տայիր տիր... — տէտի Ժան Բընօ:

— Իյի էմմա, պիզիմ չօնուղուն սիզէ պիր զարարը եօգ տուր, — տէտի Բէմի Շօմէն, — պիզիմ ի. քիմիզ պէյնինտէ հիշ պիր թէք. լիֆ եօգ տուր... — մէրգում պէ. նիմ հէմ տօթթում վէ հէմտէ չը. լալըմ տըր... — պէն անըն բէտէ. ըի մագամընտա պուլունմագտա. երմ, — պէյնիմիզտէ կիզլի պիր չէյիմիզ պուլունմագտա տէյիլ տիր... — պուեռուրունուղ նէ սէօյ. լէեքէք իսէնիզ, սէօյլէյիշիլ:

— Բէք ալէա, հայտէ էօյլէ օլ. սուն... տէտի Ժան Բընօ մէրգիւր իսկէմլէրտէն պիրինին իւզէրինէ օթուրարագ:

— Պիր չէյ պուեռուրունուղ սուն. — տէյի սիւալ իթտի Բէմի Շօմէն:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ:

— Պու իքրամտան միւրատըմ հէմ սիզին իլէ պիր գատէհ թօգուշ. տուրմագ, վէ հէմ տէ վագըթ կէ. շիլմիշ օլմագտան իպարէթ տիր:

— Պէնիմ սիզէ սէօյլէեքէքէկիմ, զաթէն ուղուն պիր չէյ օլմաեըպ, անճագ պիր գաշ լուղէթտէն իպա. լէթ տիր:

— Բէք ալէա, սէօյլէյիշիլ պա. գալըմ:

— Պիզ տէ պաշգա պիր չէյ եէ. ըինէ... սիզին սէօյլէեքէքէքէքի. նիզի իշէրիլ... — տէտի պէրիտէն լը Կօս:

— Պունտան չէնտ սէնէ մուգատ. տէմ, — տէյլէք պաշլատը Ժան Բընօ, — վէնսէնտէ պուլունան պիր էպէ գատըն իլէ բէք սըգը ֆըգը ֆօնուշուպ տօթթուգ իւզրէ պու. լունմագտա իտինիզ, էօյլէ տէյիլ մի:

Բէմի Շօմէն պու հէնկեամտէ պիր տիւզիյեթ Ժան Բընօնուն եիւ. զիւնէ պազմագտա իքէն, մէրգու. մուն մէրգիւր սիւալի իւզէրինէ, թէաճճիւպէ տայիր պիր հարէքէթ իյլէտի:

— Սիզ նէտէն պիլմէքտէսինիզ պուլուն, — տէյի պաղըրտը մէր. գում:

— Պիլմէքտէյիմ, էմմա նէտէն պիլմէքտէյիմ, վէ նասըլ պիլմէք. տէյիմ, օնլարըն սիզճէ լիւզումու եօգ տուր, սիզ անճագ սիւալիմէ ճէվապ վիրինիզ, սէօյլէտիկիմ սա. հիհ մի տիր:

— Էվվէթ, սահիհ տիր:

— Մէղպուրէ էպէ գատընըն իսմի Գլէր Պօնյան իտի, էօյլէ տէյիլմի:

— Թամամ, թա քէնտիսի, վէ իլալէթէն շունու տաթի սէօյլէեքէ. պիլիրսինիզ քի բէք տէ կիւզէլ պիր գատըն իտի... —

— Օլ հէնկեամլէրտէ, մէրգումէ գատըն, պիր չօնուգ թէլէֆ իթ. տիկի իլին, օն սէնէ մահպուսիյեթ. թէ հիւքմ օլունտու իտի... էօյլէ տէյիլ մի:

— Հայըֆ քի, էվվէթ... —

— Մէղքիւր ճէղասընը չէքիպ պիլիրտիքտէն սօնրա, թէքրարէն Փարիսէ տէօնէպիլմէքլիք բուխա.

թընը թահսիլ իյլէմիշ օլուպ...

— վէ սիզ տէ օլ վագըթլարտա, պիր խըրօղըզ սէպէպինտէն պէշ սէնէ միւստէթ իշին իլգա իտիլմիշ օլ. տուղունուղ Բօասի մահպէսինտէն գուրթուլմագտա իտինիզ... էօյլէ տէյիլ մի:

— Էյ, տահա, — տէտի պիրտէն պիրէ սէօյլէեքէք Բէմի Շօմէն:

— Աֆէրին, էֆէնտի, նէ գա. տար տա չէյ պիլմէքտէ իմիշսինիզ, պէսպէլի գարնընըզ պիր գապթիյէ գուեռաաթը տօլապը օլմալը տըր, էյ, տահա վա՞ր մը, սէօյլէյիշիլ պազալըմ, — տէտի էօթէտէն լը Կօս: Ժան Բընօ լը Կօսուն լագըրտըլարընա էհէմիյեթ վիրիպ տէ քէնտի սիւ. ալլէրինի գաթ իյլէմէքսիզին տէ. վամ պիրլէ:

— Սիզ մահպէստէն գուրթուլ. տուգտան սօնրա, թէքրարէն Գլէր Պօնյան իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշուլ իտինիզ, էօյլէ տէյիլ մի:

— Չանն իտէրիմ... —

— Պէն շիմտի մէրգումէ գատը. նըն նէ օլտուղունու վէ նէրէտէ պուլունտուղունու պիլմէք իսթէրիմ:

— Նէ եաբաճագսընըզ, — տէյի սիւալ իթտի Բէմի Շօմէն իսթիհ. զաքեարի պիր սէօյլէյիշ իւզրէ:

— Մէրգումէյի կէօրմէք իսթէ. ըիմ... —

— Կէօրիւշմէնիզտէն, մէրգումէ իշին անապա պիր մէնֆաաթ տօ. զաճագ մը տըր:

— Բէք չօգ... —

— Տիմէք տիր քի մահզա մէր. գումէնին քէնտի մէնֆաաթը նիյեթ. թիլլէ արամագտասընըզ, էօյլէ մի:

— Շիւրհէսիլ, իմտի, պիլա վէս. վէսէ, նէրէտէ օլմասընը պանա խա. պէր վիրէպիլիրսինիզ... —

— Էյ էկէր պուլուն սիզէ խապէր վիրէճէք օլուր իսէմ, պանա նէ վի.

բէճէքսինիդ. - մայրիւմ եւս, չիմտի
օրթալըդ տա ԳՕԳՕԳԼՈՒԳ հիւքմ իթ.
մէքտէ տիր. - պիր տտամ նամու.
սույլա աղ շօգ բահաթ եաշաեա.
պիրմէք իշին, հէր հալտէ բարաեա
միւհթաճ տըր.

- Սիդէ պին թանէճիք ֆրանգըմ
վար տըր.

- Վալլահի ալէա, պուշտան իշի
իշ օլամաղ, - տէյի պաղըրալը լը
կօս.

- Նէրտէ տիր օլ տէտիկինիդ
պին ֆրանգ պաղալըմ.

- Իշթէ պուրատա... տէյի ճէ.
վապ վիրտի ժան Բընօ ճէպինտէն
պին ֆրանգըդ պիր պանդա պի-
լէթի չըդարարագ.

- Պու պիլէթի քէնտի իսմիմէ օ-
լարագ վիրէճէքմիսինիդ.

- Հայհայ.

- Իմտի, պէն տէ սիդէ խապէր
վիրիրիմ քի, մէրգուճէ Գլէր Օթէլ
- Տիէօ խասթախանէսինտէ տիր.

- Տիմէք տիր քի, մէրգուճէ
քէյֆիդ տիր, էօյլէ մի.

- Էվլէթ, զէվալը գըզ բէք ա-
ղըր քէյֆիդ տիր... - Եարըն
բէնճէմպիհ օլտուղունտան կիտիպ
կէօրէճէկիմ տիր, - չիւնքի մալլում
եա, անճաղ բէնճէմպիհ կիւնիւ
կէօրիւ չմէնէ կիտիպի զապուլ
խտէրէր, - լաքին գօրգարըմ քի,
պու տէֆա կիթաիկիմտէ, տահա
զիեատէ ֆէնտ պիր հալտէ պուլա.
ճաղըմ տըր...

- Ալընըդ, իշթէ սիդէ պին ֆրանգ.
Բէմի Ծօմէն մէղքիւր պիլէթի քէ-
մալի մէմուսիյեթիլէ ալըպ ճէպինտէ
աթմալ, վէ եալաշճաճըդ սէյլէ-
եէրէք տալի.

- Տօղրուսու շօգ ալիճէնտալ պիր
արապընըդ, - արապար իլէ իշ
կէօրմէք նէ ալէա շէյ իմիշ...

- Շիմաի պուրաճըդտա, պու-

նուն իքի միսլինի տահա գաղան-
մաղ իսթէրմիսինիդ, - տէտի ժան
Բընօ.

- Պու լաղըրալ իւղէրինէ, Բէմի
Ծօմէնին կէօղէրի բարլամաեա պաշ-
լաալըր.

- Մէկէրչի էօյլէ պիր շէյի սիւալ
իթմէթիք իզթիդա իտէր մի, - տէ-
տի Բէմի Ծօմէն, օլ պապտէ մաթ.
լուպունուղ նէտէն իպարէթ օլա-
ճաղ տըր աճապա.

- Պաշգա պիր շէյտէն իպարէթ
օլմաեըպ, իլլա սիդէ սիւալ իտէ-
ճէկիմ սիւալլէրտէ, տօղրու ճէ-
վապար վիրմէքիքտէն իպարէթ օ-
լաճաղ տըր.

- Էօյլէ իսէ, հէման իսթէտիկի.
նիդի սիւալ իտինիդ, պիլտիկիմի
քեամիլէն վէ սահիհէն սէօյլէմէկէ
հաղըրըմ.

- Գլէր Պօնչան քէնտի էօրարընը
էլպէթթէ սիդէ աշմըշ օլմալը տըր.

- Սիդ մէրգուճէնին ճանտան
տօթթու իտինիդ... մահրէմի իտի-
նիդ... - չիւբէսիդ օլարագ, է-
վինտէ հէր նէքի կէչիպ տէօնմէք.
տէ իտէ պիլմէքտէ իտինիդ, չիւնքի
մէրգուճէնին տէֆթէրլէրինտէ սիդ
թուլմաղտա իտինիդ, էօյլէ տէ-
յիլմի.

- Էվլէթ, օլ վաղըթլարտա բէք
կիւղէլ պիր եաղըմ վար իտի... -
էվլէթ, զէվալը Գլէր պէնտէն հիշ
պիր շէյ սէթթիթմէյիպ սէօյլէմէք-
տէ... ֆաղաթ, եաղըլան շէյլէրին
քեամֆթէսի տալի միւտտէրէ օ-
լունմուշ տուր...

- Հիշ չիւբէսէ եօգ տուր քի Գլէր
սիդէ, քէնտի խանէթինտէ Պլանշ
Էրվիէօ նամ պիր տիւթթէրին շօ-
ճուղ կէթթիթմիշ օլմալընը սէօյլէմիշ
օլմալը տըր. էօյլէ տէյիլմի.

- Պլանշ Էրվիէօմի... էվլէթ,
էվլէթ... զանն իտէրիմ քի մէր-

գուճէ Պլանշ Էրվիէօ բէք կիւղէլ
պիր գըզ իտի...

- Մէրգուճէնին, քէնտի մասու-
մանու թէլէթ իթտիթմէք իշին,
Գլէրէ պիր շօգ բարա վիրմիշ օլ-
մալընը, ումարըմ քի տէրթաթըր
իտէպիլիթսինիդ...

- Էվլէթ, էվլէթ, բէք ալէա
խաթըրմա կէլմէքտէ տիր, - էկէր
գուլվէյի հաֆթըլմէ էմիլյեթ ի-
տիլմէքիք իզթիդա իտէր իտէ, 1829
վէ եալուտ 1830 սէնէսինտէ օլմալը
տըր.

- Մէրգուճ տըր թարիսինի ու-
նութմուշ օլմալը տըր... տահա
ալէա եա... - տէյի ֆիքրինտէն
կէչիտի ժան Բընօ.

Բէմի Ծօմէն լաղըրալընտա տէ-
վամ պիրլէ.

- Մէրգուճ շօճուղու, շէհր է-
մանէթի գուեուտաթ տէֆթէրին-
տէ, բէտէրի մալլում օլմաեան Պը-
լանշ Էրվիէօնին շօճուղու տէյի
գայա իթմիշէր տիր...

- Էյ, սօնրա.

- Մֆ, ալլահ պէրասընը վէրսին,
սօնրա մէրգուճ մասուճու պիր
քէօյէ սիւտանաեա կէօնտէրմիշէր
տիր...

- Գանդի քէօյէ օլտուղունու
պիլմէ գմիսինիդ.

- Տօղրուսու, խայր, պիլմէմ...
- չիւնքի անը անլամաղըդա հիշ
մէրագ իտիպ սօրմամըշըմտըր...
- Գլէրին անճաղ պանա սէօյլէտի-
կինէ կէօրէ, Բարիս ճիվարընտա
քեայլին քէօյլէրտէն պիրիսի իմիշ...

Ժան Բընօ պուշտան իւղէրինէ
պիր ֆէրահլըգ հիսս իթմէկէ պաշ-
լաալը.

Գլէր Պօնչան Բէմի Ծօմէնէ եա-
լան սէօյլէմիշ իտի.

Բէմի Ծօմէն տաթթի զահիլէսին.
տէն թէքմիլ պիր վաղիֆէսիզլիք

կէօթիթտիկի հալտէ, տիգգաթ
իւղրէ տէ ժան Բընօնուն կէօղէրի-
նէ պաղարագ, քէլամընտ տէվամ
պիրլէ.

- Օլ վաղըթլարտա մէրգուճէ
Գլէրին պիր սէվտիկի վար իտի,
մէրգուճ պիր ալօգաթ քեամթիպի
իտի... բէք լաեըդը պիր տէլի-
գանլը իտի... տօղրուսու բէք
տիլպէր շօճուգ իտի. - իսմի տէ
ժան Բընօ իտի, - տէտի.

- Սիդ մէրգուճու թանըմաղտա
մը իտինիդ, - տէյի սիւալ իթտի
ժան Բընօ.

- Մէրգուճ իլէ պիրլիքտէ մահ-
պէս արգտտաշլըք իթմիշիմ տիր.
- Շիմաի տալի թանըմաղտա
մըսընը.

- Էյ, քիմ պիրլի, էկէր թանը-
լամաղ մէրթէպէտէ թէպտիլ օլ-
մամըշ իտէ, թանըեապիլիթիմ...

- Պաղաթ, արթըգ մէրգուճու
պիր տահա կէօրմէքիք, սայքի
իհթիմալին խարիճինտէ տիր կիպի
տիր... - շօգ ուղագ պիր մա-
հալտէ տիր...

- Նէրէտէ տիր.

- Գայէնտէ տիր... էպէտի
սուրէթտէ քիւրէկէ աթըլմըշ տըր...
վէ Գայէնէ կիտէն տէ պիր տահա
կէրի տէօնմէզ քի...

Ժան Բընօ իքինճի տէֆա օլտու-
ղու հալտէ ֆէրահլըգ իւղրէ պիր
նէֆէս ալալը.

Բէմի Ծօմէն թէքրարէն քէլամէ
աղագ իլէ.

- Մէրգուճ տէլիգանլը, Պլանշ
Էօրվիէօնին իշինտէ շօգ տօլապ-
լար չէվիրտի...

- Նէ մաղսէտէ մէպիլ.

- Պէսպէլի, մէրգուճէնին, զէն
կին պիրիսիլլէ էվլէնէրէք եա պիր
գօնթէս վէ եալուտ պիր մարքիդ
օլմասընը արգուլմէքտէ իտի քի.

սօնական տա խոթեցողի կիպի մէր-
գումէնի քէնտի քէնտիսինտէ խու-
թանկիսին իշին . . .

—Տիմէք տիր քի, բէք ուսթա
պիր տաւամ իմիշ . . .

Նէ՛ սէօյլէեօրսունուդ, — Ժան
Բընօ տէնիլէն տաւէմ, շէյթանա
բապուճ կիյտիրէն, էքմէտիկի եէր-
տէն պիշէնդէրտէն խտի, գարշըսը-
նա չըգըպ տա աշըգ աթմազլըգ,
գօլոյ պիր շէյ տէյիլ խտի . . .

91

Ժան Բընօ միւքեալէմէնէ տէ-
վամ իյլէտի .

—Դլէր Պօնշան սիդէ, Պլանշ էր-
վիէօնիւն չօճուղունուն խոմինին նէ
օլտուղունու սէօյլէմիշմի խտի .

—Իհթիմալ տըր քի սէօյլէմիշ ի-
տի . . . բէք ազլէ եազըն տըր . . .
—տէյի ճէվապ վէրտի Բէմի Եօ-
մէն, — ֆադաթ խաթըմաւա գալ-
մամը տըր . . . — մալիւմ եա,
պէնճէ պիր էհէմիլիքէթի եօգ ի-
տի . . . — ֆադաթ եալընըզ շու-
գատարը խաթըմա կէլմէքտէ տիր
քի, Դլէրին եանընտա պիր նիքեաճ
եիւղիւկիւ վար խտի, վէ մէզքիւր
եիւղիւկիւն իւղէրինտէ տախի, մէր-
գումէ Պլանշ էրվիէօ իլէ աշըգընըն
խոմիլէրի հաքք խտիլէրէք եազըլ-
մըշ խտի .

—Մէրգումէ մէզքիւր եիւղիւկիւ
նէ՛րէտէն ալմըշ խտի .

—Պլանշ էրվիէօ, պիրլիքտէ պիր
տէ մէքթուպ պուլունտուղու հալ-
տէ, քէնտի սէվտիկինէ վիրիմէք
իւզրէ, Դլէրէ կէօնտէրմիշ խտի,
վէ մէզքիւր մէքթուպտա տա, օլ
աշըգը օլան քիմնէնէ, ալթըգ
քէնտիսին սէվմէքտէ օլմատըզը, վէ
պիր տահա տա քէնտիսին իլէ պու-

լուշուպ կէօրիւշմէնէնէկի խապէր
վէրիլմիշ խտի . . . —Դլէր պուլնարը
սահիպինէ վիրմէյիպ, քէնտի եա-
նընտա ալթըգտու խտի . . . — չիւն-
քի մէզքիւր եիւղիւկիւ բէք պէկէն-
միշ խտի . . . հալէա տա քէնտի
բարմաղընտա թաշըմադտա տըր . . .

—Պուլուն պէօյլէ օլմասընը գա-
վիէն պիլմէքտէ միսինիլ, — տէյի
պաղըրտը Ժան Բընօ կէօյլէրի բար-
լամսեա պաշաւտըզը հալտէ .

—Էվլէթ, բէք ալէա պիլմէք-
տէյիմ . . . — չիւնքի դիեատէ միւհ-
թաճ պուլունտուղու վազըթլարտա
պիլէ, մէզքիւր եիւղիւկիւ էլտէն
չէգարմազլըզը խոթմէմիշ տիր . . .

—Էյ, մէզքիւր մէքթուպ նէ
օլմալ տուր .

—Հիշ չիւրհէմ եօգ տուր քի,
մէրգումէնին վէնտէնտէքի խանէսի
հիւքիւմէթ թարաֆընտան պասը-
լարադ, քեաֆֆէյի էվրազլարը
զապթ խոթիլիկինտէ, մէզքիւր
մէքթուպ տախի պիրլիքտէ կիթմիշ
օլմալ տըր . . .

—Օ տէտիկինիլ բէք տէ իհթի-
մալտէն տէկիլ տիր . . .

—Սէպէ՛պ .

—Չիւնքի, մէրգումէնին իսթին-
թագնամէսինտէ, էօյլէ պիր մէք-
թուպուն զիքրի կէօրիւկէմէմիշտիր,
տիմէք տիր քի, բօլիսին էլինէ կէշ-
մէմիշ տիր . . . — Դլէր, հէր կիւն
քէնտի էվինտէ հէր նէ քի վուգու
պուլուր իսէ, կիւնիւ կիւնիւնէ պիր
տէֆթէրէ իշար իյլէմէքտէ խտի,
վէ էկէր հիւքիւմէթին էլինէ կէշ-
միշ օլտա խտի, չօգ իշինէ եարար
խտի . . .

—Ա՛, պէն օլ տէտիկինիլտէն
խապէրտար տէյիլմ, — տէտի Բէ-
մի Եօմէն թէաճճիւպ խտէրէք, —
խիւտա ալիմ օլ պապտէ սիդ պէն-
տէն չօգ զիեատէ վէ չօգ իյի մա-

լիւմաթա մալիք պուլունմադտաւը-
նըզ . . .

Ժան Բընօ մէրգումէն մէզքիւր
տիգդաթընա գարշըլըգ ճէվապ
վիրմէնէրէք, եինէ քէնտի սիւալ-
լէրինէ տէվամ պիրլէ,

—Դլէր Պօնշան, մէզքիւր
քեաղըտարը, պիզըաթ քէնտիսի-
նին իէլէֆ իթմէմիշ օլմասընը, պիր
սիւրէթի գալվիլիքտէ պիլմէքտէ-
միսինիլ,

—Էօյլէ պիր շէյ եարմազլըզա
զաթէն վազթի օլմամըշ տըր .

—Էօյլէ իսէ նէրէտէ գալմըշլար
տըր .

—Չանն իտէրիմ քի, տայիմա
քէնտի պաղը էվրազլարընը սադ-
լամադտա օլտուղու կիլլի պիր
հիւճրէտէ գալմըշ օլմալ տըր .

—Մէզքիւր եաղըխանէ՛ նէրէտէ
տիր .

—Աճա՛յիպ, տէմէք տիր քի սիդ
էօյլէ պիր եաղըխանէսի պուլուն-
տուղունու տախի պիլմէքտէսինիլ,
էօյլէ՛ մի .

—Ազլէն էօյլէ պուլմադտաւըմ .

—Ալթըգ օրալարընա գատար
վազըթ օլմադ, եօ՛գ, հէր աւաւմըն
իշի տէյիլ տիր, — Հէր նէ հալ ի-
սէ, սիդ իշլի տիշլի հէր շէյի պիլ-
մէքտէսինիլ, մէզքիւր եաղըխանէ
տախի սայիլ էշեալար իլէ պիրլիք-
տէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան,
պիր գատընա սաթըլմըշ օլտուղուն.
տան, իհթիմալ տըր քի, մէզքիւր
քեաղըտար, մէրգումէ գատընըն
եանընտա պուլունմադտա տըր-
լար . . .

—Չօգ թէաճճիւպ իթմէքտէ-
յիմ քի, Դլէր Պօնշան մահպէստէն
գուրթուլտուգտան սօնրա, մէզ-
քիւր քեաղըտարը եէնիտէն էլտէ
խտէպիլմէքիկէ չալըշմամըշ տըր . . .

—Էօյլէ պիր շէյ գալգըշմադ-

լըղը ազըլըլըգ աւտ իթմէմիշ տիր,
չիւնքի, էօյլէ պիր շէյ գալգըշա-
ճադ օլտա խտի, էլտէ խտիպ խտէ-
մէնէնէկինին մալիւմ օլմատըզը
շէօյլէ տուրսուն, ֆաղլա օլարադ տա
պիր գաթ տահա չիւրհէ վիրմիշ
օլաճադ խտի . . . — իմտի, օլ պապ-
տէ պիւթիւն պիւթիւն սիւքիւթ
իթմէքիկի էվէա սայմըշ տըր . . .

—Տիմէք տիր քի, օլ պապտէ
պուլունտան զիեատէ պիր մալիւմա-
թընըզ պուլունմադտա տէյիլ տիր,
էօյլէ՛ մի .

—Էվլէթ, թէքմիլ պիլտիկիմի
իշթէ սէօյլէտիմ . . .

—Եիմտի Դլէր Պօնշան, աղըր
խաթա օլարադ, Օթէլ-Տիէօ խաս-
թախանէսինտէ՛ տիր, էօյլէ տէյիլ
մի .

—Էվլէթ, մէզքիւր խասթախա-
նէտէ Սէն-Վէնսան-տը-Բօլ տայի-
րէսինտէ նիւմէրօ 22 տէ տիր . . .

—Թիշէքքիւր իտէրիմ . . . — իշ-
թէ սիդէ իքի պին ֆրանգընըզ
տահա . . .

Ժան Բընօ իքի պին ֆրանգըլըգ
պանգա պիլէթլէրինի մէրգումա
վիրտի, մէրգում տա քէմալի թէ-
հայիւր վէ մէսէրէթ իւղրէ ալտը,
վէ Ժան Բընօ մէզքիւր Փանշօնէթ
մէյիսանէսինի թէրք իլէ տիշարը
չըգտը .

Լը Կօս իւղէրինտէ պիր նէվի
հիտտէթ էսէրլէրի կէօրիւմէքտէ
խտի .

Բէմի Եօմէն մէզքիւր պանգա
պիլէթլէրինի, տիթրէմէքտէ օլան
էլլէրինտէ թութմադտա խտի .

Մէրգում մէզքիւր բարալարա
պաղտըգճա, իիւեա մը տըր, եօգ-
սա խէեալ մը տըր տէյի տիւշիւ-
նիւպ շաշա գալմադտա խտի .

Լը Կօս շէօյլէ պիր տիւշիւնտիւք-
տէն սօնրա .

— Ես գրեցի իմ օրսուն սանա, վաղ աղա՛հըն պուտուսա՛ր վաղ, — տէ՛րի պաղբորարագ, էլ ինձի թրաբէզուեա վուրտու:

— Քիմէ՛ սէօյլէ եօրսուն, քիմէ՛ տարբըր եօրսուն, — տէ՛րի սիւալ իմ տի Րէմի Եօմէն, — նէ՛ օլու եօրսուն:

— Տիւմանէ իկիմիզ, շաշգընըղըմըզ, վէ սէրսէմիկիմիզ խաթըրմա կէլտիքճէ, քէնտի քէնտիմի թէլէֆ իմմէմ կէլիեօր...

— Սէպէ՛ պ:

— Ձիւնքի, ա՛ մաթուֆ հէրիֆ, մէրգում արապա, սէն էօյլէ պիր եիւզ պին ֆրանգըզ տէկէրի պուլունմաօր իհիմմալտէն պուլունան կիւզէլ սըրըր, եալընըզ իւշ պին ֆրանգա սաթը վիրտին...

— Նէ՛ տէն, նա՛ սըլ օլու պտտալիզ պին ֆրանգ տէկէրի օլապիլէճէք տիր, — տէտի Րէմի Եօմէն տիւշիւնմէկէ պաշլաեարագ:

— Սէնին պաշընտա հիշ ագըլ եօ՛գ մու տուր, — մէրգում արապ շիմտի գօնթէպիք վէ եախօտ մարքիլիք իւնվանընք գաղանմըզ պուլունան մէրգումէ Պլանշ էրպիեօեիւ քէնտի քէնշէսինէ կէլիւմիշ օլաճագ տըր...

— Գօնթէս տը Լամնէ, — տէտի Րէմի Եօմէն, — շիմտի խաթըրմա կէլտի մէրգումէնին իւնվանը...

— Իմտի, մէղքիւր սըրըր պիզ քէնտի էլիմիզտէ պիր ալէթ վէ պիր սէրմայէ իտէրէք, քէք ալէա իշլէր կէօրէպիլիւր իտիք, — տէտի լը Կօս, — թէմիզ բարալաըր չէքէպիլիւր իտիք... պու իշտէն քէք չօգ բալալար չէքիլէճէկի կէօրիւլէքտէ տիր... օլ պապտէ քէնտի էֆքեարմը պէեան իտէլիմ մի:

— Սէօյլէ պազալմ...

— Պէնիմ իթիգատըմճա, պու արապ, կէշէն կիճէքի էվվէլա Ռէր-Լաշէզ գապրիսթանընտա, վէ պատէհու պիր արապա իւզէրինտէ կէօրտիւկիւմիւզ հէրիֆ օլմալը տըր, վէ զաննտա իտէրիմ քի, մէրգում, քէնտի արգատաշլարըլա, Պլանշ էրպիեօեիւ չօճուղունա տալիւր պիր տօլապ գուքմադա տըրլար...

— Մէրգում արապ, — տէտի Րէմի Եօմէն, լը Կօսուն լազըրտըպընք քէսէրէք, վէ էլինի տէ մէրգում մուն ումուղու իւզէրինէ վազ իլլէեէրէք, — պէնիմ պիլտիկիմտէն չօգ զիեատէ հէր շէլի պիլմէքտէ տիր... — վէ պէնիմ տէ քէնտի մէ կէօրէ պիր էֆքեարմ օլտուղունտան, իշի իսթէտիկի եէրէ պաղլամըլմ տըր, պէն պու խուսուտա, աղա եանըլմըզ վէ ալտանմըզ տէլիլիմ...

— Նէ՛ իմիշ պազալմ սէնին էֆքեարմ, եօգա մէրգումու թանըմըն մը:

— Էվվէթ:

— Նա՛ սըլ, քիմ տիր, սէօյլէ պազալմ:

— Մէրգում պազա պիրի օլմաեըպ, իլլա, Դիւր Պօնշանըն էսկի ալըզը օլան օլ նաճաար ժան Րընօ քէնտիսի օլմալը տըր...

— Պսէ մու, — մէկէրչի մէրգում պիր արապ մը իտի:

— Մէկէրչի պիր առամ արապ օլմազ իշին, մութլադա անասընտան արապ մը տօղմաղըզ իգթիզա իտէր, պօեա սալէսինտէ արապ օլունաճազ մը... — զանն իտէրիմ քի, մէրգում տա սօնլատան արապըզ քիսվէսինի կէլինմիշ օլմալը տըր:

— Իյի էմմա, ժան Րընօ Գայեէն, տէ աէլիլ մի տիր...

— Գայեէնտէն չըզմաղըզ, միւմ:

քիսիզ պիր շէլ տէլիլ տիր...

— Տիմէք տիր քի, մէրգում ֆիրար իթմիշ օլմալը տըր, էօյլէ մի:

— Եիւրհէսիզ, զաթէն անըն ֆիրար իթմէսի պիրինճի տէֆա տէլիլ տիր... — էօյլէ պիր պէլալը հէրիֆ տիր քի, պիր տիւրլիւզապի իտէմէմիշլէր տիր, հէր վագըթ պիրէր եօլ պուուպ տիւշիւնիւզ գաշապիլմիշ տիր:

— Հէր նէ հալ իտէ, վարսըն մէրգում քիմ օլուր իտէ օլսուն, լաքին, պէնճէ չու սահիհ տիր քի, կէօրէճէքսինիզ, մէրգում եարըն կիտիպ, Դիւր Պօնշանը, մէղքիւր խասթախանտէ պուլաճագ տըր...

— վէ մէրգումէեէ, չօճուղուն քէտէրինին իսմինի, վէ չօճուղու նէրէեէ կէօթիւրմիւշ օլտուղլարընք սիւալ իտէճէք տիր... վէ պէլքի տէ, մէղքիւր եիւզիւկիւ տախի էլինտէն ալաճագ տըր...

— Պէն տախի սէօյլէտիկինիզի թաստիզ իտէրիմ...

— Իմտի, մաթուֆ հէրիֆ, — տէտի լը Կօս հարէրէթլի պիր սէօյլէ յիշ իլէ, — էօյլէ եարըն տախի հէր կիւնքի վագըթտա գալզ մաեըպ, իլլա սաաթընտա եէթիշմէլիսին...

— Տիմէք տիր քի սէն, պու պապտէ պիր շէլթանըզ չէվիրմէքիք նիլիէթլինտէ պուլունմադտուսըն, էօյլէ մի:

— Էվվէթ... — ֆագաթմ էվվէլա պիր թաամ իտէլիմտէ... — սանտ նէ եաբաճաղըմը, սուֆրա պաշընտա սէօյլէրիմ, լաքին, նէֆիս թամլտը իլէ, ալէա չամբանեա շալապը տա իսթէրիմ, անլատըն մը, պու կիւն պիզ քէնտի քէնտիմիզէ պիր իքրամ իտիպ վէ պիր ալէա զիեաֆէթ վէրմէլիլիզ... — վէ եարըն սապահ տա, տօղրու ժօլի Թէրմիէր նամ հաղըր էլպիսէճինին

մաղաղասընա կիթմէլիլիզ... — բարապ տիւլմէլի վէ թէմիզ լաճիվէրտա պիրէր սէթրի, վէ գաշմիրտէն ալէա պիրէր եէլէք, վէ բարապ գունտուրալար, վէ պիրէր տէ իրէք ուղուն շարգալար, վէ գարիֆ էլտիվէնլէր, վէ պիրէր տէ թէք ճամ կէօղիւքլէր ալմալըեըզ... — քէնտիմիզէ պիր էլի շէքի տիւզէն վիրէրէք, առէթա պիրէր ինկիլիզ միլօրտու թալմընթ թութմալըեըզ... — վէ պու աղշամտա Պէլլիլ թէաթրօսունա կիթմէլիլիզ, չիւնքի, Պօհէմիէն տը ֆարիեի օյնաեաճագլար իմիշ. — կէլ քէլֆիմ կէլ...

Ֆէրտասը կիւնիւ քէնճէմպիհ օլտուղունտան, մէղքիւր խասթախանէեէ, բուխսաթը մախտուսէ պուլունմադաղըն տախի կիրիլմէքտէ իտի:

Խասթախանէ գաբուսունուն ալըմասընըն մուայեէն օլան վագթինտէն ճիւզիճէ էվվէլ, Ժան Րընօ կիտիպ Բարվիլ-Նօթըր-Տամ քիլիտօի մէլտանընտա սիկարասընք թիւթտիւրէրէք պէլլէմէքտէ իտի:

Մէրգում չօգ պէլլէմէլիպ... ճիւզի պիր վագըթտան գաբուսալըլաղընտան, անինտէ իշլէրի կիրտի:

— Սէն-Վէնտան-տը-Բօլ սալապը նէրէտէ տիր, — տէլի սիւալ իմտի մէրգում տալիւրէ պէքճիլէրինտէն պիրինէ:

Մէղքիւր սալաեը խապէր վիրտիլէր... — մէրգում պիրինճի գաթա չըզտը:

Մէրգում սալատան իշլէրի կիրմէք իւզրէ իքէն, քէլֆիլիզ պազմադտա օլան մարապեալէրտէն պիր տէ տիշարը չըզմադտա իտի:

— Մառէօր (հէմիլիէմ) էկէր միւսաառէ պուեուրուր իտէնիզ, սիզ-

տէն պիտի մտախմբուիմ սիւսի իմ մէջ խօսելով, — տէտի Ժան Բընօ մէր, գումէնէ քէմալի հիւրմէթ իւղրէ :

Մէրգումէ մարապետ, լազըմ կէլէն մտախմբուիմ փրմէ քիկէ հազըր պուլունմադումա պիտիտի, կիւտէն, Ժան Բընօ տախի :

— Իւք տէֆա օրարագ, պուրա, տա պուլունմադումա օլան, վէ թէ հիւքէլի պիտի հալտէ պուլունմա պիտիտի պիտի քէյֆալ գաւառը կէօրմէ քիւթէլիմ . . . — իմաի, լուծֆէն մէրգումէնին պուլունմադումա մա հէլի իսպարա հիւմէթինիլի բէճա իտէլիմ . . . — մէրգումէնին իսմի Գլէր Պօնչան տըր :

— Գլէր Պօնչան մը . . . — տէտի մէրգումէ մարապետ պիտի հէյէճանը տիլ իւղրէ, — էֆէնտի, մէրգումէնի կէօրմէ քիկէ սիլ, հէնուլ իւք տէֆա մը կէլմիշսինիլ տիլ . . . իմաի էսէֆ իտէրէ քէյլէլիմ քի, պու կէօրիւշինիլ իւք տէֆա օլաճաղը կիպի, սօն տէֆա տախի օլաճաղ տըր . . .

— Նիշին, մա սէօր :

— Չիւնքի, զէվալլը գատըն ճան փրմէ քաթ տիլ . . .

— Տիմէք տիլ քի շիմաի ճան հալլինտէ պուլունմադումա տըր :

— Էվլէթ, էֆէնտի, անճաղ ճիւղի պիտի միւտտէթիլ քէօմիլ գալմը տըր . . . — մէրգումէ զաթէն քէնտի հալլինի հիւս իյլէմէ քաթ օլաճաղումա, տիւնքի կիւն պիլիմ խոտտովանա հալլարտան պիլինի իսթէմիլ իտի . . . — մէրգումէ հալլինէ քէնտի ըուհանի պօրճարընը իֆա իյլէմէ իսթէմէ քաթ իտի . . . — Չէվալլը բէք չօղ աղլատը, վէ քէնտի հաղորդում իւնուսու ալտը . . . — շիմաի իքի սաաթումա պէրու տիլ քի աղլը տախի պաշնտա տէյիլ տիլ . . . — տաղը գատան տաղը :

գաւա, թէպիմի ըուհ իյլէմէնիէ պէքլէմէ քաթ տիլլէր . . . — պու, եուրունուլ, էֆէնտի, սիլի մէր, գումէնին եանընա կէօթիլիմ :

Մէրգումէ մարապետ թէքարէն սալաւան իշէրի կիտի, վէ ալլը Ժան Բընօ, Գլէրին եաթաղընա գատար կէօթիլիմ :

Պաշգա պիտի մարապետ տէ, մէրգումէնին եաթաղը եանընա օլաճաղագ, ճան հալլինտէ օլան լարա տալիլ օլան պիտի տուաւը օղումագումա իտի :

Գլէր խըրամագումա իտի :

Մէրգումէնին, մաքինալարի էլլէրի պնամադումա, էճէլին եաղլալմագումա օլմաթ անլալըմագումա իտի, — զանն իտէրսին քի, քէնտի կէօթիլ իւղրինտէ, իտէալի պիտի եօրղան արամագումա իտի . . .

Ժան Բընօ իւղրինտէ, մէրգումէյի կէօրիւր կէօրմէլ, շէալտ պիտի իտէլէճանը գալպ հաալլ օլտու :

— Չէվալլը Գլէր . . . — տէտի մէրգումէ բէբէլէկէրէք, — զէվալլը Գլէր . . .

Արատան պիտի իքի սանիյէ կէշտիլտէն սօնրա, մահէլի մէղպուրէ նէ նիյէթ իլէ կիլմիշ օլմաթընը տէրիւթը պիլլէ, կէօղլէրինի քէյֆալին էլլէրինէ շէվիլէրէք, տիլգաթլըճա պազմաեա պաշաւալ :

Գէյֆալին սօլ էլինին էօքսիլը բարմաղընտա պիտի ալթուն եիւղիւք բարմագումա իտի :

— Իշթէ պէնիմ արատըղըմ եիւղիւք պու օլմալը տըր . . . — տէյի տիւշինտիլ Ժան Բընօ, — Գլէրին վաղաւ սէօղ սէյլէմէկէ գումարէթի գալմալը իտի, հալ պու քի իգթիլա իտէնի մէղքիւր եիւղիւք տախի սէյլէկէ պիլմէ քաթ իտի :

Կիւեա տուա իտէճէք տիլ կի-

պի, քէնտիտէ մէրգումէնին եաթաղը եանընա օթուրտու, վէ էլինի քէնտի էլինի ալլը թուլտու, մէրգումէնին սինիլլէրի շէքիլմէքաթ, վէ թըրնաղլարը իշէրի իշէրի տէօնմէքաթ իտիլէր :

Ժան Բընօ քէյֆալին էլինի պըրագումալ :

Կէլլի, Գլէր Պօնչան բարմաղընտան, Պանշ էրվիէօնիւն եիւղիւկիւն շէքիլալ չըգարմագ իսթէտի իտի իտէ տէ, միւլքիւն օլամաեաճաղընը անլատը :

Չիւնքի մէրգումէնին բարմագլարը շիշմիշ օլտուլլարընտան, մէղքիւր եիւղիւք տէ հալլինէ իշէրի կէօթիլիւշ իտի . . . — շէյլէ քի, բարմագ քէօթիլմէտիքճէ չըգարըմաթ իշթիմալտէն տէյիլ իտի :

Պու հէնկեամտէ, եաթաղըն եանընա տուա օղումագաթ օլան մալապետ աեաղա գալպաթ, վէ էֆէնտի, զէվալլընըն իշի պիլմալ, Էվլիմ օլտու . . . — տէտի մէրգումա :

Մէրգումէ մարապետ պուլուն սէյլէտիլիլլէ պէրապէր, էօլիւնիւն կէօղ գաթաղլարընը տա գաթաթմագումա, էլլէրինի եօրղանըն ալթընա սօղմագումա, վէ սինէսի իւղրինէ տախի պիտի խաշ վաղ իյլէմէքաթ իտի :

Պատէհու ճէնաղէնին պաշը իւղլէրինտէ ասըր օլան եաթիլմաեա շաղը ալտը :

Օլ վաղըթ Ժան Բընօ, արթըք քէնտիսինին չըգումաթ լաղըմ կէլտիլինի հիւս իյլէտի :

Մէրգում աեաղա գալպաթ, վէ զաթէն պիտի հիւսնի ճէմալէ մալիքէ պուլունան զէվալլընըն, օլ տաղըգատա իտէ մօսօթ քէսիլիպ վէ էշքեալը պիլիլին պիլիլին տէյիլ իշթիշ օլան լէհէսինէ սօն տէֆա

օլտարագ պիտի տահա պազաթ, վէ թուպիլիլլէ եաշարմըշ օլան քէնտի կէօղլէրինի սիլաի, մարապետի քէմալի հիւրմէթ իւղրէ սէլամաթ, վէ սալօնտան տիշարը չըգարագ, տիլէթթուլն օտտաթնա կիլմալ :

Տիլէթթուլ մէրգումա կէօղ իշթիլլէ պիտի սանալիլլէ կէօթիլէրտի, վէ նէ իսթէտիլինի սիւալ իյլէտի :

— Էֆէնտի, — տէտի մէրգումա, — զաթէն թանըմագաթ օլաճաղում պիտի գատընը կէօրմէկէ կէլտիմ իտէ տէ, զէվալլընըն թէպիլիլլէ իթմէթիլ քաթալալթիլլընա նալիլ օլտու . . . — զանն իտէլիմ քի մէրգումէնին քիմնէսի պուլունմագաթ օլմաթըղը կիպի, տիլէր աճըքը պաղալթիլինի շէքէճէք պիլիլի տախի պուլունմաթընտան . . . — սէվալլըմա, պիշարէնին, լաեղը վէճհ իւղրէ տէֆն իտիլմէսինի նիյէթ իթմիշիմալիլ վէ լաղըմ կէլէն մէսարիֆաթ տա շէքմէքիլիլէ հաղըր պուլունմագաթաեթ . . .

— Սէյլէտիլիլլին իճրաթ բէք գօլայ տըր, էֆէնտի, ֆաղաթ, ճէնաղէճէ նիղամընտան պուլունան թահզըղ ու թաստիլ իճրա օլունմագումա էվլէլ, նէ սիլ վէ նէ տէպէն, հիշ պիտի շէյ եաթամաեղ . . . չիւնքի մէղքիւր մէրալիլին իճրաթ լապիւտ տիլ . . .

— Բէք ալէա, էֆէնտի . . . — իմաի, օլ պապաթ նէ եարմաղըղըմ իղթիլա իթմէքաթ տիլ :

— Չաթընըղ եարըն կէլմէլիսինիլ . . . վէ մէղքիւր ճէնաղէկիլա նըտըղընը թաստիլ իթմէլիսինիլ . . . վէ միւրատընըղ տա հէր նէ իտէ պիլտիլմէլիսինիլ, իշթէ օլ վաղըթ, միւրատընըղ հաալլ օլտու . . . — պու ճիւմէլ իլէ տախի, շիմալտէն

ճէնաղէթանէ եւ ինմէլի, վէ մէհմու-
րու մախսուսունա, էվվէլինտէն,
մէղքիւր էօլիւնիւն սահիպի պու-
լունտուղունու, վէ տէֆն խալէճէ-
կինի իխթար իյլէմէլիսինիլ քի,
մէքթէպի թըպպիյէէ շահիրտանը-
նա վիրմէսինլէր . . . - վէ իգթիզա
խտէն քէֆէն վէ սայիրէ մէսարիֆա-
թը իշին տախի, մէրգում իլէ կէօ-
րիւշիւպ սէջլէշմէլիսինիլ:

— Էֆէնտի, հիմմէթ խալպ տէ
պէնտէնիլի, մէղքիւր ճէնաղէ օ-
տաարնա կէօնտէրիլմիսինիլ:

— Բէք ալէա:

Տիրէքթօր չընդըրաղը չալարազ
պիր ուշադ չաղըրտը, վէ մէրգում-
մու, մահէլլի մէղպուրա կէօթիւր-
մէսինի էմի իյլէտի:

— Իմտի, էֆէնտի, եարըն կէլէ-
ճէկիմ, էօյլէ տէյլէ մի, — տէտի
Ժան Բընօ:

— Էվվէթ, էֆէնտի, եարըն թէշ-
րիֆ իալինիլ տէ, իճապը իճըասը-
նա պազըլըր:

Ժան Բընօ մէրգումա, եիւղիւք
հազզընտա հիշ պիր լազըրտը աշ-
մատը:

Ձիւնքի մէրգում, խասթախանէ-
տէ վէֆաթ խտէն պիր առէմին իւ-
ղէրինտէ պուլունան միւճէվհէրա-
թա տայիր հիշ պիր շէյին, հիշ պիր
ազրապա վէ տօթունա վիրիմէյիպ,
իլլա խասթախանէ եւ գալմասընըն
նիզամընտան օլմասընը պիլմէքտէ
խալ:

Յազաթ, մէրգում օլ պապտէ
քէնտիսինին նէ թարիգ թուլթաճա-
ղընը պիլմէքտէ վէ գուրմագտա
խալ:

Մէրգում սէսիլճէ քէնտույի
ճէնաղէթանէ եւ կէօթիւրմէքտէ օ-
լան ուշաղըն արգասը սըրա կիթալի:

Ժան Բընօ իլէ մէրգում ուշադ
ճէնաղէ օտաարնտան իշէրի կիրտի-
լէր:

— Բիէր, — տէտի մէրգում ու-
շադ վէ եախօտ պէքճի, իրի պօյ-
լու օլուպ, վէ խասթա պէքճիլէրի
թարղընտա պիր էլպիսէ կիյինմիշ
օլան, վէ էօնիւնտէ գապա պէզ-
տէն պիր բէշտիմալը պուլունան
պիր մէհմուրա, — տիրէքթօր էֆէն-
տինին էմի իւղրէ, պու էֆէնտի եւ
սանա կէթիրտիմ, չիւնքի պիր ճէ-
նաղէ հազզընտա սէնին իլէ կէօ-
րիւշէճէք իմիշ:

— Եիւրհէսիլ օլարազ, տիւնքի
կիւն էօլէնլէրտէն պիրի հազզըն-
տա օլմալը տըր . . . էօյլէ մի, —
տէյի սիւալ իթալի մէրգում մէհ-
մուր, — նէ խալ մէվթանըն խալ:

— Խայր, պէնիմ գօնուշմագ իս-
թէտիկիմ էօլիւ, պու կիւն, տահա
չիմտի էօլալիւ, վէ Սէն-Վէնսան-
տը-Բօլ սալասընտա պուլունմագ-
տա տըր, — տէտի Ժան Բընօ, — հէ-
նուղ մէղքիւր ճէնաղէ պուրտեա
կէօնտէրիլիպ սիլէ թէսլիմ խալ-
մէմիշ տիր . . .

Պիր տէ պու հէնկեամտէ, իքի
նէֆէր խասթա պէքճիլէրի, գօճա
պիր չարշաֆա սարըլմըշ օլտուղու,
վէ պիր քէշկէրէ իւղէրինէ վաղ ի-
տիլմիշ պուլունտուղու հալտէ, պիր
էօլիւ կէթիրտիլէր:

Մէրգուման խասթա պէքճիլէ-
րինտէն պիրի, ճէնաղէ մէհմուրու-
նա պիր պիլէթ թագալիմ իթալի:

— Իշթէ տէտիկինիլ ճէնաղէ պու
օլմալը տըր . . . — տէտիքտէն սօն-
րա մէրգում, եիւքսէք սէս իլէ:

— Գլէր Պօնշան, — տէյի օգու-
տու, վէ, պու մու տուր խթէտի-
կինիլ, տէյի սիւալ իյլէտի:

ՅՐԱՆՍԱ ՇԷՕՀՐԷԹՇՈՒԱՐ ԽԻԷԼԼԻԹԼԷՐԻՆՏԷՆ

ՔՍԱՎԻԷ ՏՐ ՄՕՆԹԵԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԵՐԿԻԻԶԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆ

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ԺԻԻԶ

ՖԻ 5 ՂՈՐՈՂ

ՄԷՐԷԹ ՆԵՂԷԹԷ ԳԵԼԷԼԷԻ ԴԻՄԷՆԷ

ԻՍԹԱՆԳՕԼՏԱ, ԴԱԼԱԹԱՏԱ ՄԱԹՊԱԱԹԻ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԲԵԱՐ

—Էվվեթ, պու տուր, — տէտի
Ժան Բընօ.

Խաթաթ ալէքսիէրի, Գլէր Պօն-
շանըն ճէտէտինի, տէմիրտէն մաա-
մուլ վէ եէրլի վէ գաբաղլը պիր
նէվի թաբութ իշինէ ինտիրիպ վազ
իթտիրքտէն սօնրա տիշարը չըգաւ-
լար.

Բիէր Ժան Բընօ իլէ եալընըզ
գալտըգտա, մուվազգաթ սուրէթ-
տէ քէֆէն կիպի ճէնաղէեէ սարըլ-
մըշ օլան չարշաֆը չէքիպ չըգաւ-
տը, վէ չըս չըպլադ մէվթաեք Ժան
Բընօեա կէօթէրէրէք.

—Նա՞սըլ, թանքմագտամքօք-
նըզ, սիգին թալէպ իթտիրկինիզ էօ-
լիւ պուճու տուր, — տէյի սիւալ
իյլէտի.

Ժան Բընօ էօլիւնիւն եանընա եազ-
լաշտը.

—Էվվեթ պու տուր, — տէտի մէր-
գուլ, մէրգուլմէնին պիր եիւզիւնէ
վէ պիրտէ հալէա ալթուն եիւզիւք
բարլամագտա օլան սօլ էլինէ պա-
գարադ.

Վէ պատէհու պիլ իլավէ.

—Պու մէվթանըն բարմաղընտա
պուլունան եիւզիւկիւն պէնճէ պիւ-
յիւք պիր էհէմիյեթի վար աբը,
եատիկեար օլարադ սաղլամագ իս-
թէրիմ, վէ էկէր իգթիպա իտէր ի-
սէ, ասըլ գըլմէթինինտէ օն գաթը-
նը վէրմէքիկէ հաղըրմ, —տէտի.

—Էֆէնտի, օլ պապալէ սիզի մէմ.
նուն իտէմէմ, չիւնքի իհթիմալտէն
տէյիլ տիր, — տէյի ճէվապ վէր-
տի Բիէր, — չիմտի աթթըգ մէզքիւր
եիւզիւք խաթաթանէնին մալի սա-
եըլըր, — վէ պիւյիւք մէէմուրլար
իսէ, մէզքիւր եիւզիւքտէն խապէր-
տար պուլունմագտա տըրլար. վէ
չիմտիյէ գատար չէքիպ չըգաւըլ-
մըշ օլմամաթ տա, պաշգա պիր սէ-
պէպէ մէպնի օլմանըպ, անճագ

բարմաղլարընըն չիշմիշ օլմաթընա
մէպնի տիր. անք թապիաթիյլէ ճէր-
րահլըգ չըրաղլարը չըգարաճագ-
լար, պանա վէրէճէքլէր, վէ պէն
տաթի էմանէթ օտաթընա թէսլիմ
իտէճէկիմ տիր. — Նիզամը պու
տուր, պաշգա տիւրլիւ պիր չէյ օ-
լամագ.

—Իյի էմմա, սահիպի պուլու-
նան պիր ճէնաղէ, թէշրիհ օտաթը-
նա թէսլիմ օլունամագ, — էօյլէ տէ-
յիլ մի, տէտի Ժան Բընօ.

—Էվվեթ, էօյլէ տիր, հազգը-
նըզ վար տըր, — անը տիւշիւնմէտի
իտիմ, — Օլ հալաէ, մէզքիւր եիւ-
զիւք, մէրգուլմէնին բարմաղընտա
գալարադ տէֆն իտիլմէսի իգթի-
պա իտէր.

Ժան Բընօ, տիք տիք Բիէրին
եիւզիւնէ պաղտըգտան սօնրա,
տիգգաթլը սուրէթտէ օէօյլէեէրէք.

—Էկէլ, մէզքիւր եիւզիւկիւն սի-
ղէ եիւզ գաթ տէկէրինի վիրէճէք
օլսամ տաթի, պանա վիրմէքիկին
պիրտի չարէ պուլունմագ մը.

Բիէր կէօղլէրինի աշաղըլայմատը.

—Վազաաթէքիլթինիլ բէք կիւ-
ղէլ, վէ բէք տէ ատամըն թամաթընը
թահրիք իտիճի սուրէթտէ տիր...
—տէյի ճէվապ վէրտի մէրգուլմ-
լաքին, գօրգարըմքի, էկէր գա-
պուլ իտէճէք օլուր իտէմ, սօնուն-
տա էթմէկիմտէն մահրուլ օլու-
րում... տէտի.

—Մաաղալլահ, պաշընըզա էօյ-
լէ պիր պէլա կէլսէ պիլէ, էկէր զարա-
րընըզը վիրմէքիկի տէ տէրիւհտէ
իտէճէք օլուր իտէմ, տահա պիր
գօրգուլուզ գալըր մը...
—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պէն
պունուն պիր չարէսինի տիւշիւնիպ
պուլմալըեքմ...
—Հայ հայ, պունուն պիր չա-
րէսինի պուլմալըսընըզ...

— Հենուզ վե՞րա՞յի ի՞նչ օրան
պիր գառնընձն ճեղքալի թալեպ
ի՞նչ քիչ կեղծիք տիր... — տե՛ր
ճեղքալ վրա ի՞նչ օրան...
— Պո՛ւ կրնա՞ն մի...
— Էվվե՛ր...
— Իսկո՞նք տիր ճեղքալին...
Գլե՛ր Պոնյան...
Բի՛ն պունու իշխի՞տիք տե՛ր իզհա-
րը թե՛ անճիւղ իտերէք...
— Էֆենտի՛ն, անք սիգտէն էվ-
վե՛ր կեղծիք թալեպ ի՞նչ տիր...
— վե՛ր թալեպէրի տե՛ր գառնընձ
մուշ տուր...
— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...
— Հի՛ն տե՛ր իտե՛, պարի մեր-
գումէնին երգիւնիւ, պիր սօն տե-
ֆա տաճա կեօրսէք օլաճաղ մը...
— Ատէ՛ր տե՛ր տե՛ր իտիր...
— Միւս թէննա օլաճաղ իւզրէ տա-
լի միւսքին օլաճաղ մը... — Է-
կե՛ր խաթրմը իշին միւստատէ ի-
տեր իտենի՛ղ, պախչիլինի՛ղ վիրի-
րի՛ղ...
Բէ՛մի Ծօմէն պունու սեօյլէտի-
կիյն պերապէր, մէրգումն էլի-
նէ պիր պե՛շ ֆրանգլը՞ որ զըշտը-
տը, վե՛ր մէրգում տա իշերի կիրմէ-
լէրինէ միւստատէ իյնէտի...
— Օլաճաղն քի պու մէսարիֆիէր
պոչա կիթմի՛ն օլաճաղ, ֆաղաթ,
պէլքի սօնունտա աճըսը չը գտը...
— տե՛ր տիր իշինմէք տե՛ր իտիր լը Կօս...
Բի՛ն հէնուզ, Ժան Բընօ կիտէ-
լիտէն պերու, Գլե՛ր Պոնյանին իւ-
զէրինի էօրթմէմի՛ն իտիր... վե՛ր Բէ՛մի
Ծօմէն մէրգումէնին եանքնա եագ-
լաշտը գտա, սօլ էլի բարմաղընտա
բարլումագ տա օլան երգիւնիւ կեօր-
տիւ...
— Թա քէնտիսի տիր... էվվե՛ր,

զէվալը Գլե՛ր իշինմէ պու առու...
— տե՛ր մէրգում պիր խէլէճան
իւզրէ...

— Վա՛յ, գօճա հէրիֆ վա՛յ, եր-
րէկի՞ մի գաղ մագ տա տըր, — տե՛ր
լը Կօս քէնտու քէնտույէ, — պէլքի
չիմտի կեօղէրի տե՛ր եաշարարագ
աղլաեաճագ տըր...

— Մատամ քի ճէնագէյի պիղ-
տէն էվվե՛ր պաշգատը թալեպ ի՞նչ
մի՛ն տիր, — տե՛ր Բէ՛մի Ծօմէն, —
տիրմէք տիր քի արթը՞ թալեպէր
մէրգումէյի բարչալաեաճագ տըր...
— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...
— Հի՛ն տե՛ր իտե՛, պարի մեր-
գումէնին երգիւնիւ, պիր սօն տե-
ֆա տաճա կեօրսէք օլաճաղ մը...
— Ատէ՛ր տե՛ր տե՛ր իտիր...
— Միւս թէննա օլաճաղ իւզրէ տա-
լի միւսքին օլաճաղ մը... — Է-
կե՛ր խաթրմը իշին միւստատէ ի-
տեր իտենի՛ղ, պախչիլինի՛ղ վիրի-
րի՛ղ...
Բէ՛մի Ծօմէն պունու սեօյլէտի-
կիյն պերապէր, մէրգումն էլի-
նէ պիր պե՛շ ֆրանգլը՞ որ զըշտը-
տը, վե՛ր մէրգում տա իշերի կիրմէ-
լէրինէ միւստատէ իյնէտի...
— Օլաճաղն քի պու մէսարիֆիէր
պոչա կիթմի՛ն օլաճաղ, ֆաղաթ,
պէլքի սօնունտա աճըսը չը գտը...
— տե՛ր տիր իշինմէք տե՛ր իտիր լը Կօս...
Բի՛ն հէնուզ, Ժան Բընօ կիտէ-
լիտէն պերու, Գլե՛ր Պոնյանին իւ-
զէրինի էօրթմէմի՛ն իտիր... վե՛ր Բէ՛մի
Ծօմէն մէրգումէնին եանքնա եագ-
լաշտը գտա, սօլ էլի բարմաղընտա
բարլումագ տա օլան երգիւնիւ կեօր-
տիւ...
— Թա քէնտիսի տիր... էվվե՛ր,

— Հալ պու քի մէրգումն ճէնա-
ղէճէ էօյլէ պիր սեղանայ պունուն-
մագ տա տե՛ր իտիր, էօյլէ տե՛ր իտիր...
— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Հալ պու քի մէրգումն ճէնա-
ղէճէ էօյլէ պիր սեղանայ պունուն-
մագ տա տե՛ր իտիր, էօյլէ տե՛ր իտիր...
— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

— Ես, հէ՛յ վա՛հ... — Ես զը՛դ
քի պիղիմ էլ իմի՛ղ պոչա չը գտը... —
Չօ՞գ պիւլիւք պիր սեղանայ իյնէմի՛ն
օլաճաղ տըր...

կիրիշտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆ-
տան տալի մէրգումն էլիւնիւն
հէր թարաֆընը, տիգգաթը աղլմէ
իւզրէ կեօղտէն կեղծիք տե՛ր իտիր...

— Մէրգումն էլիւնիւն, իւրի գըթա
տէմիւր բարմագլը՞լը բէնճէրէլէր-
տէն ըջը՞ ալմագ տա, վե՛ր մէրգումն
բէնճէրէլէրտէ Սէնա ըրմագընա նա-
ղըր պունունմագ տա իտիրէր...

— Թէ՛ն քիւր իտէրիմ, մօնսիէօ,
վիրտիկիկի մալիւ մաթլարտան տօ-
լաեք... — տե՛ր քտէն սօնրա մէր-
գում, — ճէնագէնի տալի, սէն տե՛ր,
զէվալը Գլե՛ր, ատիէօ, ատիէօ, —
տե՛ր տիր...

Պատէհու մէրգում, եանի Բէ՛մի
Ծօմէն, սախթ օլարագ կեօղէրին-
տէն չը գարմագ տա օլաճաղն եաշա-
րը մէնտիլիլէ սիլէրէք, մահէլիմէ՞-
պունտէն տիշարը չը գտը...

Լը Կօս տալի մէրգումն առ-
գատը սըրա չը գտը, վե՛ր թէնհա պիր
քէօլէնէ կեղտիքիւրիտէ, մէրգում-
մա...

— Է՛յ, երգիւք տե՛ն նէ խա-
պէր, — տե՛ր տիր...

— Սէն քէյֆինէ պագ, չօճու-
ղում... — մէրգումն եա սախթ վե՛ր
եախօտ սահիհ արապ, մէրգումն
երգիւնիւ հէնուզ էլտէ իտէ՛մէ-
մի՛ն տիր...

Եիմտի մահէլի մէրգումն պիւ-
թիւն պիւթիւն տէյիլիմի՛ն իտէ տե՛ր,
օլ վագըթլարտա, մէրգումն ճէնա-
ղէլանէնին բէնճիւրէլէրինէ նաղըր
պունունմագ Սէնա ըրմագը թարաֆըն-
տա, տահա սայիր բէնճիւրէլէր, վե՛ր
սայիր էպիլիլէր տալի պունուն-
տուղու կիպի, գըթտա տալի նիլէ
պալը՞ գըլար գաեղըլար իլէ կէլիպ
պալը՞ ալմագ տա իտիրէր...

Պէ՛շ ալթը գըթա եասը՞ գաեղը-
լար, տայիմա մահէլի մէրգումն
պունունմագ տէ իտիրէր...

Հալա զայէթ աղըր վե՛ր պատգըն
իտիր...

Սապահտան պէրու լօտօս էսմէք-
տէ, վե՛ր կէօք երգիւնիւ պիր տիւ-
ման գարմագ տա, վե՛ր սիեհա սի-
եհա պունունմագ տա թօրլանմագ տա ի-
տիրէր... — Սէնանըն սուլարը գապա-
ըպ օյնամագ տէ, վե՛ր պալը՞ գըլա-
րա եարմագ տէրէ՛ն տէ հալանըն
պօղունմագ տա օլմագը անլաշըլմագ-
տա, վե՛ր կիճէնին գարմագըլտա
պատմագ տա իտիր...

Պիրտէ աղչամըն սաաթ եէտիսի
բաաթէլէրինտէ (ալաֆրանկա) պիր
գաեղը կէլտիկի, վե՛ր սօղորու կի-
տիպ, օրալարտա պունունան աշը՞-
քէմէրէր ալթընտաքի հալալար-
տան պիրինէ պաղլանըլարը կէօ-
րիւմիւն տիր...

93

Ձիքրինի կէշտիկիմի՛ղ պալը՞ գա-
եղընտա, էլպիսէլէրի իւզէրինտէն
պիրէր պըլուղարը, վե՛ր պաշարըն-
տա տալի սիլիլի թէրէլի, վե՛ր էնիլի
քէնարը գաեղը՞ շարգալարը
պունունտուղու, վե՛ր մէրգումն շաբ-
գալար տա թա կեօղէրինէ գատար-
ինտիլիմի՛ն օլաճաղն հալտէ, իֆի-
տտէմ պունունտուղու կէօրլիմի՛ն
տիր...

Պունարտան պիրի Բէ՛մի Ծօմէն
օլապ, վե՛ր տիկէրի տալի լը Կօս
իտիր...

Բէ՛մի Ծօմէն պիր նէվի շանթա
տէրունինտէն պիր ուֆագ պէղտէն
թօրպա չը գարտը, վե՛ր գանճաթըլա
եօղլարը պիր մահէլի, տալը
ուսթա պիր պալը՞ գըլա թարգընտա
քէնտի աղընը ալթը վիրտի...

Պու հէնկեամտէ լը Կօս գարաեա
չը գտը, վե՛ր էլինտէքի բիբօսունու
թիւթիւրէրէք, գաթէն զիքրինի

կէշտիկիմիզ բէնճիրէլէրին ալթըն. տա էնինէ պօտունտ կէշինմէկէ պաշլատը :

Արատան օն տողըզա գատար կէշտիքտէ, Բէմի Ծօմէն մէրգու. մու շաղըրտը, - մէրգու. մու իրի չէզտի, վէ սըլրաեբպ սանտալա կիր. տի, - վէ Բէմի Ծօմէն տախի քէնտի գանճասընը էօթէեէ պէրուեէ տա. եաթարագ, սանտալա եօլ վիրտի, վէ սանտալ տա տղըր աղըր աշըլ. մսեա պաշլատը :

Կիճէ պապմագտա իտի :

Փարիսին կազարը եանմաեա պաշլամագտա իտիլէր :

Կէրէք իքի թարաֆը գըեբլար. տա, վէ կէրէք քէօբրիւլէրտէ պու. լունան պինլէրճէ կազարընը ըշըզա. ըը, Սէնա ըրմաղընըն սիեաճ սիեաճ տաղալարընա վուրտուգճա, էնվայի սուրէթտէ բարլամագտա իտիլէր :

Շէհրի մէզպուրուն գուլէլէրինտէ պուլունան սաաթլար, սաաթ սէքի. զի, տօգուզու վէ օնու վուրտու. լար :

Բույի սսիւմանտէ հիշ պիր եբլ. տըզ կէօրիւնմէքտէ տէյիլ իտի. - շէտիտ վէ պօրալը ըիւզկեարլար էսմէքտէ իտիլէր. - իրի իրի եաղ. մուր տամլարը տիւլմէքտէ, վէ ուզագտան ուզագտան կէօք կիր. լէմէլէրի իշիտիլմէքտէ իտիլէր :

Էվվէլքի զիքրինի կէշտիկիմիզ գաեբզ, թէքրարէն, վէ գարան. լըզտա օլտուղու հալտէ, ուսուլճա. նա եօգարը տօղըրու չըգաը, վէ կի. տիպ եինէ էվվէլքի մահէլտէ տուր. տու, վէ եինէ պիր հալգաեա պաղ. լանըլտը :

Բէմի Ծօմէն իլէ լը Կօս իքիսի տախի գարաեա չըգաըլար :

Վէ պալըզ. ալը եօլունտա լաղըմ կէլէն թէտպիրլէրի իճրա իյլէտիք. տէն սօնրա, օրալարտա քէնտիլէր.

տէն պաշգա քիմնէ վար մը տըր տէյի անլամագ իւզըէ, էթրաֆը կէօգտէն կէշիրտիլէր :

— Բիմնէլէր եօգ տուր, - տէտի եալաշճա սէօլլէեէրէք լը Կօս :

— Էլպէթթէ, պէօյլէ պիր միսկին հալաեա, գանդի տիվանէ գալգըպ. տա պուրալարա գատար կէլէճէք տիր :

Եաղմուրլար շիտտէթլի սուրէթ. տէ եաղմաեա պաշլամագտա, վէ քէօբրիւլէրին ալթլարընտան տախի, քէզալիք շիտտէթլի ըիւզկեարլար էսմէքտէ իտիլէր :

Իքիսի պիրլիքտէ քէօբրիւնիւն քէմէրլէրինտէն պիրի ալթընա կի. տիպ սըղընտըլար :

Բէմի Ծօմէն գունտուրալարընը չըգաըլար :

— Բէնճիրէլէրի իյի թանըմագ. տաճըսըն, սօնրա պիր եանլըչըգ. օլմասըն, - տէյի սիւալ իթտիլը Կօս :

— Բէք ալէա թանըմագտաեբմ . . . - զաթէն սայմըլ իտիմ. . . - ճէ. նազէթանէնին բէնճիրէլէրի պէշին. ճի իլէ ալթընճը տըրլար. . . - պիզ շիմտի պէշինճիլին ալթընտա պու. լունմագտաեբզ :

— Զօգ իյի :

— Մուսուն վա՛ր մը տըր, - տէտի Բէմի Ծօմէն :

— Էլպէթթէ :

— Բիպրիթին :

— Էն ալէա ճինսինտէն :

— Պիր ուֆագ էյէն :

— Իշթէ եանըմտա տըր :

— Դըսսաճըն :

— Իշթէ օ տա :

— Էյէ իշին լաղըմ կէլէն եաղըն. տա վա՛ր մը տըր :

— Շիւքհէսիզ :

— Ճամա եաբըշտըրըպ տա թութ. մագ իշին զիթթ մաճունուն վա՛ր մը տըր . . .

— Հայհայ . . .

— Պըշաղըն :

— Օ տա վար տըր . . .

Բէմի Ծօմէն սիւալ իյլէտիքճէ, լը Կօս տախի սիւալ իյլէտիկի շէյ. լէրի պիրէր պիրէր կէօթթէքմէքտէ, վէ մէրգու. մա թէսլիմ իթմէքտէ օլտուղունտան, մէրգու. մա տախի քեաֆֆէսինի պըլուզու ճէպինէ վազ իյլէտի :

— Շիմտի գալտը իշիմիզ պիր մէր. տիվինէ, - տէտի մէրգու. մա . . .

Լը Կօս պէլինի տիվարա վիրտի, վէ էլլէրինի տախի ուլլուզլարընա տաեաթտը, վէ Բէմի Ծօմէն մէր. տիվէնվարի մէրգու. մա էլլէրինէ վէ ումուզլարընա պառարագ, մէզքիւր բէնճիրէլէրին ալթընտա պուլունան բերվազա գատար չըգաը, վէ օ. րատա օթուրու վիրտի :

— Նա՛սըլ, օրատա իյի րահաթ. մըսըն, - տէտի լը Կօս :

— Էվվէթ . . . - Ֆագաթ, սէն ա. շաղըեա իյի տիգգաթ իյլէ քի քիմնէ կէլմէսին :

— Գօրգմա սէն . . . պէն իշիմի պիլիրիմ :

Լը Կօս իսթէտիկի պիր թարզ իւզըէ օթուրտու, վէ իքի էլլէրիլլէ պիր նէվի խունի թէրթիպիլլէ, էթ. րաֆա գուլագ վէրիպ տիյնէտի :

Հալա կիւրլէմէքտէ իտի :

Արատա պիր շիմնէքլէր չաղմագ. տա, վէ պատէհու տահա զիեատէ պիր գարանլըզ պառմագտա իտի :

Բէմի Ծօմէն պինանըն բերվազը իւզէրինտէ, լը . . . պէրապէր կէթիրմիշ օլտուղու խըրսըղըզ ա. լէթլէրինի եայտը :

Պատէհու մէրգու. մա ուֆաճըզ է. յէեի ալարագ, պաշլատը բէնճի. րէնին տէլիքլէրինտէն պիրինի էյէ. լէմէկէ :

Հալ պու քի, հէր նէ գատար :

պօրա վէ ֆուրթունա սէսլէրի տէ վար իտի իտէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի էյէնին սէսի իշիտիլմէքտէ իտի :

— Հէյ, եալա՛շ, էյէնին սէսի ի. շիտիլմէքտէ տիր, - տէտի լը Կօս էլլէրինի խունի կիպի եաբըպ տա ի. շինտէն սէսլէնէրէք :

Պունուն իւզէրինէ Բէմի Ծօմէն պուլու ճէպինտէն պիր ուֆագ. զէյթին եաղը շիշէսի չըգաը, թաբասընը աշտը, վէ էյէլէտիկի եէրին իւզէրինէ պիր գաշ տամլա տամլաթտը :

Պատէհու եինէ պաշլատը էյէ. լէմէկէ, արթըզ պունուն իւզէրինէ հիշ պիր սէս չըգալմագտա իտի :

Մէզքիւր տէմիրի քէսիպ չըգար. մագ իշին խայլիճէ չալըշպ եօրու. տու վէ խայլիճէ վազըթ կէշտի :

Արատա պիր սաաթ գատար կէշ. տիքտէ, տէմիրին բարչասը չըգաը վէ պիր տաամ կէշէպիլէճէք գա. տար եէր աշըլտը :

— Էօ՛ֆ, - տէտի Բէմի Ծօմէն, աննընտան թէրլէր տղմագտա օլ. տուղու հալտէ :

Լը Կօս քիմնէ կէլմէքտէ օլմասըն տէյի պէքլէմէքտէ օլտուղու մա. հալլի թէրք իլէ, բէնճիրէնին ալ. թընա կէլտի :

— Նա՛սըլ, պիթիրտի՛ն մի, - տէ. յի սիւալ իյլէտի Բէմի Ծօմէնէ :

— Էվվէթ պիթիրտիմ էմմա, պէն տէ պիթտիմ, զիրա չօգ եօրու. տու. . .

— Շիմտի եաբաճաղըն շէյ ճամ. լարտան պիրինի քէսմէք տիր, լա. քին մաճունու էյի եաբըշտըր քի տիւշիւպ տէ սէս չըգաըմասըն . . .

Բէմի Ծօմէն էլլինի ուզաթտը, վէ ճամըն աշըզ պուլունտուղունու ան. լատըզտա :

— Հէլէ օլ գահմէթտէն գուր.

Թուլաւում, բէնճիրէ աչքդ տըր...
- տէտի, - հօշ էօյլէ օլմագտա օլ-
մասընը, պէն էվիլինտէն տախի
տիւշիւնմէ քաւէ իտիմ, չիւնքի ճէ-
նաղէլէրին հալա ալմալարը նիյե-
թիյլէ, տայիմա աչքդ պըրագըլմա-
լարը էլզէմիյեթիմէն տիր...:

— Չիւնքի զաթէն բէնճիրէլէրտէ
տէմիրլէր պուլունաուղունտան,
գօրգուպ չիւբհէ իտէնէք պիր շէյ-
լէրի եօգ տուր...:

Բէմի Շօմէն պունուն իւզէրինէ
սէսիզէ կիւլախ:

— Իշթէ շիմտի կէլտի իշ կէօրէ-
նէք վաղըթ... - տէտի մէրգուժ
պիր տաղըգա սօնրա... - Իշթէ
պէն Ֆարէ գաբանընա կիրէր կիպի
իշէրի կիրմէ քաւէյիմ, սէն տէ տի-
շարընա տիգգաթ իյլէ...:

— Սէն էլէմ իւզրէ օլմա... -
տէօրթ կէօզ վէ տէօրթ գուլագլա
պէքլէմէքտէյիմ:

Բէմի Շօմէն բէնճիրէն քէնար-
լարընը թուլթարագ իշէրի կիրտի,
վէ սաղըլըպ աշաղը ինտի:

Պիր Վիպրիթ բարլաթարագ միւ-
մունաւ եաղտը, վէ գաբազլարը
քէմէրվարի զինկօ սանտըղլար տէ-
րունինտէ պուլունան ճէնաղէլէրի
կէօղտէն կէլիտի:

Հէր սանտըղըն իւզէրինտէ ճէ-
նաղէնին իսմի եաղըլը օլան մուգա-
վաւան պիր եաթիթա պուլունմագ-
տա իտի:

Բէմի Շօմէն, մուհարէպէ էսնա-
սընտա, բուսուտա աւաւմ վար մը
տըր տէյի արամագտա պուլունան
թէֆթիշնիւր գատար, էհիյեթիմէ
վէ ինաղաթմա մալիք պուլունտու-
ղունտան, էմրի պաօիրէթիմէ ըիայէ-
թէն, էվիլէա պիր քէրրէ կիտիպ,
մահէլի մէղպուրուն գաբուսու-
քիլիթի մի տիր, եօգոա աչքդ մը
տըր տէյի եօգլատը, վէ սըգը սը-

գը գաբալը օլտուղունու կէօրիւպ
րահաթ օլտու:

— Պիր մահպուլսանէ գաբուսու-
կիպի տիգգաթիլը սիւրէթտէ գա-
բամըլար տըր, - տէտի մէրգուժ
քէնտու քէնտույէ. - Ֆազաթ, շա-
յէտ տիշարտան պիրի կէլէնէք օլ-
աա պիլէ, էլպէթտէ աեաղլարը սէ-
սինի իշիաէնէկիմ տիր, օլ վաղըթ
անինտէ գըշ իրինի չէղէր գուր-
թուլուրում... - շիմտիքի հալ գօր-
գաճագ հիշ պիր շէյ եօգ տուր:

Պատէհու ճէնաղէլէրին եանընա
կիտէրէք, պիրէր պիրէր պագտը
վէ իսիմիլէրինի եգուտու:

Տէօրտիւնճիւ ճէնաղէնին էօնիւն-
տէ տուրտու:

— Գլէր Պօնշան... - տէտի մէր-
գուժ, - Իշթէ պուլաւում արատըղըմը:
Մէրգուժ սանտըղըն գաբաղընը
աշաղ:

Տիշարտա պօրա վէ ֆուրթունա
հիւքմ իթմէքտէ իտի:

Շէտիտ ըիւզկեարտար էսմէքտէ,
կէօք կիւրլէմէքտէ, վէ եաղմուր-
լար իսէ, սիճիմ կիպի եաղմագտա,
սէլլէր ագմագտա, Սէն բրմաղը
թաշմագտա, վէ բէնճիրէտէն կէ-
լէն ըիւզկեարտան, էլինտէքի մուժ
սէօնմէք թէհիլքէսինտէ պուլուն-
մագտա իտի:

Էօյլէ պիր հալաւա, վէ էօյլէ
պիր մահէլտէ, Բէմի Շօմէն իսէ,
ճէնաղէլէր օրթասընտա, զանն ի-
տէրսին քի տիյիւն էվինտէ կէ-
ղէրճէսինէ, պիլա ֆիւլթուր պու-
լունմագտա իտի. - մէրգուժ Գը-
լէրին ճէսէտի եանընա եաղլաշտը,
վէ իւզէրինտէքի էօրթիւսիւ պիր
թարաֆա չէքիպ ալտը:

Մէրգուժէնին սօլ էլի կէօքսիւն-
տէ իտի. - վէ Պանշ էրվիէօնիւն
եիւզիւկիւ հալէա բարմաղընտա
պուլունմագտա իտի:

— Բէք ալէա, իշթէ իսթէտիկի-
մի պուլտում... - տէտի քէնտու
քէնտույէ Բէմի Շօմէն:

Էլինտէքի մուժու սանտըղըն գա-
բաղը իշինէ գօյտու, ճէնաղէնին
սօլ էլինի թուլթուպ գալտըրտը,
վէ բէնճիրէնին տէմիրինի քէստիկի
էյէյի պիր իքի քէրրէ սիւրտիւ-
կիւ կիպի, մէրգուժէնին եիւզիւք
պուլունան բարմաղընը քէսիպ չը-
գարտը:

Վէ մէղքիւր բարմաղըն իւզէրին-
տէն տէ եիւզիւկիւ չըգարտըպ ալ-
տըգտան սօնրա, բարմաղըն բար-
շասընը ճէնաղէնին իւզէրինէ աթը
վէրտի, էօրթիւսիւնիւ տէ եինէ
էվիլէքի կիպի էօրթտիւ, սանտըղը
գաբաղը, վէ բէնճիրէեք տօղրու
կիթտի:

Արթըգ իւզուժու գալմամըշ օ-
լան մուժ ըիւզկեարտան սէօնտիւ,
- Ֆազաթ մէրգուժանն ալա վաղի-
ֆէսինտէն օլմաղը, վէ իշէրի կիր-
մէսինտէն չօգ զիեատէ գօլայ սու-
րէթտէ օլտուղու հալտէ թըրմանըպ
բէնճիրէեք չըգտը:

Արատան չէնտ տաղըգա կէշտիք-
տէ, մէրգուժ քէնտիսինի լը Կօսու-
եանընտա պուլտու:

— Նա՞սըլ, պէճէրտի՞ն մի, - տէ-
յի սիւալ իթտի մէրգուժ:

— Մաաշալլահ, էլպէթտէ պէ-
նէրտիմ. - էկէր պիլ քէնտիմիլ
պունտան պաշգա տիւրլիւ պիր մէն-
ֆաթ չըգարտմաղ իսէք, հիշ տէ-
յիլ իսէ մէրգուժ արապա սաթա-
րըլ:

Պատէհու Բէմի Շօմէն իլէ լը Կօս
քէնտի գաեղլարընա պինէրէք
ղայպ օլուպ կիթտիլէր:

Փէրտաւը կիւնիւ, էրքէնտէն,
Ժան Բընօ, լաղըմ կէլէն մէրաօրի
իճրա իտէրէք, վէ մէսարիֆաթը

մալիւմէսինի թէէտիյեք իյլէեքէք,
Գլէր Պօնշան տէֆն իթտիլմէք
իւղրէ Օթէլ-Տիէօյէ կիթտի:

Մահէլի մէղպուրուն մէէմուրին
տայիլէսինտէ խայլի վաղըթ պէք-
լէտիքտէն սօնրա, զաթէն եօլունու
պիլմէքտէ օլտուղու ճէնաղէլտանէ-
եք կիթտի:

Բիէր մէրգուժու պէքլէմէքտէ
իտի:

— Ա՛հ, էֆէնտի, - տէտի մէր-
գուժ, Ժան Բընօեա, - իգպալիմիլ
պիլէ եալէր օլմագտա տըր, - հէ-
քիմիլէր ճէնաղէեքի մուալէնէ իթ-
մէքսիլին, տէֆնինէ տայիր լաղըմ
կէլէն ըուխաթիյեքեքի վէրտիլէր. -
մէրգուժէնին բարմաղընտաքի եիւ-
զիւկիւն եէրինէ էմանէթ օտաղընա
վիրէճէկիմիլ եիւզիւկիւ սաթըն
ալտըմ, - պագընըլ իշթէ, թա-
մամ թըպըսը տըր:

— Հայտէ, տօթթում, րէճա ի-
տէրիմ, չաբուգ իշի իճրա իտիպ
պիթիլէլիմ, - տէտի Ժան Բընօ:

Բիէր ճէնաղէնին սանտըղը գա-
բաղընը աշաղ, էօրթիւսիւնիւ պիր
թարաֆա գալտըրտը, վէ մէրգու-
մէնին սօլ էլինի եօգարը ալըր ալ-
մաղ, պիր նիտա տըր գօբարտը:

— Նէ՞օ, նէ՞ վար տըր, - տէյի
սիւալ իթտի Ժան Բընօ:

— Նէ՞ մի վար տըր... - տէյի
ճէվապ վէրտի Բիէր տիթիլէեքէք:

— Պու կիճէ պուրաեա խարիճ-
տէն աւաւմ կիրմիշ տիր:

— Նէ՞րէտէն կիրմիշ օլապիլիր,
Բիէր պունուն իւզէրինէ հէր
թարաֆը կէօղտէն կէլիտի:

— Իշթէ, իշթէ, շուրատան, -
տէյի պաղըրտը մէրգուժ, տէմիրի-
նին պիրի էքսիլմիշ օլան բէնճիրէ-
եք կէօթիլէրէք, - պէն պունու
կէօրմէմիշ իտիմ...:

— Պէսպէլի եիւզիւկիւ չալմըշ օլ-

մայր տրորար, էօյլէ՞ մի . . .

— Էվվէթ, էֆէնտի . . . — հէմ տէ ճէնաղէնին բարմաղընը քէսէ-
րէք . . .

Բիէր պունու սէօյլէտիկիլլէ պէ-
րտպէր, Գլէրին բէսիլմիշ օլան
բարմաղընը կէօթէրտի . . .

Ժան Բընօ գաշլարընը տիքտի . . .

— Վէ պատէհու պիր սիւքիւնէ-
թի հալ իւզրէ մէրգումա . . .

— Տիւնքի կիւն պէն կիթտիք-
տէն սօնրա, ճէնաղէնէ սահիպ օլ-
մագ իւզրէ հիշ պիր քիմնէ կէլտի . . .
մի իտի, — տէյի սիւալ իյլէտի . . .

— Էվվէթ, էֆէնտի, իքի առէմ
կէլտի իտի . . .

— Պիրի կէնճ վէ տիկէրի իթթի-
եար, էօյլէ տէյիլ մի . . .

— Թամամ, թա քէնտիտի . . . —
սիզ մէրգումանը թանջմագտա՞մը
սընըդ . . .

— Էվվէթ, բէք ալէա թանջմագ-
տաեմ . . .

— Էօյլէ իսէ մէրգումանը պիլտի-
մէլիսինիզ քի հիւքիւմէթէ խապէր
վէրիսին . . .

— Խալլը, օլ պապտէ սիզ պիւ-
թիւն պիւթիւն սիւքիւթ իթմէլիսի-
նիզ . . . — տէտի Ժան Բընօ մէրգուման
քէլամընը քէսէրէք. — վէ տիգգաթ
իթմէլիսինիզ քի, պու կիճէ պու-
րատա վուգու պուլան պու հալի
քիմնէլէր իշիթմէսին . . . — սիզ
եքինէ եանընըզտաքի եիւզիւկիւ է-
մանէթ օտաքնա թէսլիմ իյլէմէլի-
սինիզ . . . — վէ վուգու պուլան
խըրսըզլըզա տայիր պուլունմագտա
օլան ալէամէթլէրի տէ պէլլիսիզ
իթմէլիսինիզ . . . — վէ խըրսըզլարը
պուլմագլըզ տա պանա պըբագ-
մալըսընըդ . . .

— Ումարըմ քի, էֆէնտի, պու
խըրսըզլըզ խուսուսունտա պէնիմ
կիւնահըմա կիրմէզսինիզ, պէնիմ

ալէյհիմտէ պիր շիւքէնէ գահիպ
օլմագսընըդ, — տէտի Բիէր, — եէ-
մին իտէրիմ քի պէնիմ ապլա մէտ-
խալիմ վէ մալիւմթըմ պուլուն-
մագտա տէյիլ տիր . . .

— Օլ պապտէ ապա էլէմ իւզրէ
օլմանընըդ, հիշ պիր շիւքէնէ իթ-
մէքտէ տէեիլիմ, վէ հաթթա էօյ-
լէ օլմասընը տա թապտիգ իշին, իշ-
թէ եքինէ սիզէ տիւնքի կիւն վատ
իթմիշ օլտուզում պախշիշի վիւրիւրիմ . . .

Ժան Բընօ պունու սէօյլէտիկիլլէ
պէրապէր, մէրգումա պանգա պի-
լէթլէրինի ուզաթտը, վէ մէրգում
տախի գապուլ իթմէլիպ րէտտ իյ-
լէեքէրէք . . .

— Ահ, էֆէնտի, օլ պապտէ հիշ
պիր հագգըմ պուլունմագտա տէ-
յիլ տիր, նէ՞ եարտըմ քի պախ-
շիշ ալաեք . . .

— Լաքին պէն արգու վէ իպրամ
իտէրիմ քի սիզ պունու գապուլ
իտէսինիզ . . . — ալընըդ, վէ ապա
տիհանընըդ աշըպ տա պիր գար-
շըլըզ վէրմէլինիզ . . . — ճէնաղէ
նէ՞ վագըթ տէֆն իտիլէճէք տիր,
սիզ անը սէօյլէլինիզ պանա . . .

— Սաաթ իքիտէ, էֆէնտի . . .
— Բէք ալէա . . .

Մուգարրէր օլան սաաթտա Ժան
Բընօ թէքրարէն Օթէլ-Տիէօյէ
կէլտի, վէ օրատան տախի եալը-
նըզճա օլտուղու հալտէ, Գլէր Պօն-
շանըն ճէնաղէսի իլէ, Պլանշթօնուն
ճէնաղէսինտէ եարտըզ կիպի, եա-
լընըզճա, գապրիսթանա գատար
կիթտի . . .

Թամա եէվմի-մէզպուրուն աղշա-
մըսը, տօգթօր Ժօսլէն տախի, Պը-
լանշ էրվիէօնուն եանի գօնթէս
տը Լաննէլի՞ն օղլու Ժագ էրվիէօ
խամինտէ օլտուղու հալտէ, մէզար-
տան չըզարըպ տա աեթթմըշ օլ-
տուղու Պլանշթօնու Փարիսէ կէօ-

թիւրիպ քէնտի խանէսինտէ րա-
հաթ իթտիրմիշ իտի . . .

94

Տօգթօր Ժօսլէնին Փարիստէքի
իգամէթկեահը, Գօլիզէ սօգաղըն-
տա եէնի պիր խանէնին ալթ գա-
թընտա վագը պիր տայիրէ իտի . . .

Մէզքիւր տայիրէ պիր ուֆագ
սուֆատան, պիր սալօնտան, վէ
պիր տէ եաթագ օտաքնտան ի-
պարէթ պուլունմագտա իտի . . .

Պու տայիրէ բէք սաաթ պիրսու-
րէթտէ տօնաաթլմըշ իտի . . .

Սալօնտա պիր սէտիր վէ էնվայի
ուլում քիթապլարըլա մէմլու պիր
քիւթիւպխանէ, իքի գօլթուգ,
պիր միւտէվլէր թրաբէզա, վէ
մէզքիւր թրաբէզանըն իւզէրինտէ
տախի պիր լամպա իլէ պիր տէ եա-
ղը թագըմը պուլունմագտա իտի . . .

Վէ եաթագ օտաքնտա տախի,
պիր տէմիր գարեօլա իլէ, գօճա
պիր գօլթուգ, իքի սանտալիյէ,
պիր տօլապ, պիր մէրմէր սաաթ,
Վէ պիր գաշ թանէ տախի գար-
եօլա պուլունմագտա իտի . . .

Նիհայէթ մէզքիւր օտանըն թա-
գըմը տախի, օլ գատար սաաթ
պիր հալտէ իտիքի, Փարիսէ թահ-
սիլի իլմ իթմէլիկէ կէլմիշ օլան վէ
օրթա պիր ֆամիլեատան պուլու-
նան պիր չըրաղըն պիլէ գանաաթ
կէթիւրմէճէկի աշիքեար իտի . . .

Հալ պու քի մէրգումա տօգթօր,
մէզքիւր հալտէն բէք մէմնուն պու-
լունմագտա իտի . . .

Եունու տախի ունութմամալըքըզ
իշարա քի, մէրգումա հէր վագըթ
օրատա գալմաեքա, իլլա եալընըզ
կիճ գալըպ տա Սէնթ — Ուէնէ կի-
տէմէտիկի կիւնէր գալմագտա իտի . . .

Մէզքիւր վուգուինի պիլտիրտի-

կիմիզ վագտալարըն ֆէրտապը կիւ-
նիւ էօյլէտէն սօնրա սաաթ տէօրթ
րատտէլէրինտէ, տօգթօր Ժօսլէն
քէնտի եաթագ օտաքնտա աեթ-
տա տուրարագ, պիր սաաթա, վէ
պիր տէ քէնտի գարեօլաքնտա
եաթմագտա օլան Պլանշթօնուն
եիւզիւնէ պագմագտա իտի . . .

Պիր կիւն էվվէլինտէն պէրու մէր-
գումա Պլանշթօն իւզէրինտէ հիշ
պիր ուեանմագլըզ հարէքէթի կէօ-
րիւմիւշ տէյիլ իտի . . .

Մէրգումա պիր օտուն բարշապ
կիպի, էլլէրի կէօքսինտէ օլտու-
ղու հալտէ ուք ուզուն եաթմագ-
տա իտի . . .

Մէրգումուն լէհէսի մօս մօր օ-
լուպ, տօտաղլարը տա պէմ պէ-
եաղ իտի, վէ պուրուն տէլիքլէրի
չէքիլմիշ, վէ կէօյլէրի տէ գաբալը
օլտուղունտան, եէնիտէն ուեանըպ
սաղալաճաղընա տայիր պիր իւմիտ
պուլունմագտա տէյիլ իտի . . .

Եէօյլէ քի, մէրգումուն վիճու-
տինին գօգմաեա պաշլամամաքն-
տան պաշգա սայիր հէր պիր ալէա-
մէթ, էօլմիւշ օլմամաքնա տէլա-
լէթ իյլէմէքտէ տէյիլ իտի . . .

Տօգթօր Ժօսլէնին գալպինտէ պիր
էնտիշէ վէ պիր վէսվէսէ հիւքմ
իթմէքտէ օլուպ, վէ գաշլարընը
ինտիրմիշ օլմասընտան տախի, մէզ-
քիւր իզթիւրապը աեթունի անլաշը-
մագտա իտի . . .

Մէրգումա տօգթօրուն, Պլանշ-
թօնուն ուեանըպ սաղալմաքնա
տայիր հիսապ իյլէմիշ օլտուղու վա-
գըթ, պիր չէյրէք գատար կէլմիշ
օլուպ, վէ իւմիտպար պուլունտու-
ղու հիշ պիր ուեանմագլըզ էմա-
րէսինի կէօրմէքտէ օլմատըղընտան,
պէլքի քէնտի հիսապընտա եանը-
լըպ ալտանմըշ տըր տէյի շիւքէ
վէ մէրագ իյլէմէքտէ իտի . . .

Իհիստմալ տըր քի, մէրգում գա-
թէն բէք զայիֆ օլուպ, վէ խաս-
թալըղը տախի բէք աղըր պիր շէյ
օլտուղունտան, վէրմիշ օլտուղու-
ույուշտուրուհու զէհիրին զարպը-
նա տաեանամամըշ տըր, տիմէքտէ
խտի մէրգում քէնտու քէնտույէ:
Անապա վէրտիկի հապար, մէր-
գումուն ուեուշուպ գալմաղըղընը
մուհիպ օլաճագ եւրտէ, մէվթի-
նի մի մուհիպ օլմուշ տուր, տէյի
տիւշիւնմէքտէ խտի:

Արատան պիր շէյրէք տահա կէշտի:
Տօղթօր Ժօսլէն, էլլէրի տիթ-
րէմէքտէ օլտուղու հալտէ, Պլանշ-
թօնուն եօրղանընը գալտըրտը,
կէօքսիւնտէն կէօմլէկինի աշտը, վէ
գուլաղընը քէմիքլէրի տիքիլի տի-
քիլի գալմըշ օլան սինէսինէ, եիւ-
րէկի իւղէրինէ գօյտու, վէ իքի
իւշ սանիյնէ գատար տիյնէտի:

Վէ պիր տէ եիւղէրի կիւլէրէք
պաշընը եօգարը գալտըրտը:

Ձիւնքի մէրգումուն սինէսինին
վուրմագտա օլմասընը իշիթմիշ խտի:

Արատան պէշ տագըղա գատար
կէշտիքտէ, Պլանշթօն իւղէրինտէ
պաղը հարէքթի ալէամէթլէրի կէօ-
րիւլմէկէ պաշտար:

Մէրգում նէֆէս ալմանա պաշ-
տար. կէօքսիւնտէ պուլունան էլ-
լէրի պիր պիրինտէն ալըրըլտըր,
կէօղ գաբագլարը օյնամանա պաշ-
տարըլար:

Տօղթօր պու ալէամէթլէրի կէօր-
տիւքտէ, գարեօլանըն բէրտէսի
արգասընա շէքիլտի:

Օրատա տուրտուղու թագ տիրտէ,
կէրշի քէյֆօիղ քէնտիսինի կէօրէ-
մէղ խտի խտէ տէ, քէնտիսի մէր-
գումուն հէր պիր հարէքթիինի,
պիր աշնա տէրունինտէն քեամիլէն
կէօրէպիլիւր պիր հալտէ պուլուն-
մագտա խտի:

Պիր տէ Պլանշթօն տիրտէքլէրի
իւղէրինէ տաեանարագ պէլինի
տօղրուլթու, կէօղլէրինի աշտը,
վէ գուլալարի պաշընը սաղա սօ-
լա օյնամըպ շէվիրտի:

Մէրգումուն կէօղլէրինտէ պիր
աճայիպ հալ պուլունմագտա խտի,
գանն իտէրսին քի. հէր նէ գատար
պագմագտա խտի խտէ տէ, կիճէ
ույգուսունտա կէօղլէրի կիպի պիր
հալտէ պուլունարագ, հիշ պիր շէյ
կէօրէմէմէքտէ խտի:

Պու արատա սաաթ տէօրտիւ
վուրտու:

Մէրգում սաաթըն սէսի, մէր-
գում տէլիգանընըն նաղարը տիգ-
գաթընը ուեանարագ, մէրգում
պաշընը, սաաթըն սէսինին կէլտի-
կի թարաֆա շէվիրտի, տիգգաթ-
ըն սուրէթտէ օճաղա, սաաթա, վէ
պատէհու աշնանա տօղրու պագտը:

Մէրգում կէօլմէքտէ օլտուղու
շէյլէրին, հիշ պիրի, գաթէն կէօր-
միւշ պուլունտուղու շէյլէր օլմա-
տըղընտան, հատտէն զիեատէ տիւ-
շարը թէաճճիւպ օլտու:

Մէրգում կէօղլէրինի գաբաաղ,
թէքրարէն աշտը, վէ եինէ աշնի
շէյլէրի կէօրտիւկիւնտէն, պօղնուգ
պիր սէս իլէ, ֆագաթ անլաշըլըր
պիր սէյլէյիլ իւղրէ:

—Նէ՞ գատար աճայիպ պիր ըիւ-
եա տըր պու, — տէտի:

Օլ վագըթ տօղթօր օլ կիլլէնմիշ
օլտուղու բէրտէնին արգասընտան
մէյտանէ չըգտը, օտանըն օրթա-
նընա տօղրու իքի ատըմ ալտը,
վէ կիտիպ ըշըգտա օլտուղու հալ-
տէ գարեօլանըն եանընտա տուր-
տու:

Պլանշթօն մէրգումուն կէօրտիւք-
տէ թէաճճիւպ իթմէտի:

—Ա՛, տօղթօր էֆէնտի, պուրա-
տա՞մըսընը, — տէտի:

Թապիաթիլլէ մէրգում բէք եա-
վաշ պիր սէս իլէ սէյլէմէքտէ խտի:

—Նա՞սըսընը, չօճուղում, —
տէյի սիւալ իթտի տօղթօր Ժօսլէն:

Պլանշթօն պիրտէն պիրէ պիր հա-
րէքթի իթտի:

—Տօղթօր էֆէնտի, — տէտի մէր-
գում պօղնուգ պիր սէս իլէ, —

պարի հիմմէթ խտիպ պիր քէրրէ
գօլարըմը շիմիքլէսէնիղ օլմա՞ղմը:

—Սիլլի շիմիքլէյէյի մի, սէ-
պէ՞պ:

—Պարի, էյլլէլիքլէ, շու ույգու-
տան ուեանաամ:

—Էյլլէ պիր շէյլէ իւղում եօգ-
տուր . . . — շիւնքի գաթէն սիլ ու-
եումագտա տէյիլինիղ քի . . .

—Սահի՞հ մի:

—Իշիթ իսպաթը տա մէյտանտա
տըր, սիլ պանա լագըրտը սէյլէ-
մէքտէսինիղ, պէն տէ սիլէ ճէ-

վապ վէրմէքտէյիմ, վէ սիլտէ ի-
շիթմէքտէսինիղ . . .

—Հագգընը վար տըր, սահիհ
տիր . . . ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ
տախի . . .

Պլանշթօն լագըրտըսընը քէստի:
—Ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի,
— տէտի տօղթօր, էյ նէ՞ վար տըր:

—Էկէր, սիլին տէտիկինիղ կիպի
ուեումագտա տէյիլ խտէմ, տիմէք
տիր քի, ուեանըգ օլտուղում հալ-
տէ տախի պիր տիւշմիւ կէօրմէք-
տէյիմ, նէ՞ օլմագտաեմ . . .

—Խայր, սիլ տիւշ կէօրմէքտէ
տէյիլինիղ . . .

—Իմտի էյլլէ օլտուգտա, պէն
ուեումագտա իքէն, էյլլէ հալլէր
վուգու պուլմիւշլար տըր քի, պիր
տիւրիւ աղլըմ իրմէքտէ տէյիլ
տիր . . .

—Նէ՞ գատար վագըթտան պէ-
րու ուեումագտասընը տէյի գանն
իթմէքտէսինիղ:

—Պիւմէմ . . . Իհիստմալ տըր քի
պիր սաաթտան պէրու օլմալը տըր:

—Ույգունուգ բէք աղըր պիր
սուրէթտէ՞ մի խտի:

—Օ՛հ, էվլէթ, հէմ բէք աղըր
սուրէթտէ խտի, վէ հէմ տէ, հիշ
պիր տիւշ կէօրմէքտէ տէյիլ խտիմ:

—Ույգունուգ նէ՞ սուրէթտէ
պաշտար խտի, խաթըրընըգտա՞ մը
տըր . . .

Պլանշթօն տէրտաթըր իթմէք իւղ-
րէ շէյլէ պիր տիւշիւնտիւ:

—Էվլէթ, խաթըրմա կէլմէքտէ
տիր, — տէտի մէրգում, — էյլլէ գանն
խտէրիմ քի, պիր շիշէ սըչան-օթու
իշմիշիմ տիր կիպի պիր աճը տույ-
տում խտի . . . — գանն իտէրսին քի
պիւթիւն աղալարմ գըվըմ գըվ-
ըմ կէլտիլէր . . . — գանն իտէրսին
քի, քէմիքլէրիմին իշինէ սըճագ-
գուրշուն տգըթտըլար վէ սինիլէ-
րիմ գըրըլմագտա խտիլէր . . . — պա-
տէհու պաշըմա պիր թօրուգ տուր
ինտիրիլտի վէ իշիմ պիթտի կիպի
պիր հալտէ պուլունտու խտիմ . . .

—Եիմտի պիր եէրինիղ աղըր-
մագտա՞ մը տըր:

—Խայր:

—Սօլ պէյրիւնիլգտէ պուլու-
նան ֆէնա պիր սանճընը՞ն նաղըլ
օլտու:

—Պիւթիւն պիւթիւն կէշտի . . .

—Կէօքսիւնիլգտէ վէ պօղաղը-
նըգտա պուլունան եանմագլը՞գ նա-
սըլ օլտու . . .

—Օ տախի քեամիլէն կէշտի . . .

—Ֆագաթ, եալընը շու վար տըր
քի, էթրաֆըմտա հէր նէ քի վար խտէ,
կէօղլէրիմէ, տէօնմէքտէ տիրլէր կի-
պի կէօրիւնմէքտէ տիրլէր, վէ պի-
նաէն ալէյհ, օլ գատար տա պիր
գայիֆիք հիսս իթմէքտէյիմ քի,
էլիմի եօգարը գալտըրմագլըղա պի-
լէ մէճալըմ եօգ տուր . . . վէ,

կերչի տօգթօր էֆէնտի, սիգիթա-
նըմագտա խոէմ տէ, սայիր հէր
պիր շէյ կէօղէրիմէ պաշգա տիր.
լիւ կէօրիւնմէքոէ տիրէր, զանն
խաէրօնն քի, պու մահպուտիւնէ
վէ պու խաթթախանէ տէ քեամիլէն
տէ յիշիլմիշտիր, կիւեա պաշգա պիր
մահէլլաէ պուլունմագտաեքմ:

— Դու հալէթ իշին- պիր խէեալ
տըր զանն իթմէ յինիզ, չիւնքի ապը
հազրգաթը հալ տիր:

— Երմաի պէն խաթթախանէտէ
տէ յիշիլմիշտիր . . .

— Խայր:

— Նէրէտէ յիմ եա:

— Սօնրա նէրէտէ օլտուղունու-
ղու տնարաքնը:

— Երմաի նիշին խապէր վիրմէք
խաթէմէքօրսունուղ. . .

— Զիւնքի, չիմաի պաշքնըք բէք
զայիք պիր հալտէ պուլունտու-
ղունտան, վիրէճէկիմ իյզահաթը
անխաթթախանէտէքօրսունուղ տըր, -պիր
աղ ըհաթ իթմէլիսինիզ. . . սիւ-
քիւնէթի հալ իզրէ պուլունմալը-
սընըղ. . . պիր աղ տա ուեռմա-
լըսընըղ. . . իշիթէ օլ վազըթ հէր
շէյի անխաթթախանէտէ սիզէ. . .

Տօգթօր ժօպէն թրաբէզանքն իւ-
ղէրինտէն, նըսֆընա գատար բէնք-
սիզ պիր սու տօլու պուլունտան պիր
գատէհ ալտը:

— Իշինիզ. . . - տէտի մէրգու-
մա, մէզքիւր գատէհի տօտագլա-
րքնա կէօթիւրէրէք:

Երմաի մահէլլի մէզքիւրուն հի-
քեայէսինի իքի իւշ հաթթա կէ-
րուէ պըրագալըմ:

Ժան Բընօ, Բէմի Եօմէն իլէ լը
Կօսու պուլմագ նիյեթիլիլէ, նէ
գատար աաի մահէլլէր վալ իսէ
կէզիպ տօլաշտը:

Մէրգուանը միւմքին օլուպ տա

պուլամաալ:

Դու ճիւմէ իլէ տալի, մէրգու-
մա միտի քէսմէտիքտէն պաշգա,
պիր թարաֆտան թէտալիլէ կիւ-
վէնիպ, վէ տիկէր թարաֆտան
տալի վէ տահա զիւեա տէ քէնտի
իգտաճընա կիւվէնէրէք, մէրգու-
մանը արամագլըղա տէվալ իյլէտի:

Մարաիալըն գըզընը ալմըշ օլան,
եանի մէրգուան տամաալընն վա-
լիտէի գօնթէս տը Լանէյ, Մար-
սիալըն պիւլիւք օղու ժօրժա պիր
մէքթուպ եազարագ, անճագ վէ-
նէտիքտէ ճիւզի պիր միւտտէթ
գալարագ, պիր հաթթախանէտէ
րա օղու վէ կէլինի պիրլիքտէ օլ-
տուղալըք հալտէ ալտէթ իտէճէք-
լէրինի պիւտիրմիշ իտի:

Վէ քէզալիք Մէրքիլըցա տը
Ֆիւնգալ տալի, քէնտի օրթագը
Մարսիալ պիր մէքթուպ եազա-
րագ, հիսապլարը պիրլիքտէ ա-
լըպ տա, աղ կիւնտէն Փալիսէ կէ-
լէճէկինի պիւտիրմիշ իտի:

Մէրգուամ քէնտի մէքթուպուն-
տան տա, իլալթէն տալի, պի-
րինճի Ֆրանսուա վէ Բըթի-Հալը
նամուն սէֆինէլէրինի տալի իշար
իյլէմիշ իտի:

Ժօրժ գումար օեռունունա տէ-
վամ իյլէմէքտէ, վէ տայիմա տա
պիւլիւք պիւլիւք մէպլաղլար զայպ
իթմէքտէ իտի:

Մէրգուամ քէնտի զարարլարընըն
ճէսամէթինի կէօրտիւքճէ, արա-
տա պիր, օլ իլլէթի մէնհուսէտէն
վաղ կէշմէքլիկէ կէրչի քէնտինճէ
գարար վիրմէքտէ իտի իսէ տէ,
Լիօնէլ Վարթըն իլէ Տօմէնիգօ Սէ-
պալա, պիր տիւրլիւ եազաաքնը
պըրագալարագ, սիւրիւլիւպ կէօ-
թիւրմէքտէ, վէ եէնիտէն եէնի
զարարլարա տիւշար գըլմագտա ի-
տիլէր, վէլ հասըլ, մէրգուան

էմրի պասիւրէթ կէօղէրի, օեռուն
քեաղըտընը կէօրտիւկիւ կիպի գա-
բանմագտա իտի:

Դուստան տա գաթինաղար, մէր-
գուամ, պիր թարաֆտան օեռունտա,
իգպալին քէնտիսինէ եալէր օլմա-
տըղընը կէօրտիւքճէ, հէր նէ գա-
տար մահգուն օլմագտա իտի իսէ
տէ, տիկէր թարաֆտան տալի,
պիր քէրբէ Գարմէն իլէ էվլէնտի-
կինտէ, միլիօնլարճա Ֆրանզլարա
գալուշահաղընը տէր խաթթը իյլէ-
տիքճէ, միւթէսէլլի օլտուղտան
պաշգա, սէվինճիւնտէն տալի աղ-
լը պաշքնտան կիթմէքտէ իտի:

Վագաա, մէրգուամ օլ անէ տէ-
կին, պիր սուրէթի րէսմիյեթտէ օ-
լարագ, մէզքիւր նիքեահ մատտէ-
սինէ տայիր, նէ Գարմէնէ վէ նէ
տէ Լիօնէլ Վարթընա պիր լազըր-
տը աշմամըշ իտի իսէ տէ, պու
ճիւմէ իլէ տալի, Գարմէնին քէն-
տիսինի սէվմէքտէ օլմաալը զըմնըն-
տա էմնիյեթի քեամիլէսի պու-
լունմագտա իտի, վէ մէրգուամէ տէ,
մէրգուամուն պու էմնիյեթի վէ պու
իւմիտինէ, քէնտի ճիւլթեարլըգ-
լարըլա թագվիյեթ վիրմէքտէ օլ-
տուղտան պաշգա, Լիօնէլ թարա-
ֆրնտան հազգընտա զուհուրա կէլ
մէքտէ պուլունտան իլթիֆաթը ազի-
մէ տալի, անը թաստիգ իյլէմէքտէ
իտի, շէյլէ քի, քէնտի զանն ու
իթիգաաթնճա, մէրգուամ էօյլէ պիր
թէքլիֆէ գալըղաղընտա, անին-
տէ հիւսնի գապուլիյեթ պուլա-
ճագ իտի:

Հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա Սէնթ-
Ուէն քէօզիւնէ կիտէրէք, Գարմէն
իլէ Վգուրա եաբմագտա, եանի տ-
լէագա նիյեթիլիլէ կէօրիւշիւպ գօ-
նուշմագտա իտի, վէ հէր պիր տէ-
ֆա կիտիլինտէ տալի, մէրգուամէ-
նին մէյլ ու մուհապպէթինի պիթ-

թէտրիճ զիւեա տէ գաղանմագտա
տըր էմէլինտէ պուլունմագտա իտի:

Լիօնէլ չօգ տէֆա մէրգուամ
պըրագալարագ ազլամ թասմընա
ալը գօյմագտա օլտուղունտան,
մէրգուամ տա քէնտու քէնտույէ,

— Արթըգ պէն չիմաի, աաթթա
ֆամիլեաաան պիրլիլիմ կիպի պիր
հալտէ պուլունմագտաեքմ. . . - պու
տէրէճէ թէքլիֆիպիլիք, մէկէրչի
աղրապատան տտտ օլունման
պիր աաթէ հազգընտա ճայիլ օ-
լապիլիմ մի, - մէկէրչի մէրգուամէ
Գարմէն, պէնի քէնտի նըշանլըք
մագալմընտա թուլմագտա օլմասա,
հիշ թագալիմ իթտիկիմ չիշէքլէրի
գապուլ իտէր մի, վէ մէզքիւր չի-
շէք տէմէթլէրինտէն պիրէր թանէ
ազլամալըք չըգարարագ, եա քէն-
տի կէօքսիւնէ, վէ եալաա քէնտի
պաշքնա թաալիգ իտէր մի. . . -
տիմէքտէ իտի:

Մէրգուուն էֆքեար վէ էմէլինճէ,
պուլարըն քեաթֆէսի տալի, քէն-
տի հազգընտա, պիրէր իգպալ ու
սէսաաթի հալտէ տէլալթ իյլէմէք-
տէ իտիլէր, եօգսա, էկէր պու իւ-
միտլէրի օլմամըշ օլսա իտի, տիւ-
շար օլտուղու քիւլի զարարլար իւ-
ղէրինէ, քէնտի ճանընա պիլէ գատ
իտէճէկի, իհթիմալին խարիճինտէ
տէյիլ իտի:

Մէրգուամ պիր թարաֆտան Գար-
մէնին կիւզէլլիկինի, վէ տիկէր թա-
րաֆտան տալի գալուշահաղը բա-
րալարը տիւշիւնտիւքճէ, աղլը պա-
շքնտան կիթմէքտէ իտի:

Մէրգուամ, մէրգուամէյիմի եօգ-
սա միլիօնլարըմը զիւեա տէ սէվմէք-
տէ օլմասընը պիլմէքտէ տէյիլ իսէ
տէ, պու ճիւմէ իլէ շու տալի սա-
հիհ տիր քի, իքիսինիտէ սէվմէք-
տէ իտի, վէ հիշ պիրիւնտէն վաղ
կէշմէքլիք, իշինէ պիր տիւրլիւ էվլիլ-

մէմէքտէ իտի . չիւնքի , իւմիտիլէ , ալօրն իտէ իտէ , ալօրն ալօղաղընա դաւար չըգմը իտի . քէնտի սէրմայէ . սինին տէօրթտէ իւչիւնիւ զաթէն թէլէֆ իթմիլ իտի :

Տիմէք տիր քի , մաաղալլահ , մէղքիւր իգտիվաճ խուսուսունտա , էկէր պիր ույմամաղլըգ վուդուա կէլէճէք օյսա իտի , խարապ օլուպ իչի պիթմիլ օլաճադ իտի :

Պու խուսուս ժօրժուն վէսվէսէ . սինի մուճիպ օլմագտա իտի :

Մէրգուման պու եօլտա շիւբէ վէ թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունմա .

սը , Լիօնէլին , եանի Գօրանըն էֆ . քեարընա մուվաֆթըգ օլմատըղըն . տան , նիյեէթ վէարզուսունու մէյ . տանէ վաղ իթմէքլիկէ մէրգումու մէճպուր իտէրէք , իչէ չաբուգ պիր նէթիճէ վէրիլմէսինի միւրատ իթմիլ տիր :

Վէ էօյլէ պիր թարիգ թութմագ . լըգտա իտէ , Լիօնէլճէ հիչ պիր կիւճիւք պուլունմատըղընտան , հէ . մանտէմ իճրատընա պաշամը շաբլէ , նաաբլէ հիքեաեէմիլի օդուեան զաթլար , աչաղտա կէօրէճէքլէր տիր :

95

Սօն պահարտա կիւղէլ պիր կիւն . տէ , էօյլէտէն սօնրա , Լէօնէլ Վար . թըն , ստաթ պէշ րատտէլէրինտէ Փարիստէն ալտէթ իտէրէք , Սէնթ - Ուէն քէօլիւ գարուսու էօնիւն . տէ արապաւտան ինտիքտէ , ժօրժ Տէրէյն իլէ Գարմէնին պաղէտէ կէղմէքտէ օլտուղլարըն ուզագ . տան կէօրտիւ :

Մէրգուման իքի կէնճլէր , զա . թէն սարարմսեա վէ գըղարմաեա պաշամը օլտան , վէ եէրլէրէ տէօ . քիւլէրէք գարլամըշ պուլունտան օխլամուլ աղաճլարը եարրաղլարը իւզէրինտէ , աղըր աղըր կէղմէքտէ իտիլէր :

Պունլար պիր պիրինէ բէք եա . զըն օլտուղլարը հալտէ կէղլինմէք . տէ օլուպ , հաթթա ժօրժ պաշընը Գարմէնէ տօղրու էյէրէք լաղըր . տը սէօյլէմէքտէ օլտուղունտան , վէ մէրգումէ տաթի կիւլիւմէեէ . բէք տիյնէմէքտէ պուլունտուղուն . տան , մէրգումուն իթաթիլի լաղըր . տըլարըն , մէյլ ու մուհապպէթէ տայիր օլտուղու քէշֆ ու տէրք օ . լունապիլմէքտէ իտի :

— Իչթէ արամագտա օլտուղում . ֆուրսաթ , — տէյի տիւչիւնաիւ Լէօնէլ , — պունտան զիեատէ միւ . նաաիպ պիր վաղըթ ու ֆուրսաթ օլամագ :

Վէ տօղրու մէրգումանա տօղրու կիթաի :

— Պէսպէլի բէք միւնասէպէթ . սիլ պիր վաղըթտա , միւստհէպէ . թինիլին բէք սըճագ վէ բէք միւ . թէնա պիր վաղըթինտէ իւսթէ կէլ . տիւմ . . . — տէտի մէրգում ժօր . ժուն էլինի թութուպ սըղաղտան սօնրա :

— Եէկէնիմ , սիլին կէլմէնիլ ,

հիչ պիր վաղըթտա միւնասէպէթ . սիլ օլամագ , — տէյի ճէվապ վէր . տի մէրգումէ , — ֆապաթ , շու տա ստհիհ տիր քի , էվվէթ , բէք միւ . թէնա պիր խուսուս իւզէրինէ գօ . նուչմագտա իտիք . . .

— Աճագա տօթմու աղիլիմիլ միւսիւ ժօրժ նէ՞ սէօյլէմէքտէ իտի . . .

— Մաաղալլահ , անը սիւալինիլ ֆաղլա ստերլա ճայիլ տիր , չիւն . քի , մաալիւմունտան մաալիւմտիր քի , պէնի էղ ճան ու տիլ սէվմէք . տէ օլմաթըն պէեան իյլմէքտէ ի . տի . . .

— Էյ սիլ նէ ճէվապ վէրմէքտէ իտինիլ . . .

— Թապիաթիլլէ պէն տէ , սէօյ . լէտիքլէրինէ ինտնմագլըղը արղու իյլմէքտէ օլտուղումտան , քէմալի մէմուսիլլէթլէ տիյնէմէքտէ իտիւմ . . .

— Տիմէք տիր քի , միւստհէպէ . թինիլ շաեանը իթինա պիր սու . բէթտէ իտի , էօյլէ՞ մի :

— Հաղըգաթէն սէօյլէրիմ քի , էվվէթ էօյլէ տիր . . .

— Էյ , նտօըլ , տօթմու մուլ իլէ պէյնիլիլտէ իթթիֆաղը արա վաթ մը արր , — տէտի Լիօնէլ :

— Ջանն իտէրիմ քի , էվվէթ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Գարմէն ճիլ . վէլի պիր սէօյլէյիլ իլէ :

— Տիմէք տիր քի , պիրպիրինիլի սէվմէքտէսինիլ , էօյլէ՞ մի :

— Հէր նէ գատար օլ պապտէ եէմին իթմէղ իտէմ տէ , էօյլէ օլ . մաաթ մէէմուլի գալիտէն տիր :

— Էօյլէ իտէ ազաթ իգտիվաճընըղ նէ՞ վաղըթ իճրա գըլընաճագ տըր . ժօրժուն իւզէրինտէ պիր թէէօ . սիր հասըլ օլտու , վէ սէվլիննիտէն եիլլէրի բէմպէլէշաի :

Չիւնքի ժօրժուն էֆքեար ու ի . թիլաաթընճա , քէնտի նիյեէթ վէ մագսէտինին իլք տաթմը ալընմըշ

տըր տէյի սաեքմագտա խտի, — քէնտինճէ գուհուրի իհիմմադտէն կէօրինէն, վէ պատիւ խէվֆ ու էնտիշէսի օլան հիշ պիր մանի պուլունմագտա տէյիլ խտի . . .

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, — տէյի պաղըրաթ մէրգուժ սաֆտէրունճա պիր թէէսուր իւզրէ, վէ Լիօնէլ վարթընն էլլէրինի սըգարագ, — տիմէք տիր քի զաթընըղ տախի օլ պապտէ րույի րիզա իպրազընա հիմմէթ իթմէքտէսինիզ, էօյլէ՞ մի :

— Եէկէնիմ Լօրա իլէ ազաթ իզ տիվանընըղտա՞ն տօլաեք մը, — տէ. տիր Գօրա, — էլպէթթէ րույի րիզա իպրազ իթմէքտէյիմ . . . — մէկէրչի սիզ օլ պապտէ պիր շիւքհէ՞ մի իթմէքտէ իտինիզ . . .

— Տօղրուսու, էօյլէ պիր իզպալէ նայիլիյեթթիմտէն տօլաեք, քէմալի էմնիյեթթ իւզրէ պուլունմագլըղա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիմ . . .

— Ազիզիմ Ժօրթ, օլ պապտէ պիւլիւք պիր խէթա իշլէմէքտէ իմիշսինիզ . . . — չիւնքի, էվիլէա շու վար տըր քի, պէնիմ եէկէնլէրիմ քէնտի ամէլ ու հարէքթիլէրինճէ մուխթար վէ սէրպէսթ տիրլէր. պէ. նիմ օնլար իւզէրինէ օլան վասիլիկիմ, անճագ քէյֆի պիր շէյ տիր . . . — տիմէք տիր քի, օլ պապտէ պէնիմ րէյիմի թահսիլէ տալա մէճ. պուր տէյիլ տիրլէր, վէ սայ քի հիշ պիր էհէմիյեթթի տէ պուլունմագտա տէյիլ տիր . . . — պունտան տա գաթինադար, մէկէրչի պէն էօյլէ պիր շէյէ միւմանաթ իտէ. պիլիլիմիմ . . . — մէկէրչի սիզ տախի միթէպէր պիր ֆամիլիտտան տէ. յիլիմիմիմիզ . . . — մէկէրչի հատտէն զի. եատէ սէվտիկիմ պիր զաթըն էվլաթը տէյիլիմիմիմիզ . . . — վէ մէկէրչի հատտի զաթինիզտէ շաեանը հիւրմէթ վէ րիայէթ պիր տէլիգանլը

օլուպ, վէ էհիլիյեթթ ու իեադաթը ազիմէեէ մալիք պուլունմագտա տէյիլիմիմիմիզ, վէ պինապէրին, մէկէրչի շիմալիյէ գատար լէքսիզ պիր շան ու շէօհրէթլէ մատրուֆ պուլունմագտա տէյիլիմիմիմիզ . . . — էօյլէ պիր խուսուստա պէնիմ միւ. մանաթ իթմէյէճէկիմ շէօյլէ տուրսուն, հաթթա, էկէրչի սիզտէն պաշգա, եէկիլիմի քիշի տահա չըգըպ տա, եէկէնիմլէ էվէնմէքլիք հազ րէնտա արգու վէ նիյեթթ պէ. եան իյլէմիշ օլա իտի, տօղրուսու, պէնճէ պէն, եինէ սիզի քեաֆֆէ. սինէ թէրճիհ իտէր իտիմ . . . — վէ իշլէ, պու սէօյլէտիքլէրիմի քեա. միլէն թաատիգ նիյեթթիլլէ, թէք. րարէն սիզէ, ազաթ իզտիվանընըղ նէ՞ վազըթ իճրա գըլընաճագ տըր, տէյի սիւալ իտէրիմ . . .

Գարմէն պու արատա, զաթէն Գօրատան ալմըշ օլտուղու տէրս մուճիպինճէ, քէնտի շէվիլէճէք օլտուղու տօլապը րէք լաեքըղլա շէվիլմէք իսթէտիկինտէն, գուր. նազըղընը տահա զիեատէ իլէրու կէօթիլլէրէք, պիլմիւնասէպէ, կիւ. եա հիճապ իթմէքտէ տիր կիպի, կէօղլէրի էօնիւնէ պազմաեա պաշլաթը . . .

— Ա՛, աճէլէմի՛ղ նէ տիր, եապաշ եապաշ . . . — տէտի բէբէլէրէք մէրգուժէ, — տահա անը տիւշիւնէճէք չօգ վազթիմիզ վար տըր . . . Ժօրթ մէրգուժէնին մէզքիւր ճէ. վապը իւզէրինէ մահգուճանէ սու. րէթտէ պիր հարէքթի իպրազ իյլէտի . . .

Մէրգուժ ճէվապ վիրմէք իւզրէ իքէն, Լիօնէլ մէրգուճուն լազըր. տըսընը քէսէրէք, շու աթիտէքի սուրէթտէ պաղըրաթ . . .

— Խայր, էօյլէ տէյիլ տիր, — էօյլէ պիհուտէ եէրտէ վազըթ կէ. չիրմէքլիկէ գարշըքմ, — պիր շէյէ գարար վիրիլաթէն, արթըգ անըն իճրասընը հիշ պիր մանէա եօգ տուր. — մատամ քի էօյլէ օլտուգտա, նի՛շին պէքլէթ. տիրիլմէլի տիր, վէ նայիլ օլաճաղը. նըզ սէտտէթի հալէ, նի՛շին պիր ան էվիլէ նայիլ օլմազըղա սայ ու զայրէթ իթմէմէլիսինիզ տիր . . .

— Ա՛հ, ազիզիմ Լիօնէլ, — տէտի Ժօրթ շէվգէ կէլէրէք, — էֆէնտի, էկէր թարաֆըմտան, պու պապտէ պիր ալօգաթ թայեինի լազըթ կէլ. սէ պիլէ, եինէ քիմնէ սիզտէն զի. եատէ իզհարը պէլաղէթ իտէմէեէ. ճէք իտի տիսէմ ճայիլ տիր . . .

— Ա՛հ, ազիզիմ Լիօնէլ, — տէտի Ժօրթ շէվգէ կէլէրէք, — էֆէնտի, էկէր թարաֆըմտան, պու պապտէ պիր ալօգաթ թայեինի լազըթ կէլ. սէ պիլէ, եինէ քիմնէ սիզտէն զի. եատէ իզհարը պէլաղէթ իտէմէեէ. ճէք իտի տիսէմ ճայիլ տիր . . .

— Ա՛հ, ազիզիմ Լիօնէլ, — տէտի Ժօրթ շէվգէ կէլէրէք, — էֆէնտի, էկէր թարաֆըմտան, պու պապտէ պիր ալօգաթ թայեինի լազըթ կէլ. սէ պիլէ, եինէ քիմնէ սիզտէն զի. եատէ իզհարը պէլաղէթ իտէմէեէ. ճէք իտի տիսէմ ճայիլ տիր . . .

— Եէկէնիմ, — տէտի Գարմէն պիր էսէրի իշլիեաթ պէեանիլլէ, վէ զայէթլէ լէթաֆէթլի պիր սուրէթ. տէ օլտուղու հալտէ, մէրգուճուն թէքլիֆինին գապուլինէ տայիր րույի մուվաֆազաթ իպրազ իտէրէք. — սիզ նասըլ միւրատ իտէր իտէնիզ էօյլէ օլտուն, հէր ճիհէթլէ րէյի. նիզի գապուլէ մունթաղըրմ. վէ հաթթա, ազաթ իզտիվանընըն կիւնիւնիւ թայեինի իթմէքլիկի տա. խի, սիզին իսթիեար ու ինթիսապը. նըզա թէրք իտէրիմ. չիւնքի, մաա. լիւմ եա, պիր կէնճ գըղ իշին, պէօյլէ խուսուսարտա պէեանըրէյ իտիպ, վէ գարարը գաթի վիրմէքլիք կիպի կիւճ վէ նազիք պիր շէյ օլամազ . . .

— Ա՛հ, ազիզիմ Գարմէն, էկէր պիր քէրէք օլ կիւնիւ կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլուր իսէմ, քէն. տիմի էն մէսուտ ատէմլէրտէն պի. րի տառ իտէճէկիմ տիր, — տէտի Ժօրթ . . .

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ,

— Էվիլէթ, եէմին տախի իտէրիմ քի էօյլէ տիր . . .

— Է՛յ, լաքին, աճապա հէր վա. գըթ տա էօյլէ օլաճա՞գ մը տըր, հէր վազըթ մէզքիւր մուհապպէթինիզ տէվամ իտէճէ՞ք մի տիր . . .

— Հայ հայ, ճանրմ թէնիմտէ օլ. տուգճա, պու գալպիմ անճագ սի. զին մուհապպէթինիլլէ մէմու օլա. ճագ տըր, անճագ սիզին աշգ ու մու. հապպէթինիլ իշին եաշաեաճաղըմ տըր, վէ պէնիմ պու տույղուժտա, թա սօն նէֆէսիմէ գատար պազը գալաճագ տըր . . .

Լիօնէլ վարթըն կիւլմէկէ պաշլաթը . . .

— Չօգ կիւզէլ, չօգ կիւզէլ, — տէյի պաղըրաթ մէրգուժ, — պու սէօյլէ յիշլէրինիզ րէք լաթիֆ տիրլէր, վէ տահա տա կէնճսինիզ, ին. շաալահ, չօգ սէնէլէր եաշարսը. նըզ, վէ տայիմա տա պու տույղու վէ պու իսան իւզրէ պուլունուր. սունուզ . . . — ֆագաթ, չիմտի մէշ. դուլ օլունաճագ միլթէնա խու. սուսլար վար տըր . . . արթըգ շիմ. տի պէն տէ քէնտի վասիլիք վազի. ֆէմի իֆա վէ իճրա իթմէլիլիմ, վէ սիզին հիսապլարընըղ պազըպ պիլ. տիրմէլիլիմ, իմտի, ազիզէմ եէկէ. նիմ, սիզէ րէճա իտէրիմ, ճիւզիճէ պէնի Ժօրթ իլէ եալընըղ պըրազըր. մըսընըղ . . . — չիւնքի, իշ գըմնըն. տա պիրազ գօնուճագ իսթէրիմ . . .

Գարմէն հիշ ճէվապ վէրմէեէրէք կիւլիւմնէտի, վէ նիմ թատղիմ վէ նիմ տախի իսթիհզա իւզրէ պաշը. նը էյտի, վէ պատէհու հուրի գըղ. լարընա մախսուս պիր լէթաֆէթ, վէ գըրլանկըճլարա տախի մախսուս պիր շաբուգլուգ իւզրէ, հէման քէօշքտէն թարաֆա ֆըրլաեըպ կի. տի վիրտի . . .

Հալ պու քի Ժօրթ, Լիօնէլին, օլ

պիրազ իշ իւզէրինէ գօնուճագ իսթէրիմ, տիմէսինտէն տօլաեք,

մէրդ ու ման նէ սէօյլէ եւ ճէկինի
պիւլմէ տիկին տէն , շիւրհէ եւ
զահիպ օրարագ , ախշարը իզմիւրապ
օլտու :
Լիօնէլ , Գարմէնին պիւրազ ու
զապլանման օրնա պէյլէ տի , վէ
Ժօր . Ժուն ու մուզլարնա վաւարազ ,
վէ քէ մօրի խալիսէ ի պարազը
հալին . տէ պուլունարագ :

— Նիմօրի սիգին իլէ աչըզ սու
րէ թաէ գ զնու շմագ ի թմէրիմ . . .

— Բէք ալէա , բէք ալէա , միւրա
տընըզա մանթաղըրմ . . . — տէտի
ԺօրԺ ետվաշնա սէօյլէ եւրէք :

— Սիգ պիլիւրօնիզ քի եւ կէնիմ
պիւր սէրվէ թի ճէսիմէ եւ մալիք պու
լունմագ տա տըր . . .

— Օլ պապտէ օլ գատար չօզ
մալիւմաթմ վար տըր քի , հաթիմա
էսէֆիմի տախի մուճիպ օլմագ տա
տըր . . .

— Նիշին քէտէր տույմագ տա տը
նըզ . . .

— Ձիւնքի , մատմագէլ վարթընն
մէդքիւր սէրվէ թի , պիւթիւն միւտ .
տէթի էօմիւմաէ պէնիմ պատիի
մէշազ գաթմ օլաճագ տըր . . .
հաթիմա օլ պապտէ խապ ու բա
հաթմը պիլէ զայպ ի թմէ քաէյիմ . . .
չէօյլէ քի , հէր տէֆա մէրդ ու մէ
եւ , բազը տէրունիմ իֆշա իլէ ,
մէյլ ու մուհապպէթիմի պէնան
իաիպ վէ թագաթիմի ազտը իզտի
վաճըմըզը թմէքլիֆ ի թմէքլիկէ չը
զըշաղըրմ տա , պիւր տիւրլիւ ճէ
սարէթ իտէմէտիկիմաէն , սիւքիւ
թէ մէճպուր օլմուշում տուր . . .

— Ա , սէպէպ :

— Ձիւնքի , հազգըմտա ֆէնա
պիւր գիւլմէ զահիպ օլուր տէյի
գօրգմուշում տուր . . . — չէօյլէ քի ,
աճապա քէնտի սէրվէ թիմէ մի թա
մաա իտէրէք , իզհարը մէյլ ու
մուհապպէթէ գալըշմըշմ տըր
շիւրհէսինէ զահիպ օլմուշու տէյի

տիւշիւնմիւշիւմ տիւր . . . — Հալ
պու քի , Ալլահտա շահիտ տիւր քի ,
էկէր մատմուագէլ Լօրա , էօյլէ մի .
իօնլօրնա պիւր սէրվէ թի մալիք օլ
մամըշ օլաա իտի , տահա զիեաաէ
մէմուոն օլուպ , վէ սահա զիեաաէ
սէյլէ ճէք իտիմ :

— Նէ գատար չօճուգնա պիւր
էֆքեար տըր , — տէտի Լիօնէլ , — օլ
պապտէ տէրքեար օլան շիւրհէ վէ
գօրգ ունուզ , պիւթիւն պիւթիւն
պիւթիւնէա տըր , — գաթէն պիւր սի
զի բէք ալէա թանթմագ տա , վէ
գատար ու հայսիյեթիկի իտէ թագ
տիւր ի թմէքաէյիլ . — պուլունան տա
գաթիկնաղար , մէկէրչի սիգ տէ սա
հիպ սէրվէ թիւրաէն պիւրի տէյիլ
միսինիլ . . .

— Վադաա , պէնտէնիլ տէ ֆա
զըր տէյիլիմ , լաքին , պէնտէնիլին
սէրվէ թի , մէրդ ու մէնին սէրվէ թի
նէ նիսպէթլէ , պիւր թէսթի սու
եանընտա , ատէթա պիւր գաթրէ
մէսապէսինտէ սաեըլաա ճալիլ տիւր . . .

— Սիգին աաըլ սէրվէ թիւնիլ նէ
գատար տըր :

— Բէտէրիմին վէֆաթընտան սօն
րա մալիք օլաճագըմ հիսապըն տա
խիլինտէ օլմատըղը հալտէ , անճագ
պէշ եիւզ պին ֆրանգա մալիք
պուլունմագ տա տըր , պուլուն
տէօրթ եիւզ պին ֆրանգը իլէ ,
պօրոա տէլլաղըղընա շէրիք օլմու
շում տուր քի , սէնէվի եիւզաէ օն
պէշաէն , ալթմըշ պին ֆրանգ մըգ
տարի պիւր թէմէթիկի հաթըլ օլ
մագ տա տըր :

— Վադաա , սէօյլէտիկինիլ կի
պի , պիւլիւք պիւր սէրվէ թի սաեը
լաճագ . . . — տէտի Լիօնէլ վար
թըն :

— Պէն իսէ սիգին ճէօմէրա ճէօ
մէրա սարֆ իտիլինիլէ պազարագ ,
միգտարի քիֆայէտէ պիւր սէրվէ

թէ մալիքսինիլ զանն ու իթիգա
տընտա պուլունմագ տա իտիմ . . .

Պու լազըրաթ իւզէրինէ ԺօրԺ
իւզէրինտէ պիւր ֆէնալըզ հաթըլ
օլտու :

— Աճապա պէնիմ սէրվէ թիմին
ազըղը , քէնտի արգու ման հուսու
լինէ պիւր մանի օլաճագ մը տըր . . .
— տէտի մէրգում բէրէլէ եւրէք :

— Գաթան . . . — տէյի ճէվապ
վէրտի Լիօնէլ . — սիգ պիլի քիմի
զանն ի թմէքաէսինիլ , մէկէրչի բա
րա մէսէլէսինէ պիլ օ գատար է
հէմիյեթի վիրէնիւրաէն միլիլ . . .

— պիլգէ պու ազրապալըզ տա թահ
թը նազարը տիգ գաթա ալընաճագ
թուսուս , եալընըզ ֆամիլեաճա շան
ու շէրէֆինիլ ճիհէթի տիւր . . .
պուլունտան տա գաթիկնաղար , գա
թէն Լօրանըն սէրվէ թի քէնտինէ
տէ եթիլիլի սիգէ տէ . . . — նա
սըլ քի սէօյլէ մէտիմ մի իտի , մէր
գումէ ալթը միլիօն ֆրանգա մա
լիք պուլունմագ տա տըր :

— Էվլէթ , պէնտէնիլ հազըր օլ
տուղում հալտէ , բէտէրիմէ սէօյ
լէտի իտիլինիլ . . .

— Մէպլաղը մէգպուր սիգին կի
պի իշկիւզար վէ սահիպ թէճրիւ
պէ պիւրինին էլինտէ օլտուղու հալ
տէ , լաեըզըլա թիճարէթ չըզա
րըլաճագընտա շիւրհէ եօգ տուր
էօյլէ տէյիլ մի . . .

— Մէէմուլ իտէրիմ . . . — վէ մէ
էմուլի գալիտէն տախի ատտ իտէ
պիլիլիմ . . .

— Ազիլիմ ԺօրԺ , պէն սիգին
ազտը իզտիվաճ գօնթրաթօնուգտա
էօյլէ զէնկինիկէ վէ սայիր պազը
խուսուսլարա տայիր շարթլար պէ
եանիլէ , գարը գօճա պէյնինտէ
պատիի մէզէլլէթինիլ օլաճագ օ
լան հիշ պիւր նօգթաեա միւսաատէ
ի թմէեթէկիմ տիւր . . . — չիւնքի ,

սիգին հազգընըզտա , էմիյեթի
քեաթիլէմ վար տըր : — Վէ հաթիմա ,
սիգ պէնիմ եէկէնիմ իլէ էվլէնտի
կինիլտէ , էօյլէ միեանընըզտա ,
մալճա ալը սէյիլիք ֆարգը պու
լունմագ տա , հէր խուսուստա սիգ
մէէզուս վէ սէրպէթ օլաճագ սը
նըզ տըր . . . — մէկէրչի , մէրգու
մէնին բարաթըլա բարա գազան
մագլըզա չալըշաղընըզտա , հու
սուլէ կէլէճէք օլան թէմէթիկի ,
պիլգաթ ի քիլինիլ օլմաեաճագ մը
տըր . — հիշ շիւրհէ եօգ տուր քի ,
սիգ օլ պապտէ , շայեանը թէհայ
եիւր սուրէթտէ իշկիւզարըզլար
պէեանընա սայ ու իգտամ իտէճէք
սինիլ տիւր . . .

ԺօրԺ պու լազըրաթլարը իշիթ
տիքաէ , ազըլ պաշընտան ուշա
ճագ մէրթէպէտէ շաղ ու մէսուր
օլմաեա պաշլատը :

Ձիւնքի , մէրգում էվլէնտիկի
անտէ , ալթը միլիօն ֆրանգա սա
հիպ օլաճագ իտի . . . — էվլէթ ,
ալթը միլիօն ֆրանգը ի թմէտիկի
կիպի իշկէտիպ գուլանապիլէճէք
իտի , քիմնէ էլինէ գօլունա սէօյլէ
եէմէեթէք իտի . . .

Մէրգում մէպլաղը մէգպուր իլէ
քէնտի ազըլնճա , էվրոպա բիեա
չալարընը սարսըտապիլէճէք իտի . . .

Վէ պու տա խեալի պիւր զէն
կինիլք օլմաեըպ , իլլա մէէմուլին
տէն զիեաաէ օլտուղու հալտէ ,
սըհէթէթէ մագրուն պուլունմագ տա
իտի :

Մէրգում գալպինտէ հիսս իլլէ
մէքտէ օլտուղու սէվինճի պէլիլ իթ
մէմէքնիլէթիլլէ , քէնտիսինի թութ
մագլըզա չալըշաղ , վէ պու ճիւմէ
իլէ տախի սէսինտէ պիւրաղ տիթ
րէմէքլիք էսէրի պուլունտուղու
հալտէ , եէնիտէն Լիօնէլին էլինի
սըզարագ ,

Լիօնէլ պու եօրտա պիր թագըմ
նիյմէթ ու իլթիֆաթլար իպրազըյ-
լա ժօրթու միննէթտար գըլըպ վէ
պատիւ մէսէրէթի օլմագտա իքէն,
Լօրա իսէ քէօյկէ կիթմէեքէք
հալէա պաղչէտէ կէզինմէքտէ օլ-
տուղունտան, օլ հէնկեամտէ քէօ-
չէնին պիրինտէն պաշը կէօրինտիւ,
վէ Լիօնէլ մէրգու մէեէ պիր իշա-
րէթ իյլէտիկինտէն, մէրգու մէ տէ
գօշուպ կէլտի:

—Էյ ճանըմ, նէ՞ ետքտընը պա-
գալըմ, — տէյի սիւալ իթտի մէր-
գու մէ մէրագ իւզրէ:

—Նէ՞ ետքաճաղըզ, եէկէնիմ, —
տէտի Լիօնէլ, — ժօրթ իլէ պէն, ի-
քիմիզ տախի, հէր խուսուստա
հիւսնի իթթիֆագ իւզրէ պուլուն-
մագտաեքը... — արթըզ պու կիւն-
տէն իթիպարէն, մէրգու սիլին
նըշանընըզ արը, — բահաթընըզ ի-
շին պիր գօնագ թէտարիք վէ թէճ.
հիզ գըլընարըզ կիպի, ագտը իզ-
տիվածընըզ տախի իճրա գըլընա-
ճագ արը, վէ պուլուն իշին տախի
պիւյիւք պիր վագըթ իմրարընա իհ.
թիւաճ եօգ տուր, շիւնքի, էլվիրիթ
քի Բարիստէ պիր ատէմին բարաթը
պուլունտու, հէր շէյ բէք գօլայ,
բէք միւքէմէլ, վէ բէք տէ չա-
բուգ սուրէթտէ իճրա իտիլիթ...
— Իգամէթ կեահընըզ օլաճագ օլան
գօնագ, Շանգ-էլիզէեք բէք եա-
գըն պուլունտան Սիրք սօգաղընտա
օլաճագ արը, շիւնքի մէզքիւր մա-
հէլլէյի սէվմէքտէ օլմանըզ պիւ-
տիկիմտէն, էօյլէ օլմանընա գարար
վիրտիք:

—Էվվէթ, մէզքիւր մահէլլէյի,
ղիեատէսիյլէ սէվմէքտէյիմ:

—Արթըզ պուլունտան սօնրա հէր
շէյի ժօրթ քէնտիսի տիւշիւնէճէք,
վէ քէնտի մուհապպէթինին տէրէ-

ճէսի նիսպէթինտէ, հէր շէյին պիր
սաաթ էվվէլ իքմալ ու թէհիյեէ-
սիննէ չալըշաճագ արը:

—Օհ, էվվէթ, էվվէթ, պիր ան
էվվէլ մէնղիլի մագսէտի սէատէթի
հալէ վասըլ օլապիլմէք իշին, պիւ-
թիւն գուվվէթիմէ չալըշաճագըմ
արը, էօյլէ օլմանընա եէմին տախի
իտէրիմ, — տէյի պաղըրտը ժօրթ
սէվիննէթտէն տէլի տիվանէ օլա-
րագ:

Մէրգու օ ագչամ Սէնթ-Ուէն-
տէ թաամ իթտի. — վէ կիճէ ֆա-
րիսէ տէօնտիկիւնտէ, հէմ էօյլէ
կիւզէլ պիր տիւթմէր իլէ էվլէնիպ,
վէ հէմ տէ օլ գատար բարալարա
գալուշաճագը իւզէրիննէ տիւշիւն-
տիւքճէ, սէվիննէթտէն աեագլարը
եէրտէն քէսիլմէքտէ իտի, շիւնքի,
քիմնէ հալիննէ վագըթ օլմանըզ
հալտէ, միւքէլլէթ պիր գօնագ
սահիպի օլուպ, մուլթագամ էշեա-
լար իլէ տօնատաճպիլէճէք, վէ հիշ
պիր ֆահիշ ֆայիզիլէ միւրաճագթ
իլէ, եիւզտէ էլլի ֆայիզ վիրմէք-
իկէ միւհթաճ վէ մէճպուր օլմագ-
սըզըն, վէլհասըլ վարթայի հէլաքէ
տիւշմէքսիլին, հէր շէյի, իսթէ-
տիկինտէն ալէա սուրէթտէ պէճէ-
րէպիլէճէք իտի:

Ժօրթ պէօյլէ սէվինմէքտէ օլուպ,
վէ Գարմէն տախի, Գօրանըն թա-
լիմաթը մուճիպիննէ, քէնտի ճիլ-
վէլէրիլլէ, մէրգու մու կիւնտէն կիւ-
նէ տիթէշի աշգ ու ալէագա տէրեա-
լարընա սալմագտա, վէ կիթտիքճէ
ագլընը պաշընտան ալարագ, մու-
ճիպի խարապիլլէթի օլմագտա օլ-
տուղու թագտիրտէ, Լէօթօլ իլէ
Մարի իսէ, օլ հէնկեամտէ, սու-
րէթի գահիրէտէ, Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան մէզ-
քիւր մէսէրէթէ հիւսէմէնտ օլմա-
տըգտան պաշգա, կիթտիքճէ, տա-

հա զիեատէ տիւշարը հիւզն ու է-
լէմ օլմագտա իտիլէր:

Կէրչի պու իքի կէնն չօճուգլար,
իւշ տէօրթ տէֆա պիրպիրլէրիլլէ
կէօրիւշիւպ գօնուշմուշ իտի իսէ-
լէրտէ, Մարի տալիմա սօուգ վէ
էլէմնաք սուրէթտէ պիր մուամէլէ
իթմէքտէ, վէ քէնտիսի տէ էօյլէ
պիր հալտէ պուլունմագտա օլտու-
ղունտան, Լէօթօլ տախի, կիւնտէն
կիւննէ, տահա զիեատէ կիրիֆթա-
րը մէրագ վէ մէշագգաթ օլմագ-
տա իտի:

Մարի թարաֆընտան գուհուրա
կէլմէքտէ օլան հալ ու հարէքէթ
վէ իսէվի ու էնտիշէ, մէրգու մա
մաննէտըզ վէ էսասըզ պիր շէյ
տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ օլուպ,
վէ սէպէպինի իսէ պիր տիւրլիւան.
լաեամտըզընտան, մուլթագ սու-
րէթտէ մէրգու մէ կէնն գըզ իշին,
քէնտիսիննէ սէվմէմէքտէ օլմալը տըր
շիւքհէսիննէ գահիպ օլմագլըզա պաշ-
լամագտա իտի:

Հիքեայէմիլի օգուեան գաթլար,
մէրգու մու, քէնտի շիւքհէսինտէ,
նէ՞ գատար եանըլմագտա օլմաթ-
նը պիլմէքտէ տիրլէր...

Մէրգու ման իքի նէվճիվանլար,
պիրպիրինտէն, քէնտի շէքմէքտէ
օլտուգլարը տէրտի տէրունլէրիննէ
կիլլէմէքիլէ չալըշաճագա, հալիյ-
լէ պիր պիրի տէրտիլիննէ արթմաթ-
նը սէպէպ օլմագտա իտիլէր:

Մարի բէք պէլլի պիր սուրէթտէ
օլտուղու հալտէ, կիւնտէն կիւննէ
սարարըպ սօլմագտա իտի... —
կէօլլէրի էթրաֆընտա հասըլ օլ-
մագտա օլան մալիլքտէն, կիճէլէ-
րի ույգուսուղ կէշիրմէքտէ օլտու-
ղու անլաշըլմագտա իտի:

Գօրա օլ պապտէ շիւքհէ վէ
էնտիշէ իյլէմէքտէ օլտուղունտան,
պիր գաշ տէֆա մէրգու մէեէ,

—Ազիլիմ, նէ՞ տիր պու սէնտէ-
քի հալ, տէյի սիւալ իյլէմիշ իտի:

—Հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր,
հէմիլրէճիկիմ... — տէյի ճէվապ
վիրմիշ իտի մէրգու մէ իսթիեարի
օլմաթըզ հալտէ, վէ պիր կիւլիւմ
սէյիշ իլէ սէօյլէեքէք:

—Տօղրս՛ն սէօյլէյինիլ:

—Սահիհ՛ն սէօյլէրիմ քի...:

Մարի պու արատա քէնտույի
գապթ իտիպ աղլամամագտա իտի
իսէ տէ, եալընըզ գալտըզ ճա տա-
խի կէօլ եաշլարը տէօքմէքտէ իտի:
Պիր կիւն, էօյլէտէն իքի սաաթ
գատար սօնրա. Գօրա վէ եալտա
Լիօնէլ Վարթըն, աթա պիննէքէք
կէզմէկէ չըգմագ իւզրէ հաղըլան-
մագտա իտի:

Պաղչէնին բարմագլըզ գաթու-
սունու աշտըլար, — ալէա պիր լան-
տօ բէք կիւզէլ տիլար գօշուլմուշ
օլտուղու, վէ բէք սիւպիւ իտպիրի
վէ ուշաղը պուլունտուղու հալտէ,
աթաճըլըզ եօլտան կէշէրէք կէլիպ
գաթունուն էօնիւնտէ տուրտու:

Մէզքիւր արապտա պուլունտան
Բօզ Պօնյան իտի, վէ մէրգու մէ
քէնտիլիննէ պօեալար սիւրմէլէր ի-
լէ պիր բէլլագ վիրմիշ օլտուղու
պաշգա, բէք ճիճիլի պիճիլի սու-
րէթտէ տախի սիւպէնմիշ իտի:

Մէրգու մէ արապտա աշաղը
ինտի:

Մէրգու մէ քէօշք գաթուսունուն
մէրտիվէնինտէն իւշ տէօրթ գա-
տէմէ եօգարու չըգմըշ օլտուղու
հալտէ, ֆիսթանը էթէկի իսէ, տա-
հա արապանըն գաթուսունտա պու-
լունմագտա իտի:

Բօպէնսօն մէրգու մէեէ սալոնլար-
տան պիրինտէ արամ իթտիրտիք-
տէն սօնրա, գաթթ տը վիլիթինի
տախի իշէրույէ Գօրաեա կէօթիւր-
տիւ:

—Հա՛, —տէտի Գօրա քէնտու քէնտու, մէզքիւր կիւզէլ գօղուլու օլուպ վէ բարլազ քեաղլուտան մա մաւ օլան գարթ տը վիզիթի կէօ. րիւպ օղուտուգտա, —պու շէյթան գարթ, պուրաեա պօշտէրէ կէլմէմիշ տիր, էլպէթթէ եէնի վէ միւհիմմ պիր շէյ օլմալը տըր:

Գօրա աշաղը խնտի:

Բօզ Պօնշան կէնիշ կէնիշ պիր կիւ. լիւմէյիշէր իլէ, վէնաօրլ քի իշար իտիլմիշ իտի, էլտիվէնիշէր իւզէ. րինտէն բարմաղլարէնա թագմըշ օլտուղու պիր չօգ եիւզիլ. քէր բար. լամազտա օլտուղու հալտէ, էլինի Գօրաեա ուզաթտը:

—Սէֆա՛ կէլտինիզ, հօշ կէլտինիզ, իգպալ ու շէրէֆլէ՛ր կէլթիր. տինիզ, ազիզէմ մատամ, —տէտի Լիօնէլ (Գօրա), —քէմալի սայ ու հիմմէթ իւզրէ պաղըպ գաեբրմաղ. լըզա լուիթ ու հիմմէթ վէ ֆէտա. քեարլըզ իթմէքտէ օլտուղուսուզ քէյֆիզ տօթ ումուղնա՛սըլտըրլար, իյի՛ մի տիրլէր, ինչաալլա հպու կիւն քէք իյի պիր հալտէ պուլունմազտա տըրլար:

—Մ. Մարսիալ, վագաաբէք ֆէ. նա պիր հալտէ տէյիլ տիր. . . —տէտի Բօզ Պօնշան, —լաքին տօղ. րուսու քէք իյի պիր հալտէ տախի տէյիլ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պիր գաշ սաաթ իշին եա. լընըզ պըրազարազ կէլէպիլտիմ. . .

—Տիմէք տիր քի, մէզքիւր պիր իքի սաաթտան իսթիֆատէ պիրլէ, պէնտէնիզի կէօրմէք իւզրէ թէշ. րիֆէ հիմմէթ իթտինիզ, —իմտի օլ պապտէ զիեատէսիյէ թէշէքքիւր իտէրիմ:

—Թէշէքքիւր միւ իտէրսինիզ, —տէտի Բօզ, —ազիզիմ միւսիւ, պու խուսուստա թէշէքքիւրէ շայեան

հիշ պիր շէյ կէօրմէքտէ տէյիլիմ. . .

—Ա՛, նիշին:

—Չիւնքի, դաթընըզա կէլմէք. լիքտէն մադսէտիմ, մահզա պիր մէնֆատթա մէպի տիր. . .

—Չաթէն էօյլէ օլմասընը պէն. տէ պիրմէքտէ իտիմ եա. . . —տէ. յի տիւչիւնտիւքտէն սօնրա Լիօնէլ, մէրգումէեէ խիթապէն տախի, —էկէր սիգէ էլիմտէն կէլիր տէ պիր խըտմէթ իտէպիլիր իսէմ. քէնտիմ. ճէ պիր շէրէֆ ու իֆթիխար ատտ իտէրիմ:

—Էվլէթ, էֆէնտի, բէք ալէա էլինիզտէն կէլիր պիր շէյ տիր. . .

—Պուեուրունուզ, էմր իտինիզ, նէ՛ իմիշ պաղալըմ միւրատընըզ:

—Շիմտի սէօյլէրիմ, ֆադաթ, էվլէլա քէրէմ իտիպ խապէր վէ. րինիզ, օլ տիլպէր եէկէնիշէրինիզ նա՛սըլտըրլար, ինչաալլա իյի բա. հաթ տըրլար. էօյլէ տէյիլ մի:

—Չօգ իյի վէ չօգ բահաթ տըր. լար. . . —քէնտի հազղլարընտա իպրազ իթտիկինիզ պու մէվէտտէ. թի իշիթտիքլէրինտէ, զիեատէսիյէ մէմուսն վէ միւթէշէքքիւր օլաճազ. լար տըր. . .

—Ինչաալլա օլ պէնիմ տօթ ու նէտիմիմ արտապ էֆէնտի, օլ տիլ. պէր վէ օլ սէվիմիլ զաթ տախի իյի բահաթ տըր, ա՛հ, էսէֆ իտէրիմ քի, իսմի խաթըրմտան չըգմըշտըր. . .

—Տօմէնիզօ Սէպալլա, տիմէք իսթէրսինիզ, էօյլէ տէյիլ մի, —տէտի Լիօնէլ:

—Տօմէնիզօ Սէպալլա, էվլէթ, էվլէթ. . . —ինչաալլա տայիմա իյի, վէ տայիմա էօյլէ պապա եի. կիտ պիր հալտէ տիր, էօյլէ տէյիլ մի:

—Հայ հայ, տայիմա քէնտի մէր. գահրամանճա հալինտէ տէվամ իյ. լէմէքտէ տիր. . .

—Էօյլէ օլմասընը պէն տախի իտ. տաա իտէպիլիրիմ. . . —մէրգու. մատթա թուճտան տէօքմէ սանէմէ մանէնտ պիր իհիշամա մալիք պու. լունմազտա տըր. . . Չանն իտէր. սին քի, մէրգու. էպէտի եաշա. մազլըզ իշին խալգ իտիլմիշ պիր զաթ տըր. . .

—Հէման տուալար իտիպ վէ մաաշալլահար տիյէլիմ քի պիր նա. գար իտապէթ իթմէսին. . . —տէտի Լիօնէլ կիւլիւմէեէրէք:

—Աճապա մէրգու. իլէ կէօ. րիւշմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլա. պիլիլմիլիմ:

—Մէրգու. ֆարիտտէ տիր:

—Թէէսիւթ իտէրիմ քի պու. րատա տէյիլ իմիշ. . .

—Հիշ շիւբհէնիզ օլմասըն քի, քէնտիտ տախի, պուրատա պու. լունուպ տա, սիզինի կէօրիւշմէք. լիք շէրէֆինէ նայիլ օլաճապը ի. շին էսէֆ իտէճէք տիր. . .

—Ա՛հ, չօգ թալթիֆիսինիզ. . . ինանմամ էօյլէ օլմասընա. . . լա. քին, հէր նէ հալ իսէ, իլթիֆաթ լտգըրտըլարընը պիթիլիմ տէ, պուրաեա կէլմէքլիքտէն մադսէ. տիմին նէ օլմասընա կէլէլիմ. պէն պու կիւն մահզա Մ. Մարսիալ իշի իշին կէլմիշիմ տիր. . .

Լիօնէլ սուրէթի զահիւրէտէն պիր թէաճիւպ կէօսթէրտի:

—Մ. Մարսիալն իշի զըմընտա, պէ՛նճէ նէ վար տըր, —տէյի սիւ. ալ իթտի մէրգու. —անլաեամա. եօրու. . .

—Շիմտի անլարսընըզ. . . —էվ. վէլա սիգէ շունու սէօյլէրիմ քի, Մ. Մարսիալ զաթընըզ հազղըն. տա, պիր թէհայեիւրի ազիմ իազ. րազ իյլէմէքտէ տիր. . .

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, լաքին, մէզքիւր թէհայեիւրլէրի նէ՛տէն

նէշէթ իթմէքտէ տիր:

—Պիր քէրլէ շունու տէրիաթըր իթմէլիսինիզ քի, մէրգու. էվլէլ. լէրի սիզտէն գօրգ մազտա իտի. . .

—Սէպէ՛պ, —տէտի Լիօնէլ:

—Վէ հէմտէ զիեատէսիյէ գօրգ. մազտա իտի. . .

—Իյի եա, սէպէ՛պ նէ իտի:

—Անըն հիքեայէսի զարիպ պիր շէյ տիր. . .

—Անը պանա նազլ ու պէեան իտէ՛մէզմիսինիզ:

—Օլ պապտէ կէրչի պիր գաշ լագըրտը սէօյլէյեպիլիրիմ, ֆա. գաթ, բէք թաֆսիլաթընա կիրի. շէմէմ, շիւնքի պիլմէմ. զիրա, Մ. Մարսիալ պու հալէ տիւշար օլ. մազտան էվլէլ, չօղուգ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ իտի. . . —լաքին, շու. նու իյի պիլիրիմ քի, սիզին հազ. գընըզտա բէք ֆէնա պիր ֆիքրէ մալիք պուլունմազտա իտի. . . —տաթթա սիգէ, խասսէթէն քէնտի. սինէ պիր ֆէնալըզ իթմէքլիք նիյ. եէթի ֆատիտէսիյէ ֆարիսէ կէլմիշ պիր տիւշմէն նազարըլլա պազմազ. տա իտի. . .

—Լաքին, էօյլէ պիր շիւբհէեէ զահիպ օլմազլըզ, տաթթա պիր տէ. լիլիք տիր տէնիլտէ ճայիզ տիր, —տէյի պաղըրտը Լիօնէլ:

—Լազըրտը պէյնիմիզտէ եա, պէն տախի տայիմա սիզին պու էֆ. քեարընըզտա պուլունմազու. տուր. . . —Ֆադաթ, շիմտի Մ. Մարսի. ալ տախի ֆիքրինի տէյիլթիրէք. հազղընըզտա էմիյեէթի քեամիլէ իւզրէ պուլունմազտա տըր. . . —շիւնքի, լազըմ կէլէն ճէվապարը ալմըշ տըր. . .

—Նէյէ՛ տայիր օլան ճէվապարը ալմըշ տըր:

—Քէնտի թարաֆընտան եազ. տըրտըզը մէքթուպարըն ճէվապ.

լարընք . . .

— Բիմէ՛ք եւազարդը մէք թուպ-
լարընք . . .

— Գալկի թիւթ տատա պիւր պանքեր
իլէ Կուսեան իրատա պուլունան,
վէ արտապար սինտիքի օլան Բէյ-
մանտէղ նամ պիր տաւէմէ . . .

— Ձօգ շաշաճագ շէյ, — տէտի
Լիօնէլ կիւլէրէք, — իյի ետ, մէր-
գուման քիմէմէլէրէ, նէ՛ սիւալ
կյլէմիշ տիր . . .

Գալկի թիւթ տատա քի պանքեր տէն,
կէրէք սիդին վէ կէրէք եէկէնլէրի-
նիդին հագ գընտա մալիւմաթ իսթէ-
միշ տիր . . . — վէ մէրգում արապ-
լար սինտիքի տէն տալի, Պէրնիէ
Քամիւքաքնըն, Բօրթօ-Րիգօ ճէ-
զիրէսինի թէրք իտիպ իթմէմիշ օլ-
մալարընք սիւալ կյլէմիշ տիր . . .

— Էյ, մէրգումա՛ր նէ ճէվապ
վիրմիշէր տիր . . .

— Բէք մէմուլն օլաճագ սուրէթ-
տէ ճէվապար վիրմիշէր տիր . . .
Անլաշըլարընա կէօրէ, Բէյմուլն-
տէղ էօլմիշ օլմալ տըր, վէ քէն-
տի խալէֆինին եազարդը մէք թուպ-
տան տալի, մատմաղէլ Պէրնիէ-
լէրին, ասլա եէրլէրինտէն գըմըլ-
տամամը օլտուգլարը, վէ սիդին-
տէ տաւընըղն սահիհէն եէկէնի
օլմանըղ անլաշըլմագ տաւ . . .

Պու լազըրարըլարըն իւզէրինէ,
Գօրա իւզէրինտէ պիր էսէրի մէ-
սէրրէթ հաքըլ օլտու . . .

Մէրգումէ զաթէն, Մարսիալ
թարաֆընտան միւրաճտաթ օլու-
նաճագ օլան պու թէտպիրի տիւ-
շիւնմիշ օլտուղունտան, Բօրթօ-
Րիգօ եու թէրք իթմէզտէն էվլէլ,
իճապը իճրասընա պաղմըշ իտի . . .

Բէյմուլնտէզին եէրլինէ կէշմիշ
օլան առէմ քէնտույէ սատըգ պիրի
օլտուղունտան, հագ գընտա էմնիյ-
եթի քեւամիլէսի պուլունմագ տա

իտի, վէ մէրգումտա, Էվրօպա-
տան քէնտույէ իսթմապէն զուհու-
րա կէլէն սիւալարա գարշըլըգ,
իզթիզա իտէն եօլտա ճէվապ վի-
րէճէկինտէ շիւքհէ ճայիզ տէյիլ
իտի . . .

Բօղ Պօնչան ճէվապընտա,

— Եալընըղ պու գատար տա տէ-
յիլ տիր . . . — Մաթիֆէ տալի, տի-
շարտան կէլէն մէզքիւր մալիւ-
մաթլարը քեւամիլէն թտստիգ իյլէ-
միշ տիր . . .

— Մաթիֆէ տէտիկինիզ քիմ օ-
լու եօր, — տէյի սիւալ իթտի Լիօ-
նէլ . . .

— Բէք մէհարէթի վէ բէքտէ սէ-
վիմի պիր առէմ տիր . . . — Էկէր
հիւքիւմէթին մալիւմու օլաճագ
օլտա, մէրգումու գապթիյեէ նէզա-
րէթինէ թայեին իաէր, վէ սիդէ տէ
գապթին սէյլէրիմ քի, Էկէր էյլէ
պիր մէհուրիյեէթէ տէ կէշիւրիէ-
ճէք օլտա, օրթալըղէ բէյիճէ նի-
զամընա գօեւապիլիւր . . . — Ա, պիւմէզ-
սինիզ, նէ՛ գատար եաման, նէ՛ դա-
տար շէյթան պիր առամ տըր Մա-
թիֆէ: Սիդին իշլէրինիզէ լաեըգ
պիր առամ տըր . . .

— Աղիզէմ մատամ, վագաա,
սիդին թարաֆընըղտան զուհուրա
կէլէն պիր թալիյեէ եէ զիւտառէ-
սիյլէ իթիպար վէ էմնիյեէթ իթ-
մէքիկէ պօրճուլ օլտուղումու պի-
լիրիմ, լաքին, պէնտէ պիր տէ թա-
պիաթ վար տըր քի, հէր պիր շէյի
պիզզաթ քէնտիմ կէօրիւպ վէ
քէնտիմ թէճրիւպէ կյլէմէլիյիմ . . .

— Իհիթիմալ տիր քի օլ պապտէ
սիդին տէ հագ գընըղ վար տըր, լա-
քին, Մաթիֆէ տէ էյլէ քիմսէլէրէ
թաշ չըգարթտըրանլարտան տէյիլ
տիր . . . — Մէրգումտան պիր շէյ
սէթր իթմէքիլէք միւմքին օլաճագ
. . . — շէյթանըն տէլիկինտէ պիր էս-

րար կէլէճէք օլտա, օնա տալի
վագըթ օլուր . . . — պիզ անընլա պէ-
րապէր, Ժօրթ Տէրէյն իլէ պիրա-
տէրի Լէօքօլ հագ գընտա լազըմ
կէլէն թէտպիրի բէք ալէա թէր-
թիպ իտէպիլմիշիզ տիր . . .

Լիօնէլ պու լազըրտը իւզէրինէ
գուլազլարընք գապարթտը . . .

— Նա սըլ թէտպիր տիր տէտի-
կինիզ . . . — տէտի մէրգում հարէրէթ-
լի պիր սէյլէյիշ իլէ . . .

— Կէօրիւնիւշէ նէզարէն, մէր-
գումար օլ պապտէ սիդէ հիշ պիր
շէյ աշմըշ օլմամալ տըրլար . . .

— Խայր, հիշ պիր շէյտէն մաա-
լիւմաթըմ պուլունմագ տա տէյիլ
տիր . . .

— Անլատըմ, շիւնքի, քէնտիւ-
րէ շէրէֆ կէթիրիւր պիր շէյ օլմա-
տըղընտան, հալիլէ իիզտէն սէթր
կյլէմիշ օլմալ տըրլար . . . — Պազը-
նըղ նէ տիր, — բէտէրլէրինին քէյֆ-
սիդիկինի պէհանէ իտէրէք, մէր-
գումուն պուլունան սէրվէթինէ, հէ-
նուզ հաեաթտա պուլունմագ տա ի-
քէն տէ էլ աթմագ իսթէտիքլէրին-
տէն, հէմիլիւրէրինէ, եանի տահա
եէնի էվլէնէրէք գօնթէտը Լաանէյ
իւնվանըն ալմըշ օլան Ամէլիւր
պիր մէքթուպ եազարագ, սէրիան
ալտէթինի թալապ կյլէմիշէր տիր
. . . — շիմտի պուլնար, մէրգումէ
իլէ գօճասընըն ագշամա սապահա
ալտէթինէ պէքլէմէքտէ տիրլէր
քի, կէլաիքլէրի կիպի պիր ֆաթիլ-
եա մէճիսի թէճէմիւ իթտիրէրէք,
քէնտի մէրամլարընք մէվգըի իճ-
րայէ վագ իտէպիլսինէր . . . — նէ՛
տէրսինիզ շիմտի սիզ պուլնարըն
եաբտըղլարընա, մօնսիէօ Լիօնէլ . . .

— Էյլէ պիր թէշէպպիւսիւ թահ-
սին իտէմէեէճէկիմ աշիքեար տըր .
— շիւնքի, Մ. Մարսիալ, հէր նէ
գատար վիճուտա պի գուտըթ

պիր հալտէ պուլունմագ տա իսէ տէ,
ագլ ու ֆիքիրճէ իսէ, բէք իյի պիր
հալտէ պուլունմագ տէ օլտուղուն-
տան, քէնտի մալիւնճէ լազըմ կէ-
լէն ֆիքր ու միւրատը պէեան ու
գարարա, բէք ալէա միւզթէտիր
պուլունմագ տա տըր . . .

— Իշթէ պիզ տէ, — տէտի Բօղ
Պօնչան, — պուլնարըն մէզքիւր մու-
ամէլէսինէ գարշըլըգ պաշգա պիր
թէտպիր տիւշիւնտիւք, վէ մէզ-
քիւր թէտպիրին իճրասը իյին իսէ,
զաթը ալիսիդին հիմմէթ վէ մուա-
վէնէթինէ իւմիտվար օլուպ կիւ-
վէնմէքտէյիլ . . .

— Պէնիմ մուալէնէթիմէ՛ մի կիւ-
վէնմէքտէսինիզ, — տէտի Լիօնէլ . . .

— Էվլէթ, էվլէթ, — տէտի Բօղ
Պօնչան, — վէ սիզ տէ մէզքիւր մու-
ամէլէնէթի պիզտէն տիրիզ իթմէմէ-
լիսինիզ, շիւնքի, պէնիմ իշին, օլ
պապտէ, նէ գատար մէնֆտաթ
վար իսէ, պիզզաթ քէնտիսինիզ իյին
տալի օլ գատար մէնֆտաթ վար
տըր, նասըլ քի էյլէ օլմասընա տա,
իքի չիֆթ լազըրտը իլէ իսպաթը-
նա գուտըրըմ . . .

— Պու եուրունուղ, սէյլէյիսինիզ
նէ՛ իմիշ պագալըմ, աղիզէմ մա-
տամ, ֆիլվագը էկէր էյլէ պիր շէյ
իսէ, հէմանտէմ էմրինիդին իճրա-
սընա, էզճան ու տիլ չալըշաճա-
ղըմտա իշթիպահընըղ օլմասըն . . .

97

Բօղ Պօնչան քէլամէ տէվամ
պիրլէ . . .

— Էկէր Մ. Մարսիալըն սէրվէթի,
պանգա պիլէթլէրինտէն իպարէթ
օլարագ, եա քէնտի եանընտա, վէ
եախօտ տիկէր էմնիյեէթի պիր
զաթըն եանընտա պուլունմուշ օլտա
իտի, մէրգումուն էվլատը, էյլէ

պիր ֆիթնէքեարըղա գալըջմա-
սըյա, պիր շէյէ մուվաֆֆադ օ-
լամադ իտի, էօյլէ տէյիլ մի:

—Շիւքհէսիդ... —տէտի Լիօնէլ:

—Տիմէք տիր քի, իշի օլ գալը-
պա տէօքմէք իշին, ախդ ու իթա-
նա ու մուրունա խիթամ վիրիպ բա-
րալարը թօրլամադըղ իգ թիպա իթ-
մէքտէ տիր, վէ իշիթէ պիզ տախի
մէզքիւր թարիգի թութմադտա օլ
տուզումուզտան, հէմոն ազ կիւն-
տէն պէճէրիր պիթիթիթիդ... —գա-
թէն Մ. տը Թիւնգալա, հիսապարը
ալըպ տա Բարիսէ կէլէսին տէյի
եազտըղ... —մէրգում կէլտիկին-
տէ, հափրտաքի օրթաղըղ իշ վէ
մաղաղա, քեամիլէն քէնտիսինէ
թէրք իտիլէրէք, Մ. Մարսիալ
պիւթիւն պիւթիւն իշտէն շէքիլէ-
ճէք տիր, անլատընըղմը շիմտի...
—պէօյլէ իյի օլմաղմը:

—Բէք ալէա, բէք ալէա...

—Իմտի, մատամ քի Մ. Մարսիալ
իլէ Մ. տը Թիւնգալա զաթընըղըն
ալտաղըղ վար տըր, աղիզիմ միւ-
սիւ Լիօնէլ, վէ մատամ քի պիր մի-
լիօն իւշ եիւզ պին ֆրանգ իսթէմէք-
տէսինիդ, վէ եէտինիդտէ տէ գում-
բանեանըն իմզաօր պուլունմադտա
տըր... —պինտէն ալէյհ տիմէք
տիր քի, պու իշէ սիզին տախի գա-
րըշարադ, պիր տն էվվէլ պիթմէ-
սինէ չալըշմաղըղա, պիթթապի
հաղղընըղ վար տըր... —էօյլէ
տէյիլ մի:

—Հայհայ:

—Տիմէք տիր քի սիզ պու պապ-
տէ պիզիմ իլէ հէմէֆքեար օլուպ
վէ իթթիթադ իւզրէ պուլունմադ-
տաօրըղ, էօյլէ տէյիլ մի:

—Օնտա ապա շիւքհէ ճայիդ տէ-
յիլ տիր... —մէզքիւր հիսապ-
լարա նէ եօլտա պազըլըպ թէպիլ-
եէ իտիլէճէք տիր:

—Քեամիլէն նիզամը տայիրէսին-
տէ օլտուղու հալտէ... պիր նօ-
թէր հաղըր պուլունտուղու թադ-
տիրտէ...

—Մ. Մարսիալըն քէյֆսիզիկի-
նին, պու իշէ պիր նօթէր գարըշա-
պիլմէսինէ մանի օլտաղընտան շիւք-
հէ իթմէքտէ տէյիլմիսինիդ շիւքի
մալիւմ եա, տէտիկինիդ շէյին նի-
զամը տայիրէսինտէ իճրա օլմուշ օլ-
մասը իշին, հաղըր պուլունմադ
օլան նօթէր, թազրիր վիրէճէք օ-
լան տաամըն սէօյլէտիքիթիթի, բէք
լաեքըլը սուրէթմտէ իշիթմէսի վէ
տիլնէմէսի իգթիզա իտէր...

—Վազաա, պէն տախի թըպը
սիզին էֆքեար ու իթիզատընըղտա
պուլունտադ գօրգմադտա իտիմ
իտէ տէ, —տէյի ճէվապ վիրտի Բօզ
Պօնշան, —ֆազաթ, մէկէր իտէ,
մէզքիւր շիւքհէ վէ գօրգում պի-
հուտէ իմիշ... —պէն պիզիմ նօ-
թէրի չաղըրըպ ճէլպ իտէրէք, քէյ-
ֆիյեթթի մէրգումա իֆատէ իյլէ-
տիմ, վէ սիզին հիմմէթիթիլէ մէվ-
զըր իճրայէ գօյմադտէ օլտուղում
ուսուլ սաեէսինտէ, Մ. Մարսիալ-
տանտա հէր սիւալէ գարըլըղ, կէօղ
գաբազլարըյա էլլէլ վէ էօյլէ ճէ-
վապարը ալարադ իշի սըրասընա
գօեապիլտիմ... —վէլ հասըլ մէր-
գում նօթէր մէզքիւր ուսուլէ իթի-
պար պիրլէ գանաթ կէթիթի իտէ
տէ, ֆազաթ, տահա զիեատէ նի-
զամընտա օլմադ իշին, պաշգա պիր
նօթէրին տահա պիրլիքտէ պուլուն-
մասընա իհթիեաճ կէօրտիւ... —
իմտի, աղիզիմ միւսիւ, նասըլ քի
կէօրմէքտէսինիդ, հէր պիր շէյէք
նիզամընտա ճէրէեան իյլէմէքտէ
տիր... —վէ պու իշտէ պէնիմ
նէ գատար մէնֆատթիմ վար իտէ,
սիզին տախի օլ գատար մէնֆատթի-
նըղ վար տըր... —շիւքի, Մար-

սիալ շիւքհէթիթիտէ, պէնիմ տախի
մաթիլուպում վար տըր...

—Չօգ մու տուր մաթիլուպու-
նուզ, —տէյի սիւալ իթտի Լիօնէլ:

—Իւշ եիւզ պին ֆրանգ տըր...
Լիօնէլ, մէպլաղը մէզպուրուն
զիքրինի իշիթտիկինտէ, առէթմա
թիւլլէրի իւրբէրմէկէ պաշլամըշ
տըր:

Չիւքի մէրգումէնին մէզքիւր
լազըրտըլ իւզէրինէ, ինեօվիլ
քէօլիլնտէ իճրա իտիլմիշ օլան ճի-
նայթթ մէնզարէսի կէօղէրի էօնիւ-
նէ կէլմիշ տիր...

Շէօյլէ քի, մէրգում գանն ի-
տէրսին, Լօրան Բէյմօնուն եէրտէ
եաթմադտա օլան նաշինի, վէ Մար-
սիալըն տախի, քէնտի ճինայթթ շէ-
րիքինէ, չալտըզլարը ալթը եիւզ
պին ֆրանգըն նըաֆք իշին իմզալա-
եղա վիրտիկի սէնէտի կէօրմէքտէ
պուլունմուշ տուր:

Մէրգում իւզէրինտէ հասըլ օ-
լան պու հէեէճան տնճադ պիր սա-
նիյեթ սիւրմիւշ տիր:

—Պէնիմ հաղղըմտա էմիյեթ-
թի քեամիլէ իւզրէ պուլունտապիլը-
սինիդ... —տէտի Լիօնէլ:

—Ժօրթա վէ Լէօթօլա, պու խու-
սուստա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէեէ-
ճէքիլնիդ, էօյլէ տէյիլ մի:

—Բէք ալէա, սէօյլէմէմ:

—Մ. տը Թիւնգալ կէլտիկի կի-
պի նօթէրի ճէլպ իտէճէկիմ տիր,
վէ իշիթէ օլ վազըթ սիզէ տախի պիր
մէքթուպ եաղարադ խտպէր վի-
րիթիմ...

—Մէքթուպունուզ էլիմէ կէշ-
տիկի անտէ գալգար կէլիթիմ...

—Թէշէքքիւր իտէրիմ... Ծա-
դաթ, սալթ օլ գատարը քեամի
տէյիլ տիր, պաշգա պիր հիմմէթի-
նիզի տահա բէճա իտէրիմ...

—Նէ իմիշ պազալըմ:

—Մէքթուպումա պէքլէմէքսի-
զին, միւմքին օլտուղու մէրթէպէ
չաբուդ սուրէթտէ պիր քէրրէ պի-
ղէ Բօշէ սօգաղընա թէշրիթ իտէ-
րէք պիր շէյրէք գատար գալմա-
լըսընըղ... —Մ. Մարսիալ տա ա-
շուրի մէրթէպէ մէմնուն օլուր,
շիւքի արթըգ սիզճէ հիշ պիր գօր-
գու վէ վէսվէսէսի պուլունմադտա
տէյիլ տիր... —Թիւտա ալիմ, մէր-
գումա պիւլիւք պիր սէֆա պաղըշ-
լամըշ օլաճադօրընըղ...

—Բէք ալէա, պու կիւնտէն կէ-
լիթիմ...

—Իմտի, էօյլէ օլտուղտա, միւ-
սատէնիզլէ պէն կիտէրիմ, վէ կի-
տիպ թէշրիթ իտէճէկինիզին միւթ-
տէսինիտէ պիշարէ քէյֆսիզիլիմէ
թէպիլիդ իտէրիմ...

Լիօնէլ մէրգումէնի մէրտիվէն
պաշընա գատար կէօթիլտիւ, վէ
մէրգումէն եինէ լանտօեա պինէրէք
ֆարիսէ եօլճու օլտու:

Մէրգումէն արապանըն իշինտէ,
պէճէրտիկի իշ իւզէրինէ տիւշիւն-
տիւքճէ, զիեատէսիլլէ պիր սէֆա
տուլմադտա իտի:

—Նիհայթթ, արգու իյլէմէքտէ
օլտուղում սէրվէթէ մալիք օլաճա-
ղըմ տըր, —տէտի մէրգումէն քէն-
տու քէնտույէ քէմալի մէսէրէթթ
իւզրէ, —տըթըգ պէնիմ, մէրգում
իթթիեար քէյֆսիզին եանընտա
միլիանըպ տա գալմադըղա հիշպիր
մէճպուրիյեթթիմ գալմաեաճաղըն-
տան պաշգա, մաշուգում Բէնի
Մաթիֆէ իտէ զէնկին պիր առէմ
օլաճադ տըր...

—Արթըգ, մատամ Մաթիֆէ օլ-
մադըղ իգալ ու սէատէթինէ նա-
յիլ օլաճաղըմ տըր... վէլ հասըլ
շիմտիյէ գատար խէեալլամադտա
պուլունտուղում մէզքիւր էօլտու,
հաղըգաթի հալէ Դօպէտտիւլ ի-

տէճէք տիր . . . — Եւսա՛, նէ՛ գա-
տար կիւղէլ պիր պուրճուն հիւքմ
ու թէէսսիրի թահթընտա տողմու-
շում տուր . . . Հէր իգպալ պանա
եապէր օլմագտա տըր . . . Էյվէթ,
էյվէթ, երլտըղըմ կիթտիքճէ բար-
լամագտա տըր . . .

Նաաբլ քի իշար իթմիշ իտիք,
Լիօնէլ Վարթըն աթա պինէրէք կէզ-
մէկէ չըգմագլըղա հազըրլանմագտա
իքէն, Բօզ Պօնշան տա օրաեա կէլ-
միշ իտի .

Մէրգում նիյեթթինի տէկիշթիր-
տի, վէ պիր ֆայթօնա պինէրէք,
մէրգումէտէն սօնրա ֆարիսէ ինտի,
վէ Բօշէ սօղաղընտա վաղը միւ-
սիւ Մարսիալըն խանէսինէ կիթտի .

Օտա ուշաղը մէրգումուն կէլմէ-
սինի խապէր վիրտիքտէն սօնրա,
մէրգում տախի Մ. Մարսիալըն օ-
տասընա կիրտի .

Լիօնէլ խայլի կիւնտէն պէրու
մէրգումուն կէօրմիւշ տէյիլ իտի .

Մէրգումուն ճիւղիճէ իյի պիր հալ-
տէ պուլտու, չիւնքի տօղթօր ժօպէ-
նին վիրմիշ օլտուղու տէօրթ տամ-
լա թէրթիպին թէէսսիրի, արթըգ-
էքսիմէկէ պաշլամըշ իտի .

Ֆագաթ, մէղքիւր ֆարզըն, պաշ-
գալարը ֆէհմինտէ օլմաեքպ, մահ-
դա Լիօնէլ ֆէհմինտէ պուլունմագ-
տա իտի .

Մէրգում օտա գաբուսունտան
իշէրի կիրէր կիրմէղ, Բօզ Պօնշան,

—Ազիզիմ միւսիւ, էկէր ազա-
ճըգ տահա կիճիքսէ իտինիղ, գա-
թընըղա մէքթուպ եաղաճագ ի-
տիմ . . . —տէյի պաղըրտը, —չիւն-
քի, պէն պուրատա տէյիլ իքէն,
Հալըրտան պիր մէքթուպ կէլմիշ
տիր . . . —շէրիքիմիղ Մ. տը ֆիւն-
դայ պու ազշամ ֆարիսէ վասըլ
օլաճագ տըր . . . —Եարըն թամ սա-
աթ իքիտէ թէշթիք եթմէլիսինիղ,

նօթէրլէր տէ կէլէճէքլէր տիր . . .
—խարիճտէն սիղտէն պաշգա քիմնէ
պուլունմագտա տըր . . .
—Իէք ալէա, տաղըղասընտա
պուրատա պուլունտուրում . . .
Պատէհու Լիօնէլ, Մարսիալըն
հալ ու խաթըն սիւալ իթմէքտէ
իքէն, պիր տէ եանտաքի օտատան
պիր բաթըրտը սէսի տիր իշիտիլմէ-
կէ պաշլատը . . .
Բօզ Պօնշան անինտէ, էյլէ պիր
քէյֆիղ եագընընտա բաթըրթը
չըգարարագ, գաթէն բահաթըղա
իհթիեաճը շէտիտի պուլունմագտա
օլան պիր քէյֆիղի թահիղ իտէր
տէրէճէտէ բաթըրտըլար չըգարա-
նըն քիմ օլտուղունու անլամագլըղ
իւղրէ գօշու վիրտի . . .
Մէրգումէ սուֆաեա չըգար չըգ-
մագ գաբու տուր շիտտէթ իւղրէ
աշըրտը, վէ Մարսիալըն պիւյիւք
օղլու ժօրթ, քէմալի խըշմընտան
նաշի եիւղլէրի գըղարըպ բանճա-
րա տէօնմիւշ օլտուղու հալտէ իշէ-
րի կիրտի, վէ . . .
—Մատամ, մատամ քի շիմտի
պուրատա սիղին թահթը իտարէ-
նիղտէ պուլունմագտա տըր . . . —
տէտի, —բէճա իտէրիմ սիղէ, հիմ-
մէթ իտիպ շու ուշաղընըղա անլամ-
տըրսանըղքի, պիր ատէմին էյլատ-
լարըն, բէտէրլէրինի կէօրմէքլիք-
տէն մէնն իթմէքլիկէ քիմնէնին
հազգը օլամագ, — էկէր իթաաթ
իթմէյիպ տէ, պաշգա պիր տէֆա
տահա օ եօլտա մուամէլէ իտէր ի-
սէ, քէնտիսինի գաբուտան տիշա-
րը աթմագլըղա մէճպուր օլաճա-
ղըմտըր պիլմիշ օլտուն . . .
Պատէհու մէրգում, Բօզում ճէ-
վապ վիրմէսինէ պէքլէմէեէրէք,
բէտէրինէ խիթապէն տախի,
—Իէտէրիմ, հէմիլրէմին սիղէ
վիղիթա վիրմէքլիկէ կէլտիկինի խա-

պէր վէրերիմ . . . — Ամէլի իթալ-
եատան հէնուղ պու սապահ տվ-
տէթ իյլէմիշ իսէ տէ, կէլիպ տէս-
թինիպի պուս իթմէքլիք իգպալինէ
նայիլ օլմագլըղը եարընա թէէխիւր
իթմէք իսթմէմէտիկինտէն, հէման
տօղրուճա պուրաեա կէլմիշտիր . . .
գաեըն վալիտէսի իլէ գէվճի տախի
պիրլիքտէ տիրլէր . . .

Մէրգում պուսու սէօյլէմէքտէ ի-
քէն, պիր տէհէմիլրէսի Ամէլի, եանի
գօնթէս տը Լաանէյ իլէ գաեըն վա-
լիտէսի սապաղ-Պլանշ էրվիէօ վէ
գօճաաք գօնթ կօնթրան տը Լաանէյ
օտատան իշէրի կիրտիլէր . . .

Ամէլի հէման գօշուպ բէտէրինին
եանընա կիթտի, վէ սախթէ պիր
մուհապէթ վէ պիր հէյճան իպ-
րաղիլլէ մէրգումա սարըլըպ գու-
ճագլաեարագ աննընաան պուս իյ-
լէտի . . .

—Ա՛հ, բէտէրիմ . . . զէվալը
բէտէրիմ . . . տէտի, —նէ՛ գատար
շայեանը թէէսսիւֆ տիր քի, պիր-
տէն պիրէ պէօյլէ պիր զալըմ իլ-
լէթէ միւպթէլա օլմուշսունուղ տուր
. . . —հէյ վա՛հ, աման եար էպպիմ
. . . պէն սիղի թէրք իթտիկիմ վա-
ղըթտա, քէմալի սըհհէթ իւղրէ
պուլունմագտա իտինիղ, վէ կէլիպ
տէ պէօյլէ պիր էլէմպախշ հալտէ
պուլաճաղըմը իտէ ալա խաթըմ-
տան պիլէ կէչիլմիշ տէյիլ իտիմ . . .

Մէրգում կէնճ գատըն, կիւեա
սահիհէն կէօղլէրի եաշարմըշ տըր
կիպի, էլինտէ պուլունան, վէ իւղէ-
րինտէ գօնթիւղ արմաօը իշէնմիշ
օլան Ալանսօն իշի իյնէ իլէ թէր-
թիպ օլունմուշ զայէթլէ կիրան պա-
հա պիր մէնտիլ իլէ կէօղլէրինի սիլ-
մէկէ պաշլատը . . .

Վէ մէրգումէնին գաեըն վալի-
տէսի իլէ գօճաաք տախի, կիւեա
Բօզ Պօնշանը հիշ թանըմագլար կի-
պի պիր թալը ու հալ իւղրէ պու-
լունուպ վէ արգալարընը մէրգու-
մէեէ տօղրու շէվիլրէրէք, կիտիպ
Մարսիալը սէլամլատըլար . . .
Պու հէնկեամտէ Մարսիալ քէս-
կին պիր պաղըշ իլէ, ժօրթ իլէ վէ
Լէօթօլ իլէ գօնուշմագտա օլան քէ-
րիմէսի Ամէլինին եիւղիւնէ պաղ-
մաեա պաշլատը . . .
—Նիհայէթ, — տէտի Մարսիա-
լըն տամատըր գօնթ տը Լաանէյ, ժօր-
թա սիւալ իտէրէք, — հէքիմլէր
նէ՛ տիմէքտէ, վէ նէեէ՛ գարար
վիլմէքտէ տիրլէր . . .
—Էլլէրինտէն պիր շէյ կէլմէտի-
կինի պէեան իյլէմէքտէ տիրլէր . . .
—տէյի ճէվապ վիրտի ժօրթ, —
հէքիմլէր աղըպէթքեար, սօնուն-
տա պիր թէհիքէ պուլունմատըղը-
նը սէօյլէտիքլէրիլլէ պէրապէր, թա-
պիաթըն եարարմըլլա, եավաշ եա-
վաշ քէսպի իֆագաթ իտէպիլէճէ-
կինի տէ պիլտիրմէքտէ տիրլէր . . .
Օլ լահգաեա գատար պիր թա-
րաֆտա տուրուպ տա սիւքիւթ իթ-
մէքտէ պուլունան Լիօնէլ Վարթըն
քէլամէ աղաղ պիրլէ . . .
—Ջանն իտէրիմ քի, — հէքիմ-
լէր եա եանըլմագտա, վէ եախօտ
իշի միւպալաղալը կէօթթէրմէքտէ
տիրլէր . . . — էկէր պէն տէ եա-
նըլմագտա տէյիլ իսէմ, Մ. Մար-
սիալ աղ կիւնտէն քէսպի իֆագաթ
իտէրէք, բէք ալէա գօնուշապիլէ-
ճէք տիր, վէ քեաֆֆէյի աղալա-
րը տա թուլմաեա պաշլաեաճագ-
լար տըր . . .
Հէր քէս պու լագըրտը իւղէրի-
նէ, մէրգումա պաղմաեա պաշլա-
տըլար . . .
—Աֆվ իտէրսինիղ, աղիզիմ Լիօ-
նէլ, քէմալի թէլաշ վէ պիր հէյճան
իւղրէ կէլտիկիմտէն, գաթընըղը
կէօրէմէմիշ իտիմ . . . — տէյի պա-

ղըրաբ Ժօրժ կիտիպ մէրգումուն էլինի թուծարագ, - միւստատէ- նիլէ, հէմիլիէմ միստամ գօնթէս Ամէլի իլէ գաեքն վալիտէսի մա- տամ գօնթէս Պանշ տը Լասնէյի, վէ էնիշտէմի զաթընըգա թագտիմ իտէրիմ. . .

— Մատամլար, էֆէնսի Լիօնէլ, Վարթըն քէնտիլէրի օլուպ, վէ կէ- րէք բէտէրիմին վէ կէրէք պէնիմ տօսթուս տուրլար. . . — ազիզիմ Լիօնէլ, էնիշտէմ Մ. Գօնթ Կօնթ. րան տը Լասնէյ քէնտիլէրի տիր- լէր. . .

Լիօնէլ քէմալի թաազիմ իւզրէ պաշընը էյտի.

— Մատամլար, տէտի մէրգում, - սիզլէր իլէ կէօրիւշմէքիք շէրէֆ ու իգալինէ նայիլյեթի չօգտան պէրու արզու իլլէմէքտէ իտիմ, թէշէքիւր իտէրիմ քի իշթէ պու կիւն պիթթէսատիւֆ, տօսթուս Մ. Ժօրժուն վասթթաթըյա շու շէ- րէֆէ նայիլ օլմագտաեքմ. . .

— Ժօրժուն տօսթու օլան պիզիմ տախի տօսթուսնուզ սաեքլըր. . . — տէտի Կօնթրան տը Լասնէյ էլինի Լիօնէլէ ուզաթարագ.

— Վէ ումարմ քի մօնսիէօ Վար- թըն, խանէմիզին, սիզին իշին հէր վազըթ աչըգ օլաճաղընը ունութ- մաեաճագընըգտըր. . . — տէտէ Ա. մէլի հարէրէթի պիր սէօյլէյիշ իլէ.

— Ասլա, մատամ. . . — տէյի ճէ- վապ վիրտի Լիօնէլ թէքրարէն մէր- գումէեէ պաշ էյիպ թաազիմ ի- տէրէք.

Մէրգումէ գօնթէս Ամէլի հէնուզ երկիրմի չաղարընտա իտի.

Տիւպէրլիքտէ, լէթաֆէթտէ, վէ շիլվէ վէ ճաղիպէտէ, կէրչի մէր- գումէ նատիր իւլ էմալ գատըն- լարտան պիրի իտի իսէ տէ, մէգ- քիւր կիւզէլիթէրլիյէ պէրապէր,

պատիր թէհայեիւր օլաճագ պիր հալի տախի պուլունմագտա իտի.

Մէրգումէ ուզուն պօյլու վէ ին- ճէ վիճուտու օլտուղունտան, Ժան Կուժօնուն շէքիճ վէ գալէմինտէն չըգմըշ օլան մէրմէր հուրի գըղարը- նա, վէ եախօտ Գուսթունուն գալէմի շէքիճի էսէրի պուլունան իլահէլէ- րէ պէնդէմէքտէ իտի, շէօյլէ քի- պէյգէ սուրէթիլի, վէ սօլկունճա ֆա- գաթ րէնքիլ լէհճէլի իտի, վէ տօ- տագլարը մէրճանա պէնդէմէքտէ, վէ տիշլէրի գար կիպի բարլամագտա օլտուղու կիպի, սաշլարը տախի զըրմըղը թուճ րէնկիւտէ բարլա- մագտա իտի, վէ մէրգումէնին կէօզ պէպէքլէրի իսէ գօեու եէշիլ րէն- կիւտէ օլտուղունտան, վէ գաշա- ըրտա սիեաճ պուլունտուղունտան, աճայիպ պիր հալ քէսպ իթմէքտէ իտի.

Մէրգումէնին լէհճէճէ տէրքեար օլան պու զարիպ հալի, օլ վազըթ- լարտա մօտա օլմագտա, վէ եախօտ մօտա օլմագլըղա պաշլամագտա օ- լան պիր ինկիլիզ պօեաթընըն վիր- մէքտէ օլտուղու, վէ շարգտա իս- թիմալ օլունակէլմէքտէ օլան սիւր- մէնին հուսուլէ կէթիրմէքտէ պու- լունտուղուն թէէսսիրի վիրմէքտէ օլտուղունտան, պազըշընա թէսա- տիւֆ իտէն իւզէրինտէ պիր ալթ իւսթիլի ք հասըլ օլմագտա իտի.

Պու ճիւմէ իլէ տախի, մէրգումէ տայիր պօեա տէյիլ, հաթթա բուտ- րա պիլէ իսթիմալ իթմէքտէ օլմա- տըղընտան, երկզլէրի տէրիսի քէն- տի թաղէլիկինի զայպ իթմէմիշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, կէրէք թապի օլան հալինտէն, վէ կէրէք մէգքիւր պագըշընտան, ա- տէթա պիր աշգպաղ գարընըն հալ ու թարղընտա կէօրիւնմէքտէ իտի. Ամէլի պազը քէրրէ բէք հիճապլը

գատընլար կիպի կէօզլէրի էօնիւնէ պագմագտա իտի իսէ տէ, պիրտէ պիրտէն պիրէ ուզուն ուզուն քիր- րիքլէր իլէ միւզէյեէն օլան կէօզ- լէրինի աղըր աղըր աշըպ, վէ աթէշ կիպի բարլամագտա օլան կէօզ պէ- պէքլէրինի մէյտանէ չըգարտըգ- տան սօնրա, եինէ եալաշ եալաշ գաբամագտա օլտուղունտան, ա- թէշի տէրունիսի, անճագ տիք տիք պագմաեա պաշլատըղը վագըթտա անլաշըլապիլմէքտէ իտի.

Վէ մէգքիւր զարիպ հալ վու- գունտէ, պուլուն տէլիքլէրի աշը- մաեա, վէ տօտագլարը տա գըը- գըրմըգը քէսիլմէկէ պաշլատըղը կի- պի, շէհվէթ իւզրէ վէ խային խա- յին կիւլիւմէյիշլէրինտէ տախի, ինճու կիպի տիզիլմիշ օլան տիշլէ- րի կէօրիւնմէքտէ իտի.

Մէրգումէնին զէվճի օլան գօնթ Կօնթրան տը Լասնէյ իսէ, երկիր- մի իւշ երկիրմի տէօրթ չաղարըն- տա պիր տէլիգանլը իտի իսէ տէ, քէնտիսինի զիեաթէճէ եօրմուշ օլ- տուղունտան, տահա զիեաթէ եաշ- լըճա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի, վէ հէրնէ գատար քէնտի էշքեալըն- տա պիր էսէրի ազիմի ճաղիպէ կէօ- րիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, լէհճէ- սինտէ տէրքեար օլան սօլկունլուգ- տան, ատէթա պիր նամիզաճըլգ հալինտէ պուլունմագտա իտի.

Մէրգումէ ուզուն պօյլու օլուպ, վէ քիպարգատէլէրէ մախսուս օլան պիր թալրա մալիք պուլունմագտա իտի. վէ սարը սաշլը վէ մալի կէօզ- լիւ իտի, վէ իբէքվարի ուզուն պը- եքըլարա, վէ կիւզէլ կիւզէլ էլլէ- րէ, վէ զարիֆ զարիֆ տէ աեազ- լարա մալիք պուլունմագտա իտի.

Չարաֆէթ վէ լէթաֆէթ ճիհէթ- լէրիլլէ, իւզէրինտէ թէքմիլ պիր քիպարըլգ վէ պիր սատէլիք պու-

լունմագտա իտի. Մէրգումէ կիզլի կիզլի, տայիմա զէվճէսինէ պագմագտա օլտուղուն- տան, մէրգումէնի աշուրի մէրթէ- պէ սէվմէք ոէ օլմասը, վէ լէհճէսի սօլկունլուգունտան տախի, մէրգու- մէ ուղրունտա զիեաթէճէ եօրուլ- մագտա պուլունմասը, պիր էհլի տիգգաթ կէօզիլլէ պագըլտըղը թագտիրտէ, րանա անլաշըլմագտա իտի.

Փագաթ, զարիպ եէրի շուրասը տըր քի, զաթէն տէրքեար օլան շէհվէթբէրէթիլիկինին մուղայիրին- տէ օլտուղու հալտէ, Ամէլի թա- րաֆընտան, մէրգումուն մէգքիւր տույղուլարընա գարըլըլգ տույղու- լար զուհուրա կէլմէքտէ վէ եախօտ իգթիլգա իտէրճէսինէ, էհէմիլյեթ զիրիլմէքտէ տէյիլ իտի, չիւնքի մէր- գումէ օլ անտէ, տօղրուսու, ֆիք- րինտէն պաշգա շէյլէր կէշիլրէրէք մէշղուլ պուլունմագտա իտի. . .

Մէրգումէ պիր սուրէթի գալիյ- եէտէ օլարագ, կէօզլէրինի Լիօնէլէ տօղրու տիքէրէք պագմագտա, վէ մէգքիւր պագըլըն ալթընտա իսէ պիր աթէշի շէհվէթ եանմագտա օլ- տուղու անլաշըլմագտա իտի. չիւնքի մէրգումէնին երկզլէրի, Լիօնէլին սէսինի իշիթաթէ, գըղարըպ գը- զարըպ սօլմագտա իտի.

Մէրգումէնին գաեքն վալիտէսի սապըգ-Պանշ էրվիէօյէ կէլինտիք- տէ, քէնտի սինինի կիզլէմէսին- տէ օլտուղտան պաշգա, կիզլէ- մէսինտէ տախի եանըլմագտա տէ- յիլ իտի, չիւնքի, հիւսնի ճէմալի պէրքէմալ պուլունտուղունտան, հէրնէ գատար պիւլիւճէք պիր էվլատ սահիպի իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, անճագ օթուղ ալթը վէ օթուղ եէտի չաղարընտա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի. . .

Մարտիրոսն խառնալըզը իլէ, ազ
վէ եա չօգ կիւնտէն, վէ թէքմիլ
վէ եա տա գուսուր սուրէթտէ քէս.
պի թփազաթ իտիպ իթմէեէեէկինէ
տայիր պէյլէրինտէ պիր խայրիւա-
զըրաբ կէշտի:

Արատան օն տազըզա գատար
կէշտիքտէն սօնրա, Ամէլի բէտէ-
րինին եանընտան գալդաբ, վէ կէօզ-
լիւկիլլէ շէօյլէ պիր թաճգիրանէ
սուրէթտէ Բօզ Պօնշանա տօղրու
պազարազ կէօզտէն կէշիրտիքտէն
սօնրա, էյիլիպ բէտէրինի աննըն-
տան պուս իյլէտի:

—Ատիյէօ, բէտէրիմ . . . — եինէ
կիծիքմէեէեէք սիդի կէօրմէկէ կէ-
լիրիմ. վէ էկէր պաշգա տէֆա կէ-
տիկիմտէ սիդի եալընըզա պուլ-
մազըզ իգպալինէ նայիլ օլուր իտէմ,
պէօյլէ բէք շարուգ կիթմէյիպ,
իլլա պիրազ զիեատէեէ գալմազ
իսթէրիմ . . . տէտի:

Մէրգումէ Լիօնէլին էօնիւնէ կէլ-
տիքտէ, տուրտու, վէ եանըզ պիր
պազըշ իլէ պազըպ, վէ բէք կիւ-
ղէլ պիր թարդ իւզրէ կիւլիմէեէե-
րէք տալի քէլամէ աղազ պիրլէ:

—Էֆէնտի, հազգընըզա էմ-
նիյեթի քեամիլէմիզ տէրքեար
տըր . . . — ինչապալա վատինիդի իծ-
րա իտէրէք, պիզէ տէ թէշրիֆէ
հիմմէթ իտէրսինիզ, զաթէն քէմալի
իյթիեազ իւզրէ պէքլէեէեէկիդ
տիր . . . — էօյլէ տէյիլ մի, Կօնթ-
րան:

—Շիւբհէսիզ, — տէտի մէրգու-
մէնին գօճաբ ճէվապ վիրէրէք:

—Խաթըրընըզա սազլաեապիլի-
սինիզ քի, — տէտի մէրգումէ Ա-
մէլի:

—Պէն հէր կիւն, Պօա տը Պու-

լօնեքտան տվտէթտէն սօնրա, սաաթ
տիթըտան եէտիեէ գատար էվտէ
պուլունմազտաբ . . . :

—Էօյլէ պիր պատիի իֆիթիսա-
բըմ օլաճազ օլան շէյի ունուտա-
ճազ գատար քէնտիմէ տիւշմէնիք
իթմէքլիկի ճայիզ կէօրմէմ . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ:

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, ինչա-
պալա եազընտա թէշրիֆինիդի
միւշէրրէֆ օլուրուզ, էօյլէ տէյիլ
մի . . . :

—Ինչապալա, մատամ . . . :

Ամէլի պուսուն իւզէրինէ, սազ
էլինտէն էլտիվէնինի շքարտը, վէ
մէրգումուէն էլինի թութու:

Լիօնէլ քէմալի նէզաքէթ վէ
հիւրմէթ իւզրէ, մէրգումէնին օլ-
նաղիք վէ խուպ րոյիհալը տէսթի-
նի պուս իյլէտի:

Պու արատա Ամէլի իւզէրինտէ,
ֆէհմ օլունուր մէրթէպէտէ պիր
տիթրէյիշ էսէրի հասըլ օլտու, վէ
կէօզ գաբազլարընը օյնաթարազ
կէօզլէրինի գաբաթը:

Լիօնէլ քէլամէ աղազ պիրլէ:

—Էկէր միւստատէ պուեուրուր
իտէնիզ, գօլումու թէքլիֆ իթմէք-
լիկէ իծթիտար պիրլէ, սիդի արա-
պանըզա գատար կէօթիւրմէքլիք
շէրէֆիլլէ միւֆիթիսի օլաեբմ . . . :

—Մէկէրչի բէտէրիմ իլէ կէօ-
րիւշէեէք տէյիլ միսինիզ . . . — տէ-
տի մէրգումէ իղթիրապը տէրուն
իւզրէ պուլունարազ:

—Ջաթէն սիզ կէլտիկինիդտէ,
պէն քէնտի վիզիթամը պիթիրմիշ
իտիմ . . . :

Լիօնէլ Մ. Մարտիրոսն սէլամա-
եարազ վէտալաշտըզը կիպի, Բօզա
տալի պիր իշարէթ իտէրէք, — «եա-
րընքի կիւն իշին օլան գաբարընըզ
հազգընտա էմին օլապիլիսինիզ»
տիմէք իսթէտիկինի անլաթտըրտը:

վէ պատէհու գօլունու Ամէլիեէ
թագտիմ իյլէտի, վէ մէրգումէ տա-
խի քէմալի մէմուսինիեէթ իւզրէ
գապուլ իյլէտի:

Մէրգումէնին արապաթը, քէօշ-
կիւն գաբուսու էօնիւնտէ, Լիօնէ-
լին ֆայթօնու եանընտա պէքլէմէք-
տէ իտի:

Ամէլի իլէ գաեբն վալիտէսի ա-
րապանըն արգաթարաֆընա օթուր-
տուլար, վէ գօճաբ գօնթ տալի
էօն թարաֆտա գարշըլարընտա օ-
թուրտու:

—Սէն պիդիմ իլէ կէլմէ՝զմիսին,
Ժօրթ, — տէյի սիւալ իթտի մէր-
գումէ քէնտի պիրատէրինէ:

—Խայր . . . — պէնիմ պօրսատա
իշիմ վար տըր, վէ տօթթում Լիօ-
նէլ իլէ պիրլիքտէ կիտէեէկիմ
տիր . . . :

—Պէն իտէ պիդիմ արապաեա կէլ
տէեէեէք իտիմ . . . :

Պուսլար պիր պիրլէրի էլինի եէ-
նիտէն թութարազ վէտալաշտըլար,
վէ Ամէլի սօն տէֆա օլարազ, Լիօ-
նէլէ եանըզ եանըզ պազըշլար ի-
լէ պիր տահա պազտը, վէ արապա
տա եօլու էլէ ալտը:

Ժօրթ Լիօնէլին ֆայթօնունա պի-
նէրէք մէրգումուէն եանընտա օ-
թուրտու:

—Պիլիրմիսինիզ, ազիդիմ, — տէ-
տի Լիօնէլ, — հէմիլիէնիզ մատամ,
տօղրուսու, բէք շայեանը թէհայ-
եիւր սուրէթտէ տիլպէր պիր գա-
տըն իմիշ . . . :

—Էվլէթ, էօյլէ տիր . . . վէ էօյ-
լէ օլմասընը քէնտիսի տալի սիզ-
տէն վէ պէնտէն իյի պիլմէքտէ
տիր . . . — Պազաթ ճիլվէքեարլը-
ղը տա պիրազ զիեատէեէ սէվմէք-
տէ տիր . . . :

—Մէրգումէ պէսպէլի, քէնտի
կիւզէլիկինտէն տօլաեբ մաղրուր-

լանմազտա տըր, պէն պուսուն բէք
իյի ֆարգընտա օլտում. — կէրչի
պէն քէնտի սէյեահաթըմ էսնա-
սընտա, չօգ տիլպէր գատընլարա
րաթ կէլմիլիմ տիր . . . — Լաքին
պու մէրթէպէ գուվվէյի ճաղիպէ-
եէ մալիք հիշ պիր գատըն կէօր-
մէմիլիմ տիր . . . :

—Եարըն պու սէօյլէտիքլէրինի-
զի քէնտիսինէ սէօյլէտիկիմտէ, զի-
եատէսիլլէ մէմուսին վէ մէսրուր օ-
լաճազ տըր, — տէտի Ժօրթ կիւլէ-
րէք, — պու ճիւմէ իլէ անը, եանի
սիդին պու շէվգինիդին, մահապ պիր
խալիսէթտէն նէշէթ իյլէմէքտէ օլ-
մասընը տալի, տիգգաթ իտիպ պիլ-
տիրէեէկիմ տիր . . . :

—Լաքին, սազըն լազըրտըեա
ասլա պիր եալան գարշտըրմաեա-
սընըզ . . . թըպըզ սէօյլէտիկիմ կի-
պի սէօյլէեէսինիզ . . . :

—Յիլ վազը Ամէլի բէք տիլպէր
գատընլարտան պիրի տիր . . . —
Փազաթ, պէն քէնտի պիրատէրի
օլտուղում հալտէ իգրար իտէրիմ
քի, մէրգումէնին պիր գուսուրու
վար տըր . . . :

—Նէ՞ տիր գուսուրու:

—Շէօյլէ քի, գօճաբ, պէնճէ
բէք կիւզէլ պիր տէլիգանըլ օլտու-
ղու հալտէ, հէր նաաըլ իտէ, մէր-
գումէ բէք տէ մէմուսին պուլուն-
մազտա տէյիլ տիր:

—Պէնճէ տալի մէրգում բէք
կիւզէլ, բէք սէվիմիլ, վէ բէք տէ
թէրպիլլէլի պիր զաթա պէնզէմէք-
տէ տիր . . . — Տիմէք տիր քի, սի-
զին իթիգատընըզանէզարէն, հէմ-
շիլիէնիզ մէրգումու լաեզըլլա սէվ-
մէքտէ տէյիլ տիր, էօյլէ՞ մի . . . :

—Էվլէթ, վէ հաթթա պիդղաթ
քէնտիսի տէ, ասլա սազընմաեա-
րազ, րաթ կէլտիկինէ տէ, էօյլէ
օլմասընը սէօյլէմէքտէ տիր . . . :

— Իմա՞ն է օլտուգտա, նի՞նին է վիճելն տէն տիւնն մէյիւյ տէ պէ-
րապէսինն է վիճելն տիր . . .

— Նի՞նին մի է վիճելն տիր, —
չինքն քի մէրգուստա գօնթիւրդ իւն-
վանք օլուպ, վէ քէնտիւր տէ պիր
գօնթէս օլմագլըղա խաչիչկեր պու-
լունտուղունտան, մէղքիւր միւրա-
տընա իրմէք իչին ալըն տըր . . . —
վէ պէօլէ պիր ազտը իզտիվաճտա
քէնտիւր իչին պիւյիւք պիր իգ-
պալ օլմուշ տուր . . . — մալիւմ
եա, քէնտիւրն տէ էօլէ պիւյիւք
պիր գէնկիւնիք պուլունմագտա տէ-
յիլ տիր . . . — Կօնթիւրն տը Լա-
նէյտէ իսէ, քէնտի սերվէթինին
տէօրթ պէշ միւրի պուլունմագտա
տըր . . .

— Էմմա, կէօրիւնիւշէ նէղարէն,
մէրգուս մէրգուսէ եր աշուրի մէր-
թէպէ սէվմէքտէ օլմալը տըր . . .

— Էվիթ, ուղղունտա տէյի տի-
վանէ օլուպ ճան վէրմէքտէ տիր . . .
— Լաքին, եազըք քի, զէվալը չօ-
ճուգ, մուհապպէթիննէ գարշըլըգ
մուհապպէթ կէօրէպիլմէքտէ տէ-
յիլ տիր . . .

— Էյ մէրգուս քէնտի զէվճէսի
թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ
օլան պիւրուտէթին ֆէհմինտէ
պուլունմագտա՞ մը տըր . . .

— Չանն իտէրիմ քի, խալր ֆար-
գընտա օլմամալը տըր . . . — Էկէր
ֆարգընտա օլմուշ օլսա իտի, հատ-
տէն զիեատէ էսէֆ իտէճէկինտէ
չիւքճէ եօգ իտի . . . — վէ պուլունտան
տա գաթի նազար (հօշ պիղ պէ-
քեար օլտուղունմուղտան, քէնտի
պէյնիմիզտէ հէր շէյի սէօլէյէ-
պիլիլիլ) — սիղ Ամէլինին կէօղլէրի-
նէ պազըպ տիգգաթ իթտինիլ մի-
նէ . . .

— Էվիթ, տիգգաթ իթտիմ, բէք
կիւզէլ կէօղլէրի վար տըր . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ . . .

— Տէյիլ եալընըզ կիւզէլ, իլա
պէղապէթ տէրէճէտէ կիւզէլ տիր-
լէր, — տէտի ժօրթ, — մէրգուսէ-
նին կէօղլէրինտէ զանն իտէրտին քի
պիր պէլաղէթ տիհանը պուլունա-
րագ, իճրալի պէլաղէթ իլլէմէքտէ
տիր . . .

Լիօնէլ ճէվապ վէրմէյիպ, ան-
ճապ կիւլիւմնէմէքլէ իգթիֆա իլ-
լէտի . . .

Պունլար պօրսաեա եազլաշմագ-
տա իտիլէր . . .

Ժօրթ, Լօրա իլէ մէրգուսէնին
հէմիլիլէրինին հալ ու խաթըրլա-
րընը սիւալ իլլէտի, վէ ազշամա
Սէնթ—Ուէն քէօշկիւնտէ պուլունա-
ճաղընը, վէ ֆէրտառը կիւնիւ տա-
խի, Սիւք սօգաղընտա վաղը գօնա-
ղըն իշթիրառը մուգալէլէսի սէնէ-
տինի իմզալաեաճաղընը խապէր
վիրտի, վէ պատէհու կիտիպ
պօրսատաքի գալապալըղըն իլլինէ
գարըշտը, Օեուհուրալէր էլէ տէլ-
լալաբառան պազըլարը մէրգուսու
հիւրմէթ իւզըն ուշալմամագտա, վէ
պազըլար տախի իսթիհզաքեարի
պիր պազըշ իլէ պազմագտա իտի-
լէր . . .

Չիւնքի էվիթիլէր, հալէա մէր-
գուստա զէնկիւնիք վար տըր զան-
նընտա օլուպ, վէ սօնրաքիլէր իսէ,
խարապիլիլէթէ եիւզ թուլմուշ օլ-
մասընտան խապէրտար պուլուն-
մագտա իտիլէր . . .

Ֆէրտառը կիւնիւ, սաաթ իքիլի
պէշ տազըգա կէչէրէք, Լիօնէլ
Վարթըն, վէ եախօտ Դօրա Պէր-
նիէ, Բօշէ սօգաղընտա, քէնտի
ֆայթօնունտան աշաղը ինմէքտէ
իտի . . .

Մէրգուսէ կէնճ գըղըն եիւրէկի
չիտաթիլ իւզըն վուրմագտա իտի . . .
Չիւնքի իճրա իտէճէկի միւրա-

գաթտա, քէնտույէ լաղըմ կէլէն
գուվիլէթ վէ ճէսարէթի քէսպ ի-
տէպիլմէք իչին, գալպի իւզէրի-
նէ իւշ գաթիլը պիր զըրհ կէչիլմէք-
լիք իղթիղա իթմէքտէ իտի, չիւն-
քի, Կուաեանիլտա զուհուրա կէ-
լէն տէհէթիւ ճինայէթլէրտէն պէ-
րու, իլք տէֆա օլարագ, իքի ճա-
նիլի, իքի ճէլառը, եանի Մար-
սիալ իլէ քէնտի ճինայէթլէրի շէրի-
քի օլան Մէրքիւցցաեա պիրիքտէ օլ-
տուղլարը հալտէ կէօրէճէք իտի . . .

— Հէրչի պատապատ կիլմէլիլիմ,
— տէտի մէրգուսէ քէնտու քէնտու-
յէ, — մատամ քի պիր իչի պաշա-
տըմ, թէքմիլինի կէօրէնէ գատար
շալըշմալընը . . .

Մէրգուսլար իլէ կէօրիւշտիլիլին-
տէ, գալպիլտէ ալա պիր էսէրի
ղարաղ ու առալիլէթ հուսուլինէ
մէյտան վէրմէմէքլիկէ քէնտինճէ
գարար վիրտի . . .

Քէնտինի թօրլատը, լէհճէսինտէ
պիր սիւքիւնէթի հալ բէյտա իլլէ-
տի, վէ սայքի կիւլիւմնէմէքտէ օլ-
տուղու թագտիրտէ, Մարսիալըն
օտասընտան իչէրի կիրտի . . .

Բօշ Պօնշան գաբունուն եանըն-
տա պէլլէմէքտէ իտի . . .

— Եիմա, — տէտի մէրգուսէ Բօշ
խանէնին ուշաղընա հիւքմիւնի պիր
սէօլէյիլ իլէ, — թալիմաթընը
խաթըրնտա սազլաեաճագսըն, վար-
սընլար իսթէտիլլէրի գատար չըն-
ղըրաղը չէքսինլէր, գաբուեա վուր-
սունլար, ալա աշմաեաճագսըն,
— անլատընըմը, էմմա հէր քիմ
օլուր իսէ օլսուն, պու թէնպիհիմ-
տէն շաշմաեաճագսըն . . .

— Էլէմ իւզըն օլմաեընըզ, մա-
տամ . . . — օտամտան իչէրի գա-
բանընըմ, վէ քիմ կէլիլ իսէ կէլ-
սին, սէսիմի պիլէ չըգարմամ. էմ-
մա իսթէրլէր իսէ, վարսընլար պի-

նաեը աշաղը ալսընլար, եէրիմաեա
տախի գըմըլտանմամ . . .

Իքի նէֆէր նօթէրլէր իլէ Մէր-
քիւցցա — Ֆիւնգալ, Լիօնէլտէն էվ-
վէլ կէլմիլ իտիլէր . . .

Մաղաղանըն քիլթիւք տէֆթէրի
աշըգ օլտուղու հալտէ, Մարսիա-
լըն գօլթուղու եանընտա պուլունան
պիր թրաբէղա իւզէրինտէ պուլուն-
մագտա իտի . . .

— Էֆէնտիլէր, — տէտի Բօշ Պօն-
շան, — պու իճթիմատան մագսէտ
նէ օլտուղունու գաթէն պիլմէքտէ-
սինիլ, վէ կէրչի Մ. Լիօնէլ իլէ պէ-
նիմ, պիր շէրիլիլիլիլ պուլուն-
մագտա տէյիլ իսէ տէ, Հալըր-
տաքի մաղաղատա մաթլուպունուզ
պուլունտուղու ճիհէթլէ, պիղ տա-
խի հաղըր պուլունմագտաեըզ . . .

— Մ. Մարսիալըն շու շիմալիքի
հալի, պիր միւտաթիլ իլլին լահաթ-
լըղա միւհթաճ պուլունտուղուն-
տան, իշտէն չէքլմէքլիլիլ աբղու
իթմիլ տիր . . . — վէ թէքմիլ իլլի,
Մ. տը Ֆիւնգալա թէրք իթմէք իս-
թմէքտէ տիր . . . — Իմա, հէրնէ
գատար քիւրիլիլ հիշ պիր շէյ
պուլունմագտա տէյիլ իսէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ տախի, տէֆթէրլէրի պիր
կէօղտէն կէչիլէրէք, իլլին հալին-
ճէ քէսպի մալիւմաթ իլլէմէնիլի
րէճա իտէրիմ . . .

Նօթէրլէր տէֆթէրլէրի կէօղ-
տէն կէչիլտիլլէրինտէ, մաղաղանըն
կիտիլինիլիլիլ պիր հալտէ պուլ-
տուլար, վէ Լիօնէլ վարթըն տախի
մէղքիւր տէֆթէրլէրի կէօղտէն կէ-
չիլտի, չիւնքի մալիւմեա, մէրգուս
գաթէն Կուաեանիլտա իքէն
տէֆթէր իլմինէ աշինա օլմասը ճի-
հէթլէ, տալիմա բէտէրի Մ. Պէրնի-
նին տէֆթէրլէրինի գօնթիւր իթ-
մէքտէ իտի, վէհասըլ տէֆթէր
իլմինէ վէ էսրալարընա բէք ալէա

վազը փ պուլունմագտա իտի :

Թանգարվիլ վե Մօրլեզին նամ իքի գըթա կեմիլերին զարգ օլմա-
լարը ֆելաքեթի, էկէր մէմուլին
զայրի սուրէթտէ օլտուղու հալտէ,
Լիօնէլ Վարթըն եթիլիպտէ ագ-
ճէ իզրազ իթմիշ օլմասա իտի,
մէզքիւր Հալլըտաքի մաղաղանըն
խարտպա եիւզ թուծաճաղընտա
շիւքէ պուլունմագտա իտի :

Պէրէքէթ վէրսին քի, մէզքիւր
ֆելաքեթին էօնիւ ալընտըգտան
պաշգա, Թրանսաա ալտէթ իթ-
մէքտէ օլան Բըթի-Հալլը իլէ պի-
րինճի Թրանսաա նամ կէմիլերտէ
կէլմիշէր, վէ հալլուգտա պուլունան
տէօրթ գըթա թէքնէլէր տէ եա-
բըլըպ պիթմիշէր, վէ պուլուն իւ-
զէրինէ, մէզքիւր մաղաղա խարա-
պիլեթտէն գուրթուլապիլմէքտէ
պաշգա, իլէրին եէնիտէն սըրա-
սընա կիրմէսինէ տախի սէպէպ օլ-
մուշար իտի :

Մէզքիւր գուրթանեանըն խալլիճէ
սէրմայէսի պուլունմագտա իտի :

Մէզքիւր հիւսապարըն թէֆէր-
րիւաթընա կիրիշմէկիկէ հաճաթ
կէօրմէյիլ :

Նիհայէթ Մ. տը Թիւնգալըն, եա-
լընըզճա օլտուղու հալտէ, պիր մի-
լիօն իւշ եիւզ պին ֆրանգ իլին
Լիօնէլ Վարթընա պօրճուլ օլտուգ-
տան, վէ ալթը եիւզ պին ֆրանգ
Մ. Մարսիալա, վէ իւշ եիւզ պին
ֆրանգ տա մատամ Բօզա վէր-
տիքտէն սօնրա, քեաֆֆէյի էմիլալ
ու զիմէմաթա, վէ քիլլի ումուրա
սահիպ օլմասընա մէրգուլար գա-
րար վէրտիլէր :

— Պու շէրայիթ իւզրէ գապուլ
իտէրիմ, — տէտի Մէրքիւցցա-
Թիւնգալ, — լաքին, մէզքիւր բա-
րալարը, անճագ պիրինճի Թրանսաա
իլէ Բըթի-Հալլը նամ կէմիլերին

ալտէթինտէն սօնրա թէէտիեէ ի-
տէպիլիլիմ :

Մարսիալա նօթէրլէր օլ պապտէ
րէյինի սիւալ իթտիքլէրինտէ,
մէրգուլ տախի կէօղլէրի իշարէ-
թիլլէ, բէշինան վիրիլմէսինի իսթէ-
տի :

Բօզ Պօնշան տախի այնի իտտաա-
տա պուլունտու :

— Իմտի, էօյլէ օլտուգտա, — տէ-
տի Մ. տը Թիւնգալ, — պէյնիմիլտէ
ուեուշմագլըգ միւմքին օլամաեա-
ճագ տըր . . .

— Խայր, պէնճէ իտէ, բէք ալէա
միւմքին օլապիլէճէք տիր . . . — տէ-
յի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ Վարթըն,
— Նա՞սըլ, միւմքին օլապիլէճէ՞ք մի-
տիր, — պէնիմ սանտըղմտա տօ-
գուզ եիւզ պին ֆրանգըմ եօգ-
տուր, վէ Հալլըտա իթիպարըմ հէր
նէ գատար եէրինտէ իտէտէ, եինէ,
տէյիլ գըրգ սէքիլ սաաթտան,
հաթթա սէքիլ կիւնտէն պիլէ, օլ
գատար պիր մէպլաղը պուլամաեա-
ճաղըմը, սարահէթէն պէեան իտէ-
րիմ :

— Ատամ սէնտէ, օնտա՞ նէ պէ-
յիս վար տըր :

— Նէ՞ տիմէք տիր, օնտա պիր
պէյիս եօգ տուր տիմէք, մէկէրշի
տօգուզ եիւզ պին ֆրանգ կէօքտէ՞ն
մի ինէճէք տիր :

— Մօնսիէօ տը Թիւնգալ, — տէտի
Լիօնէլ, — սիլ պիրիսինիլք քի, իշինի-
լէ եէթիլիպ սիլլէ մուալէնէթ իլլէ-
միշիմ տիր . . . — Օլ վազըթլարտա
հազգընըզտա տէրքեար օլան էմ-
նիլեթթիմ, հալէա պէրքէմալ պու-
լունմագտա տըր, շիւնքի սիլլին
միւթէպէր վէ նամուլու պիր զաթ
օլտուղունուղու բէք ալէա պիլմէք-
տէյիմ, իմտի պու տէֆա տախի լա-
ղըմ կէլէն մուալէնէթէ հաղըր պու-

լունմագտաեթմ . . .

Մէրքիւցցանըն թէաճհալինտէն
վէ սէվինճինտէն րէնկի աթտը :

— Նէ՞ եօլտա մուալէնէթէ հիմ-
մէթ իթմէքիլք միւրտաթնաաթընը
. . . — տէյի սիւալ իթտի մէրգուլմ :

— Սիւպհան Ալլահ, նէ եօտլա օ-
լաճագ, բէք սաաթէ պիր եօլտա . . .

— շէօյլէ քի, աօլա սիլլին իշինիլէ
գարընըպ օրթագ օլմաեթա, իլլա
պիր ալաճագլը օլմագ իւզրէ, թա-
րաֆընըգտան Մ. Մարսիալ իլէ մա-
տամա լաղըմ կէլէն մէպլաղարը
պէն տէր իւհտէ իտիպ թէէտիլեէ
իտէրիմ, վէ սիլ տէ պանա պօրճ-
ու օլարագ պիր սէնէտ վէրիսի-
նիլ, վէ էֆէնտիլէր իլէ պիրիլքտէ
օիլին մուգալէլէնամէնիլի շէհա-
տէթ պիրլէ իմգալար պիթիլիլիլք,
վէոսէլամ :

— Էյ, պու եէնի մէպլաղը մէգ-
պուրու, նէ՞ փագըթ թէէտիլեէ
իթմէքիլիլիմ լաղըմ կէլէճէք տիր,
— տէյի սիւալ իթտի Մ. տը Թիւն-
գալ, — վէ օլ պապտէ, նէ՞ եօլտա
պիր էմնիլեթթ թալէպ իտէճէքսի-
նիլ տիր :

— Հիշ պիր էմնիլեթթ իսթէմէմ, —
էլվէրիլք քի, ճէսթէճէսթէ եիւզէր
պին ֆրանգ վիրմէք իւզրէ սիլ պա-
նա տօգուզ գըթա սէնէտ վիրէսի-
նիլ . . .

— Վատէլէրի՞ նէ գատար օլաճագ
տըր :

— Վատէլէրի — էյ — օլմալըտըր . . .

— Ա՛ վիսթօ մու . . . — տէտի Մէր-
քիւցցա. — իյի էմմա, պիրտէն պի-
րէ մէզքիւր սէնէտլէր կէթիլիլէրէք
բարալաք իսթէնիլտիկինտէ, վէ պէն
տէ տէ հաղըր բարա պուլունմատը-
ղընտա, նա՞սըլ օլաճագ տըր, մէ-
կէրշի խարապըմըզ մուճիպ օլմագ
տիմէքիլք օլմագ մը . . .

— Եիւքհէսիլ . . . — տէյի ճէվապ

վիրտի Լիօնէլ կիւլիւմէեէրէք, —

Ֆագաթ, պու սիլլին գօրգու վէ
շիւքհէնիլք, սիլ տէ իսքեաթ օլա-
պիրիսինիլք քի պի էսա՞ս տըր . . . —
շիւնքի, պէնիմ մէնֆաաթըմ, սիլլին
խարապընըզ մուճիպ օլմագլըգտա

օլմաեթա, իլլա սիլլին իշինիլլին ի-

լէրու կիթմէսինէ չալընըպ մուալէ-

նէթ իթմէքիլքտէ տիր, վէ պուլունտա

տա աօլա շէքք ճայիլ օլմաեա-

ճաղընա սիլլին տէ աղլընըզ շէհա-

տէթ իտէր. — էկէր պէն սիլլէ պիր

ղատըրլըգ օլմոսընը իսթէմիշ օլտա

իտիմ, չըգարըպ տա պիր միլիօն

իւշ եիւզ պին ֆրանգ իզրաղ իթ-

մէզ իտիմ, հէմ էօյլէ տէ պիր վա-

գըթտա քի, էն զիեատէ մուխա-

թարալը պիր հալտէ պուլունմագտա

իտինիլք . . . — Սիլ պու կիւնտէն ի-

թիպարէն պանա իքի միլիօն իքի

եիւզ պին ֆրանգ իլլին պօրճուլ օլուր-

սուսուզ . . . — վէ էմին տէ օլապի-

լիրսինիլք քի, պէն աօլա սիլլին դա-

րարընըզ մուճիպ օլաճագ պիր խու-

սուսու տիւշիւնիւպ ճայիլ կէօրէ-

մէեէճէկիմ տիր . . . — հէր նէ հալ

իտէ, պուլունտա խաթըր կէօնիլ գա-

լաճագ պիր շէյ եօգ տուր, պէօյ-

լէճէ էկէրիսթէր գապուլ իտինիլք

. . . եօգ իսթէմէգ իսէնիլ գապուլ

իթմէյինիլք :

Մէրքիւցցա, Լիօնէլ կիւլի միլիօն-

լար սահիպի օլան պիր սահիպ սէր-

վէթին քէյֆինէ վէ րէյինէ գարշը

կէլմէքիլք ուեանմաեաճաղընտան,

թէքլիֆ իթտիկի շարթ իւզրէ գա-

պուլ իթմէքիլլին, վէ հէմ տէ չա-

բուգ սուրէթտէ գապուլ իտիպ իշի

պիթիլմէքիլլին էլլէմիլեթթինի, վէ

գապուլ իթմէտիկի թաղտիրտէ իտէ,

վազուի իհթիմալտէն պուլունան

թէհիլքէեի տիւշիւնէրէք :

— Գապուլ իթտիմ . . . գապուլ

իթտիմ . . . — տէտի :

—Տիմէք տիր քի ի թիթիֆագ իւզ-
րէ պուլունմագ տաւերդ . . . — արթըգ
պէն Մ. Մարսիալա վիրիլէճէք մէպ-
լաղը դապուլ ի թիթիմ վիրիլիմ,
տէտիք տէն, սօնրա Լիօնէլ, Բօզ
Պօնչանտ խիթապէն տախի .

—Մատամ, սիզին տախի Մ. Մար-
սիալ մագաղապընտա պուլունման իւզ
եիւզ պին ֆրանգ ալաճաղընըգը
պէն դապուլ ի թիթիմ, տէն յիմ տիր,
էտապընտ հաղըրմ . . . — տէտի .

Բօզ ճէպինտէն պիր չիդտան չը-
գարտը, մէգքիւր չիդտանը աչտը,
վէ Մ. Մարսիալըն 1844 սէնէսի մա-
յիսի 20 սինտէ էնկուվիլ քէօկիւն-
տէ իմգալաեք պիրմիլ օլտուղու
պիր սէնէտի օգուտուգտան սօնրա,

—Իշթէ սիզէ մէգքիւր սէնէտ . . .
— տէտի .

99

Լիօնէլ Վարթըն, Բօզ Պօնչանըն
իպրաղ իյլէտիլի օլ սարարմը քեա-
ղըտը կէօրտիւկիւնտէ, կէօօղլէրի
աթէշ կիպի բարլամաեա պաշա-
մըշ տըր .

Օլ արատա պիր Մարսիալըն, վէ
պիր տէ մէրգուլէնին եիւզիւնէ
պագտըգտան սօնրա,

—Սիզէ, ալիաթօ թէէտիյեէ օ-
լունմագ իւզրէ իքի գըթա չէք վիր-
սէմ, դապուլ իտէրմիսինիլ, — տէ-
յի սիւալ իյլէտի .

—Քէմալի մէմուլնիյեէթ իւզրէ,
— տէյի ճէվապ վիրտի Բօզ, կէօզ
իշարէթիյլէ Մարսիալըն ըէյինի սիւ-
ալ իտէրէք .

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, — տէտի
Լիօնէլ, — հիմմէթ իտիսիլ, մատամ,
սիզին ուշաղը չաղըրընը տա պիր
արապաեա պինէրէք կիթսին չու-
տան եիւզէր պին ֆրանգլըգ տօ-
գուլ գըթա վարագայի սահիհէ

կէթիլսին . . . — մէրգուլ կէլէնէ
գատար նօթէր էֆէնտիլէր տէ լա-
ղըմ կէլէն մուգալէլէնամէլէրի հա-
ղըրտընըտը . մէրգուլ ալտէթ ի-
տիպ վէ Մ. տը Ֆիւնգալ մուգալէ-
լէնամէլէրի իմգալաեքտա, պէն
տախի մէգքիւր չէքլէրի իմգալարըմ
իշ պիթէր կիտէր .

Արատան պիր սատթ կէչտիքտէ,
ֆիլվագը հէր իշ պիթիլիլտի, վէ
տօգուլ սէնէ էվլէլ, Մարսիալ
Տէրէյն իմգալըյա, Բօզ Պօնչանա
վիրիլմիլ օլան իւշ եիւզ պին ֆը-
րանգլըգ պիր սէնէտ, պիր չէքէ
գարշըլըգ օլտուղու հալտէ, Լիօնէ-
լին էլինէ կէչտի .

—Մօնսիէօ տը Ֆիւնգալ, — տէ-
տի օլ վագըթ Լիօնէլ Մէրքիւցցա-
եա, — իշթէ չիմտի սիզ, եալընըգ
պաշընըգ, Մարսիալ մագաղապընտ
մալիք պուլունմագտապընըգ . . .

—Էվլէթ, միւսիւ Վարթըն, գա-
թընըգըն հիմմէթիյլէ . . . — տէյի ճէ-
վապ վիրտի Մէրքիւցցա մէրգու-
մուն քէլամընը գաթ իտէրէք, վէ
իզհարը մէմուլնիյեէթ ու մէսէրրէթ
իյլէեէրէք .

—Բէք ալէա, վարսըն էօյլէ օլ-
մուշ օլսուն, օլ պապտէ իֆթիթար
իտէրիմ . . .

—Տօղրուսու հագգը աճիգանէմ-
տէ իպրաղընտ հիմմէթ իթտիկինիլ
էմիլիյեէթտէն տօլաեք թէշէքքիւր-
տէն աճիլիմ . . . վէ պու չիւք-
րանիյեէթիմ տէ պագը գալաճագ
տըր . . .

—Օլ պապտէ, հիշ պիր չէյէ
պօրճուլ տէյիլսինիլ . . . — էմիլի-
եէթ տէնիլէն չէյ խաթըր իշին օլ-
մաղ . . . — պէն սիզին նատըլ պիր
գաթ օլտուղուլուգու վէ գատը ու
հայսիյեէթիկինիլ բէք ալէա թանը-
մագտա, վէ սիզէ քէնտի հիւսնի ի-
զամլա իթիպար իթմէքտէյիմ . . .

— վէ քէնտի ալէլ ու մուլմէլէմտէն
տէ մէմուն պուլունմագտաեքմ,
ինչապա հ պուլունտան զիեատէլէրինի
տէ եաբարմ . . . հէմ չօգ զիեա-
տէլէրինի . . . նատըլ քի եագըն-
տա տա իսպաթըն կէօրէճէքսինիլ
. . . — ըէճա իտէրիմ թէշէքքիւրէ
գալգըշմաեքընըգ . . . զիրա պէն պիր
թարտֆտան սիզին մէնֆաաթընըգը
տիւչիւնտիւկիւմ հալտէ, տիկէր
թարաֆտան տա պիզղաթ քէնտի
մէնֆաաթմը տիւչիւնմէքտէյիմ . . .

Նօթէրլէր պըրագըպ կիթտիլէր,
Մէրքիւցցա տախի, չըմէնտըֆէր
գաթարընըն վագթի օլտուղունտան
պիր սատթ էվլէլ Հալրըեա կիտիպ
տէ իշինին պաշընտ կէչմէք իւզրէ
միւսաատէլէրինի թալէպ իյլէտի .

վէ Լիօնէլ տախի Մարսիալա,

—Արթըգ հիշ պիր չիւքհէմ եօգ
տուր քի, տօթու աղիլիմ, չիմտի-
տէն սօնրա ֆիքրինիլ ըահաթ օլա-
ճաղընտան, միւտտէթի գալիլէ գար-
ֆընտա քէօպի իֆագաթ իտէճէք-
սինիլ տիր, զիրա, մալիւմ եա,
էն իյի մուլալիճէ, պիր քէյֆսիլ
իշին, ֆիքիր ըահաթըղը տըր, —
տէտիքտէն սօնրա պըրագըպ կիթ-
տի .

Մարսիալ իլէ Բօզ եալընըգ գալ-
տըլար .

Բօզ, քիմին քի եէտինտէ պու-
լունուր իսէ, ալիսթօ թէէտիյեէ օ-
լունմագ իւզրէ եաղըմըշ, վէ Լիօ-
նէլ թարաֆընտան իմգալանմըշ օ-
լան ալթը եիւզ պին ֆրանգլըգ չէ-
քին, թրաբէղանըն իւզէրինտէ պու-
լունտուղունու կէօրտիւքտէ .

—Իշպու մէպլաղը մէգպուրու ա-
ղիմի չամիլ պուլունման թահվիլի
գալտըրըպ սագլաեաեքմ մը, նէ-
տէրսինիլ, — տէյի մէրգուլէ սիւ-
ալ իյլէտի .

Մարսիալ տախի կէօզ իշարէթիյ-

լէ, էվլէթ, ճէվապընը վիրտի .

Մէրգուլէ պիր չէքմէճէ աչտը,
վէ զաթէն տէրունինտէ պիր դաշ
գըթա պանգա պիլէթէրի պուլուն-
մագտա օլան պիր չիդտան տէրու-
նինէ մէգքիւր չէքի տախի վաղ իյ-
լէտի, վէ մէգքիւր չէքմէճէեի թէք-
րարէն գաբատը .

Պատէհու կիտիպ մէրգուլէ քէյֆ-
սիզին եանընտա օթուրտու, վէ
մէրգուլուն եիւզիւնէ պագաբագ .

—Պէօյլէ պիր մէպլաղը աղիմի-
նիլ պուլունտուղունտան, էվլատ-
լարընըգըն խապէրտար օլմալարընը
իսթէրմիսինիլ եօգսա իսթէմէգմի-
սինիլ, — տէտի .

—Խայր, իսթէմէմ . . . — տէյի
ճէվապ վէրտիլէր Մարսիալըն կէօզ-
լէրի .

—Տիմէք տիր քի, կիտիպ բա-
րալարը ալմագ իշին, պու չէքի մախ-
տուլարընըգտան պիրինէ վիրէրէք
կէօնտէրմէք նիյեէթինտէ պուլուն-
մագտա տէյիլսինիլ, էօյլէ մի .

—Խայր, տէյիլիմ .

—Էօյլէ իսէ օլ խուսուս իշին
պիզղաթ պէնիմ կիթմէքիկիմ իգ-
թիլա իթմէքտէ տիր, էօյլէ մի .

—Էվլէթ .

—Հէման չիմտիտէն կիտիպ բա-
րալարը ալմալըմըեքմ .

—Էվլէթ .

Բօզ պուլունու իւզէրինէ սատթա
պագտը .

Օլ անտէ սատթ տա տէօրտիւ
վուրմագ իւզրէ իտի .

—Պու կիւն, — տէտի մէրգուլէ,
— արթըգ օլմագ, չիւնքի չօգ կէճ
տիր, գասալար գաբանմըշ տըրլար
. . . եարըն կիտէրիմ .

Մարսիալըն կէօզլէրի, մէրգու-
լէնին էֆքեարընը թաստիգ իթ-
տիլէր .

—Մէգքիւր բարալարը ալտըղը-

մըզտա, — տէտի Բօղ, — պէսպէսի
էօյլէ պօշտա սագլամաեքայ, պիր
Ֆօնտօեա եաթըրմագ խթէրսինիզ,
էօյլէ տէյիլմի:

— Էվվէթ, էօյլէ տիր:

— Հէման աճէլէթէն մի եաբմագ
խթէրսինիզ:

— Խայր:

— Տիմէք տիր քի, մէզքիւր բարա.
լարը նէ եօլտա իշլէթմէքլիք, վէ
գանդի ֆօնտօտան ալմագլըգ իւզէ.
րինէ պիր ազ տիւշիւնէճէքսինիզ,
էօյլէ մի...

— Էվվէթ:

— Օլ պապտէ լազըմ կէլէն մուա.
մէլաթը քիմին էլիլէ իճրա իթտի.
րէճէքսինիզ, Մ. Լիօնէլ Վարթը.
նըն մի...

— Խայր:

— Աճապա սիզին նօթէրին մա.
րիթէթիլէ մի...

— Խայր:

— Էօյլէ իսէ պէնիմ մարիթէթիմ.
լէ իճրա իթտիլէճէքսինիզ, էօյլէ
մի...

— Էվվէթ:

Բօղ ուշիւնմէկէ պաշլատը:

— Սիզին մէնֆաթընը խաթըր
իշին բէք ալէա, եաբարըմ, — տէ.
տի մէրգումէ, — Սիզին պու հալի.
նիզի կէօրտիւքճէ, հիշ պիր էմի.
ու միւրատընըգա գարշը կէլիպրէտա
իթմէքլիք էլիմօնէն կէլմէեօր... —
պէն անճագ սիզին խայր ու մէն.
ֆաթընըգա սատագաթ իւզրէչա.
լըշմագտա օլտուղում հալտէ, պիզ.
գաթ քէնտիւտաթարընըգ իսէ, կի.
ճէ կիւնտիւզ սիզի սօյմագլըղը գու.
րուպ տիւշիւնմէքտէ տիրլէր... —
պէրէքէթ վիրսին քի պէն պուրտա
պուլունմագտաթըմ, եօգսա, քէն.
տիլմէտհ իթմէք իշին սէօյլէմէմ
էմմա, տօղրուսուտա շու տուր քի,
էկէր պէն պուրտա օլմամըշ օլտա

խտիմ, հալինիզ բէք բէրիշան օլա.
ճագ իտի... — Պիլմէմքի սիզտէն
պիզլաթ պուլուն ֆարգընտա մըսը.
նըգ, եօգսա տէյիլմիսինիզ:

Մարտիալ քէնտի կէօղէրիլէ ի.
շարէթ իտէրէք, էօյլէ օլմօթընը
կէրմիլիլէթ իւզրէ թաաթիգ իլլէտի:

Ֆէրատալ կիւնիւ, տաթ իքի.
տէն ճիւղիճէ էվվէլ, մատամ Պօն.
շան սիւսիւնէ պիր էլպիսէ կիլին.
տիքտէն, պիր արապալ ըսմարլաթ.
աթրտըգտան, վէ տէրունինտէ մէզ.
քիւր իքի գըթա չէքլէր պուլունան
շիգտանը ճէպինէ վազ իլլէտիքտէն,
վէ էլինէտէ Բուս մէշինինտէն մաա.
մուլ ալէա վէ ուֆագ պիր չանթա
ալտըգտան սօնրա, էյիլիպ Մար.
սիալը աննընտան էօթտիւ, վէ ու.
շաղատա, սալա քէյֆսիզին եա.
նընտան ալըլըպ եալընըգ պըրագ.
մամասընը, վէ պազէնտէ եիւքսէք
սէս իլէ դաղէթալար օգուեարագ
էլլէնտիլմէսինի թէնպիհ իթտի,
վէ պատէհու տօղրու Լաֆիթ սօ.
գաղընտա վագը բարալարը ալաճա.
ղը պանգաեա կիթտի:

Մէրգումէ արապատան աշաղը
ինտիկինտէ, պիր տէլիգանլընըն,
քիւշիւք գաբու էօնիւնտէ, խաա.
նէթէն պիրինի պէքլէմէքտէ տիր
կիպի տուրուպ պէքլէմէքտէ օլմա.
թընա տիրգաթ իտիպ կէօրէմէտի,
վէ մէրգում տէլիգանլը, պիր իշի.
ճէ մէրգումէնին եիւզիւնէ պագ.
տըգտան սօնրա, արգասը սըրա
տաթի կիթտի:

Մէրգում տէլիգանլը թիւյիւզ,
ղայէթլէ զայիթ վէ ինճէ, վէ սաթը
սիմալը, վէ թա տօղրուշունտանգաշ.
լարը քիպրիքլէրի պէեաղ պիրի օ.
լուպ, կէրլի թէմիզճէ կիլինիլիտի
իսէ տէ, էլպիսէսինտէ վէ եաթօտ
կիլինիլինտէ, էօյլէ պիր կուսթօ վէ
տիրգաթ էսէրի պուլունմագտա

տէյիլ տիր:

Մէրգում հալ ու հէյեթիին.
տէն, ֆագըր իւլ հալ պիր քեա.
թիպ տիր վէ եաթօտ պիր եաղըճը
տըր զանն օլունապիլի իտի:

Մէրգում տէլիգանլը տաթի, մա.
տամ Պօնշանըն արգասընտան, կիր.
տիկի պանգատան իշէրի կիրտի, վէ
մէրգումէ, գասալար պուլունան տա.
յիրէեէ կիթտիկինտէ, մէրգում
տաթի արգասընտան կիթտի, վէ
օրատա պուլունան տայրէ ուշագ.
լարընտան պիրինտէն պիր շէյ սիւ.
ալ իտէրէք մուլիւմաթ ալտըգտան
սօնրա, պէսպէսի ալտըղը մալիւմա.
թըն իզթիզաթընտան օլարագ, կի.
տիպ պիր քէօշտէ տուրտու, վէ
մէրգումէնին հէր պիր հարէքէթի.
նէ տիրգաթ իլլէմէքտէ պուլուն.
տու:

Մէրգումէնին պիր գասատան,
տօգուզ եիւզ պին ֆրանգլըգ պան.
գա քեաղըտարը ալտըղընը, վէ
մէզքիւր քեաղըտարը, էլինտէքի
չանթաեա գօյտուղուլու, վէ պա.
տէհու տիշարը չըգարագ եինէ ա.
րապաեա պինտիկինի կէօրտիւ:

Վէ պաղը չօճուզլարըն եաթը.
ղը կիպի արապանըն արգասընա չը.
գարագ, թա Բօղ Պօնշանըն կիթ.
տիկի Բօշէ սօգաղընա գատար կիթ.
տի:

Բօղ Պօնշան արապատան ինտի,
արապաճընըն բարասընը վիրտի, վէ
քէնտի խանէլէրինտէն իշէրի կիրտի:

Մէրգում տէլիգանլը օլ վագըթ
ատի պիր սիկարա եագտը, վէ կիտիպ
մէզքիւր խանէ գաբուսուլուն գար.
շըսընտաքի գալտըրըմ իւզէրինտէ,
պիր սաթի գատար էնինէ պօեու.
նա կէզինմէկէ պաշլատը:

Պու ուզուլ միւտտէթ օրատա կէ.
լինմէսինին, ազըպէթ քեար լութ.
ֆունա իրտի. շէօյլէտի, օլ հէն.

կեամտէ, սօգաղտա, արապաճը.
լար պէյինտէ բաթըրտըլը պիւ.
յիւք պիր գալղա զուհար իթտի.
կինտէն, վէ Բօղտա մէրագ իտէ.
րէք պուլունտուղու պիրինճի գաթ.
տաքի օտանըն բէնճիլէսի ճամը
արգասընտան կէլիպ սօգաղա պագ.
մասընտան, մէրգում տէլիգանլը
կէօրիւպ անլատը քի, մէրգումէ
մէզքիւր գաթտա, վէ մէզքիւր օ.
տատա օթուրմագտա տըր:

Պունու անլատըգտան սօնրա, մէր.
գում պիր գօլթուղա կիրտի, պիր
շիշէ Շապլի շարապը ըսմարլատը,
վէ գօլթուղուն ուսթասընը տաթի
շաղըրըպ իքրամ իտէրէք, վէ պէ.
րապէրինտէ գատէհլէր թօգուշ.
տուրմագլըղա գատար չըգըշարագ,
մէրգում իլէ միւտահապէթէ կի.
րիշմէկէ պաշլատը...

Օլ եօլտա, վէ էօյլէ ատամլար
իլէ գօնուշմագլըգտան ալեսէվիլէ
մագսէտ նէ օլաճաղընը, եանի պիր
շէյ սօրուպ մալիւմաթ ալմագլըգ.
տան իպարէթ պուլունաճաղընը հէր
քէս պիրի, նասըլքի մէրգումուն
նիլիլէթի տաթի պաշգա պիր շէյ
օլմաեքայ, իլլա պաղը վուգուֆիյ.
եէթտէն իպարէթ իտի:

Եէվմի մէզպուրտէ, Սէնթ-Ուէն
քէօշկիւնտէ, շու աթիտէքի վա.
գաալար կէլմէքտէ իտիլէր:

Գօրա տօգթօր ծօսլէնէ, Մ. Մար.
սիալըն ուեուշուգլուղունտա պիր
թէպէտաթիւթ կէօրմիշ օլմասընը
սէօյլէմէքտէ իտի:

Կէրլի մէրգում Մարտիալ, հէ.
նուզ գալըզպ հարէքէթ իթմէք.
լիկէ միւզթէտիլ օլաճագ պիր հալ.
տէ պուլունմագտա տէյիլ իտի իսէ
տէ, պու ճիւմիլ իլէ տաթի, ճիւզիճէ
պիր իշիլիկէ եիւզ թուլմագլըգ ա.
լէամէթլէրիտէ կէօրիւնմէքտէ իտի:

— Էֆենտի, — տէյի ճէվապ վիր-
տի տօգթօր ժօսլէն, — զաթէն էօյ-
լէ օլաճաղը տէրքեար իտի... —
չիւնքի վիրիլէն էճգանըն թէէսօրի
կիթտիքճէ էքսիլմէքտէ տիր... —
Մէզքիւր էճգանըն թէէսօրիին
պիւթիւն պիւթիւն մօհվ օլմասընըն
վազիի տախի եազլաշմագտա տըր
... — Մէրգուսուն պիր վազըթ տահա
օլ քէօթրիւմ հալինտէ գալմասընը
արգու իթմէքտէ միսինիլ:

— Շիւքէօիլ...:

— Էօյլէ իսէ մէզքիւր էճգատէն
պիր թէրթիպ տահա վիրիլմէքլիք
իգթիլա իտէր...:

— Բէք ալէա, պէն անը վիրէ-
պիրիւմ...:

— Հէման չաբուգ սուրէթտէ վի-
րիլմէսինի իսթէթմիսինիլ...:

— Հայ հայ, հաթթա պու կիւն-
տէն իճրասընը իսթէրիւմ...:

— Մէզքիւր իլաճ շիշէսինի սագ-
լամըշմընը տըր...:

— Էվվէթ, — Միշէլ Սէրվան (Ժան
Բընօ) իլէ պէն պու կիճէտէն իճա-
պը իճրասընա պագաճաղը տըր —
Օլ խային հէրիթին ետնընտա տայիմա
պիր գատէհ լիմօնատա հազըր պու-
լունմագտա, վէ Բօզ Պօնշան տա,
սաաթտա պիր քէրրէ իշիրմէքտէ
տիր... — իշթէ անտէն մէզքիւր ի-
մօնատանըն իշինէ տամթամագ իս-
թէրիւմ...:

— Զօգ իյի, չօգ իյի, — տէտի
տօգթօր ժօսլէն, — իյի էմմա, կի-
ճէլէյին մէրգուսուն օտասընա նա-
սըլ կիրիպ, վէ քէնտիսինի տէ ու-
եանտըրմագ սըղըն, մէզքիւր իշի
նա՛սըլ պէճէրէպիլէճէքսինիլ...:

Գօրա պուսուն իւզէրինէ կիւլիւմ
սէտի:

— Անը տախի պէճէրէճէկիլ, —
տէտի Գօրա, — պիլ հէր շէյի էվ-
վէլինտէն տիւշիւնիւպ սըրասընա

գօյմուշուզ տուր... սիլ մէրագ
իթմէյինիլ:

Գօրա, Ժան Բընօեա խիթապէն,
— չիմտի պաշգա իշէ պագալըմ, —
տէտի, — պէն, տը Լտանէյ ֆամիլ-
ետանը կէօրտիւմ կէօրիւշալիւմ,
վէ գանն իտէրիւմ քի, մէէմուլին խա-
րիճինտէ օլտուղու հալտէ աճայիպ
պիր վագտա վուգու պուլաճագ
տըր, նասըլ քի պէնտէ վագթի կէլ-
տիկինտէ սիլէ սէօյլէեէճէկիւմտիր,
վէ մէզքիւր վագտա պիլիւմ մագ-
սէտիլիլին իճրասընճա պիր մէտա-
րը ազիւմ օլմուշ օլաճագ աըր... —
նասըլ սիլ Պլանշ էրվիէօնիւն մա-
շուգուսուն իսմինի էօյրէնէ պիրտի-
նիլմի:

— Խայր — չիւնքի օլ պէնիւմ իքի
ատէմիլէրի պիր տիրլիւ պուլամա-
տըմ... — գօրգարըմ մէրգուսլար,
պէնիւմ էլիմէ կէշէրլէր տէյի շիւք-
հէ իթտիքլէրինտէն, Փարիսէ թէրք
իլէ պաշգա պիր մահէլլէ սափուշ-
մուշ օլմալը տըրլար:

— Շու սիլին գաննընըճա, էպէ
գատընըն, եանի Դլէր Պօնշանըն օ-
լուպ տա, տէրունինտէ մէզքիւր
էվրագ պուլունմագտա օլան պիր
եազըլանէ հազըլնտա մալիւմթ
ալմագլըղա չալըշտընըճմը:

— Խայր, հէնուզ օլ պապտէ
քէուպի մալիւմթ իտիլէմէտի:

— Օլ խուսուսա տիգգաթը ազի-
մէ իտիլմէքլիք էլլէմիլէթտէն տիր:

— Հագգընըլ վար տըր, էֆէն-
տի... — պէնտէնիլ Վէնսէնէ կի-
տէճէկիւմ, մէզքիւր եազըլանէ հէր
քիմին եէտինտէ իսէ, աղըրլըղըն-
ճա ալթուն տախի վիրիլմէք լաղըմ
կէլսէ վիրիպ էլտէ իտէճէկիւմտիր...:

Օթէլ-Տիէօ նամ խտաթախանէ-
տէ պուլունան թէշրիհ սալօնուն-
տան, Դլէրին բարմաղընտաքի եիւ-

ղիւկիւ չալտըղլարը կիճէտէն սօն-
րա, Բէմի Շօմէն իլէ լը Կօս, Ժան
Բընօնուն մալթագ սուրէթտէ քէն-
տիլէրի արաեքպ պուլմաեա չալըշ-
տըղընը, բէք ալէա տիւշիւնիւպ
տէրք իթմէքտէ իտիլէր:

Չիւնքի մէրգուսլարապ, պուս-
լարըն հատտէն զիեատէ գօրգու-
վէ շիւքհէսինի թահրիք իյլէմէքտէ
իտի:

Մէրգուսլար քէօշէ պուճագ եէր-
լէրտէ կէզլինմէքտէ վէ եաշամագ-
տա օլտուգտան պաշգա, հաթթա
տայիմա կիտիպ կէլմէքտէ օլտուգ-
լարը մահէլլէրի տախի թէրք իլէ
ուղըրմաճագտա, վէ քէզալիք մա-
հէլլէրինի պիլէ տէկիլթիլմէքտէ ի-
տիլէր:

Մէրգուսլար օլ էսնատէ Մարէ-
տէ Բա-տը-լա-Միւլ սօգաղընտա
սաքին օլմագտա, վէ մէզատտան
սաթըն ալընմըշ բէք իգթիլալը օ-
լան ճիւզի էշեալար պուլունան պիր
օտա քիրալաեարագ, վէ քիրասը-
նը աա բէշինան վէրէրէք օթուր-
մագտա իտիլէր, շէօյլէ քի, էշեա
օլարագ, պիրէր տէմիր գարեօլա,
իքի սանտալիեէ, պիր թրաբէղա,
վէ պիր տէ եէմէք բիշիրէճէք ման-
կալտան իպարէթ պուլունմագտա
իտի:

Մէրգուսլարպու թէտպիրլէ, բօ-
լիս գօրգուսունտան, միւմքին մէր-
թէպէ ազատէ գըլընմագտէ իտի-
լէր:

Մահէլլի մէզպուլտա, Ժան Բը-
նօտան ալմըշ օլտուգլարը բարա
սաեէսինտէ, բահաթ էօմիւր կէ-
շիրմէքտէ իտիլէր, վէ էօյլէ ուֆագ-
թէֆէք խըրսըղըղլարտան էլ շէ-
քէրէք, պիւլիւք պիւլիւք վուր-
կունլար էլէ կէշիրմէքլիկէ չալըշ-
մագտա իտիլէր:

Պունլարըն սաքին օլտուգլարը

Ֆագըրճա պիր օտա, մահէլլի մէզ-
պուլտա բէք չօգ պուլունմագտա
օլան քիւհնէ խանէլէրտէն պիրինին
տէօրտիւնճիւ գաթընտա պուլուն-
մագտա իտի:

Լը Կօս իլէ Բէմի Շօմէն, էբէ-
յիճէ էլպիսէեէ մալիք պուլուն-
մագտա իտիլէր:

Պուլունտուգլարը խանէնին գա-
բուճուսու պունլարը պիրէր նա-
մուսիւ ագարէթ սահիպլէրի տիր
գանն իթմէքտէ օլտուգուստան, օ-
տալարը անաթթարընը, պիւլա թէ-
րէտտիւտ քէնտիլէրէ թէրք իթմէք-
տէ իտի:

Ագշամ սաաթ պէշ իտի:

Բէմի Շօմէն օտատա եալընըղ
պուլունմագտա, վէ պիր օճագ իւ-
ղէրինտէ լահանա չօրպաոը բիշիր-
մէքտէ իտի:

Հալ պու քի լը Կօս, խէեալա-
մագտա օլտուգու կիպի պիւլիւճէք
պիր իշ էլտէ իթմէք նիյեէթիյլէ,
Փարիսին սօգաղլարընը կէզիպ տօ-
լաշմագտա իտի:

Մահէլլի մէզպուլտէ իգամէթ
իթմէկէ պաշլաեալտան պէրու,
մէրգուսլար Կօս, էօյլէ տիւքքեան-
լարտան վէ սէրկիլէրտէն վէ եայ-
մալարտան, ուֆագ թէֆէք շէյլէր
չարմագլըղա իրթիքեապ իյլէմէ-
մէքտէ իտի:

Վէ Բէմի Շօմէն իսէ, պիր թա-
րաֆտան լահանա չօրպասընը բի-
շիրմէքտէ օլտուգու հալտէ, տիկէր
թարաֆտան տախի վագթիլինի պօշա
կէշիրմէմէք իւզըն, լը Կօսուն պիր
քիթապ սէրկիլինտէն աշըրմըշ պու-
լունտուգու Ալէքսանտր Տիւմանըն
էսէրլէրինտէն օլան Պահիայի Ազիմէ
նամ քիթապը օգուճագտա իտի:

Մէրգուսլար իթթիւար հայտուտ
գօրգարագ աեաղա գալգտը, չիւն-

քի օտա գաբուսունուն տնտիստը
ընեն գարբշտըրըրաբըրը իշխիստի :

100

Օտա գաբուսուն տըրտը , լը հօս
օտաաան իշխի կիրտի , մէրգումուն
շաբգասը գուլագլարընա գատար
ինտիրիսիշ օլուպ , վէ քէնտիսի տէ
քէյֆի պուլունմագտա իտի :

Մէրգումուն էօյլէ օլմասը , Ռէմի
Շօմէնին նազարը տիգգաթընա չար-
բարագ տալէթ իյլէտի :

—Սէնի կէօրէն , պիլիւրմիսին քիմէ
պէնդէտէպիլիւր , քիրալարընը թաճ-
սիլ իթմիշ օլան պիր ազարէթ սա
հիպինէ պէնդէտէպիլիւր , — տէտի
մէրգում , — եօգսա եօլտա իշի տօ-
լու պիր չիզտան մը չարբապիլտին :

—Ատամ սէնտէ , անըն նէսի օ-
լապիլիւր . . . — տէյի ճէվապ վիւտի
լը հօս :

—Էօյլէ իսէ տահա պիւլիւք պիր
շէյ չարբաբըն տըր , էօյլէ մի :

—Հայ հայ . . .

—Նէ իմիշ պագալըմ :

—Սէն տիւլիւն տէ պուլ պագա-
լըմ նէ եարմընըմ տըր . . .

—Տօղրուսու անը պիլէմէմ . . . —
սէօյլէ , սէօյլէ , սէն սէօյլէ պագա-
եւմ . . .

—Պէն սանա , պիր կիւն տէկիլ
իսէ , մուլագա տիկէր պիր կիւն ,
պիլ պիր զէնկին օլաճաղըղ , տիմէք-
տէ տէյիլմիլիտիմ . . . — տէտի լը
հօս :

—Էվլէթ , էօյլէ սէօյլէտի իտին ,
լաքին , սէօյլէ պագաեւմ նէ եար-
մընըն տըր . . .

—Նիմտի սէն շուսու պիլմէլիտին
քի , օլ սէօյլէտիլիմ շէյ չօղա վար-
մանըպ իծրա իտիլէճէք տիր . . . —

Պու կիճէ պիլ պանդա պիլէթիլի
օլտուղու հալտէ , թամ տօգուղ

եիւղ պին Ֆրանգա սահիպ օլա-
ճաղըղ տըր . . .

—Տօգուղ եիւղ պին Ֆրանգ
մը , — տէտի Ռէմի Շօմէն տիւլարը
թէտճնիւպի ազիմ օլաբագ :

—Էվլէթ , պիր միլիսնտան օնտա
պիր էքսիք պիր մէպլաղա մալիք
օլաճաղըղ տըր , ա պէնիմ ինթի-
եար գաֆատարըմ . — ումարըմ քի
արթըղ օլ վագըթ իօգսուլուղա
թէօլպէ իտէճէկիլ տիր :

Վէ պուսու սէօյլէտիլիլի պէրա-
պէր , լը հօս սէվիննիտէն շաբգա-
սընը եօգարը եօգարը աթըպ թուի-
մանա , վէ էնվայի շագաճըլըղլար
իյլէմէկէ պաշաաը :

—Հայտէ պագալըմ , հայտէ պա-
գալըմ , էկէր էօթէր իսէ ֆէնա տիւ-
տիւք տէյիլ տիր , — տէտի Ռէմի
Շօմէն , — ֆագաթ , մատամ քի հէ-
նուղ մէյտանտէ հիշ պիր շէյ եօգ-
տուր , էօյլէ պու գատար սէվին-
մէքիք իգթիղա իթմէղ , պիրաղ ա-
ղըր պաշը օլմալըսընըղ . . . — էօյլէ
հիստի կիպի շիշիպ գապարմամալը-
սընըղ քի , սօնրա տա պիւթիւն
պիւթիւն թիւլէրիլիղի աշաղը ա-
լարագ , մահղուն օլմագլըղա մէճ-
պուր օլմաեաթընըղ . — կէլ պագա-
եւմ կէլ օթուր շուրաեա տա իշի
նաղլ իյլէ քի անլաեաեւմ . . .

Լը հօս պիր սանտալիլիլէ օթուր-
տու , պիր սիկարա եարտը , վէ իշ-
թաճըլ իշթաճըլ շէքէրէք պէեաղ
պէեաղ թիւթիւնլէրիլի պուրնուն-
տան չըգարմանա պաշաաը :

—Հայտէ սօրաճաղըն հէր նէ
իսէ , սէն շիմտի սօր , պէն տէ ճէ-
վապընը վիրէյիմ , — տէտի :

—Օլ սէօյլէտիլիլի տօգուղ եիւղ
պին Ֆրանգ նա՞սըլ շէյ տիր , նէտիր :

—Տահա հէնուղ Լաֆիթ սօգա-
ղընտա վագը պանգալարտան պի-
լիստէն ալընմըլ պիր բաքէթ պան-
գա պիլէթիլի տիր :

—Քի՞մ ալմըլ տըր :

—Սիւսիւ . . . սարը կիւղէլի . . .
վէ պիր ազտա եաշըճա պիր գարը
ալմըլ տըր . . .

—Մէպլաղը մէզպուրու մէրգու-
մէ նէրէեէ կէթիւրմիշ տիր :

—Րօշէ սօգաղընա . . .

—Քիրաճըլար օթուրմագտէ օ-
լան պիր խանէեէ մի :

—Խայր , խանէ սահիպի օթուր-
մագտա օլան պիր խանէեէ . . .

—Քի՞մ տիր մէզքիւր խանէնին
սահիպի :

—Մէզքիւր խանէտէ մէրգումէ
եաշըճա գատըն իլէ պիրտէ քէթ-
րիւմ առէմ , վէ պիր խըտմէթքեար ,
վէ պիրտէ աշը գատըն պուլուն-
մագտա տըրլար . . . Խըտմէթքեար
իլէ աշը գատըն իքիննի գաթտա
եաթմագտա օլուպ . . . — էվլէթ ,
բէք ալէա թահգըղ իտիպ անլա-
մընըմ տըր . . .

—Բաբալարըն օրատա օլմասընը
բէք իլի պիլմէքտէ՞միսին . . .

—Մաաշալահ , — հէլէ հիշ շիւբ-
հէմ եօգ տուր քի , եարըն սապա-
հա գատար մէզքիւր խանէտէն տի-
շարը չըգարըլմաեաճաղար տըր . . .
— վէ իշթէ պու սէպէպէ մէպնի տիր
քի , պու իշ հէման պու կիճէ պէ-
ճէրիլիպ պիթիլիլիլի տիր . . .

—Մէզքիւր խանէեէ նա՞սըլ կի-
րէպիլիլիլի . — պու կիւճ պիր շէյ
տիր . . .

—Ատամ սէնտէ , օնտանտա գօ-
լայ հիշ պիր շէյ օլմաղ . . . — գա-
թէն քէօշէ պուճագ հէր թարա-
ֆընը էօյրէնմիլիմ տիր . . . — Մէզ-
քիւր խանէնին իթթիսալիտէ պիր
եարը վար տըր , վէ իշինտէ պէքճի
պուլունմաղընտան , թահթա բէր-
տէտէն իշէրի կիրիլմէքիքտէ հիշ
պիր կիւճիւք պուլունմագտա տէ-
յիլ տիր . . . — վէ պիր քէրրէտէ մէզ-

քիւր էպնիլեէեէ կիրիլտի մի իտի ,
արթըղ տիվարտան աշըլարագ մէզ-
քիւր էվէ կիրմէքիք բէք գօլայ
տըր , առէթա մէրտիվէն վար տըր
կիպի պիր հալտէ պուլունմագտա
տըր . . . — Մաթպախընըն բէննիլէ-
լէրի հալիլիլի նաղըր տըր :

—Մէզքիւր բէննիլէլէրի կիճէ-
լէրի գաբամագլար մը . . .

—Օնլարը աշմագլըղ պէնիմ իշիմ
տիր , սէն տնը պանա պըրագ . . . —
վէ պիր քէրէ տէ էվտէն իշէրի կիր-
տիքմի իտի , տօղրու բարալարըն
եանընտաեղ , կէլ քէյֆիմ կէլ . . .

—Իյի էմմա , մէզքիւր խանէտէ
տէթթ քիշի եաթմագտա իմիշ , վէ
պուլարտան իքի նէֆէրի տէ գա-
տըն իմիշէր , մալիւմ եա օնլարըն
գուլագլարը շաբուգ իշիտիրէր , վէ
քէնտիլէր տէ գօրգագ օլտուգլա-
րընտան շաբուգ պաղըրըրլար . . .

—Բէ՞ք ալէա , նէ՞ եարմալընըղ
էօյլէ իսէ , մէկէրշի օնլար գօրգար-
լար տա պաղըրըրլար տէյի , պիլ
պու տվտան կէրի՞մի տուրաճա-
ղըղ . . . — վարսընլար պաղըրսընլար ,
պէլաաընը քէնտիլէր չէքէրլէր . . . —
պօղաղլարընա պիրէր մէնտիլ սա-
րարագ սըգըշտըրտըղըմըղ կիպի ,
անինտէ սուս օլուրլար , վէ պէլքի
տէ պիւթիւն պիւթիւն սէսլէրի չըգ-
մաղ օլուր . . .

—Րէմի Շօմէնին թիւլէրի իւրբէր-
մէկէ պաշաաը :

—Տիմէք տիր քի մէրգումէլէրի
պողմալըմընըղ , — տէտի :

—Մալիւմ եա , պիլ մահղա քէն-
տի քէյֆիմիլ վէ զէվլիմիլ իշին
գաթման էօյլէ պիր շէյ եարմաեղ . . .
— հալ պու քի , իշպու եա , էկէր
էօյլէ իգթիղա իտէր իսէ , եարմաեա
մէճպուր օլուրուղ , օլ վագըթ վէ
պալը քէնտի պօեռնլարընա :

—Իյի էմմա սօնրա պիլի մագ-

թելեհեք չըգաքարադ պաշտմըդք քե
սէլլէր . . . — տէտի Բէմի Ծօմէն .
— Ա՛, պէնիմ ինքիմար արգա-
տաշմ, — տէտի լը Կօս ֆիւթուր
սուզ պիր սուրէթտէ օէօյլէեքէք,
— պիր ատէմ, տէյիլ էօյլէ պիր տօ-
գուզ երիզ պին ֆրանգլըդ մէպլա
ղը ազիմ իշին, իլլա նըսֆը իշին
պիլէ հէր շէյի կէօզէ ալստ կէրէք
տիր . . . — Չիւնքի, նէ գահմէթիլ վէ տէ
տէ թէհլիքէսի միւ քեաֆաթընտան
պիւյիւք տէյիլ տիր . . . լաքին, օ
տէեիլ էմմա, պէօյլէ ֆէնա ֆէնա
միւլահաղար վէ գօրգուլար մէյ-
տանէ կէթիլմէքլիքտէ նէ՝ մանէա
վէ նէ՝ մէնֆաթ վարտըր, — պէնի-
շէ րահաթ գուպ իւզրէ պագմագ-
տաեթմ, էլիմիդտէն կէլաիկի թագ-
տիրտէ, ատամ էօլաիլմէք տէյիլ
իլլա աեաղըմըդըն պիլէ սէօինի չը-
գարմաեարագ իշի պէհէրմէքլիկէ
ղայրէթ իտէրիզ, էմմա, իշ պաշգա
տիրլիլ օլուր իմիշ, թապիլաթիլլէ
անը տա թէհէլլիմիզէ համլ իտէր
իշինտէն չըգարըղ . . . — պէօյլէ խու-
սուպարտա մալիմ եա, հէր քէ-
սին իլք ույգուեա տալմաընտան
իսթիֆատէ իտիլմէքլիք իգթիզա
իտէր . . . օրաեա կիտէրիզ . . . ի-
շէրի կիրէրիզ . . . եօգաթը չըգա-
րըղ . . . բարալարըն պուլունտուզու
մահէլլի արար պուլուրուզ . . . գալ-
տըրըր ճէպիլմիզէ գօրուզ . . . աշա-
ղը ինէրիզ . . . տիշարը չըգարըղ . . .
էվիմիզէ կէլիլիզ . . . պատէհու բա-
րալարը ագարէթէ եաթըրըրըղ . . .
վէ նամաւուլ իթիպարըր զաթլար
օլուրուզ, չիւնքի զէնկին օլմուշ օ-
լուրուզ . . . — իշիլէ եաբաճաղըմըղ
անճագ պուլտան իպարէթ տիր, —
նէ՝ տէրօին, իյի տէյիլ մի .

Բէմի Ծօմէն պաշտմը գաշտմաեա
պաշտաթ .

Մէրգում չէնտ տագըգա սիւ-

քիւթ իտէրէք տիւշիւնտիւ .

— Մէրգում խանէնին պիր եա-
նընտա հիշ պիր գօմշու եօգ տուր
տէտիլիզ, — տէտի պատէհու մէր-
գում, — լաքին, տիկէր թարաֆըն-
տա տախի եօ՞գ մու տուր . . .

— Վագաա տիկէր թարաֆընտա
պիր էվ վար իսէ տէ, իշինտէ քիմ
սէ օթուրմագտա տէյիլ տիր . . .

— Տիմէք տիր քի իսթէտիլիմիզ
կիպի րահաթ իշիլէեք պիլիլիզ, էօյ-
լէ՝ մի .

— Հայ հայ, ատէթա քէնտի օ-
տաղըտա չալըշըր կիպի րահաթ
չալըշապիլիլիզ .

— Բէք ալէա էօյլէ իսէ . . . — գա-
պուլ իթտիմ թէքլիֆինի . . . — հայ-
տէ կիտէլիմ .

Բէմի Ծօմէն հէր նէ գատար էվ-
վէլ էմիրտէ, էմիր պատիլիլմ վէ
սիւքիւնէթ իւզրէ տիւշիւնիւզ ճէ-
վապար վիրմէքտէ իտի իսէ տէ,
սօնրատանտա, պիւթիւն պիւթիւն
ղայրէթէ կէլէրէք, տեաղա գալգ-
տը, վէ օտատան տիշարը չըգա-
րագ կիթմէքլիկէ հաղըրլանտը .

— Եօ՞գ, օլ գատար աճէլէ վէ
թէլաշ իգթիզա իթմէզ, — տէյի պա-
ղըրտը լը Կօս կիւլէրէք . — էկէր շիմ-
տի եօլա չըգաճագ օլուր իսէք,
պիր մէնֆաթ հաթը օլմաթը-
տան պաշգա, մահէլլէմիզ խալըր
տախի կիթտիկիմիզի կէօրիւր, վէ
օտա պիլիլմ իշիմիզէ կէլմէզ . . .

— Էվվէլա պիր քէրիլէ շու չօր-
պաեք կէօվտէեք աթմալըեք . . . —
Պատէհու կիտիպ շու եանըմըգտա-
քի մէյիսանէտէ ալէա գօնեադ իլէ
պիրէր գատէհ գահվէ իշմէլիլիզ . . .
— վէ օնտանտա սօնրա թէքրարէն
պուրաեա տէօնէրէք իշիմիզէ միւնա-
սիպ էլպիսէլէր կիլիմէլի, վէ քէնտի-
միզէ պիր չէքի տիւզէն վիրմէլիլիզ,
վէ իգթիզա իտէն ալէթ ու էտէ-

վաթը տա պիրիլքտէ ալմալըեք,
ֆագաթ, էօյլէ շէյիլէր ալմալըեք
քի, հէմ աղըր օլմամալը տըրլար
վէ հէմտէ պիլլէ սըգընթը վիրմէլի
տիրլէր, վէ թամ եարը կիճէ օլուն-
ճա, քէնտիլիլի Բօշէ սօգաղընտա
պուլմալըեք . . .

— Սաթմ գա՛շ տըր, — տէյի
սիւալ իթտի Բէմի Ծօմէն .

Լը Կօս ճէպիլտէն, զաթէն զիք
րինի կէլաիլիլիզ պիր քիթապ կի-
պի, պիր եէրտէն չարըմըշ պուլուն-
տուզու պիր կիւմիւշ սաթմը չը-
գարտը, վէ .

— Սաթմ պէշ պուշուգ տուր, —
տէտի, — տիմէք տիր քի, աճէլէ
իթմէք իսթմէլէզ, տահտէրքէն տիր,
թաամտան էվվէլ կիտիպ պիրէր
պիրա աթապիլիլիզ . . .

— Օտա ալէա, բէք ալէա . . . —
տուր շու բալթօմու կիլիմէլիլմ տէ
կիտէլիլմ . . .

— Սէն պու կիւն հիշ տիշարը
չըգարըն մը իտի .

— Խայըր . . . — սէնտէ պիլիլիլին
քիպէն օտատա օթուրմաեք բէք
սէվէրիմ . . . — Օգուլմալլա բէք
կիւզէլ էյլէլիլիլմ . . . վէ պուլտան
տա գաթինաղար պէլքի պիլիլմ ար-
գատաշարտան պիրիլէ րաթմ կէլի-
րիզ տէ, սօնրա կիտիպ մէրգում ա-
րապտան բարա ալարագ եէրիմիզի
խապէր վիրլիլէր տէյի գօրգմագ-
տաեթմ . . .

— Ատամ սէն տէ, օլ պապտէ
պէն սէնին էֆքեարընտա տէյի-
լիմ . . . — մէրգումուն պիլիլմ մա-
հէլլիմիզի էօյլէմէսինտէն գօրգմա-
տըգտան պաշգա, րաթմ կէլմէլիլի
պիլէ արզու իտէրիմ .

— Մէրգում րաթմ կէլմէքլիկի
արդու տա մը իթմէքտէսին, — իյի
եա, մէկէրի, մէրգումա, օլ եիւ-
զիւք օեւունունու օյնատըգտան սօն-

րա րաթմ կէլմէքլիք, պիլլաթ
քէնտիլիլի, իսթէեքէք կէթիլ-
րիւպ աթէլէ սալմաղլըգա պէնզէ-
միշ օլմա՞ղ մը . . .

— Աճալիպ, մէկէրի մէրգում
պէնի եուտաճա՞ղ մը տըր, մէկէր-
չի օնտա ճան վար իտէ, պէնտէ եօ՞գ
մու տուր, — Հէմ զաթէն մէրգլաք
եիւզիւք պիլիլմ պիր իշիմիզէ տա-
խի եարամագտա տէյիլ տիր, չիւն-
քի սէնին գօնթէս գալպտա տըր .

— Մէրգումէ ալտէթ իտէնէք
տիր . . . զաթէն աղշամա սապահա
պէքլէմէքտէլիմ . . .

— Ուզաեան իշին սօնունտա, տա-
լիմա պիր ֆէնալըգ տօղար . . . —
մէրգում տրապ պիլլէ, եալընըզ
պիր գուրու մալիլմաթ իշին, մի-
լօրտվորի պիր ճէօմէրթիլք իւզրէ
պախիլէր վիրտի իտի . . . — չիւք-
հէսիլզ մէրգլաք եիւզիլիլա տախի
պիր չօգ բարալար վիրէրէք էլտէ
իթմէք իսթէր, չիւնքի գօնթէս իլէ
անքն պիր իշի պուլունմագտա օլ-
մալը տըր . . .

— Իհիլիմալ տիր, ֆագաթ, պէն
պու սէնին սէօյլէտիլիլնտէն պիր շէյ
անլամամ . . . — պէն մէրգում ա-
րապտան գօրգմագտաեթմ . . . —
պէն էօյլէ տիւշիւնմէքտէլիմ քի,
պիր կիւն մէրգում պիլիլմ պաշը-
մըգա պիր պէլա կէթիլիլէք տիր . . .
— պէնճէ ագըլլըլըգ, նէ գատար
միւմքին իսէ, մէրգումուն ուզագ
գալմագ տըր, վէ չիմաիքի հալ մէզ-
քիւր եիւզիլիլա լագըրտըսընը պիլէ
իթմէմէքտէ տիր . . .

Պու իքի խըրսըզլար օտալարըն-
տան տիշարը չըգարըլար .

Մէրգումանը արգալարը սըրա
կէզմէքլիկէ պիր լիւզում կէօրմէ-
լիլ, սալթ շու գատարը պիլաիլի-
րիլ քի, եարը կիճէտէն ճիւզիճէ
էվվէլ, Բօշէ սօգաղը եօլունու էլէ

այստեղից :

— Դալարը բռնեմ սաղ թարափքն, տան կիտեղիմ . . . — տէտի լը Կօս, — մէղքիւր խանէնին էօնիւնտէ տուրմանարազ պիր քէրէ կէշիպ կիթմէլիեիզ . . . շիմտի պէն սանա մէղքիւր խանէնի թարափ իտէ յիմ քի, կէօրտիւկիւն կիպի թանըեա սըն . . .

Իշէմէ քտէն կէլմէ քտէ օլան վէ կիճ գալմը պուլունան ամէլէ թա գըմը կիպի, եօլտա գօնուշարազ եկուրիւմէ կէ պաշլատըլար :

Արտաան պէշ տագըզ պէշտիք տէ, լը Կօս ատըմարը գըսալթտը :

— Իշթէ շուրասը տըր . . . — տէտի մէրգուժ, — իյի տիգ գաթ իյլէ :

Մէրգուժ պուլուն պէօլէ սէօյլէ տիկի վագըթտա, պիր թարափքնտա պիր եարը պուլունմագտա օլուպ, վէ տիկէր թարափքնտա տախի պօշ պիր էվ պուլունմագտէ օլան Մարսիալըն խանէսինի կէօթմէրտի :

Մէղքիւր խանէնին քեափֆէ յի բէնճիրէլէրի վէ գաբուլարը "ըգը սըգը գաբալը խտիլէր :

Փագաթ Մարսիալըն եաթմագտա օլտուղու օտանըն բշըղը, ճամլարըն արգասընտան կէօրիւնմէ քտէ խտի :

— Հալէա ուեուժամըշ ատամ վար տըր պուրատա . . . — տէտի Բէ մի Ծօմէն :

— Խայր էօյլէ տէ յիլ տիր . . . — տէտի լը Կօս, — մէղքիւր բշըգ, օլ սանա սէօյլէտիկիմ քէօթրիւմիւն կի ճէ գանտիլինին բշըղը օլմալը տըր . . . — ֆագաթ պու ճիւմէ իլէ տախի, տաճա վագթիմիզ վար տըր . . . — կի տիպ պիրազ վագթիմ մաճէլլէ իշինտէ տօլաշալըմտա, պուրալարը տա պիր իյի թէնհալաշըն քիմաէ գալմասըն սօգազլարտա . . .

Մէրգուժար, մէղքիւր եարընըն թահթաբէրտէսի թահթալարընտան

պիրինի չէքիպ գօթարտըգտան, վէ եինէ եէրինէ գօթուգտան սօնրա պըրագըզ սալուշտուլար :

Պատէհու կէրի տէօնիւպ, իշէրի կիրմէկէ հաղըրլանմագտա իքէն, պիրի իրի վիճուտու օլուպ, վէ տի կէրի իսէ տաճա ուֆագ վիճուտու վէ տաճա կէնճ օլտուղու հալտէ իքի քիշի կէլտիլէր, Բօշէ սօգաղընա կիրտիլէր, վէ ալէթթաճիլ կի տիպ Լիօնէլ վարթընըն, Տօմէնիգ Սէպալլանըն մաարիֆէթիլլէ սաթըն ալմըշ օլտուղու գօնաղըն գաբու ու էօնիւնտէ տուրտուլար :

Պուլարտան իրի վիճուտու օլանը, ճէպինտէն պիր անախթար չը գարտը վէ գաբուեու աշտը :

Վէ իքիտի տախի էվտէն իշէրի կիրտիլէր :

Պու հէնկեամտէ Բէմի Ծօմէն իլէ լը Կօս, մէղքիւր եարուճուճ իշինտէն պիր մէրտիլէն գուրարազ Մարսիալըն խանէսի տիվարընա չըգտըլար, վէ տիվարըն իւղէրինտէ օթուրարազ մէրտիլէնի եօգարը չէքտիլէր, վէ տիկէր թարափա ինտիրէրէք, քէն տիլէր տախի ինտիլէր :

Մէղքիւր խանէնին մաթպախը բէնճիրէլէրի եէր գաթընտա օլուպ, վէ հալլիլլէ նագըր պուլունմագտա խտի :

Հալմա միւլայիմ օլուպ, վէ աշճը գատընտա իհմալ իտէրէք, բէն ճիրէեի բէք սըգըճա գաբալմամըշ խտի, — լը Կօս էլլիլլէ պիր քէրէ եիթի վիրիպտէ, քէսմէք նիյեթ թիլլէ ճամլարըն գալընըղըն ան լամագ իսթէտիկինտէ, — բէնճիրէ տիր աշըլտը :

— Համոն օլտուն, — տէտի լը Կօս, — պուտա պիր իգալալ տիր, իշիմիզին սըրասընտա կիթմէսինէ պիր տէ լիլ սաեըլա ճայիզ տիր :

— Չօգ իյի, — տէտի Բէմի Բօմէն, — շիմտի իլէրու կիթմէզտէն, պիր

իգալալ տըր, իշիմիզին սըրասընտա կիթմէսինէ պիր տէլիլ սաեըլա ճաեիգ տիր :

— Չօգ իյի, — տէտի Բէմի Ծօմէն, — շիմտի իլէրու կիթմէզտէն, պիր քէրէ քէօշէ պուճաղը կէօղ տէն կէշիլմէլիլլիզ, — սէնտէ ֆէնէր վար տըր էօյլէ տէ յիլ մի :

— Էվլէթ, իշիլէ եանըմտա տըր, Վէ լը Կօս պուլուն սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր, պըլուղու ճէպինտէն եանմագտա օլան պիր ուֆագ խըր սըղ ֆէնէրի չըգարտը :

Մէրգուժ ֆէնէրին ճամընը աշտը, ընդ մաթպախըն իշինէ վուրտու, վէ պագըր ալէթլէր բարլամաեա պաշլատըլար :

Մէրգուժ ֆէնէրին ճամընը աշտը, ընդ մաթպախըն իշինէ վուրտու, վէ պագըր ալէթլէր բարլամաեա պաշլատըլար :

— Ա, — տէտի լը Կօս, — նէ ալէա թագըմլար վար իմիշ, եա հու պուրասը պիղիմ մաթպախա պէն ղէմէքտէ տէ յիլ տիր, պէսպէլի պիղիմ քէօթրիւմ էֆէնտի, պու թագըմլարը, պիղիմ գաղանճըտան ալմըշ օլմամալը տըր . . .

— Էվլէրի պօշպօղաղըզ իթտին, — տէտի Բէմի Ծօմէն, — հայտէ, հայտէ, իշէ պագալըմ :

Վէլհասըլ մէրգուժար գանաթլարը եիթտիքտէն սօնրա մաթպախտան իշէրի կիրտիլէր :

Լը Կօս տայիրէեէ կիտիլէն գաբունուն էօնիւնէ կիթտի, վէ թօբունու թութուպ չէվիրմէք իսթէտիքտէն սօնրա :

— Այ, — տէտի, — իշէրտէն գաբատըմըշ տըր :

— Էվլէթ էմմա, պագսանա, թապլարը պու թարափտա տըր . . . — Եալընըղ շու տէօրթ վիտաեը չըգարմագըղը քեափի տիր . . .

— Վէ հաթթա կիթտիկիմիզ վագըթտա, հիշ պիր չիւբհէ վիրմէմէք իշին, էկէր միւմքին օլուր իսէ, եինէ թապլաեը եէրինէ գօեուպ վէ վի-

տալարընը չէվիրմէլիլլիզ. — իշթէ օլ վտգըթ, խարիճտէն պիր քիմաէտէն չիւբհէ իթմէլիպ, անճագ իշէրու տէքի խըտմէթ քեարլարտան չիւբհէ իտէրլէր, վէ պիղտէ բօլիսին տրամաեա չըգըշմաղը գօրգուսունտան աղատէ գալըրըղ . . .

— Բէք իյի վէ բէք տօղրու սէօյլէտին, — տէտի Բէմի Ծօմէն բէք թահօին իտէրէք . . .

— Եա հու, ուֆաճըզ թէֆէճիք պիր չէ յիլն էմմա, տօղրուսու, չէ յիթան գատար աղլըն վար տըր :

Լը Կօս պըշաղընըն ուճուլլա մէղքիւր վիտալարը չըգարտը :

Շիմտի պուլարը պուրատա պըրագարագ, տիկէր եանտաքի խանէեէ կիրէն իքի քիշինին արգանտան կիտիպ նէ եաբաղըլարընա տիգգաթ իտէլիմ :

Հալլիլլէ, հիքեայէմիղի օգուեան ղաթլար, մէրգուժան իքի քիշիտէն պիրինին Ժան Բընօ օլուպ, վէ տի կէրինին տախի Դօրա Պէրնիէ օլմասընը տէրք ու ֆէհմ իյլէմիշ օլմալը տըրլար :

Մէղքիւր խանէնին տէհիլլինտէ պուլունան պիր թրաբէզա իւղէրինտէ պիր չէմատան պուլունմագտա խտի :

Ժան Բընօ մէղքիւր չէմատանըն մումունու եաղտը, վէ Դօրանըն էօնիւնէ տիւշիւպ բէհպէրլիք իտէրէք պիրինճի գաթա չըգտը :

Պիր սօֆատան, պիր սալօնտան, վէ պիր տէ խալվէթ օտասընտան կէշէրէք կէնիշ պիր մաճէլլտէ վագը օլան, էվլէլէք խանէ սահիպին եաթագ օտասընա վասըլ օլտուլար :

Եւթագ օտարներն արգա տիվարը արգասընտա իտի, - վէ մէգքիւր տիվարտա եւթագը չէր չէվէսի, թա եէրէ գատար ինմիշ գօճա պիւր աշնա պուլունմագտա իտի, վէ էսկի խանէ սահիպէտի պուլունմա գատուն տա քէնտի թօալէթինի մէգքիւր աշնանըն էօնիւնտէ եաբար իտի:

Ժան Բընօ մէգքիւր աշնանըն եաշնա կիտէրէք, չէր չէվէսի օյմալարնտան պիւր մահէլլի իւզէրինէ սըզը սըզը եաբարմաղը յա պաստը Այնա քէնտու քէնտույէ տէօնտիւ, վէ արգասընտա տօլապիարի պիւր մահէլլ պուլունմագտու, վէ թուղա իլէ կիւզէլէնէ իշի էօրիւլ միւշ օլտուղու կէօրիւլտիւ:

Մէգքիւր թուղա բէրտէնին օրթա եէրինտէ չէլիքտէն մաամուլ պիւր տիւլմէ պուլունմագտա իտի: Ժան Բընօ, աշնանըն չէր չէվէսին իւզէրինտէքի պիւր մահէլլէ եաբարը կիպի, մէգքիւր տիւլմէնին իւզէրինէ տախի բարմաղը յա պասը վիւրտի:

Մէգքիւր թուղա տան միւրէթթէպ պուլունմա գար տախի թըպգը աշնա կիպի տէօնիւ վիւրտի:

Օրասը ատէթա պիւր գաբու կիպի օլուպ, խասսէթէն, Ժան Բընօնուն թէրթիպի իւզրէ, մէգքիւր խանէտէ պիւր թամիրաթ իճրա իտիլտիկի վագըթ եաբըլը օլուպ, վէ արգասընտա իսէ, Մարօիալըն քիւթիւլախանէտի պուլունմագտա իտի, վէ մէգքիւր քիւթիւլախանէ տաթթա պիւր տիվար մագաթընտա օրասընը սէթր իլլէմէքտէ օլտուղունտան, քիմսէ ֆարգընա վարըպ տա կէօրէմէմիշ իտի:

Մէգքիւր գաբուեու, բէք ուսթալըղը պիւր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, պիւր չիլինկիւրէք վէ տիկէրի

տախի տիվարմըլը պիւլմէքտէ օլան Գօրանըն իքի արապարը, Ժան Բընօնուն թալիմաթը մուճիպինէ չալըլարագ, անճագ օն պէշ կիւնտէ եաբարալիմիշ իտիլէր:

— Էֆէնտի, - տէտի Ժան Բընօ պիւր իքի սանիյեէ գատար գուլագ վիւրիպ տիլնէտիքտէն սօնրա, - հիշ պիւր սէսիշիտիլմէքտէ տէլիլ տիւր... - օլ պիւր թարաֆա կէշէպիլիւրսինիլ:

Գօրա իւշ ատըմտա քէնտիսինի Մարօիալըն քիւթիւլախանէտի տէրունինտէ պուլտու:

Մարօիալըն օտասը գաբուեու, մէգքիւր կիպի գաբուեուն թագարչըսընտա պուլունմագտա իտի:

— Պէն կէօղէթիլմէքտէ յիմ... - տէտի Ժան Բընօ ըշըղընը սէթր իլմէք նիյէթիլլէ էլինտէքի չէմատանը պիւր տօլապ տէրունինէ վագ իլլէտիքտէն սօնրա:

Վէ մէրգուլմ, էլինտէ պիւր բէվօլլըր հաղըր պուլունմագտու հալտէ, մէգքիւր կիպի գաբուեուն իշինտէ պէքլէմէքտէ պուլունտու:

Վէ Գօրա, զայէթլէ տիգգաթը սուրէթտէ եիւրիւյէրէք, վէ եուլմազ հալըլար իւզէրինտէն չըգմասը իհթիմալտէն պուլունմա էն խաֆիֆ պիւր սէսին տախի չըգմամասընա չալըլարագ, Մարօիալըն օտասընա կիտիլէն գաբուեա գատար կիթտի, վէ եալաշնաճըգ գաբուեուն թօբուեու չէվիւրտի:

Գաբու տըլտը, Գօրանըն կէշմէքտէ օլտուղու մահէլլ, ուֆագ պիւր ըշըգ, եանի կիճէ գանտիլինին ըշըղը իկէ թէնվիւր գըլընմագտա իտի:

Գօրա ճէպինտէն, տօգթօր Ժօսէլնին թէրթիպէրտէտի օլան պիւր եէշիլ սուեուն ուֆաճըգ չիշէսինի չըգարտը, վէ աեաղլարը բարմագ

լարը իւզէրինէ պասարագ, Մարօիալըն եաթագը եանընա գատար կիթտի:

Արթըգ Ժան Բընօ մէրգուլմ կէօրէպիլմէքտէ տէլիլ իտի:

Գօրա գարեօլանըն պաշը ուճունտա պիւրագ տուրուպ տիլնէտի:

Մարօիալ տէրին ուլգուեա տալարագ ուեուլմագտա իտի, վէ նէֆէսինին պիւր գարարտա ալընըպ վէրիլմէքտէ օլմասընտան տախի, էօյլէ օլմասը անլաշըլմագտա իտի:

Գօրա սօլ էլիլլէ, մէրգուլմուն գարեօլաթ բէրտէլէրինտէն պիւրինի եօգարը գալտըրաթ, վէ էօլիւ կիպի կէօղէրի գաբալը օլարագ արեասը իւզէրինէ եաթմագտա օլան մէրգուլմ քէօթրիւմիւն իւզէրինէ տօղրու էլիլտի:

Մէրգուլմ զատտարըն եիւզիւնէ պիւր խալիճէ տուրուպ պագտը:

Օլ հէնկեամտէ կէօղէրինտէն աթէշէր սաշըլմաեա, վէ գաշարը ինիպ ինիպ գալգմաեա պաշլատըլար:

Մէգքիւր պիւր սանիյեէ գարֆընտա, Կուտեանիլատա վուզուա կէլէն ճինայեթլէրին քեաֆֆէսի կէօղէրի էօնիւնէ կէլտի:

Հիտտէթ ու նէֆրէթի օլանտէ էօյլէ պիւր մէրթէպէեէ վասըլ օլտուլար քի, ատէթա իւզէրինտէ պիւր նէվի հիտտէթ էսէրի հիտ իլլէմէկէ պաշլատը, հէման մէրգուլմ օրաճըգտա քէնտի էլլէրիլլէ պօղուպ թէլէֆ իթմէք, վէ պաղըրարագ տախի:

— Պա՛գ, պանա պա՛գ... թանը՛ պէնի... վէ հէլաք օլ... տիլմէք իթմէտի իսէ տէ, մէգքիւր ճիւնէթ էսէրի չօգ սիւրմէեէրէք հէման մահվ օլուպ կիթտիլինտէն, քէնտիսի տախի մէգքիւր նիյեթթանէն վագ կէլտի:

— Պու զատտար ատէմ, տահա միւթահագգ օլտուղու գատար ճէգա չէքմէտի... - տէտի մէրգուլմէ քէնտու քէնտույէ, պիւրագ վագըթ տահա պէքլէմէլիլիմ... Մէրգուլմէ ելինէ բէրտէի պըրագը վիւրտի վէ էլինտէքի ուֆագ չիշէնին տէ թաբասընը չըգարտը:

Մարօիալըն եանընտա, պիւր թըրաբէգա իւզէրինտէ, պիւր չիշէ լիմօնտա իլէ պիւր տէ գատէհ պուլունմագտա իտի:

Գօրա էլինտէքի չիշէտէ պուլունան սուտան պիւր տամլա գատէհին, վէ իւշ տամլա տախի չիշէնին իշինէ տամլաթտը:

Մէգքիւր զէհիլին թէէսիլինին կէօրիւլէճէ կիւնտէ ալա չիւբհէ եօգ իտի, չիւնքի Բօզ Պօնշան, մուլթալագ սապահլարը, եանի էօյլէտէն սօնրա իքի, վէ ազշամլարը տախի պիւր գատէհ, մէգքիւր լիմօնտա տան մէրգուլմա իշիլմէքտէ իտի:

Թամ սօն տամլաեը տամլաթմագ իւզրէ իքէն, Ժան Բընօ իւրքիւպ ալթ իւսթ օլարագ, մէգքիւր օտանըն էօնիւնտէքի օտաեա տօղրու կէլտի:

Զիւնքի մէրգուլմուն գուլաղընա պիւր սէս կէլմիշ օլուպ, վէ մէգքիւր սէսին իսէ նէ օլմասընը անլաեամամըլ իտի:

Արատան պիւր սանիյէ կէլտի: Մէգքիւր կիւրիւլտիւ պիւր տահա իշիտիլմէտի:

— Խէեալի պիւր չէլ իմիշ էօյլէ իսէ, - տէտի մէրգուլմ քէնտու քէնտույէ:

Հալ պու քի, հագըգաթի հալ էօյլէ տէլիլ իտի, մէրգուլմուն իշիթտիկի սէս սահիհ իտի:

Եէօյլէ քի, քիւթիւլախանէեէ աշըլմագտա օլան պիւր եան գաբուինիմ աշըլարագ, Բէմի Եօմէն հէլ

պէթէնկիզ պաշտօնը ուղարկարագ պաշտօնագրաւ իտի :

Մէրգու մէզքիւր օտաւա պիր բըրգ վարմագրաւ օրմասընը կէօր-տիւկիւնտէն , տնինտէ կէրի շէքիլի վէրմիշ իտի :

Լը Կօս մէրգու մտան իքի տաքմ գատար կէրիտէ պուլունմագրաւ օլ-տուղունտան , գուլաղընա էյիլէրէք բէք եւավաշ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ :

—Գօրգու . . . — նասըլ քի սա-նա էվվէլինտէն սէօյլէմիշիմ տիր . . . — մէզքիւր բըրգ քէթիլիւմիւն կի-ճէ գանտիլինին բըրղը տըր . . . — Հայտէ , հայտէ , գօրգու հաղ հիշ պիր շէյ Եօգ տուր , վէլէվ մէրգու մ ուեանըգ օլտա պիլէ պաղըրումաղ , շիւնքի պալըգ կիպի սէսի չըգա-մամագրաւ տըր . . . տէտի :

Բէմի Շօմէն պուլաղըրտը իւղէ-րինէ ճէսարէթ ալարագ , վէ թիլքի կիպի եիւրիւեէրէք , մէզքիւր օտա-նըն օրթա եէրինէ գատար իլէրու-լէտի :

Ժան Բընօ օտանըն օրթասընտա պիր տաամ գարարթընը կէօրտիւ-կիւնտէն , տահա զիւտտէ իւրքիւպ տիթրէմէկէ պաշտաղ :

Մէզքիւր գարարթընըն նէ Գօրա վէ նէ տէ Բօղ Պօնշան օլմատըղլա-րընը պիլտիկիւնտէն , տահապա քիմ տիր տէյի տիւշիւնմէկէ պաշտաղ :

Մէրգու պուլունու հէնուղ տիւ-շիւնմէքտէ իքէն , պիր տէ Գօրա Մարսիալըն օտասընը թէրք իլէ գա-բուսունու գարաթմագրաւ իտի :

Մէզքիւր գարունուն գարատըլ-մասըլլա , հէր նէ գատար գանտի-լին ըրղը քէսիլտի , վէ օրթալըղտ թէքմիլ պիր գարանըգ պաստը ի-սէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , ի-քի բէնճիւրէլէրտէն վուրմագրաւ օ-լան նիմ սօգաղըն ըրղընտա , է-

լինտէ պըշագ թութմագրաւ օլան պիր տաէմին , Գօրաւա տօղրու կիթմէքտէ օլմասընը կէօրիւպ Ֆէհմ իտէպիլտի . . .

Մէրգու պըշագընը եէթիշիպ տէ վուրմագրաւ գալմագրըղըն , հէ-մանտէմ Ժան Բընօ տուր արգա-սընտան եէթիշիպի կիպի գօլունու թութտու , աղղընը գարատը , վէ մէրգու մու ալըպ կիպի գարուտան ետնընտաքի քէնտի էվլէրինէ կէօ-թիւրտի :

Վէ Գօրա տախի գարուլարը գա-բաւարագ արգալարընտան կիթտի-լը Կօս գօրգուսունտան նաշի պըրագըպ գաշտը :

Պու վագաւար , հիշ պիր սէս վէ հիշ պիր շամաթա չըգմագրըղըն , անճագ պիր սանիլէ գարֆընտա իճ-րա իտիլտի :

Ժան Բընօնուն գուլվէթի բէք զիւտտէ օլուպ , վէ Բէմի Շօմէն ի-սէ սըղը սըղը գուճագլամըշ օլ-տուղտան պաշգա , նէֆէս ալամագ-ճասընա աղղընը տախի թութմագ-տէ օլտուղու հալտէ , Գօրաւա խի-թապէն :

— Էֆէնտի , — տէտի մէրգու , — աղաճըգ շու ըրղընըղը թութա՞ր-մըսընըղ . . .

Բէմի Շօմէն մէրգու սէսինի ի-շիթտիկիւնտէ , գօրգուսունտան նաշի թիլլէրի թիքէն թիքէն օլմաւա պաշտաղը :

Գօրա պու արատա կէշմէքտէ օ-լան վագաալարտան աւա խապէր-տար օլմատըղընտան , Ժան Բընի-նուն պիր տօլապ տէրունինէ վագ իթմիշ օլտուղու շէմատանը ալտը , վէ օճաղըն իւղէրինէ վագ իլլէտի :

Օլ վագըթ Ժան Բընօ իլէ Բէմի Շօմէնին եիւղլէրի կէօրիւնմէկէ պաշ-լատըլար :

Ժան Բընօ մէրգու մու սէրպէսթ-

ճէ պըրագը վիրտի :

—Պէն բէք ալէա Ֆարգընա վար-մագրաւ իտիմ . . . — տէտի մէրգու մ հայտուտ քէնտու քէնտույէ , — էվ-վէթ , թա քէնտիսի տիր . . . մէր-գու մ արապ ալըր . . . արթըգ շիմ-տի իշիմ պիթմիշ տիր , հէյվա՞հ . . .

—Բէմի Շօմէն , — տէյի պաղըր-տը Ժան Բընօ թէաճճիւպ իլէ գա-րըշըգ պիր սէվինճ իւղրէ , — ա՛հ , գաֆատար , իշթէ չօգ իլի րասթ կէլանիզ , գաթէն պէն տէ սիլի ա-րամագրաւ իտիմ , զահմէթիմի սա-թըն ալմըշ օլտունուղ , զիւտտէսիլլէ մէմնուն օլտում :

Մէրգու հայտուտ տախի նա-մէրաճէ գօրգալըգ իտէրէք :

—Շիմտի պէն սիլին բէնշէնիզ տէյիմ , վէ սիլ պէնտէն չօգ զի-եատէ գուլվէթ ու գուտրէթէ մա-լիք պուլունմագրաւտընըղ . . . — պա-նա պիր Ֆէնալըգ եարմաւընըղ . . . տէտի :

Ժան Բընօ , մէրգու մուն լագըր-տըսընա էհէմիլլէթ պիլէ վիրմէ-եէրէք ումուղարընը սիլքտի , վէ ,

—Սիլգէ պիր Ֆէնալըգ եարմա-տըղտան պաշգա , էկէր իսթէր ի-սէնիզ , եագանըղը տախի պըրագը-վիրիլիմ . . . — տէտի :

—Սէրպէսթ տախի պըրագըլմը-սընըղ , — տէտի Բէմի Շօմէն ինա-նամագրաւ տըր կիպի պիր հալտէ պուլունարագ :

—Հէր նէ գատար լաւըգ տէյիլ իսէնիզ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , էվվէթ , սէրպէսթ տախի պըրագըլա-պիլէճէքսինիզ տիր . . . — Սիլգ պու-րաւա պիր խըրըղըղ իթմէք իշին կէլմիշ իտինիզ , վէ էկէր թամ վագ-թինտէ եէթիշիպ տէ գօլունուգու թութմամըշ օլտա իտիմ , պիր տէ աւտամ էօլաիւրմիւշ օլաճագ իտի-նիզ . . . — վէ հաթթա քէնտի ճի-

նաեթ շէրիքինիզ տէ պիրլիքտէ պուլունմագրաւ իտի : — Մատամ քի շիմտի սիլ էլտէ սինիզ , անը տախի պուլմագ գօլալ ալըր . . . — շիմտի բէնճիւրէյի ալըպտա պիր քէրրէ իմ-տան տէյի պաղըրտուճագ օլտամ . . . — արատան եալընըղ օն տագըղա կէ-շէր կէշմէղ , էվվէլա քէնտինիզի մէր-քէզտէ , վէ պատէհու տախի մահ-պէստէ պուլաճագընըղտա շիւքհէ եօգ տուր . . .

—Լաքին , ումարըմ քի պու Ֆէ-նալըղը եարմաւաճագսընըղ տըր . . . էօյլէ տէյիլմի . — տէտի մէրգու մ խըրըղ . . .

—Խայր , նասըլ քի սէօյլէտիմ , թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , էկէր սիլ իսթէր իսէնիզ , պիւթիւն պիւթիւն սէրպէսթ պըրագըլապիլիւրսինիզ . . . — Ֆագաթ , պունա գարշըղը սիլ-տէն եալընըղ պիր մաթլուպու մար տըր , վէ օ տա պաշգա պիր շէյ օլմաւըպ , իլլա Օթէլ-Տիէօտէ ճէնագէլէր սալօնունտա պուլունան Գիլէր Պօնշան նամ գատընըն ճէնա-ղէսի բարմաղընտան չալմըշ օլտու-ղունուղ եիւղիւկիւ պանա թէպիմ իլլէմէնիզտէն իպարէթ պուլունմագ-տա տըր . . .

—Նէ՞ սէօյլէքօրսունուղ , —տէտի Գօրա թէաճճիւպինտէն նաշի էյիմ պէյիմ օլարագ , — մէկէրշի մէզ-քիւր եիւղիւկիւ չալան պու տտէմ մի տիր :

—Էվվէթ , թա քէնտիսի տիր . . . — վէ քէնտի լէհճէսինտէն տէ ան-լաշըլմագտա տըր քի եալանճը պիր աւտէմ օլմաւըպ , իլլա քէնտի վա-տինի իճրա իտէնլէրտէն տիր . . . —Սէօյլէյինիզ պագաւըմ շիմտի , մէզքիւր եիւղիւկիւ նէ՞ նիյեթէ մէպնի չալմըշ իտինիզ . . .

—Գիլէրին պիր եատիկեարը եա-նըմտա պուլունուն նիյեթէթիլլէ . . .

— Եւ յի ճէվապ վիրտի Բօմի Ծօմէն
եապաշտաւ սէօյլէ եւրէք :

— Պըրագընըդ սիդ տէ էօյլէ պօշ
լագըրաբըրը . . . — մէկէրչի պէն էօյ-
լէ մօսալ տիյնէ եւնիւրտէն պիրինէ
պէնգէմէք տէ՞ միյիմ . . .

— Պագաթ . . .

— Սիդին միւրաաբընըդ, — տէտի
Ժան Բընօ մէրգումն լագըրաբ-
ընը քէսէրէք . . . — պէնտէն բարա-
լարը ալաբգտան սօնրա, մէկքիւր
եւրգիւկիւ պաշգա պիրինէ սաթմագ
իտի, էօյլէ տէյլիմ . . .

— Խօյր, էօյլէ պիր նիյնէ թիմիդ
պուլունմագ տա տէյլի խտի . . .

— Էվլէթ, սիդին միւրաաբընըդ,
մէկքիւր եւրգիւկիւ պիր սէրմտէ
իտէրէք, վէ լագըմ կէլէն գօրգու-
եու վիրէրէք բարա գօրաբմագ խտի :

— Խօյր, խա՛յր, սագըղըմ վէ
նամուսում իւղէրինէ եւմին խտէ-
րիմ քի, խա՛յր :

Հէր նէ գատար մէկքիւր մէկ-
քիւր հալտէ կիւլէնէք պիր շէյ
պուլունմագ տա տէյլի խտի խտէ տէ,
էօյլէ պիր խըրսըղըն պիլէ Նօնօն իւ-
ղէրինէ եւմին իթմէքիկէ գալըղը-
տըղըն կէօրտի կիւնտէն, Գօրա
քէնտույի զապթ խտէմէ եւրէք կիւլ-
մէկէ պաշտաբ :

Ժան Բընօ թէքրարէն քէլամէ ա-
ղաղ պիրլէ :

— Բէք ալէա, — հայտէ սիդին
տէտիկինիդ կիպի օլմուշ օլտուն, օլ
պապտէ միւնատէլէ վէ խտտա-
եա գալըղմագ իսթէմէմ, — սիդին
նիյնէթ ու մագսէտինիդ վարսըն նէ
օլուր իսէ օլտուն, պէնճէ օ վաղի-
ֆէտէն տէյլի տիր . . . — շիմտի
մէկքիւր եւրգիւք նէրէտէ տիր,
տնը անլամագ իսթէրիմ :

— Պէնիմ օտամտա տըր :

— Սիդ նէրէտէ օթուրմագ տա-
աբընը :

— Մարէտէ, Բա—տը—լա—Միւլ օօ-
գաղընտա :

— Պէնիմէ պէրապէր օտանըղա
կիթմէլի, վէ մէկքիւր եւրգիւկիւ
պանա թէպիմ իթմէլիսինիդ . . . —
շիւնքի շիմտի պու կիճէ տնըն պանա
լիւզումն վար տըր . . .

— Բէք ալէա, պուեուրունուդ կի-
տէլիմ . . . պաշըմ իւսթիւնէ, էմ-
րինիդ իճրայէ հագըրըմ . . . — շիւն-
քի պաշգա տիրլիւ էլինիդտէն գուր-
թուլմագըղըմ ինթիմալտէն տէյլի
տիր . . .

Գօրա Ժան Բընօեու պիր թարա-
ֆա շէքիպ ալտրագ :

— Սիդ պու ատէմ իլէ պէրապէր
մի կիտէնէքսինիդ . . . — տէտի մէր-
գումն գուլաղընտան տիւշարը իդ-
թիւրապ օլտրագ, — Սագընըղ քէն-
տիւիդի . . . — Օլմասըն քի սիդի պիր
տուղաղա տիւշիւրսինիդ :

Ժան Բընօ եւրքսէք սէս իլէ սէօյ-
լէ եւրէք :

— Խօյր, պու խուսուստա պէնիմ
իշին հիշ պիր թէհիլքէ պուլուն-
մագ տա տէյլի տիր . . . — շիւնքի
մէրգումն եանընտա հիշ պիր սի-
լահ պուլունմագ տէ օլմատըղը հալ-
տէ, պէնիմ եանըմտա իսէ լէվօլըր
վար տըր . . . — վէ մէրգում գօր-
գաղ վէ նամէրտ օլտուղու հալտէ,
պէնտէ իսէ մէրալիք վէ քիւսթիւ-
լըգ վար տըր . . . — հէր պիր իւս-
թիւնիւք վէ գօլայըղ պէնիմ թա-
րաֆրմտա տըր . . .

— Շիւքհէսիդ, սիդին իշին գօր-
գաղագ հիշ պիր շէյ եօգ տուր . . .
— տէտի մըրըլտանտարաղ Բէմի Ծօ-
մէն, — պէն սիդին եանընըղտա պիր
գուղու կիպի պուլունմագըղա մէճ-
պուլում . . .

Ժան Բընօ տախի քէնտի թարա-
ֆընտան Գօրանըն գուլաղընա եա-
նաշարագ, վէ եապաշտաբ սէօյ-

լէ եւրէք :

— Պիր վէ եախօտ պիր պուլուղ-
սաաթա գատար տրապանըն պանա
լիւզումն վար տըր . . . — պէնի
պուրաաա պէքլէմէքիկէ հիմմէթ
իտէրմիսինիդ, — տէտի, — շիւքհէ-
սիդ . . . — հայտէ յիւնիդ կիտինիդ,
ֆագաթ էմրի պասիւրէթ իւզրէ պու-
լունմագըղը տա աալա խտթընըղ-
տան չըգարմամալընըղ . . .

— Տիւշիւնիւզ էօնիւմէ, — տէտի
Ժան Բընօ Բէմի Ծօմէնէ, — լաքին
սիդէ շիմտիտէն խապէր վիրիրիմ
քի, էկէրչի գաշըպ էլիմտէն գուր-
թուլմագըղը նիլէթիլլէ, էն ուֆագ
պիր թէճրիւպէ եէ տախի չըղըղա-
նագ օլուր իսէնիդ, պիլմիշ օլունուղ
քի, անինտէ խըրսըղ տըր տէյի
պաղըրըրըմ, վէ սիդտէ անինտէ
տէրաէսթ իտիլիսինիդ . . .

Բէմի Ծօմէն տուղաղա տիւշմիւշ
պիր թիլքի կիպի ութմանտարագ, վէ
պաշընը էօնիւնէ էկէրէք, քէմալի
սիւքիւթ իւզրէ իթաաթ իլլէտի :

Գօրա էլինտէքի շէմատան իլէ
ըղըղ կէօթէրտի, վէ Ժան Բընօ իլէ
Բէմի Ծօմէն էվտէն տիշարը չըգ-
տըղտան սօնրա, քէնտի տէղա-
բուեու գաբաաբ :

Բօշէ սօգաղընտան աշաղը ին-
տիլէր :

Բէմի Ծօմէն էանայի բահտէ շէօյ-
լէ սէօյլէմէք տէ խտի :

— Նէ գատար գարիպ պիր թէ-
սաաթա . . . — իշթէ պիր իշ քի,
պիւթիւն պիւթիւն թէրալինէ տէան.
մէքտէ տիր . . . — աճապալ լը Կօս
նէ օլմուշ տուր, — Աճապա օ տախի
պէնիմ կիպի էլէ՞մի կէլմիշ տիր, —
տէմէքտէ խտի քէնտու քէնտույէ :

Գօրանըն արապաաբ սօգաղըն
պաշընտա պէքլէմէքտէ խտի, —
մէկքիւր արապա պիր աթլը պիր
գուրէ օլուպ, վէ աթլ իսէ զայէթ-

լէ ալէա ճինստէն խտի :

Ժան Բընօ Բէմի Ծօմէնի արա-
պաեա երթի վէրտի, վէ քէնտիտի
տէ եանընա օթուրտուղտան սօն-
րա, արապաճըեա լաղըմ կէլէնի էմր
իլլէտի :

Արատան սալթ եարըմ սաաթ կէշ-
տիքտէ, Բէմի Ծօմէնին խաքեան
իթմէքտէ օլտուղու խանէլին էօ-
նիւնէ վաաբլ օլտուրար :

Մէկքիւր խանէլին գաբուճուսու
եօգ խտի :

Բէմի Ծօմէն արապատան աշաղը
ինտի, վէ պուղունուն ալթընտան ի-
քի էնկէղ չըգարաբ, պուլարտան
պիրի պիր մայմունճուգ օլտուղուն-
տան, կիտիպ խանէլէրի գաբուսա-
նու աշաղ, վէ տիկէրի տախի պիր
շէմա օլտուղունտան եաղաղ, վէ
Ժան Բընօեու էօնիւնէ տիւշէրէք
գարանըղ, նէմաք, թէաֆֆիւն-
իւ վէ մաւրտաբ վէ չամաւրու պիր
եօլտան կէշէրէք մէրտիվէնտէն եօ-
գարը չըգտըլար :

Պէշինճի գաթա չըգտըղտա մէր-
գում տուրտու :

— Իշթէ կէլալիք . . . — տէտի
եւրգիւնիւ Ժան Բընօեա տէօնէրէք :

— Օտանըղ պուրասը՞ մը տըր :

— Էվլէթ :

Ժան Բընօ օլ հէնկեամտէ սաղ
էլինի ճէպինէ սօգարագ, լէվօլըր-
ընըն գունտաղընը թուլմագ տա
խտի :

Բէմի Ծօմէն օտաաբ գաբուսու-
նու պիր անաթաթ իլէ աշմագ իս-
թէտի :

Մէկքիւր գաբու արգաթընտան
քիլիտիլ օլտուղունտան աշըլմատը :

— Բի՞մ վար տըր իշէրտէ, — տէ-
յի սիւալ իթտի Ժան Բընօ :

— Լը Կօս իշերտէ օլմալը տըր . . .
— տէտի ճէվապ վերտի մէրգում
հայտուտ .

— Պատէ հօւ քիլիտի զօրլաւար . . .

— Էյ, հայտէ յինիզ, քէնտինիզի
թանթիթաբընըզ քի աշընլար, զի.
րա պէնիմ իշիմ վար տըր . . . —
տէտի Ժան Բընօ .

Բէմի Շօմէն գաբուհուն գաշընա
իւշ քէրրէ, քէնտի կիզլի իշարէթ.
լէրի մուճիպինճէ վարտու, վէ իւշ
քէրրէ տախի էօքսիւրտիւ .

Օտանըն իշինաէն պիր աեազ սէ
սի իշիտիմէ կէ պաշլաւար .

— Սէն միսին, զօճա իթիթիւար, —
տէտի իշերտէն պիրիսի օլուեարապ .

— Էվվէթ, պէնիմ, աշը վէր, հայ-
տէ . . . — չափու գ . . .

Գաբու աշըլտը .

— Սէնին գարթուլուպ տա կէլէ.
ճէկինի հիշ մէկմուլ իթմէ քաէ տէ.
յիլ իտիմ. պէն տէ օլ գաւաար զօշ-
տում քի, տաթիթա նէֆէսիմ քէ-
սիլտի, պիրազ եաթըպ րահաթ ի-
տէճէք իտիմ . . . — հէրնէ հալ ի-
սէ, հայտէ նազլ իյլէ պազալըմ,
սէն նէ եաբաթըն, նա՞ղըլ գուր-
թուլտուն . . . — տէտի մէրգում .

Լը Կօս պու լազըրաթընա տէ.
վամ իյլէմէ քաէ իքէն, — Բէմի Շօ-
մէն արգասընտա, րէվօլըր էլտէ
օլտուղու հալտէ, Ժան Բընօնուն տա-
խի պուլունտուղուն կէօրտիւկիւն-
տէն, մէրգումուն լազըրաթըն ադ-
ղընտա գալտը .

— Ա, մէրգում արապ տըր . . . —
տէտի Լը Կօս քէնտու քէնտույէ
վէ տիւշարը հէյպէթ օլարապ .

— Էվվէթ, արապ քէնտիսի տիր . . .
— վէ պիզ տէ մէրգումուն քէնշէ-
սինտէ պուլունմագտաեղ . — պէն
քէնտիսինէ սէօզ վիրտիմ . . . վէ
իճրաթընտա տա պուլունմալընըզ .

Ժան Բընօ օտաւտան իշէրի կիրտի

վէ գաբուեալ գաբաւար .

— Հայտէ պազալըմ, — տէտի
մէրգում, — եիւզիւկիւ չըզ արընըզ,
սիզէ պէքէեօրում .

— Շիմտի վերէ ճէկիմ տիր .

Բէմի Շօմէն պիր տօլապ աշար, —
— մէզքիւր տօլապտան էսկի պիր
չիզտան ալար, վէ մէզքիւր չիզտա-
նըն իշինաէն տախի, քէմալի տիզ-
գաթ իւզրէ պիր զազէթա բարչա-
սընա սարըլարապ հըֆը իտիլմիշ
օլտուղու հալտէ, մէզքիւր եիւզիւ-
կիւ չըզարտը .

Ժան Բընօ էլինի ուզաթար .

Հալ պու քի խըրաթը օրատա պիր
ուսթալըզ չէվիրէրէք մէրգումուն
գանտըրըպ տա բարա գօբարմազ
իթէտիկինաէն, քէնտիսի էլինի
ուզաթմաւար .

— Իշթէ իթէտիկինիզ չէյ, —
տէտի մէրգում, — Ֆազաթ, վէր-
մէզտէն էվվէլ սիզէ պիր գաշ լա-
զըրաթմ վար տըր . . .

— Պիրիլիմ նէ սէօյլէեէճէկինիզի
. . . — պէնտէն մուգապիլինտէ բարա
իթէմէք իթէրսինիզ, էօյլէ տէ-
յիլ մի .

Լը Կօս քէնտի հարէքէթիյլէ մէր-
գումուն սէօյլէտիկինի թաաաիզ ի-
տիպ, վէ Բէմի Շօմէն տախի կիւ-
լիւմէեէրէք .

Շիւրհէսիզ օլարապ, էֆէնտի,
պու եիւզիւկիւն սիզէ պիւյիւք
պիր գըյմէթ վէ էհէմիլյեթի պու-
լունմագտա օլմալը տըր . . . չիւն-
քի խահիշէնիզտէն պէլլի տիր . . .
— պիզ պունու էլէ կէչիւրէպիլմէք
իշին, խայլիճէ էմէք զահմէթլէր
չէքմիշիզ տիր . . . վէ հաթթա պիւ-
յիւք թէհիլքէլէրի պիլէ կէօզէ
ալմըշըզ տըր . . .

— Օլ պապտէ իթմիշ օլտուղու-
մուզ մէտարիֆլէր տէ պաշգա տըր . . .
— պունուն մալի պիզէ չօղա օլմուշ

ՃՐԱՆՍԱ ՇԷՕՀՐԷԹԵՈՒԱՐ ԽԻԻԷԼԼԻՃԼԷՐԻՆՏԷՆ

ՔՍԱՎԻԷ ՏՐ ՄՕՆԹԵԲԷՆԻՆ

ԱՍԱՐԸ ՊԵՐԿԻԻՋԻՏԷՍԻՆՏԷՆ ՕԼԱՆ

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԵՂԱՐ

ՆԱՄ ՐՕՄԱՆ

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻԻՋ

ՁԵՂ 100 ՓԱՐԱՅ

ՄԵՐԷՖ ԿԷՆԵՐԷՖ ԳԷԼԷԼԷՖ ԲԻՆԵՐԷՆ

ԻՍԹԱՆԳՕԼԻՏԱ, ԴԱԼԱԹԱՏԱ ՄԱԹԳԱԱԹԻ ՄԱՆՁՈՒՄԷՐ ԷՃԳԵԱՐ

1882

տար . . . - տէտի լը Կօս , - հա-
լիլէ սիզ տէ լաւեղ օլանը իճրա
իթմէլիսինիզ տիր . . .

Մէրգուման իքի սէֆիլէրին բա-
րաճա օլան թամա վէ արզուլէրի ,
հէր հալ ու հարէքէթ վէ հէր լա-
զըրտըլտըրնտան կէօրիւնիւյ ան-
լաշըրմազ աա օլտուզունտան , Ժան
Րընճուն աա զէվզինի մաճիւյ օլ-
մազ աա խաի :

— Մէկէրչի սիզի հէմ կէճէլէյին ,
վէ հէմ տէ պիր խանէեէ կիրէրէք ,
վէ հաթթա աաթմ էօլտիւրմէքլի-
կէ գաաալ չըգըշարադ , խըրըզլըզ
իթմէք իւզրէ իքէն թուլմանչ օլ-
տուզում հալտէ պիլէ , պէօյլէ սէր-
պէթթէ պըրազ մազլըզմ , պիր միւ-
քեաթթի քեաթթի սաեքլմազ աա
տէյիլ մի տիր :

— Վազաա , օլ պապտէ հազդը-
նըզ վար աըր , վէ օլ պապտէ իթաի-
կինիզ քիպարլըզ շայեանք թէչէք-
քիւր տիր . . . - տէտի Րէմի Շօ-
մէն , - մէզքիւր ինսանիյեէթինիզ իս-
պաթ իթմէքտէ տիր քի էլմաա կի-
պի պիր դալպէ , վէ պիր խէթաեա
ուզրաեաարազ . . . պէօյլէ տօզրու
եօլտան սաքմըշ օլան պիզիմ կիպի
սէֆիլէրի աճըեաճազ գաաալ մէր-
համէթէ մալիք պուլունմազաաաք-
նըզ , Շիմաի պիզիմ թէճէլիմիզ
սիզին էլինիզալ պուլունմազաաաք ,
. . . - պիզ սիզաէն ալաըզմըզ բա-
րալարը պօրճումազա վէրմիշիզ
տիր . . . - շիմաի խէ պիր բարա-
մըզ գալմամըշ տըր . . . վէ իշթէ
անճազ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի
պու կիճէ պու խապաաաթը իշ-
լէմէք իշին տիշարը չըգմազլըզա
մէճպուր օլմաշուզ տուր . . . - վէլ
հաալը հիմմէթինիզէ միւ հիթաճըզ . . .

— Պէն սիզաէն մէզքիւր եիւզիւ-
կիւ , պիլա շարթ օլարազ իսթէրիմ
. . . - տէտի Ժան Րընճ :

— Սիզին , պիզի բօլիսէ թէպիմ
իթմէմէնիզ , պիզէ պիր իհիթեաճը-
նըզ պուլունմազլըզաա նէչէթ իթ-
միշ տիր . . . - իմաի , օլ պապտէ
պիր շէյ հիմմէթ իթմէլիսինիզ :

Հիքեայէմիզի օգուեան զաթլար
բէք ալէա աւր խաթրը խաթպիլի-
լէր քի , Ժան Րընճ , Գօրա թարա-
ֆընտան քէնտիլիսէ , սաեքըզ օ-
լարազ վէրլմէքալ օլան պապա
քեաղըալարընը , ճէօմէրա ճէօմէրա
սաթթ իթմէքտէ խաի , հալ պու քի
շիմաի տէ քէմալի թէտճիւպ իւզ-
րէ կէօրիւմէքալ տիր քի , պու
եիւզիւք պահաքնա կէլինտիքալ ,
պիր բարա վիրմէք իսթմէմիշ տիր :

Վէ հաթթա , էլինալէքի բէվօլ-
վըրը Րէմի Շօմէնէ կէօթէրէրէք :

— Էկէր մէզքիւր եիւզիւկիւ շիմ-
աի թէպիմ իթմէզ խանիզ , աթէշ-
լէմէկէ մէճպուր օլաճաղըմ տըր ,
- տաիսի տէմիշ տիր :

— Պըրազընըզ էօյլէ չօճու գ օ-
եունճազլարընը , - տէյի պաղըրաը
լը Կօս Րէմի Շօմէնին պաղըշը թար-
զընտան ճէսարէթ ալարազ , - պիզ
էօյլէ բաթրտըրտա բապուճ պը-
րազանլարտան տէյիլիզ , սիզ մէզ-
քիւր բօլօվլընըզա պաշգա պիր
շէյ եաքամայթա , իլա էվին իշինտէ
պուլունմազաաք ուեանտըրմըշ օլա-
ճազ սընըզ , շիւնքի , պէօյլէ կիճ պիր
վազըթտա բաթրտընը իշիթաիք-
լէրի կիպի գօշաճազլար աըր . . . -
վէ հալիլի պիզի թէվզըթ իթաիք-
լէրի կիպի սիզի տաիսի թէվզըթ ի-
տէճէքլէր տիր . . . - պիզիմ տէ
տիլիմիզ վար տըր , պիզ տէ իքի
շիթթ լաղըրուր սէօյլէեէրէք իթա-
տէյի հալ խաիպ վէ քէնտիլիզի
միւտաթթա խաթպիլիք . . . իսթին-
թազա կիթտիկիմիզալ , էվլէլա սիզէ
սիւալ խաիպ , վէ մէզքիւր եիւզիւք-
տէնտէ մազսէտինիզին նէ օլմաաընը

բու պիտի պուշուգ ստաթմանն զի-
եառնէ օրաւ, - տէտի Գորա մէր
գումն, - ազ տաճա շիւքհէեէ վէ
մէրադա տիւշար օրմագ տա խաթմ:

— Պէնճէ գօրգումագ հիշ պիր
շէյ եօգ խաթ, - տէյի ճէվապ վիր-
տի Ժան Բընօ, - շիւնքի օլ խընդիր
հէրիֆէր իշի չարու գ պիթիթմէք
խօթէմէ տիւքիւրիւնէն, խաթիճէ կիւճ-
իւքիւր չըգարտըլար, վէ թապիա-
թիլլէտէ վաղըթ կէշտի կիճ գալ-
աբմ, . . . - խընդիր հէրիֆէր տէտիմ,
շիւնքի մէրգումնն տրգաշը տաթի
գաշըպ օրաեա կիթմիշ խաթ:

— Էյ, սօնրա, նէ՞ եաբտընըզ
պագալլամ:

— Մէրգում եալուն սէօյլէմիշ
տէյիլ խաթ. . . - իշթէ սիդէ խօթէ-
տիկիմիզ եիւզիւք. . . :

— Ի դէրինտէ պուլուննան խմէրի
օգուտունն՝ զ մու. . . :

— Խաթ, օնա վաղթիմ օլամու-
տը. . . :

Գորա մէրգիւր եիւզիւկիւ ալտը,
քեաղըտը աշտը, վէ բըրըն էօնիւնէ
կէօթիւրէրէք, եիւքնէք սէս իլէ,
— Ֆէրնան Սթրէնի, - Պլանշ էր-
վիէօ, 1827, յունվար 24. . . - տէ-
յի օգուտու:

— Ֆէրնան Սթրէնի, - տէտի Ժան
Բընօ տաթի թէքէրրիւր խտէրէք, -
թամամ, թա քէնտիսի, իշթէ պէն
մէրգիւր խմի ունու թմուշ խաթմ. . .
— Պու խմի պիլտիկիմիզ, վէ էպէ
գաաընըն եաղըխանէսինտէ մէս-
թուր պուլուննան էվիաղը տա էլաէ
իթաթիկիմիզ թագաթիտէ, տրթըգ
Գօնթէն տը Լաանէեի, հէր նէ վա-
գըթ խօթէր խտէք, ապուճումուզ
իշինէ, վէ եաթսօա աեաղըմըզ ալ-
թընա ալապիլիթիզ. . . :

Ժան Բընօ ճիւղիճէ սիւքիւթ իյ-
լէտիքտէն սօնրա,
— Էֆէնտի, - տէտի, - սալքի կի-

ճէ պիթմէքտէ տիր. . . տրթըգ
պուրտտա պիր իշիմիզ գալմամըշ
աբը, - Էկէր միւրտա խտէր խտէնիզ,
հայտէյինիզ Էէօշկէ տէօնէլլամ:

Գորա մէրգումն հէմէքքեաբ
պուլուննաղունտան, իքիսի պիր-
իքտէ ինիպ ալապաեա պինտիլէր:

Մարտիայըն մախտումարը Ժօրթ
իլէ Լէօթը, նաաըլքի մալիւմ տուր,
սալքի հէր կիւն Սէնթ-Ուէն քէօշ-
կիւնէ կէլմէքտէ օլուպ, վէ կէրշի
Լիօնէլ թարաֆընտան, իքիսի հադ-
գընտա տաթի ալիստրէթտէ մուա-
մէլէ օլունմագ տա խաթ խտէ տէ,
Գարմէն իլէ Մարի, վէ եաթսօա սաթ-
մէ խաթիէրի իլէ սէօյլէեէլլամ, Լօրա
իլէ Մարի Վարթըն թարաֆընտան,
ալիս սուրէթտէ մուամէլէ գուհուրա
կէլմէքտէ տէյիլ խաթ:

Լօրա սաթթէ օլարագ, Ժօրթա,
աաթթա մուհապպէթ տէրէճէսին-
տէ իլիթիֆաթլար խաթպ, վէ շէյիթ-
լէր վէ ճիլվէլէր իլէ մուամէլէտէ
պուլուննագ տա խաթ:

Հալ պու քի մուզայիրի օլարագ
Մարի, քէնտի իհթիեաթ քեաթանէ
սուրէթտէ օլան մուամէլէսինի նի-
հայէթ տէրէճէտէ իլէրու կէօթիւ-
րէրէք. քէնտիսի իլէ Լէօթը տրա-
որնտա, պիւրուտէթ սէտալէրի շէք-
մէքտէ օլտուպ տան պաշգա, հաթ-
թա պաղը քէրրէ տաթի, զէվալլը
տէլիգանլը աշաղտա տէօրթ կէօզ
իլէ քէնտիսինէ պէքլմէքտէ օլտու-
ղու հալտէ, քէնտիսի խտէ պիր շէյ
պէհանէ խտէրէք, եօգարտան պիէ
ինմէմէքտէ խաթ:

Պու հալ մէրգում տէլիգանլընըն
գալպինէ բէք աղըր պասարագ
տէրտի աղիմի տէրունինի մուճիպ
օլտուղունտան, վէ տրթըգ սապրէ
թագաթը գալմաաղընտան Լիօնէլէ
մահրէմանէ գալպինի քիւշատ իլէ

մուամէլէնէթէ հիմմէթինի բէճա իյ-
լէմէքիկէ գաաար գալգըմըշ խաթ:

Հալ պու քի, գալգըպ տա Լիօ-
նէլէ օլ պապտէ պիր լաղըրաթ աշ-
աղըր վաղըթտա, թապիաթիլլէ,
մէրգումէ կէնճ գըզըն քէնտիսինէ
սէօյլէմիշ օլտուղու մուամմա նէվին-
տէն օլան լաղըրաթլար իլէ, թէնպիհ
իլլէմիշ պուլուննաղու խուսուօլա-
րը տաթի սէօյլէմէսի իգթիգա խտէ-
ճէկինի տիւշիւնմէքտէ, վէ սօնուն-
տա մէրգումէ իշիտիր տէ կիւճէնիւր
տէյի ղօրգումպ տիթրէմէքտէ օլ-
տուղունտան, չարնաշար սիւքիւթի
իլթիեաթ իլլէմէքտէ խաթ:

Մէրգումն տէրտի տէրունի
կիւնտէն կիւնէ քէսպի շիտտէթ իյ-
լէմէքտէ օլտուղունտան, սարարպ
սօլմագ տա, վէ իշտէն կիւճտէն պիւ-
թիւն պիւթիւն սօլմագ տա խաթ:

Լէօթը իւզէրինտէ հաաըլ օլմագ-
տէ օլան թէպէտաթիւլաթը, թա-
պիաթիլլէ Մարի տաթի կէօրմէքտէ
խաթ: Վէ կէրշի մէրգումէ սէպէ-
պինի բէք ալէա պիլմէքտէ խաթ ի-
սէ տէ, իշի զահիրէ չըգարըպ տա
մէրգումու թէսէլլի խտէճէք պիր
շէյ սէօյլէյէմէեէկինտէն, սէր-
պէսթէն աղլաեթպ կէօզ եաշարը
տէօքէպիլսին նիյեէթիլլէ, եալը-
նըզա քէնտի օտաաընտա չէքիլպ
գաթանմագ տա խաթ. . . :

Կիւնլէրտէ պիր կիւն, անճագ
աղչամ թաաթընա պէքլէնիլմէքտէ
իքէն, մէրգում Ժօրթուն խտէ, բէք
ալէա տիլար գօշուլմուշ օլան կիւ-
զէլ պիր ֆայթօնա պինմիշ պսւլուն-
տուղու հալտէ, վէ հէնուզ սաաթ
տա իքի րաաաթիլէրինտէ օլտուղու
թագաթիտէ, Սէնթ-Ուէն քէօշկիւ-
նէ կէլտիկի կէօրիւլտիւ:

Մէրգումն եիւզիւնտէն, պիր
սէվինճ իւզրէ պուլուննաղու աւն-
լաշըմագ տա խաթ:

— Ճէնանըմ, եինէ պու կիւն բէք
բարլագ պիր հալտէ պուլունմագ-
տաաընըզ, - տէտի Գարմէն մէր-
գումա կիւլէրէք, - պէսպէլլի պիր
իգպալէ նալիլ օլմուշ օլմալընըզ
տըր, էօյլէ տէյիլ մի:

— Էվվէթ, աղիգէմ Լօրա էվվէթ. . .
բէք պիւլիւք պիր իգպալէ նալիլ
օլմուշում տուր, - տէյի ճէվապ
վէրաթ Ժօրթ:

— Աճապա մէրգիւր իգպալին նէ
օլտուղունու պիլէպիլիթիլլամ:

— Ազ վաղըթտան սիդէ մալիք
օլմագըզ իգպալինէ նալիլիլլէթիմ,
էմէլի էղլէպիմտէն պուլունմագ տա
տըր. . . :

— Աֆվ խտէրսինիզ էմմա, մէզ-
քիւր կիւզէլ պիր իւմիտինիզ, գաւն-
ղի էսաա իւզէրինէ միւէսէս պու-
լունմագ տա տըր, - տէյի սիւալ
իթաթի Գարմէն հօշ պիր կիւլիւշ վէ
կիւզէլ պիր հարէքէթ իւզրէ:

— Չիւնքի, իթիգաաթը գալիմ-
տէն պուլուննաղունա կէօրէ, սի-
լաեթզ սուրէթտէ օլան, վէ քէնտի
մուհապպէթիմիզ միւրղինի հըֆը
իլլէեէճէք պուլուննան պիր գօնա-
ղըն իշի պու կիւն պիթմիշ տիր:

— Նա'ըլ գօնագ տըր տէտիկի-
նիզ. . . :

— Սիրք սօգաղընտա վաղը ու-
ֆապ վէ շիրին պիր գօնագ տըր. . .
— Լիօնէլ պանա եալընըզ պիր ա-
ղըզ սէօյլէմիշ օլտուղունտան. . .
— պուլունտան պիր հաթթա էվվէլ
սաթըն ալմըշ խաթմ. վէ թաթիլէր.
լէր իլէ սանաթ քեաթարար, պիր հաթ-
թաաան պէրու չալըմըշլար տըր. . .
Պու սապահ հէր պիր շէյ հաղըր
օլմուշ պիթմիշ տիր. . . աթլար վէ
արապալար տաթի աամաթ տիրլէր.
իմտի, շիմտի կէլտիմ քի, պիր
կիւն սիդինլէ քէսպի շէրէֆ խտէ-
ճէք օլան մէրգիւր խաթէեի, պու

—Քէմալի նէզաքէթինիդտէն նա- շի պունու պէոյլէ սէոյլէմէքտէսի- նիդ... լաքին, մէզքիւր թէպիդ իտէճէկինիդ սիւաւըն նէ իմիշ պա- զալլմ...

—Պաշգա պիր շէյ օլմաեքպ, իլ- լա լուիֆէն վիրմիշ օլտուղունուզ վատին իճրաւընա, եանի, բէք ազ վազըթտան քէնտիլէրէ վիրմէքի- կէ հիւմէթ իտէճէկինիդ վիրմէթաեա պէքլէմէքտէ օլտուղլարընը պիր- տիրմէքտէ տիրլէր, վէ Ամէլի իտէ, մէզքիւր վատինիդի ունուիմուշ օլ- մանըղտան տօլաեք բէք էսէֆ իյլէ- մէքտէ տիր,

—Վազաա օլ պապտէ չօգ գու- սուր իթտիմ, լաքին, ինչալլա հէ- ման պու կիւն կիտիպ մաղուր տի- լէրիմ:

Ֆիլվազը Լիօնէլ օ աղչամըսը տը Լաանէյ գօնաղընա կիթտի,

Վէ օրատա քիմէեի պուլամատը- ղընտան, կէրէք Ամէլի իշին, կէ- րէք զէվճի իշին, վէ կէրէք գաեքն վալիտէսի իշին պիրէր գարթընը պը- րազտը:

Ֆէրտասը կիւնիւ Լիօնէլ Փարիս- տէ իքէն, Կօնթրան տը Լաանէյ, եանի, Ժօրթուն էնիշթէսի Սէն-Ու- էն քէօշկիւնէ կիթտի, -վէ հէնուզ մատմօաղէլլէրէ թագտիմ իտիլէրէք թանըլմը օլմատըղը ճիհէթլէ, եա- լընըղ Լիօնէլին իսմինէ օլտուղու հալտէ գարթընը պըրազտըղտան պաշգա, Ֆէրտասը աղչամ իշին տախի սայիր եազըն ահպապլարըն- տան պազըլարընը տա հազըր պու- լունաճաղլարընը իթթար պիրլէ, պիր չայ իշմէքլիկէ մէրգուճու տա- վէթ իյլէտի:

Լիօնէլ, քէօշկէ տէօնէրէք, մէզ- քիւր տալէթի իշիթտիկինտէ, ա- նինտէ գապուլ իթտիկինտէ տայիր

լազըմ կէլէն ճէվապը եազտը, վէ մէզքիւր մէքթուպու կէթիւրմէք իւզրէ, աթա պինտիրթէրէք պիր խրտմէթքեար կէօնտէրտի:

Պունլար Փարիսէ կէլիպ տէ մէզ- քիւր քէօշքտէ եէրլէշտիքլէրի վա- զըթտա, Ժան Րընօ բօթթալտանէեէ կիտէրէք, մօնսիէ Լիօնէլ Վարթըն իսմինէ կէլէն մէքթուպլարը, ա- նինտէ Սէնթ-Ուէն քէօշքիւնէ եէ- թիշտիրթիմէսինէ հիւմէթ իտիլմէք- լիկի թէնպիհ իյլէմիշ իտի:

Եէվմի մէզպուրէ գատար հիշ պիր մէքթուպ կէլմէմիշ իտի իտէ տէ, Ֆէրտասը կիւնիւ, մատամտը Լաա- նէյին տալէթի իւզրէ, չայ իշմէկէ կիթմէք նիյեթթիյլէ կիյինիպ հա- զըրլանմաղտա իքէն, պիր բօթթա- ճը կէլտի, վէ իւզէրինտէ գօճա պիր գըրմըղը միւհիւր, վէ պիր տէ իսբանեա բուլու պուլունտուղու հալտէ, գօճա պիր մէքթուպ թագ- տիմ իթտի:

Մէզքիւր մէքթուպուն իւզէրի հէմ աճայիպ պիր սուրէթաէ, վէ հէմտէ սայքի օգունամաղ պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ եա- ղըլմըշ իտի:

Լիօնէլ աճէլէ իլէ վէ պիր թէ- լաշ իւզրէ զարֆը եըրթտը, մէք- թուպու չըգարտը, վէ աշնի եազը- լար իլէ եազըլմըշ օլան շու աթի- տէքի խապէրլէրի օգուտու:

Էֆէնտինին էմի ութէնպիհլէրի քեամիլէն իճրա իտիլտիլէր. - Պի- րինճի Ֆրանսուա նամ կէմի իլէ Բըթի-Հալրը նամ կէմի ալտէթ իտէմէեէճէքլէր տիր, գըրմըղը հօ- րօղ տիրէքլէրինտէ էթթալիլէր. - Վանթէօր նամ կէմի Ֆրանսաեա կէլմէք իւզրէ տիր. - Ժիւրիթէր նամ կէմի իլէ տէրունինտէ պու- լունան արապ թայիֆէլէր, Հալրը- րըտա, Պրա-Նօար լօգանթասընտա,

էֆէնտինին էմի մուհիպինճէ, եէ- նի թալիմաթլարա պէքլէմէքտէ տիրլէր:

Լիօնէլ մէզքիւր գըտա պիր մէք- թուպու իքի տէֆա օգուտու, վէ հէր նէ գատար պաշգա պիրիսի օլ մուշ օլտա իտի, պիր շէյ աղտաեա մաեաճագ իտի իտէ տէ, մէրգուճուն լէհճէսինտէն, մաէլինի աշլուճըշ օլ տուգտան պաշգա, մէմուճ տալիս օլմուշ օլմասը աշլաշըլմաղտա իտի:

Մէրգուճ օգուտու պիրթիրտիք տէն սօնրա, չընղըրաղը վուրտու: Բօպէնսօն նէղալինէ կէլտի:

—Տօմէնիգօ Սէպալլա պուրա- տա մը տըր, - տէյի մէրգուճա սիւալ իթտի:

—Էվլէթ էֆէնտի:

—Սէօլլէ քի լէճա իտէրիմ պիր աղ պանա կէլտին...

Բօպէնսօն իթաաթ պիրլէ չըղըպ կիթտի:

Արատտան աճագ պէշ աազըղա կէշտիքտէ Ժան Րընօ օտատան իլէ- րի կիրտի:

—Էֆէնտի պէնտէնիդի մի ի- թէմիշ իտինիդ, - տէտի:

—Էվլէթ, տօթթում:

—Նէ վար տըր, եէնի պիր շէյ վա՛ր մը տըր:

—Օգուտունուզ շու մէքթու- պու...

Լիօնէլ մէզքիւր էօրար նէվին- տէն օլան մէքթուպու մէրգումա վիրտի:

Մէրգուճուն կէօղլէրինտէ տա խի, Լիօնէլին կէօղլէրինտէ կէօ- րիւտիկիւ կիպի պիր էսէրի մէմ- նունիյեթթ միւշահէտէ օլունտու:

—Հէր պիր շէյ նիզամընտա կիթ- մէքտէ տիր, - տէյի պազըրտը մէրգում:

—Օ՛հ, աօղրուտու մէմուճում, - տէտի Գօրա, մուգաթֆարանէ պիր

սէօլլէյիլ իլէ, - զիրա, պէնիմ սա- տըգ տօթթլարըմ, բէք կիւզէլ խըա- մէթլէր իթմէքտէ տիրլէր:

—Էյ շիմտի նա՛ըլ եաբաճագ- սընըգ:

—Ազ կիւնտէն պէն վէ սէն Հազ- րըեա կիթմէլիյիդ, վէ սահիպ ճի- նայիթլէրտէն պիրի պուլունան իլէ, սօն հիսապըմըղը օրրաւընա գօյմա- լըեքը... - վէ պիր քէրրէ տէ մէր- գում քէնտի ճէղասընը չէքմէկէ պաշար պաշլամաղ, զանն իտէրիմ քի, պէն տէ քէնտի պաշլամըշ օլ- տուղում իշի պաշա չըգարմագ ի- յին, եէնիտէն քէսպի գուվլէթ ի- տէճէկիմ տիր:

—Մէզքիւր թէշէպպիւս իթմիշ օլտուղունուզ իշ նէ գատար տէհ- չէթամիդ իտէ, օլ գատար տախի մուգատտէս տիր... - տէտի Ժան Րընօ, - վէ պէնիմ իճրա իտէճէ- կիմ ախըը ինթիդամտա, մալիւմ եա ալըըճա պանա ալիտ օլաճագ տըր, էօլլէ տէյիլ մի:

—Պէնիմ իշին իգթիզա իտէն կիւն եազլաշմաղտա տըր... - վէ հալիլլէ նէօպէթ սիղէ տախի կէլէ- ճէք տիր...

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէն- տի...

—Բէճա իտէրիմ սիղէ, - տէտի Գօրա, - էմի իտինիդ տէ արապամը հազրլասընտար... - չիւնքի Փա- լիսէ ինէճէկիմ տիր... - պու աղ- չամ գօնթէս տը Լաանէյտէ, Պլանշ էրվիէօտէ պուլունաճաղըմ տըր:

Գօնթէս տը Լաանէյին գօնաղը ղայէթլէ վասի, միւզէյեէն վէ միւ- քէլլէֆ պիր հալտէ պուլունմաղտէ իտի:

Հէր նէ գատար պիւլիւք պիր զիւեաթէթ օլմաեքպ, աճագ սատէ

պիր ճեմայեթտէն խաւարէթ իտի
 իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ աախի
 եււզ նէթէրտէն զիեաաւէ միւսա-
 ֆիր թէճէմմիւ իթմիշ օլուպ, սա-
 լօնլար բէք կիւզէլ սուրէթտէ թէն-
 վիր գըլընմըշ իտիլէր, վէ գըսսա
 բանթալօնլու, վէ տիզլէրինէ գա-
 տար չօրապլը, վէ Ծրանսըզ ուսու-
 լինճէ եէշիւ վէ ալթուն ընէկի էլ-
 պիսէլի խըտմէթ բեալար, հէր թա-
 րաֆտա շէրպէթլէր վէ չէքէրլամէ-
 լէր թէքսիլէրի կէզտիլմէքտէ իտի
 լէր:

Գօնաղըն սահիպէսի վէ եախօտ
 գաւառնը, նաոըլ քի մալիւմ տիւր,
 Պլանշ էրլիէօ օլուպ, վէ կէրշի մէր-
 գում, գօնթէսէ բէք չօգ միւսա-
 ֆիրլէր կէլմէքտէ իտիլէր իսէ տէ,
 պուսլարըն իշլէրինտէ, ֆարիս ա-
 ըիսթօգրաթ (աօըլգատէկեան) թա-
 գըմընտան բէք աղ զէվաթ կէօ-
 ըրիւլէպլմէքտէ իտի:

Զիւնքի աօըլգատէկեան թագըմ-
 լարը, միւթէվէֆա գօնթուն, էօյ-
 լէ պիր մէճհուլ իւլ ահվալ գարը
 իլէ էվլէնմիշ օլմասընը ճայիզ կէօր-
 մէքտէ օլմասըգլարընտան, մէր-
 գումէեէ իթիպար իթմէքլիկէ թէ-
 նէզղիւլ իլլէմէքտէ վէ շայէսթէ
 կէօրմէքտէ տէյիլ իտիլէր:

Պլնաէն ալէյ, օլ ազշամ թօթ-
 լանմըշ օլան միւսաֆիրլէրին էքսէ-
 ըիսի տախի, էրպապը բօլիթիգա,
 սարրաֆ, պանգէր, ֆապրիգ աթօր
 վէ էհլի սէնտի թագըմլարընտան
 միւրէթթէպ պուլունմագտա իտի-
 լէր:

Պու խուսուս մատամ գօնթէսին
 քիպր ու ճէնապընա թօգունմագ-
 տա օլտուղունտան, տայիմա պու-
 նուն պիր տէֆի շարէսինի տիւշիւն-
 միւշ, վէ քէնտի օղունա, պիւլիւ-
 ճէք պիր ֆամիլեաաան գըզ ալ-
 մագըղը գուրմուշ իսէ տէ, էսէֆ

օլունուր քի, մախտուսի կօնթրան,
 Ամէլի Մարսիալա ալէադա իթմիշ
 օլուպ, վէ վալիտէսի տէ գարշը կէ-
 լէմէեէրէք, մէրգումէ իլէ էյլէն-
 միշ օլտուղունտան, աթիսթօգրաթ
 թագըմը իքինճի տէֆա օլարագ-
 տախի կիւճէնմիշ, վէ մէրգումէ ի-
 լէ կէլինի պէյնիտէ աախի, օլ սէ-
 պէպտէն պիր պիւրուտէթ հուսու-
 լէ կէլմիշ իտի:

Ամէլի Մարսիալ պու խուսուսու
 բէք ալէա պիլմէքտէ, վէ կէրշի
 աթիսթօգրաթ թագըմլարընը քէն-
 տի գօնաղարընա թէշիֆէ թէ-
 նէզղիւլ իլլէմէմէլէրի, պիզղաթ
 քէնտի քիպր ու զուրուրունա տա-
 խի թօգունմագտա իտի իսէ, պու
 ճիւմէ իլէ տախի, Էաթ քօնթէ-
 շաղըլմագըլըգ, վէ տրապաօը, վէ
 էլմասլարը, վէ կիւմիւշլէրի իւզէր-
 լէրինտէ, տօգուզ թանէ ինճուլու
 պիր թաճ ըէսմի պուլունմասըլա
 իգթիֆա իլլէմէքտէ իտի:

Կէլին վէ գայնանա, հէր նէ գա-
 տար պաթնէն պիր պիրինի ըէտտ
 իլլէմէքտէ իտի իսէլէր տէ, խարի-
 ճէն տախի պիր պիրինի զիեաաւէ-
 սիլլէ թաթեիպ իլլէմէքտէ իտիլէր:

Վէլհասըլ, պուլանըգ պիր հա-
 վա պուլունտուղու վագըթտա, պու-
 լութլար գաթըլաշըպ գաթըլաշըպ
 տա, պիրտէն պիրէ պիր պօրա վէ
 պիր ֆուրթունա պաշլատըղը մի-
 սիլլու, պուսլարըն պէյնիտէ տէր-
 քեար օլան պիւրուտէթ պօրասընըն
 բաթլամասը տախի, ուֆաճըգ պիր
 վէսիլէեէ պէքլէմէքտէ իտի:

Կօնթրան տը Լասնէյ Ամէլիեի,
 ուզուրունտա տէլի տիվանէ օլուր-
 ճասընա սէվմէքտէ օլուպ, վէ պէլ-
 քի տէ օլ մէրթէպէ սէվմէքտէ օլ-

մէրթէպէ սէվմէքտէ օլմասընտան
 նաշի տիր քի, հէման էվլէնտիրքտէն
 սօնրատան պէտ իլէ օլտուղու հալ-
 տէ, գարշըլըգ պիւրուտէթ կէօրէ-
 րէք, ալտանմագտա օլտուղունու
 կէօրմէքտէ իտի:

Մէրգում զայէթլէ գէքի վէ զա-
 յէթլէ տախի էհլի տիգ գաթ օլտու-
 ղունտան, Ամէլինին քէնտիսիլլէ,
 անճագ քիպրինին խաթըր իշին էվ-
 լէնմիշ, վէ քէնտիսինի տախի ան-
 ճագ պազը վագըթլար սէվմէքտէ
 օլուպ, վէ սայիր վագըթլար իսէ,
 հէմ զիեաաւէսիլլէ սօուգ մուամէլէ
 իթմէքտէ, վէ հէմ տէ էօյլէ օլմա-
 սընը, պիլա ֆիւթուր սէօյլէմէքտէ
 իտի:

Գօնթ կօնթրան, օլ պապտէ ա-
 շուրի մէրթէպէ քէտէր տույմագ-
 տա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ
 տախի, տալա զայրէթտէն վէ ճէնա-
 ըթթտէն տիւշմէքտէ տէյիլ իտի:

— Ամէլի տահա չօգ կէնճ տիր,
 — տէտի մէրգում քէնտու քէնտու-
 յէ, — քէնտի սինինտէ տէրքեար
 օլան ֆէնալըգլար բէք տէրին քէօթ-
 լէրին սալմըշ օլմասեաճագլարընտան,
 իսլահը հալլէմէլի էղլէպտէն տիր...—
 տիմէք տիր քի, պէնիմ իշինմէրգու-
 մէի իսլահ իթմէք իշին, տայիմա օգ-
 շաեարագ կիթմէքլիք, թաթլըմուա-
 մէլէլէր իթմէքլիք, վէ թէհամմիւլ
 իւզըն պուլունմագըլըգ, հէմ ֆարզ
 տըր վէ հէմ տէ էլլէմիեէթտէն
 տիր... — պէն քէնտի հագըքնտա
 տայիմա մուհապէթ իպրագ իտիպ,
 վէ տայիմա հիւսնիւ մուամէլէտէ
 պուլունա պուլունա, իհթիմալ տըր
 քի, պիր կիւն տէ մէրգումէեի պէ-
 նի սէվմէքլիկէ մէճպուր իտէպիլէ-
 ճէկիմ տիր...:

Մէրգումուն պու իւմիտինին սէ-
 մէրէսի կէօրիւլիպ կէօրիւլէմէմիշ
 օլմասընը, իլէրուտէ անլաեապիլէ-

ճէկիզ տիր:

Ամէլի մէրգլար ճէմիեթ ազշա-
 մըսը, Սէն-Տօմինիք սօգաղընտա
 վագը մէրգլար գօնաղըն իւշիւնճիւ
 սալօնունտա, էթրաֆընը շէվիրմիշ
 օլան պիր թագըմ աշգպաղլար օր-
 թասընտա, էյտէ եէլբագէ օլուպ,
 վէ կիւլշէնի լէպլէրինտէ իսէ կիւ-
 լիւմէյիլլէր կիւլլէրի աշլըմագտէ
 պուլունտուղու թագտիրտէ, քէնտի
 հիւսնիւ ճէմալի վէ շիյվէ վէ աթ-
 վարըլա եըլաըզ կիպի բարամագ-
 տա իտի: վէ մէրգումէնին բիշին-
 տէ կէզմէքտէ պուլունան մէրգու-
 ման տէլիգանլը տիլտատէլէր, մէր-
 գումէ հէնուզ քէնտիլէրէ աշլըպ
 ֆիքրինի պէեան իթմէքսիզին եա-
 լընըզ պիր սուրէթի նիւաղիշքեա-
 րանէտէ օլտուղու հալտէ էյլէն-
 մէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ
 իլէ տախի մէրգումլար, անըն պիր
 կիւն տէկիլ իսէ տիկէր պիր կիւն
 քէնտիսինի թէսլիմ իտէճէկինի րա-
 նա քէշֆ ու ֆէհմ իլլէմէքտէ օլ-
 տուղլարընտան, հէր պիրի քէնտի
 թարաֆընտան, կիւն վէ սաաթ վէ
 նէօպէթէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Ամէլի գաթէն տօղուշունտա շիյվէ
 վէ ճիլվէեի սէվէն, վէ կիւնտէն
 կիւնէ տէ աթըրըպ արսըզլըգ իտէն
 գարըլարտան օլտուղունտան, վէ
 աշգպաղըգտա զայէթլէ ուսթա
 պուլունտուղունտան, բէշինտէ կէզ-
 մէքտէ օլանլարա, հէմ պիւթիւն
 պիւթիւն իւմիտ վիրմէմէք, վէ հէմ
 տէ իւմիտլէրինի պիւթիւն պիւթիւն
 քէմմէմէք էֆքեարըլա, թէքմիլ
 ֆընտըգ ճըլըղը մէվգըի իճրայէ գօյ-
 մագտէ իտի, շէօյլէ քի, պուսլար-
 տան քիմիսինէ կիւլիւմէեէրէք,
 վէ քիմիսինէ տախի կէօզ օյիաթա-
 րագ, պաթըլ իւմիտ վէ թէսէլի իլ-
 լէմէքտէ իտի:

Վէլհասըլ, պու հարէքթիլէրինին

քեռֆֆէսինտէն տախի, գօճասը. նը պիր կիւն ճանտան սէվմէկէ պոշլաեաճաղընա տայիր հիշ պիր ի միտ պուլունմատըղը անլաշըմագ-տա իտի:

Գօնթէն զոյնթիւ սիւպիւ վէ պոյնու վէ գօլարը տըգ. ետնի աէգօլթէ պիր էլպիսէ կիլինմիշ օլտու-դունտան, մէրվէրվարի պէեաղ վի-ճուտի կէօրիւնմէքտէ իտի:

Նէ պոյնունտա պօղաղընտա, վէ նէ աէ գօլունտա բարմաղլորքնտա պլթունա ինճուեէ վէ միւնէվհէրա-թա տայիր հիշ պիր շէյ պուլուն-մագտա տէյիլ իտի:

Իրէք կիպի սարը սոչլարը. շէօյ-լէ պիր տիգ գաթարըղլոգ իւզրէ տն-նընտան եւգարը գալորըրլարագ թէքէսինաէ թօրլանըմըշ, վէ ֆիլ-տիշինտէն մատմուլ պիր թարագ իլէ թուլթուրուլմուշ իտի:

Վէ իքի գըթա ուզուն պուգլա-լարը, պագըրտան մուսաննա եը-լանլար կիպի գըվըրլայ բարլատըգ-լարը հալտէ, պիրի ումուգու իւզէ-րինէ տիւշմէքտէ, վէ տիկէրի տա-խի կէրտանքնտան աշաղը սարգա-րագ թա պէլինէ գատար ինմէքտէ իտի:

Ամէլի տը Լաանէյին վիճուտի դա-լէթլէ թէնապիւպինտէ օլարագ, ինճէ վէ լասթիլի պիր պէլէ մալիք օլտուղու կիպի, աղալարը տախի զիեատէ միւտէվվէր շէքլտէ օլտուգ-լարընտան, հատաէն զիեատէ պիր գուվվէյի ճաղիպէ իճրա իտէպիլ-մէքտէ իտիլէր:

Մէրգուլմէնին գօճասը օլան գօնթ կօնթրան ուզաղտա տուրարագ, հէյպէթլէ գարըշըգ պիր թէհայ-եիւր իւզրէ մէրգուլմէեի թէմաշա իթմէքտէ, - վէ պիր կիպի կէօնուլ աղապը գալպինտէ հիւք միլէմէք-տէ իտի:

Ամէլիեի հատաէն զիեատէ կիւ-զէլ վէ հատաէն զիեատէ աշըգ պիր հալտէ կէօրմէքտէ իտի:

Մէրգուլմէքէնտու քէնտույէ, էկէյի պու պէնիմ գէվճէմ, քէն-տիտինի, խարիճտէն տատմարա պու մէրթէպէլէրտէ տիպէր վէ շիյվէլի պիր հալտէ կէօրմէքտէ վիլիէ չաղըշըր իտէ, տրթըգ պէն գօճասը պուլունտուղուլմ հալտէ, ֆաղլա օլարագ, նէ ֆարգըմ վէ եախտ նէ ֆարգը գալաճագ տըր տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Պիրաէ պու հէնկեամտէ Ժօրթ իլէ պիրատէրի Լէօթլ կէլտիլէր, Ժօրթ հէր վաղըթտան զիեատէ սէվինճիլի վէ հալտէրթիլի պիր հալտէ պուլունմագտա իտի:

Լէօթլ իտէ մուղայիլի օլարագ մահգուն վէ օլկուն պիր հալտէ իտի:

Լէօթլ քէնտի պիրատէրի Ժօրթ-տան իշիթմիշ օլտուղու հալտէ, կօնթրան տը Լաանէյին, Լիօնէլ էնիլթէ վարթընը տալէթ իթմիշ պուլունմագտա պիլմէքտէ իտի, վէ մատմուլաղէլլէր տախի տալէթ իտիլ-միշ տիրլէր զաննը իլէ, մէրգուլմէ-լէրին տախի կէլմէլէրինէ իւմիտլար պուլունմագտա իտի:

Մէրգուլմէնէվճիվան քէնտու քէն-տույէ, աճապա կէլէճէքլէր մի, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի:

Աճապա, քէնտի սէվմէքտէ օլտու-ղու Մարիեի, օրատա կէօրմէքլիք իգ պալինէ նայիլ օլաճագ մը իտի:

—աճապա, կիւնտէն կիւնէ աճապա պիր հալ քէպ իթմէքտէ օլան մէրգուլմէ իլէ, հիշ տէյիլիլիտէ պիր գաշ լաղըրտը իտէպիլէճէք մի իտի:

Մէրգուլմէ պու եօլտա շիւքհէլէր քէնչէսինտէ պուլունտուղունտան, տայիմա աշգ ու սէվտաեա միւպ-թէլտ օլանլարա մախսուս օլտուղու

սուրէթտէ, աղլ ու ֆիքրի առէ-թա պիր իշքէնճէ չէքմէքտէ իտի:

Պու հէնկեամտէ, Ամէլի քէնտի էթրաֆընը սարմըշ պուլունտան զէն-տօթլար օրթասընտան չըգարագ, մէրգուլման պիրատէրլէքլինէ տօղ-րու պիր գաշ առըմ իլէրու կիլթտի, վէ քէնտի նաղիք էլլէրլիլէ տախի մէրգուլմանըն էլլէրլինի թուլթու:

Լէօթլուն սօլկուն լէհճէսի մէր-գուլմէնին նաղարը տիգգաթընա վուրտուղունտան,

—Ա, նէ տիր պու հալ սէնտէ, առէթա պիր էօլիւ սիմասը քէսպ իթմիշին տիր, նէ վար տըր, նէ օլտու սանա, աճ, աղսըղ աճ, - տէտի մէրգուլմէ:

Լէօթլ պու լաղըրտըլար իւզէ-րինէ, աշգ ու սէվտա լաղըրտըսը աշլան պիր զըղ կիպի զըղարըպ պօղարմաեա պաշլաեարագ:

—Հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր, հէմիլէրէմ... - տէտի բէքէլէեէրէք:

—Սէնտէ պիլիսին քի պէն սանա ինանմամ... - տէտի մէրգուլմուն հէմիլէրէսի, -ճիւզիճէ էվվէլ գամ-պագ կիպի պէեաղ օլտուղուն հալ-տէ, շիմտի իտէ գըր գըրմըղը քէ-սիլտին... -հիշ շիւքհէմ եօգ տուր քի սէնին պիր տէրտին, պիր մէրա-գըն պուլունմագտա օլմալը տըր...:

—Վագաա էօյլէ տիր, պիրագ մէրագըմ վար տըր, ֆագաթ, կէ-չիճի պիր ֆէնալըգտան իպարէթ տիր:

—Տօղրու սէօյլէ, պօշ պիր շէյ մի տիր, եօգսա պիւեիւճէք պիր տէրտին մի վար տըր:

—Սահիհէն սէօյլէրիմ քի սէօյ-լէտիլիմ կիպի տիր...:

—Տահա իյի եա... -եօգսա պէ-նի տիւշարը էնտիշէ գըլաճագ ի-տին...:

—Պէն անըն տէրտ ու մէրագը-

նը բէք ալէա պիլմէքտէյիմ, տէ-տի Ժօրթ կիւլէրէք:

—Նէ տիր պագալըմ, -աէտի Ա-մէլի իգհարը մէրագ իտէրէք:

—Նէ օլաճագ, բէնչէյի աշգ ու սէվտաեա տիւշար օլմուշ տուր:

—Նէ սէօյլէեօրսուն, հէնուղ պու սիննինտէ մի, -տէյի պագըր-տը Ամէլի գահգահա իլէ կիւլէրէք:

—հէլէ շունա պագընըղ, տիլմէք տիր քի վագթլինտէն էվվէլ ուեանան չօ-ճուղլարտան պիրիսի օլմուշ տուր, էօյլէ մի... -շիմտի անլատըմ հա-լինին սէպէպինի... -լաքին, պու հալ քէնտիսինէ...:

Լէօթլուն, հէմիլէրէսի թարաֆըն-տան, քէնտիսինին միւտտէթի էօմ-րիւնիլ ֆէտա իթմէքլիկէ հաղըր պուլունմագտէ օլտուղու պիր աշգ ու ալէագաեա գարըշ, էօյլէ իս-թիհղալար իւզրէ ճէվապ վիրիլտի-կինի կէօրտիւքտէ, պիւթիւն պիւ-թիւն բէնկի աթտը, վէ հիշ պիր ճէվապ տախի վիրմէտի:

Պու հէնկեամտէ Ամէլինին մէք-թէպ արգատաշլարընտան իքի նէ-ֆէր կէնճ գատընլար կէլտիքլէրին-տէն, մէրգուլմէ անլէրի գարըլա-եըպ գապուլ իթմէք իւզրէ, քէն-տի պիրատէրլէքլինի թէրք իլէ պը-րագըպ կիլթտի:

—Սահիհէն սէն օլ հինտիալը պիր նապապը, պիր բրէնտի թանըմագտա մը սըն - տէյի սիւալ իթտի մէր-գուլմէ կէնճ գատընլարտան պիրի Ամէլիեի սըգը սըգը գուճագլաեա-րագ:

—Նա՞սըլ նապապ, նա՞սըլ բրէնտ, - տէտի գօնթէն մէրգուլմէնին սիւ-ալինէ թէաճճիւպ իտէրէք:

—Շիմտի հէր քէսին լիսանընտա պուլունտան զէնկին պիր նէվճիվանը... մէրգուլմէ քէնտի մէմլէքթիլին-տէ ալթուն վէ միւնէվճէրաթ մա-

տէնչերինէ մալիք օլուպ, վէ պու-
րատա իսէ միլիօնլար սարֆ իյլէմէք.
տէ իմիշ...

—Հալէա սէօյլէտիկինիդտէն պիր
շէյ անլաւաւմաթուրում, քիմ իմիշ
աճապա...

—Լիօնէլ Վարթըն նամ...

Պունուն իւզերինէ զաթէն Ամէ-
լինին սօլկունճա օլան լէհճէսինտէ
պիր բէմպէլիք հասըլ օլմաւա պաշ
լատը, վէ ճէվապ օլարապ տախի,

—Էվլէթ, մէրգումու թանքմագ-
տաւըմ... —Կէշէն կիւն պիրատէ-
րիմ Ժօրթ թագտիմ իթտի մէր-
գումու պանա...

—Սահիհէն սէօյլէտիկի գատար
սահիպ լէթաֆէթ պիր զաթմը տըր...

—Տօղրուսու պէն բէք պէկէն-
տիմ, բէք մէմնուն օլտում...

—Մէրգում տախի պու ագշամ
պուրատա պուլունճա՞գմը տըր...

—Մէէմուլ իտէրիմ...

—Աճապա օլ քէնտի տիպէր Եէ-
կէնչերի Բահադէր տախի պիր-
լիքտէ կէլէճէքլէրմի տիր...

—Զանն իթմէմ...

—Սէպէպ...

—Զիւնքի պէն հէնուզ մէրգու-
մէլէրի թանքմագտա օլմաւորըմ-
տան, թապիաթիյլէ տալէթ իտէ-
մէմիշիմ տիր...

—Էլպէթթէ սայիր պիր կիւն մէր-
գումէլէրի տախի տալէթ իտէճէք-
սինիդ տիր, էօյլէ տէյիլմի...

—Շիւբհէսիդ, Ֆադաթ, էվլէլա
պիր քէրրէ մէրգումէլէր պանա
թագտիմ գըլընմալը վէ թանքմալը.
Եըմ քի, պատէհու պէն տէ տա-
վէթ իթմէքլիկէ ճէսարէթ իտէպի-
լէյիմ...

—Պիլլիմիսինիդ, պիրատէրինիդ
Ժօրթ, — (Եկէր թէվաթուրա ինանը-
լըր իսէ) — մէրգումէլէրտէն էն պիւ-
լիւկիւնէ աշգ ու սէվտա վիրմիշտիր...

—Իհթիմալտէն տիր, Ֆադաթ,
հէնուզ պէն իսպէրտար պուլուն-
մագտա տէյիլիմ...

—Սէօյլէտիկինէ կէօրէ, հաթթա
պիրպիրինի ալաճագլար իմիշ...

—Ժօրթ հէնուզ պանա օլ պապ-
տէ հիշ պիր շէյ աշմըլ տէյիլտիր...

—Հաթթա մէրգումէ մատմա-
զէլ Վարթընլար պիւլիք պիւլիք
տէ սէրվէթլէշէ մալիք պուլուն-
մագտա իմիշէր, — տէտի մէրգու-
մէ, օլ պապտէ մալիւմաթ լաւըգա
ալմըլ օլտուղունու պէհան իտէրէք,

—պէ հէրինին ալթըլար միլիօն ֆրանգ
բարալարը պուլունտուղունտան, ագ-
տը նիքհաշարընըն իճրա իտիրտի-
կի սաաթտան, գօճալարը մէղքիւր
զէնկինիկէ գօնճագլար իմիշ...

—Ալթը միլիօնմու, — տէտի Ամէլի
թէաճճիւպ իտէրէք...

—Էվլէթ, ալթըլար միլիօն...
վէ պուտա բէք սահիհ պիր շէյ տիր-
էկէր էօյլէ իսէ, պիրատէրիմ Ժօրթ
իշին, հէման պու ագշամտան լա-
զըմ կէլէն գօնթրաթըն իմզալան-
մասընը արգու իտէրիմ...

—Հէմ
կիւզէլ պիր զէվճէքէ, վէ հէմ տէ
սէնէվի իւշ Եիւզ պին ֆրանգլըգ
պիր կէլիլէ մալիք օլմագ, տօղրու-
սու, օնէ ալէա շէյ, պուլունտան
տա կիւզէլ պիր իսէհալ վէ պիր
րիւհա օլմագ...

—Էվլէթ, էկէր պիրատէրինիդ
իսթէր իսէ, մէղքիւր րիւհաւա մա-
լիք օլապիլէճէք տիր...

Պիր տէ պու հէնկեամտէ պիրին-
ճի ալօնուն գաբուսու աշըլտը, վէ
իշէրի պիր ուշագ կիրէրէք,
—Մ. Լիօնէլ Վարթըն... —տէյի
խապէր վիրտի...

Պու խապէրին իւզերինէ, քեաֆ-
ֆէյի գատընլար կէօղլէրինի գա-
բուտան թարաֆա շէվիրտիլէր, վէ
Լիօնէլ տախի քէմալի լէթաֆէթ

վէ զարաֆէթ իւզրէ իշէրի կիրտի,
Զաթէն մէրգումէհէ (Գօրա) սէթ-
րի բանթալուն բէք կիւզէլ Եադըշ-
մըլ օլտուղտան պաշգա, ագշամքի
թօալէթի իսէ, բէք կէօղլէ վուրուր
սուրէթտէ պուլունմագտա իտի...

Մէրգումէ սիւհաշ էլպիսէ կիլին-
միշ օլուպ, վէ սիւհաշ էլպիսէհի տէ
կիլինիպ Եադըշտըմագլըգ տա գա-
թէն կիւզիւք պուլունտուղու հա-
տէ, բէք կիւզէլ սուրէթտէ Եա-
դըշտըմըլ օլտուղունտան, հիւսնի
թէհասիւպիտէ պուլունտան պօհու
վէ վիճուտի մէյտանէ չըգմըլ իտի,
— կէօմէլի Եադասը պէհալ պիր
պօհուն պաղը իւզերինէ չէվրիլմիշ
օլտուղունտան, զայէթլէ պէհալ,
պէրրագ, վէ միւտէվլէր կէրտանը
կէօղլէ վուրմագտա իտի...

Լիօնէլ (Գօրա) բէք տիպէր օ-
լուպ, վէ բէք տէ ճաղիպէլի պու-
լունտուղունտան, օրատա պուլուն-
տան գատընլարըն Եիւրէքլէրի, ա-
նինտէ պիրաղ զիւհաթէճէ շաբուգ-
լուգ իւզրէ վուրմաւա պաշլատը-
լար...

Ամէլի տը Լասնէյին վիճուտինի
պիր հարէրէթ տիր գաբլատը, չիւն-
քի մէրգումէնին շէհվէթ տուլղու-
լարը ուհանմաւա պաշլատըլար...

Եիւզքէրրէ թէշէքքիւլէր իտէրիմ,
քի, քէմալի հիւրմէթինիդ իգթի-
զաթնճա, հէր նէ գատար կիճ
գալմըլ իտի իսէ տէ, տալէթիմիդի
գապուլ պիրլէ թէշէրիֆէ լաղպէթ
պուլունմաշունուգ տուր... —պու-
պիր սահիհ տօսթլուգ ալէամէթի
տիմէք օլուպ, վէ ֆիլվաղը զաթը
ալինիդ տէ պիլիմ սատըգ տօսթ-
լարըմըգտանսընըլ, էօյլէ տէյիլմի...

—Քէմալի իֆթիլսար իլէ քէնտի-
մի տօսթլարընըգտան աւտ իտէրիմ,
մատամ, — տէյի ճէվապ վէրտի
Լիօնէլ մէրգումէնին ալթը տիլմէ-
լի էլտիվէնի Եօգարընտան պիլէ-
կինի պուս իտէրէք...

Լիօնէլին տօտագլարը Ամէլինին
պիլէկինէ թօգունուր թօգանմալ,
պիր հարպանըն թէլլէրինէ թօգա-
նուլտուղունտա, թահրիք օլուն-
տուգլարը միսիլու, մէրգումէնին
տուլղուլարը թէլլէրի տախի թահ-
րիք օլունտուլար...

Մէրգումէնին վիճուտինտէ օլ-
անտէ օլ մէրթէպէ պիր աշգ ու
սէվտա էլէքթրիգատը հասըլ օլմա-
ւա պաշլատը քի, էկէրչի Լիօնէլ
սահիհէն պիր էրքէք օլմուշ սլա
իտի, թահթը թէհասիլինէ տիւշէ-
ճէկինտէ ալա չիւբհէ ճայիդ օլա-
մաւաճագ իտի...

Կօնթրան տը Լասնէյ տախի կէ-
լիպ մէրգումուն էլինի թուլտու-
ղունտա, մէրգում տախի,
—Ինշաալլահ պէնտէնիդի վալի-
տէնիդ մատամ գօնթէսէ թագտիմէ
հիմմէթ պիրլէ, պատիլի շէրէֆիմ
օլաճագսընըլ տըր, — տէտի...

—Իշթէ քէնտիսի տէ պուրատա
տըր... — տէյի ճէվապ վիրտի
Կօնթրան...

Մէրգումէ գատըն հէր նէ գա-
տար բէք սիւսիւ, վէ պիրաղ կէնճ-
ճէ պիր էլպիսէ կիլինմիշ իտի իսէ

վէ զարաֆէթ իւզրէ իշէրի կիրտի,
Զաթէն մէրգումէհէ (Գօրա) սէթ-
րի բանթալուն բէք կիւզէլ Եադըշ-
մըլ օլտուղտան պաշգա, ագշամքի
թօալէթի իսէ, բէք կէօղլէ վուրուր
սուրէթտէ պուլունմագտա իտի...

Մէրգումէ տիթրէմէքտէ օլան է-
լինի ուղատարագ մէրգումուն էլի-
նի թուլտու, վէ Եօքրի իգթիլապ
իւզրէ պուլունտան պիր սէս իլէ տա-
խի...

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի,

տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, էօյլէ կիւլէճէք սուրէթտէ պիր շէյ Ետր. մըլ տէյիլ խտի:

Մէրգուլէ Լիօնէլի քէմալի լէթաֆէթ վէ հիւրմէթ իւզրէ գա. պուլ իյլէտի:

Մէրգուլէ հէր նէ գատար բէք պտեաղը պիր հալտէն մէղքիւր մէվգընա վասըլ օլմուշ խտի իսէ տէ, քէնտի ավօվար ու ըէֆթարըն. տան ասլա պէլլի իթմէքտէ օլմա. դընտան, հէր քէսին, ասլէն պիր ասըլգատէկեանտէն օլմասընա ինա. նապիլէճէկինտէ չիւբհէ Եօգ իտի:

Ժօրթուն Եանընա պիր տէլիգանլը Եազլաշտը:

—Թէպրի՛ք իտէրիմ, ազիզ տօս. թում, — տէտի մէրգուլ, վէ Ժօրթ տախի կիւլէրէք:

—Բէմալի մէմնունիյեթլէ գա. պուլ իտէրիմ, ֆազաթ գա՛նդի խուսուտա թէպրիքէ հիւմէթ իյլէ. մէքտէսինիզ. . .

—Սիրք Եօգաղընտա իշթիրա իթ. միշ օլտուղունուզ օլ կիւզէլ գօ. նազտան տօլաԵր. . .

—Բի՛մ սէօյլէտի պուլնու սիզէ, — տէյի սիւալ իթտի Ժօրթ պիր Ե. սէրի իզթիրապ իւզրէ:

—Պիզիմ թաբիշիէր սէօյլէտի, չիւնքի սիզին տէ թաբիշիէրինիզ մէրգուլ իմիշ. . . Եօգսա խիւա՛ֆմը սէօյլէմիշ տիր. . .

Ժօրթ ճէվապ վիրմէզտէն էվվէլ, իզհարը թէրէտտիւտ իւզրէ Լիօնէլ Վարթընըն Եիւզիւնէ պագտը:

105

Լիօնէլ Ժօրթուն ֆիքրինի անլա. տըղընտան, ճէվապ պիրլէ:

—Ազիզիմ Ժօրթ, արթըգ չիմտի իշէր էօյլէ պիր հալ քէսպ իթմիշ. լէր տիր քի, հիշ պիր շէյի սագլա.

մագլըգ միւմքին օլմատըգտան պաշ. գա, հաթթա, ֆամիլեանըլ տօսթ. լարընա վուգուլի հալի խապէր վիր. մէքրիկին տախի վագթը կէլմիշտիր, —տէտի:

Վէ պատէհու մէրգուլ տահա զիեատէ պիր միւֆսիտլիք իճրա իթ. միշ օլմագլըգ նիյեթլիլէ, օրատա սայիր հազըր պուլունանլարա խի. թապէն տախի:

—Մ. Ժօրթ կիւզէլ պիր գօնագ. սաթըն ալըպ աօնաթտըրմըլ տըր, չիւնքի թէէհհիւլ իյլէեէճէք տիր. . .

—Եկէնիմ Լօրա Վարթընք ալա. ճագ տըր, վէ պէն տէ քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ քի, պէօյլէ հէր ճիհէթլէ միւնասէպէթ պուլունան պիր ագտը իզտիվաճ վուգուլ պուլաճագ տըր. . . իսթիզ. պալտէ պուլ մէրթէպէ իգպալ ու քէատէթի մուճիպ օլաճագ օլան պիր ագտը իզտիվաճ, բէք նատի. րէն կէօրիւմիւշ տիր. . .

—Աշգ ու սէվտա իւզրէ էվվէն. մէքրիք կիպի թաթըր պիր շէյ օլա. մազ. . . —տէտի Ամէլի Լիօնէլին

գուլաղընա էկիլէրէք, վէ սայիր զաթլար տախի Ժօրթու պիւյիւք սէվինճիլ թէպրիք իթմէքտէ իքէն, մէրգուլէ տախի — լաքին պուլ պիր իւեա տըր. . . էվվէթ, պուլ ան. Ժագ պիր իւեա տըր. . . —տէտի:

—Սիզ էօյլէ՛ մի ինանմագտասը. նըզ, — տէյիսիւալ իթտի Լիօնէլ:

—Պէնճէ հիշ պիր չիւբհէ ճայիզ տէյիլ տիր. . . —պիր գօճա, պիր գարը իյին, գանունէն թայեին գը. լընմըլ պիր էֆէնտի տիմէք տիր. . .

—Քիմսէ քէնտի էֆէնտիսինի չօգ. վագըթ սէվէմէզ. . . —հէր Եիւրէք սէրպէսթիկէ մէյեալտըր, վէ պի. նաէն ալէյհ հէր գարը սէրպէսթ. ճէ քէնտի իսթէտիկինի ինթիխապ իթմէքրիկէ խահիշկէր տիր. . .

Ամէլի պուլ զարիպ լագըրտըլարը վէ հիւ.քմիէրի պէօյլէճէ սէօյլէտիք. տէն սօնրա, պիրտէն պիրէ հավա. Եր չէվիրէրէք:

—Իմտի, մօնսիէօ Լիօնէլ, տիմէք տիր քի զաթընըլ իլէ խըսըմ՝ օլա. ճաղըզ տըր, էօյլէ՛մի, տէտի:

—Մատամ, Եօգսա խըսըմ՝ օլ. մագլըգմըգտան. տօլաԵր էսէ՛ֆ մի էյլէմէքտէսինիզ. . .

—Հա՛շա, հաթթա մուղայիրի օ. լարագ բէք տէ մէմնուն վէ մէս. րուր օլմագտաԵրմ. . . — ֆագաթ, տէյիլքի օլ խեեայի օլան ֆամիլ.

Եաճա գարապէթէ էհէմիյեթլէ վէրտիկիմ իչին մէմնուն օլմագտա. Երմ, իլլա, սիզին Եէնի պիր հալ ու մէվգը քէսպ իտէրէք, պիզիմ իչիմիզէ կիրմիշ օլաճաղընըլ իչին

մէմնուն օլմագտաԵրմ. . . — չիւն. քի պէն սիզէ պիր ագրապատան չօգ զիեատէ էհէմիյեթլէ վիրմէք. տէյիմ. . .

—Տօթլարընըգտան պիրի օլա. ճաղըմ տըր, էօյլէ տէկի՛լ մի:

—Տօթլարըմըգտան պիրի. . . — տէտի աղըր աղըր սէօյլէ, էրէք Ա. մէլի, օգ վարի քիբրիքլէրի ալթըն. տան աթէշ կիպի բարլամագտա օ.

լան տիւպէր կէօյլէրինի Լիօնէլէ տիրէրէք, վէ չէհվէթէ տայիր պիր սէօյլէյիշլէ սէօյլէեէրէք, — պիր տօսթ. . . էվվէթ. . . սիզ պէնիմ պիր տօսթում օլաճագսթըլ. . .

Մէրգուլէնին թէլաֆֆուլունտա պուլուն ան ճէլվէքեարանէ պիր Ե. սէր, մէղքիւր տօսթլուզ լուղէթի. նին մանէասընք, պիր սուրէթիլա. րիպէտէ օլտուղու հալտէ թտատիլ իյլէմէքտէ խտի:

Կօնթրան տախի Ամէլի իլէ Լիօ. նէլին Եանընա կէլտի, — վէ հէր քէ. սին մէրագընք տալթէթ իյլէմէքտէ օլան, վէ գըզ կիպի պիր կիւզէլ.

իլէ մալիք պուլունան տէլիգանլը. նըն (Լիօնէլ) լագըրտըլարընք իշի. տիպ տիյնէմէքրիք մէրագընտա պուլունարագ, սայիր պիր գաշ միւսաֆիրլէր տախի արգասընտան կէլտիլէր:

—Սայիր տէֆա ՖրանսաԵա կէլ. միշմի իտինիզ, — տէյի սիւալ իթ. տի մէրգուլ գօնթ, Լիօնէլէ:

—Խայր, իլք տէֆա օլարագ կէլ. միշիմ տիր. . .

—Տօղրուսու ինտըլմաԵաճագ պիր շէյ տիր պու. . .

—Սէպէ՛պ. . .

—Չիւնքի Փարիսիլէրտէն զիեա. տէ պիր Փարիսի հալինտէ պուլ. լունմագտասընըլ. . .

Լիօնէլ պուլնուն իւզէրինէ կիւ. լիւմնէտի:

—Սիզին պուլ սէօյլէյիշլինիզ, քէ. մալի նէզաքէթինիզտէն նէշէթ իթ. մէքտէ տիր, իմտի օլ պապտէ պէ. Եանք թէշէքքիւր իտէրիմ. . .

—Չօգ սէյեահաթ իթմիշմիսի. նիզ տիր:

—Սայքի վագթի թըֆլիյեթլիմ. տէն պէրու Եօլճուլուգ իթմէք. տէյիմ:

—Եալընը՛զ մը կէզմէքաէսինիզ:

—Խայր, պանա պիր ըհպէրլիք վէ պիր մէնտօրլուզ իթմէքտէ օ. լան, վէ զայէթլէ նամտար զաթ.

լարտան պիրի պուլունան ագրա. պամտան պիրի իլէ կէզմիշիմտիր. . . վէ մէրգուլմտան պաշգա տա հիշ

պիր մուալլիմտէն տէրս ալմամըլմ տըր, վէ հաթթա սէօյլէմէքտէ պուլ. լունտուղում ալթը Եէտի իսանը տա մէրգուլմտան էօյլէնմիշիմտիր. . .

—Փարիստէ տախի մէրգուլ իլէ պիրլիքտէ՛ մի կէլմիշլինիզ տիր:

—Էվվէթ, չիւնքի ասլա մէրգուլ Եանըմտան տըրըլմազ. . . — Տօմէնի. գօ Սէպէլլա (մէրգուլմուն իսմի տիր)

մէքսիկոն աթէշէի վերտի :

Վէ քիւլա՛հ շէքինտէ պուլունան ուժաճըգ պիր գուրչուն կիտիպ , թամ մէգքիւր օրէեա քեաղըտընըն իւզէրինէ սարլանտը :

Սէյիրճիլէր , անինտէ էլլէր վուր-մաեա պաշլատըլար :

— Բէճա իտէրիմ սիղէ , — տէտի Լիօնէլ , — պու գատարճըգ ուժապ պիր շէյտէն տօլաեք , պէնտէնիդի ալգըշլամանընը . . . զիրա շայէսթէ տէկիլ տիր . շիմտի պունտան չօգ զիեատէ շայեանը տիգգաթլարընը իպրաղ իտէեիմ . . .

Վէ պունուն իւզէրինէ , արտ ար-տա տէօրթ գըթա գուրչուն պօ-շալթտը , վէ պիր տէօրթիւ օրէրա քեաղըտընըն տէօրթ քէօշէսինտէ-քի տէօրթ նօզթանըն տա թա իւ-զէրլէրինէ վուրտու :

— Ա՛ , մօնսիէօ , արթըգ պու հիք-մէթ նէվինտէն պիր հիւնէր տիր . . . — տէյի պաղըրտը մէրգու՛մ էվվէլքի իթիմատսըղըգ կէօսթէրմիշօլանտէ-լիգանլը տիւշարը թէհայեիւրի ա-զիմ օլարագ . — ֆագաթ , էկէր գարշընըգտա պուլունան պիր քեա-ղըտ բարշասը օլմաեք պ տա , իլլա ճանլը ինսան օլսալար տախի , այնի ֆիլթուրսուղլուգ , վէ այնի մէհա-րէթ իւզրէ , պէօյլէճէ նըշան ալա-պիլի՛րմիսինիզ :

— Հայ հայ , շիմտի անըն տախի իսպաթընը իպրաղ իտէպիլիլիմ . . .

— տէյի ճէվապ վիրտի Լիօնէլ , վէ պատէհու Կօնթրանա տէօնէրէք , — Մօնսիէօ , հիմմէթ իտիպ էմր իյլէ-սէնիզ տէ , տէհիլգտէ պէքլէմէք-տէ պուլունան պիզիմ ուշագլար-տան Թօպի նամ արապը պուրաեա շաղըրսալար , — տէտի :

Մ. տը Լասնէյին պիր իշարէթի իւզէրինէ , քէնտի խըտմէթ քեար-լարընտան պիրի կիտիպ անինտէ

Թօպիեի կէթիրտի :

Լիօնէլ մէրգու՛մ արապա իսբան-եօլճա պիր գաշ լագըրտը սէօյլէ-տի , վէ մէրգու՛մ տախի քէմալի թէվաղու իւզրէ պաշընը էյտի :

— Բէճա իտէրիմ սիղէ , պունա պիր թապանճա իլէ պիր եաբրագ տախի սիկարա քեաղըտը հիմմէթ իտինիզ . . . — տէտի Լիօնէլ :

Մէրգու՛մ մէգքիւր պօշ թապան-ճանըն աղղընա մէգքիւր քեաղըտը տը բօլաթարագ եաբըշտըրտըգտան սօնրա , քէնարլարընը իսէ օլ մէր-թէպէ տիգգաթլը սուրէթտէ եըր-թըպ չըգարտը քի , թապանճանըն աղղընտա , անճագ օն ֆրանզլըգ ալթու՛ն ճէսամէթինտէ պէեաղ պիր նօզթա գալտը :

— Ալ շու սիլահը , — տէյի էմր իթտի Լիօնէլ Թօպիեի եինէ իսբանեօլճա օլտուղու հալտէ , — հայտէ կիթ շու նըշան թահթասընըն էօնիւնտէ ար-գանը տաեաթարագ տուր , վէ պու տապանճաեք տա , պէնի նըշան ալ-մագտաոըն կիպի , աղղընը պանա գարշը թութու վէր . . .

— Պաշ իւթիւնէ էֆէնտիմ . . . ֆիլվագը մէրգու՛մ արապ , քէմա-լի իթտաթ պիրլէ , կիտիպ մէգքիւր սիեահ թահթաեա արգասընը վի-րէրէք տուրտու , գօլունու գալ-տըրտը , վէ նիշան ալըրճասընա թա-պանճաեք թութտու :

Մէգքիւր թապանճանըն աղղը մէրգու՛մուն պաշը եիւքսէքլիկինտէ պուլունմագտա , վէ մէգքիւր պէ-եաղ սիկարա քեաղըտը տախի , թա անընըն օրթասընտա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Լիօնէլ քէնտի էլինտէքի թա-պանճաեք տօլտուրտու :

— Նէ՛ եաբաճագսընըգ , — տէյի պաղըրտը Կօնթրան ալթիւսթ օլա-րագ , չիւնքի մէրգու՛մ օլ կէօր-

մէքտէ օլտուղու հալէ եա ինանա-մամագտա , վէ եախօտ ինանմագ իսթէմէմէքտէ իտի :

— Հիշ , նէ՛ եաբաճագըմ , բէք ա-տի պիր շէյ եաբաճագըմ տըր . . . — տէյի ճէվապ վէրտի Լիօնէլ , — շու էլիմտէքի թապանճանըն գուր-չունու կիպի , օլպէնիմ արապըն է-լինտէ պուլունան թապանճանըն աղղընտաքի քեաղըտը տէլէրէք հէմ իշինէ կիրէճէք , վէ հէմ տէ գաթան թապանճանըն աղղընըն քէնարլարընա թօգ ունմաեա գ տըր . . .

— Արթըգ օ տէտիկինիզ շէյ միւմ-քինաթտան տէկիլ տիր . . .

— Ինշաալլահ , շիմտի սիղէ միւմ-քինաթտան պուլունտուղունու իա-պաթ իտէրիմ . . .

Սէյիրճիլէրին ատէթա վիճուտ-լարը թիքէն թիքէն օլմաեա պաշ-լատը :

— Լաքին , հիշ տէյիլ իսէ պիր քէրրէ եալընըգ շունու տիւշիւնմէ-լիսինիզ քի , — տէտի Կօնթրան տը Լասնէյ , — էկէրչի մաագալլահ , քէն-տի նըշանընըգտա եալընըգ պիր մի-լիմէթրօ եանըլաճագ օլսանըգ , զէ-վալլը տտամը էօլտիւրէճէքսինիզ տիր . . . էօյլէ տէյի՛լ մի :

Լիօնէլ պու լագըրտընըն իւզէ-րինէ կիւլիւմնէտի . . .

— Թօպի , — տէյի սիւալ իթտի Լիօնէլ քէնտի արապընա ֆրանսըգ-ճա օլտուղու հալտէ , — նասը՛լ , գօրգմագաա՛մրոըն :

— Խայր , էֆէնտիմ . . .

— Իմտի էօյլէ օլտուղտա ասլա գըմըլտանմա , չիւնքի նըշան ալ-մագտաեքմ . . .

Վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա թապանճասընը եօգարը գալտըրա-րագ , աղըր աղըր նըշան ալմաեա պաշլատը :

Կէրէք մէգքիւր մահէլլտէ , վէ

կէրէք գըշ պաղլէսինտէ , հէր քէ-սին եիւրէկի տիթրէմէկէ պաշլատը-ղընտան , օրթալըղա թէքմիլ պիր սուսուգ տուր հիւքմ իթտի :

Հէրքէսին սինէսի վուրմագտա , վէ ալնարը թէրլէմէքտէ օլուպ , վէ հէլէ գատընլար իսէ , մէգքիւր իճրաեք կէօրմէմէք իշին , էլտիվէն-լի էլլէրինի կէօղլէրի էօնիւնէ թութ-մագտա իտիլէր :

Պունլարըն իշլէրինտէն եալընըգ Ամէլի տը Լասնէյ , եանի Մարսիա-լըն գըղը օլուպ , վէ Կօնթրանընտա զէվճէսի պուլունան կէնճ գատըն , պաշընը եիւքսէքտէ թութմագտէ օլուպ , անընտա պիր բարլագլըգ օլտուղու , վէ կէօղլէրի իսէ ա՛մէշի աշգ ու սէվաա իլէ եանըպ թութուշ-մագտէ պուլունտուղու թագտիր-տէ , սայքի Լիօնէլ ուղըրունտա ճա-նընը պիլէ ֆէտա իթմէքլիկէ հա-ղըր տըր կիպի պիր շէվգ ու զայ-րէթ տուղուսուլլա սէյրինէ պէք-լէմէքտէ իտի :

Հալպուքի պիրի տէ Կօնթրան , քէնտի գարընընա պագըպ թահթը նագարը տիգգաթա ալմագտա իտի : Մէրգու՛մ մէրգու՛մէնին կէօղլէ-րինտէ եանմագտա օլան աթէշին ֆէհմինէ վարմագտա իտի :

Մէրգու՛մուն գալպի թէքրարէն տարլաշմաեա պաշլատը :

Պու արատա Լիօնէլ քէնտի թա-պանճասը թէլթիկինի չէքմէք իւգ-րէ իտի :

Պիրտէ պիր ուժագ թապանճա աթըլմաոը սէսի տիր իշիտիտի , վէ մէգքիւր սէստէ սայքի գատընլա-րըն գօրգուպտա պաղըրշմալարըյ-լա զայպ օլտու , վէ հէր քէս չէքի-լէն գուրչունուն նէ օլտուղունու անլամագ իւզրէ գօշուշտու :

Թօպի քէնտի տուրտուղու մա-հէլլտէ ասլա գըմըլտամաեալագ ,

վէ տալ տա ֆիւթուր կէթիւրմէ ետէք
հալէա տուրմագտա, վէ հալէա տա
էլինտէքի թապանճանք էվվէլքի
կիպի եօգարը թուլմագտա իտի
խսէ տէ, մէգքիւր թապանճանքն
աղղընտաքի քեաղըտարչաաղ կէօ
րիւմէլիպ, անճագ քէնարընտա
պէեաղ վէ ինճէ պիւր հալգա կէօ
րիւմէլքտէ իտի:

Ձիւնքի Լիօնէլին թապանճաւընքն
գուրչունու մէգքիւր քեաղըտաւն
կէչէրէք, մէգքիւր թապանճանքն
իչինէ կիրմիչ իտի:

Պունու իւղէրինէ հէրքէս սէվի-
նիպ մէմնուն օլարագ, թէ հայելիւր
սէտալարըյա պաղըլմաեա պաշ-
լաւըլար:

Հէլէ օլ Ամէլի իտէ, սէվինճինտէն
չըլարմագլըգ տէրէճէլէրինէ գա-
տար վարմագտա իտի:

—Մօնսիէօ Լիօնէլ Վարթըն, -
տէտի մէրգումէ ճիւղիճէ սօնրա, -
սիղտէն պիւր ըճամ վար տըր, ա-
ճապա հիմմէթ իտէրմիսինիզ:

—Էմրինիզէ միւնթագըլըմ, մա-
տամ:

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պիւր
գուրչուն աթարագ շու տիլպէրմէյ-
վէլէրտէն պիւրինի տիւչիւրմէնիզի
արզու իտէրիմ:

Մէրգումէ պունու սէօյլէտիկիլէ
պէրապէր օլ սըգ աղաճարտան պի-
րի իւղէրինտէն տարմագտէ պու-
լունան ուֆաճըգ ուֆաճըգ վէ գըր-
մըղը գըրմըղը պիւր ճինս էլմալարը
կէօթէրմէքտէ իտի:

Լիօնէլ պաշընք սիւքէրէք պիւր
ճէվապ իթասըյա:

—Մէգքիւր էլմալարտան պիւրի-
նիմի... պէսպէլի սիզին իչին օլ-
մամալը տըր, էօյլէ տէկիլմի, մա-
տամ, - տէյի սիւալ իյլէտի:

—Նիչին:

—Ձիւնքի մէգքիւր էլմալար բէք

Ֆէնա սուրէթտէ զէհիւրի տիւրէր,
անիւրտէն եէեէն էճէլէ գուրպան
կիտէր:

—Նիչին, պու աղաճ նէ՝ աղա-
ճը տըր քի, - տէյի սիւալ իթտի
Ամէլի:

—Պունա «մանսէնիյեէ» աղաճը
թէմիլէ իտէրէր:

—Մանսէնիյեէ՝ մի... տէտի Ա-
մէլի, - հանը շու ալթընտա եա-
թըպ տա ուեուեան ատամ էօյիւր
իմիչ իտէ, օ՝ մու տուր պու...

—Մատամ, օ տէտիկիկիլէ աթիգ
մատալարա մախսուս պիւր լաղըրա
տըր, - տէյի ճէվապ վէրտի Լիօ-
նէլ կիւլիւմէեէրէք, - մանսէ-
նիյեէնին կէօկէսինտէ եաթան ա-
տամ էօլմէլիպ, ֆագաթ, տալ-
լարընտան պիւրի ճիւղիճէ քէսիլտի-
կինտէ, բէք Ֆէնա զէհիւրի պիւր սու-
աղմագտա տըր, վէ հաթթա մէգ-
քիւր զէհիւրէ գարչը հէնուզ պիւր բան-
զէհիւր տէ պուլունմագտա տէյիլ
տիւր... - կէրչի մէյվէսինտէ, մէգ-
քիւր աղաճըն սուեուեա պուլուն-
տուղու գատար չօգ զէհիւր պու-
լունմագտա տէկիլ տիւր, լաքին,
պու ճիւմիլ իլէ տաթի, օ տաթի
զիեատէսիլէ թէհիւքէլի եանի զէ-
հիւրի տիւր...

Կէրչի հէրքէս Լիօնէլին սէօյլէ-
տիքէրինի, քէմալի տիգգաթ վէ
մէրագ իւղրէ տիյնէմէքտէ իտի իտէ
տէ, Ամէլի իւղէրինտէ կէօրիւմէք-
տէ օլան էսէրի մէրագ վէ տիգգաթ
հիչ պիւրինքինէ պէնգէմէքտէ օլ-
մատըղընտան, մէրգումէնին լէճէ-
սինտէ աճալիպ պիւր հալ գուհուրա
կէլմէքտէ իտի:

Լիօնէլ, պունու Ֆէհմինէ վար-

տըղընտան, պիւլմիւնալէպէ կէրէք
մէրգումէնին վէ կէրէք գօճաւընքն
եիւղէրինէ պագմագտա, վէ պէլի
իթմէեէրէք կիւլիւմէմէքտէ իտի:

—Պու ճիւմիլ իլէ տաթի, -տէտի
մէրգում, -պու պաղչէտէ կէօրմէք-
տէ օլտուղում աղաճար իչինտէ,
եալընըղ իչպու մանսէլէէ աղաճը
զէհիւրի օլմաեքպ, իլլա սայիր ա-
ղաճարտա վար... - իչթէ շու
Ամէրիգայի շիմալիէէ մախսուս պու-
լունան աղաճարտան արիւսթօգսի-
գօտանտրօմ տաթի բէք զէհիւրի
... օլտուղու կիպի, շու էէօֆօրպ
աղաճը... վէ շու արիճէլիս վէ եա-
թօտ արիճէլիս աղաճարը տաթի
Պրազիլեատա վէ կիւեանտա, վէ
Անթիլ ճէզիւրէլէրինտէ հուսուլէ
կէլմէքտէ, վէ օնլար կիպի զէհիւրի
տիւրէր...

Լիօնէլ պու արատա կէօղէրինի
էթրաֆա կէզտիւրէրէք իլալէլի մէ-
քալ պիւրէ:

—Մէգքիւր զէհիւրի աղաճար-
տան տահա սայիրէրինի տաթի
կէօրմէքտէ իտէմտէ, շիմալ օնլար-
տան ուղուն ուղատքեա պահս իթ-
մէքիկէ հաճաթ կէօրմէմ, շիւնքի
հիչ պիւր ֆայիտէյի մուճիպ օլմա-
տըգտան պաշգա, տիյնէյէն զաթ-
լարա օսանճ տաթի վիւրէճէկինտէ
շիւբհէ եօգ տուր...

Լիօնէլ քէնտի բարմաղըյա թա-
րիֆ իթտիկի աղաճարը թուլթուպ
կէօթէրտիքճէ, Ամէլի տաթի տիգ-
գաթլը տիգգաթլը օնլարա պագ-
մագտա իտի:

Մէրգումէնին կէօղէրինտէ տէր-
քեար օլան ալթէլ եալալ եալալ
սէօնէրէք, իւղէրինտէ պիւր էսէրի
հիւզն հասըլ օլմագտա իտի, վէ
պու հալ տահա զիեատէ, օլ քէն-
տի տիլպէր պաշընք գօճաւընտան
թարաֆա չէվիւրտիքճէ վուգու պու-

մագտա իտի:

—Տօղրուսու, աղիզիմ էֆէնտի,
սիղ ատէթա պիւր խաղինէյի մա-
լիւմաթընքը, - տէյի պաղըրտը
մէրգումէ, -պունլարը նէտէն՝ պիւ-
մէքտէսինիզ...

—Ձիւնքի Գալկիլթիմա ճիւմար-
լարընտա չօգ նէվէրինի կէօրմիւ-
շիւմ տիւր, վէ հաթթա զէհիւրէ-
նէրէք էօլմէքիք թէհիւքէլէրինտէ
տաթի պուլունմալ շում տուր...

—Պիւր ճինայէթտէն տօլաեք մը,
-տէյի սիւալ իթտի Ամէլի...

—Խայր, մատամ, էմիլի պասի-
րէթտէ գուսուր իթտիկիմտէն նա-
շի... - չէօյլէ քի, իսմինի վէ խաս-
սէսինի թանըմաղըլմ պիւր աղա-
ճըն շիչէկինի տօտաղլարմ արա-
սընալարագ չէնտ տաղըգա թուլթ-
տու իտիմ... - վէ իչթէ թա օլ
վագըլթտան պաշլատրմ, օլ աղրա-
պամտան պուլունան Տօճէնիգօ Սէ-
պալանքն թաճթը իտարէսինտէ օլ-
տուղու հալտէ, շիւնքի մէրգում
հէր չէյէ աշինա պուլունմագտա
տըր, մէրագ պիւրէ իլմի նէպաթա-
թը, վէ ալէլ խուսուս սըճագ իզլիմ-
լէրէ մախսուս պուլունան զէհիւրի շի-
չէքէրի, տիգգաթթ թամմէ իւղրէ
թաճսիլ վէ միւլթալաա իյլէմէկէ...

—վէ սիզէ գալիէն սէօյլէրիմ քի,
պունլարը պիւմէքիքտէ պիւլիւք
ֆայիտէ վէ պիւլիւք մուհասսէնաթ
վար տըր... - մէգքիւր իլմի պիւր
քէրրէ թաճսիլէ պաշլարսանըզ, սէօյ-
լէտիկիմտէ բէք չօգ հագըլը օլտու-
ղումա րանա իսքեաթ օլուրուս-
նուզ...

Մէրգում կիւլիւմէեէրէք պու
միւքեալէմէեի գաթ պիւրէ, լա-
ղըրտըք պաշգա պիւր թարգա չէ-
վիւրտի:

—Աֆլ իտէրսինիզ, մատամալար,
մատամ տը Լասնէյ պանտ պիւր չէյ

Թէքլիֆ իմ տի խոր, հալ պու քի
քէմալի ի ֆիթիխար իւզրէ ի ճրասընա
միւսարաւաթ ի թմէ քիլիկի ունու թտու
խորիմ:

— Սահիհ տիր . . . — տէտի գօն:
Թէս ի խիթիւարի պիւտաղը հալտէ,
սինէսինին վուրմասընը թուրմազ
նիյեքէթիլլէ էլինի գալպինին իւզէ-
քինէ վազ իտէրէք:

— Կէօրիւ եօրմուսունուզ, շու ա-
շաղտաքիւ, — տէտի Լիօնէլ, — էվվէթ
օշ աշաղտաքի տիւպէր, վէ կէօրիւն.
մէզ պիր նէֆէպէ ուալանմագտա
պուլունան չիլէրլէրի . . . գաբալը
պիր օտատա էկէրչի չօգ պուլունա.
ճագ օլաւար, տաւաթ էօլտիւ-
րիւրլէր:

— Մէզքիւր չիլէկէ Տանաէ իսմի
վիրիլմէքտէ տիր, վէ պու իսմտէ
պէսպէլլի Տանաիւսին գըզարընըն,
էվլէնաիւրլէրինին իւք կիճէօի քէն-
տի գօճալարընը էօլտիւրմիւշ օլա-
ւարընը անլաթտըրմագ իւզրէ, մէզ-
քիւր իսմի վիրմիշ օլաւար տըրլար. —
չիմաի պէն մանաէնէնէ աղաճընըն
տէյիլ մէյվէսինտէն, իլլա չիլէք-
լէրինտէն պիր թանէսինի, մատամ
տը Լաննէյ իլին գօթարը վիրէրիմ . . .

Լիօնէլին էլինտէ պիր սալօն տա-
պանճաթ պուլունմագտա իտիւ:

Պիր թարաֆտան լազըրտը իթ-
մէքտէ օլաուդու հալտէ, մէզքիւր
տապանճաթ աթէլլէյի վիրտի:

Սալմա կիթտի:

Ձիլէք տիւշտիւ:

Մէրգում մէզքիւր չիլէկիւլմագ
իւզրէ իլէրուէն տօզրու աթըլտը,
ալտը, վէ Ամէլին վիրէրէք, վէ պիր
հէյճանը տիլ իւզրէ սէօյլէքէրէք:

— Մատամ, սիզէ իթաւթ իտէ-
պիլտիկիմ . . . իլին քէնտիմի մէսուտ
ատա իտէրիմ:

Վէ պատէհու եալաշճա սէօյլէ-
քէրէք:

— Վէ քէնտիմի տահա զիեատէ
մէսուտ տատ իտէր իտիմ, էկէրչի
ֆուրսաթ եաֆթէ օլապտա, սիզի
նէ մէրթէպէ սէվմէքտէ օլաուդու-
մու իսպաթ իտէպիլսէ իտիմ, —
տէտի:

— Քիւմ պիլիւր, — տէյի ճէվապ
վիրտի Ամէլի, աթէչի նիկեահ, լլա
մէրգումու եադարճաթընա եիւզիւ-
նէ պագարագ, — էվվէթ, քիւմ պի-
լիւր, — Հէր չէյ իհիթիմալտէն տիր. —
պէլքի ֆուրսաթ պիր կիւն եաֆթէ
օլաճագ տըր . . .

Մէրգում մէզքիւր Տանաէս չի-
լէկինի սինէսի իւզէրինէ վազ իթ-
տիքտէն սօնրա, քէնտու քէնտույէ
չէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի:

— Ձիթէն սիզ պու ազշումտան
պանա պիւլիւք պիր խըրմէթ իթ-
տինիլ . . . սիզ պանա պէնիմ պիլ-
մէտիկիմ պիր չէեի էօյրլթտինիլ,
վէ էօյլէ պիր չէյ քի պէնիմ իլիմէ
եարաեաճագ տըր . . .

— Շիմի մատամ, — տէտի Լիօ-
նէլ, — տրթըգ միւսաատէնիլիւր ը-
ճա իտէճէկիմ տիր:

— Ա, կիտէճէ քմիսինիլ, — տէյի
պաղըրտը գօնթէս գալարընը ին-
տիրէրէք:

— Եա, կիտէճէքսինիլ, էօյլէ՞մի,
հէման չիմտիտէն կիթմէ՞ք մի իս-
թէրսինիլ . . . իյի էմմա սաաթ հէ-
նուզ օն պիր լատտէլէրինտէ պու-
լունմագտա տըր . . .

— Էօյլէ իգթիլա իթմէքտէ տիր . . .

— Աֆվ իտէրսինիլ ճէսարէթիմէ
էմմա . . . — Նիլին էօյլէ իգթիլա
իտիեօր աճապա . . .

— Ձիւնքի մութլագա սէօզիւմտէ
սաղ պուլունմալըքմտա անըն ի-
լին . . .

— Պիրիսինէ սէօզ միւ վիրմիշ ի-
տինիլ . . .

— Էվվէթ, սէօզ վիրմիշ իտիմ . . .

— Տիմէք տիր քի պիր ըանտէ-
վունուզ օլմալը տըր, էօյլէ՞մի . . .

— Էվվէթ, մատամ:

— Պու ըանտէ-վու լազըրտընը
իլիթտիկի կիպի Ամէլինին պուրնու
տէտիլլէրի օյրաւաեա պաշլատը-
լար, — վէ հասէտինտէն նաչի գալպի
տախի սըզըլմաեա պաշլատը:

— Մատամ քի սիզի պէքլէմէքտէ
իմիլլէր, պըրագըպ կիթմէլիսինիլ . . .
— տէտի մէրգումէ տիթրէյիլլի պիր
սէօյլէյիլ իլէ:

— Պագաթ, էկէր կիթմէմէնիլի
ըճա իտէճէք օլուր իտէմ, օլ վա-
զըլմ նէ՞ եաբաճագսընըլ, — տէտի:

— Հայֆա՛ քի մատամ, քէնտի
գալպիմէ բաղմէն օլաուդու հալտէ,
Թէքլիֆինիլի գապուլ իթմէմէք-
լիկէ մէճպուր օլաճագըմ տըր . . .
վէ տրթըգ սիզտէ անլաեա պիլիւր-
սինիլքի . . .

— Շիւբէ իթմէքտէյիմ քի . . . —
տէտի Ամէլի աճը աճը պիր թարզ
իւզրէ:

— Ըճա իտէրիմ, մատամ, էօյ-
լէ բէք չաբուգ մուհաքէմէ իթ-
մէյիպ, իլլա պիր աղ սապր իթմէ-
լիսինիլ . . . — կէլէն կիճէ օեունտա
պիր չօգ բարա գաղանտը իտիմ,
վէ զայպ իթմիշ օլան գաթա, պու
ազշամ իլին պիր տահա պիրլիքտէ
օյնամագըլա սէօզ վիրտի իտիմ . . .
— իմտի, տրթըգ պու եօլտա պիր
վատիմի բայիմալ իթմէքլիկիմ ճա-
յիլ օլապիլիւր մի, սիզէ սիւալ ի-
տէրիմ:

Ամէլինին գալպիսըզընթըսը պու
իլգահաթ իւզէրինէ մահվ ու իլա-
լէ օլտու. — վէ գալարը էսկի հա-
լինէ ըիւճաթ իթտիլլէր, — վէ եիւ-
զիւ կիւլմէկէ պաշլատը:

— Տիմէք տիր քի, — տէյի սիւալ
իթտի մէրգումէ կիլիւմաէքէրէք,
վէ ֆիլտիլի կիպի պէեազ վէ ու

ֆաճըգ տիլլէրի կէօրիւնէրէք, —
սէօզ վիրտիկինիլ պիր էրքէք տիր,
էօյլէ տէկիլմի . . .

— Էվվէթ, մատամ . . .

— Իմտի էօյլէ օլաուգտա հագգ
սիզին թարաֆթընըգտա գալըր . . . —
պէօյլէ պիր մատտէտէ վէրիլէն վատ
թուրմալմալը տըր, վէ մատամ քի
էօյլէ տիր, հէր նէ գատար էսէֆ
իտէր իտէմտէ, պու ճիւմէ իլէ
տախի կիթմէնիլի վաճիպէտէն տատ
իտէրիմ . . . — հէր չէյտէն էվվէլ,
ատամ օլան քէնտի վատինի իճրա
իլլէմէլի տիր . . . — Պագաթ, ինչաալ-
լահ եինէ եազընտա կէօրիւլէճէ-
կիլտիր, էօյլէ տէկիլմի:

— Էկէր միւսաատէեէ հիմմէթ
իտէր իտէնիլ . . .

— Միւսաատէ իտէճէկիմի սիլ
բէք ալէա պիլիւրսինիլ . . . — տէտի
Ամէլի հէմ եալաշճա սէօյլէքէրէք,
վէ հէմտէ եանըգ եանըգ մէրգու-
մուն եիւզիւնէ պագարագ:

— Ինչաալլահ եինէ եազընտա
կէօրիւլիւրիլ, մանիէօ Լիօնէլ . . .
— տէտի Կօնթրան տը Լաննէյ քէն-
տի թարաֆթընտան:

— Ինչաալլահ, մօնսիէօ գօնթ,
վէ պիր սուրէթի գալիլլէտէ օլա-
րագ պէեան իտէրիմ քի, հագգը
աճիլանէմտէ իպրաղ պուեուրտու-
ղունուզ հիւրմէթ ու ըիւյլէթտէն
տօլաեթ զիեատէսիլլէ մէմնուն օլ-
մուշում տուր:

Լիօնէլ քէմալի թատղիմ իւզրէ
կիտիպ Ամէլինին գտերն վալիտէսի
գօնթէս տը Լաննէյ իլէ վէտալաշտը:

Պատէհու Ժօրթ իլէ Լէօթօլուն
էլլէրինի սըզտըգտան սօնրա չէքի-
լի վիրտի:

Ամէլի մէրգում իլք սալօն գա-
բուսունտան չըզըպտա գաբու գա-
բանանա գատարարգաթընտան պա-
գա գալտը:

Մէրգումէ քէնտու քէնտույէ
չէօյլէ տիւ շիւնմէ քտէ իտի ,

—Վէլ հասըլ մէրգումու ճանըմ
սէվմէ քտէ տիր . . . աչգ ու սէվտամ
վար տար . . . օֆ, մէրգումուն թէէս
սիրի երկրէ կիմի գալրամըշ տար . —
էկէր Լիօնէլ իլէ արամըղտա պիր
մանի տախի զուհուր իտէճէք օլ-
սա , թէրիպ զըրըպ զալէպէ իտէ-
րէք , մուխլագա մէրգումու սէվէ-
ճէկիմ տիր . — արթըգ պէն քէն-
տիմէ մալիք պուլունմագտա տէ-
յիլիմ . . . — էկէր շիմտի մէրգում
պանա , հայտէ սէնինլէ կիտէլիմ
տէմիշ օլտա իտի , հէման գօլթու-
ղունա կիրէրէք պըրաղըպ կիտէր
իտիմ , հիշ պիր շէյ տիւ շիւնմէղ ի-
տիմ , վէ հիշ քիմնէտէն շէքիմնէղ
իտիմ , պուտա պէնիմ էլիմտէ տէ-
կիլ տիր , իւղէրիմտէ պէօյլէ պիր
տույղու հիտա իթմէ քտէյիմ . . .

—Ախ , նի՛շին պէն պէօյլէ էվէն
միշ պուլունտում . . .

Լիօնէլ տախի քէնտիթարաֆըն-
տան , էսնայի րահտէ շէօյլէ տիւ
շիւնմէ քտէ իտի ,

—Պու գարըտա թըպը քէնտի
պապասընա պէնղէմէ քտէ տիր , ա-
նըն ախլագընտա պուլունմագտա
տըր . . . — իքի քէրրէ մէրգումէնին
պաղըշընտան ֆէհմ ու տէրք իյլէ-
տիմ քի , պիր ճինայէթ իճրա իթ-
մէքիք նիյնէթի ֆապիտէսինտէ
պուլունմագտա տըր :

Լիօնէլ եարը կիճէտէն պիր աղ-
սօնրա Սէնթ-Սէն քէօշկիւնէ վա-
սըլ օլտուղտա , կէրէք հէմիթէլէ-
րի , վէ կէրէք եէկէնի Տօլօրէղ , խայ-
լիճէ էվիլէ քէնտի օտալարընա շէ-
քիլմիշ իտիլէր :

Մէրգումէ աօղըու քէնտի տայի
րէսինէ կիթտի :

Թրարէղտա իւղէրինտէ պուլու-
նան պիր մէքիմպու կէօրտիւ :

Ալըպ աշտը , վէ շու աթիտէքի
սուրէթտէ օգումտու ,

«Հ-Էրը-ն Փ-ը-նէ ,

«Պու կիւն իյի հալա իլէ վաւըլ
օլմուշ տուր . — կէմի իմանտա տէ-
միր աթմըշ տար . — Պրա — Նօար լօ-
գանթաղընա ինիշիղ տիր . — էֆէն-
աթինին թալիմթընա պէրլէմէք-
տէյիլ :

«Ժիիի . . .
—Չօյ իյի . — տէտի Գօրա սայ-
քի երկրէքէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Մէրգումէ մէքիւր մէքիմպու
եագտը , արգտընտա պուլունան
էրքէք գըեաֆէթինի չըգարտը ,
եաթաղընա եաթտը , վէ կէրշի ու-
եաթագ իսթէտի իսէ տէ , ապա-
հա գատար կէօղլէրինի պիլէ գա-
բաեամտը :

Էրքէնտէն գալգտը , կիյինտի ,
վէ Բօպէնսօնու կէօնտէրէրէք Ժան
Բընօեու չաղըրթտը :

Ժան Բընօ անինտէ մէրգումէնին
եանընա կէլտի . . .

—Ժի բիթէր իլէ արապլար , —
տէտի մէրգումէ : — Հալըրեա վասըլ
օլմուշտար տըր :

—Էյ , շիմտի նէ՝ եաբաճաղըղ ,
էֆէնտի , — տէտի մէրգում :

—Հալըրեա կիթմէլիիլ , շիւն-
քի պիղէ պէքլէմէ քտէ տիրլէր :

—Նէ՝ վաղըթ , պու կիւն միւ :

—Էվիլէթ , թա պու աղշամտան .
աօղթօր Ժօպէն պու կիճէ պուրա-
տամը իտի :

—Էվիլէթ , էֆէնտի ,

—Բէճա իտէրիմ , պիր սաաթ-
տան սալօնա ինոին . . . — պէնտէ

կիտիպ հէմիթէլէրիմ իլէ եէկէնի-
մէ խապէր վիրէյիմ . . . — Սիղտէ ա-
յիլիմ , տիգ գաթ վէնէղտրէթ իտի-
նիլ , վէ սէօյլէյինիղտէ Կուաեանի-
լատան պիրլիքտէ կէլմիշ օլտա խըա-

մէրքեարլար իլէ արապլար թօր-
լանսընլար :

—Բէք ալէա էֆէնտի :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Պիր սաաթ սօնրա , Գօրանըն իս-
թէտիկի ստամլարըն քեաֆէթի
տաթի , թայեին իտիլմիշ օլտա պիր
սալօնտա թօրլանմըշ իտիլէր :

Գօրա , երնէ էրքէք գըեաֆէ-
թինտէ օլտուղու հալտէ իշէրի կիր-
տի . — Մէրգումէնին լէհէնսինտէ
պիր նէվի եապանիճէ մէսէրէթ
էսէրի պուլունմագտա իտի :

—Հէմիթէլէրիմ , վէ տօթլարըմ ,
— տէտի մէրգումէ , — եօլմուլուղու-
մուղուն իլք մէնղիլի պու կիւն պաշ-
լաեաճագ տըր . . . — պու աղշամ-
տան պէն վէ Ժան Բընօ կիտէճէ-
կիլ տիր . . .

—Պիլ պիրլիքտէ կէլմէնէճէք-
միլիլ , — տէյի սիւալ իթտի Գար-
մէն հարէրէթիլի պիր սէօյլէյիշ իւղրէ :

—Խայր , աօղթօրուն թահթը
նէղարէթինտէ օլտաղ սիլ պուրա-
տա գալաճագսընըղ , ֆաղաթ իհ-
թիմալ տիր քի , աղ կիւնտէն սիլի
տաթի չաղըրմագլըղըմ իլթիլա ի-
տէր . . . — էօյլէ պիր շէյ լաղըմ կէլ-
տիկիտէ , աօղթօրա թահթիլէն
պիրտիրիմ . . .

Մէրգումէ լաղըրտընը արապ
խըամէթ քեարլարա իսթապ իտէ-
րէք տախի շու աթիտէքի սուրէթ-
տէ սէօյլէտի :

—Սիղէ կէլինտիքտէ , տօթլա-
րըմ , իշպու եա , էկէր պիրի սիլէ ,
պիրլիմ իշին պիր շէյ սիւալ իտէ-
ճէք օլուր իտէ , հէթսիմիլ իշին տա-
խի կիթտիլէր , վէ նէրէեէ կիթտիք-
լէրինտէն տէ , վէ նէ վաղըթ կէլէ-
ճէքլէրինտէնտէ պի խապէրիլ , տի-
յէճէքսինիլ . . . — Անլատըն զմը :

—Էվիլէթ , էֆէնտի , բէք ալէա
անլատըղ , — տէյի ճէվապ վիրտի

Բօպէնսօն , — վէ քէմալի իթաաթա
հաղըր ու միւնթագըր պուլունմագ-
տաեղ . . . — չօգ իյի . . . — Սիղէ էմ-
նիյնէթի քեամիլէմ վար տըր . . . —
Հայտէյինիլ , տօթլարըմ . . .

Արապլար քէմալի թէվաղու իւղ-
րէ պաշլարընը էյտիքտէն սօնրա
տիշարը չըգտըլար :

Գօրա թէքրարէն քէլամէ աղաղ
պիրլէ :

—Սիղտէ , հէմիթէլէրիմ , վէ
սէնտէ Տօլօրէղ , գաթան տայիլէ-
տէն տիշարը չըգմամալը , վէ պաղ-
չէեէ աեագ պասմամալընըղ . . .
ապա բէնշէրէեէ չըգարագ քիմնէ-
եէ կէօրիւնմէմէլիսինիլ . . . վէ բէն-
ճիլէլէրին գանթլարընը գաբա-
եղպ վէ բէրտէլէրինի աշաղը ալմա-
տըգճա , կիճէլէրի ըըգ եագմա-
մալընըղ . . . — կէրշի , սիլ պու
հալտէ օտանըպ սըգրաճագսընըղ ,
անըտա պիրլիմ , լաքին , չի ֆայիտէ-
քի պէօյլէ օլմագլըղ էլղէմիյնէթտէն
տիր . . . վէլ հասըլ էօյլէ պիր օլմա-
լը տըր քի , հէր քէս , պու քէօշք-
տէ , հիշ պիր քիմնէ եօգ աուր գան-
նընտա պուլունմալը տըր . . .

—Գեամիլէն իթտաթ իտէճէկիլ
տիր , — տէտի Գարմէն , — լաքին սէն
պիրլիսինքի Ժօրթ իլէ Լէօթլ կէ-
լիպ պիղի արաեաճագլար տըր . . .

—Էվիլէթ , պիրլիմ , վէ իշթէ
պէնիմտէ մէքիւր սըգը սըգըլթէն-
պիհաթըմ , մահղա մէրգումալ ի-
շին տիր . . . — Էվիլէթ , մահղա օնլար
իշին տիր , պիղտէն պուրատա քիմնէ
գալմամըշ տըր իթիլատընտա պու-
լունմալը տըրլար . — վէ իշթէ օլ վա-
ղըթ , աթէշի աչգ ու սէվտալարը
տահա զիեատէ ալէվէնէճէք տիր :

—Պիլի պուրատա պըրաղարագ
նէրէեէ կիտէճէքսին , հէմիթէլէմ ,
— տէտի Մարի բէրէլէեէրէք , վէ
եագընտա պիր ախըր ինթիգամ տօ-

լապը չէ վրիթնէն կինի տիւշիւնէրէք:

— Հա վրեժա կիտէնէ կիմ... սաա.
Թը կէրիպ եէթիշմիշ տիր... բէտէ.
րիմիղին գաթիլլէրինտէն պիրի...
վալիտէմիղին ճէլլատարընտան պի-
րի, քէնտի եաբաղընը պուլաճագ
տըր, քէնտի միւսթահագգ օլտու-
ղու ճէզաեք չէ քէնէք տիր:

Օլ ագշամ Գօրա իլէ Ժան Րընօ,
Սէն-Լազար սօգաղընտա վագը շը.

մէնտըֆէր սթառիօնունա կիթաթ-
լէր, վէ սէրի իւլ հարէքէ պիր գա.
թար իլէ եօլճու օլտուլար:

Վէ քէօշտէ պուլունանլար իսէ,
այաղղարը թալիմաթ մուճիպինճէ,
հէր թարաֆը գաբաեարագ իչէրի
չէ քիթիլէր:

Վէ Նսաղը Գօրանըն էմիր վէ միւ-
րատը ի զրէ քեամիլէն մէվգըի իճ-
րաեա վաղ օլունտու:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՃԻԼՏԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

52

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, possibly from the 17th or 18th century. The text is arranged in several lines across the page.]

85015

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1007016 5

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1007015 4

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1007014 3

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1007013 2

ՀՀ Ազգային գրադարան

